Hóka Ferenc

a Szentendrén élő művész „Csend" c. képe szerepel a Magyar Nemzeti Galériában első ízben rendezett Pest megyei tárlaton. |említve|

Tárlatról tárlatra.

1971. X. 31. TV. 14.20 |12| Kj

DER Ausschnitt
1 BERLIN 45, Königsberger Str. 37
Telefon 0311/73 85 90 Telex: 1-83 538

petrusblatt
1000 Berlin 41

1021 13. 8. 67 X
Holbein d. J.

ZU MARIÄ HIMMELFAHRT. Ausschnitt aus Tod Mariä von H. Holbein, Sz[illegible]művészti Múzeum Budapest.

Foto: Poss

die BANDE

Ganz schön braun - aber ohne Sonnenbrand!

„Schön braun werden . . .!" Mit liesem Wunsch ziehen zahlreiche roße und kleine sonnenhungrige Jrlauber in die Ferien. Häufig kann nan Jungen und Mädchen beobchten, die ihren Körper stundenang ungeschützt der prallen Sonne ussetzen, um eine schöne braune Haut zu bekommen. Das ist falsch ınd gefährlich, denn ein Sonnenrand mit all seinen unangenehmen Nebenerscheinungen ist kein Ferienergnügen.

Vor jedem Sonnenbad muß die Haut mit einem Schutzmittel eingeieben werden; allerdings soll man ich nicht fingerdick damit vollkleistern, sondern das Mittel dünn aufragen und gut verreiben, damit die Poren der Haut nicht verstopft werden und die Atmung des Körpers durch die Haut nicht behindert wird.

Hat man trotz [illegible] nicht einmal einen Sonnenbran[illegible]ommen, so dürfen die betroff[illegible] Hautstellen [illegible]men. Haben sich auf der Haut Bläschen gebildet und stellen sich Fieber und Schüttelfrost ein, so muß ein Arzt aufgesucht werden. Reiben, Drücken oder das Herumfummeln mit unsauberen Fingern an verbrannten Hautstellen kann schlimme Folgen haben.

So weit sollen wir es nicht kommen lassen, um nicht uns und den Angehörigen die Ferienfreude zu verderben. Ein stöhnendes Kind, das als Folge eines Sonnenbrandes die ganze Nacht nicht schlafen kann, trägt an seinem bedauernswerten Zustand selbst schuld. Je empfindlicher unsere Haut ist, desto vorsichtiger müssen wir sein.

Eine Unsitte, die man in jedem Schwimmbad hundertfach beobachten kann, ist die: Die Kinder kommen aus dem Wasser, legen sich zum Aufwärmen in die pralle Sonne und lassen sich trocknen. [illegible]

im Schatten braun. Die Luft u[illegible] Sonnenreflexe bräunen uns v[illegible] gründlicher als pralles Sonnenlic[illegible] jedoch ohne Verbrennungen un[illegible] andere Folgen, zum Beispiel Übelkeit und Fieber. Mit einem sogenannten „Sonnenstich" ist nicht zu spaßen.

Gerd Holm

Ein großer großer Zeiger

Wenn das Zifferblatt der Uhr schon einen Durchmesser von 8 m hat, dann muß der große Zeiger wirklich sehr groß sein, etwa 4 m ist er lang. Der große Zeiger, den wir hier meinen, steckt an einer der größten Uhren der Schweiz. Eine Uhrenfabrik in Langendorf hat die Riesenuhr in 35 m Höhe über dem Erdboden angebracht, damit man die Zeit genau bis über 3 km Entfernung ablesen kann. Nachts wird das Zifferblatt durch riesige Neonröhren beleuchtet, so daß eine Frage nach der Zeit wirklich überflüssig wird.

WUSSTEST DU SCHON

daß in der Schweiz im Verhältnis zur Einwohnerzahl di[illegible]

Hóka László

H.L.: Országos Tervhivatal Székháza, Bp.V.Arany János utca. - Építész: Hóka László, statikus: nagy József, belsőépitészek: Czabaffi Ágoston, Domokos Géza. Ismertetés,képekkel /foto: Tóth József/

Magyar Épitőművészet, 1971. 4.sz.

36-38.l.

Hóka László építész

az Országos Tervhivatal Irodaháza
építészeként neve említve

Magyar építészet 1945 - 70
85. old.

Hóka László

az MTA Központi Kémiai Kutató Intézetének építészeként említve

Magyar építészet 1945-70
225. old.

Ifjúsági Ház, Szeged

Építész: Hóka László (KERTI)

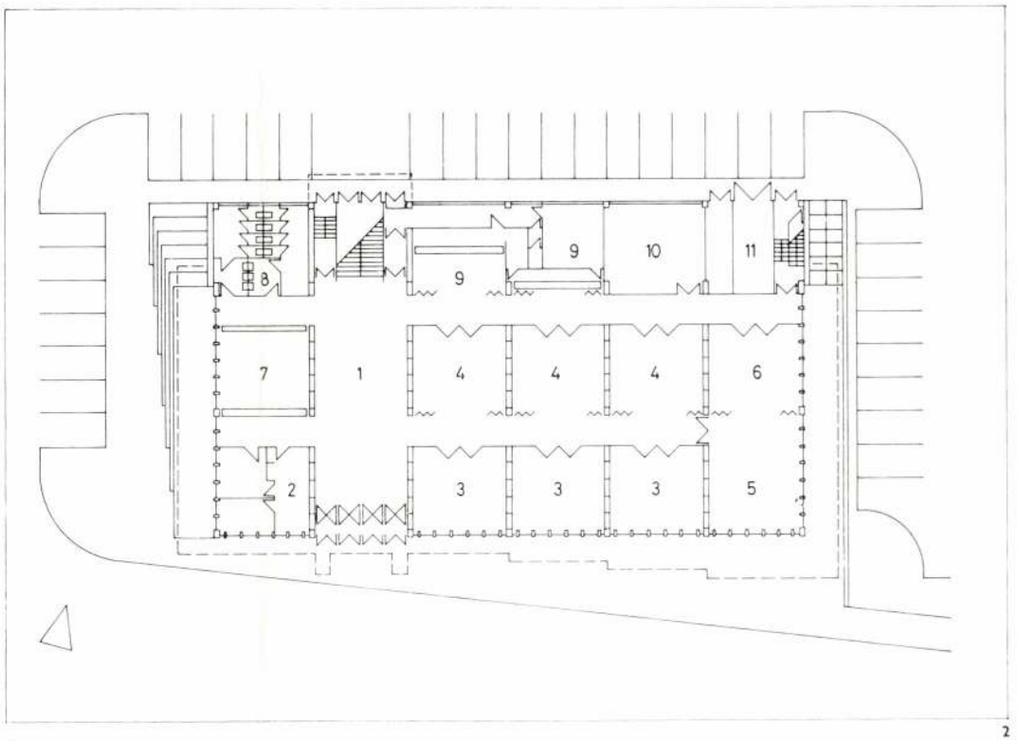

2

3

Statikus tervező:	Helle László
Gépész tervezők:	Molnár Rezső
	Tóth Endre
	Kovács János
Villamos tervező:	Szabó Miklós
Beépítés- és közmű-tervező:	DÉLTERV
Kivitelező:	DÉLÉP, 31. ÁÉV
Asztalos munka:	Kiskunhalasi Ép. Szöv.
Építésvezető:	Darvas Tamás
Művezető:	Hell István
Tervezés:	1974—1975
Kivitelezés:	1974—1978
Fotó:	Molnár Gábor (ÉTK)

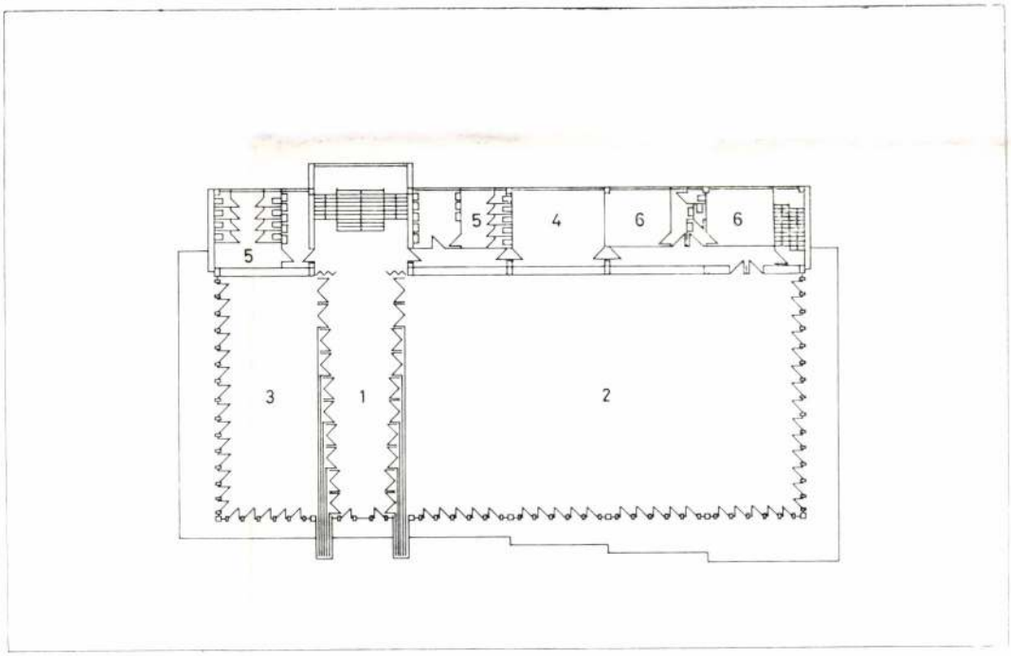

1. Plan des lieux
2. Schéma du rez-de-chaussée
3. Schéma du premier étage
4. Section
5. Facade principal
6. Escalier

1

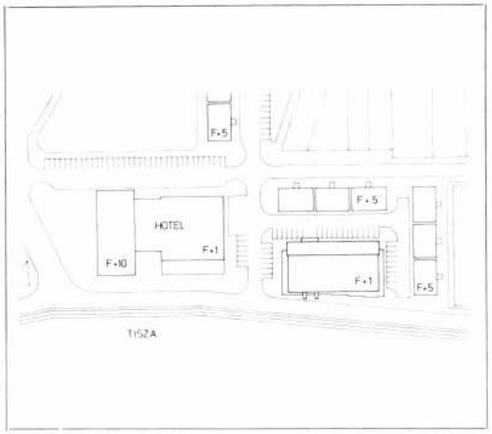

4

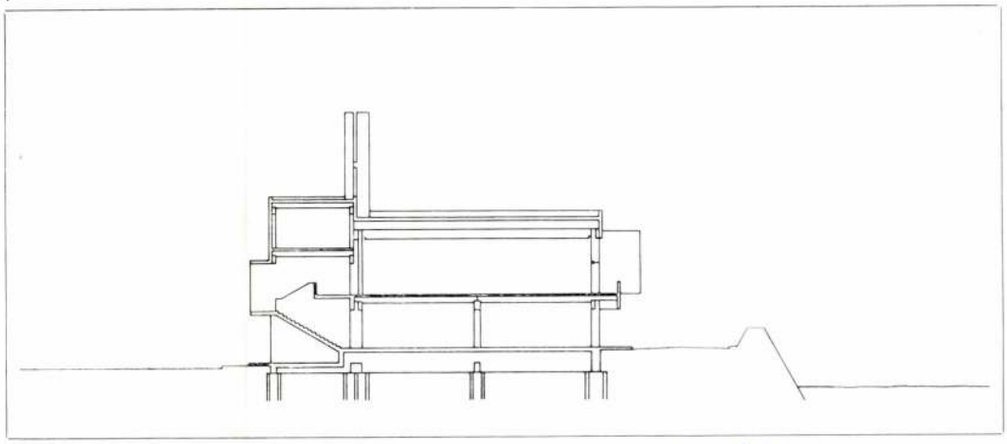

Magyar Építőművészet 1980/2

1. Főbejárat
2. Előadóterem
3. Hallgatói laboratórium
4. Homlokzati részlet
5. Körlépcső

1. Entrée principale
2. Salle de conférences
3. Laboratoire des étudiants
4. Détail de façade
5. Escalier en hélice

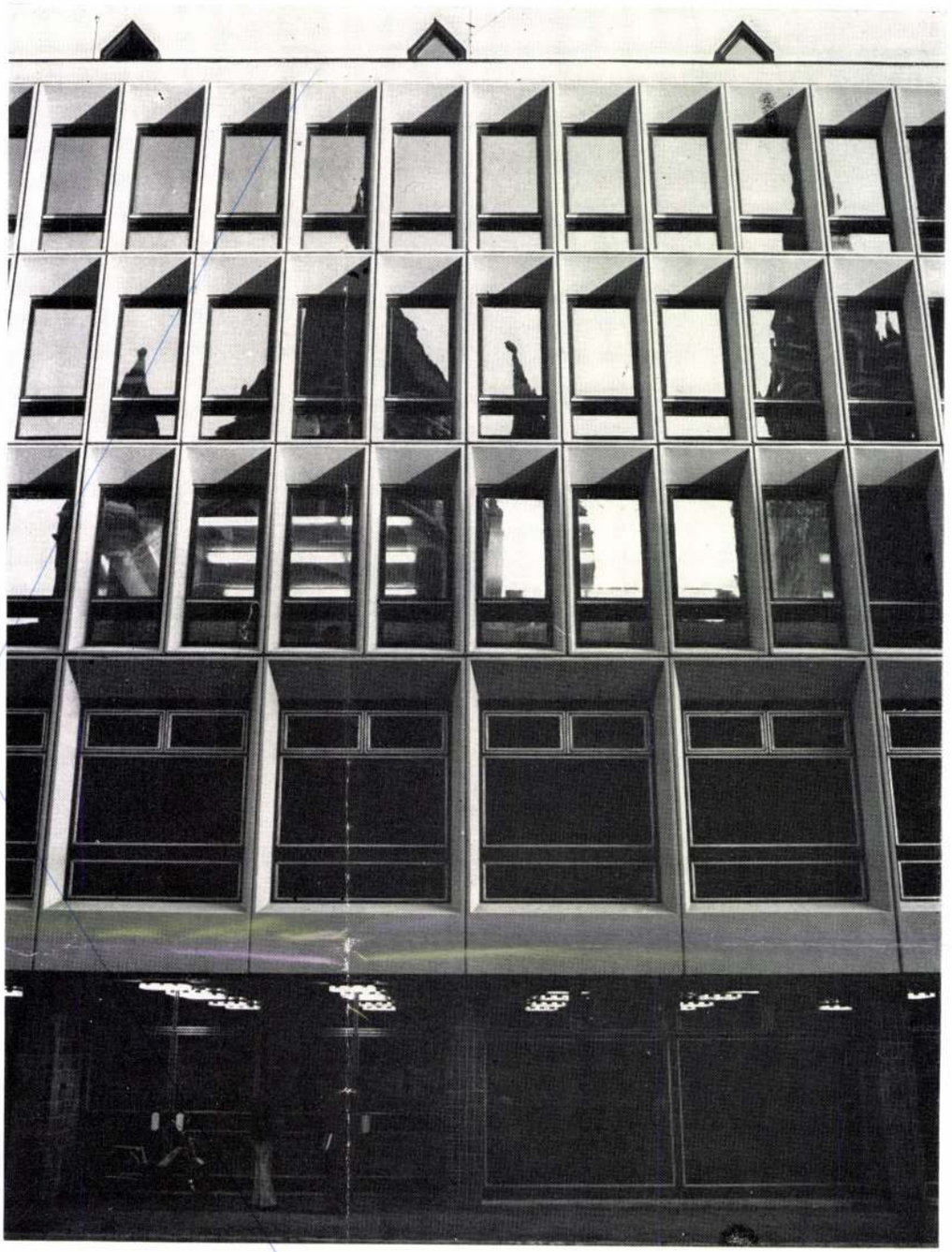

4

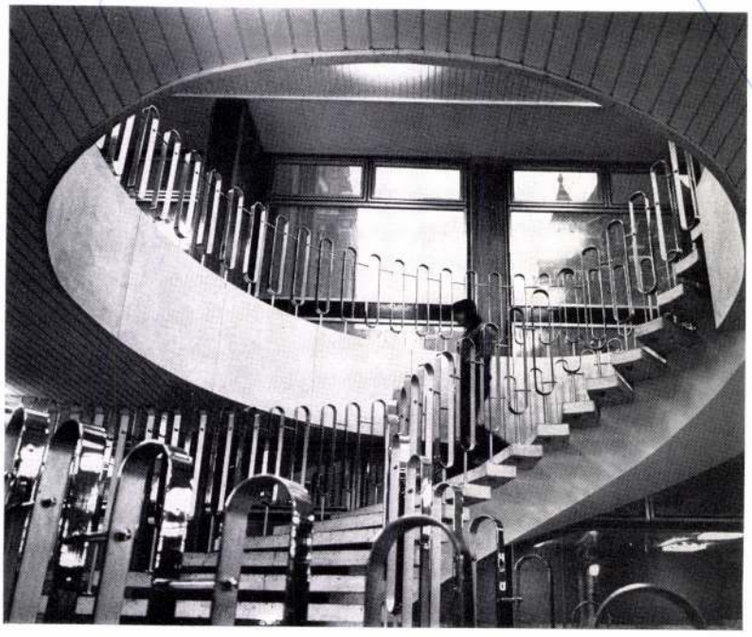

5

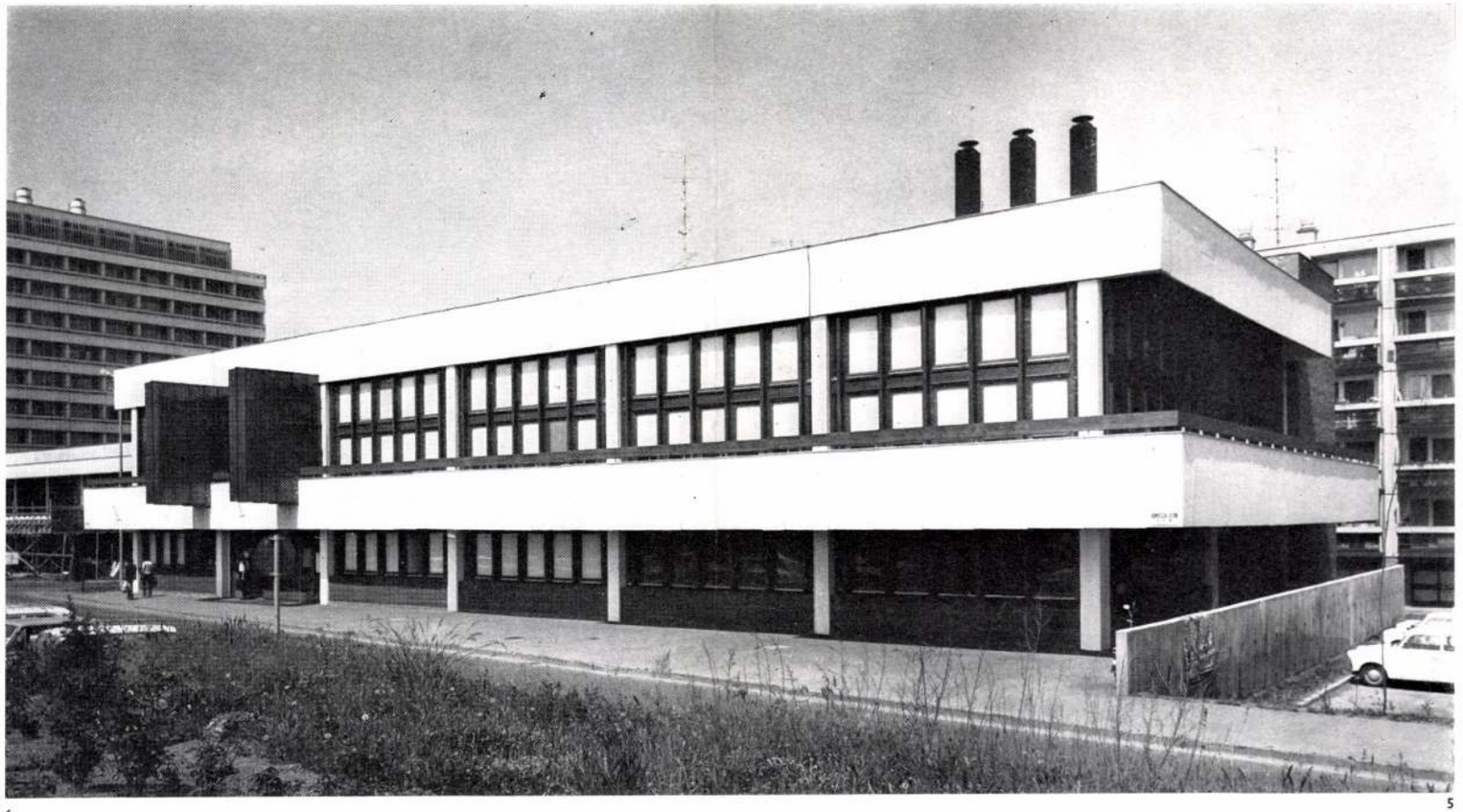

5

6

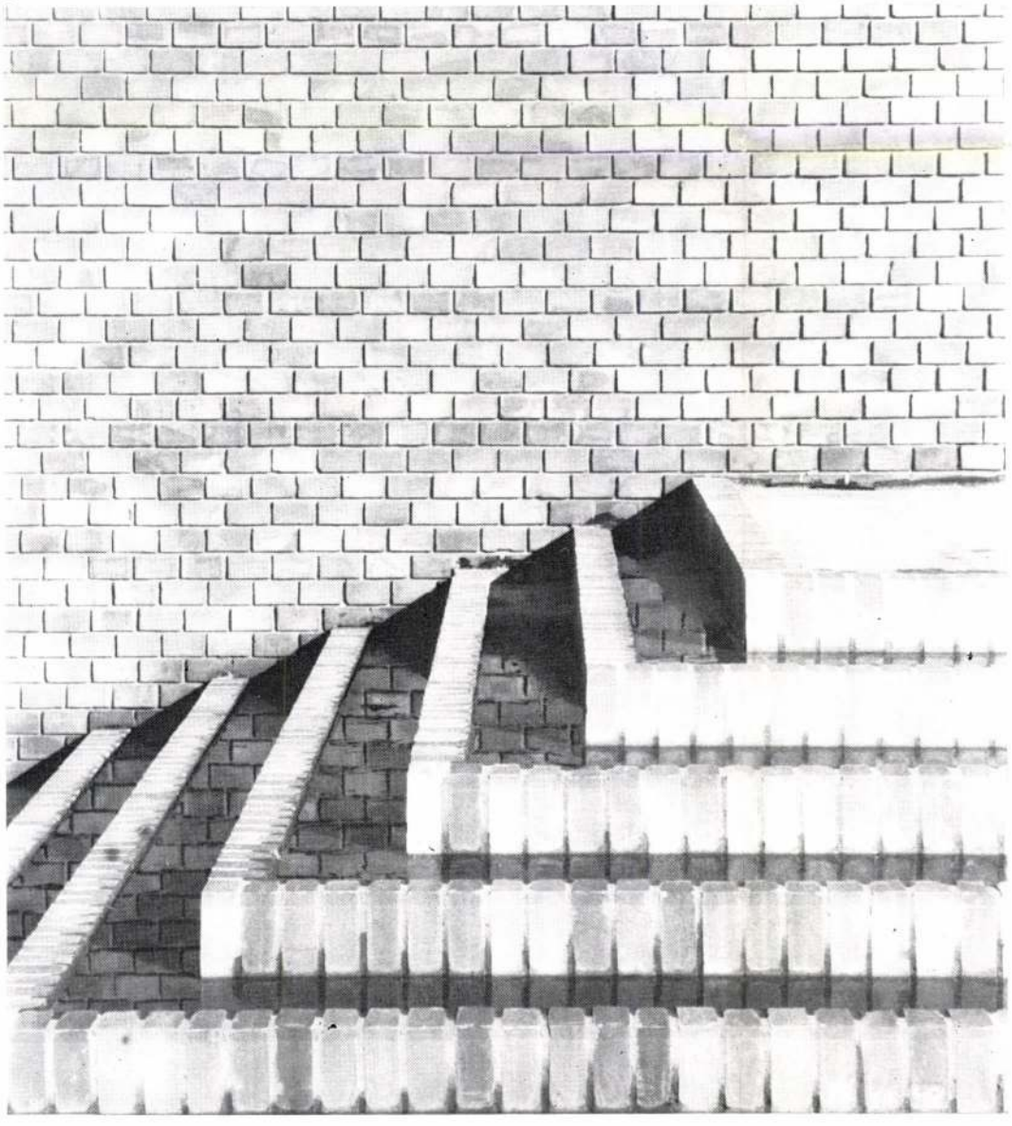

1. Helyszínrajz
2. Földszinti alaprajz
   1. Információs tér. 2. Irodák. 3. Klub, szakkör. 4. Csoportos foglalkozás. 5. Játékterem. 6. Televízió. 7. Raktár. 8. W. C.-csoport. 9. Büfé. 10. Bútorraktár. 11. Gépészet
3. Emeleti alaprajz
   1. Előcsarnok. 2. Nagyterem. 3. Kamaraterem. 5. W. C.-csoport. 6. Öltözők
4. Metszet
5. Tiszaparti főhomlokzat
6. Előlépcsők

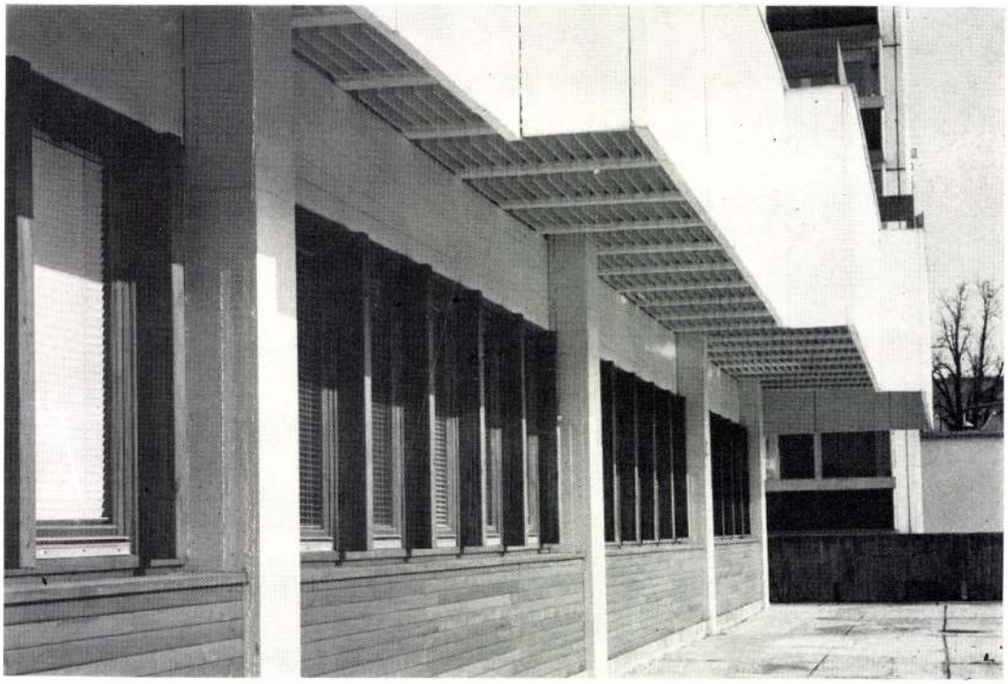

1

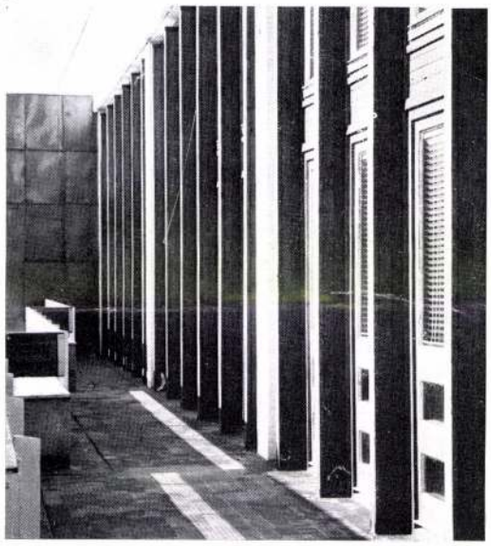

2

3

4

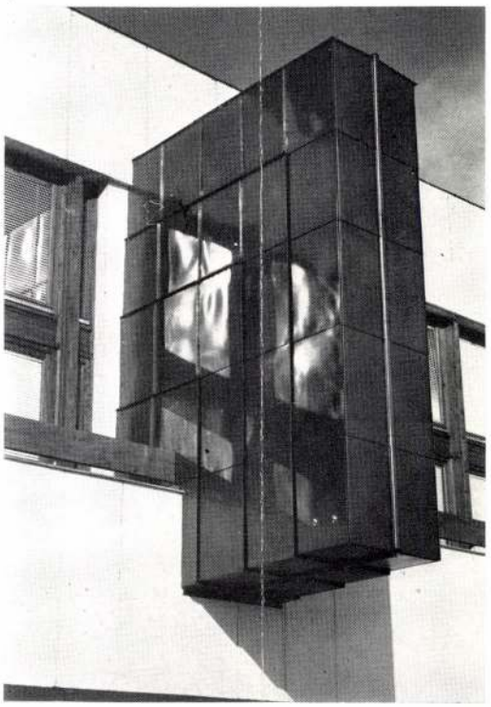

5

A Tisza partján kijelölt terület a Lenin körút keleti csatlakozásánál fekszik. Két oldaláról 6 szintes házgyári lakóépület, harmadikról a 12 szintes új HUNGÁRIA szálloda kétszintes étterem-konyhája határolja. Ezek az épületek a tervezés idején már épültek, így 1200 m² terület állt rendelkezésre az Ifjúsági Ház elhelyezésére.

A tervezési program a teljes terület kétszintes beépítését tette szükségessé. Az igény szerinti nagy előadóterem, kamaraterem és előcsarnok egy térré kapcsolhatóan, Tiszára néző kilátással és terasszal az első emeleten volt elhelyezhető. A csoportos foglalkozások klub és szakköri helyiségei, az információs térként működő előcsarnok és kapcsolódó funkciói a földszintet teljesen kitöltötték. A mellékhelyiségek háromszintes épülettömbje, a város felőli oldalon történt elhelyezéssel a külső és belső használat előnyei mellett, a tereplejtést kihasználva, alig nyúlik túl a kétszintes magasságon. Így csak a főbejárat került a Tisza-parti oldalra, melyet az első emeleti tolófalak homlokzat síkjából kinyúló szekrénye hangsúlyoz.

Hóka László

a budapesti Munkásszálló
építésze - emlétve

Magyar építészet 1945-70
230. old.

Hóka László, építész MDK.

Az Akadémia Kémiai Kutató Intézetének terve, (Szalay László-val közösen)

Repr.

—: Az új év alkotásaiból c. cikk Népszabadság, Bp. 1959. jan. 1. S.L.

Héka LÁSZLÓ MDK

építész

Szalmacell-papírkombinát.

Tervező: Böhönyei János
Munkatársak: Gusztor János, Héka László,
Tóth Ernő

2 repr. (tervrajz és modell-fotó)

Magyép 1945-55.

~~Hoka Ld.~~

Hoka László

építén

~ a miskolci Pamutfonó fervezőjének építén-

munkatársa

Rad Riagyos építénettőrt. 411.

Műszaki Kiad. 1971.

~~[illegible]~~

Heka Lázió

éjutén

[illegible]

[illegible] a [illegible] Paraszfonó éjutén

[illegible]

Paraszfonó az éjuténtőt.

Kiszaki Miklós. 1941.

112

NÉPSZAVA

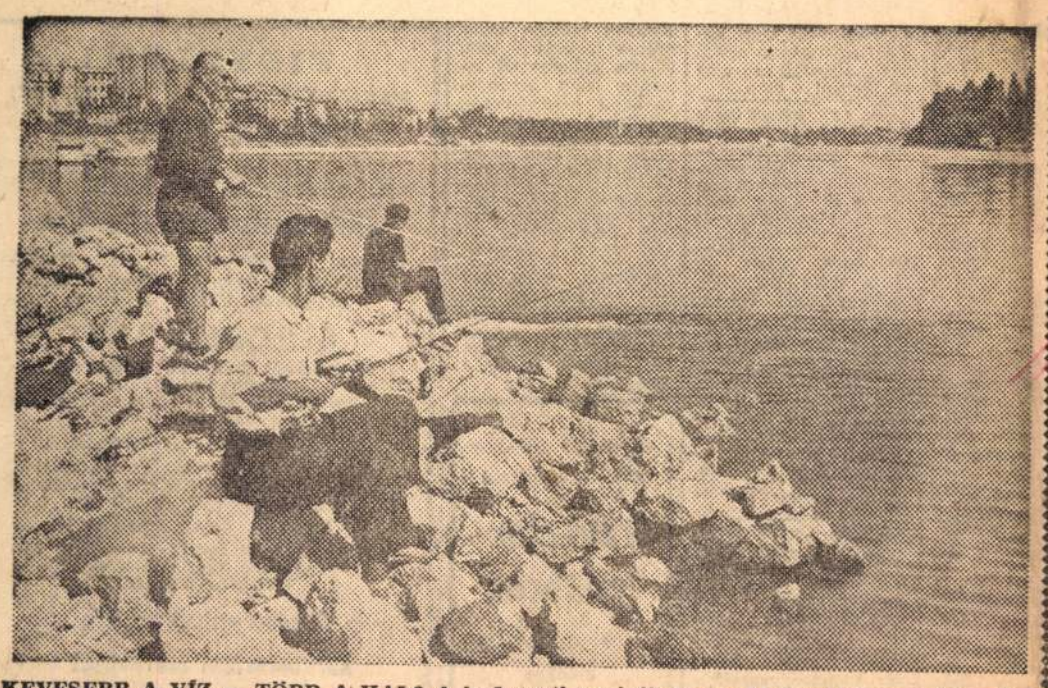

KEVESEBB A VÍZ — TÖBB A HAL? A budapesti pecázók az apadó Dunától nagyobb zsákmányt remélnek

(Szklena Ferenc felvétele)

1450 lakással új lakótelepet terveznek az Árpád-híd pesti hídfőjénél

A „foghíjak" beépítése, új iskolák, rendelőintézet, kórházbővítés, sortatarozás a BUVÁTI terveiben

Nagyszabású lakás-, iskola-, kórházépítési és lakóházfelújítási munkák terveit készíti el a hároméves terv keretében a *Budapesti Városépítési Tervező Vállalat*. Ennek az első ütemről tájékoztatta a Népszava munkatársát *Benjamin Károly*, a BUVÁTI igazgatója.

— Ez évi munkáink közül a lakóháztervek egy része az OTP, másik része a fővárosi tanács megrendelésére készül — mondotta. — A folyamatban levő lágymányosi és a befejezés előtt álló Fiastyúk utcai lakótelepen kívül számottevő a »foghíjas« telkek beépítése. *A Belgiannisz rakparton 44, az Egyetem utca és Ferenczy István utca sarkán 80, az Üllői út és Nagykörút sarkán 54, a Lenin körút 22. szám alatt 21, a Múzeum körút 23—25. és 31. sz. alatt 60 lakás építési tervei készülnek.* Az Árpád-híd pesti hídfőjénél kialakítandó lakótelepre *1450 lakást és kommunális épületeket* tervezünk.

— Most készülő terveink alapján *a Sibrik Miklós úton 12, a Georgina úton 8, a Kalász utcában 8, a Kalamár utcában 12, az Irén utcában 8 és a Bogáncs utcában ugyancsak 8 tantermes iskolák épülnek.* A XIII. kerületben 4000 beteg befogadására alkalmas *SZTK-rendelőintézet* épül, a Tétényi úti kórházat pedig *140 ágyas gyermekpavilonnal* bővítjük. A Bosnyák téri piacot *160 000 köbméter térfogatúra* tervezzük. A lakóépületek felújítása során *több száz lakóház sortatarozását* tervezzük. *(sz. gy.)*

Villámőrjárat a vendéglőkben

A Kulacs lemaradt, a Palace, a Nemzeti és a Mátyás-pince túlteljesítette a rendeletet

Panaszok nyomán a belkereskedelmi miniszter — mint megírtuk — elrendelte, hányféle *levest, főzeléket, előételt és frissen sültet* kötelesek felszolgálni a *vendéglők*. Villámőrjáratra indultunk és találomra néhány vendéglő étlapját szemügyre véve, örömmel állapítottuk meg, hogy ahol megfordultunk, *a választék általában megfelel az előírásoknak*, sőt néhány étterem a vendégek jobb ellátására törekedve, *»túlteljesíti a normát«.*

A Palace étteremben háromféle leves helyett ötfélét főztek. Az előételek, készételek, frissen sültek választéka pedig a tizet is jóval meghaladta. Ugyancsak gazdag volt a Nemzeti étterem étlapja, a Mátyás-pincében pedig négyféle levest és 15—15-féle kész-, illetve rögtönzött ételt rendelhettünk. A Belvárosi Kávéház még kétfajta ételkülönlegességgel is választékosabbá tette az étlapot.

Dicséretesen túllépték a rendeletet a Bástya étteremben, a Balaton és a Diófa étteremben is. Egyedül az I. osztályú Kulacsban főztek az előírt háromféle leves helyett kétfélét, egyéb ételekből azonban megfelelő volt a választék.

Az indulás tehát megfelelt a rendelkezés szellemének, bízunk benne, hogy panaszra másutt sincs ok. *(á)*

Nincs szükség az éjszakai járatok sűrítésére

Az utóbbi hónapokban a fővárosi tanács közlekedési igazgatóságához és a Fővárosi Villamos Vasút igazgatóságához panaszok érkeztek, hogy az éjszakai villamosjáratok zsúfoltak, rendszertelenül közlekednek. A panaszok kivizsgálására *éjszakai utasszámlálást tartottak.* Az utasszámlálás arról tanúskodott, hogy *sok járat nincs eléggé kihasználva, több szerelvény csak néhány utassal közlekedik*, tehát nincs szükség az éjszakai járatok sűrítésére.

Hűvös idő

Várható időjárás: Felhőátvonulások, több felé eső, egy-két helyen zivatar. Mérsékelt északi-északkeleti szél. Hűvös idő. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton 17—20 fok között. — A Duna vízállása Budapestnél pénteken reggel: 203 cm.

A Rózsadombon felépül

Európa egyik legkorszerűbb kémiai kutató intézete

Széleskörű munkába kezdünk az atomenergia békés felhasználása terén

Dr. Schay Géza akadémikus és dr. Szendrői Jenő főmérnök nyilatkozata a Népszavának

Néhány nap múlva megkezdik Budapesten Európa egyik legkorszerűbb kémiai kutatóintézetének építését.

— A tudomány fejlődésével szükségessé vált egy olyan központikémiai kutató intézmény létesítése, amely általános elvi kutatásokkal foglalkozik — tájékoztatta munkatársunkat *dr. Schay Géza* akadémikus, Kossuth-díjas egyetemi tanár a Magyar Tudományos Akadémia Központi Kémiai Kutató Intézetének igazgatója. — *Az intézet a kémiai tudományokon belül a fizikakémia és az atommagkémia területén végez majd összpontosított tudományos kutató munkát és neveli az új kutatókat.*

— A hazai atomreaktor felépítésével, melynek befejezése még ez évben várható, *az atomenergia békés felhasználása terén széleskörű munkába kezdünk.* E munkára már is felkészült az intézet magkémiai főosztálya. Foglalkozunk az úgynevezett *»jelzett« szerves vegyületek* szintézisével (előállításával), melyeknél felhasználjuk a hazai atomreaktorból és a Szovjetuniótól kapott rádióaktív izotópokat. *A mérési módszereket az intézetben dolgozzuk ki.* De foglalkozik az intézet a különböző izotópok *gyógyászati* és a *műszaki* gyakorlatban történő közvetlen felhasználásának kialakításával, és *a rádióaktív sugárzásoknak a különböző kémiai folyamatokra gyakorolt hatásának vizsgálatával* is.

— Fizikai-kémiai főosztályunk *a kémiai reakciók lefolyásának mechanizmusával*, ezen belül például a műanyagkémia alapkérdéseivel és *anyagszerkezet vizsgálatokkal* foglalkozik. Az intézetben helyezzük el a Szovjetunió Tudományos Akadémiájától kapott *infravörös spektrométert* és a készülő *tömegspektrométert* is — mondotta végül Schay professzor.

Az intézet tervezésének, építésének munkájáról *dr. Szendrői Jenő*, az IPARTERV főmérnöke adott tájékoztatót.

— A magasszintű kutatómunka zavartalanságának biztosítására a Rózsadomb gerincének kellemes környezetében, *a Pusztaszeri út és a Ferenchegyi út találkozásánál* helyezzük el az intézetet. Az épületek elrendezésénél *Hóka László* felelős építésztervező tervei szerint a *pavilonrendszert* alkalmaztuk, a villanegyed városképéhez igazodva. Földszintes épületben helyezzük el a központi adminisztratív és szociális helyiségeket, a többi között a mintegy 15 000 kötetes könyvtárat és olvasót, a transzformátor állomást, az üzemorvosi rendelőt, a garázst, a büfét és a telefonközpontot. Külön épületbe kerül *a légfűtéses étterem és konyha.* A padlók és falak burkolásánál mintegy *2500 négyzetméter »Vinidur« műanyagot* építünk be. A laboratóriumi munkát kiszolgáló csővezetékek mind függőleges, mind vízszintes irányban bárhol hozzáférhető csatornákban haladnak, tehát *a berendezés kicserélésekor csak a csatlakozásokat kell módosítani.* A *cserélhető válaszfalakat a padlóhoz* és a mennyezethez erősített panelszerkezetű műanyagburkolatú elemekből készítjük. A laboratóriumokat csak egy zsilipszerűen működő mosdó és zuhany-csoporton keresztül hagyhatják el a dolgozók, közben olyan berendezés előtt haladnak el, amely *automatikusan mutatja az esetleges szennyeződést. A falak, padlók és berendezési tárgyak színét* úgy határozzuk meg, hogy a laboratóriumokban és kutatószobákban elősegítsék a figyelem összpontosítását, a pihenőhelyiségekben pedig a kikapcsolódást. Az épületeknek a zöld környezetből előbukkanó fehér falsíkjai és a színes üvegbetétek kellemes összbenyomást keltenek majd a Rózsadomb látogatóiban — mondotta végül dr. Szendrői Jenő főmérnök.

Szentiványi György

Rihter, Fischer Annie, Menuhin, Goossens Ferencsik a Bartók-fesztiválon

Szeptember 20-án kezdődik Budapesten az idei zenei évad egyik legkiemelkedőbb eseménye: a *Bartók-fesztivál.*

A hangversenyek programjában a világ legnagyobb zeneművészeinek neveivel találkozunk. Bartók hegedűversenyét és szólószonátáját *Yehudi Menuhin* szólaltatja meg, három zongoraversenyét pedig *Szvjatoszlav Rihter, Fischer Annie* és *Földes Andor* játsszák. A négy zenekari est karmesterei kiváló Bartók-interpretátorok: *Ferencsik János*, aki a megnyitó és záró hangversenyt vezényli, *Szenkár Jenő* és az angol *Sir Eugene Goossens.* A hangversenyeken a Magyar Állami Hangversenyzenekar, a Budapesti Kórus *(Forrai Miklós* vezetésével) és a kórus szólistái: *Udvardy Tibor* és *Faragó András* működik közre.

Az első kórushangversenyen a *Magyar Állami Népi Együttes*, a *Magyar Rádió Énekkara* és *Andor Ilona Gyermekkórusa* lép fel. A második hangversenyen öntevékeny kórusok adják elő Bartók és Kodály kórusműveit.

A négy kamarazenekari esten a világhírű amerikai Juilliard-vonósnégyes és a Tátray-vonósnégyes tolmácsolásában szólal meg Bartók II., III., V. és VI. vonósnégyese, továbbá a két zongorára és ütőhangszerekre írott szonátája magyar és külföldi szerzők vonósnégyeseivel kiegészítve.

A fesztivál hangversenyeit az Erkel Színházban és a Zeneművészeti Főiskola nagytermében tartják. *(k. e.)*

A hét érdekes könyvújdonságai

Lenin Művei 36. kötete az 1899—1923. között írt, sorozatban még meg nem jelent írásait, leveleit, s több beszédét tartalmazza. **Maurice Dobb**, a cambridgei egyetem tanára **Politikai gazdaságtan és kapitalizmus** című munkája az első tőkés országban kiadott mű az ott élő marxista közgazdászok elméleti munkásságáról. **Bertolt Brecht**, a nagy szocialista író eddig nálunk ismeretlen elbeszéléseit és verseit tartalmazza a **Kalendárium** című kötet.

Mai magyar írók regényei és novelláskötetei tarkítják a hét újdonságait. **Erdős László Lelkiismeret** című regénye kiegészítése az annak idején sok vitát felkavart **Veszélyes művészet** című könyvének. **Urbán Ernőnek** az ellenforradalom korszakáról szóló kisregényeit és elbeszéléseit tartalmazza a **Forgószél** című gyűjtemény. A paraszti és proletárélet világát idézi **Gerencsér Miklós Ember a mezsgyén** című novelláskönyve. **Palotai Erzsi**, az ismert előadóművésznő mint regényíró mutatkozik be **Szerelem, fájdalom** című művében. **Berczelly A. Károly** színes itáliai útinaplója a **Kék ég alatt** című kötet. Új verseskötet **Mátyás Ferenc Csönd és nyugtalanság** című gyűjteménye. Megjelent **Dsida Jenő Tóparti könyörgés** című nagy formaművészetről tanúskodó verseskötete és **Takáts Gyula** dunántúli költő **Mézöntő** című gyűjteménye.

A külföldi szépirodalom újdonságai között szerepel a **Koreai költők** versgyűjteménye, **Garcia Lorca Három színműve, Gérard de Nerval Sylvie** című regénye, **Kuprin Szulamitjának** új kiadása, **Szergejev—Censzkij A gárdatiszt** című regénye és **Victor Hugónak** a francia forradalom időszakáról szóló **1793** című történelmi regénye.

Az ország legnagyobb autóbuszgarázsa épül Óbudán

Kétszázötven gépkocsit fogad majd be a salgótarjáni forgalmi telep

A gépkocsik rendszeres javítása, karbantartása érdekében a hároméves terv időszakában a fővárosban, valamint vidéken több új javítóműhelyt, modern garázst építenek.

A *salgótarjáni forgalmi telepet* 22 millió forintos költséggel építik fel. *250 gépkocsi* befogadására teszik alkalmassá és *38 helyen* végzik majd egyszerre a javítási munkákat.

Óbudán a jövő évben kezdik meg az ország legnagyobb autóbuszgarázsának építését, az *UVATERV* mérnökeinek tervei alapján. A városból érkező autóbuszok először a *»töltőhíd«* alatt állnak meg, amely *egyszerre négy autóbuszt láthat el benzinnel és olajjal.*

Modern kocsimosóberendezésekkel tartják tisztán az autóbuszokat és mindegyiket 7—8 szerelő vizsgálja felül. Súlyosabb hiba esetén a gépkocsit nem a garázsba, hanem egyenesen a javítóműhelybe irányítják.

A múltban télen 8—10 órán át is járatták az autóbuszok motorjait, nehogy befagyjanak. A most épülő, modern garázs *mennyezetében elhelyezendő hősugárzók* ezt feleslegessé teszik. A garázs mennyezetét — új módszerrel — csak 60 méterenként támasztják alá pillérekkel. Üzemkezdéskor a gépkocsikat a garázsból 60—80 kilométeres sebességgel hajtják a kifutópályára, ahol *főpróbát* tartanak.

A műhelyek közelében építik fel az új irodaházat is.

Az *új óbudai garázs* 45 millió forintos beruházással 1961 végéig készül el. *(moldován)*

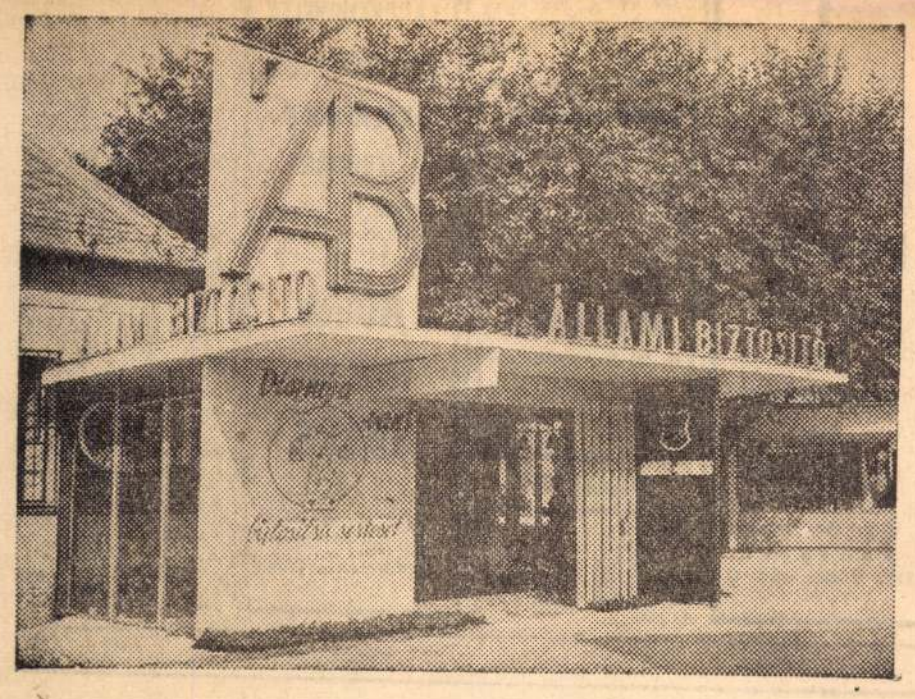

Sokan keresik fel az Országos Mezőgazdasági Kiállításon biztosítási szaktanácsért az Állami Biztosító pavilonját

Ezzel a kisautóval népszerűsíti az autó biztosítását az Állami Biztosító

APRÓHIRDETÉSEK

APRÓHIRDETÉS ÁRA: Hétköznap szavanként 2 forint
Vasárnap szavanként 3 forint
Az első szó két szónak számít
HIRDETÉSEKET FELVESZ: Népszava kiadóhivatal
Budapest, VII., Rákóczi út 54 és
a Magyar Hirdető Vállalat irodái
Az apróhirdetés ára feladható postautalványon, vagy a postán kapható bianco csekken. Csekkszámla számunk: 75 915 001—8.

ÁLLÁS

Férfi segédmunkásokat és 16 éven aluli fiatalkorúakat könnyű munkára felvesz az É. M. Parkettagyártó Vállalat budapesti üzeme, Bp., XIII., Pozsonyi út 65.

Esztergályos szakoktatót és lakatos szakmunkást felveszünk. Kispest, Vöröshadsereg útja 185.

Gépkocsivezetőket ötéves gyakorlattal, középfokú jogosítvánnyal felvesz a 11-es számú Autóközlekedési Vállalat, XIII. ker., Forgács utca 19.

Felveszünk változó munkahelyre kubikos brigádokat, kerti kőmunkákra (ürömi kőmunka), kőfaragókat és locsolókat. É. M. Tereprendező és Kertépítő Vállalat. Budapest, V. ker., Vadász utca 29 szám. Munkaügyi osztály.

Nyugdíjas ácsokat havi 48 órás foglalkoztatásra azonnal felveszünk, zsaluzás előkészítésére, munkahelyi ácstelepen. Bérezés teljesítmény szerint. Étkezést térítés ellenében adunk. Szállást korlátolt számban biztosítunk. Budapesten lakók felvételnél előnyben.

Jelentkezés:
É. M. 43. SZÁMÚ ÁLL. ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT
Budapest,
V., Kossuth Lajos tér 4. IV. em. 46

Esztergályosokat és betanított forgácsoló gépmunkásokat felvesz a Szállítóberendezések Gyára, Budapest, III., Szentendrei út 217. (Rómaifürdő, HÉV megállótól 1 perc.)

É. M. 21. SZÁMÚ ÉPÍTŐIPARI VÁLL.
V. Apáczai Cs. János utca 7 szám
azonnalra felvesz
ácsokat
budapesti és vidéki munkahelyre

Első Magyar Gazdasági Gépgyár (EMAG), Bp., XI., Hunyadi János u. 2. felvesz esztergályosokat, lakatosokat, villanyhegesztőket, betanított férfi gépmunkásokat és férfi segédmunkásokat. Jelentkezni lehet az üzem munkaerőgazdálkodásán. — naponta 7—12 között.

Azonnali belépésre szakképzett kertészt
FELVESZÜNK,
aki a virágkertészetben nagy gyakorlattal rendelkezik
FONALKIKÉSZÍTŐGYÁR
Budapest, XX., Vágóhíd utca 14 sz.

Fiatal építész technikust vagy mérnököt keresünk azonnali belépésre, építési kivitelezési gyakorlattal. Vegyesipari Vállalat, Szécsény.

Kontírozó könyvelőnő állást változtatna, budapesti iparvállalathoz. — 10 éves gyakorlattal — képesítéssel rendelkezem. »34/1958« jeligére Felszabadulás téri hirdetőbe.

Azonnali belépésre
felveszünk
homlokzati
KŐMŰVESEKET, ÁLLVÁNYOZÓKAT, TETŐFEDŐKET, BÁDOGOSOKAT
Munkásszállás van.
Naponta kétszeri étkezést kedvezményes áron biztosítunk
Jelentkezés:
BUDAPESTI MAGASÉPÍTÉSI VÁLLALAT
Budapest,
V., Szemere u. 11-13
munkaerőgazdálkodás

Keresünk azonnali felvételre esztergályos, marós, fúrós, köszörűs szakmunkásokat, valamint férfi segédmunkásokat. Budapesti Hajtóműgyár (volt Fogaskerékgyár), Budapest, XI., ker., Fehérvári út 98. sz. Telefon: 258—376.

A MAGYAR OPTIKAI MŰVEK
KERES
azonnali belépésre
esztergályos, marós, valamint férfi optikai betanított gépmunkásokat és szíjgyártó szakmunkásokat
Jelentkezés:
Budapest, XII., Csörsz utca 35, földszint 26. szoba

Kőműveseket, férfi és női segédmunkásokat felveszünk. Szállás és egyszeri étkezés biztosítva. Tatarozó Vállalat, IV. Attila u. 126.

Nyugdíjas kőműveseket 48 órás foglalkoztatásra válaszfalazásra és belső vakolásra azonnal felveszünk. Bérezés teljesítmény szerint. Étkezést térítés ellenében adunk. — Szállást korlátolt számban biztosítunk
Budapesten lakók felvételnél előnyben.
Jelentkezés:
É. M. 43. SZÁMÚ ÁLL. ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT
Budapest,
Kossuth L. tér 4. IV. 46

Nagy anyagismerettel — 28 évi gyakorlattal rendelkező alkalmazást keres vállalatnál, vagy szövetkezetnél. Sürgős. »Raktárkezelő« kiadóba.

Különböző tehergépkocsi alkatrészekhez értő, adminisztrációban jártas férfiraktárost felveszünk. Jelentkezés: Fővárosi Szállítási Vállalat, Budapest, V., Marx tér 7. Anyagosztály.

Ezüst és alpakka
finom munkára fémnyomót
alkalmaz
FŐVÁROSI ÓRA- ÉS ÉKSZERIPARI VÁLLALAT
Munkaügyi Osztály
V., Molnár utca 1

Csiszolót, dukkozó-festőt, műszerészt, revolverest, segédmunkást azonnalra felvesz: Jármű és Alkatrész KTSZ. Budapest, XIII., Szabolcs u. 8.

Gyermekszerető alkalmazottat felveszek kis háztartásom vezetésére. Megbeszélés du. 5 órától. Kispest, Kossuth L. u. 63. Kovácsné.

Takarítást, mosást, vasalást órabérért vállalok. »Jó munkaerő« jeligére, kispesti hirdetőbe.

Felveszünk
azonnali belépéssel
ács, vasbetonszerelő, bádogos, bognár, villanyszerelő
és
vízvezetékszerelő
szakmunkásokat
Munkásszállás van.
Jelentkezés:
É. M. 44. SZÁMÚ ÉPÍTŐIPARI VÁLL.
Budapest,
V., Kossuth Lajos tér 13—15
munkaerőgazdálkodás, földszint

MINTAKÉSZÍTŐKET
azonnali belépésre
FELVESZ
FAÁRU ÉS MINTAKÉSZÍTŐGYÁR
XIII., Reitter Ferenc utca 8/b

Komoly, megbízható, leinformálható — 50 év körüli — teljesen egyedülálló gyermekszerető (1 fiú, 13 éves) főzőmindenest (3 tagú háztartás önálló vezetésére), családtagként azonnal, fizetéssel felveszek. Jelentkezni lehet mindennap du. 5—8 óráig. Zichy Jenő u. 37. II. 14.

Bejárónő, főzni tudó — egész napra felvételik. Rosenberg-házaspár utca 29. IV. 5.

Azonnali felvételre
keresünk
budapesti és vidéki munkahelyre
fűtésszerelőket,
szerelő
kőműveseket, villanyhegesztőket,
falazó
kőműveseket
és
segédmunkásokat
Jelentkezés:
VÍZVEZETÉK ÉS FŰTÉSSZERELÉSI VÁLLALAT
Budapest,
II., Kacsa utca 18
(Medve utca sarok)
munkaügyi osztály

LAKÁS

5—6 szobás vagy nagyobb budai villalakást keresek, lehet a távoleső hegyi részeken is. Megoldható olyan kis családi házzal is, amelyben egy három-négyszobás és egy kétszobás lakás van. Cserébe adok két pesti 2 szoba összkomfortos lakást, megegyezéssel. Telefon: 203—696.

Gyermektelen mérnökházaspár különbejáratú szobát keres, fürdőszobahasználattal. 144—171, 3—9-ig.

Két szoba hallos, összkomfortos, Mártírok útjai és egy szoba összkomfortos, Keleti Károly utcai lakásokat elcseréiném három szoba hallos, összkomfortosra, a környéken. Telefon: 358—643, vasárnap egész nap, hétköznap délután 6—8-ig.

Ragyogó szegedi háromszobás, belvárosi lakásomat elcserélném kettő vagy egy szoba összkomfortos ugyanolyan budapestiért. Válaszokat Szeged, postafiók 72. címre kérek.

Elcserélem alkóvos, — nagyméretű, egyszobás, félkomfortos, földszinti utcai lakásom kétszobás lakásra. Megtekinthető 13-án délután. — 14-én egész nap. VII., Barcsai u. 3. fszt. 4.

Családi házát renoválom, megegyezéssel üres albérleti szobáért, dolgozó házaspár részére. Kőművesmester, Budapest, V., Szalay u. 2. Sinka János.

Bútorozott vagy üres albérleti szobát keresek, megegyezéssel. 227—297. reggel 7—10 óráig.

Elcserélném V. kerületi 2 szobás, I. emeleti, utcai, főbérleti lakásomat 2 szobás összkomfortosra, ráfizetéssel. Széchenyi u. 10. I. 12.

Főútvonalon, elsőemeleti, utcai, erkélyes, lépcsőházi bejáratú, háromszobás, összkomfortos, személyzetis lakásomat elcserélném hasonló kétszobással. — »Második emeletig« jeligére, a kiadóba.

INGATLAN

Beköltözhető kétlakásos családi ház cserelakással eladó. Bp., XXI., Ady E. 76.

Belváros területén beköltözhető öröklakást keresek. 496—027.

Eladó Óbudán, Ürömhegy, második dűlőben, hatszázas gyümölcsös, egy családi házzal, esetleg gyümölcsös fele. Érdeklődni: Óbuda, Föld u. 29. Abaffynál.

Újpesten, 4 szobás családi ház, 2 szoba személyzetis, nagyméretű cserelakással sürgősen eladó. 8—4-ig: 330—786. Molnárné.

Budán egy szoba, konyha, hall, modern öröklakás, beköltözhetőséggel eladó. Érdeklődni: Budapest, telefon: 497—727.

Családi házrész eladó, azonnal beköltözhető 2 szobás, összkomfortos lakással. Megtekinthető vasárnap kilenctől. Újpest, Kisfaludy utca huszonhárom.

Balatonkenesén, 800 öles fiatal termő szőlő eladó. Ajánlatokat: Balatonakarattya postahivatalba »Rizling« jeligére, Felszabadulás téri hirdetőbe.

Csillaghegyen, családi ház fele eladó. Két szoba, mellékhelyiségek. — Egy szoba azonnal beköltözhető. Strand közelében. 65 000-ért. — Hegyalja út 12.

Beköltözhető nagyméretű, szép, masszív, 3 szobás, komfortos, családi ház eladó, 1 szoba összkomfortos lakásért árengedmény. Megtekinthető vasárnap. — XVIII. ker., Vág utca 15. 50-es villamostól két perc.

BÚTOR

CSILLÁRT
nagy választékból vegyen
Csere, vétel, eladás
Részletre is
VÁRADI
VIII., József krt. 72
Telefon: 341—404

Modern garnitúrák, rekamiék, székek, fotelok állandóan készen is kaphatók. Sipos kárpitosnál. VII. ker., Majakovszkij utca 11. volt Király utca.

Vennék hálószobát, kombinált bútort, páros szekrényt. Telefon: 33-88-88.

Hálót, kombináltat párosszekrényt, pároságyat, hagyatékot veszek. Telefon: 426—912.

Veszek hálószobát, kombináltat párosszekrényt, pároságyat, hagyatékot, feloszlatott háztartást. 336—027.

Hálószoba, kombinált szekrény, rekamié eladó, asztalosnál. VII., Damjanich 49.

Modern és stíl minőségi kárpitozott bútorok, rekamiék, franciaágy készen és rendelésre. — Oláh kárpitosnál, József körút 66.

Rekamiék, garnitúrák készen és rendelésre kárpitostól. Baross utca kilencvennégy.

Hálószoba, kombinált szekrény fizetési kedvezménnyel asztalosnál Hársfa utca 10/b. Telefon: 221—334.

Egy használt háló, egy kombinált szekrény eladó. XV. ker., Pöltenberg utca 122.

Részletre is rekamiék, garnitúrák, sezlon készen. IX., Ferenc körút 19—21, udvarban. Mester utcai megállónál.

Kisiparosnál modern háromajtós szekrény, kombinált szekrény, diner igényesnek jótállással eladó. Egész nap, vasárnap is. Újpest, Komjáth Aladár u. 134. Árpád kórházig 55 villamossal.

Rekamiék, fotelok, székek jótállással, fizetési könnyítéssel. Szenkovits Elek kárpitosnál Vörösmarty utca 73.

Agyból rekamiét, minden szakmába vágó alakítást és új munkát vállalok Asztalos, Budapest, IV., Rezi Károly u. 27. v. 42.

Rekamiét, fotelt, széket fizetési könnyítéssel, minőségi jótállással. Molnártól. Aradi utca 11 (Lenin körút sarok.) — Címre ügyelni!

Hálószoba eladó, Újpest, Katona József utca 11/a, 14-es villamossal Mária utcáig.

Minőségi gyönyörű kivitelű kombinált szekrény fizetési könnyítéssel eladó. Rákospalota, Beller Imre u. 86/a, 25-ös busszal, 65-ös villamossal, Arany János utcáig.

Újdonság! Rekamiéágy. Előállítja Sipiczky kárpitos. — Eötvös utca 17.

Barokk háló (lottón nyert) igényesnek eladó. Érdeklődni III., Zápor u. 10/a, fszt. 2, vasárnap egész nap, hétköznap 6—8-ig.

Gyönyörű háromajtós szekrény, kombinált szekrény és hétdarabos hálószoba eladó. Vasárnap délelőtt is VIII. Kisfaludy köz 4, asztalosműhely, Corvin mozinál.

Franciaágyat, barokkgarnitúrát rekamiét, fotelt, széket, sezlont, kárpitosmunkát készít: Porjesz kárpitos, Majakovszkij (Király) utca 89.

Könnyen kezelhető kétszemélyes rekamié garnitúra fotel szék fizetési kedvezménnyel, kárpitosnál, Nagymező utca 58.

Rekamiék, kárpitozott bútorok készítése javítása jótállással több havi részletre Damjanich u. 33. Keletitől öt percre

Kevés előleggel kapható rekamié, fotel, sezlon, kárpitosnál Wesselényi utca huszonegy

FOTO, OPTIKA

Praktina FX olcsón eladó. 163—868, de. 12-ig.

OKTATÁS

Angol és német nyelvoktatást ismét megkezdtem, tanítás egyénileg és csoportokban, Müllerné, Keleti Károly u. 11/b. Telefon: 152—901.

FELHÍVÁS

Nyilatkozat. Kriston V. Jenőné, született Heller Magdolna, aki született: Baja városban, 1937. évben. Jelenleg lakik: Fót, Vöröshadsereg út 52 alatt, 1958. augusztus 18-án férjétől közös beleegyezés nélkül elköltözött. Azóta sem anyagi, sem erkölcsi felelősséget érte nem vállalok. Férje: Kriston V. Jenő, Borsodbóta, Újbányatelep.

Figyelem! Szeptember 11-én este fél 6 és fél 7 között a 75-ös trolibuszon, illetve 38-as villamoson elvesztettem családi emléket képező karkötőmet. Becsületes megtalálót igen magas jutalomban részesítem. Tel. hétköznap: 204—251. Magdi.

Szekeres Tamás neje, Tót Piroska, 1951-ben Békéscsabán élt, postafőnök volt, keresi testvére, Kotmán Viktor, Bácskogradiste, Jugoszlávia, 22. október u. 46 címen.

RUHÁZAT

Esküvőre menyasszonyi és vőlegényi ruhák kölcsönzése, vidékre is. Újpest, Virág u. 46. 292—121.

Ruhakölcsönző, esküvői, estélyi ruhák kölcsönzése. Igényesnek is. II. Erőd u. 18. 352—213.

RÁDIÓ, HANGSZER

RÁDIÓJÁT
televízióját lakásán javítja DÓSA rádióservice. T.: 131—166

Megérkeztek a legújabb világmárkás ZONGORÁK és PIANÍNÓK a ZONGORATEREMBE
Bp., Lenin krt. 101
Telefon: 123—398

Rádiója recseg, néma? Megjavítja önnél még ma jótállással Semtei, Aradi u. 42. 310—252.

MOTOR, JÁRMŰ

350-es DKW oldalkocsival, újonnan generálozva és zománcozva, igényesnek 15 ezerért eladó. — Rákospalota, Klapka Gy. u. 45.

Juhépusztai Állami Gazdaság elcserélné 6 tonnás Magézus tehergépkocsiját 3,5 tonnás Csepel gépkocsival.

Elcserélnénk hetekkel ezelőtt teljesen felújított kitűnő állapotban levő reprezentatív személygépkocsinkat hasonló állapotban levő korszerű Furgon gépkocsiért. A gépkocsi megtekinthető: É. M. Építőgépjavító Vállalat, Budapest, IX., Soroksári út 150 alatti telephelyünkön.

Cabriole tetős Opel Kapitän igényesnek eladó. VIII., Népszínház utca 39. hétfőtől.

Eladó egy keveset használt 125 köbcentis Danuvia motorkerékpár — príma állapotban. Megtekinthető: szombat, vasárnap egész nap. Pestújhely, XV., Thököly út 21. Szőnyi.

Oldalkocsi, gyári új, piros, eladó, Bp., VII., Rákóczi út 62. Házfelügyelőnél.

Pannónia, igényesnek eladó. István kórház, fogászat, Nagyvárad tér 1 szám.

BSA, 350 köbcentis, felülszelepelt, első, hátsó teleszkópos, príma, — 12 500 Ft-ért eladó. Budapest, XIII., Lehel út 14. Kajati.

Mercedes, Opel személygépkocsi, sebességváltók és motoralkatrészek kiárusításból eladók. — Nyilasy, Kispest, Lehel utca 29. Telefon: 147—051.

350/4 ütemű motorkerékpár, újonnan generálozva és dukkozva, 6000-ért eladó. Este 6 után. Pestlőrinc, Bajcsy-Zsilinszky út 83.

Motor és kerékpár zománcozás, dukkozás, tankkalapálás. III., Kenyeres u. 29. 362—574.

Danuvia motorkerékpárt vennék részletre. A fizetési feltételek közlését »Hibátlan motor« jeligére, a Felszabadulás téri hirdetőbe kérem.

Eladó egy generálozott, 4 személyes Wanderer, kis üzemköltségű személygépkocsi. Budapest, XX. ker., Károly utca 77. Papp.

Príma állapotban levő BMW oldalkocsival eladó. Reáltanoda u. 11.

350-es IZS sürgősen eladó, igényesnek. Tanács körút 3. házfelügyelőnél.

350 köbcentis, oldalkocsis DKW, príma, sürgősen eladó. Budafok, Tóth József u. 41. Májoros.

Opel személygépkocsi újszerű állapotban sürgősen eladó Bp. XI., Kanizsai u. 49, Bukarest u. sarok.

GÉP, MŰSZER

8/100 síkkötőgép eladó. VII. Garay u. 24, fszt 9

Phönix 10-es körkötőgép eladó. Bp., V., Báthori utca 8. III. 12/a.

8 és 8/10-es körkötőgép eladó csipkézővel, gumizóval. Telefon: 343—726.

Sürgősen keresünk 1 db 35 max. 40 HP-s, 960—980 ford., 380 V., 50 per. csúszógyűrűs elektromotort könyvjóváírással Tüker V. javító üzeme. X.; Ceglédi út 1—3.

Szálvezetős Buksi olcsón eladó. Újpest, Tél u. 117.

Villanymotor, háromlóerős, 380 voltos. Excenteres présgép, féltonnás. Stabil motorok, 5—10 lóerősek, eladók. Nyilasy, Kispest, Lehel utca 29. Telefon: 147—051.

7/50-es síkkötőgép sürgősen eladó. Lehel 17/b II. em. 1. Rábel.

Körforgós gyorsvarrógép és Singer jobbkaros gép eladó. Rökk Szilárd u. 17. II. udvar, földszint 1.

Kötőgép 7/90 síkrendszerű eladó. Kardosné: 297—698, du. 3-ig.

Asztali villanyfúrógép új, 220—380 V és egy Singer süllyesztős varrógép eladó. IX., Ipar 9. I. 2.

Nyugatnémet nagyteljesítményű luxuskivitelű új villanyborotva eladó. Révész, Bajcsy-Zs. 15/b.

VILLANY MOTOROK
KIOSZ TANÁCSI IGAZOLÁSRA
nagy választékban kaphatók
29-ES BOLTBAN
Budapest,
IX., Ráday utca 11

Balatoni műúton télen, nyáron jómenetelű géplakatos műhelyemet betegség miatt átadnám, ugyanott háromötvenes, oldalkocsis motor és motoros szőlőkapáló-gép eladó, vagy elcserélhető. Richter Etel, Fonyód.

30 grammos szerszámzáras nyugatnémet mintájú fröccsöntőgép eladó. III., San Marco 70.

Golyósprés, 60-as orsóval, ponthegesztő, 110—220—380 Voltra eladó. Ponthegesztést, excenterre bérmunkát vállalok Kispest, Vöröshadsereg útja 33.

Vállalatok részére különféle méretű
transzformátorok
kb. 3 kW teljesítményre
anyagárban eladók
KONVERTA EGYENIRÁNYÍTÓGYÁR
Budapest,
XIII., Béke u. 21
Felvilágosítás:
Vajda, 204—669

ADÁS, VÉTEL

Eladó 9 db F 44 C jelű, előregyártott v. b. födémgerenda, 4 db 2 m-es kiváltó v. b. gerenda. Kúpcserepet vennék. Miklós. Szénvölgyi út 86/a. 365—206.

DUNYHÁT, PÁRNÁT
használtat vennék nívásra házhoz jövök
Tel.: 222—646

Komoly garderobe szekrény, fehér szekrény, porszívó, ruhák, cipők eladók. Kazinczy u. 54, II. 5. 8—12-ig.

Eladó príma söntéspult, jégszekrény, kerti székek, asztalok. Róna u. 87. 140—076.

Eladó keveset használt Rex biliárdasztal. IV. ker., Nyár u. 91.

Szeptember 1—15-ig
KIÁRUSÍTÁS
Rendkívül olcsón vehet
BÉLYEGET
10—40 százalék kedvezmény. 1000 Ft-on felüli vásárlásnál újabb 10 százalék engedmény
1950 utáni magyar bélyegeknél engedmény nincs
WACKER BÉLYEGÜZLETBEN
Budán,
II., Mártírok útja 26

Új százas Sachs motorkerékpár garanciával, 6000, Hohner, százhúszas, váltós tangóharmonika, 8000, eladó. Újpest, Deák u. 64. Ungurián.

Keveset használt klöplifüggöny eladó. Újpest, Irányi u. 20. 293—144.

Réz fürdőhenger, gyermekágy, asztali tűzhely eladó. VII., Dózsa Gy. út 66. fszt. 1. Paul.

Fürdőszobai autogeizer, gázrezsó és fürdőkályha eladó. VI., Szinyei M. 10. vízszerelés.

Boroshordó, egy 27 hl, eladó. Budafok, Damjanich u. 11.

Mezőgazdasági kiállításon vagy telepemen nézze meg mozaiklapjaimat, betoncserepeimet. Vas betonárukészítő. XI., Bocskai út 52.

Vörösréz fürdőkályha és autógejzer eladó. Mangold, VIII., Déry 4.

Keresünk
könyvjóváírással való átvételre vagy megvételre, 15—20 m hosszú, minél nagyobb átmérőjű, minimum 9 atü nyomással működő
AUTOKLÁVOKAT
É. M. 2. sz. Épületelemgyár
Budapest, III., Szentendrei út 147.
Telefon: 162—020

VEGYES

Keresek tablettázógéppel rendelkező személyt kisméretű tabletta gyártásához. Értesítést levélben Balsay, XIX., Jókai u. 134.

FIGYELEM!
MAGÁNOSOK! KÖZÜLETEK!
VEGYE IGÉNYBE
az ELEKTROMOS KTSZ
csillárrészlegének szolgálatait
BRONZ, ARANYOZOTT FA, ÜVEGKOSÁR, MÁRIA TERÉZIA ÜVEG, MURÁNÓI ÜVEG és egyéb
STILCSILLÁRJAIT
tökéletesen tisztítjuk, felújítjuk, karbantartjuk.
A csillár nagyságától és anyagától függően
évi karbantartási díj 40 forinttól.
Fenti összegért a csillár helyszíni tisztítását, villamosberendezésének rendbehozását is elvégezzük.
KÉRJEN ÁRAJÁNLATOT
stílcsillárjainak rendbehozatalára és rendszeres karbantartására.
Kiszállás díjtalan!
Kössön stilcsillárjaira karbantartási szerződést
ELEKTROMOS KTSZ
stílcsillár részlege
Budapest, VI., Népköztársaság útja 13.
Telefon: 426—992.

Festőművész restaurálást és képek felértékelését vállalja, garanciával. — Telefon: 356—587.

Hordót, kádat készítek, javítok. Kádár. VII., Klauzál tér 3.

Faipari vállalatok, szövetkezetek! Még ez évi szállításra elfogadunk megrendelést 710-es vastagolóra, egyengetőre, 800-as szalagfűrészre és csoportos fúrógépre. — »Kozmosz« KSZ. Bp., VI., Révay utca 16. Telefon: 115—010.

Mezőgazdasági szemléltető eszközök
az **Uránia** rakétapavilonban a mezőgazdasági kiállításon

Kútgyűrű, járdalap, betonkád, kéményajtó — helyszínre szállítva is kapható. XI., Péterhegyi út 2. 225—317.

Szőnyegjavítás, tisztítás, rojtozás, átalakítás, — Gordon, VI., Jókai u. 7, üzlethelyiség. Telefon: 128—396.

Kertibútor, függőágy, vasbútor, ágysodrony, összecsukható vaságyak, gyermekkocsi, kerítés, javítás. Vanczák, Bpest, VII., Csányi u. 12. 429—238.

Villanyradiátort és villanybojlert a készítőtől vegyen. Egy év garancia. II., Erőd u. 10. 353—511.

Tizenkét éves, értelmetlen, ideggyenge, szófogadó, szobatiszta kislányomat, jólelkű gyógypedagógushoz teljes ellátásra és gyógykezelésre kiadnám, lehetőleg magaslati helyen. Választ sürgősen reggel 8—11-ig telefonon 142—503.

ELSŐ LÁNCKÉSZÍTŐ KSZ
Budapest, XIII., Országbíró u. 50
Telefon: 203—137
VÁLLALJA
MEZŐGAZDASÁGI
és
HEGESZTETT LÁNCOK, HÓLÁNCOK, LÁNCKENGYELEK, RUGÓSKAPCSOK, KOVÁCSOLT MUNKÁK
egyedi és sorozat GYÁRTÁSÁT ÉS JAVÍTÁSÁT
RÖVID HATÁRIDŐRE
Keresse fel bemutatónkat a Mezőgazdasági Kiállítás **OKISZ pavilonjában**

Üzletberendezés üvegezett tolóajtós szekrények, alsó részekkel és pult eladó. Komlósinál; Majakovszkij u. 20

Nyakkendő szaküzlet, IX., Üllői út 3. Nyakkendők nagy választékban kaphatók. Javítást szakszerűen készítek.

Özv joggal rendelkező, jól bevezetett asztalos műhelyembe, olyan szakembert keresek, aki a műhelyvezetésben jártas. Telefon: 229—140.

Rugós szemszedőtűt, géptűt javít, készít garanciával, Weck, Ráday 26.

Piszkos falak tisztítása. Gádor. Népszínház utca 34. Telefon: 141—501.

Ablaktisztítást takarítást vállalok, közületeknek is 187—014.

Piszkos falak tisztítása, speciális száraz eljárással, Jászaynál. Telefon: 334—634.

Legkorábban virágzó sárga nárciszhagyma hajtatásra és szabadba, kg 30 Ft, 100 db 30 Ft. Rendelhető: Oláh kertész Újszeged.

DUNYHÁT, PÁRNÁT
veszek. Hívjon. — Házhoz jövök
Telefon: 113—549

Szőrszálakat véglegesen (villannyal), arctisztátlanságokat elmúlasztja felelősséggel Kovács kozmetika, Lenin körút ötvenkilenc.

Elszakadt nylon, gumi és ballonkabátját nyomtalanul megjavítja Zsadányi Géza esőköpenykészítő — VI., Révay utca 10. II. 16. 127—013.

HÁZASSÁG

Doktornő doktorált férjet keres, 40—44-ig. — fényképes választ. »Res non verba« jeligére, a kiadóba.

Doktorált férjet keresek 43-ig, ugyancsak doktor. »E pluribus unum« jeligére, fényképpel, kiadóba.

Jóalakú, szenvedélymentes, biztos állású sportember nősülne. Keresi molett hölgy ismeretségét 30-ig. Belvárosi főbérleti lakás van. Fényképes válaszokat »Bad-Er« jeligére, Felszabadulás téri hirdetőbe.

31 éves, elvált, szőke, 167 cm magas kereskedősegéd 3 éves kislányával nősülne, főbérleti lakás szükséges »Szerencse 21« jeligére, Felszabadulás téri hirdetőbe.

Férjet keres 50-től, intelligens, csinos özvegy. »Szép otthon 4115« jeligére, a Felszabadulás téri hirdetőbe.

32 éves, csinos özvegyasszony férjhez menne, rk., magas, lelkiekben gazdag diplomáshoz. — »Özvegyek előnyben — 45526« jeligére, Felszabadulás téri hirdetőbe.

Egyedülálló özvegyasszony megismerkedne, komoly, 40—50 éves férfival, házasság céljából. »Kék nefelejcs — 45670« jeligére, Felszabadulás téri hirdetőbe.

Intelligens, jómegjelenésű, magas, független, 60-as dolgozó férjet keres 56 éves csinos, dolgozó szőke asszony. — »Lakásom van« jeligére újpesti hirdetőbe.

Két egyedülálló, otthonnal rendelkező dolgozó barátnő, szőke és barna, komoly származású értelmiségi, 50 év körüli férfi ismeretségét keresi, házasság céljából. »Magányos esték« jeligére, újpesti hirdetőbe, István tér 18.

ORSZÁGJÁRÁS, KÖNYV, SZÍNHÁZ

A nevelők nevelésének néhány kérdése

A nevelők nevelése, ez a társadalmi szempontból is nagy fontosságú kérdés áll most a Pedagógusok Szakszervezete munkájának homlokterében. Az MSZMP művelődési politikájának nemrégiben megjelent irányelveiben az egyik legdöntőbb célkitűzés: *művelt, erkölcsös, marxista szellemű ifjúság nevelése.* Ez pedig elsősorban a pedagógusoktól, rendszeres továbbképzésüktől és nem utolsósorban attól függ, hogy maguk mennyire ismerik és vallják a marxista világnézetet, amelyet egész lényükkel és a mindennapi élet igazságainak bizonyításával kell elültetniük a felnövekvő ifjú nemzedékben.

Nem ismerik az épülő országot

A magyar pedagógusok döntő többsége híve a szocialista rendszernek, hiszen saját érdekük is ez. Támogatják a munkás-paraszt hatalmat, s becsülettel végzik munkájukat is, mint az ország több más százezer és millió dolgozója. Ez azonban egymagában nem elegendő ahhoz, hogy iskoláinkból, intézményeinkből a szocialista eszmeiségtől áthatott és tudományosan képzett sokoldalú, az életnek nevelt fiatalság kerüljön ki.

Elengedhetetlenül fontos, hogy maguk a nevelők ismerjék meg a szocializmust a valóságban, az emberek szépülő életével, gondjaival együtt. Ma ugyanis az oktató-nevelő munka egyik legnagyobb hibája, hogy sok tekintetben elszakad a mindennapi élettől. A pedagógusok zöme, különösen a nagyvárosoktól távoleső vidékeken egyszerűen a könyvekből szerzett ismeretek alapján tanít, mert ő maga a saját környezetében bekövetkezett változásokon túl — amelyeket gyakran észre sem vesz — nem ismeri, nem látta a tizenhárom esztendő nagy alkotásait, az egész ország és a nép megváltozott arculatát.

Jusson el a könyv a falusi iskolába is

Kevés személyes élményük, tapasztalatuk van. Ráadásul a részükre nélkülözhetetlen, fontos irodalmi termékekhez — könyvekhez, folyóiratokhoz nem jutnak hozzá. A Horthy-rendszerben ügyes könyvügynökök még a legkisebb falvakban és tanyákon is felkeresték a pedagógusokat, hogy részletre, kedvezményesen is eladják a könyveket.

Miért nem juttatja el az Állami Könyvterjesztő Vállalat a távoli vidékek pedagógusaihoz is a könyveket és mi akadálya van annak, hogy a pedagógusok könyvvásárlási kedvezményt, részletet kapjanak?

— *Ma a különböző sportkörök ingyen kapnak autóbuszt vidéki útjaikra. Nekünk kedvezményt sem engedélyeznek, ha országnézésre, kirándulásra akarunk menni, hogy láthassuk, megismerhessük az országot, rendszerünk dokumentumait* — jegyezték meg többen is a szakszervezet központi vezetőségi ülésén.

Sok vidéki pedagógus pedig arról panaszkodik, hogy nem képes opera- vagy színházbérlethez jutni. Hiányolják a rendszeres ismeretterjesztő és természettudományos előadásokat.

Szerény és valóban minimális igények, de olyan eszközök, szálak ezek, amelyek nélkülözhetetlenek a pedagógusok neveléséhez, a munkások, a dolgozó parasztok változó és egyre szépülő életének, gondjainak, bajainak a megismeréséhez.

Pedagógusképzés és szilárd világnézet

A nevelők jelentős részének tudatában kisebb-nagyobb mértékben még élnek a burzsoá ideológia, a kispolgári gondolkodás és a vallásosság maradványai, ami gátlólag hat oktató-nevelő tevékenységükben. Az elmúlt esztendőkben nem folyt rendszeres eszmei meggyőzés a pedagógusok között és sok tekintetben annak a lehetősége, feltétele sem volt biztosítva, hogy saját tapasztalataik, meggyőződésük alapján kerüljenek közelebb vagy jussanak el a szocializmus igazságához. Mindezt megnehezítette az is, hogy nevelésükben főképpen a pedagógusok eszére, értelmére apelláltunk és annál kevésbé a szívükre, érzelmeikre. Emiatt tartunk még ma is annál a visszás helyzetnél, hogy nagyon sok, egyébként becsületes és a szocializmussal tartó nevelő a tanteremben marxista szellemben próbál oktatni, de saját materialista ismerete, meggyőződése hiányos, vagy éppen egyes kérdésekben más a felfogása.

De nemcsak a régi nevelők egy részének a problémája ez, hanem mint azt a szakszervezet központi vezetőségi ülésén több iskolai igazgató is szóvá tette, a mi pedagógusképző intézményeinkből kikerült fiatal nevelőké is. *Mizó Mihály* Békés megyei nevelő mondotta el, hogy az általuk ismert tizenegy erősen vallásos pedagógusból nyolc nemrég végzett fiatal tanító. Ezért helyes a pedagógusok szakszervezetének az az álláspontja, hogy felül kell vizsgálni a pedagógusképző intézetek nevelőmunkáját és intézkedéseket kell tenni, hogy onnan ne félszegen kerüljenek ki az életbe a mi tanítóink.

A legfőbb mérce a pedagógiai munka

Tóth Mihály öreglaki igazgató-tanító és többen mások is amiatt panaszkodtak, hogy a pedagógusok »gazdátlanok«. Azaz hogy a létező összes szervek — tanács, népfront, Vöröskereszt stb. — felkérik és bevonják a legkülönbözőbb »társadalmi« munkára. Ez különösen a női pedagógusok számára — márpedig ez a többség — igen nagy megterhelést jelent. Hiszen őket a rendszeres továbbtanulás, a mindennapi oktatásra való felkészülésen túl várja a második műszak is, a család.

Félreértés ne essék, nem arról van szó, hogy a pedagógusokat ki kell kapcsolni a városok és a falvak életéből, ez egyszerűen lehetetlen, és káros lenne a nevelői munkára is. De mindent módjával!

A pedagógusok azt várják a megyei, járási, falusi tanácsoktól, társadalmi szervektől, hogy elsősorban az iskolai tanítást tekintsék legfontosabb munkájuknak, ahhoz adjanak segítséget és az ott elért eredmények alapján ítéljék meg munkásságukat, ne pedig a tanítási idő után, a másnapi oktatásra való felkészülésük ideje alatt, »társadalmi munka« címén végzett különböző, a neveléssel össze nem függő tevékenységük szerint.

Fekete Béla

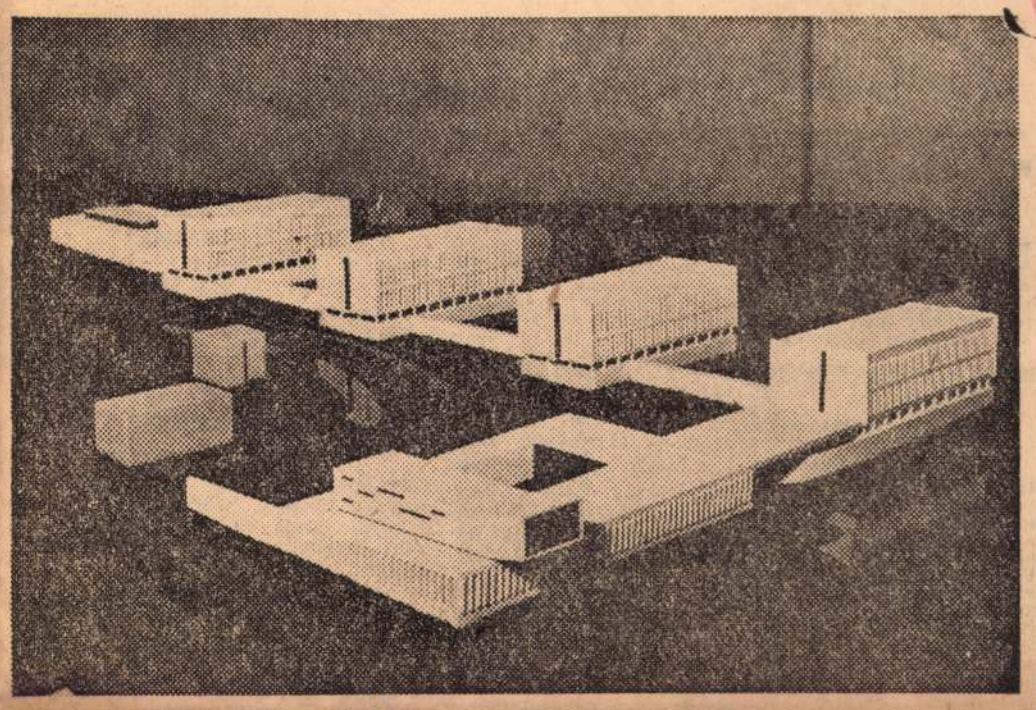

A KÖZPONTI KÉMIAI KUTATÓ INTÉZET alapkövét a párt, a kormány és a tudományos élet képviselőinek jelenlétében ma délelőtt 11 órakor ünnepélyes körülmények között helyezik el. A képünkön bemutatott makett Hóka László terve
(Gonda György felvétele)

Fehérje — a levegőből

Szovjet tudósok nagy jelentőségű és eredményes kutatásai

Az emberek és az állatok legfőbb táplálékai *a fehérjék, a zsírok és a szénhidrátok,* amelyek nélkülözhetetlenek a szervezet legfőbb életfunkcióinak elvégzéséhez. Ha elemeikre bontjuk ezeket az anyagokat, kiderül, hogy *szénből, hidrogénből és oxigénből állanak, s a fehérjék emellett nitrogént is tartalmaznak.* Ha a táplálékban kevesebb a zsír, de a szervezet elegendő szénhidráthoz és fehérjéhez jut, nincs különösebb baj, mert a két anyagból a szervezet kiválasztja a zsírt. *Ha azonban a táplálékban kevesebb a fehérje, sem a zsír, sem a szénhidrát nem pótolja,* minthogy egyikben sincs nitrogén.

Hogyan lehet helyettesíteni a fehérjét

A tudományt esztendők óta foglalkoztatja az a probléma: *hogyan lehet az állatok takarmányának fehérjetartalmát növelni.* Jelenleg ugyanis az a helyzet, hogy a takarmánykoncentrátumok télen a szükséges fehérjemennyiség egyharmadát juttatják az állat szervezetébe. A téli hónapokban az állatok, még ha kellő mennyiségű zsírt és szénhidrátot fogyasztanak, s táplálékukban bőven van ásványi anyag és vitamin is, *kevesebb húst, tejet és gyapjút adnak,* mert életfunkcióik leromlanak.

A fehérjekérdés az állattenyésztés központi problémája, s a Szovjetunióban újabban *új utakon próbálnak eljutni a megoldáshoz.* A legutóbbi időkig általában úgy vélték, hogy az állatok szervezetébe kész fehérjéket kell juttatni. A szovjet tudósok arra a következtetésre jutottak, hogy *a fehérjék jó részét nitrogénvegyületekkel lehet helyettesíteni.*

Mire jó a karbamid

A kérdés most már az, *hogyan veszi fel az állat szervezete a nitrogént?* A kérődző állatok emésztőszerveiben nagy mennyiségű baktérium van, amely erjesztő hatásával szétbontja a táplálék nehezen emészthető anyagát. A tudomány régóta tisztában van azzal, hogy ezek a mikroorganizmusok fehérjét fogyasztanak *s amennyiben az állat táplálékában kevés a fehérje, úgy azt teljes egészében a mikroorganizmusok nyelik el,* a takarmány tehát elsősorban a baktériumokat táplálja. A baktériumoknak a fehérje képzéséhez ammóniákra van szükségük, amely a takarmányban levő fehérje szétbomlásakor keletkezik. A szovjet tudósok ezzel kapcsolatban megvizsgálták, van-e lehetőség arra, hogy a táplálékban levő fehérjét valamilyen nitrogénvegyülettel helyettesítsék, amelynek szétbomlásakor szintén ammóniák keletkezik.

A szovjet kutatások szerint e célra elsősorban a *karbamid* alkalmas. A karbamidot tulajdonképpen *a levegőből állítják elő:* a cseppfolyósított levegőből kivonják a nitrogént, majd négy-ötszáz Celsius hőmérséklet és több száz atmoszféra nyomás mellett a nitrogén és a hidrogén egyesülésével létrejön az ammóniák, a gyártás további folyamatában pedig a szénsavgázzal egyesülő ammóniákból karbamid keletkezik. *A karbamidnak igen fontos szerepe van a vegyiparban,* többi között lakkfestékek, plasztikus anyagok és műgyanták előállításánál használják.

A 110 napos kísérlet eredményei

A közelmúltban az *Össz-szövetségi Állattenyésztési Kutató Intézetben* nagy jelentőségű kísérleteket végeztek a karbamiddal. Száztíz napon keresztül a kísérleti állatok — tehenek, juhok — táplálékában *a szükséges fehérje egyharmadát karbamiddal helyettesítették.* Az ily módon táplált állatok súlya *gyorsabban növekedett,* s nagyobb volt szaporulatuk is. A karbamid kedvező hatást gyakorolt a gyapjúhozamra is. A szovjet tudósoknak ma már olyan adatok vannak a birtokukban, amelyek arról tanúskodnak, hogy *az emlős állatok fehérjeszükségletének egy részét egyéb vegyületekkel is* — például ammóniáksóval, ásványi és szerves savakkal — *helyettesíteni lehet.*

A szovjet tudósok felfedezése igen nagy jelentőségű s egyúttal rávilágít arra is, hogy *a vegyipar fejlesztése a szovjet népgazdaság legkülönbözőbb ágazatai számára nyit új lehetőségeket.* E felfedezés és a vegyipar gyors ütemű fejlődése a mezőgazdaságban például *lehetővé teszi a takarmányozás alapvető problémájának megoldását,* és az állattenyésztés hozamának növelését. *(gi)*

Tizenhat ötven

Az elmúlt hetekben történt, egyikén a néhány barátságtalan napnak, amikor a kánikulát szinte átmenet nélkül váltotta fel a »télies« idő.

Hideg volt, szél fújt, eső esett. Az emberek mogorván tülekedtek villamoson, autóbuszon, közértben, mindenütt. Az időjárást szidták, de ha mód nyílt erre, inkább egymást.

Kalló Péter textilfestő senkit sem szidott. Fütyörészve tartott hazafelé. Az utcasarkon margarétát és törökszegfűt árult egy vénasszony. Mind a kettőből vett. A margarétát rögtön odaadja, amikor Erzsike a kulcscsörgésre eléje jön az előszobába, a törökszegfűt viszont az aktatáskában a lakásba csempészi, és majd csak a vacsoránál lopja az asszony tányérja mellé.

Hazaért. A kulcs csörgött, de Erzsike nem jött eléje. A konyhában talált rá. Sápadtan, verejtékes homlokkal ült a festett széken az asztal mellett.

— Ne ijedj meg — próbált mosolyogni —, nincs semmi baj. Csak a kis Péterke elindult hozzánk. Gyorsan hozzál taxit.

— A mentőket hívom!

— Ne a mentőket. Az orvos azt mondta, ha eljön az időm, üljünk taxiba és menjünk be a kórházba. Hozz taxit.

Kalló Péter egy perc múltán a szomszédék telefonja mellett toporgott.

— Kocsit kérek, sürgősen. Mondom a címet...;

De nem mondhatta. Hideg volt, szél fújt, eső esett, ilyenkor kurta a válasz. — Nincs kocsink! — és máris letették a kagylót.

Talán fél órába telt, hogy a közeli taxiállomásra befutott egy kocsi. Nő ült a volán mellett. Mire a ház elé értek, már a sofőrnő is tudta, miről van szó. Mikor Kalló kiugrott mellőle, ő is kiszállt.

— Segítek kivezetni a feleségét.

A lakást nyitva találták. A szomszédasszony s néhány más asszony a házból riadtan állta körül Erzsikét, aki akkor már a heverőn feküdt.

— Késő — suttogta. — Megindult! — És ujjai görcsösen a plüsstakaróba markoltak.

Kalló előtt elsötétedett a világ.

— Szappant, kefét, törülközőt! Gyorsan. — Kalló értetlenül bámult a sofőrnőre, aki közben ledobta zubbonyát, és éppen a blúza ujját hajtotta fel. — Ne bámuljon. Maguk se, asszonyok. Mozogjanak. Szappant, kefét, frissen vasalt törülközőt!

— De... de... — dadogott Kalló, de a sofőrnő nem hagyta beszélni.

— Nincs de! Kitüntetéssel végeztem az elsősegély-nyújtási tanfolyamot. Hol a fürdőszoba? — Aztán a víz zuhogásán keresztül: — Dobják le az ágyról az ágyneműt, terítsenek rá frissen vasalt lepedőt, vizet melegítsenek, súrolják ki a lavórt, maga telefonáljon a mentőkért, mozgás, nincs idő, gyerünk, gyerünk.

Az asszonyok szétrebbentek. Kalló pedig futott a mentőknek telefonálni. Nem, igazán nem így képzelte ezeket a perceket. Mert ezek a percek most igazán nem a boldog várakozás szép emlékét megőrző percek. Itt most másról van szó.

— A feleségem életéről van szó, elvtársak. Siessenek!

Mikor visszatért a lakásba, a szoba felől halk, cérnavékony nyöszörgést hallott, majd a sofőrnő határozott hangját:

— Vágják le egy frissen vasalt kombiné két vállpántját, és hozzák ide! Ollót is kérek!

A vállpántok és olló szárnyakon repültek a sofőrnő kezébe.

Kalló az ágyhoz lépett. Az asszony elgyötört teste mellett rákvörösen mozgott, nyöszörgött valami... vagy valaki?

— Gratulálok! — mondta a sofőrnő. — Fia született.

Nemsokára aztán megjöttek a mentők, de a mentőorvosnak már nem sok dolga akadt. Megvizsgálta Erzsikét, Péterkét, és mindent rendben levőnek talált.

Néhány perccel később Kalló hálálkodva kísérte a sofőrnőt a ház előtt álló taxihoz.

— Köszönöm, elvtársnő. Mivel tartozom?

A sofőrnő a taxiórára pillantott.

— Tizenhat ötven!

Csizmarek Mátyás

Almáspite

Boldog házasságuk ötödik hónapjában történt. A fiatalasszony betálalta a vacsorát, Iván el is fogyasztott hat túrós gombócot s azután, mintha csak magának mondaná, csendesen így szólt:

— Érdekes, a mama ezt másképpen csinálta.

— Nem ízlett? — kérdezte kicsit riadtan Márta.

— De, nagyon jó volt, igazán mondom, ízlett, hatot bevágtam... csak, tudod, anyám ezt úgy csinálta, hogy egy kis kaprot is kevert a túróba, és az egész mű, úgy reszketett a tálban, mint a miskolci kocsonya, a szobánk megtelt a forró tejfel és a pirított morzsa illatával...

Így áradozott.

*

Ahogy teltek-múltak a hetek, hónapok, a fiatal férj egyre gyakrabban révedezett el evés közben.

— Anyám kicsit csípősebbre főzi a gulyáslevest... — mondta minden él nélkül, lágy visszaemlékezéssel.

Máskor a palacsinta volt omlósabb és könnyedébb, vagy a sült volt porhanyósabb és ízesebb.

Márta ilyenkor úgy érezte, hogy szíve összeszorul s meszszíről, nagyon messziről kicsit haragudott arra a soványkа öregasszonyra, aki szilaj ízeket tud adni a pörkölteknek és mennyei illatokat a töltött káposztáknak.

Kiment a konyhába és hangtalanul sírdogált egy sort.

*

Később titkon már gyűlölte a »mamát«. Féltékenykedett rá és magában boszorkánynak nevezte, mert bűbájos kotyvalékaival, rejtelmes főzeteivel vajákosan fogva tartja a fiát, visszahúzza a lelkét.

Lopva mégis ki-kisurrant hozzá Rákospalotára, gyors vizitre, hogy kegyeibe férkőzzék és meglesse titkát.

Lassanként mindent megtudott, a receptet, a matériát, a módszert, az összes igéket, csak a titkot nem. Azt nem, hogy az édesanyja főztje egy életen át kísérti ízeivel és illataival az elvesztett fiút. Hiába adsz neki királyi mannát arany tálon, az idők mélyéből mindig felszállnak a mama édes, simogató ízei, a frissen főzött kávé harsány párái, a karácsonyi tészták mézes szőkeségei, a kaprok és mazsolák, gyömbérek és forralt borok, sűrű, angyali illatai.

Semmiféle szakácstudomány le nem győzheti a mama édesborsos káposztás cvekkedlijét. Ha ezerszer jobbat csinálsz, akkor se.

Csak Márta nem hitt ebben a gasztronómiai lélekvándorlásban.

*

Iván nagyon szerette az almáspitét. Az asszonyka sutytyomban elkészíttette a »boszorkánnyal«. Mikor a vasárnapi ebéd végén szótlanul az asztal közepére helyezte a tálat, a szíve hevesen vert, alig tudta leplezni izgalmát, a pillanat sorsdöntő feszítését.

A tizedik szelet után Iván, mint rendesen, gyönyörűségei közepette, csendesen, révedezve megszólalt:

— Ezt anyám is nagyon jól csinálja, de ő valamivel több diót és valamicskével kevesebb cimetet szokott tenni a töltelékbe. Ugye nem haragszol?

— Nem, szívecském. Legközelebb majd én is úgy csinálom.

*

Azóta helyreállt a békés boldogság. Receptjét ezért adom tovább érzékeny lelkű aszszonyoknak.

Szegedi Emil

Csütörtöki mozaik

FOGADÁS A SZOVJETUNIÓBAN JÁRT OPERAHÁZI MŰVÉSZEGYÜTTES TISZTELETÉRE

J. I. Gromov, a Szovjetunió magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövete kedden este fogadást adott a Szovjetunióban járt operaházi művészegyüttes tiszteletére. A fogadáson megjelent a párt és a kormány több vezető személyisége, a Szovjetunióban járt operaházi művészegyüttes, valamint művészeti életünk több kitűnősége. A fogadás szívélyes baráti légkörben zajlott le.

EGYIPTOMI EXPEDÍCIÓS KIÁLLÍTÁS A NEMZETI MÚZEUMBAN

A Kulturális Kapcsolatok Intézete, a Magyar Nemzeti Múzeum és a Természettudományi Múzeum rendezésében a Magyar Nemzeti Múzeumban szerdán kiállították az Egyiptomban járt magyar expedíció gyűjteményét. A megnyitón jelen volt Abdel Hamid Nafeh Zade, az Egyesült Arab Köztársaság budapesti nagykövete és a budapesti diplomáciai testület több tagja.

Művelődési házat épít a Csepel Autógyár

A Csepel Autógyár előtti parkban építik fel a gyár művelődési házát, ötszáz személyes színházteremmel, 1200 személyes szabadtéri nézőtérrel. Az épületben ezenkívül kisebb előadóteremmel, könyvtárral, klubbal és több szakkörhelyiséggel. Az épületet a jövő évben adják át.

— A MÁV KÖZLI, hogy pályaépítési munkák miatt október 13—16-ig, 20—23-ig, 27—30-ig Óbuda—Solymár állomások között a vasúti forgalmat vonatpótló autóbuszjárattal bonyolítják le. Az Óbudára 11.27 órakor érkező személyvonat utasait Solymárig, illetve ellenirányból Solymárra 12.47 órakor érkező személyvonat utasait Óbuda állomásig autóbusszal szállítják.

— HÁROM AMERIKAI TENGERÉSZ az Avgi című athéni lap közlése szerint Pireuszban megtámadott és súlyosan bántalmazott egy cukrászdatulajdonost. A múlt héten többször előfordult, hogy amerikai katonák botrányos jeleneteket rendeztek kávéházakban és más nyilvános helyeken.

— BORSMENTA, FODORMENTA, MAJORANNA termesztéséhez a szerződött termelők az 1958—1959-es gazdasági évben előleget igényelhetnek egy nemrég megjelent rendelkezés értelmében. A rendelkezés Bodrogközben ösztönzőleg hatott és jövőre csaknem száz holdon termesztenek majd gyógynövényt.

— FUAD SEHAB, a Libanoni Köztársaság elnöke táviratban köszönte meg és viszonozta Dobi Istvánnak, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa elnökének jókívánságait, amelyeket elnöki beiktatása alkalmából küldött.

— AZ ELSŐ IDEI GESZTENYESZÁLLÍTMÁNY szerda reggel jött meg Zala megyéből a fővárosba. A KÖZÉRT-boltok a jó minőségű osztályozott árut 8—9,20 forintért hozták forgalomba.

— Öt magyar ösztöndíjas utazott Olaszországba, a perugiai egyetemre, Rózsa Zoltán egyetemi adjunktus vezetésével.

— »MAI NAGYOK ÉS FIATALOK« címmel kiállítás zajlott le a párizsi Musée d'Art Modernben. A gondosan megrendezett kiállításon — amelyen csak meghívottak vehettek részt — Ruzicskay György a »Körhinta« című festményével és a »Találkozás« című rajzával szerepelt.

— AZ EGRESSY KLUB SZAVALÓKÖRE keretében elméleti és gyakorlati képzést kapnak a hallgatók. Tehetséges üzemi dolgozók és fiatalok jelentkezhetnek minden szerdán este 6 órakor a klubban. (Budapest, VII., Dohány utca 22—24.) A jelentkezők felvételi vizsgát tesznek.

— BIOLÓGUS-NAPOKAT tartanak Tihanyban, a Magyar Tudományos Akadémia tihanyi biológiai kutatóintézetében október 10—12-én. A biológiai kutatások legújabb eredményeiről tanácskoznak.

LEVELEZŐ GYILKOS OLASZORSZÁGBAN

Turinban meggyilkolták Mario Giliberti nyugalmazott őrmestert. A gyilkos, a bűnügyi krónikában egyedülálló, de a detektívirodalomban ismert módon, megírta a bűncselekmény lefolyását a rendőrségnek és a sajtónak — személyazonosságát persze nem tisztázta. A felbosszantott hatósági szervek nagy lendülettel láttak neki a nyomozásnak és végül letartóztattak egy Aldo Cuigni nevű fiatalembert. A gyilkos ezután ismét jelentkezett és expresszlevélben tiltakozott az ártatlanul gyanúsított személy leartóztatása miatt. Cuignit ezután szabadlábra helyezték, a levelező gyilkost azonban változatlanul nem találják..

Román íróküldöttség érkezett Budapestre

A Román Írószövetség hattagú küldöttsége — Nagy István, Maria Banus, Dan Desliu, Alexandru Sahighian, Remus Luca és C. N. Constantiniu — szerdán este Budapestre érkezett. A delegáció három hétig marad Magyarországon.

— Öttagú oktatási küldöttség utazott Szófiába, a bolgár alsó- és középfokú oktatás tanulmányozására.

— KÖZÖNSÉGSZERVEZÉSI TANÁCSADÓ SZOLGÁLAT nyílik az Egressy Klubban. A közönségszervezők részére minden szerdán délután 5 órától kezdve tanácsadást tartanak a SZOT kultúrnevelési osztály munkatársai. A tanácsadás keretében közönségszervezési módszerekkel és színházi előadásokkal kapcsolatban nyújtanak tájékoztatást.

— MÚZEUMI NAPOKAT tartanak Sárospatakon október 12—19 között. Tompa Mihály és Erdélyi János emlékestet, számos tudományos előadást, műsoros estet rendeznek. A Rákóczi-várban »Tíz éves a sárospataki művészotthon« címmel kiállítás nyí-

KÉT ÉRDEKES ÉNEKESHÍR

Járay József tenorénekesünk az elmúlt hét nap alatt három ízben ugrott be operafőszerepre megbetegedések és egyéb váratlan események miatt. Méghozzá három olyan szerepre — Edgar a Lammermoori Luciában, Rodolpho a Bohéméletben és Hoffmann —, amelyek közül kettőt hosszú évek óta nem énekelt. Egészen kivételes teljesítmény. — Joviczky József, másik kitűnő tenorénekesünk meghívásra a jövő héten Berlinbe utazik, ahol a nyugat-berlini Staatsoper Aida előadásán Radamest énekli — magyarul. *lik.*

— BARTHA LÁSZLÓ festőművész alkotásaiból tárlat nyílik október 10-én a Csók István Galériában.

A NAP REVÜJE

Gergely-Szűr:

CSÜTÖRTÖK, október 9

A Nap kél 5 óra 54 perckor, nyugszik 17 óra 8 perckor.

Szeretettel köszöntjük névnapjukon DÉNES nevű kedves olvasóinkat.

A nap kérdése:

— Ki tudja a jubiláló Olcsó Könyvtár olvasóit megolvasni?

Csütörtöki konferansz

Jó reggelt kívánok! Olvasom a Népszavában, hogy a nemzetközi rendőrség konferenciáján a francia küldöttek kérték a ruhamodellopások elleni harc napirendre tűzését. Én eddig gyanútlanul jártam az emberek között, eszembe sem jutott, hogy valaki ellophatja a ruhamodellemet, de most már jobban fogok vigyázni. Kegyetlen dolog volna, mi tagadás, nagyon rosszul esne, ha egy irigy barátom egyszerűen le-

kopíroztatná a szabójával a ruhát, amely először van rajtam, amelyet ma vettem a Ruházati Boltban. Mellesleg most már tudom azt is, hogy miért bámulják úgy meg a férfiak az utcán a nőket: nyilván a ruhamodelljükre fáj a foguk. Azt hiszem, hogy az óvatos nők, akik félnek, hogy egy másik nő ellopja a ruhamodelljüket, álruhában járnak; álruhamodellek ellopásáról még nem hallottam. Elképzelem a hír nyomán, hogy a párizsi divattervezők lopóval mennek a divatbemutatókra, mint az öreg pincemesterek a pincébe. Madame ekként dicsekszik majd a barátnőjének: »A szabónőm olcsón dolgozik, mert a modelleket lopja!« S a barátnő így dicsekszik vissza:

— Az enyém még olcsóbban, mert az az anyagot, a cérnát és a gyűszűt is lopja.

— Ne feledtsd el, Lajos hogy ma csütörtök van, olcsóbb lett a kelkáposzta! Ma azt főzök! Ugye szereted?

— Nem. Egy jó feleség azt főzi, amit a férje szeret.

— Akkor rendben van, mert egy jó férj meg azt szereti, amit a felesége főz.

Moszkvában megnyílik a Szovjetunió Népeinek Színháza

Az októberi forradalom 41. évfordulójának ünnepségein adják át rendeltetésének Moszkvában a Szovjetunió Népeinek Színházát, a Kreml egyik legszebb épületében, a volt Szverdlov-klubban. A színház a szovjet köztársaságok Moszkvában vendégszereplő együtteseinek készült.

— AZ ORSZÁGOS FAIPARI KONFERENCIÁRA hazánkba érkezett szovjet küldöttség vezetője A. E. Grube, a leningrádi faipari egyetem professzora Tompa Mátyás iparigazgató kíséretében látogatást tett az É. M. Fa- és Vászonredőnygyártó Vállalatnál. Tanácsokat adott a faszövött redőny gyártásának automatizálására és elismeréssel nyilatkozott az üzem szép termékeiről.

— A GYŐRI FILHARMONIKUSOK Sir Goossen vezényletével tartották évadnyitó hangversenyüket, amelyen Pongrácz Péter, az Operaház oboaművésze Hidas Oboakoncertjét játszotta nagy sikerrel.

ZAVARTALAN LESZ A FŐVÁROS TÉLI ÉLELMISZERELLÁTÁSA

A fővárosi tárolóvermekben és raktárakban mintegy 1200 vagon burgonyát, 190 vagon vöröshagymát, 325 vagon zöldséget és csaknem 400 vagon gyümölcsöt tartalékolnak a téli hónapokra. Vöröshagymából és zöldségből jóval nagyobb a készlet, mint tavaly, gyümölcsből is mintegy 100 vagonnal többet raktároznak.

— Rendelet a fűtők díjazásáról. A Munkaügyi Közlöny legújabb száma közli a munkaügyi miniszter és a pénzügyminiszter együttes utasítását a költségvetési szervek (minisztériumok, tanácsok, egészségügyi intézmények) fűtőinek díjazásáról.

ÉVI 60 MILLIÓ FORINT ÉRTÉKŰ TERMÉKTÖBBLETET HOZ AZ ERRA-GYÁRTÓ ÜZEM

Az Állami Vakcinatermelő Intézetben szerdán mutatták be a minisztériumok és a kutatóintézetek szakembereinek, valamint a sajtó képviselőinek a húszmillió forint költséggel nemrég felépült ERRA-gyártó üzemet. Havonta jelenleg 24 000 kiló ERRA takarmánykiegészítő tápszert gyártanak.

A NYERESÉGBETÉTKÖNYV-SORSOLÁS EREDMÉNYE

A nyereménybetétkönyvek 1958. harmadik negyedévi sorsolását október 8-án tartották. A sorsoláson minden olyan érvényben levő nyereménybetétkönyv részt vett, amelyet legkésőbb 1958. szeptember 30-ig váltottak. Azok a nyereménybetétkönyvek, amelyeknek háromtagú számvégződése megegyezik az alább felsorolt számokkal, az 1958. harmadik negyedévi átlagbetétjüknek a számok mellett zárójelben feltüntett százalékát nyerték: 137 (50), 291 (50), 406 (50), 457 (50), 476 (50), 506 (50), 620 (50), 723 (100), 749 (50), 810 (50), 830 (50), 896 (100), 946 (200), 989 (50). A nyereményeket a betétkönyv összegéhez írják. (MTI)

AZ AMERIKAI AUTÓPIAC FAVORITJA AZ EURÓPAI KISAUTÓ

Az Egyesült Államok gazdasági problémáinak egyik kényes pontja az autóipar. A piacot 900 000 eladhatatlan kocsi terheli és a raktári készletek csak árengedményekkel csökkenthetők. A forgalom az év első felében 30 százalékkal maradt a tavalyi mögött. A piacon legjobban az európai kisautót keresik: már tavaly 255 000 angol, francia, olasz és német kiskocsit adtak el az Egyesült Államokban, amivel szemben az amerikai autókivitel 95 000 darab volt.

— DR. ORBÁN LÁSZLÓ, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága tudományos és kulturális osztályának vezetője szerdán délután ünnepélyes keretek között nyitotta meg a Budapesti Műszaki Egyetem oktatói, valamint tudományos munkatársai számára indított világnézeti továbbképző tanévet. Ez alkalomból dr. Orbán László mintegy ötszáz oktató és tudományos munkatárs előtt tartott nagysikerű előadást az MSZMP kulturális és művelődésügyi politikájáról.

— A SVÉD EGÉSZSÉGÜGYI MINISZTÉRIUM kötelezte az orvosokat, hogy a sorozatos tévedések elkerülése céljából receptjeiket géppel vagy nyomtatott betűkkel írják meg.

— 3773 FELNŐTT JELENTKEZETT SZAKMUNKÁS VIZSGÁRA az idén a kisiparban, a szövetkezeti és a helyiiparban; 2413-an vizsgáztak, a többire az év végén kerül sor. 2534 ipari tanuló is megszerezte a szakmunkásképesítést.

— ARANYÉREMMEL JUTALMAZTÁK München hagyományos nemzetközi élelmiszer kiállításán a magyar pavilont, ahol négy magyar külkereskedelmi vállalat mutatta be exportcikkeit.

ROMÁN ÉS ANGOL OPERAI VENDÉGEK

Operaházunk több külföldi művészt vár a közeljövőben vendégszereplésre. Livia Liseanu, a kolozsvári román opera szopránénekesnője november 3-án, illetve 9-én lép fel majd Gilda (Rigoletto) és Constanza (Szöktetés) szerepében. Ferenc Otrok tenor Don José (Carmen) és Richardot (Álarcosbál) énekel november 8-án, illetve 12-én. Constantin Bugeanu karmester november 22-én az Aidát, 29-én a Figaro házasságát vezényli. November elején érkezik Lawrence Martin angol baritonista, aki két éve már sikerrel szerepelt Budapesten. Mefisztót és a Don Pasquale címszerepét énekli majd az Operaházban.

— A nemzetközi vasutas szövetség 17. ülésszaka Madridban kedden ért véget.

— A MŰVÉSZETI SZAKSZERVEZETEK SZÖVETSÉGE szakszervezeti elnökök és művészeti intézmények igazgatói részére baráti fogadást adott október 7-én este a Művészklubban. A találkozón, amely a művészeti szakszervezeti bizottságok és az igazgatók barátságának elmélyítését szolgálta, megjelentek az NDK kulturális küldöttségének filmművész és újságíró tagjai is.

Angol könyv Bartók Béláról

A londoni Gollanz kiadó kiadásában megjelent Agetha Fasset írása Bartók Béláról. A könyvet a »Reynolds News«-ban Priestley ismertette, »Mi a miénk belőle?« című cikkében.

— MEGHALT MONTAG EDE esztergályos szaktárs, aki a vasasszakszervezetnek 52 esztendeig volt tagja. Temetése október 10-én, péntek délután fél négy órakor lesz a kispesti új temetőben.

Veszélyességi pótlék

Egyes dél-amerikai diktátorok testőrei közös összejövetelen úgy határoztak, hogy honoráriumuk 100—200 százalékos felemelését kérik. »Sok a merénylet, nagy a rizikó« — hangzott az indokolás.

Szabó Miklós leleplező riportsorozata: LEHULL AZ ÁLARC

A zsoké

Éter és más gyógyszerek szagának ingerére ébredt. Valami kifejezhetetlen fáradtságot érzett, mintha ólomlemezekkel burkolták volna be testét és végtagjait. Ezért is tartotta lehunyva szempilláit: gondolkozni akart. A perc, melyre élesen visszaemlékezett, merőben ellentéte volt a mostaninak.

Lóháton ült. Sovány, vézna testét hatalmas akarat feszítette. Lovát — azt a fiatal, dacos jószágot — szinte vitte, kényszerítette előre — győzni.

A freudenaui versenypályán zajlottak emlékezetének utolsó percei. A tribünökön tíz-, meg tízezrek álltak, ültek. Arra a felszisszenésre, majd a beállott, szinte halotti csendre azonban még ő is felfigyelt, ami a tribünökön végigsuhant akkor, amikor az ismeretlen hároméves — nyergében az ismeretlen kis zsokéval — megelőzte Sturmwindet, az eddig diadalmas favoritot.

Fáj a mosoly

Elmosolyodott volna Rothemüllernek, a favorit lovasának elképedt kifejezésén, még így visszaemlékezve is, de nem tudott mosolyogni. Nem értette a dolgot. Megpróbálta elhúzni száját, de ajkai nem engedelmeskedtek. Megpróbálta mégegyszer, mert sehogysem tudta megérteni, hogy ez a parányi erőlködés miért esik oly rettenetesen nehezére.

Milyen parányi mozgása parányi izmoknak egy mosoly. Olyan természetes, könnyed mozdulat: egy ember mosolyra húzza a száját. Máskor. Most azonban ez a kis erőlködés szinte visszakergette abba a sötét káoszba, amelyből csak az imént ébredt. Az emlékezés képei is lassan elhalványultak, torzakká váltak. A képek helyére valamiféle zavaros köd tolakodott, amelyből hirtelen kiformálódott egy arc. Egy eldurvult, elállatiasodott vonású férfiarc.

Kínosan akart visszaemlékezni: hol is látta ezt a szörnyű arcot? Már a köd is elveszett előle, csak ezek a rettentő vonások fenyegették. A rémalak szeme hirtelen felvillant, megmagyarázhatatlan, vésztígérő lobbanással, majd a száj elhúzódott. Nevetett. A fogak kivillantak sárgán, ragadozóra emlékeztető vigyorral, úgyhogy attól kellett tartania: most beleharap.

Az ájulás újabb hullámától egy női hang váltotta meg. Feleségének hangja. Talán nem is annyira az ismerős csengés vágott tudatába, hanem az az új szín, amelyet még sohasem hallott házasságuk tizennégy éve alatt. Panasznak, kétségbeesésnek, könyörgésnek olyan töménységét érezte ki belőle, hogy belesajgott hevesen dobogó szíve is. Ebben a pillanatban pontosan emlékezett a rémarcra. Rothemülleré volt ez a kifejezés, amikor egymás mellé kerültek és a hatalmas párharcban, lassan néhány centiméternyi tért nyert.

A kis magyar zsoké megelőzte a nagy derbyk hősét. Nem tudná már megmondani, vajon a lovaglóostor villanására, vagy ennek a kegyetlen szemnek villogására kapta-e arra a fejét, de abban a pillanatban lezajlott a tragédia. Az ostor rövid félkörívet írt le és vad erővel belecsapott az ő háromévesének szemébe. A megzavart állat megbotlott. Még látta az állatias arcot, a sárga fogakkal, azután minden sötét lett. Bukott.

Gerincsérülés

Most feleségének hangja megtisztította emlékezetét és öntudatára ébresztette. Szemét nem nyitotta ki — valami ösztönös kíváncsiság késztette hallgatózni.

— Az istenért! Meg tudják menteni? — kérdezte, inkább könyörgőn az asszony.

Halk német beszéd következett. Jól megkülönböztette már két férfi hangját. Aztán tört, idegenes magyar szóval felelte valaki:

— A professzor úr mondja aztat, hogy baj van nagy. A gerinc lenni sérült. Lenni egész élete nyomorék.

Az asszony most sem fakadt sírva. Szavának színe azonban elárulta, hogy szomorúsága túljutott a sírás állapotán; már nincsenek könnyei. Csendesen, szinte csak önmagának címezve tette fel a kérdést:

— Mi lesz velünk? Három kicsiny lánykánk van!

Újabb német párbeszéd következett. A tolmácsé és egy meleg férfihangé. Az orvostanár lehetett. Hármójuk csendes beszélgetéséből megtudta a szörnyű valót. És megtudta azt is, hogy a gazda nem jelentette be a betegpénztárnál. Ezt is megspórolta rajta. Így a kórházban is csak könyörületből tartják. Felesége nem kap táppénzt és ott állnak a három gyerekkel.

A három kislány. A lehunyt szemek tükrén megjelentek a drága arcok. Irmuskáé, aki négyéves elevenségével mindnyájuk szemefénye; a hétéves Marika göndör, barna fürtjei és Terike komoly kis arca. Értük történt mindez.

A lágerban

Telítve szép ígéretek reménykedésével, disszidáltak. Amikor itt Bécsben meglátták a láger kopott fabarakjait, a virágtalan, csak száradó fehérneművel díszített udvart és a lágertolmács bevezette őket abba a nyomasztó — piszkos vaságyakon még piszkosabb szalmazsákokkal terhelt — deszkaszobába, amely hónapok óta otthonuk, csak összenéztek ketten. Az asszony, meg ő. Nem tettek szemrehányást egymásnak, másnak meg nem tehettek. Hol is találták volna meg azt a szépszavú bemondót, aki a titkon hallgatott rádióban tejfel-mézzel folyó Kánaánról mesélt?

(Következik: **Kis esély, nagy pénz.**)

A Thorndike-házaspár nagyszabású, leleplező filmje Speidel NATO-tábornok karrierjéről
NÉMET FILM

SÖTÉTSÉG ÉS KÖD
LENGYEL FILM

2 film 1 műsorban!

VÖRÖSMARTY (délután)
MŰVÉSZ (délután)
FELSZABADULÁS
XIII. kerületi József Attila Kultúrotthon
ZUGLÓI
KOSSUTH (Pesterzsébet)

Eredményes hirdetést akar?
Közöltesse a NÉPSZAVÁ-ban!

M.D.K.

HÓKA László építész

~~Chemolimpex-OTP vidalás~~

Kémiai kutatóintézet

Balop Jónos: Megnyílt a III. Építészeti Kiállítás

Magyar Nemzet 1961. márc. 19. 8. l.

M. D. K.

HÓKA László építész

(IPARTERV)

A Magyar Tudományos Akadémia Központi Kémiai Kutató Intézete Budapesten

Berendezés: Ikrenesey Iván

Képzőművész: Markusz A., Gyarmathy T.

Magyar Építőművészet 1961 6. sz. 20-23. l.

Hóka László

Kémiai kutató laboratórium.
(repr.)

Major Máté: „Magyar Gyári Építészet"
THE NEW HUNGARIAN QUARTERLY, Vol. III. No. 7. 1962
120-121 l.

Flokkyné Sallai Mariann, az OMF tudományos osztályának vezetője.

Felsőfokon a Képzőművészeti Főiskola képes restaurátorokat, elmélyítő szinvonalon. A fiatalok érettségi után a múzeumok, vagy az Országos Műemléki Felügyelőség műhelyeiben szerezhetnek szakmai gyakorlatot, alapokat a magasabb képzettséghez. Az esély, hogy valaki segéd- vagy szakmunkásból diplomás restaurátor legyen, nem túl nagy. Erről ad számot Flokkyné Sallai Mariann.

Vadas Ferenc: Rokkant dicsőlények árnyékában.

Magyar Ifjúság, 1980. júl. 25. 25. old.

Hakstok Mattyás, szijgyártó MAK

1678-ban vettek fel Sopronban a szijgyártó és csiszár céhbe. Szygiarto Christoph fia, akit 1642-ben vettek fel. 259 old. 15. jegyz

Domonkos Ottó: A soproni magyar szijgyártókáx és csiszárok történetéhez. 255.o.

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XVII. 1963

Hokusai

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NAGYVILÁG

1960 = 7.

/ 117

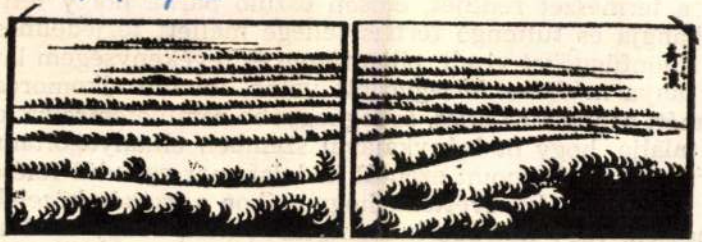

Hokusai fametszete

//

tekben sem viszonozta, üveges, [illegible]
nézett vissza rám. Valóban süket volt,
használt, abba kellett a feleségének bele
valamit — ami elég ritkán esett meg. Ne
delésnél tanácsot várt tőlem. Mrs. Twe
igazítja ki a természet rendjét, erősen ő
mély férfihangja és túltengő férfias jell
és hintázó fülönfüggőket viselt, pillantáso
lyett hogy anya módjára felragyogott v
tötte a szemét, behúzta az állát, és legnagyobb rémületemre rá kellett jönnöm: úgy találja, hogy őt leánykájával szemben elhanyagoltam. Ezt sürgősen helyre kellett hoznom: ezentúl hódolatomat egyedül feléje sugároztattam — s eközben észrevettem, hogy mikor a székét közelebb toltam, hogy leülhessen, vagy hátrább húztam, ha felkelt, avagy tálaltam neki, és megtöltöttem a poharát, rásegítettem a cape-jét vagy a boáját, Mrs. Twentyman gúnyos, diadalmas mosolyt küld elsápadó gyermeke felé. Hogy mi-

... Babszínház, valamint a Hoppá-hoppá, a Hupikék Törpikék, a Warning, a My Cream, a Rockfort, a Roll Skate Boogie együttesek és az LGT Emlékzenekar közreműködésével A buli címmel ingyenes rendezvény kezdődik szombaton reggel 8 órakor a zirci Háromhegyen. Az idén hetedszer megrendezett nagyszabású eseménysorozat programját többféle vetélkedő, játék, valamint lövész-, futó- és terepautós verseny is színesíti.

Régiók

Holnap este 20.05-kor ismét jelentkezik a Duna Televízió Régiók című magazinja. A Tanos Miklós szerkesztette, Farkas Boglárka vezette műsorban – többek között – Kürthy Veronika komáromi illusztrátorral, a Szentlászló nevű települések találkozójával, valamint a magyar–román–jugoszláv hármas határon rendezett vásárral ismerkedhetnek meg a tévénézők.

Kiállítás Révfülöpön

Holányi Júlia festő- és grafikusművész akvarell- és pasztellmunkáiból nyílt kiállítás a hétvégén Révfülöpön, a Tópart Galériában. (Halász u. 4.). A tárlatot július 10-ig lehet megtekinteni.

Király Csaba orgonaestje

Bach összes orgonaconcertója felcsendül Király Csaba orgonaművész önálló estjén, pénteken este 8 órától a Mátyás-templomban.

A Szentpétervár Folklórstúdió a Fonóban

Hamarosan hazánkba látogat az orosz, ukrán és belarusz autentikus népzenei tradíciókat gyűjtő, tanulmányozó és fotografikus hűséggel megjelenítő Sankt Peterburg Folklor Ensemble. A Szentpétervár Folklórstúdió – melynek tagjai között színész, rendező, képzőművész, koreográfus is akad – pénteken este a Fonó Budai Zeneházban (XI. ker., Sztregova u. 3.) mutatkozik be a magyar közönségnek.

Mi, a budapesti Lónyay Utcai Református Gimnázium tanárai felhívjuk az ország pedagógusait, az ország egyházait, hogy fogjunk össze a Nemzeti Tankönyvkiadó, a legnagyobb magyar tankönyvkiadó privatizációja ellen. Külföldi vállalat vagy egyetlen politikai irányzat nem lehet a tankönyvkiadás irányítója. Ha ezt elfogadjuk, senki sem mossa le rólunk a történelmi szégyent, hogy még gyermekeink tudatát is hagyjuk idegen érdekek eszközévé tenni. Gyermekeinknek magyar szellemet, emberséget, befogadni tudást, a mi értékeink ismeretét és tiszteletét és a többi nép kultúrájának a mi gondolkodásmódunkon átszűrt szeretetét sugárzó könyvekből kell tanulniuk.

A Nemzeti Tankönyvkiadónak parlamenti pártok által ellenőrzötten állami kézben kell maradnia.

(34 aláírás)

Apor Elemér Dobó-életrajza és a mai Dobók

A margitszigeti Egri csillagok

A Felsőmagyarország Kiadó rövid időn belül második kiadásban is megjelentette *Apor Elemér* Feje fölött a pallos árnyéka című regényes életrajzát *Dobó Istvánról*, az 1552-es egri diadal főszereplőjéről. A 106 oldalas könyvecske, ahogy mondani szokás, „egy élet munkája", a 90. életévében járó Apor Elemér főműve: alapos kutatások eredményeit színesen összegző, élményszerű olvasmány.

A Rimaszombaton született író gyerekkorától kötődik Egerhez, méghozzá eléggé változatos módon. A két háború között mint költő, újságíró, a város szellemi életének egyik vezéralakja – többek között *Kálnoky László* mestere –, 1945 után koholt vádak miatt az egri várbörtön lakója. Szabadulását követően évtizedekig mellőzött, megalázott városlakó – 1991-ben pedig Eger díszpolgárává választják.

Dobó könyvéhez telefonon gratuláltunk. A hangja friss volt, örült a megkeresésnek. Elmondta: könyvének címében arra a különösségre utalt, hogy a hős egri kapitány az ostrom alatt mindvégig fej- és jószágvesztés hatálya alatt állt, egyik testvérének állítólagos vétke miatt, s a törökök feletti győzelem kellett hozzá, hogy Ferdinánd király megkegyelmezzen a Dobóknak.

Apropó: Dobók! Apor Elemér könyvének megjelentetéséhez jelentős segítséget nyújtottak az Egerben, Noszvajon és Makláron élő, Dobó családnevet viselő személyek, akik hiteles bizonyítékok híján csupán szellemi-lelki rokonuknak érzik a XVI. században élt egri várkapitányt – viszont valódi „családtagokként" ápolják emlékét. Összetartójuk, vezetőjük az Egerben élő *Tasiné Dobó Katalin*, akit Apor Elemér „modern honleánynak" nevez... „Az egri várvédők hősiessége annak idején egész Európát bámulatba ejtette, s ma is méltó a tiszteletünkre" – mondja a könyv írója, aki beszélgetésünk végén sok sikert kívánt az Egri csillagok margitszigeti bemutatójához.

Koltay Gábor, a Szabad Tér Színház Kft. igazgatója díszvendégekként hívta meg Apor Elemért s a könyvének kiadását segítő Dobókat az Egri csillagok című történelmi musical július 18-án tartandó margitszigeti ősbemutatójára.

Majoros Sándor

Holányi Julia festő

UMo 1997. július 1

Talán nekünk is Hollandiába kéne menni!

A mozgáskorlátozottak sorsa a tét

A szociális érzékenységéről híres *Hollandia* újabb lépést tesz a mozgáskorlátozottak helyzetének könnyítésére: a német határ közeli *Kerkradéban* gyakorlóterületet kívánnak létrehozni, ahol a *tolószékesek elsajátíthatják a közlekedésükkel és járművükkel kapcsolatos tudnivalókat*, gyakorolhatják a tolószéken való közlekedést.

Az ötlet gazdái azokat a nehézségeket szeretnék áthidalni, amelyekkel az újonnan tolószékbe kényszerülőknek szembe kell nézniük: egy rövid próbaút után azzal eresztik szélnek őket, hogy majd a gyakorlatban megtanulják a tolószékes közlekedéshez szükséges tudnivalókat. A valóságban azonban *többségük még az elemi közlekedési szabályokat sem igazán ismeri*, nem beszélve jármüve mozgási sajátosságairól. A létrehozandó pályán – amelyet a jövő év közepére szeretnének üzembe állítani, bár egyelőre szponzorokat keresnek – szakemberek irányítása mellett sajátíthatják el a rászorulók, hogyan kell 12 km/órás sebességgel kikerülni például a csatornatetőket, vagy lejtőn le-, illetve felfelé hogyan kell megállni, majd újra elindulni.

Japán öngy... bankvezér

Önkezével vetett véget életének a japán Daicsi Kangjo Bank (DKB) volt vezérigazgatója. Kuniji Mizajakit az ügyészség kulcsfigurának tekinti a pénzintézet körül kirobbant botrány kivizsgálásában. Mizajaki vasárnap reggel otthonában felakasztotta magát. Június közepén mondott le a DKB-nál betöltött vezető tanácsadói tisztéről, miután elismerte: kapcsolatban állt azzal a zsarolóval, aki a DKB és a Nomura körüli botrány középpontjában áll.

Mizajaki 1988-tól 1992-ig a DKB elnökeként, majd 1992-től egészen a múlt évig vezérigazgatóként tevékenykedett a banknál. Állítólag 11,78 milliárd jenes (103 millió dollár) kétes hitelt folyósított a zsarolónak.

City – ausztrál filmsor., 13/12. **17.30** Mese **18.00** Hír-adó **18.20** A Steenfort család – francia tévéfilmsor., 6/1. **19.15** Szlovákia műemlékei **19.25** Héthatár – külpolitikai magazin **20.05** Gazdakör – magazin gazdálkodóknak **20.40** Esti kérdés **21.00** Híradó **21.20** Sportpercek **21.35** A tizedik áldozat – olasz sci-fi film **23.10** Vízre írt történelem – magyar–angol riportfilm **0.05** Híradó **0.35** Ismétlések

NAP-KELTE szerda reggel is 6–9 óra között az MTV1-en hírekkel, információkkal, hazai és külföldi jelentésekkel. A tervezett témák: A madridi NATO-csúcs előtt; Magyarország – abroncstemető?; Vita a Szaunában: közpénzekből nyereséget? Sziget Kft. kontra Csapody Miklós, MDF; Vizsgálat Kalasnyikov-ügyben. Kinn, padon: Póda Jenő, MDF, a bizottság vezetője; Keresztűzben: Mónus Áron, a betiltott Mein Kampf kiadója. Készíti a NAP Tv. Producer: Gyárfás Tamás. Főszerkesztő: Kósa Somogyi György. Felelős szerkesztő: Udvarhelyi Tibor. Műsorvezető: Bárdos András. Telefonszámaink az adás alatt: 252-6368.

125 évvel ezelőtt, 1872. július 1-jén született Párizsban Louis Blériot (ejtsd: Blério) francia mérnök, a repülés egyik úttörője. A Daily Mail angol napilap 1909-ben 25 ezer frankos díjat tűzött ki annak, aki átrepüli a La Manche-csatornát. Erre vállalkozott Blériot: június 25-én Calais-ban a saját tervezésű, egyfedelű gépével készenlétben várta a napfelkeltét. Korábban nem volt sikeres repülő, egy ízben ugyan 58 percet töltött a levegőben, de leszálláskor a gépe összetört. Ez alkalommal azonban sikerült a nagy vállalkozása: a Calais–Dover közti 33 km-es távolságot 21 perc 41 másodperc alatt tette meg.

Tihamér, Annamária. *A Tihamér nevet Vörösmarty Mihály alkotta meg a Két szomszédvár című műve hőseként 1831-ben. De szerepel Kisfaludy Károlynál is, és így romantikus magyar eredetűnek vélnénk, melyet a múlt századbeli szülők szívesen adtak fiaiknak. Mégsem magyar származású a név, hanem a szláv „Tihomin"-ból került a nyelvünkbe, melynek „csendet kedvelő" a jelentése. Az Annamária természetesen az Anna – akinek július 26-án ismertetjük a néveredetét, itt csak annyit említünk, hogy a görög „hanna" – „kegyelem" és a Mária – a héber Mirjam – összevonásából keletkezett.*

Fondorlatos hirdetés

Tízezertől 5 millió német márkáig terjedő kölcsön nyújtására téve ígéretet, jelentkezett hirdetésével a maastrichti székhelyű Britanica–Finance Ltd. egyik napilapunkban. Egy feltételt kötött ki: jelzálogot kér házra, telekre...

Mielőtt üzletet kötne bárki a hollandok szakmai körében sem jegyzett, állítólagos pénzügyi társasággal, nem árt a naiváknak és naivaknak tudniuk: a hirdetés engedély nélküli pénzügyi tevékenységet takar. A szükséges jogosítványokat sem a bankfelügyelet, sem a központi bank nem adta meg számukra magyarországi terveikhez. Aki mégis bennük látja a „reménységet", számoljon azzal, hogy devizabűncselekményt követ el, amelyet tudtunkkal büntetni illik.

B. T. J.

Súlyos vétségek a törökbálinti laktanyában

A Budapesti Katonai Ügyészség október 6-án őrizetbe vette a törökbálinti alakulatnál szolgálatot teljesítő *K. Imre* őrvezetőt és három katonatársát erőszakos fajtalankodás, zsarolás és alárendelt megsértésének bűntette, valamint többrendbeli szolgálati vétség alapos gyanúja miatt – közölte az MTI érdeklődésére *dr. Budai Gyula* főhadnagy, a bűnügyek nyomozásának irányítója.

A katonai ügyész elmondta: az egyik újonc katona szülője szeptember végén tett bejelentést *Kiss Mihály* őrnagynál, az alakulat helyettes parancsnokánál, mert fiát és a többi újoncot a kiképzést végző tisztesek, illetve az „öreg" katonák rendszeresen megalázták emberi méltóságukban. Az őrnagy a panaszt a Budapesti Katonai Ügyészséghez továbbította, ahol megkezdték a kiképzési időszak alatt elkövetett jogtalanságok kivizsgálását. Miután több újoncot meghallgattak, őrizetbe vették K. Imre őrvezetőt, *S. József* honvédot, *K. László* tizedest és *G. Gábor* őrvezetőt. A nyomozás eddigi adatai alapján a gyanúsítottak rendszeresen követtek el különböző jogsértéseket.

Budai Gyula megjegyezte: 1991. április 7. óta, az emlékezetes zendülés idejétől napjainkig 25 esetben indítottak büntetőeljárást a törökbálinti alakulat csaknem 80 katonája ellen.

A jövő évi költségvetésről

(Folytatás az 1. oldalról

Az ÁSZ elnöke annak a véleményének adott hangot: jó lenne, ha a vita során a parlament először az adótörvényekről alakítaná ki a véleményét, mivel e törvények elfogadása nagyban befolyásolhatja a költségvetés bevételeit. A vitában *Becker Pál* (MDF), a bizottság alelnöke felvetésére Hagelmayer István elmondta: ha a bizottság fontosnak tartja, a számvevőszék átiratot küld *Szabad Györgynek*, a parlament elnökének, hogy az Országgyűlés kezdje meg a törvénytervezet általános vitáját.

Varga Mihály (Fidesz) kérdezte: mivel a költségvetés irányelveiről nem szavaztak az Országgyűlésben, a Pénzügyminisztérium nem tart-e attól, hogy formálissá válik a költségvetésről folyó általános vita.

Katona Béla (MSZP) annak a véleményének adott hangot, hogy a költségvetési törvénytervezet összeállításakor a jövő évi gazdasági helyzetet túl optimistán ítélte meg a pénzügyi kormányzat.

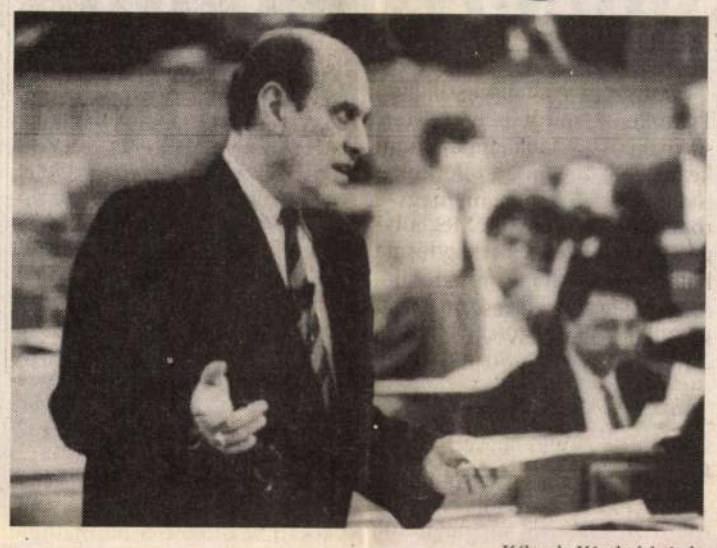

Kékesdy Károly felvétele

Gaál Gyula (SZDSZ) megítélése szerint a törvényjavaslatot ki kellene egészíteni az önkormányzatok és a központi költségvetés kapcsolatát bemutató tételes felsorolással. Jövőre ugyanis az önkormányzatok finanszírozása megváltozik, jelentős mértékben csökken például a személyi jövedelemadó bevételeiből az önkormányzatoknak visszajuttatandó rész.

Kupa Mihály a képviselőknek válaszolva elmondta: az a sajnálatos helyzet alakult ki, hogy a megtakarítás napjainkban jóval biztonságosabb, mint a vállalkozások nyeresége. Úgy ítélte meg, hogy magas pozitív reálkamatokat érhetnek el a betétesek, így a megtakarítások jövőre sem csökkennek. A kétkulcsos áfa pedig nem a költségvetés hiányának finanszírozását szolgálja elsősorban, hanem azt, hogy hosszú távon megfelelő jövedelme legyen a kincstárnak.

A bizottság foglalkozott a T. Ház gazdálkodásáról szóló számvevőszéki jelentéssel is. Az ÁSZ véleménye szerint az Országgyűlés költségvetése bizonyos szempontból túlméretezett, egyes tételeiben átfedések vannak. *Soós Tibor*, az Országgyűlés hivatalának vezetője elmondta: az elmúlt évi, 4 és fél milliárdnyi költségvetéséből az Országgyűlés saját munkájára csupán a felét használta fel, a többit a pártok, a nemzetiségek, a társadalmi illetve tömegszervezetek támogatására folyósították. Az ésszerű gazdálkodás érdekében a jövőben e forintokat a parlament költségvetésétől elkülönítetten kellene kezelni.

Ülésezett a kormány

Korlátozni kell a taxik számát

A kormány szükségesnek látja a taxizás jelenleg érvényes szabályainak módosítását. A mostani, gyakorlatilag szabályozatlan helyzetben ugyanis a taxisok között elharapózott a tisztességtelen üzleti magatartás, és ez akár az ország jóhírét is veszélyeztetheti. László Balázs kormányszóvivő a csütörtöki kabinetülés szünetében tartott sajtótájékoztatón az új koncepció főbb elemeit ismertetve elmondta: a bérkocsizást a jövőben egyénileg igényelt hatósági engedélyhez kívánják kötni. Az engedélykérőnek vagyoni biztosítékot is le kell tennie, hogy abból az utasok esetleges későbbi kárigényét fedezni lehessen. Igazolnia kell azt is, hogy nincs köztartozása, és nem maradt el az adó- vagy a TB-járulék befizetésével sem.

A taxizásra a jövőben csak öt évnél fiatalabb autókat lehet majd használni, amelyekben a hátsó ablakon páramentesítő, a hátsó üléseken pedig biztonsági öv van. A taxikat az új koncepciónak megfelelően megkülönböztető rendszámmal és számlaadásra alkalmas viteldíj-jelző készülékkel kell majd ellátni. Szabályozni kellene azt is, hogy egy városban hány taxi működhessen. Az új rendszer bevezetéséhez az 1988-as közlekedési törvény és több rendelet módosítására van szükség. Mivel a koncepciónak egyes részletei még pontosításra szorulnak, a miniszterek tanácsa a jövő héten is foglalkozik majd a kérdéssel.

A kabinet *Jeszenszky Géza* külügyminiszter előterjesztése alapján áttekintette a nemzetközi helyzetet, különös tekintettel a közép-európai térségre, és megállapította: ez a régió a nyugat szemében egyre inkább válságzónának tűnik. *Magyarország megítélése azonban továbbra is pozitív, a béke és a biztonság szigetének számít*, s hasonlóan vélekednek nyugaton a visegrádi országokról is. Ezt tükrözi, hogy a tizenkettek vezetői október 28-án soron kívüli értekezletet tartanak a visegrádi országok kormányfőinek részvételével.

Pálfy G. István levele Tőkés Lászlónak

Szívnémaságra születettek

Tisztelt Püspök Úr!

Ha egész eddigi életemben soha senkitől semmiféle elismerést nem kaptam volna, s ezután se kapnék, akkor is úgy érezném, megadta nekem a sors a legnagyobbat: az Ön figyelmét és támogatását. Ember ennél többet nem kívánhat, nem remélhet. Történjen bármi, az életem és munkám igazolására számomra már megvan a pecsét.

Vállalása, hogy a Magyar Televízióból való eltávolíttatásom után nem óhajt ezen a képernyőn megjelenni, megrendítő mindazoknak a számára, akik a tájékoztatás tisztességét összekapcsolják az egyetemes magyarság megmaradásának ügyével. Ezt tapasztalom a mindennapokban, az utcai kézfogásokban, a szemvillanásokban, a „szívnémaságra születettek" csendes szolidaritásában.

Az Ő nevükben is köszönöm, Püspök úr, amit a gyarló jelen történelembe nőtt magyarjaként értünk tett és tesz. Mások helyett is szégyellem, hogy az elorzott nagyváradi református főiskola s az egyház javainak visszavételéért folytatott igaz küzdelmében már csak lélekben vehetek részt.

Budapest, 1992. október 8.

Az ellenzéki pártok képviselői a köztársasági elnöknél

A három ellenzéki párt a tárgyalások és a gyors eljárás híve a médiákkal kapcsolatos kérdésekben – erről biztosították *Göncz Árpád* köztársasági elnököt az SZDSZ, az MSZP és a Fidesz képviselői, akik csütörtökön találkoztak az államfővel.

Az egyórás eszmecserén az ellenzéki pártok képviselői – a tárgyalási készség egyértelmű kinyilvánítása mellett – ismételten megerősítették, hogy egyidejűleg kívánnak egyeztetni a médiatörvényről, valamint a Magyar Rádió és a Magyar Televízió élén történő személycserékről. A találkozót követően *Tardos Márton* (SZDSZ), *Gál Zoltán* (MSZP) és *Szájer József* (Fidesz) egybehangzóan úgy nyilatkozott: médiaügyben minden egészséges kompromisszumra hajlandóak. Hangsúlyozták ugyanakkor, hogy egyelőre nincs konkrét időpont és tárgyalási menetrend a médiákkal kapcsolatos újabb egyeztetésre vonatkozóan, de reményüket fejezték ki, hogy már a közeli napokban sor kerülhet a konzultációra.

Fidesz-nagygyűlés

A szabadelvű kormányzás feltételei megteremtődtek, 1994-ig csak mi magunk játszhatjuk el esélyeinket, ám ha ismét az MDF győz, hosszú időre sutba dobhatjuk álmainkat – mondta *Orbán Viktor* a Fidesz frakcióvezetője a tegnap esti budapesti nagygyűlésen.

Orbán Viktor szerint az Antall-kormány nem valósította meg azt az ígéretét, hogy a gazdasági átalakulás kormánya lesz. Összesen két pozitívumot talált az elmúlt időszak belpolitikájában: hogy az ország tekintélyes része visszautasította a Csurka-féle „felkérést", s hogy a nemzeti liberálisok csoportja végre megjelent, hallatja hangját a legnagyobb kormánypártban és reménytelen újrafogalmazzák a Fidesszel való viszonyukat. A mai problémák gyökerét a fiatal demokraták a választások utáni intézkedésekben látják. Eszerint *Antall József* azért utasította vissza a Fidesz nagykoalíciós javaslatát, hogy érzelmi alapon, ideológiai szempontok szerint válassza ki partnereit, ahelyett, hogy mérlegelte volna: kik alkalmasak a feladatokra. Azt elismerte hogy Magyarországot nem az Antall-kormány juttatta csődbe, az átvett „szocialista örökség" okozza a mérhetetlen gondokat, de felelős azért, hogy elvesztegetett több mint két évet.

Göncz Árpád nyilatkozata

Göncz Árpád köztársasági elnök tegnap az alábbi nyilatkozatot juttatta el a Magyar Távirati Irodához.

„Az országban sokasodnak az emberek életét befolyásoló társadalmi, gazdasági gondok. A kedvezőtlen folyamatokat meg kell állítani, nem szabad, hogy elérjék a mélypontot és az ország kormányzása tovább nehezüljön. Minden erőnkkel azon kell lennünk, hogy megkezdődjék az ország felemelkedése.

A médiumok ügyét ehhez kell mérni, a terméketlen vitákat, amelyek nem segítik elő a súlyos gondok megoldását, mielőbb le kell zárni. Az alkotmányban foglalt egyik kötelezettségem a sajtószabadság biztosítása, ennek eleget tettem eddig is, és ezután is eleget fogok tenni.

A közszolgálati rádió és televízió pártatlan működése a cél. Ezt a célt szolgálja többek között a médiatörvény, a tv és a rádió vezetőinek kiválasztása.

Az e tárgyban képviselt álláspontok közelítése érdekében a mai napon meghallgattam az ellenzéki pártok képviselőit, holnap a kormánykoalíció képviselőit fogadom.

Ha most időt veszítünk és nem élünk a megállapodás lehetőségével, megnehezítjük az ország egyéb gondjainak megoldását. Fontos tehát, hogy a parlamenti pártok frakciói között e tárgyban meginduljanak az informális tárgyalások. Nem szabad, hogy akár az egyik, akár a másik tárgyalófél politikai rövidlátása gátolja az ország felemelkedését."

Légy a tejben

Sokan régóta élnek a gyanúperrel, hogy az SZDSZ alapító atyái elég kevéssé tudták levetkőzni a konspirációs idők szellemét, s él bennük bizonyos hajlam, hogy a párt fontos döntéseit a kitágult szabad világban is változatlanul egy szűk körben hozzák meg, amely döntéseket azután a bölcs vezetőkhöz utóbb csatlakozott tömegek – a szürkeállomány elsöprő fölényét átérezve – magukévá teszik, s végrehajtják. Kétségtelen, hogy e jelenséget nem mindenki közelítette meg árnyaltan elemző módszerrel, volt, aki egyszerűen bolsi jellegű pártnak titulálta a szabaddemokratákat, mi több, mások kézenfekvő magyarázatot találtak e politikai stílus, a szóban forgó pártaktivisták felmenőinek pártállambeli közéleti szereplése között. Tekintve a beszélősöknek az említett illegális korszakban mutatott tiszteletre méltó kommunistaellenes kiállását, ez bizony joggal tette megbántottá az érintetteket, olyannyira, hogy néha már-már sokat hangoztatott toleranciájuk is cserben hagyta őket. Mégis tagadhatatlan, hogy a jelenség létezik, olyannyira, hogy már a jelenlegi pártelnöknek, Tölgyessy Péternek is szemet szúrt. Amint a HVG-ből megtudhatjuk, Tölgyessy Péter olyan pártban gondolkodik, amelyben élénk a kommunikáció a tagság és a vezetés között. Ezzel szemben – így az SZDSZ elnöke – mások olyan pártot működtetnének, ahol a tagok szerepe jórészt a vezetés politikájával való egyetértésre korlátozódik. A másik fél persze tagad, de sajna, egyik legmarkánsabb képviselőjük, a párthierarchia fegyelmező hatása alól kikerült Kis János exelnök a legrosszabbkor nyilatkozta el magát. Nehezményezi, hogy a párt Polgári Demokrata Köre – nem lévén gusztusa Thürmer Gyulával együtt tüntetni a demokráciáért – fenntartásait hangoztatta a Charta-demonstrációval kapcsolatban. Kis megdorgálja az egységbontókat. Szerinte egyetlen platform sem teheti meg, hogy a párt valamely vezető testületének állásfoglalásával ellentétes nyilatkozattal lépjen a nyilvánosság elé. Akárhonnan nézzük, ez bizony már szinte a daliás szocialista idők párthatározataival vetekedő színtiszta demokratikus centralizmus. S hogy ezután Pető Iván hogy mossa le magáról Tölgyessy Kis János elszólásával is megtámogatott vádjait? Majd kitalálják az okos kampánymenedzserek. Zárt körben.

Zempléni Olivér

MAGYAR TÉNY

●Elhunyt Rátonyi Róbert Lapzártakor érkezett a hír, hogy 69 éves korában súlyos betegségben meghalt Rátonyi Róbert színművész.

●Díszhangversennyel értek véget tegnap este a párizsi UNESCO-székházban a világörökségi kiállításon rendezett magyar napok.

●Az MDF Népi-nemzeti Körének vendége ma este 6 órakor, a párt Bem téri székházában Pálfy G. István lesz.

A Blaha-tombola tegnapi nyerőszáma:053

●A KDNP és a Budapesti Koordinációs Szervezet vitaestet és szabad fórumot rendez hétfőn este 6 órakor a KDNP székházában (Bp. XII., Nagy Jenő u. 5). Előadást tart Kobold Tamás, Miskolc alpolgármestere és Básthy Tamás, Kőszeg polgármestere.

Kulin Ferenc az ellenzék médiataktikájáról

Kulin Ferenc, az Országgyűlés kulturális bizottságának elnöke tegnap a sajtóalbizottság ülésén többek között kijelentette: az ellenzék a tavasz elején megakadályozta a kibontakozóban lévő megegyezést a médiatörvényről. E kijelentés bővebb magyarázatára kérte az MTI munkatársa az MDF médiapolitikusát.

Kulin Ferenc elmondta: a sajtóalbizottság vitájában az a kritika érte a koalíció képviselőit, hogy politikai szempontokat képviselnek a szakmai kérdések vitájában. Ezt a kritikát visszautasította – mutatott rá –, és emlékeztette a bizottságot: „a törvénytervezet közel másfél éves vitája során egyszer már eljutottunk egy olyan pontig, amikor már nagyon közel volt a megállapodás az ellenzék egyik pártjával, nevezetesen az MSZP-vel. Kulin Ferenc szerint már csaknem megszületett a kétharmadhoz szükséges többség, amikor is az ellenzék, észlelve ezt a lehetőséget, taktikát változtatott és a bizottságban az MSZP álláspontját képviselő *Kósa Ferencet* gyakorlatilag semlegesítette azzal, hogy olyan szakértőket küldött be az MSZP-s képviselő mellé, akik egy másfajta koncepciót képviseltek. Ugyanakkor a törvénytervezet legkritikusabb pontjairól folyó egyezkedési kísérletek során a szabaddemokraták deklarálták, hogy csak olyan kérdésekről tárgyalnak a kormánykoalícióval, amelyekben előzetesen az ellenzék egységes álláspontot alakított ki. Kulin Ferenc ezzel kapcsolatban rámutatott: politikai értelemben minden pártnak joga van bármikor megváltoztatnia nézeteit, szándékait, és egyik vagy másik párttal alkalmi szövetségre lépni, de az adott esetben ez az ellenzéki magatartás nem célravezető. Ebben az esetben ugyanis a konszenzus arányát felemelik 100 százalékosra, ami „a mindent vagy semmit alternatíváját jelenti, és akarva-akaratlanul a semmi veszélyét vetíti előre". Kulin leszögezte: az ellenzéknek nem fog sikerülni megosztania a koalíciós pártokat médiaügyben. *Göncz Árpád* szerepéről kijelentette: „semmi más szerepe nincs, mint hogy közvetítsen a koalíció és az ellenzék pártjai között – arról ő nyilván nem tehet, hogy az ellenzék hogyan tálalja magát előtte." A műholdas televízió alapítvánnyal kapcsolatban elmondta: az ellenzék érvelése csupán politikai propaganda.

Három évtized, tizenötezer állami gondozott

Jótékonysági koncert Győrött

Lassan életünk szerves részét képezik a jótékony célokat szolgáló akciók, megmozdulások, amelyek nemcsak arra utalnak, hogy vannak elesettek, segítségre szorulók, hanem örvendetesen arra is, hogy a társadalomban van részvét, együttérzés, segítő szándék, mozgósítható tartalék. Aligha volna helyes a támogatást igénylő rétegek valamiféle rangsorolása, azt azonban nyugodtan mondhatjuk, hogy jótékonyabb céllal nem is lehetett volna hangversenyt rendezni mint amelyet a napokban tartottak Győrött a fennállásának harmincesztendős évfordulóját ünneplő Győr-Moson-Sopron megyei Gyermek- és Ifjúságvédő Intézet, azon keresztül is az állami gondozott fiatalok javára.

Mindenkinek eszébe jut valami az állami gondozottak említése hallatán. Az ünnepi beszédet tartó *dr. Medgyasszay László* országgyűlési képviselő abból indult ki, mennyi jogtalan előítélet sújtja azokat a fiatalokat, akik önhibájukon kívül kerülnek a sors perifériájára, nőnek fel sokszor bármiféle otthon melege nélkül. Érzékletesen vázolta, mire kellene emlékezniük az állami gondozottaknak, ha vissza tudnának emlékezni egyéves korukig. Szent Márton intelme a „sírókkal való sírásra" termékeny talajra talál a jóérzésű emberekben. A szónok külföldi és nemzetközi példákat hozott a segítő szándék korai megnyilvánulására. Most, amikor a magyar társadalom a gyökeres átalakulás nehéz folyamatát éli, különösen oda kell figyelni azokra, akik eleve hátrányokkal indulnak a lét mindennapi küzdelmében.

A gyermek- és ifjúságvédő intézetek felállítását 1952-ben határozták el országosan. Győr-Moson-Sopronban az utolsók között alakult meg rövidített nevén a GYIVI harminc évvel ezelőtt. A három évtized alatt tizenötezer gyerek fordult meg a falak között. Az állami gondozottak száma az utóbbi években kiemelkedő tendenciát mutat. Az idén a pár hónapostól a huszonnégy éves életkorig nyolcszáz a gondozottak száma. *Szécsényi Mihály*, a Győr-Moson-Sopron megyei Gyermek- és Ifjúságvédő Intézet igazgatója elmondotta, hogy az intézet európai körülmények közt végezheti a munkáját. A volt orosz parancsnokság épületét bérlik Győrött, amelyet fél év alatt hoztak rendbe 24 millió forintos költséggel. Az összeg pályázatok, alapítványok, valamint a megyei önkormányzat 13,5 millió forintos támogatása jóvoltából jött össze. Az országban egyedülálló kezdeményezésként lakásokat bérelnek a városban, ahol az egész megye területéről helyezik el az önálló életvezetésre alkalmasnak látszó fiatalokat 15-16-tól 24 éves életkorig. A tizennyolc lakásotthon tudatos pedagógiai kísérlet eredménye. Ilyen módon – természetesen szigorú pedagógiai felügyelet mellett – a fiatalok jobban bent élnek a társadalomban, a beilleszkedés napi élményük, illetve feladatuk.

Szécsényi Mihály igazgató úr arról is tájékoztatott, hogy a lakásotthonból kikerülőket szeretnék majdan önálló lakáshoz juttatni. A FAR-program, a *Szerencsejáték Rt.* a *Hey-Ho* élet, valamint az *Életerő* alapítványnak köszönhetően mintegy 40 millió forint áll majd a rendelkezésükre. Az adakozó magánszemélyek sorában szükséges megemlíteni *Borsodi Zsuzsanna* művésznőt, akinek a plakettjeit kapták a jótékonysági koncert szervezői, közreműködői. A művésznő huszonötezer forintott ajánlott fel a nemes célra. Az állami gondozottakkal foglalkozó felnőttek sorában nyolcvan pedagógust, harminc technikai dolgozót és százharminc nevelőszülőt találunk. Nagyon jók a tapasztalatok a nevelőszülőkkel. A dr. Medgyasszay László által említett előítéletekkel sajnos szembe kell nézni. Igaz, hogy egyetemista, egyetemet végzett is van az állami gondozottak között, másfelől az is igaz, hogy elég nagy közöttük – részben az előítéletek következtében – a munkanélküliek aránya.

Nemrég az egyik községben szerettek volna lakásotthont létesíteni. A falu önkormányzati testülete úgy határozott, hogy nem hajlandó cigány fiatalokat befogadni. Egyébként Győr-Moson-Sopronban tíz százalék a cigány származású állami gondozottak aránya. Ezzel szemben a fejlődést jelzi, hogy a privatizáció a gyermek- és ifjúságvédelmet sem hagyta érintetlenül. Sopronban a Bécsi úton 1993. január 1-jétől a katolikus egyház működtet otthont, Győrújbaráton lányokat fogad be a felekezeti fenntartású otthon. Az igazgató szerint az egyik otthon a választék bővülésével a tehetséggondozásra, a másik a testvérkapcsolatokra, a harmadik a nehezebben nevelhető gyerekekre, a harmadik a családi kötődésre szakosodhat.

Az állami gondozottak javára tartott jótékonysági hangversenyen a Győri Filharmonikus Zenekar adott elő operarészleteket *Sándor János* vezényletével, közreműködtek *Bellai Eszter* és *Bede Fazekas Csaba*, a győri Nemzeti Színház művészei. A kitűnő hangulatban két lényeges apróságra nem terjedhetett ki a figyelem. A koncert színhelye a Bartók Béla megyei Művelődési Központ volt, mert a győri Nemzeti Színházat tízszeres bérleti díjért adták volna oda. A másik: nyugaton nem nagyon fordulhatna elő, hogy a város polgármestere hasonló rendezvényről bármely okból távolmarad.

Pákovics Miklós

Vidékek vidéke

Ebben a rovatunkban rendszeresen szemlézzük a helyi lapokat. Kérjük ezért kiadóikat, szerkesztőiket, hogy egy-egy példányt juttassanak el szerkesztőségünkbe. A küldőknek köszönjük szívességüket és fáradozásukat.

A kivégzett gyermek

Tizennyolc éves kora előtt 1953. augusztus 18-án 21 óra 40 perckor Budapesten a Fő utcai börtön udvarán bírói ítélet alapján, másodmagával felakasztották Bata Ferenc középiskolai tanulót.

Szörnyűségekhez szokott korunkban is megdöbbentő volt ez a hír, amiről a bajtársakon és a rokonokon kívül többen csak most, egy meghívó alapján értesültünk. Ez a gyermekgyilkosságnak minősülő gaztett még szörnyűbbé válik azáltal, hogy a gyermek holttestét a szülők nemcsak hogy nem láthatták, de ma sem tudják, hogy hol van elhantolva. Ezért állítottak kopjafát Bata Ferenc középiskolai tanuló emlékére szülőhelyén, *Balatonarácson.*

Hogy mi volt a bűne? Több társával együtt *megelőzve az '56-os szabadságharcot, magyar nemzetvédelmi szövetséget hoztak létre* és keresték a nyugati kapcsolatot, ami nélkül kilátástalannak vélték a küzdelmet az általuk már akkor megszállóknak tartott szovjetek és kiszolgálóik ellen. Ezekről a küzdelmekről a közvélemény majd csak most, az események feldolgozása után szerezhet tudomást.

Ezen az emlékünnepségen, ami egy jelképes temetésnek is volt tekinthető, a Magyar Politikai Foglyok Szövetsége tartott megemlékezést, és beszédet mondott *dr. Szabó Tamás*, körzetünk országgyűlési képviselője, tárca nélküli miniszter. (FÜREDI HÍREK – Balatonfüred)

Marad a kadarka?

Még ma is sokan emlegetik régi borivói emlékként a fűszeres zamatú szekszárdi kadarka ízét, kellemes bársonyos zamatát, rubintos színét.

A közismerten vékony héjú, rothadásra hajlamos szőlőből csak szép hosszú, száraz őszön lehetett igazi rubin színű vörösbort erjeszteni. Az erjesztés módja is sajátságos és évszázadok tapasztalatán alakult az optimális minőség elérése érdekében. A „kácis" erjesztés lényege nemcsak a színkioldás és a cukor alkohollá erjesztése volt, hanem a *hosszú, minimum 21 napos erjedési idő* alatt lezajlott az almasav tejsavvá alakulása is (malolaktrikus erjedés), mely az így kierjedt bor bársonyosságát adja. A jó szekszárdi kadarka erjesztését ma modern nagyüzemekben és hobbikertekben egyaránt próbálgatják, több-kevesebb sikerrel. Hogy a siker miért marad el gyakrabban az utóbbi időben, annak mint ahogyan tréfásan mondhatnánk, ezer oka van. Ebből a legfontosabbak az alábbiak:

– megváltoztak a szőlőtermelés feltételei (magasművelés, nagyobb termés stb.),

– kevesebb idő alatt akarunk (kényszerülünk) eredményt elérni,

– a gomba- és rovarkártevők elleni védekezés magasabb vegyszerdózisok használatát teszi szükségessé, mely előnytelen a minőségre,

– a zöldmunkára kevesebb időt, energiát fordítunk.

A fenti okok együttes hatása, no és a már többször említett időtényező előnytelenül változtatta a kadarka bor minőségének alakulását. A szekszárdi termelőnek azonban a jövőre is gondolni kell, és a kadarkáról, mint legrégibb tájfajtáról, nem szabad lemondania. Erre ösztönző példa a sok kistermelő, aki ápolja meglévő kadarkaültetvényét, jó példa az Aliscavin Rt. által menedzselt 10,5 ha-os kadarka-törzsültetvény, melyet 43 gazda gondoz, egyre nagyobb sikerrel. (SZEKSZÁRDI VASÁRNAP)

Még kér a nép

Mi van Csömörön? Igen sokan – várva a kárpótlási törvény sürgős, gyakorlatbani végrehajtására – jogosan türelmetlenkednek. Nem vagyok szakértője ennek a témának, de a községben szájról szájra járó panasz: a téesz vezetői nem hajlandók biztosítani a törvényes kárpótlást. Sőt, minden eszközt felhasználnak, hogy megakadályozzák a földterület kijelölését. Vajon ezek az urak, akik most a tulajdonjogot gyakorolják, kik is? Senkit sem kívánok megsérteni, hiszen az említett urakat nem is ismerem, de talán a saját birtokukból kellene leadni egy darabot? Abból, amit ők verejtékes munkával szereztek maguknak? Most ez a nép el akarja venni tőlük!!! Mit fognak szólni szegényeknek a szülei, hogy a birtokukat szét akarják szabdalni?

Vagy egyáltalán: hogy is jutottak ehhez a földhöz? Nos, tisztelt illetékesek! Szálljanak magukba, és lássák be, hogy a nép óhaja parancs. Ne öntsenek olajat a tűzre, hisz eléggé izzik az már úgyis. Jobb a békesség. Igenis, adják végre oda a jogos tulajdonukat mindazoknak, akik erre igényt tartanak, de azonnal! (CSÖMÖRI FÓRUM)

Diófatolvajok

Magyarországon a fatolvajok kedvence lett a diófa. Sokan meglepődve tapasztalják, amikor kimennek hétvégi házukhoz, vagy tanyájukhoz, hogy az árnyat adó diófájuknak csak a föld fölött elvágott csonkját találják, meg az értéktelen galyakat. Volt rá eset, hogy két szőlősgazda fáját megvették, és a harmadikét is hozzávágták. Mint mondták tévedésből. Hol vannak a mezőőrök? Miért nincsenek ott? Tanú, aki látná a gyalázatos tetteket, szinte nem is akad. Ha valaki valamilyen igazolást kér számon, akkor a rablók írást mutatnak fel, ami lehet, hogy hamis. Nekik megéri a kockázat. Egy-egy rakomány értéke a kétszázezer forintot is eléri. (MEZŐKÖVESDI ÚJSÁG)

Mosoni adózók

A bevezetett két adótípus az építményadó és az iparűzési adó. A helyesbített *építményadó*előírás 1992. évre 4 071 580 forint. Az előírt építményadó megoszlása: 111 üdülő 3677 négyzetméteres alapterülete után kivetett adó 183 850 forint. Kommunális beruházás miatt adómentesség 181 050 forint, 3362 darab garázs után kivetett adó 2 578 600 forint. Egyéb építmények után (műhely, fizető-vendéglátás stb.) az adó 1 528 470 forint. Az I. félévben befizetett építményadó 2 394 843 forint. Az I. félévi teljesítés 58,8 százalék.

Iparűzési adó bevezetésével a vállalkozóknak az önkormányzat illetékességi területén végzett gazdasági tevékenysége után adót kell fizetni. Az adó mértéke a nettó árbevétel 2,5 ezreléke. Ennek teljesítéséről még nincsenek adatok.

Végül szóljunk a *gépjárműadóról*. A bevallások alapján a gépjárműadót fizetők száma 5 566, az adóztatott gépjárművek száma 6 725. Az 1992. évre kivetett gépjárműadó: 15 865 045 forint. Az I. félévben befizetett adó: 7 637 197 forint. Teljesítés: 48 százalék. (MOSON MEGYE)

Összeállította: **Czakó Sándor**

Kis magyar demokrácia, avagy

a miskolci „Szív utca" esete – két tételben

Mint a fenti cím is mutatja, a miskolciaknak is megvan a maga Szív utcai esete, bár az itteni intézmény utcáját a lengyel városra emlékeztetőül Katowicének nevezik, s a budapesti „testvérével" ellentétben ez nincs a város központjában, sem pedig – uram bocsá' – nem tartozik a legkeresettebb, legerősebb iskolák közé.

Hétköznapi lakótelepi iskoláról van szó csupán, ahol viszont a nebulók körében már a kezdetektől szokatlanul nagy volt az érdeklődés a hitoktatást illetően. Nosza, rajta, gondolta az iskola igazgatója, s a két esztendő tanulságai alapján úgy döntött, *ha a szülők és csemetéik igénylik, miért ne próbálnák meg órarendi keretekben oktatni a hittant*, s nem pedig úgy mint korábban, fakultatív jelleggel.

Az elképzelést tett követte, s mert az igazgató a demokratikus kereteket szem előtt tartotta, legelőször is *levelet küldött* minden tanuló szülőjének, melyben a református és katolikus lelkészek támogatásával közölte, írják meg véleményüket az elképzelésről, s egyúttal nyilatkozzanak, hittan- illetve erkölcstanoktatást kívánnak gyermeküknek. A visszaérkezett válaszok értékelése minden korábbi elképzelést felülmúlt. A szülők üdvözlendőnek találták az ötletet – mégsem nulladik, hatodik, nyolcadik stb. órában kell tanulni ezt a számukra fontos tantárgyat – s majd háromnegyedük, pontosabban 70 százalékuk a hitoktatás mellett voksolt. Harminc százalék erkölcstanoktatást igényelt gyermeke számára, s *az egész iskolában csupán négy szülő akadt, aki az „ideológiailag semleges" tanítást helyezte előtérbe.*

Erre mondják: zöld út, lám már minden megvalósítás csak az iskola igazgatóján múlik! Igen ám, de mint a közmondás is tartja: aki szelet vet, vihart arat. Az ügy hamarosan a miskolci önkormányzat elé került. Hogy néz az már ki, hogy egy önkormányzati tulajdonban lévő iskolában csak úgy – még ha kísérleti jelleggel – órarendi keretek között hit- és erkölcstant oktassanak, vélekedtek egyes képviselők. A kérdés nem kis port kavart! Az önkormányzatnak tárgyalási alapja is volt a szubjektív nézetekkel szemben, hiszen az igazgató mandátuma éppen lejárt. A székére kiírt pályázaton természetesen indult az igazgató is, s nota bene, az önkormányzat képviselői minden hangos zúgolódás ellenére az elrendelt titkos szavazáson meglepetésre mégis a régi iskolaigazgatónak, s nevelési programjának nyilvánították bizalmat.

Minden rendben – mondhatják a naivak. Csakhogy a botrány nem ült el, az önkormányzati választás eredményeként a testületben többségben lévő Fidesz-, MSZP- és MSZMP-képviselők végképp nem nyugodtak bele a döntésbe, és semmisnek nyilvánították az egyébként érvényesnek tűnő és csalásmentes titkos szavazást. Egy alkotmánybírósági döntésre hivatkozva nyilvános szavazásra tartottak igényt. S ezzel kezdetét vette a miskolci „Szív utcai" eset második tétele.

Az egy hét múlva megismételt nyílt szavazáson az iskola igazgatója csúfos vereséget szenvedett, győzött viszont a párt- és frakcióegyelem!

Ma már októbert írunk. A Katowice utcai Általános Iskolában a hitoktatás számára az új igazgató irányítása mellett sem mondható rossznak a légkör. A hittanórák a korábbiak szerint vagy tanítás előtt vagy után zajlanak. Ám a szülők értetlenül állnak az események előtt. S egyéb lehetőség híján a lelkészeket nyaggatják kérdéseikkel. *Dr. Kartal Ernő* római katolikus plébános például így fogalmaz: Mint mondja, ha nekem szegezik a kérdést, miszerint válaszoljak: volt-e, van-e joga a szülőnek kérni az iskolától a keresztény és a magyar értékeken alapuló nevelési programot. Igen, vagy nem? Volt-e joga az önkormányzatnak az érvényes titkos szavazás eredményét megsemmisíteni? Igen, vagy nem? Van-e értelme az önkormányzatban a titkos szavazásnak, ha úgy is az érvényesül amit a frakcióvezetők előre, vagy pláne utólag eldöntenek? S végül, támogatják-e a nevelési jogukat írásban kérő szülőket mindazok, akik erőszaktól és pártdiktátumoktól féltik a demokráciát? Igen, vagy nem. Szóval kérdezem, mi szerint válaszoljak?

Balogh Andrea

Erdélyi kiállítás Nagytarcsán

Nagyenyedről érkeznek Nagytarcsára azok a képek, amelyek *Holányi Julianna* dossziéjában pihentek évek óta. A Torockót, Sepsiszentgyörgyöt, Nagyenyedet és az erdélyi táj szépségét bemutató tiszta levegőjű akvarelleket az enyedi származású művész már nagyrészt a fejében hozta magával. Emlékképként. Három éve ugyanis már a Balaton északkeleti oldalára települt családjával együtt. A nagytarcsai falumúzeumban október 11-én, 16 órakor nyitja meg a tárlatot *Nádor István* újságíró. Az árusítással egybekötött tárlat megnyitásán jelen lesz a jeles erdélyi alkotóművész is.

Pécsi patkányparadicsom?

A Köztisztasági Vállalat *Kártevőirtó üzemének* nincs pénze általános patkányirtásra. Tehát a hihetetlenül szapora, gyűrűs farkú rágcsálóállomány egészségtelen felduzzadására számíthatunk Pécsett.

Nos, e randa teremtmény egyik rossz szokása, hogy állandóan *rág*. Mégpedig minden megrághatót. Ezenkívül, közvetve bár, de mindenféle *súlyos kórságot* terjeszt. Nem is beszélve arról az eredendő, leküzdhetetlen, a kollektív tudattalan mélyéről fölsejlő, az emberiség ősi tapasztalatainak üledékéből táplálkozó undorunkra, viszolygásunkra a patkányok iránt.

A régi magyar porták környékének rágcsálófrontján a daxli, azaz a „lőcslábú kopó", valamint jó néhány kerti cirmos korlátlan úrnak számított. A kampányszerű patkányirtás szükségessége tipikus nagyvárosi jelenség. S ha reménytelenül üres zsebbel szomorkodnak a kényszerű *együttélés* meglehetősen hátborzongató gondolatával.

A. L.

Czakó Sándor felvétele

Szerelmi kalodában

HOLÁNYI Júlia Jertő

ÚJ Néplap

Jász-Nagykun-Szolnok megyei napilap

IV. évfolyam, 244. szám
1993. október 19., kedd

Ára: 16,30 Ft

Jászsági EXTRA

Biztosan lesz telefonunk!

Gyors, mint egy villám

Jubileumi hangverseny

Vendel-hagyományőrzés a Jászságban

A kicsiny, de neves alma mater harmincéves

Toronyóra – lánc nélkül

(Írásaink a 6-7. oldalon)

300 + 57

az Néplap AKCIÓ

mai nyertese:

TÖRÖK MIHÁLYNÉ
mezőtúri
előfizetőnk

nyereménye:

ASZTALILÁMPA
ára: 1350 Ft

REMÉLJÜK, A KÖVETKEZŐ NYERTES ÖN LESZ

Visszaküldés

Göncz Árpád köztársasági elnök visszaküldte a parlamentnek az 1956-os igazságtételi törvényt, hogy a törvényhozás szüntesse meg az Alkotmánybíróság által alkotmányellenesnek minősített rendelkezéseket.

Milliárdok

Mintegy 10 milliárd forintnyi az a vagyon, amelyet lízingkonstrukcióban kívánnak magyar vállalkozóknak tulajdonba adni. Erről Szabó Tamás privatizációért felelős tárca nélküli miniszter beszélt a sajtótájékoztatón.

Tatarozás

Bod Péter Ákos Szolnokon

Mit várhatunk a '94-es évtől?

Tegnap délután Szolnokra látogatott *dr. Bod Péter Ákos*, a Magyar Nemzeti Bank elnöke a megyei TIT meghívására, hiszen a közgazdász szakember a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat ügyvezető elnöki posztját is betölti.

Feszített programja végén rövid előadást tartott „Mit várhatunk az 1994-es évtől?" címmel, melyen alapvetően az elmúlt három év elemzésével foglalkozott. Véleménye szerint e nélkül nem lehet vizsgálni a jövőt, mivel a folyamatok eseményei előre meghatározott módon következnek egymás után. Mindenképpen a gazdaság történései játsszák majd a fő szerepet, nem pedig a választások - hangsúlyozta többször is. Igaz, számos területen nem úgy zajlottak a változások, mint ahogy azt szerettük volna, azonban minden komolyabb „gazdasági vihar" nélkül léptük át a változás küszöbét.

Véleménye szerint a gazdaság növekedése lassan beindul, ám ezt az átlagpolgár nem érzékeli, adott esetben még a stagnálást is romlásnak éli meg. A mezőgazdaság tekintetében az EK-társulásunk nem hozhat számottevő pozitív változást, tudomásul kell vennünk, hogy dömpingcikkekkel nem nyerhetünk piacot.

A forint leértékelésével kapcsolatban elmondta, hogy jelenleg megfelelő árfolyamszinten van, azonban a nemzetközi pénzpiac változásait követni kell, ugyanis ha ezt nem tesszük meg, akkor a még meglévő exportunk is csökkenhet. Arra vonatkozólag viszont nem nyilatkozott, hogy ez évben terveznek-e még forintleértékelést.

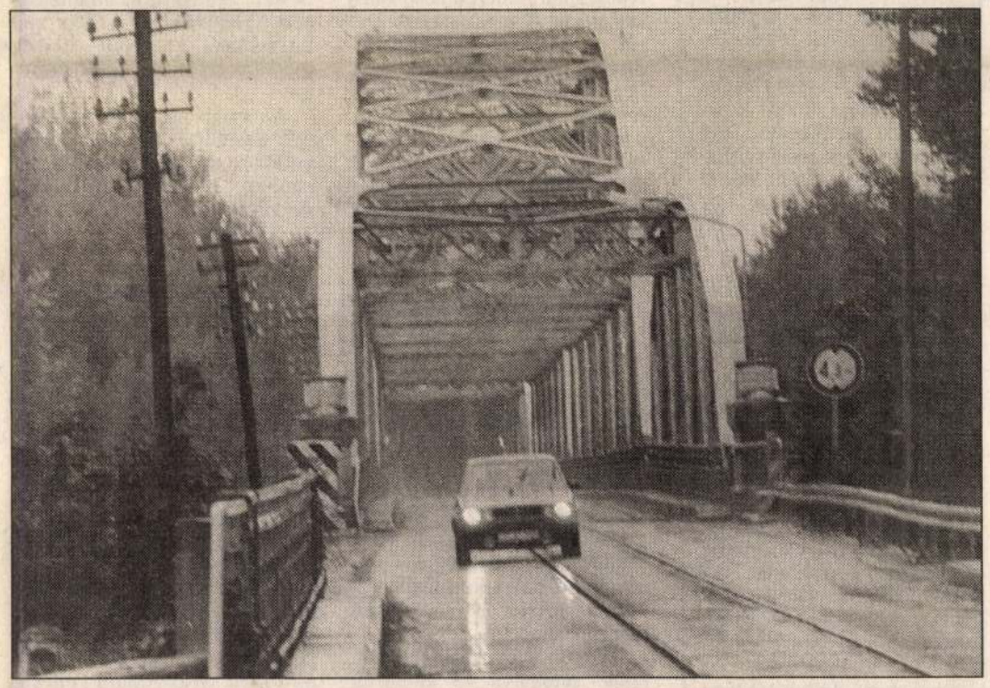

ELKÉSZÜLT A HÍD. **A tiszaugi Tisza-híd útburkolatának javítása és a közvilágítás kiépítése elkészült, így tegnap reggel óta zökkenőmentesen megindult a forgalom rajta.** (-nzs-)

Egy évvel a törvény hatálybalépése után

Bíróság előtt a csődbűntettel-

Kisebbfajta vihar a parlamentben

(Nem) lehet frakciót alapítani?

Békefolyamat

Kairó. Nagyszámú palesztin fogoly szabadulhat az autonómiamegállapodás végrehajtásáról zajló tárgyalások keretében – mondta vasárnap Jichak Rabin izraeli kormányfő közelebbi adat megjelölése nélkül. Rabin az ország legnagyobb arab városában, az észak-izraeli Názáretben egy gyűlésen tartott előadást a békefolyamatról. A szabadon bocsátások feltételeit, időzítését még tisztázni kell – jegyezte meg Rabin, bizonyosnak mondva, hogy létre fog jönni az ügyben a megállapodás. Előzőleg a nap folyamán olyan értelemben nyilatkozott, hogy országa össze kívánja kötni a palesztinok elengedését egy tizenegy évvel ezelőtti libanoni csatában eltűnt három izraeli katona sorsával.

Fogolycsere

Bagdad. Bagdadba érkezett vasárnap Mohamed Dzsavad Zarif iráni külügyminiszter-helyettes, hogy az 1988-ban lezárult nyolcéves iraki–iráni háború hadifoglyainak kicseréléséről, valamint a két ország határproblémáiról tárgyaljon. Személyében – az Öböl-háború óta – első ízben tárgyal Irakban magas rangú iráni politikus. Az iraki–iráni háború vége óta a két közép-keleti ország összesen 75 ezer hadifoglyot cserélt ki, de 20 ezer iraki katona, illetve mintegy ezer iráni még ma is hadifogságban sínylődik.

Hulladékügy

London. Oroszország vasárnap elismerte, hogy

Nem okulnak az ittas vezetők

Akció egymillió bevétellel

Továbbra is sok az ittas járművezető. A rendőrség közlekedési szakemberei ismét ezt a következtetést tudják levonni a múlt héten lezajlott országos ellenőrzés után.

A csütörtökön és pénteken tartott kétnapos akció során 21 esetben kellett e felelőtlen járművezetők miatt intézkedni.

Mivel a rendőrök – a tél közeledtével – fokozottan odafigyeltek a gépkocsik műszaki állapotára, a szokásosnál is több rendszámot kellett a helyszínen leszerelni. A tapasztalatok szerint a vezetők ez idáig nem fordítottak kellő figyelmet arra, hogy járműveiket felkészítsék az ősszel és a téllel együtt járó, veszélyesebb közlekedési körülményekre. Elsősorban a rossz gumiabroncsok, a hibás fék- és kormányberendezések miatt kellett a rendszámlevételhez mint drasztikus megoldáshoz folyamodni.

A gázolajvizsgálat is két mintavételnél bizonyult eredményesnek. A háztartási tüzelőolaj használatán tetten ért gépjármű-tulajdonosok ellen a vám- és pénzügyőrség indított eljárást.

Annak ellenére, hogy az akció másnapjának egy részét elmosta az eső, a szabálytalankodók „jóvoltából" mégis szép bevétel gyarapítja az államkasszát. Megyénkben a helyszíni bírságokból befolyt összeg megközelíti az egymillió forintot.

Az újabb közlekedési ellenőrzésre ezúttal sem kell sokáig várakoznunk, még ebben a hónapban, 29-30-án kerül majd sor rá.

Épül az új autópálya

Az M1-es autópálya Győr-Hegyeshalom között épülő szakaszának alapkövét hétfőn rakta le Rajkai Zsolt, a Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztérium politikai államtitkára; az új, koncesszióban épülő útszakasz elkészültével – 1995 végére – kétsávos autópálya köti majd össze Budapestet a nyugat-európai hálózattal.

A Győr-Hegyeshalom között épülő autópálya 43 kilométer hosszú lesz, az úttal együtt nyolc csomópontot és 33 ezer négyzetméternyi hídfelületet épít meg a szaktárca által kiírt nemzetközi pályázat nyertese, az Első Magyar Koncessziós Autópálya Rt. A munkálatok

konzorcium projektvezetője, a Transroute International SA nagy nemzetközi tapasztalatokkal jött Magyarországra: Franciaországban például hétezer kilométer autópályát tervezett, finanszírozott, épített és működtet.

A társaság tagjai még a legnagyobb francia takarékbank, a Bank Nationale de Paris, a magyar Országos Kereskedelmi és Hitelbank és az OTP, valamint a Mol Rt. és az Állami Fejlesztési Intézet, továbbá a műszaki fővállalkozó Strabag Österreich és a Strabag Hungária is. A konzorcium szerződésben vállalta, hogy az építési munkákat magyar alvállalkozókkal végezteti el.

A koncesszióban épülő 43 ki-

Tegnap az MH Repülőtiszti Főiskola Művelődési Otthonában került sor Holányi Júlia erdélyi festőművész kiállításának megnyitójára, amelyet Nádor István újságíró nyitott meg. A kiállítás november 1-jéig tekinthető meg. (Fotó: Novák)

Tízmilliárdok hiányoznak a vasútnál

A Magyar Államvasutak Részvénytársaság 10 milliárd forintot is meghaladó vesztesége és az áruszállítás teljesítményének drasztikus csökkenése miatt jövőre várhatóan 3000 MÁV-dolgozót elbocsát. A társaságnál maradó 70 ezer dolgozó esetében pedig az előző évekénél kevesebb, 13,8 százalékos bérfejlesztésre nyílik lehetőség – mondták el a MÁV Rt. hétfői sajtótájékoztatóján.

Benczédi Mihályné, a MÁV Rt. gazdasági vezérigazgató-helyettese a vasút helyzetét értékelve elmondta: az 1992-es műszaki színvonal megtartásához 1994-ben negyvenmilliárd, 1995-ben pedig hatvanmilliárd forintot is meghaladó állami támogatásra lenne szüksége a MÁV-nak.

Ezzel szemben jövőre várhatóan csak az ideivel megegyező, 18 milliárd forint körüli támogatáshoz jut a vasút, amely az alapszolgáltatásokhoz sem elegendő.

Bíróság előtt a csődbűntettek

Holb Margit

Schéner Mihály a Tihanyi Muzeumban szeptember 30.-ig,
Somogyi Győző a veszprémi Dimitrov Művelődési Központban augusztus 30.-ig,
Percz János a szegedi Gulácsy Lajos Teremben augusztus 18.-ig,
Kocsis Imre a szentendrei Művésztelep Galériában augusztus 15.-ig,
Kiss Attila a Pataky Művelődési Központban augusztus 12.-ig,
Holb Margit és Tóth Sándor a nyiregyházi Medgyessy Teremben augusztus 8.-ig,
Szentirmai Zoltán a szegedi Móra Muzeumban július 31.-től mutatja be müveit fenti kiállitó termekben,-közli a kulturális eseményeket ismertető ✗ rovat. Élet és Irodalom, Bp. 1979. juli. 28.XXIII.évf. 30. sz. 8. lap.

HOLATSCHEK, Johann, pozsonyi kőművesszéd

J. H., Maurergesell, † 24 éves korában, Pozsony, 1847 junius 10. (1847, 460 l)

Preuburger Zeitung
(Genthon)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

1977 AUG 7.
Holb Margit, iparművész

BEMUTATKOZÁS OTTHON

Beszélgetés Holb Margit iparművésszel

1021

Színek és minták, szőttesfajták és -formák váltogatják egymást a falon. Terítők, kendők alkalmi helye lett a pódium. Napokba került az elrendezés, Holb Margit különös gonddal válogatta össze mindazt, amit eddigi munkásságából szívesen vállal és az érdeklődők figyelmébe ajánl.

Érdekes volt nézni a textiltervező iparművészt, hogyan alakítja ki a tárgyak együttesét, mennyire figyel a formák érvényesülésére. Két nappal ezelőtt még csak sejteni lehetett az anyag változatosságát a textíliákkal félig-meddig berendezett teremben, ma azonban egységes összkép fogadja a látogatót. E sorok megjelenésekor, augusztus hetedikén, vasárnap délután öt órakor nyílik meg Holb Margit kiállítása a balmazújvárosi Veres Péter Művelődési Központban.

A fiatal textiltervező nem először szerepel a nyilvánosság előtt, s most mégis a premier lámpalázával várja a közönség véleményét. A debreceni népművészeti pályázat első díjas iparművésze 1975-ben a Műcsarnokban szerepelt munkáival, a Fővárosi Művelődési Házban ugyanabban az esztendőben *A népi iparművészet harminc éve* című kiállításon voltak láthatók textíliái; Szekszárdon, az országos szőttespályázaton pedig második díjat kapott.

— *Miért izgul vajon ezek után?*

— Számomra ez a kiállítás többet jelent, mint bármely más kollektív vagy egyéni bemutató. Az ok nem más, mint az, hogy olyan emberek előtt kell szerepelnem, akik régtől fogva ismernek. Balmazújvárosban születtem, és ma is gyakran megfordulok itt.

— *Úgy véli, hogy a földiek élesebb szemmel méregetik a munkáit, mint valamely más település közönsége?*

— Igen. S ez nem azért aggaszt, mert félek a kritikától — ellenkezőleg: a bírálatokat mindig is figyelembe veszem, a jó szándékú észrevételekből magam is tanulok —, hanem azért tölt el némi szorongással, mert először mutatkozom be a szülőfalumban. Az általános és a középiskolát itt végeztem, utána elkerültem innen — és a visszatérésnek nem mindennapi módja egy kiállítás.

Textil falikép

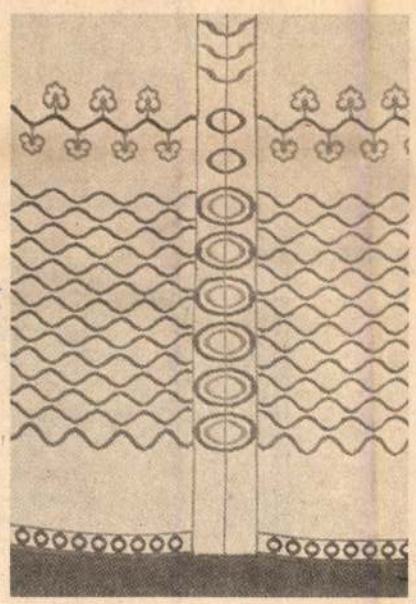

— *Nem mindennapi, de annál érdekesebb. Hogyan került sor rá? Ön javasolta?*

— Jómagam mindig kedvvel szövögettem egy itthoni bemutató tervét, de sohasem mertem előhozakodni a gondolattal. Ezért is örültem meg nagyon, amikor a művelődési központ igazgatója, Kecskés József felkért, hogy rendezzek Balmazújvároson egy kiállítást. Nagy élmény és felelősség ez számomra, de annál szívesebben vállalom.

— *Előzetes tárlatvezetés gyanánt mi mondható el az újvárosi anyagról?*

— Első önálló kiállításomat azokból a darabokból válogattam, amelyek az utóbbi három évben készültek. Otthonokba illő szőtteseket, díszítő lakástextíliákat mutatok be, egyebek között falidíszek, abroszok, különböző formájú terítők, falvédők, párnák és takarók kerülnek a közönség elé.

— *Hogy készülnek ezek a lakástextíliák?*

— Én magam készítem őket, kézi szövőszéken. Csupán a fonalat festetem, egyébként a szövést megelőző valamennyi eljárást is magam végzem. A terveken megfogalmazott elképzelések, úgy vélem, csak akkor válnak valóra igazán, ha én valósítom meg őket, és ha az előállítás módja — miképp régen — most is a kézművesség.

Népi hagyományok továbbéltetői Holb Margit textíliái. Nemcsak hajdúsági, környékbeli motívumok élnek rajtuk, hanem népi díszítőművészetünk teljessége. Az a világ, amelynek ábrázoló műfajai sokáig izgatták sajátos jelképrendszerükkel az iparművész fantáziáját.

— Nem tudom — vallja a textiltervező —, hogy a községnek, ahol a gyermekkoromat eltöltöttem, milyen szerepe volt a népművészet iránti érdeklődésem kialakításában, egy azonban bizonyos: innen már gazdag formavilágot vittem magammal Budapestre, az Iparművészeti Főiskolára, ahova az érettségi után kerültem. Érdeklődéssel tanulmányoztam a népi szőttesek világát, olvastam tanulmányokat, beszélgettem szakemberekkel, és fölkerestem szövőasszonyokat. Évek kellettek ahhoz, hogy fölfedezzek valami belső szervezőerőt, mély összefüggést ebben a világban. Ennek a felfedezésnek az eredményét adom most közre. Hogy sikerül-e érzékeltetnem, azt természetesen a közönség hivatott eldönteni.

— *Az Iparművészeti Főiskola elvégzése óta, három éve tehát, a Debreceni Háziipari Szövetkezetben dolgozik, mint textiltervező. Foglalkozása hogyan és miben hat alkotómunkájára?*

— A szövetkezetben népművészeti jellegű tárgyakat készítenek, de talán helyesebb azt mondani: gyártanak, termelnek, hiszen nem míves egyedi darabokról van szó. Igen sajátos terület ez. Amikor megismertem, az én munkám is sok új vonással gyarapodott. Nem az új technológiai ismeretekre gondolok elsősorban, hanem arra, hogy közelebbről kezdtek érdekelni a helyi hagyományok. A Déri Múzeum szép gyűjteményének és szakembereinek köszönhetően sikerült megismernem a megye díszítőművészetének múltját, és sok elemet beépítettem az én világomba is. A kiállításon nemcsak szorosabb értelemben vett népművészeti darabokat mutatok be, hanem olyanokat is, amelyek nem készültek volna el akkor, ha nem foglalkozom ennyit a népművészettel. Az újabb keletű munkáimról látható, hogy merre, milyen úton szeretnék továbblépni a népi motívumkincs szín- és formavilágából.

A kiállítást Holb Margit volt tanára, Bakay Erzsébet, az Iparművészeti Főiskola docense nyitja meg ma délután öt órakor a balmazújvárosi Veres Péter Művelődési Központban. Augusztus 24-ig látható ott a bemutatott anyag, utána pedig vándorútra indul Hajdú-Biharban. Aki megkedveli Holb Margit textiltervező iparművész valamely munkáját, a kiállítás helyszínén megvásárolhatja.

J. N. J.

FÉNYVÉDŐ FAKTOR 3 normál érzékenységű bőrre, megalapozott napozás folytatásához, átlagos erejű napsütésben.

FÉNYVÉDŐ FAKTOR 5 érzékeny bőrre, a nyári napozás kezdetén, erős napsütésben.

Mind a két készítmény óvja a bőrét a kiszáradástól, és elősegíti a szép, egyenletes lebarnulást.

LAKÁS

Gyöngyösi másfél szobás, összkomfortos, harmadik emeleti tanácsi lakást hasonló debrecenire cserélek nagyobbért, költséget térítek. Értesítést „Jó szerencsét" jeligére a kiadóba kérek.

Elcserélem vénkerti 2×2 összkomfortos, első emeleti tanácsi lakásom kertes házra, Debrecentől 40 km-es körzetben. „Minden megoldás érdekel 124 233" jeligére a debreceni Hirdetőbe.

Egyszobás, komfortos szövetkezeti lakás eladó. Április 4. útja 27. IV. em. 18.

Centrumban 3 szobás, telefonos összkomfortomat (85 négyzetméter) tanácsi másfél szobásra cserélném. „Ráérünk" jeligére a kiadóba.

Elcserélném miskolci 2 és fél szobás, összkomfortos tanácsi lakásomat debreceni másfél szobásra. Választ „Borsod" jeligére a kiadóba.

Eladó másfél szobás szövetkezeti lakás, vagy kis kertes házra cserélem. Karácsony Gy. u. 1. VIII. 51.

9.

ALBÉRLET

Tanévre albérletet keres egyetemista házaspár. Minden megoldás érdekel. Válaszokat „Végzősök" jeligére a kiadóba.

Belvárosban hosszabb időre üres lakást kivennék. „Egy évre" jeligére a kiadóba.

Fényes udvarban másfél szobás, külön bejáratú, bútorozott lakrészt, a mellékhelyiségek közös használatával értelmiségi dolgozó lány meghatározott időre fiatal házaspárnak albérletbe kiad. Érdeklődni a 17-369-es telefonon.

ÁLLÁS

Matematikából, fizikából korrepetálást vállalok. Bethlen u. 31. X. 32.

Fényképész tanuló lányt szeptember 1-től felveszek. Hapák Fotó.

JÁRMŰ

Utánfutó eladó. Érdeklődni: Vámospércsi úti Kondorosi csárdában.

tele és eladása. Arany János utca 13. Telefon: 11-896.

ÁLLAT

Egy pár fiatal ló eladó. Érdeklődni lehet: Vass László, Nagykálló, Nagybalkányi u. 23.

EGYÉB

Kisméretű gyermekágy matraccal jó állapotban eladó. Lorántffy u. 22.

Egy db cserépkályha eladó. Szabadságtelep, Bíbic u. 20., Korbeákék.

96 tag radiátor eladó. Kismacs, Napraforgó u. 35.

Cserépkályha Héra égővel vagy külön is, fali melegítő, fehér fürdőkád eladó. Veress u. 6.

Garázs kiadó. Érdeklődni: Csemete u. 7. fszt. 1., 17 órától.

2 db jó állapotban levő 3 nyílásablak eladó. Érdeklődni: Bégány utca 3.

500 db új B—30-as tégla eladó. Arany János u. 24.

2 db kétszárnyú ajtó eladó. Sólyom u. 118.

1 db cserépkályha eladó. Rózsahegyi u. 9.

Az állami nagyberuházással épülő Hajdúsági Cukorgyár pályázatot hirdet

TITKÁRNŐI ÁLLÁS

betöltésére.

A munkakör betöltéséhez szükséges feltételek: érettségi bizonyítvány, titkárnői tanfolyam, gyors- és gépírói tudás.

Jelentkezés írásban vagy személyesen a

HAJDÚSÁGI CUKORGYÁR

4183 Kaba telephelyen, a személyzeti vezetőnél.

Felve

épületgép

vagy üzemmérnököt.

CSŐSZER

debreceni kirendeltsége,

Mikepércsi út 5.

gyászoló család. Lakás: Debrece Pallag 11.

Mély fájdalommal tudatjuk, ho szeretett édesanyánk, ÖZV. NA MIHÁLYNÉ Farkas Eszter nyug jas 78 éves korában elhunyt. T metése augusztus hó 10-én, szerd délelőtt 10 órakor lesz a Köztem tő I. o. ravatalozó terméből a r formátus egyház szertartása sz rint. A gyászoló család. Laka Debrecen, Kerváros u. 8. Előző l kás: Hajdúsámson.

ÁLLAMI VÁLLALATOK, MEZŐGAZDASÁGI TERMELŐSZÖVETKEZETEK, KISIPARI SZÖVETKEZETEK ÉS MAGÁNOSOK,

FIGYELEM!

Megegyezéses áron felajánljuk megvásárlás céljából rövid betonacélkészletünket az alábbi méretekben:

átm.	10 mm	1,20—3 fm
átm.	12 mm	1,50—3 fm
átm.	14 mm	2,0 —4 fm
átm.	16 mm	2,6 —5 fm
átm.	18 mm	3,0 —5 fm

Érdeklődni lehet:
BETON- ÉS VASBETONIPARI MŰVEK DUNAÚJVÁROSI GYÁRA
anyaggazdálkodási osztály
Dunaújváros, Papírgyári út 18—22.
Telefon: 175-70, 183-84/31, 51, 52 mell.
Ügyintéző: Farkas Lajos
Telex: 29-229

HOLB MARGIT

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1998. IX. 29.

Kiállítás. Szeptember 23-án Holb Margit iparművész nyitotta meg a Veres Péter Általános Iskola és Gimnázium alkotótáborának kiállítását. A tanulók munkái október 10-ig tekinthetők meg a művelődési központban.

Holb Margit

Magyar Iparművészeti
Vezred Rendszerek
91-e.

Holb Margit

rep. Égő csipkebokor
nemez 70 x 70

Hostobágyi Alkotótábor
1992
Debrecen

Holb Margit (Debrecen)

Hortobágyi Alkotótábor

Feribegyi Galéria

1995 szept 13 - okt 4

Holb Márgit, [ ]

L. Attalai G.

K. Kovalovszky M.: V. Fal és Tártextil Biennálé 21.

Kritika, Bp. 1978. nov. 78/11

Halb Margit, iparművésza

Az ÜT'48 (üzemi találatok) - on szerepelnek a művésza művei.

Éles Csaba: az „Üzemi találatok '48" - ról.
Hajdú-Bihari Napló, 1948. szept. 16.

Holb Margit

"Ipari denevérszárnyak" cimmel Vadas József ir az V. Fal- és tértextil-biennáléről, melyet a Savaria Muzeum rendezett Szombathelyen a városi sportcsarnokban.
A kiállitó müvészek közül az elsők között "a szakma krém"-jét sorolja fel: Szilvitzky Margit, Attalai Gábor és Szabó Mariann nevét.
A fiatalok közül: Doromby Mária, Holb Margit és Kubinyi Anna szerepelnek a tárlaton.
A már ismertebbek közül: Bajkó Anikó, Droppa Judit, Golarits Erzsébet, Lovas Ilona, Pauli Anna és Szilasi Anna mutatták be müveiket.

A fenti cimü Vadas-kritikát lásd: Szilvitzky Margit nevénél.

Élet és Irodalom, Bpp 1978. szept. 30.
XXII. évf. 39. sz. 12. lap.

Holb Margit (Balmazújváros, 1950 –

textiles

1974-ben végzett az Iparművészeti Főiskolán

Műveit szerepelte az V. Fal és Textil Biennálén

1978-ban Gombaszögön a Savaria Múzeumban.

– katalógus a könyvtárban –

Holb Margit

A Velemi Alkotó Műhelyt három éve alapitotta a Szombathelyi Savaria Muzeum textilművészek számára. "Egy kerti ünnepély – Velem" cimmel Frank János beszámol a műhely munkájáról és felsorolja a jelenleg ott müködő művészek nevét: Attalai Gábár, Bajkó Anikó textilművészek, Bánáti János belsőépitész, Bárkányi Attila formatervező, Bodnár Eszter, Erdős Julia, Gulyás Kati, Harsai Ilona, Holb Margit, Kele Judit, Kelecsényi Csilla, Lovas Ilona, Sándor Eszter textilművészek, Schrammel Imre kerámikus, Szenes Zsuzsa, Szilasi Anna, Táboori Gabriella textilművészek, Somogyi Pál belsőépitész, Tóth Sándor textilművész. A műhely záróünnepélyának keretében háromnapos kiállitást rendeztek a művészek munkáiból. A itteni részvétel egy pályázat megnyeréséhez kötött. Fenti c. kritikát lásd: Schrammel Imre nevénél.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. nov. 27 26. XXI. évf. 48. sz. 12. lap.

Holb Margit, szövöttanyag tervező

a Magyar Iparművészeti Főiskola Textil Tanszékének végzős hallgatói diploma-kiállításán szerepelnek tervei.

Meglúró

1974. febr. 1.

HOLB MARGIT

textilművész

HOLB Margit

A Debreceni Egyetem Hajdúböszörményi Wargha István Pedagógiai Főiskolai Kar Közművelődési Bizottsága meghívja Önt a főiskola

PARAFA GALÉRIÁJÁBA

HOLB MARGIT textilművész önálló gyűjteményes kiállításának megnyitójára.

A kiállítás megnyitásának ideje: **2000. október 18. -án 13^{30}**

Helye: Parafa Galéria

A kiállítást ajánlja, a tárlatot megnyitja Fátyol Zoltán festőművész

A kiállítás megtekinthető: **2000. október 18. és november 1.** között naponta 8-17 óráig.

Marczin István
főiskolai adjunktus
közművelődési bizottságvezető

Debreceni Egyetem
Wargha István Pedagógiai
Főiskolai Kar

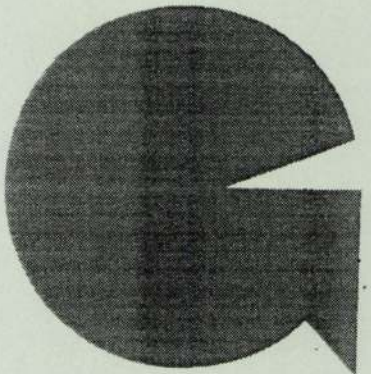

PARAFA
GALÉRIA

4220 Hajdúböszörmény,
Désány István út 7–9.

PARAFA

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1979 JUL 26

DAILY NEWS

Margit Holb
textilkiállítás

1021

Textile art and sculpture exhibition

(DN) — A Hungarian artist couple, textile artist Margit Holb and sculptor Sándor Tóth, together exhibit their latest works at the Medgyessy Hall of the eastern Hungarian town of Debrecen as from Wednesday.

Sándor Tóth born at Miskolc, northern Hungary, in 1933, studied at the Budapest Fine Art College. His masters included Gyula Hintz, Gyula Pap and Zsigmond Kisfaludi Strobl. After graduating from the college, he taught in art schools and has exhibited works as from the late 50s. He specializes in small-stale sculpture.

Margit Holb, born in 1950, received her diploma at the textile art department of the Budapest Academy for Applied Art. Her works are known from exhibitions held in Budapest and several country towns.

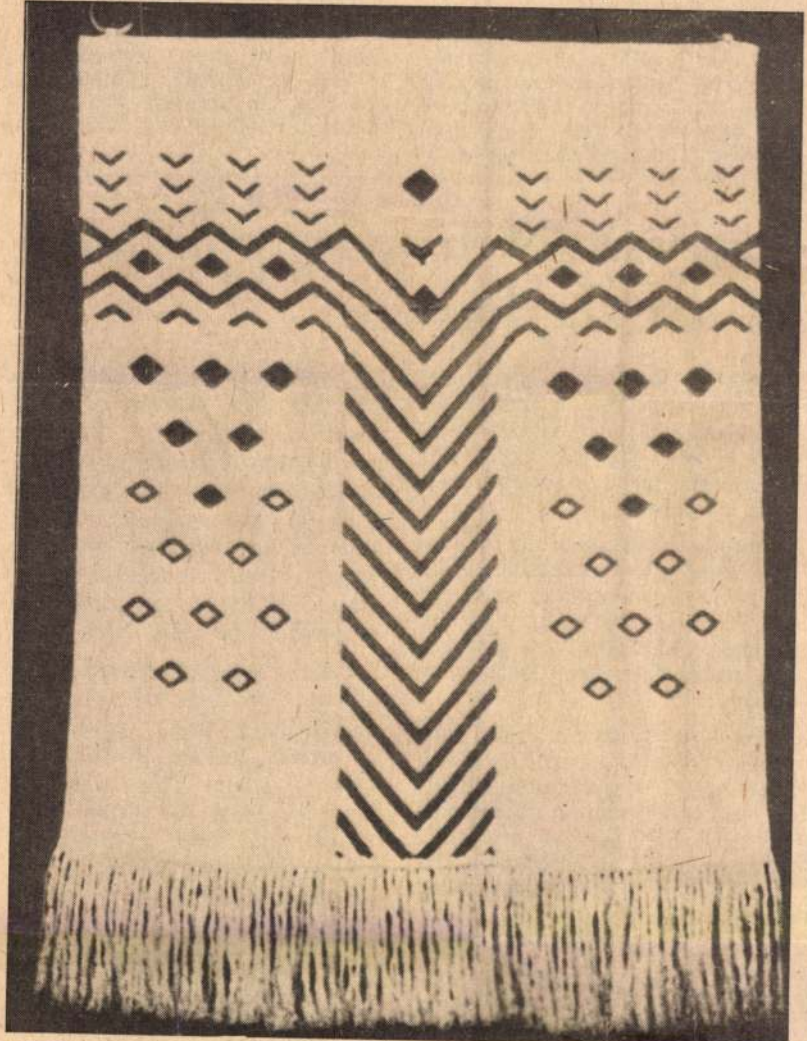

Margit Holb's textile mural

Firefight
out blaze

Captain, Thursday night about 32 kilometres off the coast of Tobago. Both ships caught fire and 27 crewmen are missing and presumed dead.

It had been feared the accident might lead to the worst oil spill ever involving ships, but only one of the Aegean Captain's 20 tanks was damaged while four of the Empress' 18 tanks were ruptured. A fifth tank blew open early Tuesday in an "onboard explosion," salvage experts said.

Phillip Neal, a Mobil Oil Corp. fire specialist, said the five firefighters boarded the Empress and began hosing down the midship blaze with foam and chemically treated "light water." Two tugs also were directing streams on the fire while a third sprayed foam over blazing oil in the water, he said.

Two more tugs were towing the Empress. Its location was given as 160 kilometres northeast of Tobago and 128 kilometres southeast of Barbados.

Neal declined to estimate how long it might take to put out the fire. He said oil pouring from the damaged tanks was being reignited by blazing spillage in the water.

Experts said they could not determine how much damage was caused by Tuesday's explosion, but that the Empress was in no immediate danger of breaking up or sinking.

Law school dropout convicted of sex slayings

Miami (Reuter) — Theodore Bundy, suspected of being one of America's most vicious mass killers, was Tuesday convicted of murdering two women college students.

Bundy, a 32-year-old former law student, was found guilty after the prosecution said his teeth marks were found in the buttocks of one of his victims. He could face the death sentence.

He was convicted on two counts of first-degree murder, two counts of attempted murder and two counts of burglary. All the charges stemmed from a night of horror on the fringes of the Florida State University campus in Tallahassee nearly two years ago.

Bundy is suspected by the FBI and police of murdering up to 40 young women across the United States. Some of the bodies had bitemarks.

and police there say they suspect him of a number of other murders. Police in Bundy's home state of Washington have linked him with the disappearance of at least six college girls. It was not clear whether Bundy would stand trial for other murders pending the sentencing hearing here.

Bundy, who conducted much of his own defence in the month-long trial, could be sentenced to die in Florida's electric chair. This was last used in May for killer John Spenkelink, one of the few condemned murderers to be executed in the US in recent years.

CHESS

Holb Margit

Lakástextil tervező, részt vesz a kiállításon

Jubileumi Iparművészeti Kiállítás
Műcsarnok, 1975. jún – jul.

Holb Margit

közös tárlaton szerepel Tóth Sándorral

a képcsarnok debreceni Medgyessy Termében

Uj tükör 1979/3o/43

Holb Margit, iparművész

A Debreceni Művelődési Központ rendezésében tizennyolt képző- és iparművész tárlata nyílik meg nu a Kossuth u.-i kiállítóteremben. — Holb Margit faliszőnyegeit láthatjuk a tárlaton, (említve).

Jó reggelt!

1983. XII. 15. Kossuth 4.25

Holb Margit ipamüvész
/HOLB/

említés

→ Gotza Géza ipam.
Művészet 1985/10/I

HOLB MARGIT

Magyar Spanyol.
2003/2.

46. old.

nge dolgot, de kis mesterről még

m véleményét e kérdésben.
onna felhőkön térdel Jézus előtt,
onban Magnasconál láttam hasonló
lo Veronese festette hasonlóan.
él többeknek az volt a kifogása,
tűket egymás mellé, én azonban
se végéről találtam egy ilyen

ány Rubensnek egy lengyel hercegnő
melyet tavaly januárban közölt az
ogy ott két gyermek van, amelyiknek
ál sima a haj, a másik gyermeknél
zinű, hogy egy kis mester a festmény

1495

Holba Lajos

Holba Lajos festőművész
kiállítása Békéscsabán a
Munkácsy Teremben novem-
ber 3-án nyílt meg.

—: Kiállítási naptár.
Művészet, 1977. november — 48. lap.

1021

12. PEST MEGYE – NAGYMAROS

EGY MEGYE – EGY FALU –

Nagymaros Pest megye váci járásában, a szép Duna-kanyar legszebb pontján, a Duna bal partján fekszik, pontosan Visegráddal szemközt. A Duna itt a jobbparti Pilis és a balparti Börzsöny hegység meredek ormai közé szorul, sodra megerősödik, majd alig egy kilométerrel Nagymaros alatt a Szentendrei sziget ketté vágja.

Nagymaros hosszan elnyúlik a keskeny parton, azon a hegyre kaptató földszegélyen, amely a hegy és a folyó közt húzódik. A község őslakosságának tekintélyes része Vácra és Budapestre jár dolgozni. Ezek a nagymarosi bennszülöttek életük javát vonaton és más városokban töltik. Ők az »ingázók«... Van Nagymarosnak egy kicsiny, folyton változó s mégis állandó lakossága, a művésztelep lakói, akik heteket, hónapokat töltenek e tündértájon s évről évre visszatérnek.

A művésztörzshöz csatlakozik a háromarcú falu lakosságának harmadik csoportja, az üdülők. Számuk tavasztól őszig mintegy ezer fővel gyarapítja Nagymaros lélekszámát.

A háromarcú falu háromféle lakóit mutatják be riportjaink.

INGÁZÓK

Az állomások nevét kívülről fújják:

Nagymaros—Kismaros—Verőce—Vác—Vácalsó—Sződ—Felsőgöd—Göd—Alsógöd—Landler Járműjavító—Dunakeszi—Dunakeszi-alsó—Újpest—Rákosrendező—Nyugati.

Ha álmukból riadnának, akkor is fújnák: Nagymaros—Kismaros—Verőce—Vác... .

A sorrend a bőrökbe van beégetve. Be van zárva az agyba. Van olyan ember, aki tíz éve jár be dolgozni. Van, aki harminc. Akad, aki ötven éve. Ebben az országban — s az egész világon — százezrek ülnek föl hajnali vonatokra, hogy a városokba menjenek dolgozni és alkonyat után százezrek térnek falujukba haza.

— Mennyi lakója van Nagymarosnak? — kérdezem Jancskár Sándor tanácstitkártól.

— Több mint ötezer.

— S hányan járnak be dolgozni Vácra, Újpestre, Dunakeszire, Budapestre?

— Úgy kétezer ember. Férfiak, nők, fiatalok.

Fél négytől indulnak a vonatok, az utolsó hullám reggel fél hétkor utazik el. Délután öt és nyolc óra közt érkeznek haza. Nappal csend van, zsendülő tavasz, falusi magány. Hajnalban és alkonyatkor »csúcsforgalom«.

E hajnali darvakat, e vándorló, folytonosan utazó embereket nevezte el ingázóknak a köznyelv. Az ingázó, mint a falióra ingája, folytonosan jár. Nagymaros—Kismaros—Verőce—Vác...

Vác—Verőce—Kismaros—Nagymaros...

Háromkor kelnek, mikor még a kakas is alszik. Este, vacsora után, azonnal lepihennek. Az álmatlanságot nem ismerik. Van családjuk, házuk, gyümölcsösük, van szőlejük. Mindenük van. Csak idejük nincs. Az ingázó hétköznap nem ér rá a családjával beszélgetni, a gyerekét nevelni, gyümölcsfáit nyesegetni, kis szőlejét tavaszkor nyitni, házigalambjait etetni, kutyájával kötődni, nem ér rá moziba járni, televíziót nézni, könyvet olvasni.

Az ingázó utazik. Az ingázó élete egy darabját utazgatva tölti el.

Az ingázó úgy ismeri a tündértájat — Duna-kanyar, a Börzsöny haragoszöld erdeje, a víz tükrében fürdő fák koronái, ezüstfenyők, nyíresek, kis falvak, a hegyekre kaptató fehér házsorok —, hogy minden cserjés, minden kis ciherés erdő, minden zsenge fa, minden kis fűszál visszaköszön neki.

Az ingázó belenőtt a tájba, teljesen fölolvadt benne, s ha az esti vonaton bóbiskolás közben felriad és lát egy magányos, vén nyárfát a Dunaparton, azt mondja, Alsógöd. Alsógöd következik.

— Kik járnak be a váci hajógyárba, a cementműbe, Dunakeszire, az újpesti Egyesült Izzóba, Budapest gyáraiba?

— Segédmunkások, szakmunkások, sok esztergályos, útépítő, villanyszerelő, marós, tisztviselők, sofőrök, vasutasok, mérnökök, gyárilányok, textilmunkások. Mindenfajta nép

Nem is a hajnali, hanem az éjjeli, a fekete tündértájban, a hegyek oldalába kapaszkodó keskeny utcákban megcsikordulnak a faragott fakapuk, lécajtók, öreg porták, kinyílnak új villák ajtai; mint bűvös szekrény, fölpattan a falu, a pirkadó táj, s kis cekkerekkel, aktatáskákkal, szerszámos ládákkal, retikülökkel a kézben vonul, hullámzik, hömpölyög az emberhullám az állomás felé, hogy elrepítse a vonat.

Odahaza csak a nagyszülő marad, a házőrző Bodrik és Négusok, a sok fehér galamb és a gyereksereg. Hétszáz iskolás gyerek él és tanul Nagymaroson.

— Ebben a faluban csak tizenhárom család él földmívelésből, s jó ha harminc szarvasmarha van Nagymaroson.

— És a gyerekekre ki vigyáz?

— Van bölcsődénk, van napközink, vannak külön tanuló szobáink, ahol az órák után pedagógusok foglalkoznak a gyerekekkel. De minden férőhely kevés. Van, akit a nagymama, a nyugdíjas öregapa nevel. De nem minden nagyszülőnek van ideje az unokákkal foglalkozni, mert a gyümölcsösökben, a kis szőlőkben dolgoznak, hajladoznak s nehéz ám szőlőt nyesni, szőlőt nyitni, trágyát hordani a meredek hegyoldal szőlőteraszaira.

Belép a szobába egy szabadságos munkás, s amint hallja, hogy miről beszélünk, megjegyzi:

— Engem csak fényképről ismer a család.

Legalább is hétköznap. Este tér haza, eszik, az ágyba zuhan. Ő a vasárnapi férj, a vasárnapi apa. Hétköznap szólni is alig van ideje.

A híres Afrika-vadász, a nagy világutazó Kittenberger Kálmán faluja ez. Kálmán bácsi már meghalt, özvegye pedig az oroszlánvadászról elnevezett Kittenberger Kálmán utcában él.

— S mennyit utazik egy ingázó? — kérdezem végül Heincz Endrétől, a helybeli művelődési ház fiatal igazgatójától. Az ő felesége is ingázó: a váci Finom Pamutba jár.

— Csináltam egy felmérést — mondja. — A menetidő a pesti Nyugati pályaudvarig 1 óra 45 perc. Ha az ingázók utazásához számítom a gyaloglást az állomásig és az utat a megérkezéstől a munkahelyig, átlag napi öt órán, körülbelül évi 1700 órán át vannak úton az emberek.

Egy évben hetven napon át utaznak, de éjjel és nappal. Negyven év alatt 2800 napot töltenek vonaton, egy emberöltő alatt közel tíz esztendőt: Nagymaros—Kismaros—Verőce—Vác...

Befut a postás, a művelődési ház igazgatójának a fizetését hozza. Rittmann József kökény színű, testes ember, vállán a postások dagadt bőrtarisznyája:

— A legnagyobb ingázó mégis csak én vagyok Nagymaroson — mondja.

— Hogyhogy?

A posta legutóbb fölmérte útjait, lemérte a lépéseit és kiszámította, hogy a hegyek közé épült faluban napi 37 kilométert tesz meg gyalog, mert ezekben az utcákban, a dombok közt, járművel közlekedni nem lehet. Minden második nap ötvenhét kilométert gyalogol, mert Nagymarostól tíz kilométerre, a börzsönyi rengetegben áll Törökmező, a híres turistaház és másnaponként oda is ki kell hordani, az erdőn és és a szakadékokon át, a leveleket.

— Kittenberger bácsi világjáró volt — mondja a jókedélyű, kökényszínű ember —, de én esküszöm arra, hogy nagyobb távolságokat jártam be életemben, mint ő, pedig az oroszlánvadász abesszíniai karavánokkal is menetelt, volt Indiában, bejárta Ugandát s az afrikai szavannákon gyalogolva több mint kétszáz vadállatot terített le életében.

S azzal a víg vándor nekivág börzsönyi »dzsungelunknak«, a tavaszi serkedésben fürdő Törökmezőnek.

Ruffy Péter

A hegyre kúszó falu legöregebb arca. Jobbra: A művelődési ház igazgatója és az ingázó postás

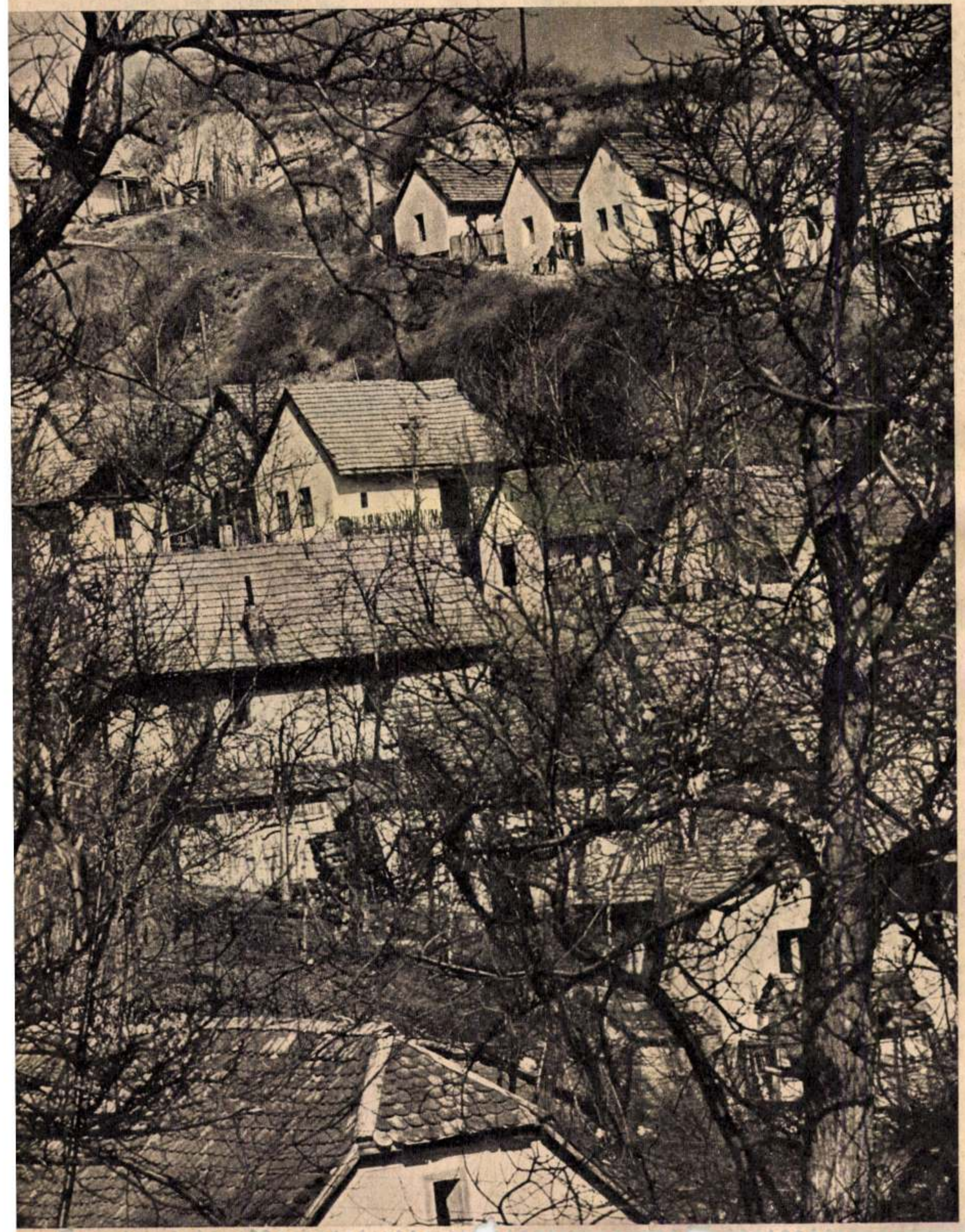

ÜDÜLŐK

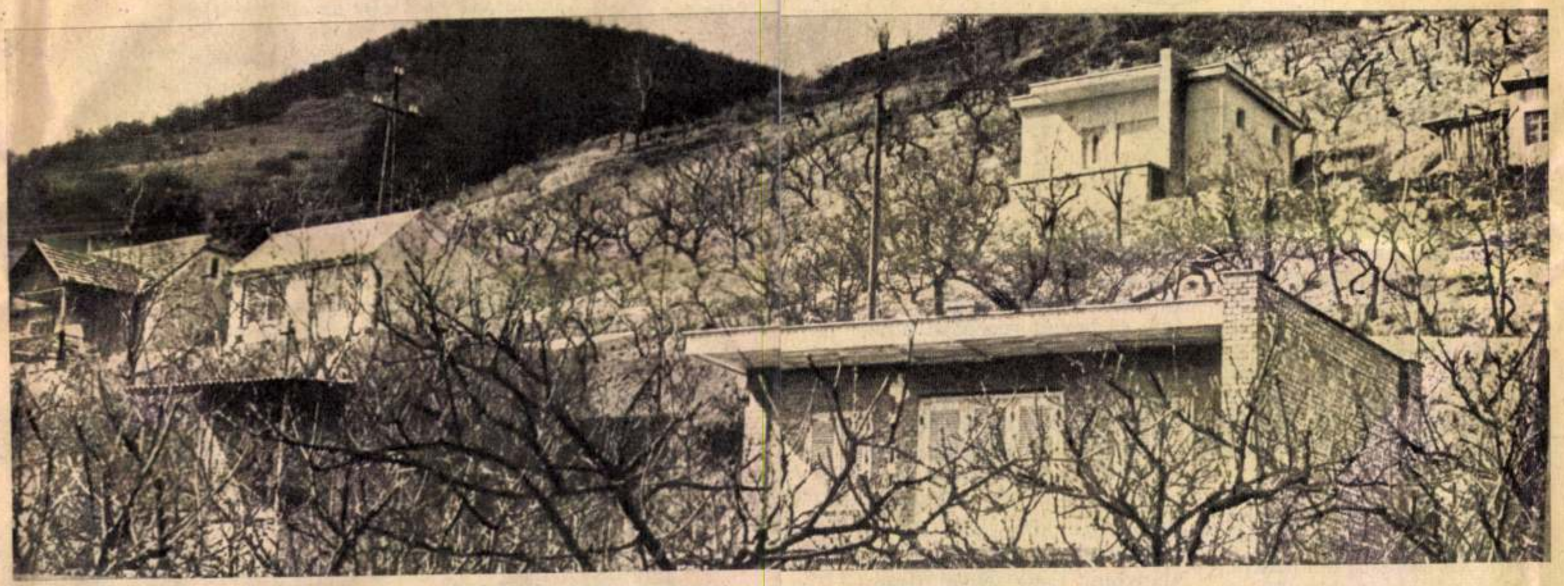

Ahol az üdülők telepesek lesznek: a fehérhegyi villanegyed

— *Nagymaros, mint üdülőhely, egészen fiatal!* — hallom a tanácsházán a meglepő közlést.

Képzeletemben az egész Duna-kanyar úgy tündököl, mint egy örök napfényben fürdő, párás táj, a hegyek zöld ormai közt kígyózó ezüst folyam, a parton villák, és üdülők mesebeli kuckóival, ahová a pesti ember elmenekül, amikor már tűrhetetlenül kínozza a nagyvárosi légszomjúság.

— Visegrád — mondják csöndes mosollyal a tanácsi emberek —, Visegrád volt az első s arra lejjebb Leányfalu.

Úgy mondják, mint egy gazdag családban a másodszülött, akinek az örökségből csak morzsák jutottak, olyan halk mélabúval, mint akit ravaszkodva kisemmiztek a jussból s most, hosszú, kínos pereskedés után valamit már kapott.

S egy »ingázó« helybeli, aki beugrott valamilyen hivatalos ügyben a tanácshoz, szenvedélyesen hozzáfűzi:

— *De most már nem vagyunk mostoha gyerekek*... Van egy üdülő kolóniánk. Igaz, annak a létezését is Visegrádnak köszönhetjük.

Úgy vélem, érdemes kibogozni e *két szemközt fekvő község sorsának egymásra hatását,* Nagymaros üdülőhelyi pályafutását, amelyet a jobbparti szomszédnak köszönhet. Nagymaros és Visegrád között a Duna alig fél kilométer széles. Tavasztól őszig kompjárat köti össze, de ha zajlani kezd a folyó, Pestig kell utaznia annak, aki át akar kelni Visegrádra, vagy viszont. A tél száz kilométerre növeli a fél kilométeres távolságot.

De hogyan állunk az üdülőhelyi ranggal, amelyet a módosabb testvérnek köszönhet a Hamupipőke sorsra kényszerült Nagymaros?

— Az első letelepedő, aki földet vett Nagymaroson és hétvégi házacskát épített, tulajdonképpen Visegrádon nyaralt. Egy nap eszébe jutott: milyen is lehet a Fellegvárral megkoronázott, Salamon tornyával őrzött és Mátyás király olaszok építette mulatópalotájával ékes Visegrád a másik partról? Kompra ült, áthajózott Nagymarosra s úgy megszerette ezt a csöndesebb, védettebb tájat, hogy megtelepedett...

— S hol üdülnek a nagymarosi üdülők? — kérdezem tovább, mert a faluban nem látni azokat a sokszobás üdülőházakat, azokat a büszke villákat, amelyek Visegrádot jelentik.

— *Négy kis üdülőnk van, de az utóbbi tíz évben hetven villa és hétvégi ház épült,* míg nagyon kevesen magánházaknál bérelnek szobát...

— Miért kevesen?...

— Mert ma már a helybeliek *nem szorulnak rá, hogy szobáikat kiadják bérbe.* Néhány szerényebb jövedelmű nyugdíjas fogad fizető vendéget, viszont sok ház van, ahol a Pesten s más távolabbi városokban élő rokonok nyaralnak. Sokan elszármaztak Nagymarosról, de a házukat megtartották s évről évre visszajönnek... És visszajönnek és mindig többen lesznek, akik építkeznek... Így az az érdekes helyzet állt elő, hogy *Nagymaros lakossága néhány tucat fővel minden évben kívülről is szaporodik.* Az újonnan jöttek letelepednek és hamarosan beolvadnak. Három-négy év múlva nagymarosinak vallják magukat...

A »tündértáj« vonzását megértem. Elég kiállni a hajóállomáshoz, ahonnét a visegrádi komp is indul, hogy az ember fölmérje és szívébe zárja a képet. Nagymaros fölött merészen és hirtelenül szalad az égnek a Börzsöny szélső láncolata. Az erdő tömör bundájából kivillognak a meztelen sziklák. A villamos távvezeték úgy ível a hegyre, mint egy függővasút kötélpályája. A part mentén, ahol a strand épült, apró kavicsos a talaj, a víz tehát sekély, szelíd és tiszta... Az a kevés termőföld, amelyet a hegy és a folyó az embernek meghagyott, értékes föld, évszázados erdei humusz, amelyben a málna, az eper, a szőlő kiválóan terem. *Egy hold málna jó esztendőben annyit hoz, amennyiből egy család jó módban megélhet.*

— De kinek van egy hold málnása?

— Kevés embernek. A holdakat fölparcellázzák s eladják házhelynek, hétvégi teleknek. A száz-kétszáz ölön már csak annyi terem, amennyivel a vasárnapi vendéget büszkén meg lehet kínálni: saját termés...

— Az üdülők behatolása tehát kárt okoz?

— Nem okoz kárt. *Az üdülők építkeznek, fejlődik a közműhálózat, javulnak az utak. Amit elvesztünk a réven, megkeressük a vámon*...

A nagymarosiak tehát derűs bizakodással tekintenek a jövő elé, van bennük valami őszinte hívogató készség. Nem dicsérik föl a falujukat, csak széttárt karral körülintenek: tessék, ez a mi falunk. Aki szereti a jó levegőt, a vizet és a hegyet, s aki csöndben akar pihenni, azt szívesen látjuk...

A belső faluból — az ómarosi házak sűrűjéből — még egy jó futamodásra fekszik, Fehérhegy, az üdülők faluja. A Zebegény felé szaladó s újjáépített út fölött — 1966-ban elvitte az árvíz — apró szögletekre van osztva a táj s e kockákon, mint egy sakktáblán a játszma első lépései után, hűvös tavaszi fényben ácsorognak a képzelet szülötte vityillók...

Egy sárga házikó szélárnyékos oldalán, a lugasba idomított szőlő között metszőollóját csattogtatja egy vastag törzsű óriás, akiben a pesti operaház hírneves baritonistáját ismerem fel, napjaink legjobb Falstaffját, akinek öblös vendéglátó nevetése úgy gurul alá a dombon, mintha rögvest belekezdene egy vidám áriába.

A ház jó magasan fekszik az út fölött, a tekintet messze kalandozhat a kiterülő vízen, amely ott, Esztergom felé még roppant nyugalommal készül arra, hogy a nagymarosi szűkületben összetorlódva hatalmas erővel zúgjon el a partok között.

— Mi hozott ide, barátom? — kérdezem a zengő bariton gazdáját, akire most rá se lehet képzelni az operaszerepek díszes köntöseit. Sötétkék vincellér öltözetében, gyűrött karimájú kalapjában, poros bakancsában éppen olyan, mint egy szőlőművelő...

Borostyánszínű, saját termésű bort csordít a pohárba, amely művelet annál is színészies és hivalkodó, aki sohasem állt még életében a súgólyuk előtt, s így válaszol:

— *Én egész évben játszom, utazom... Régebben a nyaram sem volt más, mint csavargás... Egyszer meghívtak ide, Nagymarosra szüretelni... Beleszerettem a tájba, vettem egy darabka földet, fölépítettem a házat s azóta minden szabad időmet itt töltöm. Itt minden telepes így kezdi: egy kirándulás, viharosan gyors szerelem, amely azonban nem múlik el úgy, mint a viharosan gyors szerelmek általában. Nagymaros olyan, mint a jó feleség: holtig leköti az embert.*

Átnézett a borostyánsárga boron s példáját követtem. A bor arany csillanásán át a tavaszi táj a mézes nyári napsütés színét öltötte. Sietve útrakeltem, mert a szomszéd telek kapuján cédulát himbált a szél:

»Ez a telek eladó.«

Baróti Géza

Háromarcú falu

MŰVÉSZEK

Tört fény hull a folyóra a hegyek mögül. Remegő, ezüst ragyogás. A távol homályos kékjéből hirtelen bomlik ki a táj, s ahogy a komp befelé halad a vízen, úgy nő egyre teljesebbé, egyre magasztosabbá a szépség, a legeredendőbb: a természet rendjének szépsége.

Itt a vízen, a kitárult égbolt búrája alatt, a hegyek lábánál is alacsonyabban, körülvéve a kék ragyogástól, az ember szinte fájdalmat érez. Fájdalmat, mert nem tud betelni a látvánnyal és tovább kell indulnia innen. Valahol a belsejében felsajdul a szándék: itt kellene élni ezen a tájon, meg kellene őrizni a fényt, s a meredeken zuhanó hegyvonulatok tisztaságát.

A szépség embereket csábít ide. Művészeket, akik a színek és formák játékát lesik, s újjáteremtik magukban ezt a világot. Itt élt, Nagymaroshoz közel, Zebegényben Szőnyi István. Tehetsége markáns nyomokat hagyott a huszadik századi magyar piktúra arculatán. Ez volt az a vidék, amit magáénak érzett, áttetsző, opálos színeit ez a fény érlelte.

A művészet magától értetődően vert tanyát ezen a tájon. Az ötvenes évek közepén alakult meg a nagymarosi művésztelep, s azóta minden esztendőben festők, szobrászok, grafikusok telepednek meg itt néhány hónapra, egy kecses Duna-parti villában, a visegrádi Fellegvárral szemközt. A faluhoz most már hozzátartozik a művészet jelenléte. A festők a folyóparton, a házak között, a hegyoldalban állítják fel állványaikat — megszokott látvány — az emberek azt mondják, ezek mind idevalók, falubeliek, a mieink.

Holba Tivadar két-három hónapot tölt egy esztendőben a nagymarosi művésztelepen.

— Nemcsak az itt festett képeimben él ez a táj — mondja —, hanem bármiben, amihez hozzáfogok. Engem már mindenki ismer a faluban, tudják a szenvedélyemet is, ha valami antik tárgyra találnak, elhozzák nekem: öreg cserepeket, kőmozsarakat, kakukkos órákat. Azt mondják, én becsben tartom, nekik meg nem kell, hiszen megváltoztak az idők.

— Bizony így van ez. A tájon is észrevehető a változás. A romantikus falu az utóbbi esztendőkben kitört, átalakult. A fejlődés, ami helyénvaló és megállíthatatlan, lassan olyanná teszi Nagymarost, mintha Budapest elővárosa volna, munkáslakta negyed, az emberek egymás után adják fel az ősi életmódot. Mi művészek persze szeretnénk, ha változatlan maradna a táj, de minden épül, s néha a modernizálódás stílustalanságot eredményez, a parasztházakra hatalmas redőnyös ablakok kerülnek, elveszik a folklórt, s ez nekünk még akkor is fáj, ha tudjuk, hogy az élet üteméhez hozzátartozik.

— Mi, akik évről-évre visszatérünk ide, már úgy érezzük, végképpen ehhez a vidékhez tartozunk. Az ember ismeri a fény játékait, tudja, mikor, melyik pillanatban kell indulnia és mikor kell befejeznie a munkát, hogy a tájat legjellemzőbb állapotában örökítse meg. Itt korán lesz este és későn van reggel. De a fény még éjszaka is itt tanyázik, furcsán megszűrve szivárog a hegyek mögül. Szórt fény ez, opálos, áttetsző. Különös izzását csak az tudja képre írni, aki éveken át lankadatlanul figyelte. Ez vonz bennünket, ez a szépség, a folyó, a szüntelen ragyogás, a gesztenyeerdők tömör, mély zöldje.

— És úgy élhetünk itt, mintha a világon más gond nem volna, csak a művészet gondja. Itt csend van, nyugalom. Ősszel a nagymarosi emberek gyümölcsöt hoznak, mézszínű szőlőt, duzzadt barackot, vajsárga körtét. A gyerekek elkísérik az embert, ha a hegyek közé indul. És némán állnak mögötte, amíg dolgozik. Én télen is kint festek a tájban, mert úgy hiszem, ha elmegyek innen és műteremben fejezem be a képet, az élmény addigra elkopik. De itt az ember a levegővel együtt lélegzi be a táj hangulatát, néha arra gondolok, a szél járása, a föld szaga, s az itt élő emberek boldogsága is elválaszthatatlanul a képhez tartozik.

— A múlt év augusztusában kiállítást rendeztünk a faluban mi, nagymarosi festők. Akkor láttam, hogy a falusiak maguk közül valónak tekintenek minket, s büszkék arra, hogy itt dolgozunk. Büszkék a sikereinkre, barátaink vannak közöttük. Ismerjük a tájat, a házakat kívül-belül és ismerjük az embereket is. Én úgy hiszem, húsz-harminc esztendő múlva Nagymaros lesz a főváros tüdeje. Ide törekszik mindenki, nyaralótelepek épülnek, hétvégi házak. Mi festők talán ennek a kornak az előhírnökei vagyunk, hiszen a táj szépsége, ami bennünket ide vonz, azt is jelenti, hogy ez a táj embernek való.

A művésztelep valamikor magánpanzió volt. A Magyar Képzőművészeti Alap kétmillió forintért építtette újjá, s azóta is esztendőnként több százezer forintot fordít arra, hogy a művészek ideális körülmények között dolgozhassanak itt. Ezt a lehetőséget jelentéktelen összegű térítésért bármelyik magyar műtörténész, festő, szobrász vagy grafikus igénybe veheti. Az épületben három műterem és tizenöt lakószoba van. A vendégek kényelméről tíz főnyi személyzet gondoskodik.

Azok a művészek, akik rendszeresen itt dolgoznak, évenként közös kiállítást rendeznek a nagymarosi kultúrházban. A tavalyi tárlatnak több ezer látogatója volt.

A Duna-kanyar Intéző Bizottság tervbe vette azt is, hogy a jövőben a szentendrei, nagymarosi és váci képzőművész csoport kiállítását együtt rendezi meg az újjáépült visegrádi Salamon-toronyban.

A táj megigézi, s ide csábítja az embert. És az ember művészetével hirdeti a világban a táj szépségét, s mivel a művészetben, a képhez — a festő szavai szerint — hozzátartozik a szél járása, a föld szaga, az emberek boldogsága is, a művész, aki Nagymaroson él és dolgozik, képeivel az itteni élet szépségéről is beszél.

Kristóf Attila

Holba Tivadar, a nagymarosi művésztelep lakója...

A festői Duna-kanyar **(Vámos László felvételei)**

Amit a művészek szívesen festenek: Nagymaros látképe

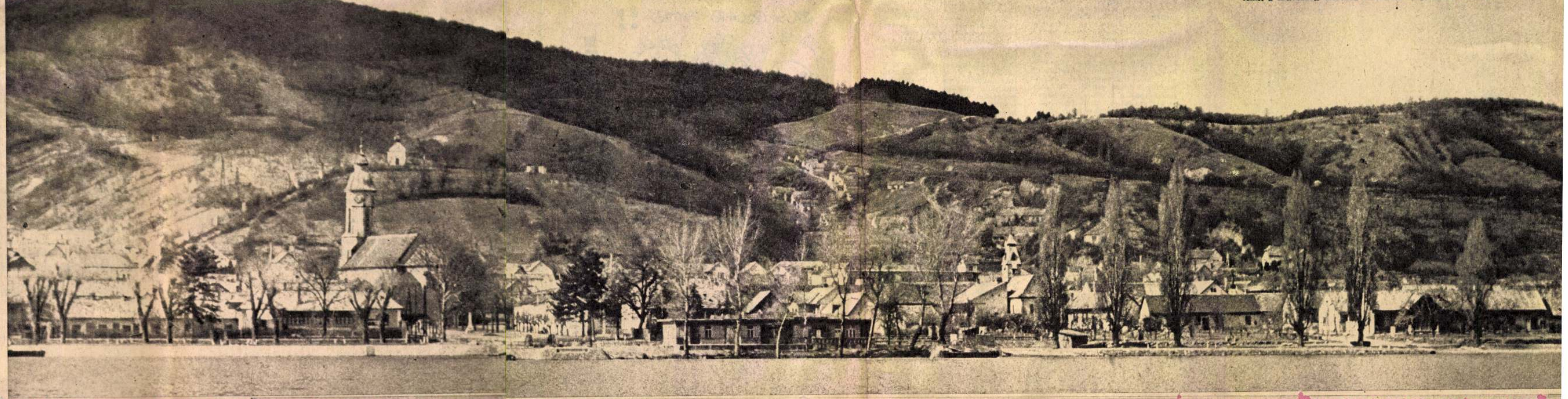

HOLBA Tivadar festő

A. G. [Antal Géza]

Nagybánya tanítványa

Látogatás a nyolcvanéves

Holba Tivadornál

Magyar Nemzet, 1986. nov. 17. 4.

nyelnek ragyogását, a konfos kékkel árnyalt fehér
jét, a szárny tollainak tarka színpompáját is. Ép
pen ebben rejlik Schongauer legnagyobb, kortár
sainak, köztük az Es mesternek részben azono
mintaképeket közvetítő grafikus művészetét túl
haladó újítása, a magát az elmélyült szemléletr
önálló képként kínáló metszetlapnak megteremtése.

A Schongaueréhoz hasonló művészi oeuvr
szemlélete persze mindig kronológiai elrendezés
re, személyes érési folyamat, fejlődés feltételezésé
re is csábít. Néhány megfigyelésen, a metszetei
korábbi és későbbi csoportjának megkülönböztet
tésén kívül alig tudunk valamit ezek egymásután
járól. Csak itt-ott, például a gyengéden rajzol
Szent Márton-lapon sejlik fel valami a fiatal mester
re jellemző oldottságból, amely még a lágy stílu
hagyományából származhat. Az érett műveke
ezeket az értékeket kemény, határozott rajz, tör
vényszerű komponálás, szinte szobrászi formaadá
váltja fel, s az a kontraszt, amely a *Szent Mihály*
metszeten a feszült mozdulatú angyal és a már
már *Grünewald* és *Hieronymus Bosch* szörnyeire em

Holba Tivadar

Egyik képe külföldi vásárlóhoz került.

Csók István Galéria. – Műgyűjtő, 1969. 1. sz., 10. l.

Holba Tibor

Vályogosvödör, olaj

Szoba Mártélyon, olaj

IV. Vásárhelyi Őszi Tárlat. Tornyay-Muzeum, 1957.

Ismeretlen festő

Árverési Közlöny, 1936. márc. 2. rundk.sz.
1.

1906 jan. 29. Bécsben | 127-500

Holba Tivadar

1922/23 – 1925/26 I. Rudnay

1952-54

1949 Képz. Alap tuzo. első

54-56 mův. fő-Y

bsit vez.

Ferkèpzomfoiskèvk

92.1.

Tav. Tárl 1957 Mártely táj olaj

Kép. Foish. Yfi mall 1924-25 (Ernst) Fej tan. sémr.

1958. máj. Derk. gall. 62 olaj mind. [illegible]

VI. M. kép. mall 1955 (Mühl) Sáros ut. of.

. Nagymaros 1956 jun. mův. telep

Hódm. v. 3x

" Muz.; Vályogos gödöry Bi hikötő Mártely táj

francia B. világuralma és a forradalmi idők alatt nagy hanyatlás észlelhető. Napoleon egyiptomi diadalai az ottani formákra terelték a figyelmet s megalakul az ampire-stílus, mely görög, római és egyiptomi elemekből táplálkozik, s tart egészen a XIX. sz. 30-as éveiig. Ekkor a franciák visszatérnek a történeti stílushoz és felváltva hol a renaissance, hol Louis XV., hol Louis XVI. modorban készítik B.-aikat.

Németországban a 30-as évektől az 50-es évekig a francia B. reakciójaként kialakul az egyszerű formák és célszerűség jegyében a *biedermeierízlés*. Míg franciaország a régi hagyományokon tengődik, Angliában, majd Északamerikában egészen új B. fejlődik, melynek formái a gyakorlati rendeltetést veszik tekintetbe. Ez az új B. visszavezethető az angol XVIII. századbeli Chippendale-, Sheraton B.-ra, mely konstrukciója és megmunkálása szempontjából mindig megtart némi kapcsolatot a gotikával, de díszítő formáiban kínai és francia hatások észlelhetők. A *modern* angol B. a díszítő formákat még jobban alárendeli a szerkezetnek; így keletkeznek az egyenes vonalú, disznélküli, de tartós és különösen ülőbútoroknál igen kényelmes darabok.

Ezek az angol B.-ok nagy hatást gyakoroltak a modern B. fejlődésére. Belgiumban találtak először követőkre, Henri van de Velde vezetése alatt. Ő az angol egyenesvonalúság és merevség helyére görbe vonalat és hajlított formákat hozott s a vonalak játékában keresi a hatást. (Szecesszió.)

Franciaországban szintén követésre talált az angol B., de kevés sikerrel. A dísz túlzottsága és az anyagszerűség hiánya jellemzik. Ch. Plumet és H. Sauvage a főképviselői. L. Sorel és Carabin más irányban dolgoznak;

MDK

Holba (Tivadar) [festőművész]

A nagymarosi művésztelepen tartózkodik. Említve: a Diófa utcát ábrázoló képe. (fényképe repr.)

F. Á.: Új magyar Nagymaros.

Nők Lapja, Bp. 1956. július 26. [20. l.]

Holba Tivadar
Fejtanulmány, szén

O.M.Kir. Képzőmüv. Főisk. kiáll. 1924. 22 l.

Holba Tivadar MDK

Kiállitása a Képzőművészeti Alap Derkovits-termében.

"Nagymarosi Dunapart" repr.

M.H.O.: Holba Tivadar.

Müterem 1958 I. évf. 7. sz. 41.o.

HOLBA TIVADAR /

Sáros út olaj 50x60

Zsennyei művésztelep kiállitása. Szombathely, 1956.

HOLBA TIVADAR

Hóolvadás, olajt. (repr.)

f. gy: kiállítás Sárospatakon

Művelt Nép 1955 VI lit. 35. n. aug. 28. 3. l.

Holba Tivadar

q: kiállítás Nagymaroson

Modalmi Ujság 1956 VII ért. 30 n. jul. 28. 8 l.

MDK

Holba Tibor

festőművész kiállitást rendez a Lenin köruti grafikai teremben.

Esti Hirlap 116 sz. 1958. máj. 2o 2 old.

Holba Tivadar

Rudnay-tanítvány, Mezőn c. képe a pécsi Képcsarnok Vállalat-fiók eladási körútja során került el.

B. Varga S.: Művészbarátok között; Műgyűjtő, 1970. 3-4. 54. l.

Halba Tivadar

A gjöri képesarnok Váll. bonnutatóter-
mében műrei szerepelnek.

1.b.: ügyeletes riportereink jelentik

Kisalföld, Győr, 1971. dec. 8.

VÁSÁRHELYI TÁRLAT

a Magyar Nemzeti Galériában

Csak néhány nappal ezelőtt történt, hogy a Tudományos Akadémia épületében, egy kandidátusi értekezés vitáján, az egyik felszólaló szembehelyezkedve a történelmi materializmus szemléletével, antidialektikusan azt állította, hogy a környezet nincs hatással az érző, gondolkodó ember tudatformáinak, valamely művész egyéniségének a kialakítására. Ugyanez a vélemény utasította el, mint lényeges körülményt a korszerű művészet kialakításában a korabeli társadalmi valóság tükröződését. Nyilvánvaló, hogy e nézetek az absztrakt művészet iránti vonzódásban fogantak, idealista, az absztrahált történelmietlen gondolkozás megnyilvánulásaként.

Nagyon szemléletes cáfolattal szolgál minderre a Magyar Nemzeti Galériában megnyílt legújabb kiállítás, a *Vásárhelyi Tárlat* gazdag anyaga. A környezet — a hagyományokkal és az állandóan alakuló valósággal egyaránt összefüggő helyi körülmények — hatását éppen úgy szemlélteti, mint napjaink társadalmi valóságának művészi tükrözését. És mindezt a képzőművészetek iránt érdeklődő legszélesebb néprétegek által nemcsak könnyen megközelíthetően, hanem ízlésüket fejlesztve, s magával ragadóan.

A kiállítást a Galéria előcsarnokában, a lényegre mutatóan nyitja meg Tornyai János viharos egű festménye, szinte sűrítetten irányítva a nézők figyelmét arra a hagyományra, amelyhez a Vásárhelyi Tárlaton bemutatott művek úgyszólván közvetlenül kapcsolódnak. Mert Tornyai János művészete a múltat, századunk első felének vásárhelyi életét, a környező tanyák és az elnyomott parasztság életét fejezte ki. A kiállításon bemutatott mintegy 150 kép és szobor pedig ebből a hagyományból táplálkozva, de a megváltozott paraszti világnak gondjait és örömeit, hangulatait, s állandóan tovább alakuló valóságának lényeges elemeit és gyakran külső jegyeit is tükrözi.

Tíz esztendővel ezelőtt rendezték meg az első vásárhelyi őszi tárlatot, amely azóta évről évre beszámolt nemcsak a vásárhelyi művészek, de az ideig-óráig ott tevékenykedő, az „otthoniakkal" hamar kapcsolatot találó alkotók eredményeiről. A Nemzeti Galériában most ennek a *tíz tárlatnak az anyagából* válogatták össze — szerencsés kézzel és jó rendezésben prezentálva — a budapesti kiállítást.

Mint az imént említett körülményekből is kiderül: nem valami „vásárhelyi iskola" sokrétű s színes bemutatásáról van szó, hanem arról, hogy az ország lakossága — s a Budapestet mind nagyobb számban felkereső külföldiek — előtt bemutassák: mi mindenféle érték jelentkezett a tíz vásárhelyi tárlaton?

Erre a sokoldalúságra hívja fel a figyelmet az a körülmény is, hogy a minden egyes vásárhelyi tárlaton kiosztásra került Tornyai Emlékéremmel legelőször — az akkor még élő, s alkotó — Medgyessy Ferencet tüntették ki, aki, ha szorgalmasan is dolgozott nyaranta Vásárhelyen, nyilvánvaló, hogy művészete mindenekelőtt Debrecennel forrott össze. A második Tornyai Emlékérmet pedig Barcsay Jenő nyerte el, holott nyilvánvaló, ha e kiváló mesterünk művészetét valamelyik helyi művészcsoport törekvéseivel kívánjuk rokonítani, úgy elsősorban a szentendrei művésztelepével kell ezt tennünk. Környezethatás szempontjából is elsősorban a szentendrei utcák, terek és dombok motívumai követhetők nyomon Barcsay Jenőnél, és őt az is megkülönbözteti a vásárhelyi művészek törekvéseitől, hogy a stílusjegyek kialakításának náluk nagyobb fontosságot tulajdonít.

Mondható-e hát, hogy mégis csak formálódott bizonyos egység, bizonyos közös vonás a vásárhelyi tárlatokon bemutatott művek törekvéseiben? Kétségtelenül. Ez a kiállítás arról az emberközelségről vall, amely a vásárhelyi művészetben tükröződik. A formai stílusjegyek változatossága ellenére, nagyban és egészben az a művészi értékeket eredményező törekvés fejeződik ki e művek által, hogy alkotóik azonosulni kívánnak a dolgozó nép érzéseivel, gondjaival. A „provincializmusnak" a gyanúját pedig elhárítja az emberábrázolás megmutatkozó elsőrendű fontossága, amelyről azonnal megbizonyosodunk a kiállítás termeit járva.

Az „alföldi festészet" nem új fogalom a századunkbeli magyar képzőművészet történetében. Oly kiváló mesterek reprezentálják, mint Tornyai János, Koszta József, Nagy István, Rudnay Gyula — és első korszakában Fényes Adolf. Az ő realizmusuk, az ő demokratizmusuk egyként jelentkezik a ma alkotó legjobb művészek szemléletében, törekvéseiben. Természetesen elsősorban Tornyai drámai erejű művészete képviseli a közvetlen helyi hagyományt Hódmezővásárhelyen, de a többiek tanítása sem veszett el itt. Említsük meg hogy a közvetlen Rudnay-tanítványok között szerepel a kiállításon *Almássy Gyula Béla*, *Holba Tivadar*, *Szurcsik János*. És itt látjuk Tornyai tanítványának, kedves Marijának, *Kovács Máriának* festményeit is.

A hagyományok magukba foglalják a helyi sajátosságok (típusok, táj, szokások) tiszteletét is, de a kiállítás egészében megmutatkozik, hogy a művészek érzékenyen reagáltak a valóságra, ennek lényegére: a tartalmában, formájában, mondanivalójában, érzésvilágában egyaránt megváltozott és állandóan alakuló életre.

Nehézzé válik a kritika feladata, amikor kénytelen eltekinteni mind a jelentős művészek egyedi stílusjegyeinek részletesebb elemzésétől, mind a szereplő, mintegy 80 művésznek akár csak a felsorolásától is. De legalább említsük meg a legkiválóbbak közül *Kurucz D. Istvánt*, aki elmélyedéssel alakította ki, s állandóan tovább gazdagítja igen egyéni ízű, festői megjelenítő erejét; *Kohán Györgyöt*, akinek a művészete a legközelebb áll az általánosan tisztelt mester, Tornyai János által megteremtett hagyományhoz, sőt, az általa kifejezett indulathoz is; *Németh Józsefet*, *Szalay Ferencet* és Szurcsik Jánost, akik az egyszerűsítés útján keresik a kifejezés lényeget feltáró erejét. (És valóban nehéz megszakítani a felsorolást, hiszen szép számban szerepelnek neves idősebb mesterek és a legfiatalabbak közül is többször értékelt, figyelemre méltó művészek.) A szobrászok közül pedig említsük meg mindenekelőtt *Szabó Ivánt*, akinek dinamizmusa éppen úgy megmutatkozik elragadó érmeiben, mint kis formájukban is monumentális igényű szobraiban, a legfiatalabbak közül pedig *Samu Katalint*, akinek kis állatszobrait ugyancsak a monumentális törekvések ereje s a motívumgazdagság „nagyítja fel" a néző szemében.

Murányi-Kovács Endre

NÉPSZABADSÁG

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
NÉPSZABADSÁG
1964

Városképi konzervatívizmus?

Azok, akik munkából jövet a Rákóczi út és Lenin körút sarkán szálltak át a villamosokról, bánatosan a Nemzeti Szálló mellett elhelyezett színes tetős sátorokban vásárolták meg a friss gyümölcsöt. A hónap elején azonban megleptetéssel tapasztalták, hogy a műanyag árusítókocsi eltűnt a körútról. A kedvelt vásárlóhelyet száműzték, mondván: *az árusítóhely rontja a városképet.* Azóta aki gyümölcsöt vagy zöldséget akar vásárolni, a jóval távolabb levő üzletet kénytelen felkeresni, s ez sok időt rabol el az emberektől.

Mi a fontosabb?

Nemcsak egyetlen esetről van szó. *A kereskedelem sok kezdeményezése bukott már el azon, hogy a városrendezők a városképre hivatkozva megtiltották a különböző árusítóhelyek, automaták felállítását.* Annak idején a több millió forinttal újjáépített Emke eszpresszó-étterem emeleti részéhez nagy, világos üvegablakokat terveztek. A városrendezők azonban csak a régi típusú, keskeny lakásablakokat engedélyezték. Így is épült meg az étterem. Elég csak végigsétálni például a József vagy Ferenc körúton, s mindenki meggyőződhet róla, hogy *a belül modern elrendezésű üzletekhez keskeny, vitrinszerű kirakatokat és kis bejáratokat építettek* — mert ez illik a régi házak összhangjához. Még az országgyűlés legutóbbi ülésszakán felszólaló képviselők is szóvá tették, hogy ezzel az elképzeléssel *fővárosunk nem egy szocialista világváros képét mutatja, hanem a XIX. század második felét idézi elénk.*

A külföldi vendégek — de a külföldet járt magyar turisták is hazaérkezésük után — megjegyzik, hogy nem elég világosak főútvonalaink. Kevés esténként a fény, nincs elegendő neonreklám. Bécsben, Párizsban, Rómában vagy akár Koppenhágában és Isztambulban rengeteg a járda fölé kihajló világító, mozgó reklám, amely emeli a város esti fényét, pompáját. *Nálunk az ilyen világítótestek alkalmazását is szabályozzák.* Gyakori az olyan határozat, hogy a főútvonalak kiugró neonreklámjait csak a mellékutcára eső részben engedik felszerelni. A kereskedők panaszolják, hogy még azt is megszabják: az üzletek kirakatainak belső része nyitott vagy zárt legyen. Nem a szakmai szempontok, hanem egy különös, konzervatív városkép-esztétika elképzelései érvényesülnek.

A lakosság szívesen veszi, ha könnyítenek gondjain, hozzásegítik például, hogy séta közben gyorsabban kapjon hűsítő italt, esténként rövidebb idő alatt végezhesse el bevásárlásait. A kereskedelem javasolta, hogy a főútvonalakon ízléses, egy négyzetméter alapterületű kocsikról például dohányárut árusítsanak; kezdeményezés született arra is, hogy az utcákon apró színes napernyőkkel felszerelt szörpárusító büfékocsik működjenek. Mindez eddig csak elképzelés maradt, mert üzembe helyezésük állítólag rontaná a városképet. Az emberek gyakran felvetik: vajon ott, ahol állandó útátépítéseket hajtanak végre, vagy ahol rövidesen megkezdik a Nemzeti Színház bontását, és épül a földalatti állomása, miért éppen egy műanyagból készült, színes ponyvával borított gyümölcs- vagy szörpárusító kocsi rontaná az összképet. Ezt valóban nehezen lehet megérteni.

Az „indonéz" és az amfiteátrum

Folytathatjuk a városképi képtelenségek sorát. A Budapesti Nemzetközi Vásáron gyorsan közkedvelt lett a Vajdahunyad váránál felállított indonéz eszpresszó, a *Wisma-Ria.* Az volt az általános kívánság, hogy ez az eszpresszó egész nyáron tartson nyitva, hiszen elkel az ilyen típusú, hangulatos, csendes, kellemes szórako- vendéglátóipar is azt *gazdasági Múzeumhoz,* az FM az üzemeltetéshez nem járult hozzá.

Hasonló érvekkel utasította el az Országos Műemlékvédelmi Bizottság azt a javaslatot is, hogy az óbudai Korvin Ottó utcánál levő amfiteátrumban egy „római jellegű" eszpresszó szórakozóhelyet létesítsenek. A környék lakói tudják, hogy ez az amfiteátrum nem túl látogatott, a gyerekek futballpályának használják, s az amfiteátrum belsejét már régen homokkal töltötték fel, nehogy összedőljön. A javaslatot mégis azzal vétózták meg, hogy egy ilyen eszpresszó nem méltó egy műemlékhez, és kárt tenne a régi romokban.

A Vár példája

Szó sincs róla, mintha az lenne a kívánság, hogy a budapesti főútvonalakból, központi helyekből valamiféle zsibvásárt csináljanak. De a jelenlegi álláspontot — az ésszerűség határain belül — módosítani kellene. *A városképi elvnek a modern városképhez a lakosság, a korszerű kereskedelem és a vendéglátás igényeihez kellene igazodnia.* Van már jó példa is. A hazai és a külföldi látogatók, valamint az I. kerületi lakosok korábban sokat panaszkodtak a Vár áruellátására. A kerületi tanács mindent megtett, hogy javítson a helyzeten, hiszen vasárnaponként egy-egy pohár üdítő italhoz is csak a legnagyobb szerencsével jutottak a sétálók.

A városrendezők egészen 1964 nyaráig mereven elzárkóztak, hogy új üzleteket nyissanak vagy a Vár ódon utcáin ízléses árusítókocsikat, asztalkákat állítsanak fel. Érvük az volt, hogy ezek rontanák a Vár szépségét, patináját. Az idén végül mégis beleegyeztek, és a vendéglátóipar a Halászbástya szomszédságában felállíthatott egy büfésort, és megnyílt a vársétány Rondella Sörözője is. Természetesen, ezek még nem oldották meg teljesen a Vár problémáit, de enyhítettek a gondokon. *A felállított műanyag tetős épületek egy cseppet sem bontják meg az összhangot, az építészeti egységet, viszont nagy szolgálatot tesznek a lakosságnak.*

A Vár példája is tanulsággal szolgálhat. Amellett, hogy mindenkinek érdeke Budapest szépségére, tisztaságára ügyelni, szükséges, hogy rugalmasabban alkalmazzák az egységes városképre kidolgozott elveket szabályokat. Okos, hasznos intézkedésekre van szükség, amelyek nem rontják, a főváros kulturált külsejét, de tekintetbe veszik a lakosság ésszerű szükségleteit is.

Kapalyag Imre

---

nyi volt az egész. Én megtanultam: amelyik ember gyönge, azt eltapossák... De bennem nagy emberszeretet van. Én a sztrájkolóknak hitelbe árultam... De akkor is tele voltam ötlettel. A tejbe inkább tejszínt tettem, nem

Holba Tivadar

kiállított festménye:

Mártély ősszel, olaj, 49x62 cm.

Tavaszi tárlat. A Műcsarnok kiállítása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Kirimi Éva. Bp. 1957. 19 l.

9.l.

Holba Tivadar

Mártély ősszel, olaj, 49 x 62 cm

Budapest Műcsarnok Kiállítása 1957.
Kat. szert. Kisdéjiné Kiírni Irén.

9

Holba Tivadar MDK

ny áron a művésztelepen dolgozott.

/-ó/: Megnyilt a soproni nyári művésztelep.

KISALFÖLD 1964. jul. 3.

Thorma János

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZAVA

1960 MÁR 10.

— *THORMA JÁNOS egyik főművének, az »Aradi vértanúk« című festményének restaurálását most fejezték be a Nemzeti Galériában. A művész a millenniumkor festette a hatalmas méretű képet, amely annak idején a hivatalos mellőzés ellenére óriási sikert aratott. Utoljára 1912-ben volt a nyilvánosság előtt.*

, ahol valamikor alá- foka
szolgaként a földre jebb
ma pedig szabadon, S

állításából.

A szélére keskeny csipkét horgolunk, vag
Ha nagyobb terítőt akarunk csinálni, mint
középen keresztben szintén azsúrral állíthatjuk
darabot.

Holba Tivadar
Nőkalapja
1957. jul. 26.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1958 AUG 16

Fehér vászon alapon piros, kék, zöld és sá
láncöltéssel, laposhímzéssel készül. A mintát n
hatjuk, megtervezhetjük levél-, virág- vagy s

Holba Tivadar
Levél

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

VAS NÉPE

1021

Kép a zsennyei télről

Görcsös, zúzmarás ágak, vastag, fehér hótakaró, jégtáblák közt csillanó folyóvíz, csenevész bokrok, s a háttérben homályba vesző táj... Holba Tivadar tájképe a zsennyei művésztelepen készült, egy pillanatot ragadott ki a környék színeiből, egy részletet az álomba dermedt táj végtelenjéből, s természethű színekkel, tárgyak vonalait hiven utánzó ecsetvonásokkal adta vissza azt, amit a Sorok patak mentén látott, s festői élményként átélt.

Egy mű a Zsennyén készült, s még ezután megszületö tájképek közül, egy a sorból, amely csodálatos változatossággal, színek és stílusok tükrében örökíti meg és viszi más tájaknak a vasi föld üzenetét, derűjét, minden évszakban megújúló szépségét.

(b.)

— Minden

Mai számunkban végéhez értünk sorozatunknak, melyekben a megyei I. osztályban szereplő labdarúgócsapatok háza tájáról adtunk híreket. Vasvár és Rábapaty is a szokásos kérdéseket kapta: **1. Kik távoztak a csapattól? 2. Kiket igazoltak? 3. Hogyan állnak a felkészüléssel a bajnokságra? 4. Mi a kitűzött cél 1969-re?**

A Vas megyei Labdarúgó Szövetség vezetői mindent elkövetnek a bajnokság zökkenőmentes lebonyolítása érdekében. Hasonlóan igyekszik a Játékvezető Testület is a mérkőzések sportszerű kereteit, a találkozók tisztaságát biztosítani. Reméljük, hogy a fordulók során kevés lesz a panasz a játékvezetőkre, de még inkább a csapatok labdarúgóira. Ennek pedig legfőképpen a szövetség mellett működő fegyelmi bizottságok örülnének legjobban.

A résztvevőknek sok sikert kívánunk az 1969. évi bajnokságban és szeretnénk lapunkban hétről hétre érdekes, izgalmas találkozókról beszámolni, melynek főszereplői vasárnap rajtolnak.

Vasvári Helyipari SK

(EDZŐ: SIPOS SÁNDOR)

1. Sallai Zoltán és Szárnyas Gyula (mindkettő a Mikosszéplaki KSK-hoz).

2. Bánfalvi János (Sz. Purás József (Szo
Dózsa). Smolczer G
János és Szegedi J
tonai szolgálatból
tek.

3. Január 7-én 18
rettel kezdték az
a gimnázium torna
és a környező dom
kétkapus edzések az időjárás „közreműködése" miatt késtek, de azért sikerült elegendő edzéssel felkészülni a szezonra. A pálya jó állapotáért dicséret illeti a vasvári Útmesterség dolgozóit, akik mindent elkövettek, hogy a csapat jó körülmények között tudja edzéseit megtartani.

4. Az előző évi teljesítmény túlszárnyalása, mert szeretnénk közönségünknek sokkal több örömet szerezni, mint 1968-ban.

Rábapatyi KSK

(EDZŐ: HORVÁTH ERNŐ)

1. Németh Ferenc (Sárvári Kinizsi), Varga József (Sárvári Vasas), Vincze Ottó (Sárvári Kinizsi), Kondor Ernő (Szombathelyi Dózsa).

2. Horváth Gyula (Sárvári Vasas), Kovács Mihály (Sárvári MEDOSZ), Spanyó Ottó (Oladi KSK), Molnár László, Tóth Károly és Rostai Zoltán katonai szolgálatból leszereltek.

3. Január 12-től áll edzésben a csapat. A heti edzések száma három. Nagy gondban vannak a vezetők
[illegible] az idei
bajnoki év végén is. Pár. a
jelekből ítélve, ez nagyo
nehéz lesz.

gáspár—pothá

SPORT hírek

Gjoevik: Oddnesbakkenben nemzetközi síugró versenyen az olimpiai bajnok csehszlovák Jiri Raska 243 pontos eredményével (102 és 107 m-es ugrással) legyőzte a norvég Björn Wirkolát.

★

Varsó: A lengyel teniszezők megkezdték az előkészületeket a Magyarország elleni Davis Kupa mérkőzésre. Mint ismeretes, a lengyel—magyar mérkőzésre május 9—11-én kerül sor Varsóban, a Legia teniszstadionjában.

★

Bern: A Bayern München csapata barátságos mérkőzé
4:1 (0:0) arányban győzött
válogatottja ellen. A

Holba Tivadar, Jestő MDh

A Rudnay-tanítványok egyike.

Murányi-Kovács Endre: Vásárhelyi tárlat a M. Nemzeti Galériában 8.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1964. júl. 21.

MDK

Holba Tivadar

Sáros út. Olajf. 50x60

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás.Műcsarnok.
1955.Kat.16.1.

Holba Tivadar MDK

Művészeink vidéki gazdaságokban. Fenti művész is részt vesz.

Esti Hirlap 129 sz. 1959. junus. 4 . 2 old.

MDK

Holba Tivadar

Vályogosvödör
Szoba Martélyon, of.

IV.Vásárhelyi Őszi Tárlat, Tornyai-Muzeum,1957.

Tata

Bartók Béla utca: Nepomucenus-h
[redacted] Felette mészkőtalapza
1945-ben összetört. Előtte roko
szerint 177o-ből. Schweiger Ant

(Magyary Zoltán: Nepomuki Sz. Ján
vám — Tata Vé MV. Kp. 1952, 3-4

Holba Tivadar
festő

M.D.K.

A nagymarosi alkotóházban dolgozik.

Magyar Nemzet, 1979. okt. 20.
f.2.: Őszi vázlat a nagymarosi alkotóházról 4l

Holba Tivadar, MDh

A MEDOSz támogatásával vidéken tölt néhány hetet tanulmányi célból.

-: Ötvennég képzőművész vidéki gazdaságokban alkot

8. l

Népszabadság, Bp. 1959 jún. 4. [Vidéki]

MDK

Holba Tivadar, festö

Mártély ősszel. Olaj.

Művészmunkák. -Tavaszi Tárlat. 1957. Kat. 9.1.

Holba Tivadar

M.D.K.

A nagymarosi művész telepen dolgozik

D zváld János: A táj varázsa
/ Tizéves a nagymarosi művésztelep /
Pest megyei Hirlap 1966. jan. 1. 4.1.

MDK

Holba Tivadar

Havas ut, of.

9. Vásárhelyi őszi tárlat 1962. okt. Tornyai J. Muz. Hmvhely

Holba Tivadar, festő

M.D.K.

művei tizenkilenc festő és grafikus kiállított anyagában szerepelnek.

U.J.: Képkiállitás Nagymaroson

Magyar nemzet, 1956. jul. 17.

Holba Tivadar MDK

A "Markó Károly kiállitási terem" felavatása /jul. 15/ alkalmából rendezett kiállitáson szerepelt.

--: A nagymarosi művésztelep a realista képzőművészetért.
PESTMEGYEI NÉPUJSÁG, 1956. aug. 5.

MDK

Holba Tivadar

Tavaszi délután, of.

VIII. Vásárhelyi Őszi Tárlat. Tornyai J. Muzeum
Hódmezővásárhely, 1961. okt.

Holba Tivadar MDK

Sáros ut, olf.

Mücsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

Holba Tivadar MDK

Nagymarosi vidám vásár, olf.

Sárospataki főiskola, olf.

Mücsarnok 1960 VIII. Képzőművészeti Kiáll.

Holba Tivadar

MDK

Mártély ősszel, olf.

Miccarnok 1997 Tavaszi tárlat

MDK

Holba Tivadar

Rakodás, of.

Tavaszi munka a szőlőben, of.

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Múz.1961.

MDK.

Holba Tivadar

Nagymaros 66 kiállitás meghivója

MDK

Holba Tivadar

Nagymarosi vidám vásár, of.

Sárospataki főiskola, of.

VIII. M. Képzőművv. Kiáll. Műcs. 196o. ápr.

MDK

Holba Tivadar

A füzes ősszel, of.

A füzes, of.

7. Vásárhelyi őszi tárl. Tornyai J.Muz. Hmvhely
1960.okt.

Holba Tivadar festőművész

Művelt Nép 1955. VIII. 28. 3. o.

F. Gy: Kiállítás Sárospatakon

MDK.

Holba Tivadar festö

"Sáros ut" /olaj/

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Mücsarnok,1955. 16.1.

MDK

Holba Tivadar

Fejtanulmány, szén

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Muz. 1924.

22. 1.

MDK

Holba Tivadar festö.

U.L.: Képkiállitás Nagymaroson.
NN.1956.jul.27. Fenti az ottani uj művésztelep tagja.

HOLBA TIVADAR festő, grafikus
Bécs, 1906

1926-ban szerzett diplomát a Képzőművészeti Főiskolán Rudnay Gyula növendékeként. Többször járt nyugat-európai tanulmányuton. A huszas évek óta kiállító művész, gyüjteményes tárlata 1926-ban a Nemzeti Szalonban, 1958-ban a Derkovits Teremben, 1972-ben Nyiregyházán volt. Munkáit bemutatta Nyugat-Németországban és Ausztriában. - A természet, a táj és a vidéki népélet sokhuru, esetenként drámai karakterü ábrázolója, képeit vonzó festőiség, férfias lira, a látottakban rejlő filozófikum művészi kibontása jellemzi.

Művészéletrajzok 1975

Holba Tivadar

Hoffmann Henriette festőművész és Kutas László szobrász kiállitása a Soproni Festőteremben megtekinthető junius 5.-ig.
Mészáros Dezső szobrász kiállitása a Tatai Várban junius 1o.-ig tart nyitva.
Holba Tivadar festőművész a Nagymarosi Művelődési Házban május 16.-án nyitja meg kiállitását.
Kárpáti Éva festőművész kiállitása a Csili Kiállitótermében megtekinthető május 31.-ig.
Balogh András festőművész kiállitásának megnyitása május 2o.-án lesz a szegedi Gulácsy Teremben.
Papp János és Borsodi Ágnes keramikusok és Buzás Árpád textiltervező a szombathelyi Derkovits Gyula teremben május 2o.-án nyitja meg kiállitását.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. május 15. XX.évf. 2o. sz. 8. lap.

Holba Tivadar festőművész

Három kiállitásról értesit a lap kulturális eseményeket ismertető rovata:
Holba Tivadar a nagykanizsai Egry József-teremben mutatja be müveit október 2.-i megnyitással.
Szamosvári József kiállitását október 2.-án nyitják meg a szombathelyi Derkovits Gyula-teremben.
Bíró Lajos október 3.-án nyitja meg kiállitását a Fényes Adolf-teremben.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. szept. 27.
XIX. évf. 39. sz. 8. lap.

Holbaťivadar
festő

Holbaťivadar tájképei Nyíregy-
háján a Bencsik Terembe
leszuk kiállítva IX. 7-től.

.-. Kiállitási naptár.
MŰVÉSZET, 1972.szeptember - 48.oldal

Holba Tivadar festőművész

Nyiregyházán a Benczur Gyula-Teremben szeptember 7.-én nyitják meg a művész kiállitását, - adja hirül a lap, kulturális eseményekkel foglalkozó rovata.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. szept. 2.
XVI. évf. 36. sz. 2. lap.

Holba Tivadar

A nyíregyházi Benczur Gyula Teremben 1972. I. 28. és II. 12 közötti időre kiállitása jelezve.

Műgyüjtő, 1971. 4. sz., Kiállitási naptár

Holba Tivadar

festőművész alkotásaiból csütörtökön kiállítás nyílt Nyíregyházán, a Képcsarnok Vállalat Benczúr Gyula-termében. A művész több mint 60 festményét, főként tájképeit, virágcsendéleteit három hétig tekinthetik meg az érdeklődők.

Magyar Hírlap 1972/249 8 old.

Holba Tivadar, [festő]

Nyíregyházán nyílik meg tárlata.

—: o kiállítások

7.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. szept. 6.

Holba Tivadar

a nyíregyházi Benczúr Terenben
nyílik kiállítása szeptember 7. én

Népszava 1972 szeptember 6
4. old.

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Holba Tivadar

1972 SEP 6.

Magyar Nemzet

Szeptember 7-én Nyíregyházán a Benczúr Gyula teremben Holba Tivadar, Kaposváron a Vaszary János teremben Dobroszláv Lajos festőművész kiállítása nyílik meg.

△

Holba Tivadar festő

a hagyományos tájképfestészet stílusában festi szemnyei képeit, a Rába és a Sorok partjának egy-egy részletét, a napfényben csillogó havas tájat, kazlakat, fákat, bokrot. Nemrég érkezett a művésztelepre és valószínűleg májusig marad.

Bertalan Lajos: Szennye 1969.

Vas Népe, 1969. febr. 16.

Hlobba ...

~ Rudnay növendék.

Lánló Gyula: Utolsó beszélgetés...
Korunk, 1972. 8. a. 1192

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 OKT 7

ZALAI H

Holba Tivadar festőművész

— **Kiállítás.** Tegnap délután a Képcsarnok nagykanizsai Egry József termében megnyílt Holba Tivadar festőművész kiállítása, amelyet október 16-ig tekinthetnek meg az érdeklődők.

— **Tűz Zalaszentgyörgyön.** Tegnap délután Zalaszentgyörgyön az Ady utca 5. számú ház udvarában elégett két mázsa bálázott szalma. A károsult Szabó Ernő, Zalaszentgyörgy, Lenin út 55. szám alatti lakos, aki édesapja udvarában tárolta a szalmát. Az ügyben a vizsgálat még tart.

yben
villa-
súttól,
éterre,
hely-
utca
aeger-
gy 12.

427 546

köz-
családi

szobás 55 négyzetméter, azonnal beköltözhető, csendes, közlekedése jó. Levélcím: Kerese Gergely 8985, Becsvölgye.

427 574

Egerszeghegy legszebb részén, 200 négyszögöl telek hétvégi házzal eladó.

Gyönyö
csemete
laegersz
zsebet

Eladó
gen új
bárhol
tó, cs

Holba Tivadar

Szeptember 7-én · Nyíregyházán a Benczúr Gyula Terembén Holba Tivadar kiállítása nyílik.

Magyar Nemzet 1972 szeptember 6
4. old.

Holba Tivadar

A „kiállítási naptár" említi (IX. 7 - 23.; Nyíregyháza; Benczúr Terem).

Műgyűjtő, 1972/3-22.

Holba Tivadar

Napfelkelte
Zsennyei táj

Holba Tivadar festőművész
kiállítása Egry J.-Terem
Nagykanizsa 1975.

Holba Tivadar

Vadászház

Visegrádi múzeum

Holba Tivadar festőművész
kiállítása Egry J. Terem
Nagykanizsa 1975.

Halba Tivadar

Ősi hangulat
Ősz a mezőn

Halba Tivadar festőművész
kiállítása Egry J. Terem
Nagykanizsa 1975.

Holba Tivadar

Erdőben
Cséplés

Holba Tivadar festőművész
kiállítása Egry J. Terem
Nagykanizsa 1975.

Halba Tivadar

Fizika
A't a mezőn

Halba Tivadar festőművész
kiállítása Egry J. Terem
Nagykanizsa 1975.

Holba Tivadar

Falu vége
Régi ház

Holba Tivadar festőművész
kiállítása Egry J. Terem
Nagykanizsa 1975.

Holba Tivadar

Téli napsütés
A gesztenyés

Holba Tivadar festőművész
kiállítása Egry J.-Terem
Nagykanizsa 1975.

Holba Tivadar

Ősszel
Őszi napsütés
Holba Tivadar festőművész
kiállítása Egry J. Terem
Nagykanizsa 1975.

Holba Tivadar

Első után

Cicelle

Holba Tivadar festőművész
kiállítása Egry J. Terem
Nagykanizsa 1975.

Holba Tivadar

Út télen

A Rábakanyar

Holba Tivadar festőművész
kiállítása Egry J. Terem
Nagykanizsa 1975.

Holba Tivadar

A jeges Rába
Sárospatak

Holba Tivadar festőművész
kiállítása Egry J. Terem
Nagykanizsa 1975.

Holba Tivadar

Nagymaros
Este a mezőn

Holba Tivadar festőművész
kiállítása Egry J. Terem
Nagykanizsa 1975.

Holba Tivadar

Zsennye összel

Reggel

Holba Tivadar festőművész
kiállítása Egry J. Terem
Nagykanizsa 1975.

Holba Tivadar

Napsütés
Régi út
Holba Tivadar festőművész
kiállítása Egry J. Terem
Nagykanizsa 1975.

Holba Tivadar

Október

Ködös idő

Holba Tivadar festőművész
kiállítása Egry J. Terem
Nagykanizsa 1975.

Holba Tivadar

A mezőn
Tájkép

Holba Tivadar festőművész
kiállítása Egry J. Terem
Nagykanizsa 1975.

Holka Tivadar

Tűzfák
Vihar előtt

Holka Tivadar festőművész
kiállítása Egry J. Terem
Nagykanizsa 1975.

Holba Tivadar

Fák ősszel
Zemnye

Holba Tivadar festőművész
kiállítása Egry J. Terem
Nagykanizsa 1975.

Holba Tivadar

A Rába összel
Este a mezőn

Holba Tivadar festőművész
kiállítása Egry J. Terem
Nagykanizsa 1975.

Holba Tivadar

Ősz

Ősz a parkban

Holba Tivadar festőművész
kiállítása Egry J. Terem
Nagykanizsa 1975.

Holba Tivadar

A Rába
Őszi lombok

Holba Tivadar festőművész
kiállítása Egry J. Terem
Nagykanizsa 1925.

Holba Tivadar

Naplemente
Este

Holba Tivadar festőművész
kiállítása Egry J. Terem
Nagykanizsa 1975.

Holba Tivadar

Belvíz

Dunántúli ház

Holba Tivadar festőművész kiállítása Egry J. Terem Nagykanizsa 1975.

Holka Tivadar

Vadkörtefa

A mezei út

Holka Tivadar festőművész
kiállítása Egry J. Terem
Nagykanizsa 1975.

Holba Tivadar

Az ezeréves fa I.

— " ——— II.

Holba Tivadar festőművész
kiállítása Agry J. Terem
Nagykanizsa 1975.

Holba Tivadar

Az ezeréves fa III.
— " — IV.

Holba Tivadar festőművész
kiállítása Egry J. Terem
Nagykanizsa 1975.

Holba Tivadar

A Rumi út I.

— " ——— II.

Holba Tivadar festőművész
kiállítása Egry J. Terem
Nagykanizsa 1975.

Holba Tivadar

Vadászház

Holba Tivadar festőművész
kiállítása Egry J. Terem
Nagykanizsa · 1975.

Holba Tivadar

Sáros út

A jégen

Holba Tivadar festőművész
kiállítása Egry J. Terem
Nagykanizsa 1975.

Holba Tivadar

Sopron
Perle részlet

Holba Tivadar festőművész
kiállítása Egry J. Terem
Nagykanizsa 1975.

Holba Tivadar
festő

Nagykanizsán az Egry József
Teremben volt Holba Tivadar
kiállítása

--------:Kiállitási naptár.
Müvészet,1975.október - 45.oldal

Holba Tivadar festő

Kanizsán, az Egry József-terembe okt. 2.-án nyílik meg a művész műveinek bemutatója.

Zalai Hírlap, 1977. júl. 12.

Holba Tivadar

Koffán György a Fotóművészeti Kistükör c. sorozatban megjelent könyvében szereplő fotója.

Nagymaros, 1973. dec. 2. 101. elő. 282 sz. 9 p.

Holba Tivadar, iparművész, festő-grafikusművész

Tatabánya – Újváros főterén lakásművészeti kisgaléria nyílt egy pár hónapja, vezetője Kutasiné Kiss Mária. A képeket a Szőnyi István alkotóközösségtől kapja a kisgaléria. Jelenleg 29 tagja van az alkotóközösségnek. Neves művészek alkotásai vannak a kisgalériában: Duray Tibor, Holba Tivadar – és még többen.

-mér-: Kisgaléria a főtéren.

Dolgozók Lapja, 1984. júl. 18.

Holba Tivadar

Kiállítása Kiskunhalason

Népszabadság, 1987. III. 14

Ø Holbein

l. Egyházm. Lap]

1881. 36, 37. l. 153 l.

134. l.

Holbein, az ifjú

l. Schürer-Wiese

99. l.

Holbein Janos Ifj

l.

Tarczai György

Az Arpádhár szentjei. Bp.
1930. 130 l.
165 l.

értesíteni; –
tornyaink
kében a sz
ket megte
jék.
Kiis m
tisztelettel
nagytekint
gének
Tata, 191
Ke

Előfizetési föltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: egész évre ... 12 frt, félévre ... ... 6 «. Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: egész évre ... 8 frt, félévre ... ... 4 «. Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: egész évre ... 6 frt, félévre ... 3 «.

10-dik szám. 1879. BUDAPEST, MÁRCZIUS 9. XXVI. évfolyam.

Thurzó György és neje Fugger Anna.

Van a berlini képtár kézrajzgyüjteményében egy vázlatkönyv, melyet más intézetek méltán irigyelhetnek tőle.

Az idősb Hans Holbein vázlatait foglalja magában az érdekes füzet, e kitünő, érdeme szerint csak a legutóbbi időkben méltatott mester rajzait, melyeket többnyire Augsburgban készitett.

Egyszerü plajbászrajzok azok, minőket a mester szerencsés pillanatokban egy pár vonással odavetett, legfölebb fölelevenitve egy kis fehérfestékkel itt-ott az igénytelen „Silberstift“ halvány szinét. E könnyüded modor lehetővé tette, hogy a müvész rögtön, közvetlenül az élet után, s ugy szólván az illető személyiség hatása alatt állandósithatta benyomásait. Innen van, hogy alakjai olyannyira jellemzők és életteljesek.

A két Holbein jeles életirója, Woltmann tanár, nem rég a nagy közönség elé hozta az eddig csak kevesek előtt ismert kincs legkitünőbb darabjait * és erre azt a sokszorositó módot használta, mely leghivebben adja vissza az eredetit minden legcsekélyebb finomságaival: a fénynyomatot, a fénykép közvetlen átvitelét köre.

Holbein ezen lapjain számos augsburgi kortársát és személyes ismerősét örökitette meg.

Tekintet nélkül rangra vagy hivatásra mindig csak érdekes alakokat válogatott ki magának, kezdve Maximilian császártól, kit ugy nevez „der gross Kayser Maximilian“ a Fuggerek inasáig, kinek képe mellé oda irja, hogy „Martin der Fuckher diener“.

A müvész apró remekmüvei számára

* Pr. Dr. A. Woltmann Hans Holbein Silberstiftzeichnungen im königl. Muzeum zu Berlin. 73 Tafeln durch Lichtdruck in der Originalgrösse ausgeführt.

III. THURZÓ GYÖRGY ÉS NEJE FUGGER ANNA. — HOLBEIN RAJZA UTÁN.

onnan vette mintáit, a hol arra alkalmas egyéneket talált.

Hazai históriánk szempontjából kétségkivül legérdekesebb a mester vázlatkönyvében Thurzó és neje. Mindkettőnek itt adjuk meglehetősen sikerült másolatát fametszetben.

A férfialak Thurzó György. Arcza eléggé tetszhetett a művésznek, mert kétszer is megleljük a berlini vázlatok között. A név tintával van oda irva. Az egyik képen, melyet ezuttal mi is közlünk, igy irja „Her Jörig dorssi", a másikon igy: „her Jörg her dorssi".

A német a jó magyar hangzásu Thurzó nevet „dorssi"-ra változtatta és a György uramat Jörg vagy Jörignek nevezi, a mi ma is divatos Németországban.

A rajz, miként látjuk meglehetős komor, durva vonásu fejet ad, melytől azonban a mély gondolkodást meg nem tagadnók. A gróf külseje augsburgi patricziushoz hasonlit: arra vall fején a felhajtott karimáju puha nemez lapos sapka, és a vállára nehezedő prémes felöltöny, mely alatt alig látszik ki a nyakgödre tájékán a széles szalaggal szegélyzett kényelmesebb zubbony. A rajz épen nem közönséges jelenséget állit elénk.

Nem oly komor ugyan, mint Thurzóé, de mégis eléggé határozott jellemü a grófné képe is. Lehet, hogy a keménységtől nem mindig ment festő kelleténél erősebben is jelezte az orrt, a szájat és a száj körüli tájékot épugy, mint a homlokot. Bizonyos azonban, hogy a mint itt látjuk, ez uri hölgy férjének erélyben mitsem enged; és szellemes szeme, mely a különben majdnem ridegnek látszó arczot megeleveniti, azt sejteti, hogy szellemben is méltó társa férjének. E nem közönséges arczu asszony Fugger leány volt. Már születésénél fogva is a város legtekintélyesebb családjához tartozott, melynek férfitagjait, u. m. Jakabot, Rajmondot, Antalt, Ulrikot, Mártont, mind ott találjuk a mester vázlatai közt.

Az eredeti vázlaton olvasható megjelölés egyszerüen igy szól: „Dorsinn". Ezzé vált az augsburgiak nyelvjárása szerint a „Thurzoin".

A fölirat a XVI-ik század végéről való; tehát jóval a grófné halála után is élt az augsburgiak emlékében a Thurzó-név.

A gazdag urhölgyet nem ünneplő pompájában állitja elénk a Holbein rajzónja. Se fején, se nyakán semmi disz. Haját az augsburgi asszonyok vastagkelméjü fejkötője teljesen befödi. Ezzel védték fejöket köszvénytől a jégveremszerü góthikus templomokban a sürü templomlátogatáskor.

Vállát és mellét egyszerü kendő takarja, ez lenyul az előlfüző derékra is. A felső öltönydarabot a müvész már nem méltatta figyelmére, szerepe itt nyilván nem egyéb, mint a képet kikerekiteni. Mely évben készült a két kép, azt bizonyosan nem mondhatni; mégis valószinü, hogy az 1510 és 1517 közé eső évekből valók, mert a berlini vázlatkönyv nagy valószinüséggel ez években készült.

III. Thurzó György és neje életére s a Thurzó családra vonatkozólag adjuk itt *Deák Farkas* tollából a következő ismertetést:

A Thurzó-család egyike amaz előkelő, történelmünkben fontos szerepet játszó családoknak, melyek történetének tüzetes megismertetése még mind ez ideig irójára várakozik. Pedig érdekes, hálás és szükséges munka volna, mert ez által hazánknak több mint két százados története (1400-tól 1636-ig) lenne jó részben megvilágitva, s bánya- és kereskedelmi történetünknek legérdekesebb korszaka megirva. Minthogy azonban az egész Thurzó-család történetével még eddig senki sem foglalkozott tüzetesen (kivéve persze a jó Wagnert), adataink különösen a család régibb koráról fölöttébb hiányosak.

A Thurzók a szomszéd Ausztriából származtak át hozzánk s itt megmagyarosodván, munkás, iparüző és később főfőrangu polgárokká s e mellett többnyire derék hazafiakká is lettek.

Legelőször a XV. század elején tüntek fel Magyarországon. Bertalan fia *I. Márton* 1430-ban érsekujvári várnagy s ennek rokona *Bethlenfalvi János*, kinek fia *I. György*. Márton I. Györgygyel együtt Nikápolynál harczolt, aztán követségekbe járt a lengyel udvarhoz, s jó szolgálataikért Zsigmond királytól adományt is nyertek. Mártonnak nem lévén fimaradékai, a család I. Györgytől származott tovább.

I. György Lőcse városában lakott, városi hivatalokat viselt s mint előkelő ember az országgyülésre követül küldetett, hol 1452-ben a Frigyes császárral kötött s az utószülött Lászlóra vonatkozó szerződést is, mint Lőcse város küldöttje, aláirta. 1457-ben pedig nádori parancs mellett, mint már bethlenfalvi Thurzó névvel élő, fiaival együtt pongráczi (Szepesvármegye) birtokába beigtattatott. Egyébiránt ő, valamint utána hasonló szellemü utódai, kereskedést is folytatott, és mint lőcsei lakosnak Krakkóban és Szibériában is kereskedési telepei voltak.

1460-ban már nem élt s Kata nevü nejétől három fia maradt: II. Márton, *II. János* és *Theofil*. E II. Mártonnak fia volt II. György s még öt fiu; *II. Jánosnak* pedig fia volt *IV. János* boroszlói, *Szaniszló* olmüczi püspök, *III. György*, kinek arczképét az idősb Holbein rajzkönyvéből ez alkalommal nejével Fugger Annával együtt bemutatjuk, és *Elek*.

E II. Jánosról és III. Györgyről irja Horváth Mihály, hogy Corvin János, Mátyás király fia, a bányavárosokban levő részeit és majorjait 1490 október hó 9-én a Gyulán kelt vásári szerződés szerint Thurzó János krakkói polgármesternek és fiának Györgynek eladta.

E birtok lőn a Thurzó-nemzetség későbbi gazdagságának és hatalmának alapja. Az „ügyes Thurzó János és még ügyesebb fia", a mi Györgyünk, a bányamivelésben és kereskedésben roppant előmenetelt tevének, kivált miután a velenczeiktől eltanulták az ércz-elválasztást, s Ulászlótól 1496-ban engedélyt nyertek olvasztókat állitani, mik addig az országban nem léteztek. János ezek következtében György fiával együtt oly nagy kincset gyüjtött össze, hogy a királyt és nejét Annát jobbára ők segitették ki pénzzavaraikból. Viszont a király és királyné is kegyeikkel halmozták el a két Thurzót. Kamaragrófokká nevezték a bányavárosokban, s ezeket és Zólyomvárát a kölcsönzött összegek visszafizetéséig birtokukba adták 1505-ben. Ez idő tájban egy Thurzó-leány, *Kata*, Fugger Rajmundhoz ment nőül s a mi Györgyünk a XV. század utolsó éveiben nőül vette Fugger Annát. E kettős összeköttetésnél fogva történt aztán, hogy a nagy üzletet a Fugger-családdal közösen kezdték folytatni. Uj bányameneteket nyitottak és számos évig minden dij és tized nélkül nagy haszonnal mivelték. Gazdagodásuk főforrását a beszterczebányai bányákból nyert réz s az ezzel Danczigba üzött kereskedés tette, melyben azonban a kincstárt óriásilag megkárositották.

A rézércz ugyanis sok ezüstöt tartalmazott, melyet a törvények szerint bent az országban kellett volna elválasztaniok s a körmöczi pénzverőbe szállitaniok, de a gondatlan, hanyag vagy megfizetett kormány alatt erre senki sem ügyelt, s ők az ezüstöt a rézérczczel együtt elválasztatlanul vitték ki az országból a nélkül, hogy ezért bármi kárpótlást fizettek volna.

Az igy okozott kár évenként 21—28,000 forintot tett az akkori pénz szerint. A visszaélés végre 1524-ben napvilágra jött, de a haszonbérlők ugy el tudták járni ügyöket, hogy csak 200,000 frt kárpótlásra itéltettek; Thurzó Elek pedig, minthogy a pápa, Károly császár s más fejedelmek is szóltak mellette, kieszközölte, hogy ezt azt összeget is elengedték. Az egész kártérités annyiból állott, hogy Mária királynénak mintegy 25 ezer forintot fizettek.

E történethez még csak annyit tehetünk, hogy a haszonbér 1496-ben kezdődött, mikor is az üzletet Thurzó János és fia III. György vezették. Thurzó János meghalt Iglón 1508-ban, ekkor az üzlet vezetői lettek György és Elek. 1517-ben Elek már egyedül áll az üzlet élén.

III. György ugyanis 1516-ban, vagy betegeskedése miatt, vagy mert felesége sürgette („vel sanitatis gratia vel uxore urgente", irja Wagner) kiköltözött az országból s Augsburgba vonult, hol 1521-ben — atyját csak 13 évvel élve tul — meghalt. E Györgyöt különben nagy elméjü, nemes gondolkozásu és mivelt embernek irják a krónikások, ki magyarul, latinul, németül és lengyelül egyenlő folyékonysággal beszélt, de betegeskedése miatt örökké boldogtalan volt („verum adversa valetudine plurimum infelix" irja ugyancsak Wagner). Önként támad a kérdés, hogy: vajjon nem bántotta-e lelkiismeretbeli vád, hogy jóltevőit II. Ulászló és II. Lajos királyt, Anna és Mária királynét, kik a Thurzó-családhoz annyi kegygyel viseltettek, megcsalták? vajjon mennyi része volt ebben neki? Vajjon a lehető fölfedezéstől tartott-e s menekülni akart a felelősségtől? vagy szándéka volt a gyüjtött kincsből vigan, nyugalmasan élni? Ki tudna most e kérdésekre felelni. Igaz, hogy ha lelkiismerete felszólalt, csak magában gyötrődhetett e vád sulya alatt, mert a bűn nyilvánossá létele előtt három évvel meghalt; ugy látszik azonban, hogy az akkori idő egyik legfényesebb s legzajosabb városa Augsburg se nem szórakoztatta, se meg nem gyógyitotta, mert élte legjobb korában (48—50 éves lehetett), 1521-ben márczius 19-én elhunyt, három fiut: Bernátot, Miklóst és Kristófot s két leányt Veronkát és Máriát hagyva maga után.

Ennyi a mit III. Thurzó Györgyről mondhatunk s ezek mellé csak ez értelmes arczot mutató képet adhatjuk.

A Thurzó-család azonban ezután is virágzott; fényben, hirnévben, gazdagságban emelkedett, sőt ezután váltak belőlök igaz hazafiak. Megszerezték Árva- és Szepesvármegye örökös főispánságát, sőt V. György és Szaniszló a XVII. század elején nádori méltóságot is viselt, de áldás nem volt rajtuk, s a család fiágon Thurzó Mihályban 1636-ban kihalt.

A kozák.

Rohanva jő ..... A ló is érzi,
Hogy hol száguld, ismert határ;
Mig a kozák felállva nézi,
Ha látszik-e lakása már? ...
Ha várja-e a nő, a gyermek,
Int-e felé szerelmi jel?
Sebes lovat a vágy előz meg ....
Miként birjon érzelmivel?

Már benn van; im „hurráh"-t kiáltoz
A hosszu utczán ifju, vén;
Győztünk! — kiált a népcsoporthoz,
De meg nem áll a szürke mén.

HOLBEIN, 1. *Hans, id.*, német festő, Augsburg 1470—75 között, † 1524. A Burgkmairral vetekedő festő 1493. az augsburgi Weingartner-oltár négy képén mint kész mester tűnik fel. Első munkáin felfogása még a középkori hagyományokban gyökerezik, alakjainak háttere is nem egyszer aranyozott. Az ulmi hatást, mely 1499. a Szt. Katalin-kolostor számára festett S. Maria Maggiore képén is érvényesül, frankfurti időzése alatt Németalföld befolyására szabadabb felfogás váltja fel, ami az architektúrájában még gótikus Szt. Pál bazilikáján (1508) is szembetűnik. 1512 körül nyilván Burgkmair példájára H. a renaissance híve lesz s képei ékítményes részletein kívül alakjai is szélesen és lágyan mintázott formákkal, mint az új kor festőjét tárják elénk, pl. a müncheni Pinakothek Szt. Sebestyén-oltárán, amelynek szárnyain Szt. Borbálát és Magyarországi Szt. Erzsébetet festette meg, míg régebbi irányát képviseli Szépművészeti Múzeumunkban Mária halála c. képe. Szabadabb, derűsebb felfogású kései festményeivel, valamint mély megfigyelésről tanuskodó képmásrajzaival híres fia művészetének előfutáraként tűnik fel. — Irodalom: *Glaser* (Leipzig, 1908). *Biede* (rajzok, Nürnberg, é. n.).

E G I 4681

Lionardo da Vinci TV. 237

Holbein, Hans ifj. MDK

1521-ből való predellán a halott Krisztust festette meg.
(Öffentliche Kunstsammlung, Basel)

Pöffer, A., Portraying the dead
Acta Historiae Artium IV Tom. 1956. 1-2 n.
120.

Holbein festő

MDK

Dürer korában

Műve: Darmstadti Madonna.

Győry Aranka: A Müalkotások ismertetése, 1
I. rész. Debrecen, 1945.

44.l.

MDK

HOLBEIN

A Wagner Bálint: Imagines mortis c. munkájában kompozicióit utánozták.

Soltész Zoltánné: A magyarországi könyvdiszités a XVI. században.

Akadémiai kiadó Budapest 1961. p.36.

M.D.K

Holbein szőrmg, Kis-Ázsia
1500 körül

Ars Decorativa: Az Iparmű vészeti Museum mestermű vei 14 l.

M.D.K.

Ifj. Holbein János

Dürer tanitványa, aki egyike a leghiresebbeknek s a "Halottak tánca"val tünt ki. A kép nagysága 65 x 47 miliméter, az iniciálé rajta 25 x 23 milliméter, s...még„mégis minő szép müvészet ilyen kis területen."

Holbein rajzait Dannecker és Lützelburger metszették fába. "Az ünnepelt fametsző-müvészek között egyik sem maga metszette fába alkotásait, legalábbis erre a feltevésre semmi bizonyitékunk nincs." Ők csak felügyeltek a metszésnél s olykor talán maguk is megragadták a vésőt, de a metszés főmunkáját külön metszők végezték.

Grafikus Müvezetők Évkönyve, 1933.
Dragutin Horvat: Müvészi fametszet. 110. 1.

HOLBEIN, Hans [ifj.]

eml. Kántor lajos: Művek és emberek

Románia nemle V. = Jelenkor 32. 1989., 2. 174

MDK

HOLBEIN HANS

után készült metszetek diszitik Johann von Francolin Rerum praeclare gestarum c. művét.

Soltész Zoltánné: A magyarországi könyv-diszités a XVI. században.

Akadémiai kiadó Budapest 1961. p. 83

M.D.K.

Holbeck József, kőműves

neve Egerben 1834-ben
kerül bele az adóírók össze-
írásába.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó,

391. old.

M.D.K.

Halblechner Vencel, szobrász

az egri liceumban nyert foglalkoztatást, szarmáját büszkén vallja szabad művészetnek, és mégis a városi tanács ellenállása miatt sorasem vétetett fel az egri polgárok sorába.

Voit Pál: "Eger művészetföldrajza és a középkori barokk" c. kandidátusi értekezletének vitája 1967.II.17-én a Magyar Tudományos Akadémián Művészettörténeti Értesítő, 1968. XVII.évf. 1-2.sz.

Jaras Klára opponensi véleménye 147. old.

Hollbling János
budai építőmester
† 1736.

l.

Tanulmányok Bp
múltjából III k.
162. l.
163. l.

HOLBETZ József kőműves. Egerben 1834-ben veszik fel az adózók lajstromába.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

		Kikiáltási ár pengőben
2545.	POHÁRKA. Szaru, fémperemmel. Angol. (Repedt.)	1.50
2546.	PIPEREKÉSZLET. Elefántcsont. 6 darab. (Hibás.)	20.—
2547.	FEDELES CUKORTARTÓ, négy lábon álló. Ezüsttel lemezelve	13.—
2548.	GYERTYATARTÓ. Öntött és ezüstözött réz. XIX. század. 1 pár	10.—
2549.	ÁLLÓ-ÓRA. Alabástrom oszlopokkal, ütőszerkezettel. XIX. század első fele. (Hibás.)	40.—
2550.	CLESINGER J., Női mellszobor. Bronz	150.—
2551.	NŐ KORSÓVAL. Műalabástrom	8.—
2552.	SÓTARTÓ. Ezüstözött réz. XIX. század közepe	3.—
2553.	ALACSONY GYERTYATARTÓ. Ezüstözött réz. XIX. század. 1 pár	8.—
2554.	KARD, keleties szabású. Falidísz	4.—
2555.	TÁL SZŐLŐLEVELEKKEL. Öntöttvas	4.—
2556.	LEVÉLNEHEZÉK, szarvastehén. Öntöttvas	5.—
2557.	GYERTYATARTÓ. Ezüstözött réz. XIX. század. 1 pár	8.—
2558.	FIÚ KORSÓVAL. Lávakőfaragvány faállványon. (Hibás.)	8.—
2559.	MÉZESKALÁCSFORMA. XIX. század eleje. 3 drb	15.—
2560.	TINTATARTÓ. Ébenfa. India(?) (Hibás.)	15.—
2561.	SZIVARSZIPKA. Tajték és borostyán. Tokban	15.—
2562.	ALACSONY GYERTYATARTÓ. Ezüstözött réz. XIX. század. 1 pár	8.—
2563.	SCOTTO, A., Birkózó pár. Fehér márványcsoport, fatalapzaton	40.—
2564.	ELEFÁNT. Ébenfafaragvány. 4 drb	10.—
2565.	CSONTFARAGVÁNY, exotikus elefántokkal	120.—
2566.	GYERTYATARTÓ. Öntött sárgaréz. XIX. század. 1 pár	10.—
2567.	HANDZSÁR. Balkáni, XVIII. század	5.—
2568.	UTAZÓÓRA. Vésett díszű, sárgaréz tokban. XIX. század második fele	10.—
2569.	HANDZSÁR. Albán. XIX. század	5.—
2570.	GYERTYATARTÓ. Ezüstözött réz. XIX. század. 1 pár	8.—
2571.	DOBOZ. Fényezett tujagyökér, fedelén fémplakett. Tóth György iparművész munkája	12.—
2572.	ÍRÓSZEKRÉNYKE. Csont, miniatür kivitelben	8.—
2573.	ÁLLÓÓRA. Sassal díszített, faragott, festett és aranyozott fatokban, számlapján nyilat kovácsoló Ámorral. XVIII. század vége. (Hibás.)	64.—
2574.	VÁZA. Bronz, domború díszítéssel	40.—

		Kikiáltási ár pengőben
2519.	SZIVARSZIPKA 7 drb és 1 CSIBUK. Tajték és borostyán. Tokban	50.—
2520.	KERTI GYERTYATARTÓ. Ezüstözött vörösréz	4.—
2521.	FALIÓRA. Faragott díszű fatokban. (Hibás.)	10.—
2522.	TEATARTÓ DOBOZ. Teknőcborítással. (Hibás.)	10.—
2523.	CSIBUK. Faragott tajték, koponya alakban .	2.—
2524.	ALACSONY GYERTYATARTÓ. Ezüstözött réz. XIX. század. 1 pár	8.—
2525.	ÁLLÓ ÓRA. Faragott és aranyozott fatokban, alakos díszítéssel. XVI. Lajos ízlésben Készítette: N. B. Bassrucker, Győrben. Tokját faragta I. Henrich Pesten. 19. század eleje . .	90.—
2526.	TEAFŐZŐ. Sárgaréz	2.—
2527.	GYERTYATARTÓ. Ezüstözött réz. XIX. század. 1 pár	8.—
2528.	ÁGYÚ-MODELL. XVIII. század. (Hibás.) .	40.—
2529.	JÁTÉKDOBOZ. Diófa, berakott díszítéssel. Puff, sakk- és malomjátéknak. Hozzá 26 préselt faérem (táncoló és zenélő alakok). Német, 16. század (?)	50.—
2530.	BURNÓTSZELENCE. Teknőc, fedelén női és férfi képmás, elefántcsontra festett miniatür. 1780 körül	40.—
2531.	GYERTYATARTÓ. Ezüstözött réz. XIX. század. 1 pár. (Hibás.)	6.—
2532.	ÁLLÓ-ÓRA. Fatokban, alakos és aranyozott dísszel, bronzveretekkel. Empire. (Hibás.) . .	40.—
2533.	SZIVARSZIPKA. Borostyán. Tokban . . .	10.—
2534.	KANDALLÓKÉSZLET. Márvány, aranyozott bronzfoglalatban. Francia. (1 öblös és 2 magas váza.)	200.—
2535.	ALACSONY GYERTYATARTÓ. Ezüstözött réz. XIX. század. 1 pár	8.—
2536.	GYÜMÖLCSÁLLVÁNY. Aranyozott bronz, alakos díszítéssel. Csiszolt üvegtállal. Empire .	48.—
2537.	BAROMFIÁRUS. Elefántcsontfaragvány . .	60.—
2538.	DÍSZSERLEG. Ón. Régies stílus	28.—
2539.	GYERTYATARTÓ. Ezüstözött réz. XIX. század. 1 pár	8.—
2540.	VÁZA. Sárgás márvány	13.—
2541.	KOSÁR. Ezüsttel átvont vörösréz, domborított díszítéssel. (Fogója hiányzik.)	25.—
2542.	PIPA. Tajték, ezüst kupakkal. Tokban . . .	15.—
2543.	FALIÓRA. Aranyozott keretben. 1860 kör. (Hibás.)	15.—
2544.	ALACSONY GYERTYATARTÓ. Ezüstözött réz. XIX. század. 1 pár	8.—

Árverési Közlöny 1938. 6. sz.

		Kikiáltási ár pengőben
2426.	SZENTKÉP. Viaszdombormű. Zárdamunka, fakeretben, 18. század	8.—
2427.	DOHÁNYSZELENCE. Gyurma, fedelén festett csatajelenet. 19. század. (Hibás.)	20.—
2428.	SZENTKÉP. VIASZDOMBORMŰ. Zárdamunka fakeretben. 18. század (Hibás.)	8.—
2429.	OVÁLIS BURNÓTSZELENCE. Massza, festett vadászjelenettel. 19. század	15.—
2430.	ÁLLÓ-ÓRA. Paliszanderfatokban, bronzveretekkel, ütőszerkezettel. Biedermeier. (Peter Ran in Wien.) (Felső dísz hiányzik.)	80.—
2431.	BORHŰTŐ. Alpakka	35.—
2432.	BORHŰTŐ. Alpakka	35.—
2433.	KAROS GYERTYATARTÓ, kétágú. Aranyozott bronz. XVI. Lajos stílusban. Egy pár . .	15.—
2434.	KAROS GYERYATARTÓ. Sárgaréz. 19. század közepe. Egy pár. (Hibás.)	15.—
2435.	FIÚ KORSÓVAL. Lávakőfaragvány fa állványon. (Hibás.)	8.—
2436.	SCOTTO, A., Birkozó pár. Fehér márványcsoport, fatalapzaton	50.—
2437.	SZAMOVÁR, TÁLCA ÉS CSÉSZE. Nikkelezett réz. Orosz	35.—
2438.	EGYIPTOMI SZOBROCSKA. Bronz . . .	16.—
2439.	LÁDA. Kovácsolt vas. 18. század. (Hibás.) . .	8.—
2440.	DOBOZ. Fényezett tujagyökér, fedelén fémplakett. Tóth György iparművész munkája .	15.—
2441.	DOBOZ. Fényezett fa, berakott díszítéssel. Tóth György iparművész munkája	15.—
2442.	BURNOTSZELENCE. Teknőc, fedelén női és férfi képmás elefántcsontra festett miniatür. 1780 körül	45.—
2443.	MINIATÜR. Leányka képmása. XIX. század .	15.—
2444.	HERAKLESZ. Márványdombormű	40.—
2445.	NŐI AKT. Miniatür, fémlemezre festve. Tokban	30.—
2446.	BŐRÖND. Tehénbőr	95.—
2447.	BŐRÖND. Tehénbőr	45.—
2448.	BŐRÖND. Disznóbőr, zippzáros	50.—
2449.	BŐRÖND. Hasított disznóbőr	38.—
2450.	KÉZITÁSKA. Disznóbőr, zippzáros	28.—
2451.	KÉZITÁSKA. Tehénbőr, zippzáras	28.—
2452.	BŐRÖND. Hasított disznóbőr	45.—
2453.	BŐRÖND. Disznóbőr	65.—
2454.	KALAPDOBOZ. Disznóbőr	35.—
2455.	ÁLLÓ-ÓRA. Sassal díszített, faragott, festett és aranyozott fatokban, számlapján nyílat kovácsoló Ámorral. XVIII. század vége. (Hibás.) .	80.—

		Kikiáltási ár pengőben
2403.	NÉVJEGYTARTÓ KOSÁR. Ezüstözött réz. (Plated.)	15.—
2404.	CSIBUK. Faragott tajték, koponya alakban	4.—
2405.	ÉKSZERTARTÓ LÁDÁCSKA FEDŐVEL. Ón, a 15. század stílusában	12.—
2406.	BOTFOGANTYÚ. Faragott elefántcsont, fekvő kutya alakban	3.—
2407.	KANCSÓ. Ezüstözött réz. (Plated.)	8.—
2408.	ÉTELHORDÓ. Ón, háromrészes. 19. század eleje	24.—
2409.	LÁDÁCSKA. Kovácsolt vasból, kulccsal. 17. század (?)	12.—
2410.	ÁLLÓÓRA. Faragott és aranyozott fatokban, alakos díszítéssel. XVI. Lajos ízlésben. Készítette: N. B. Bassrucker Győrben. Tokját faragta I. Holbrich Pesten. 19. század eleje	145.—
2411.	DOMBORMŰ, angyal alakjában. Faragott fa. Olasz. A 17. század stílusában. (Hibás.)	8.—
2412.	ZENÉLŐDOBOZ. Berakott díszű diófa	27.—
2413.	KEREK DOBOZ FEDŐVEL. Papírgyurma, fedelén két öreg férfi képmása. 19. század	20.—
2414.	JÁTÉKDOBOZ. Diófa, berakott díszítéssel. Puff-, sakk- és malomjátéknak. Hozzá 26 préselt faérem (táncoló és zenélő alakok). Német, 16. század. (?)	50.—
2415.	LÁMPAÁLLVÁNY. Faragott és részben aranyozott fa, angyal alakjában. Empire stílus. 2 darab. (Hibás.)	80.—
2416.	SZALONGARNITÚRA, MINIATÚR KIVITELBEN. Bronz. Zománccal díszítve. (9 darab.) (Hibás.)	30.—
2417.	ÁLLÓ-ÓRA. Aranyozott bronztokban, ütő- és ismétlőszerkezettel. Készítette: Joseph Lichtenstern in Wien. 18. század vége. (Hibás.)	80.—
2418.	ÁLLÓ-ÓRA. Fatokban, alakos és aranyozott dísszel, bronzveretekkel. Empire. (Hibás.)	55.—
2419.	KEREK DOBOZ FEDŐVEL. Elefántcsont. (Fedele hibás.)	30.—
2420.	TEAFŐZŐ. Ón. Angol, 1850 körül	20.—
2421.	KEREK DOBOZ FEDŐVEL. Elefántcsont. (Fedele hibás.)	30.—
2422.	GORY, A., Leány mellszobra. Alabástrom és aranyozott bronz	65.—
2423.	NÉGER, HIMZETT SELYEM RUHÁBAN. Fafaragvány csekély hibákkal. XVIII. század	20.—
2424.	SZENT MELLKÉPE. Viaszdomborművű polyonfoglalatban. Zárda munka. 18. század	8.—
2425.	FALI-ÓRA. Ütő- és zenélőszerkezettel. 19. század, első fele	70.—

Művészeti Közlöny
1938. 4. sz. 17.

Holbrich J.

öratok készítő Pesten

XIX. sz. elje.

Heinrichnek is irva. Lásd

Heinrich alatt is

lás Bassrucker N.B.

örás alatt

Árverési Közlöny

1938. 4. sk. sz.

	Kikiáltási ár pengőben
343. DÍSZTÁL. Arita porcellán. Japán. 2 drb	35
344. CSÉSZE ALJÁVAL porcellánból, festett virágokkal. Kína	12
345. CSÉSZE ALJÁVAL. Arita porcellán. Japán	10
346. DÍSZTÁL. Arita porcellán. Japán	25
347. CSÉSZE ALJÁVAL. Arita porcellán. Japán	10
348. CSÉSZE ALJÁVAL. Arita porcellán. Japán	10
349. CSÉSZE ALJÁVAL. Arita porcellán. Japán	10
350. VÁZA FEDŐVEL, keménycserépből, festett díszítéssel. Kína	60
351. CSÉSZE ALJÁVAL, keménycserép, festett dísszel. Kína. 6 drb. (Az egyik csésze füle törött)	60
352. TÁNYÉRKA porcellánból. Japán. Három különböző darab	7
353. CSÉSZE ALJÁVAL. Arita porcellán. Japán	8
354. DÍSZTÁL. Kék-fehér porcellán. Japán	32

I. 1444

Illyefalvi: Pesti és budai polgárok 1686-1848.....I.

Név: Holcer Georgius

Foglalkozás: aro-gozó

Szárm. hely: Esztergomi

Hitfelekezet: R. K. Csal. állapot: nőtlen

A polgárjog megszerzésének időpontja: 1809 III-R 7

A polgárjogért fizetett összeg forintban: 12.

HOLCMAN IGNÁC, állatorvos-kovács

Borsod megyében 1841-ben a baromorvosi állás elnyerésért folyamodott. A Ferdinánd huszárezred állatorvosa és kovácsa volt. 460.old. 22.jegyz. Bécsben a József tanintézettől nyert bizonyitványt és 1837-38-ban a megyében is volt.

BODGÁL FERNC: A kovácsok lógyógyitása 457.old

A HERMAN OTTÓ MUZEUM ÉVKÖNYVE, X. 1971. Miskolc

Holcmányi ág. ev.

templom

Szeben m.

l.

Ger MRE

helynév mutató

3793. Bogdány Jakab.

Sz. Eperjesen a XVII sz. vé
1723/4 február 11-én.

Csendélet rákkal.

~~Egy~~ Kettős fedelű aszta
vont, bojtos zsinórzatú és ara
takarja elől ~~egy~~ borral félig
~~egy~~ szétnyitott osztrigát, ~~egy~~
czitromrészszel és héjzattal,
~~egy~~ feltámasztott virágos delf
tunk. ~~Ez utóbbit fejjel balra.~~
Kissé hátrább fadoboz, ennek t
zelében két boros-palaczk nyer

Vászon, méretei 83.2:88
Vétetett M.H. Marsdentől
(874-908). – Kifizettetett
Elszámoltatott 1908. július 1
fogadtatott 1911. márczius 11-é

Vét 1908. Marsden

Holcmányi ágost.

ev. templom

román eredetű

l. Arch. Ért. 1914

375–377. l.

ábrákkal

3. FÜZET

Az építész hivatásköre *(P. G. J.)*
Építési Napló
A borsi Rákóczi-kastély helyreállítás
Az építész felelőssége a városképért,
A nyíregyházai Közigazgatási Tanfol
Az Állami Munkaközvetítő Hivatal
A demsusi templom, *Debreczeni Lás*
A török eredetű pécsi belvárosi tem
A mult és közelmult magyar városé

Felelő
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Bud
Szerkesztőségi órá
Előfizetés: tagoknak év

Holczmányi

Templomeröd

(Szeben vm)

l.

Hadtört. Körl

1915.

197 – 199 l.

2 kepet

„EUROPA"
Műn., könyv-, lapterjesztő és
könyvkiadó r. t.
Bp, V., Rotherme[illegible] 12.
Telefon: 127-837.

Holczmányi

(Holzmengen)

kehely (serleg)

XVII. sz.

l.

Arch. Ért

1912. 129. l.

13 Bir. díj.
14 Dinia
15. Istállási díj
16. V. J. mg sz.
17 Tikehomat
18 R. L mg sz.
19 Árf. különtözet

Holcmányi ev.

templom

Halaváts Gyula=

Az alcinai, holcmányi, oltszakadati és feleki románkori templomok. (Kny: Arch. Ert) Bpest é n. (1914) 8. r.

év nélkül, /1940./

yula: A mérnök szerepe a müemlékvé-
o, 0 K, 98 L, Pécs, 1940.

lsa: Pressburger Interieurs. o, K,
ny.

Edith: A kolozsvári Szt. Mihály
y. Erdélyi Muzeum./ 8 o, 33 K, 47 L,
936.

us:-Ernst Mühlbrandt: Die Rosenauer
12 K, 72 L, Pécs, 1896.

f: Melchior Hefele.

la collection historique installée
illon de la Hongrie.8 o, 0 K, 36 L,
900.

Grabdenkmäler in der Westhalle der
arrkirche in Kronstadt.Abbildungen
ann, Text von.-/Kny. /
L, 1896.

sef: A budai régi Szent János kórház
o, 1 K, 42 L, Bpest, 1 923.

HOLCZ, Franz Ignaz

(1752-60)

KOPPÁNY Tibor: A Balaton környékének műemlékei. Bp. : OMvH, 1993 48-50, 180

Sztrizsanova, T. 1860
Szulovszky János 675
Szurcsik János 2690
Szurcsikné Molnár Erika 1455
Szurkos Mária 1866
Szurmay Emő 2157
Szuromi Pál 199, 1832, 2508, 2527, 2674
Szűcs Árpád 2691
Szűcs Eszter 2540, 2639, 2668
Szűcs György 45, 529
M.Szűcs Ilona 2448
P.Szücs Julianna 434, 436, 533, 1135, 1370, 1422, 1549, 1551, 1593, 1672, 1763, 1777, 1808, 18181837, 1852, 2025, 2051, 2128, 2223, 2248, 2283, 2289, 2324, 2335, 2344, 2424, 2435, 2523, 2524, 2796, 2802
B.Szűcs Margit 912
Szűcs Károly 120
Szűcsné Mezei Mária1338
Szűr-Szabó József2692
Szüts Miklós 533
Szverle Mária 1892, 2245, 2708
Szvetov, Igor 2757
Szvoboda D. Gabriella 1477

T- 676
-t- 1362
T.B. 2685
T.J. 412
Tábor Ádám 117
Tábori Aranka 2220
Tagal Imre 668
Takács Béla 684, 713, 1160, 1161, 1184, 1452, 1464
Takács Eszter 2033
Takács Gábor 2402, 2693

Holczapfel Antal

Valner János építőmester pallérjának
közreműködésével épült fel 1767 körül
a miskolci minorita rendház.

Derosényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál,
Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem,
Budapest, (1969-70) 1972 332 l

Holczapfel Antal

Valner János építőmester
pallérja volt Miltolcon. (1767)

Magyar Műemlékvédelem 1969-70
Bp. Akadémiai Kiadó 1972
372. old.

Holcsi Ferenc

láid
z Csallóközi Ferenc

M.D.K.

Holczer György, egri rézmüvesmester

Az egri fürdő bővitésénél, 1839-40-ben, ő is dolgotot
178.o.

Sugár István: Az egri melegvizü fürdők története.
II.m rész. 1791-1965. 165.o.

Az Egri Múz. Évkönyve. Eger, 1966. 10.

HOLCZER György rézmüves. Egerben a Dózsa György u.6.sz. háznak /hrsz.518./ tulajdonosa 1810-43 között.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből.Voit.

HOLTZER /HOLCZER/ György egri rézmüves. Az egri adóösszeirásokban 1800-42-ig szerepel, mint aki egy segéddel dolgozik, a város IV. negyedének 4. fertályában saját házában lakik és a város határában négy szőlőt birtokol. 1809-ben értesülünk, hogy --+ Dienes Antal szegedi rézmüves edényeket és pálinkafőző készséget rendel nála.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Holtzer (Holczer) György

egri rézműves

1800-42-ig szerepel az adóösszeírásokban, mint aki egy segéddel dolgozik. Vienes Antal szegedi rézműves 1809-ben edényeket és pálinkafőző berendezést rendel nélá.

Heves megye müemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 341. old.
+ 320. "

M.D.K.

Holczer György, rézműves

Egerben 1810-43 között a Dózsa György u. 6. a. házban lakik.

Heves megye müemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 341. old.

Stolczer György

rézműves mester 1806 körül Egerben.

Voit Pál szb.: Heves megye műemlékei II. köt.

Magyarországi műemléki topográfiája VIII. köt.

Budapest, 1972.

2801

HOLTZER /HOLCZER/ János egri rézmüves. Egerben a város IV. negyedének 4. fertályában mint vagyontalan --+Stremmel Wöger épitész házában lakik. 1845-ben cinezi a megyei rabok edényeit, majd 1847-ben az érseki fürdő uj gőzkazánját készitti el. Özvegye 1855-ben az istenmezejei rk. templom épitése alkalmával vállal munkát.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

M.D.K.

Holczer János, egri rézmüves

A Pyrker féle egri fürdő bővitésen dolgozott 1829-30-ban. 173.o.

Sugár István: Az egri melegvizü fürdők története. II.rész.1791-1965. 165.o.

Az Agri Múz.évkönyve. IV. Eger.1966

HOLCZER JÁNOS, kovács

Szombathelyen, 1776-ban a tűzoltásról rendelkezés: "1. A fecskendőkhöz rendeltetnek: a lakatosok, kovácsok, pintérek, bognárok, és tislérek, kiket sürgetni és dirigálni fog Holczer János kovács." 105.old

KUNTÁR LAJOS: Régi tűzesetek Szombathelyen 105.old

VASI SZEMLE, Helytörténeti évkönyv, 1938. I.köt. Szombathely, 1938

Holczer János

rézmüvesmester 1845-ben az egri megyeháza épületén dolgozik.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II.

Magyarország műemléki topográfiája VIII. köt.

Budapest, 1972.

3521

MDK

Holczer Karolin, graf.

Iparm. Isk. Dvk. 1934-36.

43.1.

Holczer Jakab

festő

1889–1893.

Éinnisk 1930.84.1.

M. D. K.

HOLCZER

Az 1848-49. i szabadságharc utáni
ujjáépítési tervek vagyai

A tervek alapója: Joseph Weiss
és C. Neuwerth
udvari építészek

Gerő László: A budai vár helyreállítása Bp. 1951. 112. l.

M. D. K.

HOLCZER mérnök

Az ábrahai r. k. plébániatemplom kibővítésének terve (1857-58)

(A kibővítés ismeretlen okból elmaradt.)

Budapest müemlékei II. Ep. 1962. 432. l.

M. D. K.

HOLCZER (Favári) József építészmérnök

A Bazilika építésével foglalkozó 1867—

Ybl Ervin: Ybl miklós 176., 177., 180., 206., 207., 208.,

Holczer József

Kőszegről, 1847–48.
építészeti szakosztály

Holczer József, Kőszegről, 1847—1848 az építészeti szakosztály r. hallgatója volt.

lásd Fleischer Béla 52. l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

MDK

Holczer József, festőm.

Tájkép. Olf. 108x70

Árv. Közl. 1930.4.rk.sz. 55.szám. Kat. 21.1.

MDK

Holczer József

Repr:

A bencés székház, a Szt Jakab templom és a régi gimnázium 1832-ből származó alaprajza és homlokzatai.

56.o. 41. kép.

LELKES ISTVÁN : KÖSZEG. Bp. 1960. v.ö. 154.o.

Holczer József építész és festőművész 4.) Folytatás.
Farbaky Péter: adalékok az Óbudai Plébániatemplom építéstörténetéhez és mestereinek tevékenységéhez.

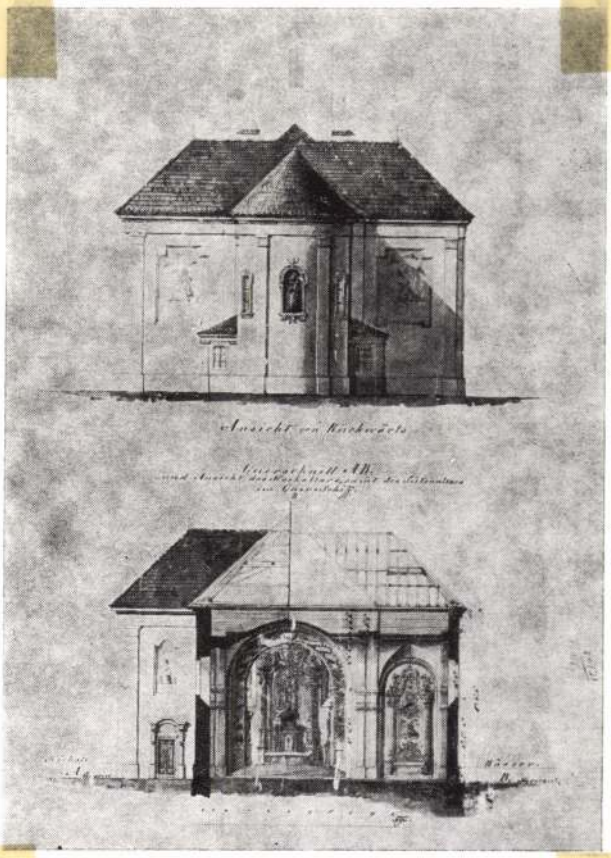

12. *Holczer József bővítési terve, nyugati homlokzat és metszet (1858)*

Művészettörténeti Értesítő, 1985 XXXIV. évf. 3-4 szám, 174-old.

Holczer József, építész és festőműrész 3.) Folytatás
Farbaky Péter: Adalékok az Ebudai Plébániatemplom építéstörténetéhez és mesterének tevékenységéhez.

11. Holczer József bővítési terve, déli homlokzat (1858)

Művészettörténeti Értesítő, 1985.
XXXIV. évf. 3–4 szám, 174-old.

Holczer József építész és kőfaragómester
Farbaky Péter: adalékok az Óbudai Plébániatemplom építéstörténetéhez
és mesterének tevékenységéhez

1) Folytatás

Művészettörténeti Értesítő, 1995. XXXIV. évf. 3-4. szám, 193-old.

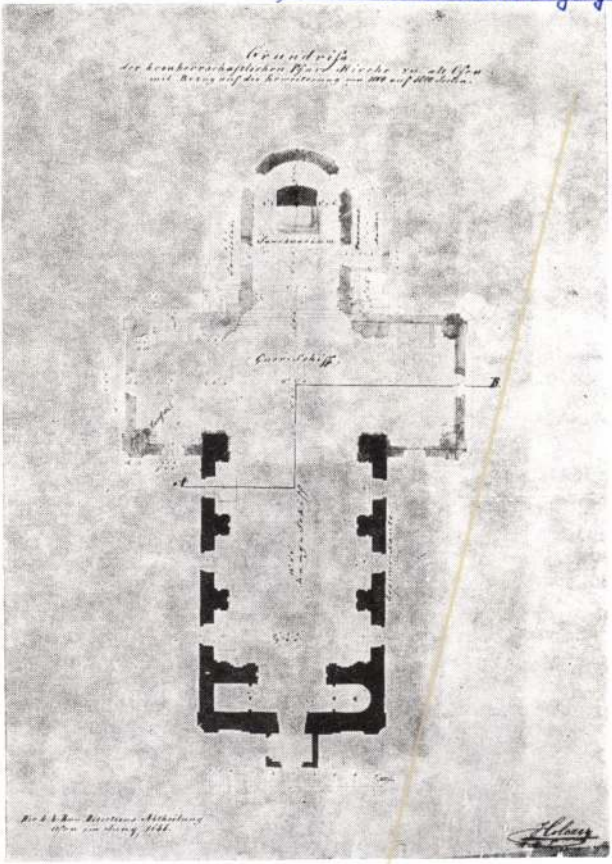

9. Holczer József bővítési terve, alaprajz (1858)

10. Holczer József bővítési terve, főhomlokzat (1858)

Holczer Viktor

Holczer Viktor éksz.-, arany- és ezüstműves üzlete és gyára egyesítve, IV. Ferenciek-tere 4.
187-304

Budapest. 1940. sept.

.-
.-
ett
tt
.

ti-

o-
fö-
ti-
g
vi-

Holczer Lajos
Cigányleány, olaj

Árverési csarnok, 1939. 05 1.

Ecseg /Baranyainé/ 4

szentek csoportjaival. Ikc
munka. A fehér fakeret fe
mel.
Mellékoltár: Mária és Erzs
mint a főoltárkép: ~~Mária~~
~~tét, romantikus táj, hátté~~
~~borszinü kabátban férfi ör~~
1850 körül.
Szószék a mellékoltárral s
ban, fából, fehérre festv
szinü urna füzérrel.
Felszerelés: Hat klasszici
rom klasszicista keretü, f
Kehely. Sodronyzománcos, b
óta a váci székesegyház ki
község tulajdona.

MDK

Holczer Lajos, festöm.

Cigány leány. Olf. Jelz.

Árv. Közl. 1936. márc. 76. sz. 2. rk. sz. 36. l.

Holczer Lajos

Cigány leány, olaj

Árverési Küzlöny. 1936.márc. 2. rendk.sz.

36 1.

MDK

Holczer Lajos

Cigányleány, olaj

Árverési Közl. 1939. dec. 8.rk.sz. 88.aukció.

21 l.

MDK

Holczer Lajos

Cigányleány, of.

Árverési Közl. 1938. dec. 8.rk. 88. aukc.

1.

21

M.D.K.

Holczer Mihály, egri rézműves

egy izben, 1824-ben,
szerepel az adórók összeírá-
sában.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 341. old.

Holczer Rózsi

Ernst-múzeum szinpadművészeti kiállításán szerepelt.

Pesti Napló 932. II. 21.

HOLCZER Rózsi

OMIK 1909- 1944

234

Holczer Károly

1904. őszi

kiállított a Nemzeti Szalonban

Tanulmányfej, olaj.

80 K

Orvosok és természetvizsgálók pozsonyi gyűlése V. 30.

Holczer József, építész és festőművész 2.) Folytatás,

Farbaky Péter: Adalékok az Ábrahám Plébániatemplom építéstörténetéhez és mestereinek tevékenységéhez.

10. Holczer József bővítési terve, főhomlokzat. (1858). (repr.)

Művészettörténeti Értesítő, 1985-XXXI kérf. 3-4 szám, 174-old.

HOLCZER Mihály egri rézmüves. Az adóösszeirásokban csupán egy izben 1824-ben szerepel.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

Holczapfel Fabián

Kolozsvári ötvös

1532

l.

Szádeczky: Iparfejl.

II. 40 l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Holczapfel Fábián

ötvös. Kolozsvár

1730?

lind

Szádeczky II. 40. k.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Enged

.....

a műhelyfőnök
al

8. sorsz. Műhelyi min'a

HOLCZMANN Friderika

M.D.K.

1917-ben Nagybányán a Szabadiskola tagja

Vö.: Nagybánya... Bp. 1934. 332.l.

Holczekker Jakab János

ötvös inas.

Mestere Czingentaller Mihály Kassai Begödött 1710, marc. 3.

Mihalik József: Kassaváros ötvösségének története. Ospest, 1900. 325, l.

Petrovich Emla

Pesto.

Holczhaim Károly
épitiss

Gentnüeml.
459. l.

Holczhaim Károly

Vas. Lap. 1865. 213. l

** *(Állandó szinház Szombathelyen.)* Már régebben fölmerült az eszme, hogy Szombathely lelkes magyar városban a hazai szinészetnek állandó csarnokot állitsanak. Némi csekély tőke már van is letéve e czélra, melynek alapját a vasmegyei naptár, a mükedvelők által rendezett tánczvigalom és szini előadások jövedelmei s a Gigler József borostyánkői plébános ur által ajándékozott 4 db. arany veték meg; most azonban nagyobb lépés történt ez ügyben előre. Ugyanis a házakhoz tartozó palántás-kertek közelebbről kiosztatván, alkalmas helyen 492 ölnyi telket szereztek a szinház számára, nagy részt önkéntes adományok utján, mely telek értéke 2189 ftot képvisel. Igy az ügy élén allók most már elérkezettnek látták az időt, a kivitel megkezdésére s az april 2-ikán tartott gyülésben választmányt neveztek ki Horváth Boldizsár elnöklete alatt az ügy tovább fejlesztésére, mely választmány a Holczhaim Károly épitész által készitett tervet már elfogadta s annak közadakozás vagy részvények utján fölállitásáról gondoskodik. Igy ismét egygyel több magyar város lesz, mely a hazai szinészetet rangjához illően fogja méltatni.

** (P[illegible]

Beaucoup sont dupes par manque de discer-
réalité. Mais, après les événements de
ile de s'abuser, à moins que l'on ne soit

pour lesquelles il est nécessaire de
suivantes:
croît à l'infini les maux qu'il prétend
e du communisme démontre, jusqu'à l'évi
rmation. Le peuple russe se trouve dans
puisse être placé, et il ne s'agit pas
naire que l'on espère toujours devoir
able période de conquête, d'application
que qui enthousiasme les masses. Il n'est
usses et un système social qui sape les
progrès, aient réalisé une amélioration

De Riveira croyait pouvoir aller à l'en-
e soin de leurs intérêts à quelques sou-
ut une des causes qui précipitèrent l'ou
e du désastre espagnol, ne pourra louer
gard des tenants du socialisme.
peut être l'explication de la première,
présente comme matérialiste dans ses
et ce matérialisme doit rendre impossi-
la vie religieuse, mais encore la vie
les êtres intelligents vivant en société.

Holczhaim

l.

Lykanemzromantika

225 l

SCHMIDT JÓZSEF

könyv-, papir- és irószerkereskedő

CSUROG

Holczheim Károly

az alább. egylet alapítótagja

A Vasmegyei Regé-
neti-Egylet évi jelen-
tése. Szombathely
1873. 80. l.

R Ajánlott

Budapest 5
273 /u

Hivatalból
dij átalányozva

Holczheim Károly
ácsmester

építette Szombathelyen a Szőkefoldi Sörkert-
ben az v.n. „Arénát" (szinházat) az
első kábosú előtt. Ez 1911-ben elektro-
mos rövidzárlat miatt leégett. E
Szombathelyi szinházi kérdést a bírált
könyv teljesen hamis adatokkal hozza.

**Szende László: Szubjektiv észrevételek egy szubjektiv
városmonográfiához. /Károlyi Antal-Szentléleky Tihamér:
Szombathely. Bp.1967.**

Magyar Építőművészet 1968 5.n. 62.l.

HOLCZHEIM KÁROLY, épitész

Szombathely Város harmadik rendezési tervének megvalósitasa érdekében bizottmany alakult 1864-ben. Ennek tagjai között szerepelt Holczheim Karoly épitész is. 591.old

HORVÁTH FERENC: Szombathely harmadik városrendezési terve 59o. old

VASI SZEMLE, XXIII. évf. 1969. 4.szám, Szombathely

HOLCZHEIM KÁROLY, építész

SZOMBATHELYEN a város rendezés rendkivüli feladatai miatt 1870-ben újjáalakult a szépitő választmány, melynek egyik tagja lett Holczheim Károly építész is.
594.old

HORVÁTH FERENC: Szombathely harmadik városrendezési terve 590.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 4.szám, Szombathely

HOLCZHEIM KAROLY, épitész

Holczhaimer (Bajor
ország) Holtzhaimer
Peter kőfaragó
1465 – 1493.
l.
Hoffmann Pozsony
28. l.

Hoffmann Südost

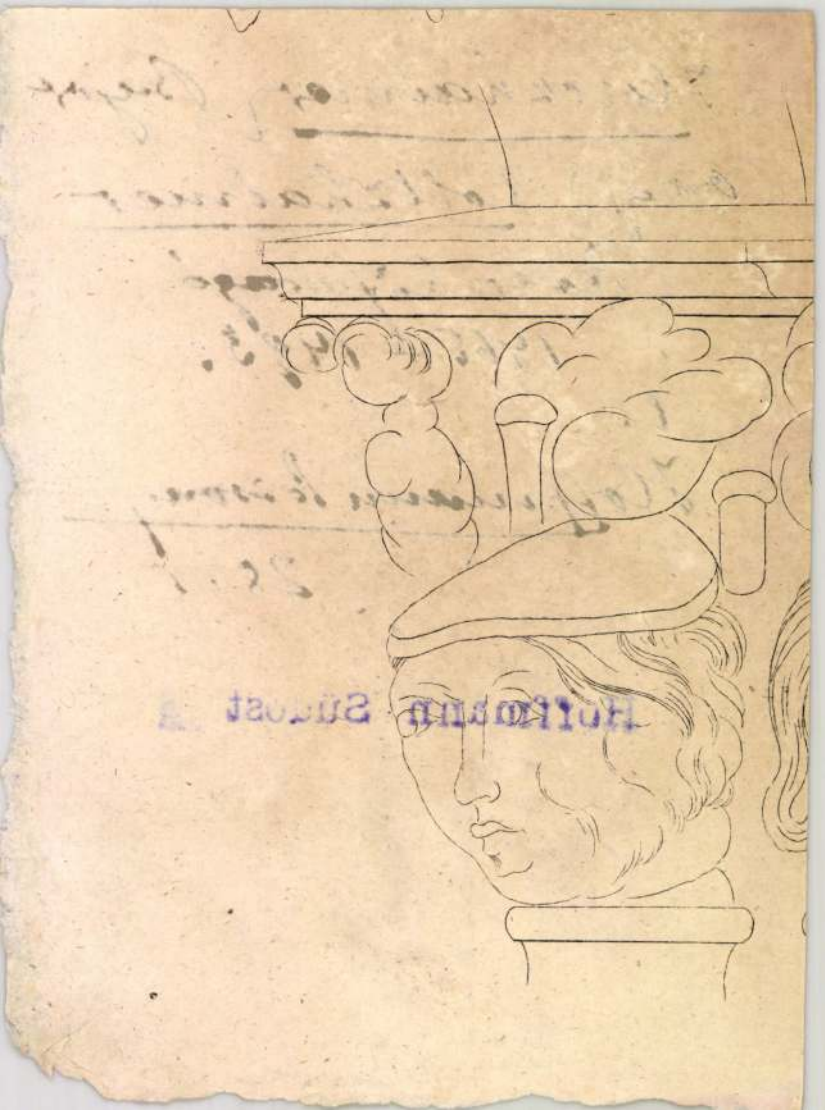

M D K

Holczhauser Károly, festő, Német-Szent-Mihály.
Egy legénnyel.

Kapossy János: Építők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828-ban. Miv. Ért. 1952. 1.sz. 138 l.

MDK

Holczmann Károly rézműves (Szolnok)

1909. Palacskhűtőt állít ki.

Debreceni Iparműv. Kiállítás vezetője. – D. 1909. 20.1.

Dr. Holczmann Lajos

1883/84 – 1884/85-, 1887/88, 1888/89

Ferképzomfoiskèvk

91. l.

D Holczmann Sándor

szül. 1884. Esti tanf.

alakrajz.

Történnek 1903/4

43.

BUDAPEST 93 JUN. 13 13 BM

MAGYARORSZÁG

Műemlérek Országos
Bizottságának Titkársága

utánna
IX Rákos utcza 10 sz Budapest

Holczmayr Simon

ács

Sopron

1695. dec. 15.

polgárcskü

Hazi

tojásdad medaillonban. Fejét tabér-
ának fürtjei vállaira omlanak sar-
nyakkendője csipkéből való, vértbe van
a selyemkendő felett az aranygyapjas
ratai a kéj alatti szalagon két czimer-

Gratia

tor Semper Augustus"

ca di Demetrio Degni in Modona"

ti M..."

malkeretnek 20.1:14. j/a rézlapnak 20.5:14.6

ta dal Sig. Co: Ercole Scala. In Modona 1686.

93 № 8.

HOLCZMANN Valéria

K.D.K.

1917-ben Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya... Bp. 1934. 332.l.

HOLCZNER István kőmüves segéd, aki Jákóhalmán dolgozik 1752-ben, mint --+ Pichler György egri kőmüvesmester kiküldött segédje.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

1962 III 1021

NAGYÜZEM A MŰVÉSZET SZOLGÁLATÁBAN

Hatalmas kötömbök között állok. Szemem követi a vésők, kalapácsok mozgását. Az érdes felületeken itt-ott már átsejlik a forma. Mozdul a gondolat benne, hogy életre kényszerítse...

A Képzőművészeti Kivitelező és Iparvállalat egyik kőszobrász műtermében vagyunk. *Poldauf Medárd*, a vállalat igazgatója, tájékoztat az intézmény céljairól, felépítéséről, az itt folyó munka tartalmáról.

— *Vállalatunk célja kettős: a szobrok kőben vagy fémben való kivitelezése és azok elhelyezése. Másfél év óta még egy harmadik feladatkört is vállaltunk, a felállított művek javítását és tisztítását. Ezt a munkát külön részleg végzi. Van egy modellező részlegünk is, amely kül- és belföldi kiállításokra, ipari vásárokra, múzeumok számára készít műszakilag is csaknem pontos modelleket.*

Egy albumot mutat, melyben az elkészített modellek fotoanyagát őrzi. Egyszerűvonalú, szép ipari formák, precíz szerkezetek, valóban művészi igényű megoldásban.

— *Kivitelező stúdiónk a díszítőszobrászati munkákat végzi. Egy üzemrészünk kellékeket állít elő. Festékek, vásznak, oldószerek előállításával foglalkozik. Három vegyészmérnök irányításával állandó kísérlet folyik. Egyfelől a rendelkezésünkre álló anyagok jobb minőségére irányul, másfelől új anyagok előállítására. Hiszen számunkra elsősorban nem is a nyereség a fontos, hanem produktumaink minőségi színvonala. Óriási jelentőségű kísérletünk közeledik befejezéshez. Fémkisplasztikai sokszorosítás, melynél leglényegesebb eredményünk a munkafolyamat leegyszerűsítése. Így ugyanis — a szériában gyártott terrakotta helyett — ebben az új minőségű alumíniumban, amelynél sajátos vegyifürdővel bronzhatás érhető el, a közönség a terrakottánál valamivel magasabb, a bronznál lényegesen olcsóbb áron juthat fémszoborhoz. Ennek az évnek a végére tervezzük a kísérleti szakasz befejezését.*

Sokirányú az itt folyó munka, de valamennyi területen elégedettek vele. Brüsszelben aranyérmet kapott a vállalat a kivitelezésért. A művészek szeretik az itt dolgozókat, amit a sok — már-már — baráti kapcsolatnál mi sem bizonyít jobban. Egy dosszié kerül elő, melyben intézmények, művészek, dolgozók leveleit gyűjtik össze. Ezeknek az őszinte hangú, elismerő soroknak semmi köze a hivatalos gesztushoz. A beszélgetés során azután megtudjuk, hogy a vállalat három-négy éves perspektívában tízmillió forinttal növelte forgalmát, s az évi 18—19 millió forintból másfél tiszta nyereség.

— *Három szocialista brigád is alakult ebben az évben. Művészeti területen — elsőként. Egy a kőszobrászoknál, amely Medgyessy nevét viseli, egy a cizellőröknél, névadója Mészáros László, a harmadik pedig Süttőn, melyet Engelbrechtről neveztek el. Nemcsak a jó szakmai munka, hanem általános műveltségük szélesbítése is szerepel a feltételek között. A kőszobrászokkal éppen ma délután megyünk megnézni a nemzeti kiállítást. Ugyanis mindhárom brigádot egy-egy vállalati vezető patronálja.*

— *Negyedévenként van versenyértékelés. Ilyenkor vándorzászlót adunk ki. A versenypontokban a munkafegyelem, teljesítmény, önköltségcsökkentés, újítás stb. szerepel. A vándorzászló mellé betétkönyvet is adunk, amit a brigád saját céljaira használhat fel. Az év végére szeretnénk elérni, hogy néhány dolgozót kitüntethessünk, s a kitüntetés mellé ezer forintos pénzjutalmat is mellékelünk.*

— *Itt kell elmondanom azt is, hogy az itt dolgozó háromszáz ember közül negyven rendszeresen tanul középiskolákban, egyetemeken. Szemináriumokon, ismeretterjesztő előadásokon, szabadegyetemen vesznek részt. Fiataljaink a művészeti gimnáziumban hetenként egyszer rajzolni, mintázni tanulnak, hogy az anyag ismeretén túl értsék a gondolatot is. Tanulókat csak érettségivel veszünk fel ezentúl.*

Poldauf elvtárs a szakszervezeti elnökség tagja is. Ebben a minőségben is közvetlen kapcsolata van a dolgozókkal. Milyen az együttműködés?

— *A vezetés minden lényeges kérdésében együtt dolgozom a szakszervezettel, melytől maximális segítséget kapok. Azt szeretném csupán, ha a kollektív vezetés szelleme tovább javulna, és nem minden reszortfeladat a vezetőket terhelné. Van azután egy probléma itt nálunk, amelynek megoldásában a szakszervezetnek kellene tenni valamit. A stúdió dolgozóinál kereseti plafon van, mint a többi dolgozónál, de minden munkaviszonyban álló dolgozónak járó kedvezmény nélkül. Segíteni kellene ezen! Kértük már, ígéretet is kaptunk, de megoldás még nem született.*

Elbúcsúzunk. *Holdampf Gusztávval* a Medgyessy-brigád vezetőjével folytatom a beszélgetést. Szókimondó ember. Lehet, hogy a szakmájával függ össze. Arról kérdezem, hogyan lett kőszobrász, mit vár a brigádtól a félévi értékelésig.

— *Süttőn lettem kőfaragó még 1928-ban. 33-ban szabadultam Pesten. 53-ban kerültem a Százados úti művésztelepre. Csoportvezető voltam, az idén a kőszobrász-brigád vezetője lettem. Többszörösen kitüntetett kiváló dolgozó, szakszervezeti bizalmi — de ez talán nem is fontos — mondja.*

— *Hét tagja van a brigádunknak* — folytatja —, *nem régen alakultunk. Elhatároztuk, hogy a jó minőségű szakmai munka mellett — társadalmi munkában — rendbehozunk mindent a műtermekben. Moziba, színházba, kiállításokra együtt járunk. Tanulóink is vannak. Nagyon igyekvők. Minden segítséget megadunk nekik, hogy négyesnél rosszabb tanulmányi eredményük ne legyen.*

Ányos Lajost a Jász utcai bronzöntődében kerestem meg. Úgy látszik a „fémesek" sem bőbeszédűbbek. Mikor kérdeztem, a brigád naplóját teszi elém nevetve: *„Itt mindent megtalál, amire kíváncsi lehet."* A cizellőr brigád vezetője. 54-ben segédmunkásként került a vállalathoz. Azután átképzős lett. Jelenleg szakmai továbbképzésben vesz részt, hogy munkája követelményeinek minden értelemben megfeleljen.

Tíz tagja van a brigádnak. Feladatukat így jelölik meg: Szocialista módon dolgozni, tanulni, élni. Ányos elvtárs is megszólal:

— *Főfeladatunk a termelés minőségének javítása, a munkaidő lerövidítése mellett, nagyobb anyagtakarékosság, politikai és szakmai továbbképzés. És lassan mindez már személyes követelménnyé, gondolkodássá válik bennünk. Ha például megnézünk egy színházi előadást — a múltkor épp a Hamletet — másnap tovább folyik a vita munka előtt, ebédszünetben. Szeretjük a közös programokat, nem érezzük külső kényszernek. S ha az ember szereti a szakmáját, az is természetes, hogy igyekszik jól csinálni.*

A negyedévi értékelésben ezt olvasom: A brigád teljesítménye az első negyedévben a követelményeknek megfelelt, a bizottság elfogadja. Minden bizonnyal a másodikban is.

Szabó Éva

Blaha Márta és Agárdi Gábor a Fagyosszentek-ben.

PILLANATFELVÉTEL

egy „külső"-ről

Már indulóban van az Ikarus 55-ös a Hunnia Filmstúdió kapuja előtt. Reggel 6 óra 1 perc van, és 6 órára tervezték az indulást. Imponáló pontosság még filmprodukcionál is. A kocsi tele van. Világosítók, építészek, festők, díszletezők, ruhások, sminkesek, kellékesek mind itt vannak. Irány: Váckisújfalu. Tegnap óta ott forgatja **Révész György** filmrendező **„Fagyosszentek"** című új filmjét. A forgatókönyvet **Fekete Gyula** írta. A története két tsz egyesülésének és két fiatal szerelmének konfliktusa körül bonyolódik. A főbb szereplők: Agárdi Gábor, Komlós Juci, Tolnay Klári, Bessenyei Ferenc, Blaha Márta, Sallai Tibor, Tőkés Anna és Mezey Mária.

A kocsiban jó a hangulat. Tegnap kezdtek ezen a helyszínen és mindjárt az első napon 140 jó métert forgattak. Alaposan megdolgoztak érte, de a munkások is azt szeretik, ha tempósan folyik a munka, mert a sok várakozás, őket is idegessé teszi. Hét óra körül megérkezünk a csendes kis faluba és az emberek elszélednek előkészíteni az eszközöket. A műszak, az építészet, a kielékesek, a ruhások és a sminkesek mind külön házban települtek. Azután nagy részük még falatozik valamit, tejet isznak a begyújtóból. A kisebbik rész az italboltban húz fel egyet, s mire nyolc óra előtt néhány perccel megérkezik a rendező és az operatőr (Szécsényi Ferenc) már újból a helyükön vannak. A rendező vidáman üdvözli a stábot, mindenkihez van szava. Amikor megtudja, hogy mi járatban vagyok, kissé huncutul tőlem is megkérdi: — Na és ezért ki kellett jönni? Azután kijelöli az első beállítás helyét, egy hosszú fahrt-ot, a falusi utcán. Megbeszéli az operatőrrel és a szereplő Bessenyeivel, majd elkezdődik a sínek lefektetése és precíz kitámasztása, a hepehupás talajon. Sok a bámészkodó, főleg gyerekek, mert a felnőttek dolgoznak. Ekkor van néhány perc szünete és megbeszélhetjük a film mondanivalóját.

— Nem tsz-ügyről van szó elsősorban — magyarázza —, hanem a vezetés módszereiről. Czimer András, a film főhőse (Agárdi) jóeszű, becsületes ember, jót akar, de az emberek nélkül dönt fontos kérdésekben. Eredményt is ér el, de nem elég, ha az emberek valamihez a kezüket odaadják, a szívükre is szükség van, ahogyan ez a filmben is elhangzik. — Ez a mondanivalónk, és úgy véljük, hogy ez igen aktuális kérdés ma. A szereposztással megismert színészek ismeretlen arcát akarjuk megmutatni. A neves művészek ugyanis kis szerepeket játszanak, és a két főszereplő teljesen új arc a filmen: Blaha Márta és Sallai Tibor, mindketten a Déryné színház fiatal művészei. Jól ismerik a falu népét.

Közben elkészült a sín, elkezdődik a munka legnehezebb része, a felvétel. Bessenyei kétmankós, béna embert alakít, és a sín között kell szembejönnie a felvevőgéppel, vagy tíz métert. Nem könnyű, mert a sín keresztvasai még a természetes járást is akadályozzák, hát még a mankósat, s közben a gép fölé kell néznie. Négyszer is elpróbálják, majd háromszor felveszik.

Kilenc óra, mire a következő beállításra kerül sor. Tolnay Klári egy ház ablakából figyel az utcára. Erősen tűz a nap, és ezért „négerrel" eltakarják, majd egy tízezres lámpával pótolják. Tolnayt zavarja a nagy fény, többször változtatnak a beállításon, hogy melyik a jobb: a természetes napfény, vagy a tetszés szerint beállított lámpafény. Végül az erősebb, de egyenletesebb lámpa mellett döntenek. Tolnay meg is jegyzi: „Ugy kell nekem, ha színész lettem."

Magasan áll a nap, amikor elbúcsúzunk a forgatócsoporttól. (T. Gy.)

---

1. A membrán előtti levegő túlnagy kompressziójú,
2. a visszatérítő erő nem arányos a kitéréssel,
3. a lengőtekercs menetei kiléphetnek a mágnes homogén mezejének tartományából.
4. a membrán deformációja.

A nonlineáris torzításokat az úgynevezett klirrfaktorral (torzítási tényező) jellemezzük. A torzítási tényező megadja, hogy milyen nagyok a nonlineáris torzítások által létrejött felharmonikusok az alapharmonikusokhoz viszonyítva. A torzítási tényező a hangszóróknál a legmagasabb 4% értéket nem lépheti túl.

3. HATÁSFOK

A hangszóró hatásfoka egyenlő: a kisugárzott akusztikus teljesítmény aránya a felvett villamos teljesítménnyel. A hatásfok nagy mértékben függ a hangszórók teljesítményétől, általában a nagyobb teljesítmény felé javul. Függ elsősorban a légrésben levő térerősségtől. Ezek szerint a jó hatásfokhoz nagy térerősség tartozik. Kis teljesítményű, kúpos membránú hangszóróknál 1—2%, míg nagyobb teljesítményűeknél sem haladhatja meg a 3—5%-ot. Ez jelenti egyben, hogy a hangszóróba bevezetett villamos teljesítmény 95—98%-a válik felhasználhatatlanná az átalakítás során. A korszerű, tölcséres kivitelű, gömbhullámokat előállító fémmembrános hangszórónál 30—35%-os hatásfok is elérhető.

A jó hatásfok elsőrendű minőségi jellemző egy hangszóró megítélésénél. Ez könnyen belátható az alábbiak folytán: ugyanis, ha egy rossz hatásfokú hangszórót akarunk működtetni ugyanakkora hangteljesítménnyel, mint egy jó hatásfokút, akkor megfelelően nagyobb teljesítményt kell hozzávezetni. Ezáltal természetesen nagyobb mechanikai igénybevétel lép fel a hangszóróban, ez azután erősebb torzításokat eredményez.

Ugyanazt az erősítőberendezést feltételezve az erősítő kimenőteljesítményének a növelése következtében az erősítő torzítási tényezője is megnő, amely az eredő torzításokat fokozza. A fentiek bizonyítják, milyen fontos, hogy filmszínházaink a megfelelő minőségű és teljesítményű hangszórót válasszák ki.

4. SUGÁRZÁSI SZÖG

A filmszínházakban különösen fontos, hogy a terem bármely helyén egyenletes legyen a hangellátás. Mivel a korszerű filmszínházak nézőtere, éppen a cinemascope és 70 mm-es filmek vetítésére való tekintettel, meglehetősen széles, ezért a hangszóróknak nagy oldalirányú kisugárzási szöggel kell rendelkezniök, hogy ezzel az oldalsó helyekre is elegendő hangenergiát tudjanak eljuttatni. Ez vonatkozik mindenekelőtt a nagyfrekvenciákra, amelyet a hangszóró erősen irányítva (nyalábszerűen) sugároz. Ha a magashangok sugárzási szöge túl kis értékű, a szélső helyeken ülő nézők túl gyengének hallják a magas hangokat, és bennük hamis hangérzet keletkezik. A széles sugárzási szög különösen a térhatású hangvisszaadó berendezésnél nagyjelentőségű, miután itt a vászon mögötti bal vagy jobboldali hangszóró az ellenkező térfélben a nézőtől meglehetősen távol esik, és így nem megfelelő méretezés vagy beállításnál a hanghatások zavaróan jelentkezhetnek.

MÜLLER FERENC
főmérnök

(Folytatjuk)

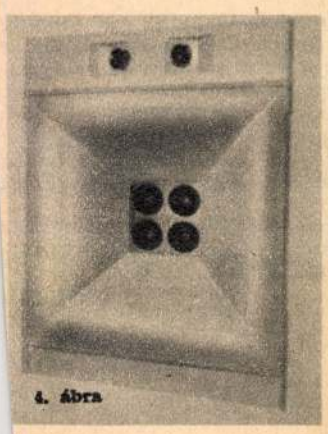

4. ábra

5. ábra

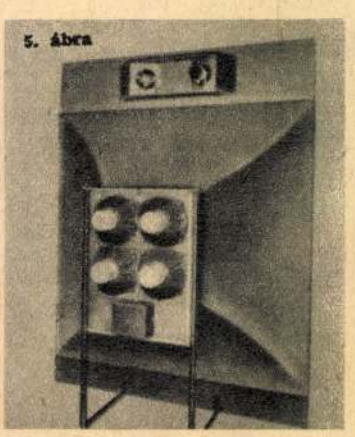

M.D.K.

Holdampf Sándor utódai,
Áprilytestvérek, Pachl és Wilsch

A tőzsdepalota süttői kőmunkával kapcsolatban elvégzett kőfaragó munka összegek leszámolásával.

A budapesti árú és értéktőzsde . . . . Bp 1908, 41 lap.

~~Gyulai László~~

Holdampf S.

kivelgyerdt irat

Méltóságos Uram!

Meiszner bir. titkár e hó 12 kén kelt és ma reggel kézbesitett levelében arról értesit, hogy elösször is mutassam ki, hogy a jaáki templomra forditott 150,000 frból mennyi esik az épitkezésre és mennyi a túllépés.

Tudatom Méltóságos Urammal, hogy mintán az összes ératok, heti számlák, utalványozások és rendeletek a felülvizsgáló mérnöknél vannak én ezt jelenleg pontosan kimutatni nem tudom. Hozzávetőleg számitásom a következő: A 150,000 forintból vagyis 300,000 koronából elköltöttünk a még kiutalatlan 1287 kor. 12. fillér levonásával 298,712 kor. 88. fillért. Ezen összegben van a belső berendezés eddigi költsége cka 14,600 korona és igy az épületre ez ideig felhasználtatott 284,112 kor. 88. fillér. Ezen összeghez adom a belső berendezésre és kapuzat helyreállitására szükséges 36,000 koronát lesz a főösszeg 320,112 kor. 88 fillér mint a remélhető összes kiadás. Ezzel szemben van 150,000 forint arar 300,000 kor. az épületre és 33,000 korona a belső berendezésre, összesen tehát 333,000 korona igy tehát a remélhető megtakaritás 12,887 kor. 12 fillér.

A 2019 korona iparos számlák kiegyenlitése áll: Gregersen G. és fiainak a padokra 619. kor. 20. fillér. Reichenbergernek 1000 korona, és Holdampf S. utódainak 400 kor. össz. 2019 kor. 20. fillér.

Méltóságos Urammak

alázatos szolgája

Gyalus László

épitész.

Budapest 1903 Mápis hó 13.án

MDK

Holdampf Sándor

Az országház kőfaragói munkáinak nagy részét Holdampf végezte. Az épület külsején a labazati réteget, az udvari labazatot, a vesztibulumot, pilléreket, fogrovatos főparkanyt, a kupola, ülésztermek és tornyok főparkanyat.

Galgóczy István: Az épülő új orszaghaz fobb vállalkozói.

Ország-Világ, 1894. 19.sz. 318.l.

Holdampf Sándor Kőforgó

Budapesti Szemle, 1891.

LXVII. 105. – 133. l. Telkes Simon:

Agyagipari Társulatunk.

Holdampf Sándor

Kőfaragó Süttő

1903. jelei Sepl. rest.

lánd dolg.

II. r./

Lamagyipár alm 353. l.

~~tudtad, te árnyék, távoli és néma,~~
~~milyen a forrás mellett halni szomjan.~~

Simor András fordítása

Holdas György

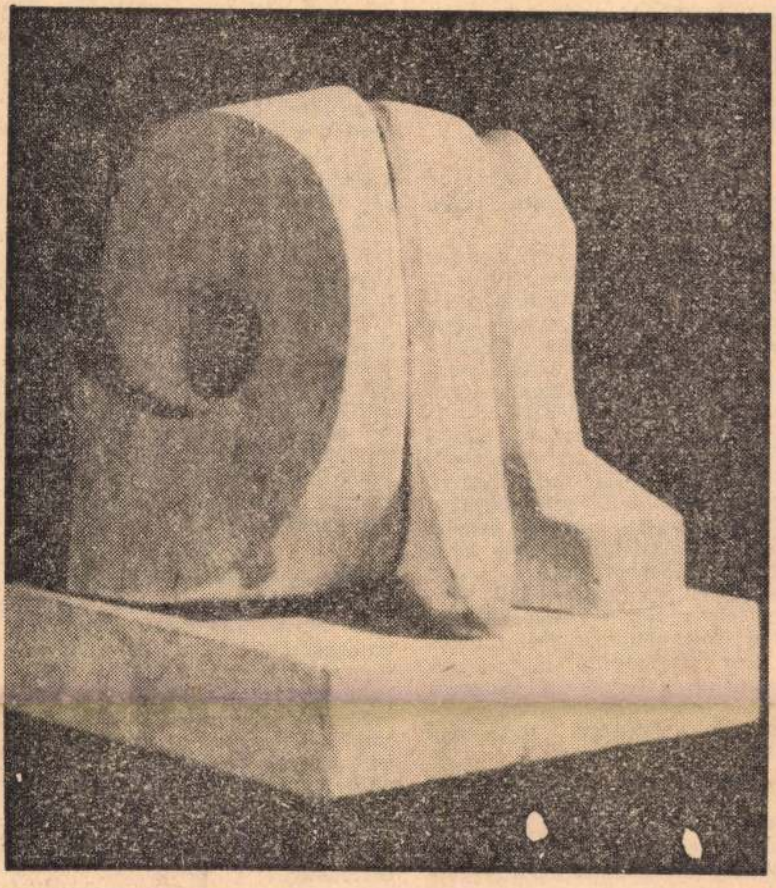

Holdas György kiállításáról

ÉLET ÉS IRODALOM
Bp. 1977. 6. juli. 16.
XXI. évf. 29. sz. 6. lap.

ismerhették egymást; sorsuk is különféleképpen formálódott: volt, akit elpusztított a fasizmus, akadt, aki megjárván a maga, Horthyék által előkészített kálváriáját, megmenekülhetett, és előfordult, hogy átvészelhette a viharos éveket. Akár így, akár úgy (ami, persze, az emberi élet szempontjából korántsem közömbös): Budapest, a magyarság élményükké lett.

★

Egy rövid, s korántsem teljes névsort idéznék fel.

Elsőként kell említenem, a mártíroknak kijáró tisztelettel, a Husztról érkezett ukránt, *Nikola Vapcárovot*. Fiatal költő volt, és verseit orosz nyelven írta. Már szülőföldjén bekapcsolódott a munkásmozgalomba. Később a budapesti egyetemre került tanulni, de részt vett a Szovjetunió elleni háborút elítélő mozgalomban, tehát a horthysta politikai rendőrség letartóztatta. Súlyos börtönbüntetésre ítélte a máramarosszigeti bíróság, később pedig a hitleristák hurcolták koncentrációs táborba. Ott is érte utól a kényszerű, a tragikus halál. Verseinek egy részét, s éppen a Budapesten írott költemények többségét nem ismerhetjük, mert letartóztatásakor a rendőrség elkobozta iratait, s azok talán ma is ott lappanganak valamelyik rendőrségi irattár mélyén.

A lengyel költő, *Tadeusz Fagrat* úgy került Magyarországra, hogy a háború által eltiport hazájából menekülnie kellett, s itt, nálunk talált ideiglenes otthonra. Nem ő az egyetlen, akkor szerzett nyelvtudás fordításokban kamatozódik, azaz irodalmunk közép-kelet-európai otthonosságában.

Érdemes lenne végigelemezni ezeket a műveket. Milyen kép alakul ki a háborús magyar fővárosról a szerb, a román, az ukrán, a szlovák művek alapján? Ismereteim szerint nagyjából a magyar írók által rajzolt hangulatok ismétlődnek.

Ez viszont új jelenségre utal. Ha a szomszéd népek korábbi magyarság-ábrázolásainak többségére emlékezünk, kivált az első világháborús időkből: a domináns hang ellenséges, az elnyomónak szóló elutasítás. A második világháború idején elsősorban a sorsközösség érzékelését vehetjük észre. A németeknek, a fasizmusnak való kiszolgáltatottság közös élményét. És a közös dühöt a *saját* fasiszták ellen. Az egymásra utaltság felismerése, a felszabaduláshoz fűzött remény különböző tudatossági fokon érvényesül. A szándék azonban jól felismerhető.

★

Nemrég Budapesten találkozhattam Tišmával. Az ő ötlete volt az, amit most továbbítok. Mi lenne, ha egyszer valamely intézmény vállalkozna ennek a különleges közép-kelet-európai találkozónak a megszervezésére? Azoknak a szlovák, román, szerb, ukrán, lengyel íróknak kellene találkozniok egyszer, akik népünkkel együtt élték át a fasizmus gyalázatát, s azóta is őszinte barátaink. Érdekes korkép, fontos történeti adalék lehetne az eredmény.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Holdas György

GOLDBERGER TEXTIL

1963 MÁ[illegible]

4

Paletta

1021

Holdas György, a fiatal szobrász, Szamosi Soós Vilmos szobrászművész tanítványa — Leila című női portréján dolgozik. A Pest megyei képzőművészeti kiállításon mutatkozik be művével.

ó átadás...

Holdas György, szobrászművész

Gyárfás Péter: Kis méretben. A VI. Országos Érembiennáléról.

7 Holdas György: Hivatalos jelentés, vörösmárvány, ∅ 12 cm

Művészet, 1987. nov., dec., 80-old.

Holdas György, szobrászművész
Magyar Objektművészet 1985-ben?
Kiállítás az Obudai Galériában.

2. Pedál medál, 1980. |repr.|

Magyar Építőművészet, 1986. 2., 58-old.

HOLDAS GYÖRGY

KISPLASZTIKAI BIENNÁLÉ '83. Pécsi Galéria

országos kiállításon sem. Annak a hatvan művésznek az alkotásai „beszélgetnek" egymással a hűvös fehér falak közt, akiket az egyéni kiállítás biztonságos fórumán kívül — érdekel még a közös megméretés.

Ebből adódik, hogy először a friss plasztikai gondolatok (utánérzéseket és merev emelkedettséget egyaránt nélkülöző) hangulata ragadja meg a látogatót. A lírai vagy rusztikus stilizálás helyett inkább a szociologizáló megközelítés, a szépelgő formaalakítások helyett inkább az elmélyült anyag- és szerkezetvizsgálat,

az egyéni utak vállalásának őszintesége minősíti a kollekciót.

Az autonóm igényű iparművészeti alkotások végképp bevonulni látszanak a kisplasztika sáncai mögé; Széchy Beáta papír-, cérna-, pleximiniatúrái, El Kazovszkij szentélyei, Trombitás Tamás *Neon-tárgya* valóban műfajfelettiek. De Kecskeméti Sándor samott és agyag *Fala*, Kertészfi Ágnes *Üvegplasztikája* sem emlékeztet már anyagának eredetileg praktikus funkcióira.

A gépi és a kézi eljárásokat egyesítő konstruktivista acélszobrászat eredményei ezen a kiállításon is kiemelkednek a térformák fegyelmezett vizsgálatával, a rideg anyagban megfogalmazott festői vagy lírai mondandókkal, a közösségi indíttatásokkal.

A díjazottak közül a fiatal Tornay Endre Andrásra és Paulikovits Iványra igen érdemes figyelni. Az egyiknek folklórasszociációkat keltő, fából faragott mesélő „tárgyai", a másiknak abszurd *Kentaurja* jelzi a magánmitológia-teremtés lehetőségeit, a játékosság és a szakmai tudásból lényegfelmutató képességét.

(Képünkön Holdas György Talpas című szobra.)

Husz Mária

83. 4. 0.

szél igencsak beleakaszkodott a *Bojtorján* vitorlájába. Ez azonban még nem lehet elég a sikerhez, mert zenélni is tudni kell. Márpedig a négytagú country-csapat azt is tud.

Nemrég megjelent második nagylemezükön is tiszta vokális hang-

Holdas György szobrászművész

A szentendrei Bükkös-parton készített játszóteret 1949-ben a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának kísérleti műhelyének tagjai készítették: Erdősi Gabriella, Sárkány Péter, Németh Marta F., Zámbó István, Holdas György és Nemes Attila. A játszótér létrehozásának felajánlották a KISZ Közp. Bizott.-tól kapott 20 ezer fr-os díjukat, a játszóezközök terveit és a kezük munkáját is. Így született meg a színes fantáziadús, egyéni hangvételű játszótér. Mai állapota lehángoló. A kötélhálók, fajátékok egyrészt teljesen elpusztult, a mászóplasztika hajdani vidám, színes ábrái megfakultak. A beton szélei letöredeztek, rozsdásak, életveszélyesek.

Izlések és pofonok.

1984. VII. 19. Televízió 18.35 (Sz. Lné.)

Holdas György, szobrász

L: Farkas Ádám

Vadas J. Lapos plasztikák 13

Élet és Irodalom, Bp. 1983 aug. 12. XXVII/32

Holdas György

Szurozi Pál: Triptichon
Országos tárlatok Szegeden és Vásárhelyen

Művészet, 1982. január

Holdas György, grafikus

Holdas György: Előszoba

Hold

Elő

8.

XX VIII/20

hogy X. Y. saját kérésé[illegible] mányba vonult. Az ön esetében mi a helyzet? Hivatalos helyen kérték, hogy kérje nyugdíjaztatását, vagy tényleg a saját ötlete volt nyugdíjba menni?

— Ahogy ezt a házasságok felbontásánál mondani szokták: kö-

a jobb, érdemibb együtt[illegible] a Központi Múzeumi Igazgatósággal és az annak felügyelete alá tartozó polgári fegyveres őrséggel, illetve az együttműködés hiányaira nem hívta fel a figyelmet." Be kell vallanom: ez utóbbi pontot én nem

Holdas György

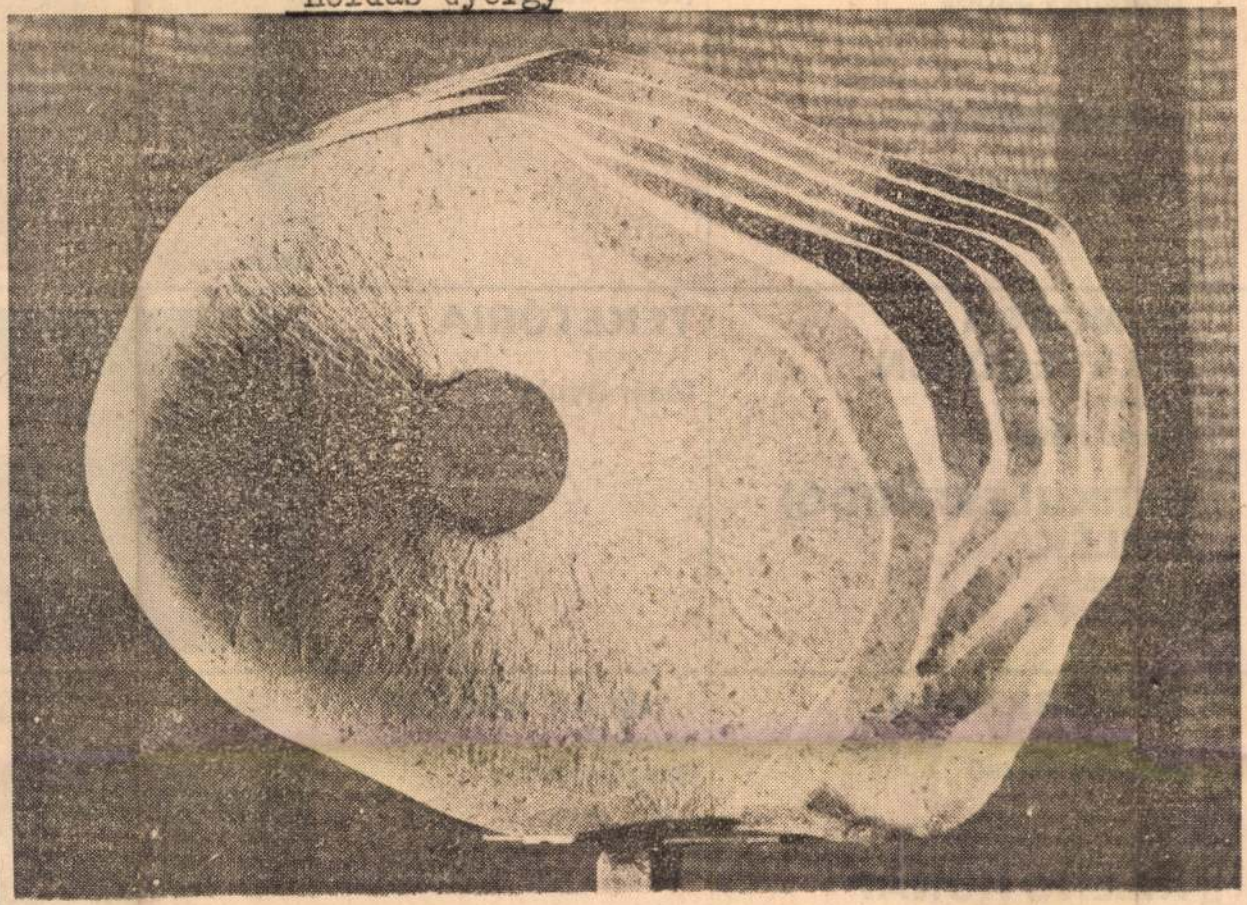

Holdas György szobra

Élet és Irodalom, Bp. 1977. febr. 12.

XXI. évf. 7. sz. 7. lap.

A KARD
Rendező:
Dömölky János

ÁRVÁCSKA
Rendező:
Ranódy László

POKFOCI
Rendező:
Rózsa János

ZONGORA A LEVEGŐBEN
Rendező:
Bacsó Péter

HERKULESFÜRDŐI EMLÉK
Rendező:
Sándor Pál

TEKETÓRIA
Rendező:
Maár Gyula

TÜKÖRKÉPEK
Rendező:
Szörény Rezső

KILENC HÓNAP
Rendező:
Mészáros Márta

LÚDAS MATYI
Rendező:
Dargay Attila

Holdas György

A szentendrei Vajda Studió tagja

Magyar Hirlap 1980/7/11/6

Csajka: Akiknek sikerült

Holdas Imre: Anyagában színezett Tipox-gyanta, üveggyöngy töltelék, felületén színezett poliészterkitt bevonat, kisplasztika, 23×23×30 cm

Holdas Imre

Művészet, 1974. 11. sz. 2. old.

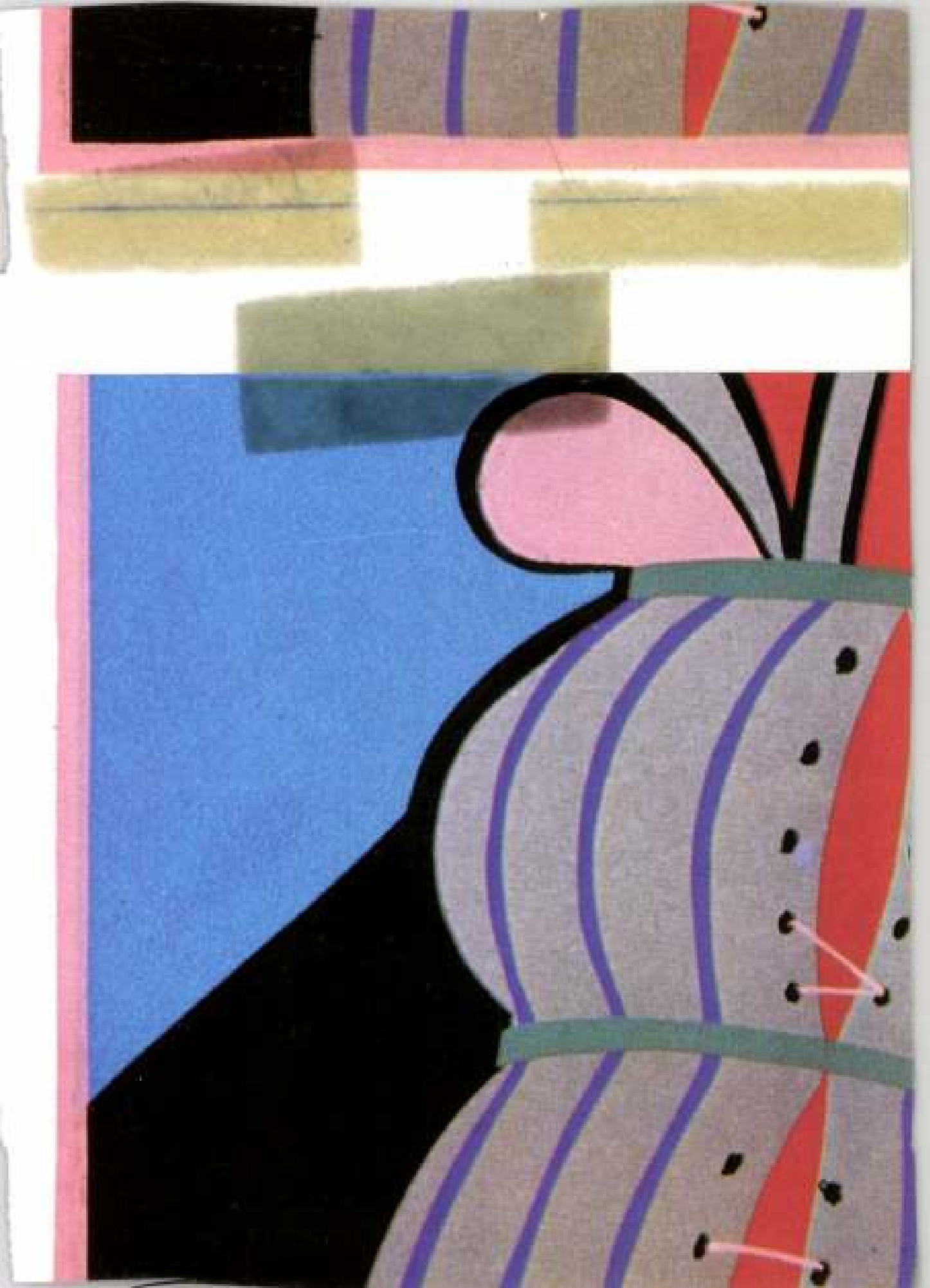

Holdas György

Holdas György:
Lebernyeg

A Zánkai Úttörőváros galériája a budapesti Műcsarnokkal együttműködésben rendezte meg ismét a köztéri szobrok bemutatóját. Az úttörőváros meghitt hangulatú udvarán csaknem negyven kortárs alkotó műve nyújt szép élményt a gyerekeknek és a vendégeknek. Hagyományosan október elejéig látható a szoborpark kiállítása. Egyik legértékesebb mű ifj. Szabó István Petőfi-je az úttörőváros tulajdona.

Szoborpark Zánkán.
Napló/Veszprém, 1978. szept. 17.

Holdas György, szobrán

d: Lovza Márta

Rózsa Gy: Farmernadrágba bújt felhő 7.

Népszabad-ag. Bp. 1979. dec. 30.

Haldas György, szobrász

A Magyar Nemzeti Galériában a hó végéig látható a Fiatalok Stúdiójának jubileumi kiállítása. – Még 1944 nyarán alakult meg a stúdión belül a kísérleti műhely, melynek tagjai jövőt szeretnének. – A művész is tagja a műhelynek.

Losonci Miklós: A Fiatalok Stúdiójának jubileuma.

Pest Megyei Hírlap, 1974. dec. 6.

1979. VI. 9. Kossuth 5.20
Jó reggelt

Holdas György
Erdszmüvész

- A Halászbástyán nemcsaka főváros panorámája, hanem az un. Bástya galéria kiállitása is érdekes látványt nyujtanak holnaptól, vasárnaponként. Az első kerületi Tanács müvelődési házának rendezésőként Holdas György müveit nézhetik meg a Halászbástyán.

Haldas György

Haldas György sorhait bemutat-
ta az Ujpalotai Lila iskola-
ban.

H. Gy.: Haldas György sorhai.
Tükör, 1977. ~~június~~ május 29. 3. lap.

Holdas György

Anderetből és máványból faragja Holdas György szobrait. Szobrain a természet tényei és dinamikai törvényei látszanak

H. Gy.: Holdas György szobrai.
Tiehor, 1977. május 29 - 3 lap.

HOLDAS GYÖRGY

PALOTAI TÁRLAT

73.0366 — Kossuth Nyomda, Budapest

A kiállítás nyitva:
1977. május 3—20-ig

Megtekinthető: naponta 12—19 óráig
szombaton 10—17 óráig
vasárnap szünnap!

Megközelíthető:
a 173-as autóbusszal (munkaidőben a Keletitől),
a 73-as autóbusszal a Bosnyák térről,
a 69-es villamossal a kisföldalatti Mexikói úti végállomásától

A XV. kerületi Tanács Végrehajtó Bizottsága,
a Hazafias Népfront XV. kerületi Bizottsága,
a Fiatal Képzőművészek Stúdiója és a Műcsarnok
szeretettel meghívja 1977. május 3-án hétfőn 18 órakor

HOLDAS GYÖRGY

SZOBRÁSZ KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÓJÁRA

A kiállítást megnyitja: Dr. Losonczi Miklós művészettörténész

A kiállítás helye:
Bp. XV., Kavicsos köz 4. LILA Iskola aulája

Holdas György

nokvánnivelő (Szentendre)

munkái a Szentendrei Képtárban

Pest megyei Hírlap

1984 nov. 14.

Holdas György szobrászművész

Salamon Nándor: Vejazottak, félidőben, sopron, Lábasház.

Holdas György: Hatósági ember, márvány, m: 17,5 cm, 1987

Művészet, 1988., 11-12, 1-old.

HOLDAS GYÖRGY
1984

SZENTENDREI MŰHELY GALÉRIA

Márvány érmek, tusrajzok, grafikák

■ Néhány évvel ezelőtt ismertem meg a fiatal művészt. Még kiállítása sem volt akkor. Márvány szobrait szabadtéri bemutatóként kertjében állította ki. Kőbe vésett csavart spiráljai, áttört gömbjei, műanyag plasztikái gombamód szaporodó lakótelepeink egyhangúságát jól oldhatnák, a sivár, zord tűzfalakat emberibbé, szebbé tehetnék — írtam akkor. Azóta már vidéken és a fővárosban is láthatták a tárlatlátogatók ezeket a finoman megmunkált alkotásokat. Csakhogy a kísérletező kedvű *Holdas György* karakteresen induló pályája meglehetősen megváltozott azóta. Sokakat meg is lepett. Mostani kiállításán már rajzait, érméit, plakettjeit láthatjuk. Vésett-faragott, majd mívesen, aprólékosan megmunkált grafikákat készített. S nem afféle szobrászi melléktermékként. A teljesen felülnézetben ábrázolt figurák meghökkentő metszetei ezek. Olyanok, mint valamiféle anatómiai tanulmányok. Az embert három pontjánál — fej, törzs, láb — metszi, s jól kihasználja a raszterháló adta lehetőséget. Érméi, kitüntetései sem szokványosak. Korong formáikat márványból készíti, s különböző elemekkel vegyíti. Különös hatást kelt a szemlélőben, hogy a márványba hol kerámiát, hol fémet, faszöget vagy éppen kötelet applikál.

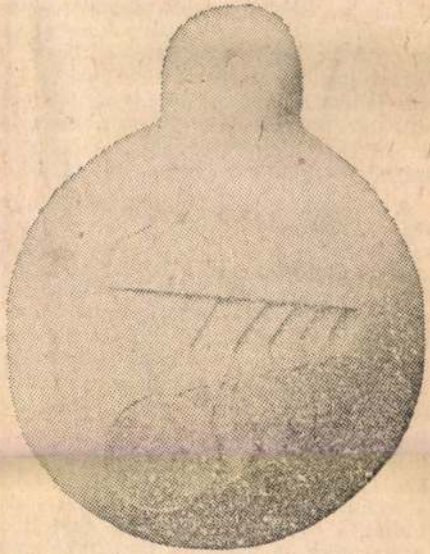

Holdas György kortárs szobrászatunk újító, kísérletező kedvű művésze. Biztosan fogalmaz nagy és kis méretekben egyaránt. Mondandója szerint hol térben, hol síkban. Tudatosan elmossa a műfaji határokat. Bizonyára még sok meglepetést tartogat a számunkra.

cs. m.

Háztartási eszközök dédmamáink korából

Mintha nagyanyám konyháját látnár viszont, az *Óbudai Helytörténeti Múzeum kiállítótermében.* Az ódivatú konyhakre denc üvege mellé képeslap betűzve, szekrénypolcon sorakozó kávésbögrék k zött feliratos emlékpohár. Az asztal me lett két „hokedli" áll viaszosvászonn letakarva, távolabb az öreg tűzhely. századelő tipikus konyhájának hű má

A bútorokon, a falon mindenütt hí zések. „Naptól virít, naptól hervad a zsa, Hogy szeretlek nem tehetek én ró... „Szív küldi szívnek szívesen", olvashatók az édeskés sorok a tűzhely és az asztal feletti falvédőkön. Nagyanyáink „stafírungjának" fontos kellékei voltak a tucatjával előnyomott összekopírozott, életképeket ábrázoló kézimunkák. Színes fonallal kivarrott álmok elevenednek meg a fehér vásznakon.

Ma az elektromos gépek, műanyagok, konzervek, félkész ételek korában képet alkothatunk arról, hogyan látta el a családját, a nyolcvan, száz évvel ezelőtt élő háziasszony. A kiállított tárgyakból, azok kezelésének, használatának ismeretében megállapítható, hogy legalább kétszer annyi — ha nem több — időt töltöttek a konyhában. A különféle mozsarak, törők, darálók, rézüstök ma már csak kedvelt, keresett lakásdíszként ismertek. A régiségek gyűjtőinek szívét méltán megdobogtatják a különféle spiritusz-kávéfőzők, valamint a hozzájuk tartozó kellékek.

1982 SEP 8

PESTI MŰSOR

MH SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

másként ragadja meg a ... talmat, más a személyiség megközelítése, más a felületkezelése. Például *Veres Péter* professzoros tekintete, *Ady* túlhangsúlyozott arcvonásai, *Liszt Ferenc* átszellemültsége, *Czóbel* meghökkentő és *Nagy István* kihívó fejtartása, *báró Hatvany* méltóságteljesen fenséges ábrázolása, *Szőnyi István* szomorúnak látszó, de mégis mindent vállaló-akaró egyénisége.

Varga Imre elismert művész. Életműve sokszólamú, szerteágazó, s számát tekintve is gazdag. Mindig az ábrázolt személyiség habitusát, mozgásának egy fontosabb pillanatát, gesztusait ragadja meg, karakteresen. Számára sohasem a stílus, hanem a minőség és a kompozíció belső rendje a fontos. **cs.**

~~feküdtem hányt szemmel, zűrzavarosan~~.

Holdas György

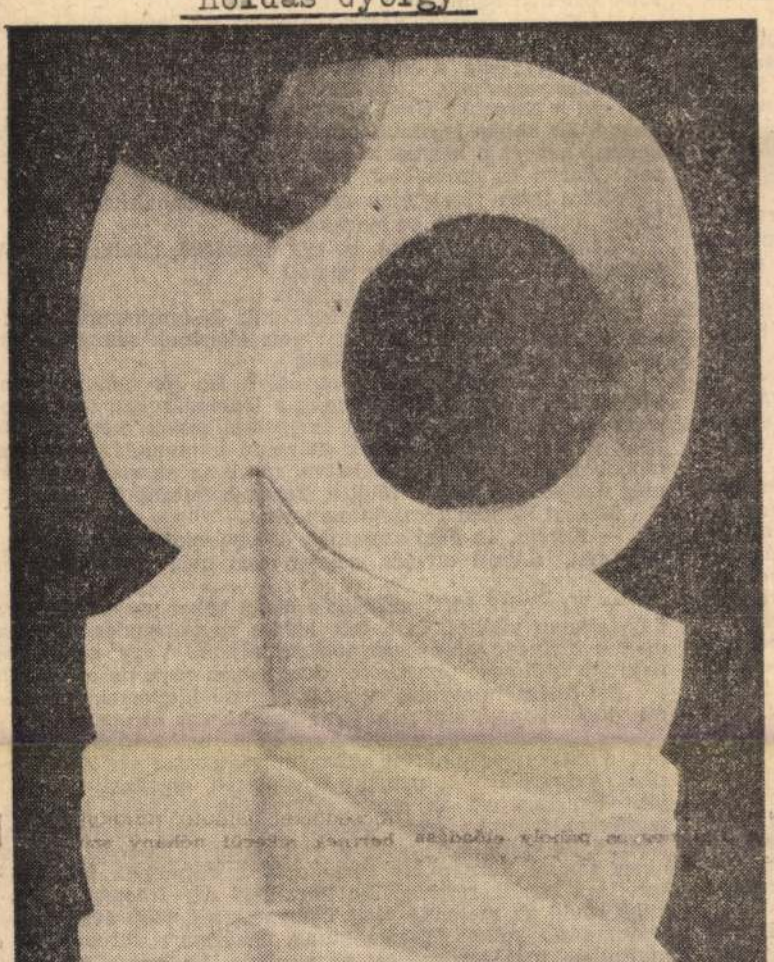

Élet és Irodalom, Bp. 1977. május 14.

Holdas György kiállításáról

XXI. évf. 2o. sz. 13. lap.

folklór fölfedezőjét és fölhasználóját, emlékét megőrizzük, műveit kiadjuk, sőt, a Horthy Miklós utat neveztük el róla. De hát ilyen muzsika kell a magyar népnek? Csakis egy szűk sznob rétegnek!

— Kérem szépen, Bartók szerepe... — próbáltam most már én is közbeszólni, Rákosi azonban nem figyelt oda.

— Ami pedig a meséjét illeti, közönséges rémregény, misztikus zagyvaság. Tökéletesen méltó Lengyel Menyhérthez, aki a Ninocska című szovjetellenes filmgiccsel vált hírhedtté, de abban legalább benne volt a Greta Garbo... Na kérem, hát ez a helyzet a kulturális életbe való úgynevezett „durva és erőszakos" beavatkozásokkal. Csupán azért taglaltam ilyen részletesen ezt a szennyiratot, hogy tisztán lássák, mibe ugrattak be magukat!

Lerakta a paksamétát, be egy dossziéba, eltolta magától, végzett vele. Velünk is, úgy tetszett.

— Tehát halljuk, mit akarnak.

Nem feleltünk, némán pislogtunk és igyekeztünk mennél kisebbre összehúzódzkodni: nem akartunk semmit. Nem mi ajánlkoztunk, hogy idejöjjünk.

— Úgy értsem, nincs ellenvetés? Na jó, rendben van, zárjuk be az ügyet. Visszavonják a lemondásukat, természetesen írásban. Akár itt kint is lediktálhatják, két sor. És kész, el van intézve, tessék felvenni a munkát. Azt nem mondom, hogy el is van felejtve, most az egyszer azonban még napirendre térünk fölötte. Tehát befejeztük?

Megint Kuczka köszörülte a torkát.

— Kérem, én nem szeretnék befolyásolni senkit. De engedelmet, Rákosi elvtárs, nekem ezen még gondolkoznom kell.

— Mennyit? Mért szükséges olyan sokat spekulálni? Az ügy teljesen világos, és a tett halála az okoskodás. Hogy a maguk kedvenc Madáchát aposztrofáljam. Vagy egy kissé nagyobb költővel: *Conscience does make cowards of us all.*

Ezt felém irányozta, egészen tűrhető kiejtéssel, bár némi vidékies ízzel, ami a magyar beszédén is érezhető.

— Kuczka, maga mindent ennek a rendszernek köszönhet, a mi emberünk. Hát akkor mit játssza a sértett ellenzékit, vannak arra a szerepre épp elegen, magának nem áll jól. Olvastam ezt az agyonreklámozott Nyírségi naplóját.

sorolja a vasúti restiben, ha fizet neki egy fröccsöt... Nekünk rövid tíz esztendő alatt Magyarország több évszázados lemaradását kellett felszámolnunk, nehézipart teremtenünk, szocialista mezőgazdaságot: az a csoda, ha nem követtünk el százszor súlyosabb hibákat! És amit elkövettünk, őszintén föltártuk, kijavítjuk. De persze kritizálni, kibicként lefitymálni könnyebb, mint csinálni!

Nem engedett mást szóhoz, most Vészihez fordult.

— No és maga? Megvallom őszintén, meglep a viselkedése. Maga munkás volt, vésnök, egész életét a mozgalomban töltötte. Szocialista költő, aki ifjúkorától kezdve az új világért küzdött... Kossuth-díjas, ugye?

— Nem — felelte barátunk. — Nem vagyok az.

— Nem!? — ámult el Rákosi. — Érdekes, én úgy hit-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1977 JUL 16
ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Holdas György

1021

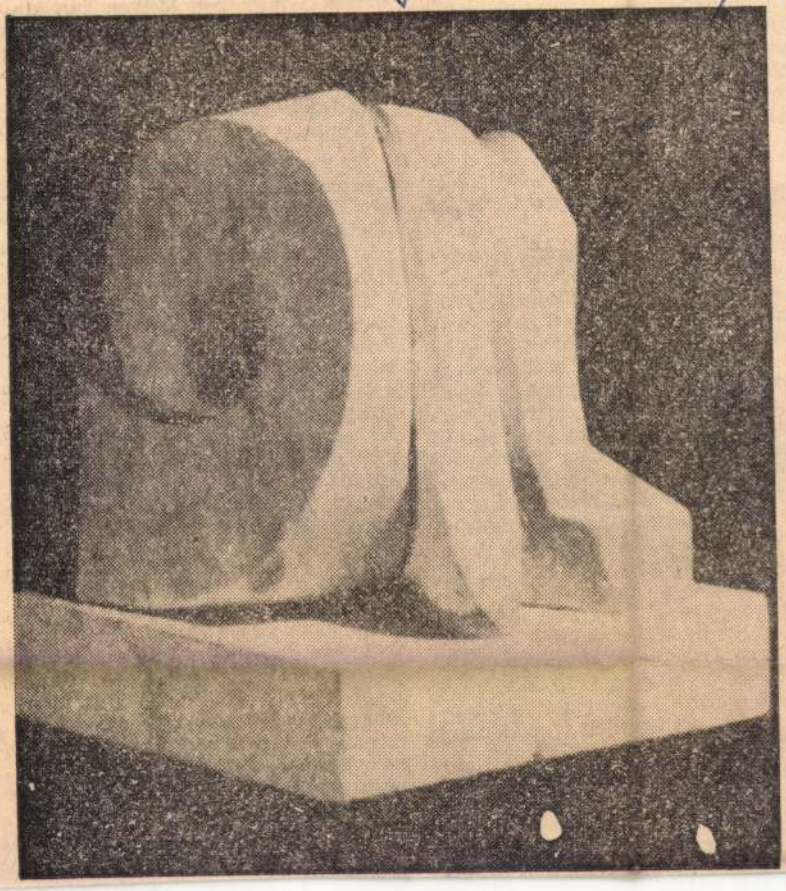

Holdas György kiállításáról

menekülhetett, és előfordult, hog
átvészelhette a viharos éveke
Akár így, akár úgy (ami, persze, a
emberi élet szempontjából korán
sem közömbös): Budapest, a ma
gyarság élményükké lett.

★

Egy rövid, s korántsem telje
névsort idéznék fel.

Elsőként kell említenem, a mártíroknak kijáró tisztelettel, a Husztról érkezett ukránt, *Nikola Vapcárovot*. Fiatal költő volt, és verseit orosz nyelven írta. Már szülőföldjén bekapcsolódott a munkásmozgalomba. Később a budapesti egyetemre került tanulni, de részt vett a Szovjetunió elleni háború elítélő mozgalomban, tehát a horthysta politikai rendőrség letartóztatta. Súlyos börtönbüntetésre ítélte a máramarosszigeti bíróság, később pedig a hitleristák hurcolták koncentrációs táborba. Ott is érte utól a kényszerű, a tragikus halál. Verseinek egy részét, s éppen a Budapesten írott költemények többségét nem ismerhetjük, mert letartóztatásakor a rendőrség elkobozta iratait, s azok talán ma is ott lappanganak valamelyik rendőrségi irattár mélyén.

A lengyel költő, *Tadeusz Fągrat* úgy került Magyarországra, hogy a háború által eltiport hazájából menekülnie kellett, s itt, nálunk talált ideiglenes otthonra. Nem ő az egyet-

lékezünk, kivált az első világháborús időkből: a domináns hang ellenséges, az elnyomónak szóló elutasítás. A második világháború idején elsősorban a sorsközösség érzékelését vehetjük észre. A németeknek, a fasizmusnak való kiszolgáltatottság közös élményét. És a közös dühöt a *saját* fasiszták ellen. Az egymásra utaltság felismerése, a felszabaduláshoz fűzött remény különböző tudatossági fokon érvényesül. A szándék azonban jól felismerhető.

★

Nemrég Budapesten találkozhattam Tišmával. Az ő ötlete volt az, amit most továbbítok. Mi lenne, ha egyszer valamely intézmény vállalkozna ennek a különleges középkelet-európai találkozónak a megszervezésére? Azoknak a szlovák, román, szerb, ukrán, lengyel íróknak kellene találkozniok egyszer, akik népünkkel együtt élték át a fasizmus gyalázatát, s azóta is őszinte barátaink. Érdekes korkép, fontos történeti adalék lehetne az

1977. V. 1. Petőfi 16.50 Ka.
Láttuk, hallottuk

Holdas György szobrászművész

- Ugyancsak május 13-án, a Mücsarnokban nyilik meg, Mühelymunkák a Weimar-i Bauhaus-ból cimü bemutató.

- A HELIKON Galériában pedig május 5-től Holdas György szobrász művész mutatja be legújabb munkáit.

- Kedves hallgatóink, Képzőmüvészet kritikai müsorunkat hallottál.

- Szerkeszti: Csapó György.

Holdas György, szobrász

● KIÁLLÍTÁSOK. Ma délután a tatai művelődési központban Holdas György szobrászművész, Szombathelyen, a megyei könyvtárban Rozanits Tibor grafikusművész kiállítását nyitják meg.

8.

→ o kiállítások

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. aug. 13

Holdas György szobrok

— KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁST nyitottak pénteken Tatán: Holdas György szentendrei szobrászművész tizenöt alkotással mutatkozik be.

—: Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1976 aug. 14.

Holdas György érem művész

IV. Orsz. érembiennále Sopron

Kloss Andor: „Kritikus Változatok az érem"

Kisalföld 1983. VII. 2

1.sz.

Holdas György

"Fonnyadt bimbó" cimmel Vadas József számol be a Mücsarnokban rendezett "Studió 76" c. kiállitásról. Megemlit néhány nevet, akiknek hatása érződik a fiatalok munkáján: Domanovszky Endre, Kokas Ignác, Sváby Lajos.
Véssey Gábor: "Mesterek és tanitványok" c. kompozicióját mintegy mottóul ajánlja a kiállitás tartalmának megvilágitására. Babos Évát, Gábor Istvánt, Hidvégi Valériát és Kollár Györgyöt a mesterek követői közé sorolja. Ezután a más utat keresők következnek: Dienes Gábor, El kazovszkij, Záborszky Gábor. Élet és Irodalom, Bp. 1976. dec. 18. 51. sz. 12. lap.

Holdas György

A más utat keresők között szerepel két szobrász is: Nádler Tibor és Bohus Zoltán.
Kecskés H. Tibor, Ef Zámbó István, Szabó M. László, Szkladányi József, Holdas György és Kecskés H. Péter művei a „legérdekesebb" jelzőt kapták a kritikától, de ellensulyozásul kijelenti azt is, hogy az ifju művésznemzedék meg sem közeliti, legfeljebb „csak közeledik" az előző nemzedékhez: Kondor Béla, Deim Pál, Keserü Ilona, Berki Viola, Melocco Miklós a példaképek, akik ugyan szintén választott példaképek után indultak.
Elet és Irodalom, Bp. 1976. dec. 18.
XX. évf. 51. sz. 12. lap.

Holdas György

3.sz

Lakner László neve, mint a montázs technika meghonositója -Kecskés H. Péter két festményével- került szóba. Ef Zámbó István munkájáról Kondor Béla jut eszébe és Vajda Lajos, "akitől Kondor tanult". Farkas Ádám és Váró Márton müvészeket a kritika már nem sorolja a példaképek követői közé. Ok nem tanitványok, hanem önálló müvészek, mint a grafikusok közül: Almásy Aladár, Banga Ferenc, Szemethy Imre. Kiemeli Nagy Gábor szép Kondor parafrázisait.

A "Fonnyadt bimbók" c. Vadas-kritikát lásd: Farkas Ádám nevénél.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. dec. 18. XX. évf. 51. sz. 12. lap.

Holdas György

A Fiatal Képzőművészek Studiójának nyolc tagja kiállitást rendezett -"Képzőművészeti kisérleteink müanyagokkal" cimmel- a Dorottya utcai kiállitó teremben.
Vadas József: "Természetes müanyagok" c. beszámolójában ismerteti a tárlaton szereplő alkotásokat és felsorolja a nyolc müvész nevét: Aknay János, Bereznay Péter, Bernáth Sándor, Bukta Imre, Holdas György, Lugossy László, Matyófalvy Gábor és Zámbó István. Némelyik müvésznél utal az elődökre, igy Aknaynál Deim Pált, Bukta Imrénél Borsos Miklóst, Holdas Györgynél Attalai Gábort emliti. Fenti c. kritika Bernáth Sándor nevénél található. Élet és Irodalom, Bp. 1978. febr. 18. XXII.évf. 7.sz. 13. lap.

Holdas György

A Fényes Adolf Teremben Szöllősi Endre szobrász emlékkiállitása julius 8.-tól,
A sárospataki Rákóczi várban Holdas György szobrász és Kolozsvári G. Miklós kiállitása julius 10.-től,
a Ferencvárosi Pincetárlat helyiségében Körösi Papp Kálmán festőművész kiállitása julius 20.-ig,
az Ujpalotai Lila Iskolában Haraszti László festőművész kiállitása julius 22.-ig tart nyitva, -közli a kulturális eseményeket ismertető eovat.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. juli. 9.
XXI. évf. 28. sz. 8. lap.

Holdas György szobrászmüvész

Müveit elismeréssel méltatja a lap "Tájékozódás" c. rovata:"Tárlat Gyöngyösön" cimmel. A müvész a Vajda Lajos alkotócsoport tagjaként vett részt aug. 11-12-én, a Gyöngyösön rendezett közös kiállitáson. A csoportnak legutóbb Szentendrén is volt közös kiállitása.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. aug. 18.
XVII. évf. 33. sz. 6. lap.

Hobdas György
szobrász

Jó portrét készített a szentendrei idős szobrászművészeinkről Szamosi Sóós Vilmosról. A kiállítóson bemutatta az „Útbontó" cimű művet.

Vrács Gyula: Szentendrei amatőrok.
Művészet, 1972. ápreles – 19 oldal.

Holdas György
szobrász

„Szamosi Sóas Vilmos"
(repro)

Kovács Gyula: Szentendrei ulnatörzsk.
Művészet, 1972 április - 19 oldal.

Holdas György
nohán

– „Torzó"
(repro)

Kovács Gyula Szentendre amatőrök,
Művészet, 1972 április – 1 Soldal

1021

Helyzetek és kényszerhelyzetek

Holdas György érmeiről és szobrairól

1

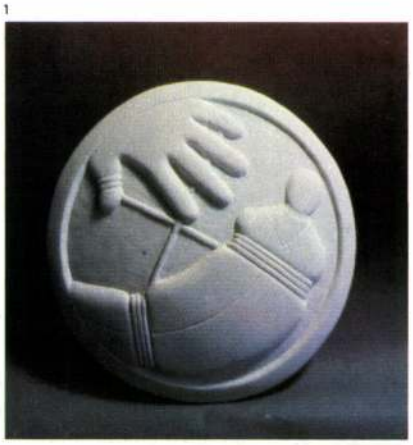

2

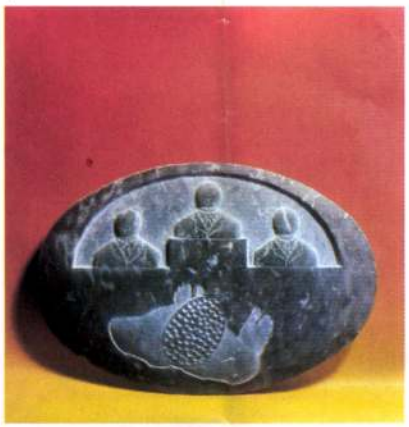

3

A napjainkra fokozatosan elhalt szentendrei *Vajda Lajos Stúdió* – utolsó éves kollektív kiállításukat 1981-ben rendezték – egykori újavantgarde műhely jellege folytán minden bizonnyal nem elhanyagolható része a szélesen értelmezett „szentendrei művészet" legújabb kori történetének. A hetvenes évek elején az alapító tagok között találjuk *Holdas Györgyöt* is; munkáival ebben az időszakban rendszeresen jelentkezett a Vajda-stúdió megmozdulásain. A csoportot alkotó művészek akkori, majd a stúdió elhúzódó bomlásának fázisaiban folytatott és végül mára szerteágazó tevékenységének több irányú tagozottsága és formai differenciáltsága mellett markáns közös vonásként jelentkezett – és az egyes életművekben máig is ható, eleven hagyományként őrződött meg – a *humor* széles skálája, mely az ironikus-groteszk (alapjában véve intellektuális) módozatoktól egészen a gegek, az abszurd fantázia és a burleszk ötletek világáig húzódott.

Ez a „jókedv" meglehetősen tradíció nélküli művészetünk történetében. Gogol pontosan fogalmazott: „Mind alantas, ami nevetni való – mondja a világ; s csak annak adja meg a fennkölt nevet, amit mordul és megerőltetett hangon ejtenek ki." Mind az egészen harsány, felszabadult nevetés – céltáblája gyakorta az Alkotás és Művész házi mítosza vagy a Művészeti Élet különféle rituáléi – mind pedig a rezignált vagy gyilkos fekete humor rendre a „magas" művészet perifériájára sodródik, s az áttörés felettébb ritka. Különösen az a képzőművészetek terén.

Holdas György újabb műveinek jó része ehhez a hagyománynélküli hagyományhoz kapcsolódik. Érmei és éremsorozatai az intellektuális plasztikai humor polgárjogát kísértik. Különös éremművészet ez; már csak anyagát tekintve is. Holdas érmei ugyanis – szemben a műfaj kizárólag bronzban (de mindenképpen fémben) gondolkodó derékhadának munkáival – *kőből* készülnek. Fehér márványból vagy fekete palából faragja őket, s a technikából következik az érmek *egyedi* jellege, mely szintén ellentmond az éremművészet klasszikus tradícióinak. Műveit autonóm plasztikai igény hívja életre, de mindig újabb megoldás sürget az egymásból következő, egymás után felmerülő formai kérdések kényszerítő egymásutánja is. Ez utóbbiak és Holdas sajátos motívumkészletének „viselkedése" a különféle – egyébként ugyancsak egymásra épülő – tematikai helyzetekben mintegy kettős kötésben építi tovább lépésről lépésre érmeinek e bizarr vonulatát.

A legfontosabb motívumok újra és újra felbukkannak az egyes darabokon; esetükben az egykor megtalált formai ötlet bőséges és közérdekű szimbolikus tartalmakat asszociáló *jellé* alakult át. E visszatérő jeleket végsőkig leegyszerűsített, sematizált vonalrajz jellemzi; használatuk Holdas munkáin figurális *ideogrammák* módjára történik. Az összefüggő fogalmakra, gondolatkörökre utaló, állandónak mondható jelek kombinációi nemcsak *beszéd*ként felfogható példázatok, hanem egy – bármily szűkszavú – *nyelv* törvényeit, viszonyrendszereit is láttatják működés közben. Persze szó sincs itt valamiféle titokzatos szemiotikai struktúráról, hiszen ez a beszéd meglehetősen tömondatszerű és bár sokféleképpen magyarázható, mégis mindenki megérti. Amilyen terméketlen vállalkozás szürreális ihletettségű életművek esetében a látomásokat éppen a lényegüktől (titokzatosságuktól, misztikájuktól) megfosztó szimbólumszótárak konstruálása, olyan hasznosnak látszik közelebbről megismerni Holdas érmeinek ideogrammáit.

A leggyakoribb szereplő arctalan–kartalan, hol félalak, hol büszt, bábuszerű figura. Személytelen, de éppenséggel nem karakter nélküli. Az érmekről leolvasható vonásai közül is szembeötlő „az elbizakodott föllépés, a vélt egyéniség harci kedve, az érvényesülési vágy, mely mindenáron célra tör, még ha mások adják is meg az árát." (Heinrich Mann) Pedáns ruházatát – Holdas sohasem mulasztja el aprólékosan megfaragni mindig kifogástalan gallérjait és nyakkendőjét – hivatalnok-uniformisként viseli. E negatív hős helyzete az érmeken sorsszerűen viszonylagos és bizonytalan; hol tekintélyt parancsoló piedesztálon trónol magányosan, hol kétségbeejtő békaperspektívából szemlélheti a szorongatóan fölé tornyosuló emelvényeket; egyszer büszkén feszít a dobogó valamelyik fokán, máskor marionettként ját-

1 Holdas György: Kényszerhelyzetek III, márvány, 10 cm ∅, 1983
2 Holdas György: Kafka 100 éves, pala, 18,5x12 cm, 1983
3 Holdas György: Emancibáció, pala, 9,5 cm ∅, 1983

helytállás-szimbólumának látjuk, az a szobrásznak az egyedit általános érvényűvé emelő képességének tulajdonítható. Nem szükséges különösebben dicsérnünk ezt a művét, Benedek csak a korigény megszabta dolgát végezte, amikor formálta. Találkozott a heroikussal, művészi kötelessége volt, hogy megmintázza a ma is létező, a sokat tűrő földi héroszt. Személyisége mélyéről fakadt a szándék, hogy szobrászi szóval hirdesse az élet okainak szentségét, hogy tanusítsa: az ilyen sorsvállalás is megéri az életet, a sokakénál különb életet. Benedek György új műfajában rátalált az életigazság megközelítésének ismét aktuális képzőművészeti lehetőségeire. Célja, hogy szüntelenül tanúságot tegyen az élet dolgairól, csodáiról, s a tanúságtevő szó maga a műalkotás. Szükséges látnunk a mai élet dolgait és csodáit, s a róluk tanúságot tevő jelet, üzenetet, megnéznünk, meghallgatnunk, hogy mindnyájan érzékeljük részvételünket, s értelmes rendet óhajtó érdekeink jelenlétét a sokirányú élet összefüggéseiben. A portréműfaj a képzőművészetnek abban a szférájában foglalja el állásait, amelyet a specifikumokkal operáló műfajok új feladataikban megfoghatóbb célokra találván elhagynak.

Kovács Gyula

8

9

10

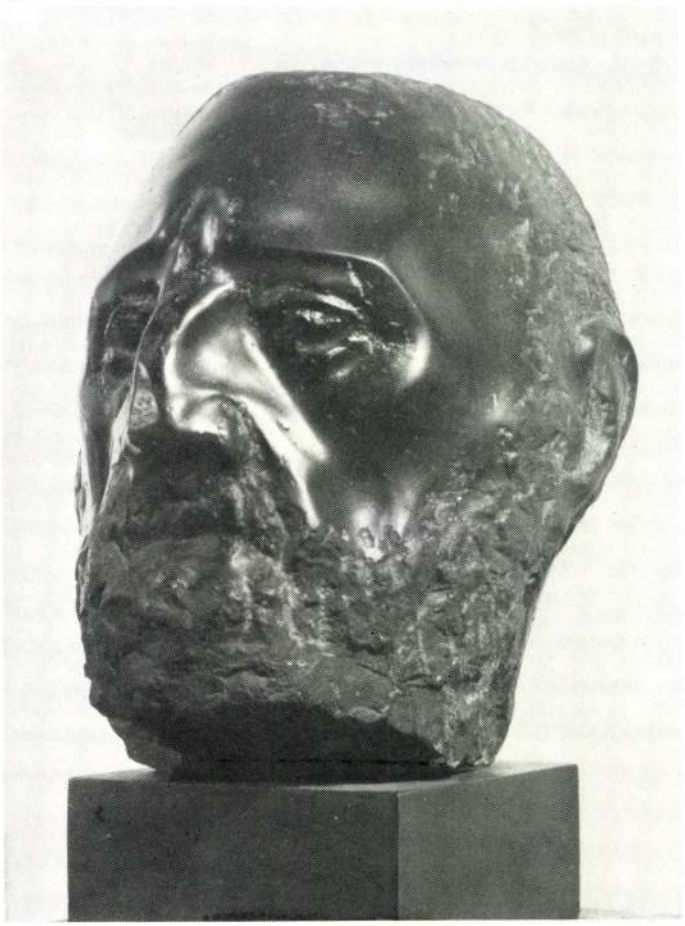

4 Holdas György: Utazó, pala, 10,5 cm ∅, 1983
5 Holdas György: Statikus figura, márvány, 90 cm, 1982

4

szik vele egy Nagy Kéz *(Történelem; Kényszerhelyzetek)*. Állandó szimbólum a kitüntetés, az érdemérem ideogrammája is, melyet gunyoros idézőjelben ugyan, de a szó szoros értelmében kell vennünk: valóban kitüntetett helyzetet jelöl; kiválaszt és megkülönböztet, pontosítja az egyébként hajszálra egyforma figurák erőviszonyait. Ez a motívum évek óta önmagában is foglalkoztatja Holdast; súlyos márványtömbökből, monumentális méretben faragott „kitüntetései" különös plasztikai próbálkozások. Az érmeken látható, jellé tömörített, háromszögre, körre egyszerűsített változattal szemben ezek formai szempontból bőbeszédűbb művek. Elsősorban nem jelek, hanem fával, fémmel applikált, relief módjára megfaragott *felületek,* melyek a festő vásznához hasonlóan mindenekelőtt a szobrászi munka szokatlan (kitüntetés-) formájú tér- és tömegbéli határait jelölik ki.

A figurák egymás közötti viszonyában láthatóan leglényegesebb a sorrend kérdése, valamint az alul és felül ellentmondássá bomlott dimenziója. A hierarchia ideogrammája a dobogó, az emelvény és a létra. Holdas formai szinonimaként alkalmazza ezeket a figurái számára létfontosságú tárgyakat. Mozgásukat, akcióikat és helyzetüket meghatározzák, irányítják és a rend illúziójával töltik el, akár a tornaszerek a testgyakorlóét. A létrával egy testté lényegült, szárnyaszegett figura *(Mutatványosok V)* kesernyésen karikaturisztikus; mit sem tud messzi őséről, ama bizonyos Jákob lajtorjájának igazi természetéről (hogy tudniillik „azok a létrafokok, mik fölszállásra szolgálnak, ugyanazok a fokok alkalmasak az alászállásra is"). A dobogók síkszerű, homlokzati tömbjei és a mindig merev, zárt, gallérok szorította tartású, a néző felé forduló alakok nyomasztó frontalitásélmény forrásai. Mindemellett a figurák viselkedése és a helyzetek, melyekben a példázatok eseményei zajlanak, rendszerint groteszk humorral fűszerezettek Holdas érmein. Ez a groteszk látásmód némiképp oldja a frontalitásból és a figurák szögletes, bábuszerű megjelenéséből sugárzó ridegséget. Ugyanakkor a morbid szituációk fekete humorát *(Helyzetek)*, vagy az abszurd képzettársítások derűjét *(Emancibáció)* minduntalan meg-megtöri valami különös szkepszis. A bürokrata lét mindenkor végzetszerű relativitásának megfelelően a helyzet könnyen megnyomorító kényszerhelyzetté alakulhat. A kíméletlenül, mélyen testébe vágó kötélgyűrűkkel üres, negatív párjához csomózott figura esetlenül rángatja tudathasadásos önmagát; reménytelen küszködése ajkunkra fagyasztja a mosolyt. *(Emancibáció)* „A groteszket nem lehet elvonatkoztatni szemléleti összefüggéseitől, nincs önálló jelentése, a művészi kompozíció szerint ...lehet a tragikum s a komikum hordozója." (Robotos Imre) Ez az elvi nyitottság minden alkalommal a megvalósuló forma révén kap tendenciát; Holdas éremsorozatán egyaránt érzékelhetők a groteszk látásmód közös tövéről eredő fanyar irónia sötétebb és az abszurd gegek humorának világosabb tónusai.

Az ideogrammák természetükből következően – jel-létük fogalmisága ugyanis meglehetősen szabad és több irányú értelmezhetőséget rejt magában – alkalmasak arra is, hogy megszokott összefüggéseikből kiszakítva, rögtönzésszerűen, látszólag tudattalan motívum módjára bukkanjanak fel az érmeken, mint a fürtökben burjánzó kitüntetések *(Mutatványosok IV)*, vagy a képtelen mennyiségben egymásra hajtogatott gallérrétegek *(Utazó)*. Ez a különös motívumhalmozás valójában az áttetsző formai érintetlenség állapotát idézi; nem más, mint a motívum emlékezete egykori önkényes, jel-előttes önmagára. Mindez sokban összefügg a Kandinszkij által megfigyelt jelenséggel: a *dolog*ként szemlélt betű ugyanis „az ember alkotta célszerű, gyakorlati-absztrakt formán kívül ... egészen önállóan kelt egy bizonyos külső és belső benyomást".

A lencseforma, folyami kavicshoz hasonló, puhán tenyérbe simuló érmek megmunkálása alig-alig kiemelkedő, pozitív-negatív felületekkel finoman tagozott laposrelief módjára történik. A már említett frontalitást húzza alá a hangsúlyozott síkszerűség. Néhány angyalszárny mintázásától eltekintve az alakok és tárgyak téri kiterjedését sokkal inkább érzékeltetik a határoló kontúrok, mint a plasztikus tömegek. Az alig tapintható magasságkülönbségekkel megfaragott körvonalak tudatosan a fény-árnyék hatásra építenek. Így lesz az érzékeny plasztika – paradox módon – egyfajta sajátos grafikusság forrása. A keményebb, sötét palából készített érmeknél a polírozás adta tónuskülönbségek; a fehér márványoknál a színes festés vagy a dombormű háttérének aranyozása járul az összhatáshoz. Az utóbbi két eljárás – groteszk idézőjelben ugyan, de a polikróm szobrászat és a középkori festészet nemes hagyományaiból meríti látszólagos elfogulatlanságát. Mert Holdas érmeinek formai kontextusában nyilvánvaló a disszonancia a háttér éteri ragyogása és az előterében zajló jelenetek kisszerűsége, profanitása között.

Kezdetben grafikákon, majd márvány domborműveken jelent meg Holdasnál egy másik különös motívum: egy lépő emberalak felülnézeti tömegmetszete. Egyszerű, csaknem sematikus körvonalak érzékeltetik a két előreálló lábfejet, a vállakat és a koponyatetőt. Ám – a kontúrokat tekintve – némiképp differenciáltabb megjelenítése és formai szerepei elkülönítik az ideogrammáktól. Szembetűnő ez a különbség, ha érmeken bukkan fel; olykor az egész helyzetet átértelmezi – képes határozottabb összefüggésekben láttatni még a jól ismert arctalan, bábuszerű figurákat is. Semmi kétség: ezúttal K. úrként lép *A per* birái elé *(Kafka 100 éves)*.

A felülnézeti metszet plasztikus megvalósítása az alapja Holdas újabb szobrainak. A lépőfigurát a körvonalak mentén

5

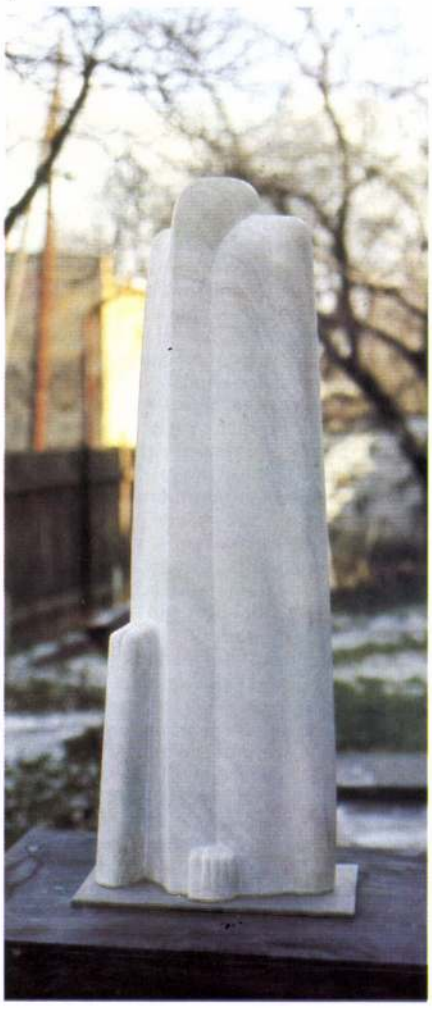

6 Holdas György: Gesztusok, márvány, 26 cm, 1984
7 Holdas György: Mozdulat, mészkő, 25 cm, 1983 (fotók Holdas)

6

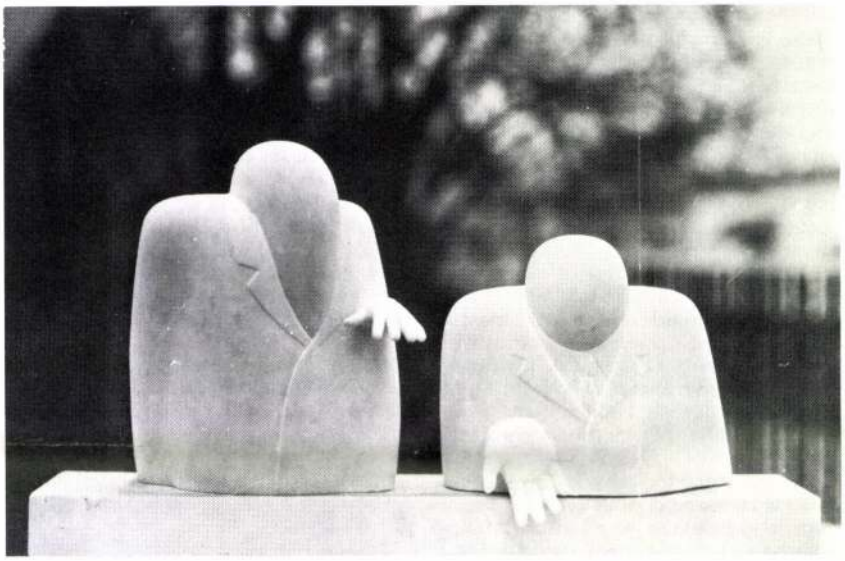

tematikussága. Az érmek esetében nemcsak ideogrammáinak szellemi tűrőképessége érdekli, nemcsak a viselkedésükkel létrehozott helyzetek, példázatok és azok újabb és újabb variációi; legalább ennyire lényegesek számára a motívumok önelvű formai természetéből következő szakmai kérdések: a puha és keményebb anyagok, a pozitív és negatív felületek, az éles és tompább kontúrok, a színezés várható hatásai – megannyi végigjárható út. Vagy zsákutca? Holdas mindent tudni akar érmeiről s ezért következetesen sorra veszi kételyeit és az összes kínálkozó lehetőséget. Szobraival sincs másképp: erőteljes és átgondolt sorozatot alkotnak; a „lépő figura" plasztikai megvalósításakor palackjából szabadult formakomplexum különféle megoldásokat mutató hírmondói. Az efféle türelmes és makacs továbbmunkálkodás a kezdeti ötleteken csak látszólag helybenjárás. Holdas György új szobrai talán éppen e módszer eredményeképpen is állnak a talpukon. *Andrási Gábor*

mintegy vertikálisan térbe huzza, úgy hogy közben ragaszkodik a kontúrok megszabta tömegekhez. Komolyan veszi a metszetet, így nyomában rendre szigorú, zárt, hasábszerű formák születnek. Ezek a figurák – méretüktől függetlenül – valóságos erőt koncentrálnak, valóságos monumentalitást sugároznak; itt legtöbbször nyoma sincs az érmeken uralkodó iróniának, gunyorosságnak. A nyaktalan, vállait felhúzó alak sisakszerű feje, oszlopszerű tartása igazi megingathatatlanságérzés forrása, mely nem mentes némi baljós agresszivitásból sem *(Statikus figura)*. A nyugalmi állapot a *Polgárok* esetében a három önálló individualitású figura viszonyában is jelen van; összetartozásukat csupán visszafogott – de kétségtelenül egymásra, pontosabban a közös helyzetre irányuló – gesztusok jelzik. Csoportjukból agresszivitás helyett méltóság árad; bizonyos, hogy bölcs és tekintélyes Városalapítók ők, s nem önző, parvenü kispolgárok.

De mi történik akkor, ha ezek a statikus szobrok mozgásba jönnek? A reménytelen kísérletben hasábtestüket önnön tengelyük mentén nehézkesen elfordítják, megcsavarják – Holdas „mozgó" figurái valósággal megfeszülnek, széthasadnak a számukra oly természetellenes akciótól *(Reccs)*. Másutt – a felülnézeti metszet következményeként – a mozdulat erővonalai mentén elforduló tömegeket húzzák maguk után nem kis fáradsággal és a tömzsi alakok bizarr, nyomott arányai folytán megmosolyogtatóan *(Mozdulat,*

7

Holdas György, iparművész

DÍJBÓL JÁTSZÓTÉR

A játszótér elkészült. Hetek óta figyeltük a munkálatokat. Eleinte a kevésbé mutatós földrendezést, betonozást végezték, majd kialakult a terület játszótér jellege. Itt egy zsiráf nyújtogatja hosszú nyakát az ég felé. Ott egy óriási sárkányhálót erősítenek fatönkökre. Labdadobáló játék az egyik szegletben, mászóoszlop a másikban. És a barlang! Csodálatos betonépítmény, aminek a kijárata csúszdában végződik. Egy nagy fatönk a kicsinyek ügyességét csiszolja, s a nagyokét a „pókháló". Na és a környezet! Jól választottak a tervezők. A tér egyik oldalát a Bükkös patak, a másikat erdei út határolja.

Kik tervezték a játszóteret? S kik segítettek az építkezésében? Szentendre város tanácsának KISZ-titkára, *Pelle Józsefné* így válaszol:

— Fiatal képző- és iparművészek készítették a terveket, de a kivitelezésben sokat segítettek a KISZ-eseink. Örömmel dolgoztunk, hiszen majdnem mindannyiunknak van gyermeke. Szentendre amúgy sem bővelkedik játszóterekben, s ilyen szép, modern terük egyáltalán nem volt.

Az alkotókkal, a *Fiatal Képzőművészek Kísérleti Stúdiójának* tagjaival folytattam a beszélgetést:

— Láthatóan nagy sikere van a játszótérnek. A gyerekek örömmel vették birtokukba. Kik voltak az alkotók?

— Nyolcan vettünk részt a tervezésben — válaszolja *Holdas György*, a stúdió műhelyvezetője. — *Zámbó István, Matyófalvi Gábor, Sárkány Péter, Németh Márta, Erdős Gabriella, Lugossy László, Nemes Attila* és jómagam.

— Régóta dolgozunk együtt — szól közbe Matyófalvi Gábor iparművész. — Salgótarján északi negyedéhez készítettünk fiktív környezettervezetet.

Vígkedélyű, szakállas társa, Nemes Attila folytatja:

— Ezek a munkák jellegüket tekintve mások voltak, mint a mostani. Falikút, játszóeszközök, szökőkút mellett térelválasztót és térplasztikát is terveztünk.

— Részt vettünk a városligeti játszótérpályázaton is, amelyen hat pályadíjat nyertünk — teszi hozzá Németh Márta.

A közelünkben sírás hallatszik. Kisbaba rúgkapál a járókában, nem tetszik neki, hogy egyedül maradt. Édesanyja a sárkányháló készítője.

— A tervek kivitelezéséhez bizonyára sok pénz kellett. Honnan kapták? — kérdezem Holdas Györgytől.

— Stúdiónk megalakulásának huszadik évfordulójára kiállítást rendeztünk a Nemzeti Galériában. Ezen a bemutatón elnyertük a KISZ KB húszezer forintos díját. Innen volt pénzünk.

— S honnan az ötlet, hogy játszótér építésére fordítsák a jutalmat?

— A nemzetközi gyermekév volt az indíték. A helyszínt pedig az döntötte el, hogy az idén Szentendre rendezte a Pest megyei ifjúsági találkozót. Persze nemcsak a mi munkánk eredménye ez a játszótér. Rengeteget segítettek a szentendrei KISZ-esek, sőt még a gyerekek is. Az utolsó napokban mindenki beállt dolgozni.

Dunay Csilla

17.

hatók szórakoztató elemek, ha a család azokat együtt végzi. Mosásban, főzésben, terítésben és mosogatásban többen is részt vehetnek, így hamarabb készül el és ne fecséreljük el. Találjuk meg a munkának és az aktív pihenésnek számunkra legtökéletesebb összhangját.

PATAKI MÁRIA

nem jelentkezik leveleiken, száraikon vagy más részeiken.

A gyökértelenül, szaporításhoz — gyökereztetéshez — alkalmas állapotban kapott kisebb-nagyobb

A **Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete**
tisztelettel meghívja Önt és barátait
a **Szentendrei Régi Művésztelepi Galériába**

Holdas György

szobrászművész
kiállításának megnyitójára

2005. augusztus 9-én, kedd 18 órára

Szentendre, Bogdányi utca 51.

A kiállítást megnyitja **Bárdosi József** művészettörténész
Kurátor **D. Udvary Ildikó** művészettörténész

Megtekinthető
2005. augusztus 26-ig, hétfő kivételével naponta 12-18 óráig.

HOLDAS GYÖRGY

1021

PEST MEGYEI Hí

Szív és értelem

A rajztól a plasztikáig

Holdas György tárlata Szentendrén

Kitüntetésben általában azok részesülnek, akik tevékenységükkel, különleges tetteikkel *kivívják a közösség elismerését*. Kitüntetést, elismerő jelvényt viszont az is készíthet, aki dokumentálni akar, nem elégszik meg az előbbiek szóbeli magyarázatával, vagyis *láttatni szeretné* mindazt, ami a jutalmat megelőző történést kiváltja.

Holdas György szobrászművész erre vállalkozik. S mert érdeklik és érintik világunk mindennapi megnyilvánulásai, ezért *márványérmeinek* jelentése az átadási ünnepségek ceremóniájánál jóval több. *Holdas emberi mintákat* állít elénk, *viselkedési helyzeteket* szemléz, a *morális felelősséget* fogalmazza meg.

A szentendrei Műhely Galériában látott művei közül a márványérmek sorozatjellegükkel emelkednek ki. Nem melléktermékek, inkább elindítják a mindenkori látogató gondolkodását. Arra ösztönöznek, hogy az érdeklődők megfejtsék: hogyan kerülnek egymás mellé művein a különböző anyagok, legyen az *mészkővel, márvánnyal applikált fém, fa* vagy *textil*.

A művész — mint általában a meghatározott munkát végző, folytató kortársai — *soha nem a véletlenekre építve alkot*. Nem úgy nézi tárgyait, mint az, aki *először* veszi azokat szemügyre. A műtárgyak készítője *problémát old meg:* ritmusban, tömegben, formában, színben, foltban gondolkodik. Ezért aztán *örömteli a felismerés*, ha az első látásra megközelíthetetlen forma egyszer csak *megvilágosodik*, mert tudatos építkezés eredménye. Holdas alkotásain is nyomon követhető mindez, ahogy az embert felülnézetben, oldalnézetben és alkalmanként *„metszetemberként"* ábrázolja — mintegy *meghonosítva a fotóslátást a plasztikában*. Ez az állandó figura-komplexum megfejtésre váró konstans

Történelem

elem, kulcs és fogódzó a szobrész oeuvre-jében.

Holdas most is, akár néhány héttel ezelőtt az óbudai Zichy-kastélyban rendezett tárlatán mintegy *felrajzolja mondanivalóját*. Úgy jut el a rajztól a domborműigényű éremig (nagyobb darabjai majd háromnegyed négyzetméteresek!), hogy közben önálló értéket, szuverén plasztikát teremt. Nem megismétel, nem szentendrei motivumrendet keres, hanem *átértelmez*. Megalkotja saját *jelképi világát*, amelyben a figura különböző beállításainak éppen olyan szerepe van, mint az elvont közlésmódnak. A kitüntetést úgy akasztja szitanyomatain vállfára, mint más a szekrénybe a ruhát. Ebből a történelmet tisztítótűzként szemlélő nézőpontból aztán kiderül, hogy *nemcsak az ínyencekhez, a hozzáértőkhöz* szólnak Holdas alkotásai. Az egymástól idegen anyagok természetszerűen tapadnak egymásnak: a fogpiszkálók tömege a márványban rasztert jelez, a klisé élővé alakítja a fotogrammal jelzett világot, a kőkeretbe helyezett és leplombált golyóbis egy megtört üveglappal *a sérülékenységből adódó kiszolgáltatottságot* szedi külön rendbe.

Azt már megszokhattuk, hogy a szentendrei kiállítások többsége az élet aktuális kérdéseivel foglalkozik. Holdas sem tesz másként. Nem egy az egyben enged a látvány és a gondolat csábításának, hanem áttételesen keresi meg közléseinek plasztikai, rajzi értékeit. A kiállításon látható egy márványszobor, amely majdhogynem felülnézetből érzékelteti az EMBER-t. Ez a fehér márvány figura Holdas legkonkrétabb és legtisztább munkája. *A végtelenségig leegyszerűsített formák úgy szervülnek egymáshoz, hogy a látogató keze szüntelenül simogatni akarja.* Ekként aztán nem csodálkozhatunk megérzésünkön: *a szobor visszaadja az emberi szív lüktetését.*

M. Zs.

1982 SEP 12
PEST MEGYEI HÍRLAP
SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

...rlap

Bővült a ho...

Szür...

A rövides... szüret elenge... kei a *putton... bolyók, darál... zsonok, must...* kezeléséhez, tisztításához szükséges *vegyszerek*. A kereskedelem is felkészült a szüretre, az elmúlt évhez képest javult a kínálat, bár néhány szüreti kellék az idén is hiányzik az üzletekből.

A Hermes Szövetkezet üzleteiben *bővült a hordók választéka*. Tavaly csak a drágább tölgyfahordók voltak kaphatók, az idén már 50-től 200 literesig az olcsóbb *akác- és eperfából* készülteket is kínálják az üzletek.

...aroson

...k, mint tavaly

...avatásával kezdődtek meg. A szakmai, politikai, kulturális és sportvetélkedők mellett volt SZIN-tiszta szórakozás is, rock-hangversenyek és folklórelőadások gazdagították a programot.

Az ifjúsági napok idei rendezvénysorozata több mint 50 ezer fiatalt vont be a közös művelődésbe, szórakozásba, a vetélkedőkbe és sporteseményekbe. Az érdeklődés nagyobb volt a tavalyinál, ami nem csak annak köszönhető, hogy a SZIN rendezvényei az idén először nemcsak a nyári hónapokra korlátozódtak.

...földet

Agrártudományi Egyetem tan...iuk a traktorosoknak, majd a ...pünkön Vajda József az eke ...ja a földet gépével.

Barcza Zsolt felvétele

● Az Európai Szabadt... nek *X. kongresszusát* Szent... szakszervezet elnöksége *a* ... felhasználásának tapasztal... kertbarátok és kistenyésztő... Debrecenben került sor. ● ... ipari konferenciát rendeztel... az is, hogy megkezdődött a ... *més feldolgozása.*

Napóleonnak köszönhetjük valójában legfőbb édesítőszerünk, a *répacukor* széles körben történt elterjedését, mert az ő háborúi, az azokkal járó korlátozások — így az ún. *szárazföldi zár* — becses ritkasággá tették még a gazdagok számára is az addig szinte kizárólagos *nádcukrot*, és az érdeklődést a német kémia nagyja, *Marggraf* fölfedezése felé fordították, ő ugyanis bizonyította, a répák bizonyos százalékban cukrot tartalmaznak.

Valamikor *India* különlegessége volt a nádból nyert édesség — időszámításunk kezdete után három évszázaddal már háromféle alakban állították elő —, innét indult hódító útjára *Perzsiába*, majd onnét a *kalifák* apróbb vagy nagyobb birodalmaiba, hogy végül a keresztes hadjáratok közvetítésével eljusson *Európába* is. Néhány évtizede még a háztartások javában — talán leírni sem kellene? —, természetesen *a szegények* háztartásaiban, a cukor szűk marokkal mért finomságként osztatta be magát, a vendéggyerkőcnek adott egy szem kockacukor olyasmi volt, mint manapság a nagy tábla csokoládé..., *tavaly ugyanis csak cukorból harminchat kilogrammot fogyasztott el átlagosan a megye egy-egy lakosa, és akkor még hol van a többi édesség, nyalánkság?!*

Nézzünk vissza az időben. Több mint három évtizede, 1950-ben 16,3 kilogramm volt az egy főre jutó cukorfogyasztás, ez lépkedett azután fölfelé, 1960-ra 26,6, 1970-re 33,5

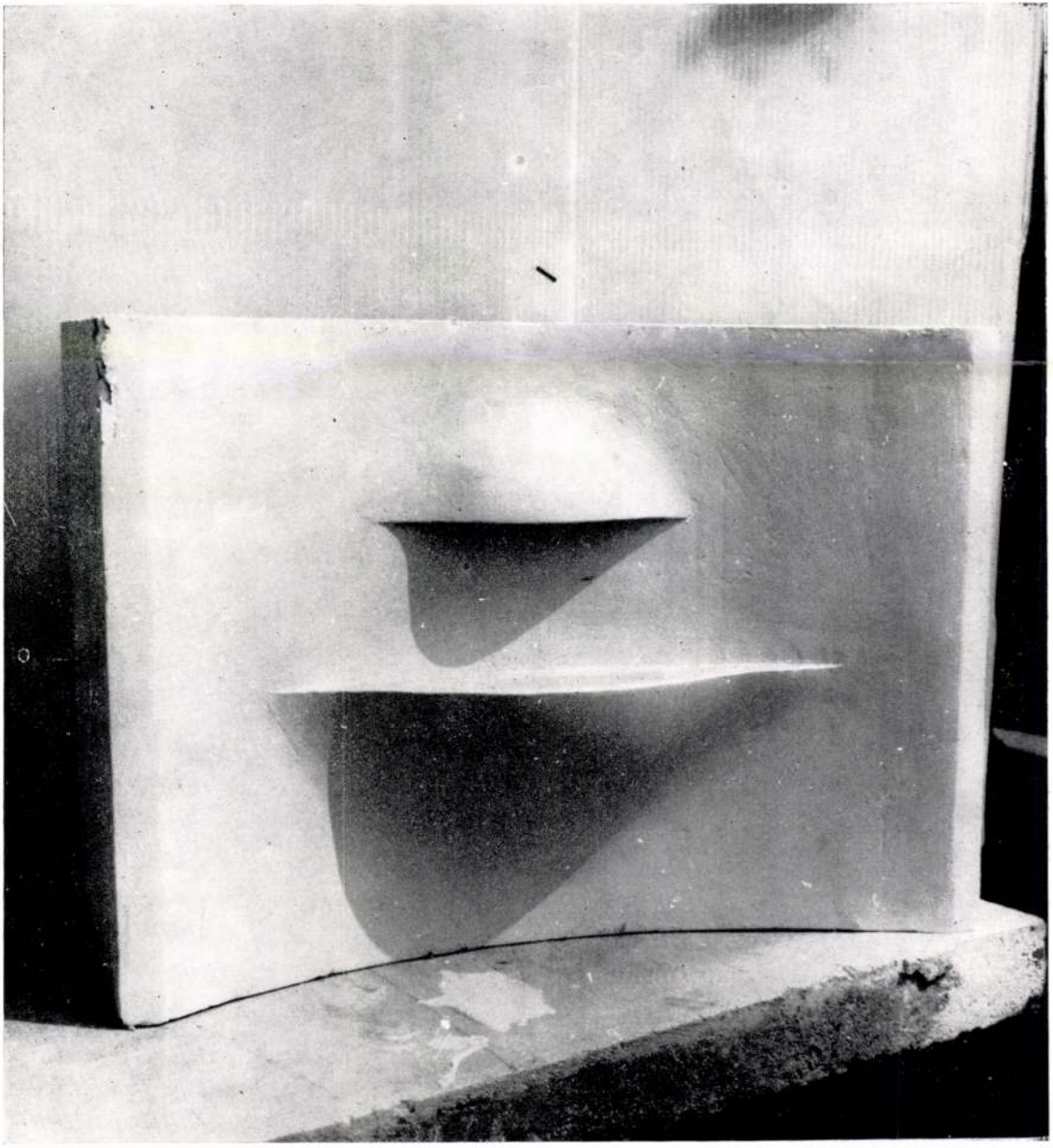

HOLDAS GYÖRGY:
KÚTTERV
SALGÓTARJÁNI
PÁLYÁZAT '77

HOLDAS GYÖRGY

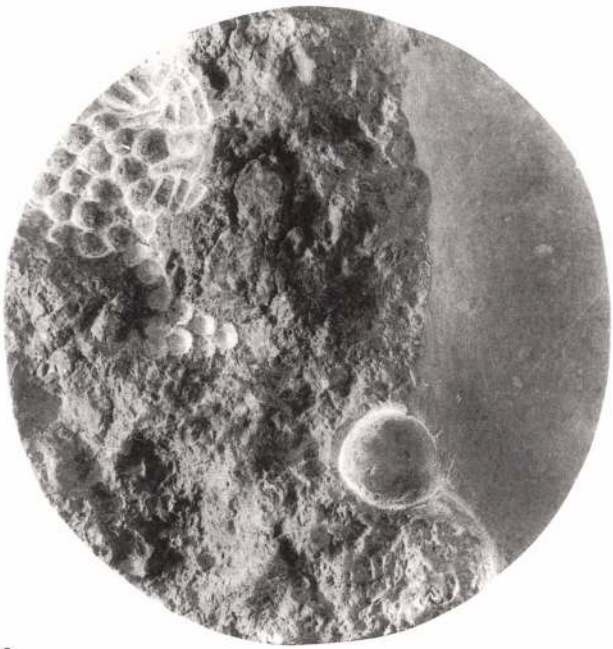

89.

HOLDAS György

Cím: Szentendre, Ábrányi Emil u. 6. - 2000

1944-ben született Szentendrén. Művészeti tanulmányokat egyéni úton folytatott. Több egyéni kiállítása volt: Tata, Szentendre, Budapest (Óbuda Galéria, Lila iskola), Sárospatak. A IV. Országos Érembiennálén az Express Utzási Iroda díját nyerte el (Sopron, 1983).

87. ELSZÁLLT A GONDOLAT I, 1990
vörösmárvány, 13,5 cm

88. ELSZÁLLT A GONDOLAT II, 1990
vörösmárvány, 11,5 cm

89. ELSZÁLLT A GONDOLAT III, 1990
vörösmárvány, 13,5 cm

91.

HONDROMATIDISZ Rigasz

Cím: Debrecen, Honvéd u. 23. - 4026.

1942-ben született Ptolemais városában (Görögország). 1948-ban került Magyarországra. Művészeti tanulmányok: 1961-ben érettségizett a budapesti Képző- és Iparművészeti Gimnáziumban; utána egy év a Magyar Iparművészeti Főiskolán (ötvös szakon); 1970-ben végzett a Magyar Képzőművészeti Főiskolán (művész-rajztanár szak). Önálló alkotóként dolgozik. 1975 óta él Debrecenben.

90. JÁRMAI KÁROLY, 1989
bronz, ø 8,5 cm

91. CZAKÓ KÁLMÁN, 1989
bronz, ø 8,5 cm

92. KRISZTUST ÚJBÓL KERESZTRE FESZÍTIK, 1990
bronz, ø 7,5 cm

93. MAUTHAUSEN, 1990
bronz, ø 7,5 cm

96.

HORVÁTH László

Cím: Zalaegerszeg, Páterdombi u. 68. - 8900

1951-ben született Pákán. 1970 óta foglalkozik képzőművészettel. Részt vett több művésztelep munkájában (Telkibánya, Gönc, Húberlak, Tokaj, Győr). Egyéni kiállítások: Budapest (Fiatal Művészek Klubja; Műegyetem Klub 1988). Rendszeresen szerepel országos és csoportos kiállításokon. A VII. Országos Érembiennálén a Művelődési Minisztérium díját nyerte el (Sopron, 1989).

94 - ÜZENET I-IV, 1990
98. acél, ø 12 cm/db

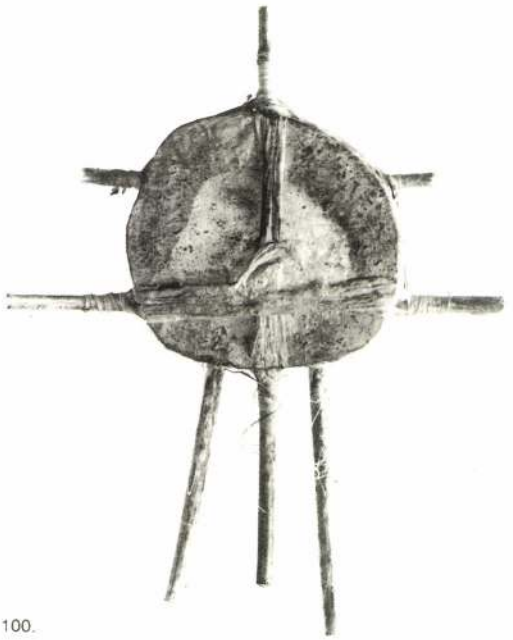

100.

HÚBER András

Cím: Budapest, Harsány lejtő 32. - 1037

1949-ben született Budapesten. 1974 óta vesz részt kiállításokon. Számos egyéni kiállítása volt Budapesten és vidéken (1990-ben az Ernst Múzeumban). 1988-ban a Nagyatádi Triennálén nyert díjat; számos szakmai elismerésben részesült. Több köztéri munkája került felállításra.

99. FANYŰVŐ ÉREM I, 1991
fa, ø 17 cm

100. FANYŰVŐ ÉREM II, 1991
fa, ø 30 cm

101. FANYŰVŐ ÉREM III, 1991
fa, ø 22 cm

HOLDAS GYÖRGY

L. Kovásznai Viktória. Fejezetek a magyar éremművészet történetéből. Bp., 1999 Argumentum, M. Numizmatikai Társulat

Névmutató*

Alföldi János 94
Asszonyi Tamás 135, 138, 140–142, *153*

Beck Ö Fülöp 25–26, *38*, 40, 44–45, 47, *52–54*, 61, 64, 67, 70–72, 76, 96–99
Berán Lajos 46, 48, 62, 64, 66, 73, 93–94, 96, 98–106, *113–118*
Bernsee József 13
Bethlen Gyula 42, 50
Bezerédy Gyula 44, 50
Boehm József Dániel 10, 12–15, 17, 19–20, 24, *30–31*
Boldogfai Farkas Sándor 95
Borsos Miklós 98, 132–133, 137, 139–140, *146*
Bödy Kálmán 95
Brüll Moritz 13
Budahelyi Tibor 135, 138, 142, 144, *159*

Czinder Antal 124–131, 134, 140–142, *147–150*

Csikszentmihályi Róbert 133, 137, 141, *154*
Csíkvári Péter 136, 138
Csiky Tibor 136, 138, 142, *159*
Csillag István 46, 50, 61, *77*, 98
Csiszér János, Zs. 94, *119*
Csúcs Ferenc 95, 98, *120*

Edvi Illés György 97
Egyed Emma, Sz. 98
Esseö Erzsébet 74, 76, *119*
Exner Károly 22, 26, *34*, 93

Ferenczy Béni 124, 132, 139–140, 144, *146*
Ferenczy István 10, 12, 17, *28–30*, 92
Fémes Beck Vilmos 68–71, 74, 76, *80–82*, 96
Friedrich Ferenc 142, 145

Gaál István 98
Gáti Gábor 98, 141, 143, 145, *160*
Gerl Károly 15–17, 19, 21–22, *31–33*, 93, 98

Hafner Arnold 45, 48, 50, 61–62, 73–74
Holdas György 143, 145, *160*
Horváth László 144, 145

Ispánki József 97–98
Iván István 98

Jittner Antal 13
Juhász Gyula 47, 50, *77*

Kallós Miklós 98
Kalmár János 142, 145
Karl Henrik 11–12, 16, *28*
Kenéz László 133, 137, *157*
Kiss György 98, 142, 144–145, *160*
Kiss Kovács Gyula 140–141, 145, *159*
Kiss Nagy András 98, 133, 136–137, 140–142, 144, *156*
Kovács László, Cs. 135, 138, 144, *158*
Kövesházi Kalmár Elza 65, 76

Ligeti Erika 134–135, 137, 140–141, 144, *155*
Lóránfi Antal 15–17, 22, 25, *35*
Lugossy Mária 136, 138, 142–144, *157*

Madarassy Walter 94, 9
122
Mayer Elek 15, 17, 21, *3*
Merényi Gina 98
Mester Jenő 98
Moiret Ödön 62, 65–67,
Murányi Gyula 42, 47, 5

Nagy István János 135, 1

Palotás József 135, 138,
Pátzay Pál 98
Patzó Pál 46, 50
Petrovics Demeter 13

Radnitzky Károly 9–10,
Reisner József 19, 21–22
Reményi József 46, 50,
73, 76, *84–85*, 94, 97
Renner Kálmán 98, 110–
Rigele Alajos 98
Róna József 45, 50
Ruff András 48, 51

Scharff Antal 9–10, 15–
92–93
Schwartz István 15–17, 1
Seidan Wenzel 9–10, 14,
Soltra E. Tamás 144–145

* A névmutató csak a magyar éremművészek neveit tartalmazza.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1977 FEB 12
ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Holdas György

1021

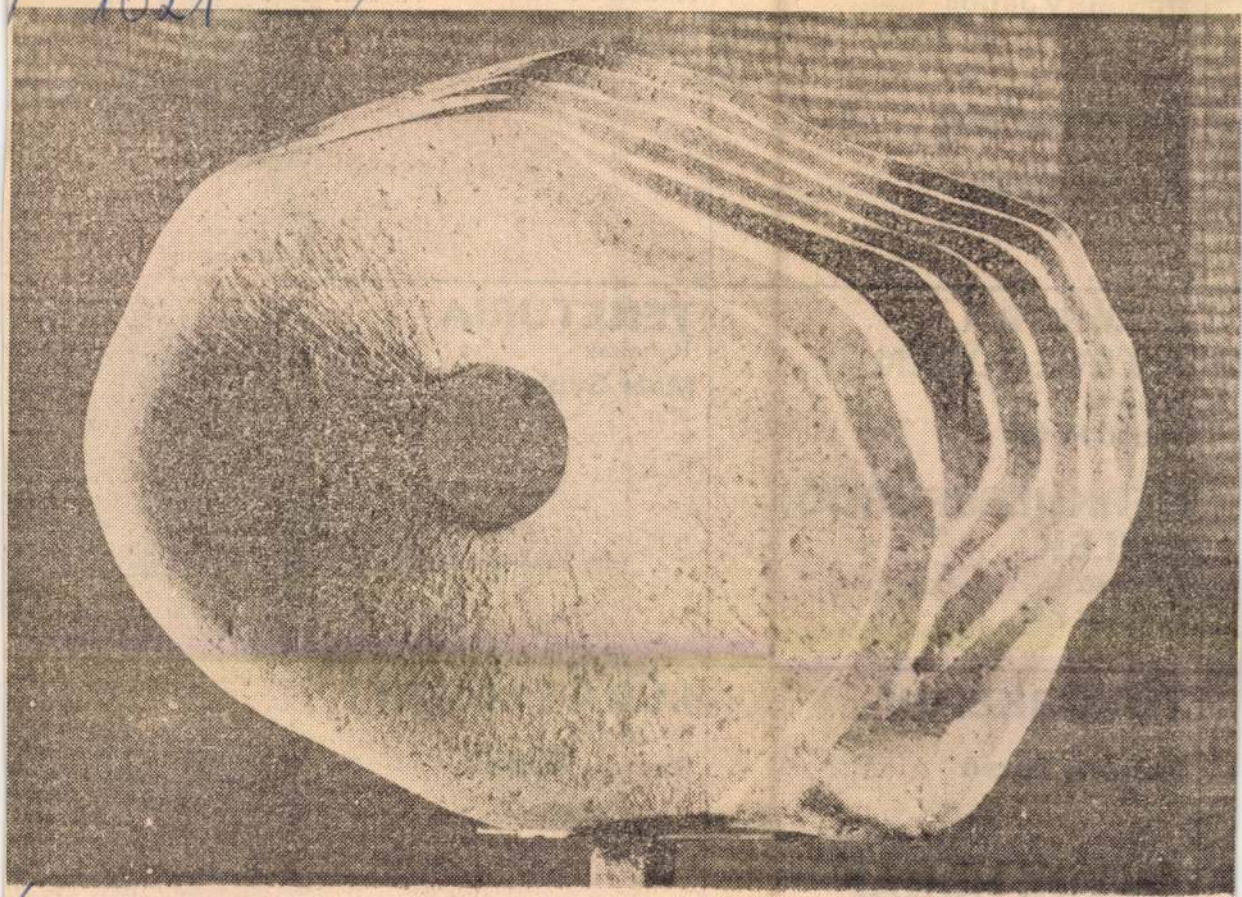

Holdas György szobra

Dömölky János

ÁRVÁCSKA
Rendező:
Ranódy László

Rózsa Ján

ZONGORA A LEVEGŐBEN
Rendező:
Bacsó Péter

HERKULESFÜRDŐI EMLÉK
Rendező:
Sándor Pál

TEKETÓRIA
Rendező:
Maár Gyula

TÜKÖRKÉPEK
Rendező:
Szörény Rezső

KILENC HÓNAP
Rendező:
Mészáros Márta

LÚDAS MATYI
Rendező:
Dargay Attila

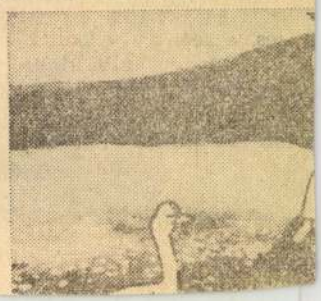

Holdas György, szobrászművész

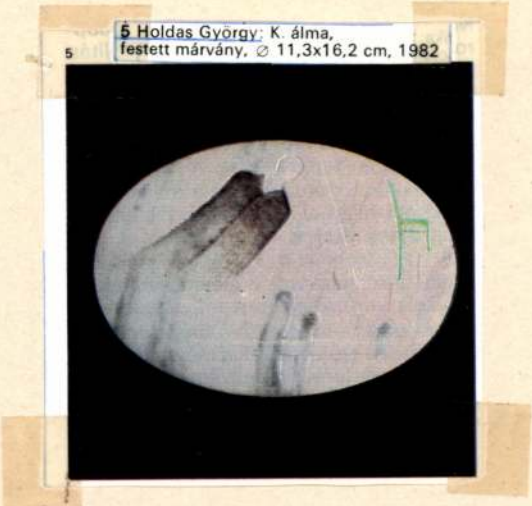

5 Holdas György: K. álma,
festett márvány, ∅ 11,3x16,2 cm, 1982

Művészet, 1984. febr. 12.- old.

SAJTOFIGYELO
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-743, 340-726

Holdas György
szobrászművész

ÉLET ÉS IRODALOM

1984 MÁJ 1 8

1021

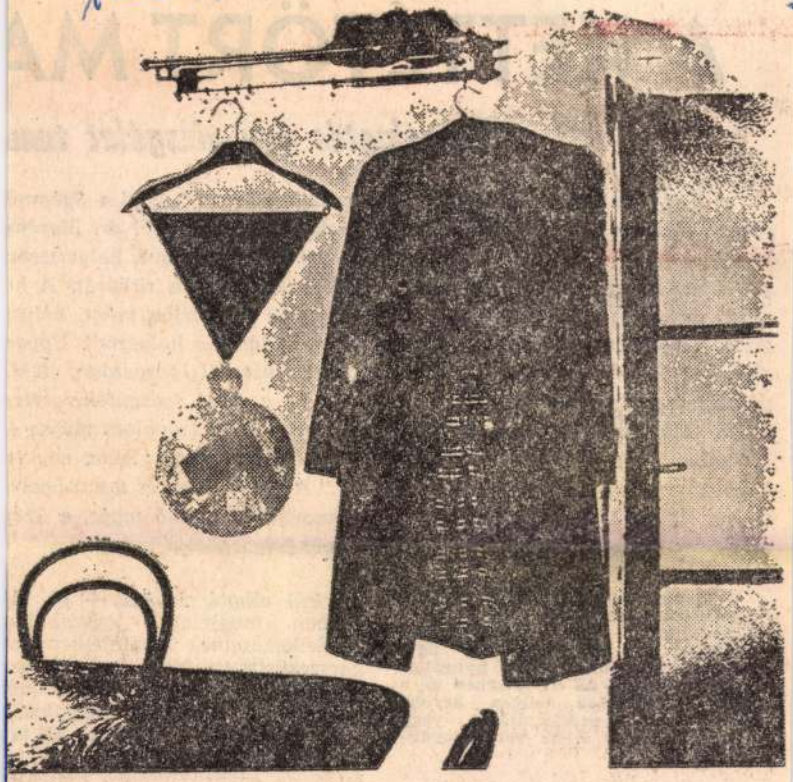

Holdas György: Előszoba

A KE

Beszélgetés egy vizsgálat tanú

A hírt nemrégiben hallottuk: „Új vezetőket neveztek ki a Szépmű vészeti Múzeum élére. A művelődési miniszter április 1-től dr. Merén Ferencet nevezte ki a Szépművészeti Múzeum főigazgatójává, helyettesév pedig dr. Szabó Miklóst, a múzeum eddigi tudományos titkárát. A ko rábbi igazgató, dr. Garas Klára saját kérésére nyugdíjba ment, helye tesét, Szentléleki Tihamért a minisztérium nyugdíjba helyezte". Ugyan akkor az ügyészség vádat emelt a Központi Múzeumi Igazgatóság (KM polgári fegyveres őrségének parancsnoka és a KMI igazgatóhelyettes ellen. „Egyelőre — amint azt Miklós Pál az Élet és Irodalom május 4 számában megállapítja — a pesszimistáknak lett igazuk: pénz egy fi lérrel sem több, fegyelmi annál inkább..." A vizsgálatról és tanulságairó Garas Klára, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja, a Szép művészeti Múzeum nyugállományba vonuló főigazgatója beszél.

— Tapasztalatom szerint nálunk már a közepes szintű vezetők leváltását is meglehetősen tapintatosan szokták körülírni az újságok. Például úgy, hogy X. Y. saját kérésére nyugállományba vonult. Az ön esetében mi a helyzet? Hivatalos helyen kérték, hogy kérje nyugdíjaztatását, vagy tényleg a saját ötlete volt nyugdíjba menni?

— Ahogy ezt a házasságok felbontásánál mondani szokták: közös megegyezéssel váltunk el egy- szerinti elhatárolására — az idő közben megjelent jogszabályo rendelkezéseinek megfelelően ne korszerűsítette. Nem szorgalmazt a jobb, érdemibb együttműködés a Központi Múzeumi Igazgatósá gal és az annak felügyelete alá ta tozó polgári fegyveres őrséggel, i letve az együttműködés hiányai nem hívta fel a figyelmet." Be ke vallanom: ez utóbbi pontot én ne

VIGADÓ GALÉRIA
1051 Budapest
V., Vigadó tér 2.

Novotny Tihamér és Lovász Erzsébet
részére

BUDAÖRS
Öntô u. 18.
2 0 4 0

Holdas ~~Imre~~ → György!

Anyagában szinezett Tipox-gyanta, üveggyöngy töltelék, felületén szinezett poliészterkitt bevonat, kisplasztika.

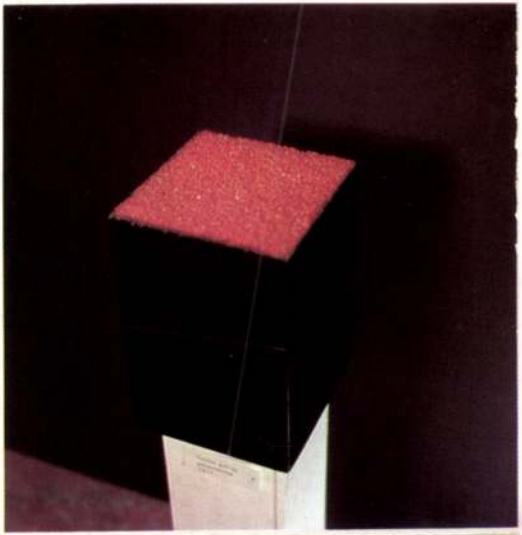

Gajda József: Müanyagok a képzőművészetben.
Művészet, 1978. november/ 8.oldal.

Holden Pál festőművész
Virág csendélet.Olajf.
Képkiállitás Nyitrán, 1916

egfestmény, 1537.

MADONNA SZENT GYÖRGYGYEL ÉS
DONÁTORRAL

Memling nyomán német (?) utánzat, XIX. század.
1 × 35 cm.

ÍMER

rey von Brandis felirattal
émet neogótikus utánzat, XIX. század.
ondó, átm. 11·5 cm.

HOLDAS GYÖRGY

ANDRÁSI Gábor: Helyzetek és kényszehelyzetek : Holdas György érmeiről és szobrairól. = Müvészet, XXV.évf.9.sz. 1984 10 - 12.p. ill.

Holdas György

A Vajda Lajos Amatőr Stúdió tagjaként mutatkozott be műveivel, Szentendrén megrendezett közös kiállításon.

Magyar Ifjúság, 1973. júl. 13.

HOLDAS GYÖRGY, szobrasz

Holdas György: Ikon szentendrei festők emlékére,
Fekete repr. 99.old

VALÓSÁG, A TIT. folyóirata, 1973. 11.sz. Bp.

1021

Reggeli krónika VIII.6.

- Tárlatok.

- A győri Műcsarnokban ma nyitják meg Korniss Péter fotóművész tárlatát.

- Holdas György szobrászművész kiállitását mától lehet megtekinteni Tatán a Megyei Művelődési Központban.

- A Béke 31 éve cimü vándorkiállitás ma fél 3-kor nyilik a székesfehérvári pályaudvaron.

- Szombathelyen szintén ma nyitják meg a Sabaria 76' keretében, a fal és tértextil biennálét.

1021

Reggeli krónika vm.c.

- 3 -

- Tárlatok.

- A győri Műcsarnokban ma nyitják meg Karnisz Péter fotomávész tárlatát.

- Holdas György szobrászmüvész kiállítását mától lehet megtekinteni Tatán a Megyei Művelődési Központban.

- A Béke 31 éve cimu vándorkiállítás ma fél 3-kor nyilik a szekszefehérvári pályaudvaron.

- Szombathelyen szintén ma nyitják meg a Baberia 76' keretében, a mai és tártextil biennálé.

Holdas György

A Ferencvárosi Pincetárlat helyiségében Herwerth József festőművész kiállitása szeptember 29.-ig tart nyitva.
A szentendrei Vajda Lajos Studió helyiségében Aknay János festőművész és Holdas György szobrasz szeptember 19.-én,
a nagykanizsai Egry József teremben Czene Gábor festőművész szeptember 23.-án,
a szegedi Gulácsy Lajos teremben Dér István festőművész szeptember 23.-án,
a Csók István Galériában Mészáros Mihály szeptember 23.-án,
a tatai Várban Andráskó István festőművész szeptember 19.-én nyitja meg kiállitását.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. szept. 18.
XX. évf. 38. sz. 8. lap.

Holdas György, szobrászművész

Szentendrén, a Vajda Lajos képzőművészeti stúdió kiállítóhelységében holnap, nyílik meg a művész és Aknay János festőművész közös kiállítása.

Pest Megyei Hírlap, 1946. szept. 18.

Haldas György szobrai

Szentendrén, a Vajda Lajos Stúdió helyiségében e hó 19.-én nyílik meg Aknay János festő- és Haldas György szobrai kiállítása.

Kiállítások.

Élet és Irodalom, 1946. szept. 14.

Haldas György 2) Folytatás

A művészek első kiállítása gépek mellett, ipari csarnokokban volt látható. A múlt év dec.-ben Leninvárosban, a V.-stúdióban rendezték meg kiállításukat, most a Dorottya u.-i kiállítóteremben láthatók műveik. — A művész falplasztikáira talán felfigyelt néhány építész. (említve) Kezdettől fogva tudatosan kapcsolta össze alkotói programját az építészet és a képzőművészet határán felszikrázó kérdésekkel és az ipari megvalósítás problémáival.

Csajka Gábor: Művészek és gyárak.
Magyar Ifjúság, 1978. máj. 12.

Holdas György

Kiállítás Sopronban

Magyar Nemzet 1985. VIII. 29.

Holdas György, szobrászművész

Deim Pál és Holdas György szobrai a Műcsarnokban. /repr./

„Mementó" és „Kapcsolat" /repr./

Pest Megyei Hírlap, 1983. júl. 23.

Holdas György szobrászművész

Sopronban, az Orsolya téren álló lábasházban megnyílt a IV. orsz. érembiennálé. — Holdas György művével az Expressz Utazási Iroda díját nyerte el. — A művész anyagukban és formájukban a hagyományostól csupán némiképp eltérő érmei azt igazolják, hogy a hagyományok követése nagyon gazdag műveket is eredményezhet. ~~Frank~~ Franz Kafka születésének 100. évfordulójára és egyes Kafka-művekhez készített érmei (Földmérő, Gregor Samsa, Ferfiház, K. álma) a nagy író gondolatait közvetítik hatásosan.
(említve).

Klaus Andor: Érembiennálé a soproni lábasházban.
Békés Megyei Népújság. 1983. júl. 23. 12-old.

Holdas György, szobrászművész

A IV. országos érembiennále megnyílt Sopronban, az Orsolya téren álló lábashazban. — Az Expressz Utazási Iroda díját kapta Holdas György. — A művész Franz Kafka születésének 100. évfordulójára és egyes Kafka-művekhez készített érmei: „Földmérő", „Gregor", „Samsa", „Férfiház", „K. álma" c. a nagy író gondolatait közvetítik hatásosan.

(embűvel).

Kloss Andor: A IV. Országos Érembiennále.
Hajdú-Bihari Napló, 1983. aug. 13.

György Holló

In der modernen Galerie von Pécs auf dem Széchenyi-tér, in der Zsolnaystadt war bis Mitte August die VIII. Ungarische Kleinplastik-Biennale zu sehen. —

György Holló vereinte in seiner Plastik Holz, Mammut und Bronze.

Orsolya Gállos: VIII. Ungarische Kleinplastik-Biennale. Budapester Rundschau, 1983. aug. 15. 10.-old.

Holdas György, szobrászművész

A IV. országos biennálé díjazott művészeinek kiállítását a soproni Lábasházban rendezték meg. Kilenc művész alkotása szerepel a tárlaton. – Holdas György a IV. érembiennálén „Kafka-motívumokat" érzékletesen kifejező festett márvány érmékkel azt bizonyította, hogy Franz Kafka műveit belülről ismeri és különös képessége van az elvont tartalmak hatásos kifejezésére. Most látható művei arról győzik meg a szemlélőt, hogy van érzéke a groteszk („Kollektív gondolkodás") és a játékosság iránt is („Mutatványosok" c. sorozat".
(ennlitve.)

–Kloss–: Érmek és kisplasztikák.
Kisalföld, 1984. jún. 30. 9. old.

Moldas György, [ ]

L. Kéri Ádám

Vadas József: 101 nagykutya 12.

Élet és Irodalom Bn. 1985 jún 28 XXIX/26

Molnár György szm

→ Wahorn András

Művészet 1985/4/64

Holdas György

A sárospataki vár galériájában Kolozsvári Miklós grafikus és Holdas György szobrászművész mutatja be legújabb alkotásait.

—: Két művész kiállítása.

Tiliot, 1977. juli 17 - 43. kap.

Haldas György, 1) Folytatás szobrász

1977. ápr.-ban nyolc művész – köztük Haldas György és Matyófalvi Gábor szobrászok – felkerestek a Tiszai Vegyi Kombinátot, kérték a gyár támogatását programjuk megvalósításához, melynek tartalma röviden: a műanyagok alkalmazhatósága a képzőművészetben. A gyár gazdasági vezetősége és a szakszervezet fogékonynak bizonyult, szerződést kötöttek és a munka megindult.

Csajka Gábor: Művészek és gyárak.

Magyar Ifjúság, 1978. máj. 12

Holdas Gyula => György!
nohán

Holdas Gyula régi szentendrei kőfaragó családból származik, maga is a kőfaragó mesterséget tanulta és ízig-vérig is édesapja műhelyében

Thomas Gyula: Szentendrei mesterek.
Művészet, 1972 április – 19 oldal.

MDK

Holderer Christián könyvkötő

Pozsonyi kiáll. kat. 1865. 14.1.

Holderer Keresztély

Könyvkötő
A pozsonyi 1865-iki
iparkiállításon
részt vett
lásd a német
katalogust
könyvtárani
ban 14. l.

Még 1883-ban
is [illegible] dött
Pozsonyban

Holdflorin (?)Antal, asztalosmester MDK

A pesti asztalosmesternél Ráday három könyvszekrényt és egy fehér szekrényt rendelt 237 frt. értékben. Talán a meglévő kis üveges könyvszekrény az ő munkája.
266.o.

Zsindely Ferenc: A péceli Ráday-kastély.
Müv. Ért. 1956. V. évf. 4. sz. 253-276.o.

I. 1144

Illyefalvi: Pesti és budai polgárok 1686-1848.....I.

Név: Holdmann Bernardus

Foglalkozás: Kőnyomtatómester

Szárm.hely: Münster in Westphalia

Hitfelekezet: R.K. Csal.állapot: nőtlen

A polgárjog megszerzésének időpontja: 1823 IX 6.

A polgárjogért fizetett összeg forintban: 12

Holdmann Bernát

kömpkötő

1823-ban nyert polgár-

jogot Pesten

ivod

2

Neinnyomdáinak

62. l.

Holdosy Erzsébet, VIII.o.tan. MDK

Kispest, Állami Általános Leányiskola.

9. Konyhaedények.

11. Hetipiac.

Magy. Ifj. Képzöm. Kiáll. /VIT/ Gyermekrajzok.
Föv.Képtár. 1949. aug. 16. -szept.lo. Kat.

Holdt Ulrik

puskamůves

Sopron

1570. marc. 13.

polg. esku.

Vlaší

Nyiregyháza IX 80.

Holdtfelt Jakab

kardesiszár

Kassa 1598.

l.

Arch. Ért

1904. 273. l.

sebb: 5.367.67 Pvel, a hálózatkar-
ítése következtében.
Több: 3.o82.31 Pvel, Az előirány -
bizonyult.
Pvel. Az elfoglalt irodahelyisé-
több jut erre az üzemágazatra.
.78 Pvel, a tényleges szükséglet -

Pvel. Az előirányzaton kivül me -
t órabéres alkalmazottak segélye
égély /1.9o1.24 P/. Ha ezeket leszá-
énél, hanem a Vegyesek egész alrova-
tkezik.

Holdva Vera, iparművész

Zalaegerszegen látható „az öttözködés" című kiállítás. Polgár Rózsa iparművész – akinek selyemruhái láthatók a kiállításon – mutatja be a többi kollega művett. – Holdva Vera mellényei gépi kötéssel készült~~ek~~ alapanyagokkal indult, szabadabb, bontottabb felületeket hoz létre, amitől fiatalosabb, derűsebb más korosztálynak való. (említve).

Esti Magazin.

1980. III. 12. Kossuth 18.30

Holéci József

az Ózd-Bolyok lakótelep
statikusaként neve említve
a 26. oldalon

Magyar építészet 1945-70

Holeck Franz

Feinmaler XVIII Jh

l.

Schirek Holitsch

105. l.

mdk

Holeck Ferenc, Hartmader József
Selluger Antal és Váderer Tamás
kőfaragók

barokktalapzaton ülő fájdalmas
Krisztust ábrázoló siremlékük.

1775-ből 115. kép

Temető

Keszthely 1962. 135. l

Holeck Ferenc, kőfaragó

Lehetséges, hogy az ő keze alól került ki Keszthelyen az 1749-ben készült Nepomuki Szt. János és az 1772-ben készült Szt. Florián szobor. Siremlékével rokon. 345. old

Péczely Piroska: Egy szentmargitai kőfaragó család Keszthelyen 345. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XV. 1961. Sopron

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Holeck Ferenc, kőfaragó

Keszthelyen, a temető egyik legszebb fájdalmas Krisztus alakjával koronázott sírköve alatt 1757-1775 között elhunyt 4. kőfaragó nyugszik közös sírban. Hartmader József, Schluger Antal és Nadarer Tamás meg Holeck. 345. old

Pécsely Piroska: Egy szentmargitai kőfaragó család Keszthelyen 345. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XV. 1961. Sopron

Holecz András

A Hortobágy vizrajzi felvételét 1844-ben Lányi Sámuel vezetésével Bogovicz Károly, Holecz András és Kamóczy Gábor végezték el.

Dr.Bendefy László:Lányi Sámuel életútja.
Művtört.Ért.1971.3.sz.213-223.l.

218.l.

HOLECZIUS ISTVÁN, épitész

Szombathelyen, a Derkovits lakótelepközpontjanak utolsó tanulmanyterve 1970 novemberében készült el. Mint beruházási programm már müszaki meggondolasok tekintetében alaposabb, részletekre kiterjedő. Szerkezettervező: Holéczizs István. 365. old

RÓNAI KÁROLY-SZILÁGYI ISTVÁN: Szombathely városrendezési tervéből A Dekovits városrész központja 359. old

VASI SZEMLE, XXV. évf. 1971. 3. szám. Szombathely

K. Holéczy Etus

keramikus

MAGYAR IPARMUVESZET

1937.21.l.

Muzeumok és Könyvtárak O r s

/Budapest, VIII. Fhg. Sánd

370. sz.

A Muzeumok és Könyv

tári cimjegyzék c. kiadványán

füzetét van szerencsém, mint

Tanácsa ajándékát mellékelten

Budapest, 1916. októb

Holéczy Eta

Teás- és mokháshészlet – herendi porcelán. 1942-ben az T. Ovsz. Magyar Kerámiai Miáll-on.

dr. Sikota Győző: Herendi porcelán 77. Műszaki Kiad. 1970.

MDK

Holéczy Etus

fehér téli tájat ábrázoló képe szerepel a tavaszi női tárlaton.

Fedor Ágnes: Tavaszi női tárlat a Műcsarnokban.

(Nők lapja, Bp. 1958. március 13. [20.l.]

K. Holéczy Etus, f.

(dr Kupecz Ernáné).

1905 márc 27 Bp

Richter Aladár

1932. Jaschik trimpod-
mův. isk. is
trimpod Tervek

Néstr Antallal

1942 ort. m. keram. hiál
12 db apró tára
hispl.

porc. festés

331-954

Herendnek

K. Holéci E.

porcellán festő

Szerviz díszítés

Repr. Herend

Európa. 1943. I. évf

4. sz. 260. l.

3. A légaknás bevolto

30 cm vastag vízhat

víz nyugati irány b

Minthogy a légakna

vajjon az összegyüle

ennek (egy külön me

kell e gondoskodnun

költségvetésben

A templomon is kép

hiány okra vonatko

foglaltam, ezek fö

Ezen költségek fede

minorita rend tart

kérem a Tekintetes

körülményt, hogy a f

felsorolt határozás o

K. Holéczy Etus

l.

Magy. Szam

1938. 265. l.

olaj, egyenként, 57×52 cm.
Maszlaghy II., 142—145. szám.

ASZ FESTŐ, XVIII. század
inikánus szent
zon, olaj, 82×66 cm. (41. szoba.)
Maszlaghy II., 499. szám.

ASZ FESTŐ, XVIII. század
ria és Boldog Stock Simon
rvány, olaj, 28×19 cm. (43. szoba.)
Maszlaghy II., 519. szám.

ASZ FESTŐ, XVIII. század
k koldusnő
zon, olaj, 101×77 cm. (Kupola.)
Maszlaghy II., 255. szám.

ASZ FESTŐ, XVIII. század
zményi táj
jkép alakokkal
szon, olaj, egyenkint 65×52 cm. (43. szoba.)
alábbi párja.
Maszlaghy II., 352. és 253. szám.

ASZ FESTŐ, 1820 körül
rs
szon, olaj, 197×147 cm. (Lépcsőház.)
Maszlaghy II., 351. szám.

K. Holéczy Etus

keramikus

1937 jan

amsterdami kiall.

MAGYAR. IPARMUVESZET

1937. 38 l.

M. D. K.

HOLÉCZY Károly keramikus

Csánzi 1854. 59., 104. 116. l.

Dr. Holéczy Miklós

1905/6 – 1909/10 I.

Ferkèpzomfoiskèvk

92. l.

után nevezték el. XII. Lajos alatt a francia B. még a csúcsíves formákból él, csak uralkodása vége felé mutatkozik némi olasz befolyás, mely I. Ferenc alatt fokozódik és tiszta renaissance ízlésű műveket hoz létre: ezek II. Henrik idejében is divatban maradnak. A polgárháborúk alatt tengődő asztalosművesség XIII. Lajos korában éled fel újra és előtérbe helyezi a festőiséget és a nehéz, nagy barokk-formákat.

XIV. Lajos pompaszeretete mindenütt aranyat követel. A gazdag faragványokat, a pompás, ünnepélyes, nehéz formákat aranyozással vonják be. Boulle volt az, aki korának pompaszeretetét nagyszerű fém- és békateknőberakásaival legjobban ki tudta elégíteni. Midőn XV. Lajos a trónra lép, már majdnem teljesen ki van fejlődve az az ízlés, melyet róla neveztek el. Még XIV. Lajos alatt a pompás ünnepélyesség visszahatásaként keletkezett ez a minden szabály és szimmetria nélküli formajáték. A szeszélyes dísz nem veszi tekintetbe a konstrukciót; az aranyozás helyére nagyrészt a furnér lép, melynél sokféle értékes, ritka fát használnak, de mert ez a hajlított felületeken rosszul tart, mesterien cizellált bronzveretekkel erősítik meg. A *rokokó* még XV. Lajos halála előtt kiéli magát, a szeszélyes formák lehiggadnak, a szimmetria újra tért kezd hódítani. XVI. Lajos uralkodása elején már tökéletesen kifejezésre jut a reakció: nyugodt formák és egyenes vonalak uralkodnak. A támasztékul használt oszlopok kanellírozottak, a bronzdíszek finomak és gyakoriak, s érvényre jut a ritka és értékes furnér. A díszítő formákon már antik befolyás észlelhető, babérgallyak és akantuszlevelek vannak sűrűn használatban. Porcellánlapok beillesztése

M. D. K.

HOLEK Ferenc

(1755) majd (1774-77) a holicsi gyár festője

Csányi 1954. 26. l.

Holek Ferenc
fajanc festő
1755. Holics
1774-77
Csánye 1954
26.1

Holek Vencel

képíró és rajzoló

1831-ben felvételét kérte
Nagykanizsa városától
a város polgárai közé
azzal az ígérettel, hogy a
szegény iparosok gyerme-
keit vasárnaponként
ingyen fogja rajzra tanítani.
Felvették.

Barbarits

368. l.

ájus hó.

Váltótól

10. Bárdos Géza 20.000-P. nér. é.

meghosszabbítjuk nov. 10 –

Osztaléktól

30. Kifizetjük a 4% -os osztale

Igazgatói jutaléktól

20. Kifizetésért

Tisztviselői jutaléktól

20. Kifizetjük a jutalékot

Lombardadósoktól

23. Havas és Tsának hb. 200 [illegible]

Holenik Janka

nagybecinyai festő

l.

Mikola András

csonagjaban

dr. Szentiványi Gyula
urnak

Bp.
I Lenke-tér 7

Holer Ötvös Pál

Szombathely 1702–1707.

l.

Horváth Tibor

33. l.

Holesch Adolf

beszterczebányai épitész

1878-ban kezi~~tette~~ a helybeli kath. gimnázium épületének atalakitási tervét; A minisztérium a tervet nem fogadván el, ujabb pályázatot hirdetett, melyen fenti ujabb tervét fogadták el kivitelre. E terver alapján épült a gymnazium 1881–82-ben.

Jurk. 1895

219,220. l.

Holesch Adolf

épitéz

l.

Gereczerajztár

441. h.

147

ár 5-én. + Ausseeban 1894. au-
gustus 13-án.)

t ábrázoló vidéken, balról az előtérben, a hol
lipeknél két tárka kötött ki, ~~a melyeknek egyikén~~
gyikben egy s a másikban három férfi alak lát-
nikat raknak át s azinnenső tárkában lévő
lott podgyászokat elveszi, a másik azokat rakos-
valamit keresztenni látszik. Jobbra egy arboczú
ielében a parton három tagú sársaság köti le fi-
sen, a fákon túl, szélmalom van. Az égbolt felhős s
kanó holdat a patak tükröri vissza, melynek
foglalkozók alakjának arnyékát látszik. Jelenje
nen
.4

55·5 cm.
~~Ácka 1871. II. 24.~~

79

Ø Holesch Anna

Ötvös

1921 -

Éimisk 1930.84.l -

NDK

Holesch A., festö

Divald Kornél: A Besztercebányai Muzeum kalauza.
Bp. 1909. 50.l.

Holecsek Adolf, építész

kéziratba a besztercei városépület átalakítási és helyreállítási terveit.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1899. XX évf.
aug. 30. sz. 5. old.

Holesch Árpád, építés M.D.K.

tervei szerint állitottár helyre a libetbányai templomot kb. 25.000 frt. költséggel

Vállalkozók Lapja, Bp. 1899. XX. évf.

máj. 24. sz. 5. old.

Holesch Béla

építész

szül. 1892. Beszterce-
bánya

Életrajzát lásd

Csákós 11. l

v. Forum 1934–35

Holesch Béla építész

neve szerepel "A magyar képzőművészet Csehszlovákiában" c. cikkben a 7-8.oldalon

Kritika 1973 december

MDK

Holesch Béla, ép.
szül. Besztercebánya, 1892-ben

oklevél kelte: 1914

" száma: 5612

A m.kir. József Műegyetemen okl.-t, absolut.-t vagy okl.-honosítást nyert építészek névjegyzéke. 1873-1928-ig. [illegible]. 1931 jan.1[illegible]. 17.1.

Holesch Béla

épitész

szül. Besztercebánya 1892

okl. mérnök 1914

Műegyetem 9 l.

Holesch Béla +

építész

1892 – 1938.

Lásd okv

Forum

1938. 170. l.

Holecek Béla

epikus

l.

Forum 1931. 388 l.

mérséklet érendő el.

A gőzkazánban történő forróvíz-termelés esetén csak kisebb berendezéseknél lehet azzal szá-

A *kondenzvezeték* bár szivattyúnyomás alatt áll, s így vízzel van telve, mégis nagy korróziós veszélynek van kitéve, mert az egyes szivattyúállomások kondenzvíztartányaiban a víz a levegővel érintkezik és így alkalma van gázokat elnyelni. Az ilyen kondenzvíz nemcsak a kondenzvezetékre veszélyes, hanem még sokkal nagyobb mértékben a kazánokra. Ezért a kondenzvezeték, nemjárható csatornában, kockázat nélkül nem készíthető vascsőből, hanem a sokkal drágább rézcsőből.

A gőzvezeték nagy távolságokra csak eséssel fektethető. Ennek folytán a távvezetéket keresztező közművek (vízvezeték, csatorna, gázvezeték, kábelek) kikerülése nagy nehézségeket és költséget okoz. A melegvízvezeték ellenben tetszésszerint eséssel, vagy emelkedéssel fektethető és így az útbaeső akadályok könnyen megkerülhetők, ami ismét lényeges költségmegtakarítással jár.

Gőztávvezetéknél mindennemű központi szabályozás lehetetlen. Mivel kis csőátmérőkre kell törekedni, a vezetéket nagy nyomásesésre kell méretezni, aminek következtében minden épületcsatlakozásnál a nyomás más lesz. Központi nyomáscsökkenés esetén a központhoz közeli épületek még mindig túlfűttetnek, amikor a legtávolabbi épületek már nem kapnak gőzt. Ezenkívül az a körülmény, hogy minden épület csak redukálószelepen keresztül csatlakozhat a távvezetékhez, már magában is lehetetlenné tesz minden központi szabályozást, mert a redukálószelepek önműködően beállnak az eredeti nyomásra. Ha tehát a távvezetékben a nyomás csökken, úgy önműködően nyitnak és ezáltal a fojtást csökkentik.

Holesch Dénes

grafikus

1927-28.

Lónisk 1930.84.l.

MAGYAR FILM IRODA
CZVEK GYULA
Telefon 45-5-10 BUDAPEST, VIII, SÁNDOR-UTCA 7 Piktári csekk: 35710

Műterem és laboratórium. Műtermi, műszaki és egyéb fényképfelvételek. Reprodukciók. Másolások. Nagyítások. Diapozitívek. Filmdiapozitívek. Amatőrmunkák kidolgozása

Felveszünk mindennemű megrendelésre néma- és hangosfilmfelvételek, cimfelíratok, reklám-, Trick-filmek és laboratóriumi munkák készítésére

638

T.

Műemlékek Országos Bizottsága

B u d a p e s t.

Holesch Dénes

1929/30 – 1930/31

Ferképzomfoiskèvk
92.l.

HOLES DÉNES

Holes Dénes emlékkiállítása

A MAGYAR SAJTÓ HÁZÁBAN (Andrássy út 101.) Holes Dénes (1910–1983) emlékkiállítása tekinthető meg október 27-ig naponta 8–19 óráig. A budapesti akadémián végzett festő fél évszázados pályafutása alatt 15 országban élt és aratta sikereit. Impresszionista ábrázolásban festett képeit halála után özvegye és fia hozta haza Magyarországra. (O. E.)

MAGYAR NEMZET, 2000. OKT. 25. 14.o.

HOLESCH DÉNES

Lovasfestmények Szántódpusztán

(MH) A Szántódpusztai Idegenforgalmi és Kulturális Központban október 15-éig tekinthető meg Holesch Dénes impresszionista festőművész kiállítása, mely már a világ sok országát bejárta. A festmények vadászatokat, lóversenyeket, bikaviadalokat és más lovassportesemányeket örökítenek meg.

MAGYAR HÍRLAP. 2000. MÁJ. 22. 8.o.

– A holocaust, valamint a vidéki zsidóság deportálásának 53. évfordulója alkalmából megemlékezést és emléktáblaavatást tartott a Pátyi Önkormányzat a zsidótemetőben. A II. világháború után tönkrement temetőt helyi összefogással hely rehozatták: fásítottak, füvesítettek, több sírt helyreállítottak. Elkészült az emléktábla is, amelyen a Pátyról a haláltáborokba elhurcolt tizennyolc mártír neve szerepel.

– Birtokba vehették a gyerekek a környezetbarát sportudvart a zuglói Aprófalva Óvodában. A létesítmény önerőből valósult meg, két éve elkezdték az apró egyforintos érmék gyűjtését, ami szerte az országban támogatókra talált. Ennek köszönhetően az óvoda bekerült a Guinness Rekordok könyvébe is, mivel csaknem egymillió érmét gyűjtöttek össze; tömege mintegy két és fél tonna. A hiányzó összeg megszerzésére alapítványt hoztak létre.

– Megújult a kaposvári megyei kórház belgyógyászati tömbje. A felújítás 1,2 milliárd forintba került, amely a betegcentrikus ellátást is figyelembe véve európai színvonalú. A legnagyobb szoba ötágyas, minden szobához WC és fürdőszoba tartozik. A konyhában minden betegnek egyénre szabva, az orvos előírásainak megfelelően állítják össze az ennivalót. A tömböt Kökény Mihály népjóléti miniszter avatta fel tegnap.

– A szegedi olajperben jogerős ítéletet hirdetett tegnap a másodfokon eljáró Csongrád megyei Bíróság. Az elsőfokú határozatok többsége változatlan maradt. T. Andor elsőrendű vádlottat ezúttal sem találták elmarasztalhatónak, az Aramco (máig sem talált) vezetőjének büntetését pedig három év hat hónapról két év hat hónapra csökkentették. Az okiratha misítással vádolt másodrendű vádlott – K. Imre – pénzbüntetését viszont 130 ezer forintról 400 ezerre emelte a bíróság. A szegedi vámhivatal volt parancsnokát ismételten felmentették.

HOBBITELEK

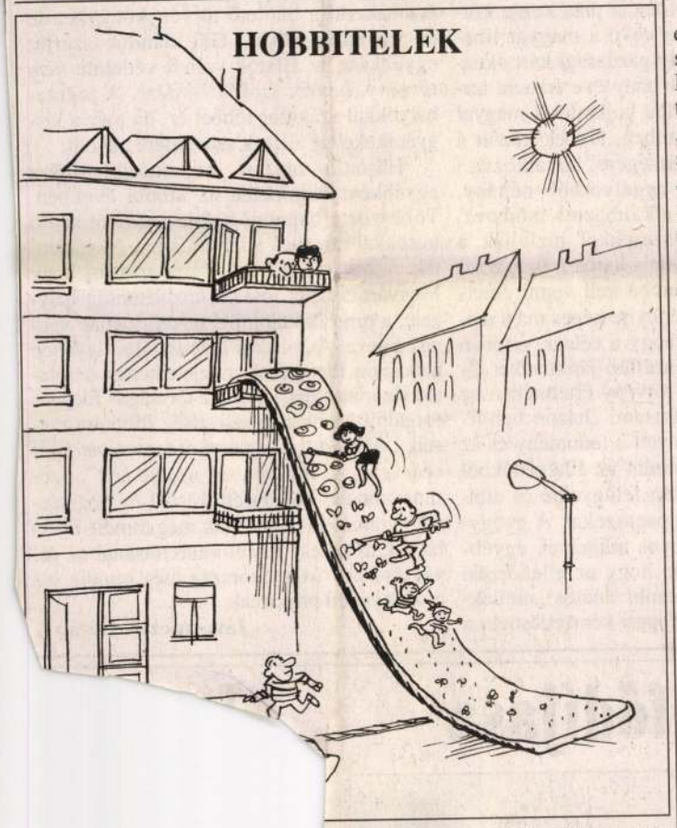

Földes Vilmos rajza

– Várhatóan ma reggel kapcsolódik össze a Mir orosz űrállomással az Atlantis amerikai űrrepülőgép, amely a kéttonnányi felszerelés között ivóvizet, „természetes" oxigént, tudományos berendezéseket, illetve egy levegőtermelő berendezést szállít, amellyel kicserélik a Mir két hasonló berendezésének egyikét, miután az márciusban felmondta a szolgálatot. A Miren az amerikai Jerry Linengert a szintén amerikai Mike Foala váltja fel.

Veszprém

Földúlt pártirodák

A rendőrség a politikai indíté- ot és az anyagi haszonszerzést se irja ki a péntekre virradóan törnt veszprémi betörésekben. Ismeretlen tettesek behatoltak a iggetlen Kisgazdapárt, a Keresz- nydemokrata Néppárt, továbbá orváth Balázs egykori belügymi- szter ügyvédi irodájába. A tette- k nem kímélték az SZDSZ és az DF megyei és városi szervezenek helyiségeit sem.

A rendőrség minden betörés lyszínén szemlét tartott és min- n helyen több nyomot rögzítet- k, amelyekről csak később de- l ki, hogy az ott dolgozóktól ármaznak vagy az elkövetőktől.

(k–s)

Gyanúsan gyors halál

Csütörtök délután a Központi Honvédkórház intenzív osztályán kezelés alatt álló 51 éves Z. Gyula vállalkozó állapota súlyosan romlani kezdett, s néhány órás szenvedés után a férfi meghalt. Korábban lapunkban is beszámoltunk arról, hogy május 5-én Szentendrén ismeretlen tettes távirányítóval felrobbantotta Z. Gyula gépkocsiját, amelyben a tulajdonos ült. Az orvosi jelentések szerint az áldozat súlyos, de nem életveszélyes sérülésekkel került a kórházba.

A kórházban több műtétet is elvégeztek a férfin, állapota folyamatosan javult. Szerda délben kezdett az állapota romlani. A rendőrség máris kizárja a merénylet lehetőségét, bár hivatalos állásfoglalást csak a boncolás után adnak ki.

Az elsődleges vélemény szerint fertőzés okozta a vállalkozó halálát. A súlyos repeszsérüléseknél ugyanis nagy a veszélye a bakteriális fertőzésnek, amelyek halálhoz is vezethetnek. A rendőrség vizsgálatot indított a részletek tisztázása érdekében.

(k. z. t.)

50 éve írtuk

A Gazdasági Főtanács által a Pest környéki bolgárkertészek részére engedélyezett 300 000 forintos zöldségtermelési hitelért a főváros teljes felelősséget vállalt.

Észsömör

Razzia: a diszkóban megszeppent ifjak szipognak. Bocsánat: szipuznak.

*

Írók elfajult vitája: walesi bárdolatlanok.

*

Perverzió: megszokásból kihágás.

*

Szexvonal: üzletszerű kéjelgésszerűség.

*

Becsembalovagolt a koncertterembe.

(marafkó)

Lóverseny

Tippek a vasárnapi galoppversenyekre

I. Peisias (6), Ténsasszony (3), Aforizma (2), Werder (4) II. Deltás (1), Sándor Móric (3), Vadász (4), Prince (2). III. Ali baba (2), Kabardin (7), Cirák (8), Tirpák (1) IV. Delia's Flower (1), Lordom (3), Monte Viso (7), Countryweave (2) V. Nettó (8), Kerka (3), Ambusztán (1), Rabnő (6). VI. Vadorzó (6), Jackpot (1), Tenerisffa's Sea (4), Gibraltár (7) VII. Martinien (1), Bonyodalom (6), Samantha Ewing (2), Dancing Rebel (3) VIII. Rádiháza (11), Cardinal (7), Atamán (2), Mister Je (4). IX. Kékítő (5), Farah (6), Felhő (7), Kirchof (2).

Tippek a hétfői alagi versenyekre

I. Bubus (3), Kempinsky (1), Wanted (2), Suta (4) II. Wulka (5), Privát (1), Mickey (2), Tehetség (3) III. Golyó (1), Lobengula (3), My Directed (5), Sarlat (4) IV. Gusty Lady (5), Memorandum (6), Terpecsin (7), Koronaőr (2) V. Lolita (7), Mirage (6), Nyúlcipő (2), Lucilla (4)

Az első futam startja 11 órakor lesz.

POLLENJELENTÉS

Légköri allergének május 16-án

ASTRA

ÁNTSZ-állomás	Bp.	Győr	Miskolc	Pécs
Füvek	+++	++	+++	++
Nyír	+	+	+	+
Tölgy	++	+	+	+
Allergén gombák	+	+	+	+

+ alacsony ++ közepes +++ magas ++++ nagyon magas

(Az ÁNTSZ jelentése)

Továbbra is nyári idő

Szombat: országszerte sok lesz a napsütés. Bár időnként megnövekszik a gomolyfelhőzet, csupán néhol alakul ki frissítő zápor, zivatar. Folytatódik az évszakhoz képest meleg idő. A hőmérséklet a hajnali 11–16 fokról a délutáni órákra 27–32 fokig emelkedik.

Vasárnap: fokozatosan változékonyra fordul az időjárás. A napsütés mellett mind gyakrabban jelennek meg gomolyfelhők az égen, és szórványosan lehet számítani záporesőre, zivatarra. A jobbára mérsékelt, változó irányú szél zivatar alkalmával átmenetileg megerősödik. Marad a nyárias, meleg idő, egyre fülledtebbé válik a levegő. A legmagasabb nappali hőmérséklet 27–32 fok között valószínű.

Jövő hét: továb tart a májusi nyár, ugyanakkor változékonyan is alakul időjárásunk. Gyakran erősen megnövekszik a felhőzet, és helyi záporok, zivatarok fordulnak elő. A többnyire mérsékelt déli, délnyugati szél olykor megélénkül. Az enyhe éjszakákat meleg nappalok követik. A legalacsonyabb éjszaki hőmérséklet általában 12–17 fok között alakul, délutánonként pedig többnyire 26–31 fok várható.

Idén megszülethet az állatvédelmi törvény

Brigitte Bardot bojkottra szólít

Egy európai állatvédő alapítvány, amelyet Brigitte *Bardot* neve fémjelez, a napokban röplapokon arra szólította fel a turistákat, mindaddig kerüljék el Magyarországot, amíg ott nincs állatvédelmi törvény.

„Biztosan nem ennek az akciónak lesz az eredménye, ha Magyarországon megszületik az állatvédelmi törvény" – mondja érdeklődésünkre dr. *Visnyei* László egyetemi docens, a Herman Ottó Magyar Országos Állat- és Természetvédő Egyesület országos elnökségi tagja. A kormány ugyanis március 27-én elfogadta és beterjesztette a parlamentnek az állatvédelmi törvény tervezetét. Május első hetében a törvényjavaslatot megtárgyalta három országgyűlési bizottság, s van remény, hogy még ebben az évben megszületik a magyar állatvédelmi törvény.

Gál Sándor, a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium főtanácsosa elmondta, nem érti a nemzetközi szervezet akcióját, mert a bécsi képviseletüket a minisztérium tájékoztatta a törvénytervezet közeli parlamenti tárgyalásáról. Egyébként kevés országban van kifejezetten „az állategyedek kíméletéről" szóló törvény. De nálunk ma sem szabályozatlan ez a terület: az állat-egészségügyi, a vadgazdálkodási vagy a vadászati törvény több szabálya szól az állatok védelméről. A szakemberek szerint ez komoly gazdasági kihatású szakmai törvény, amelyet éppen az érdekek sokfélesége miatt nem lehet érzelmi alapon megalkotni, hiszen *„az állatvédelem nem a sokmacskás idős hölgyek passziója"*.

Az állatvédők által gyakran kifogásolt házilagos libatömést mint ősi magyar hizlalási eljárást a törvény a jövőben is megengedné, a tömőgépes eljárásnak viszont akadályt állít. Mivel a francia piac szinte korlátlan mennyiségben vevő a magyar libamájra, a tiltás komoly gazdasági kárt okozna az országnak. (Néhány éve francia termelők kezdeményeztek bojkottot a magyar libamájexporttal szemben, többek között a libatömés „kegyetlenségére" hivatkozva.) Gál szerint sokkal aggályosabb néhány, nyugati országban alkalmazott módszer, például hogy vegyszerekkel hizlalják a szárnyasokat, ez ugyanis káros a fogyasztó egészségére. Figyelembe kell venni emellett például azt is, mennyire képes ma a magyar gazdaság arra, hogy a célnak valóban megfelelő, korszerű szállító járműveket állítson csatasorba. A törvény értelmében az állatkísérleteket a mostani, „házon belüli" etikai bizottságok helyett a tudomány és az ipar embereiből, valamint az állatvédőkből álló országos bizottság felügyelné és elbírálná a hozzá érkező panaszokat. A gyógyszergyárak, tudományos műhelyek egyébként attól is tartanak, hogy az ellenőrzési struktúra kiépítése nemkívánatos „mellékhatásként" kedvez az ipari kémkedésnek, a versenytársak könnyebben tájékozódhatnak a magyar gyógyszerkísérletek irányáról. A javaslat többek között tiltja állatok felhasználását bio- és fegyverkísérletekben, s nem szabad állatokon kikísérletezni a szépítőszerek hatását sem.

Úgy tervezték, hogy az állatkínzás tilalma bekerül a büntető törvénykönyvbe, de ez egyelőre késik. Gál Sándor szerint egyébként az állatok valódi védelme *nem törvény, hanem szokás kérdése*. A jogszabályoknál százszor többet ér, ha már a kisgyerekeket az állatok szeretetére nevelik.

Hasonló utazási bojkottfelhívásokra egyébként volt példa az utóbbi években. Többször a balatoni halpusztulásról szóló írásokkal riogatták a külföldieket. Megjelentek visszatartó célzatú cikkek arról is, hogy Magyarországon rossz a közbiztonság helyzete, a turisták különféle inzultusoknak vannak kitéve. A balatoni halpusztulás ügyében a magyar illetékesek megjelentettek cáfolatot, de mint *Sívó* Tibor, az Országos Idegenforgalmi Munkaadó-szövetség főtitkára meséli, *„rájöttünk, hogy nem érdemes, mert aki védekezik, az inkább csak gyanút kelt"*. Szerinte minden bojkottfelhívásnál és riogatásnál nyomatékosabban esik még mindig a latba a külföldiek úticél-választásánál az ár, vagyis hogy Magyarország még mindig olcsó a nyugati polgárnak.

Javorniczky István

Előfizetői játékunk fődíjasa

Képünkön Perecsi Tünde galériavezető (balról) és a boldog nyertes házaspár látható

Schiller Zsuzsa felvétele

Örömmel vette át pénteken *Tóth* Gábor főszerkesztőtől és *Sarus* Erikától, a P & B Média Rt. marketingvezetőjétől a Magyar Nemzet áprilisi előfizetői játékának fődíját, Denes *de Holesch művét, az Erő* című festményt *F.* E. budapesti olvasónk. A Páholy Galéria által felajánlott nagy értékű képen vágtázó és ég felé ágaskodó lovak az egyébként kulturális vállalkozásból élő nyertest és szintén Debrecenből elszármazott feleségét a Hortobágyra emlékeztették már az ünnepi pillanatok alatt is. Mindez azért is érdekes, mert a ma már nem élő magyar származású művészt, aki – bikaviadorokat, lovaspólósokat és vadászokat festve – Spanyolországban, Kanadában, Ausztráliában és Japánban is élt, az említett országok mindegyike a magáénak vallotta.

Az áprilisi előfizetői játék fődíját elnyerő házaspár tulajdonképpen a Magyar Nemzeten „nőtt fel", hiszen már a nagyszüleik is az objektív tájékoztatás lapjának előfizetői voltak. A szerencse eddig – egy 1966-os lottó tárgynyeremény-sorsolás díjától eltekintve – még sohasem kedvezett nekik. A zene és más művészetek szeretetének hódoltak, s – a képpel gazdagodva – hódolnak továbbra is.

Tranzitországból ellátóbázis

Lovak, zene, festészet...

Báró Holesch Dénes kiállításához

„Báró fáradt fejét búsan csüggeszti le
És hosszan nyerít, hogy fölriad a párja
S míg a hadizenét beissza nagy füle,
Rágondol komoran halott tábornokára!"
(Ady Endre: A csataló)

A lovak művészi ábrázolását bemutató kiállításon a nemzetközi hírű magyar festőművész csodálatos megfigyelőképességéről tanúskodó festményei előtt nem véletlenül jutottak eszembe Ady idézett sorai. Művein nemcsak a lovak harmonikus mozgása kelti fel figyelmünket, tartásuk, vagy éppen mozdulatlanságuk belső érzésüket, az emberrel, vagy egymással való kapcsolatunkat is tükrözik. Ahogy A. Mackenzie írja könyvében báró Holesch Dénes festményeiről „Lovai nem egyszerű portrék vagy anatómiai tanulmányok, hanem önálló és egyedi jellemmel bíró, élő, eleven lények." Aki csak egyszer is ült lóháton, annak sokat mond a kerületi Művelődési Központban rendezett emlékkiállítás. A művész nem egy ábrázolása jutatta eszembe azt a félévszázad előtti erdélyi kirándulást, amikor lóháton jártuk a gyergyói havasok félelmetesen szép útjait. A hegyoldalban, a szakadék felett hirtelen olyan keskeny útra kerültünk, hogy egy rövid szakaszon a lónak szinte egymás elé kellett tenni a lábát. Az ijedtségtől kicsit előrecsúszva a kantárszárral együtt a ló nyakát is megfogtam, a ló hátravetette fejét, kezemhez, karomhoz érve, mintha nyugtatott volna. Feledhetetlen pillanat volt. Így váltak számomra élővé a művész festményei: a futó, táncoló vagy éppen pihenő lovak.

A vágtató ménes látványa, az első lovaglás életreszóló élményt jelentett a gyermek Holesch Dénesnek, s ezt csak fokozta a huszárkapitány apa, aki rajongott a lovakért. A művész sikeres pályafutásának elindítója 1928-ban a Magyar Művészeti Akadémia ösztöndíja volt.

Ausztráliába utazott. Apjától örökölt zenerajongása Melbourneben egy hangversenyre vitte, melyen az ősi skót család sarja, Joyce Greer zongoraművésznő játéka és szépsége egyaránt megragadta. Két hét múlva már mint boldog házaspár kezdték évtizedekig tartó – művészi munkával teli – vándorútjukat. Hongkong, Bali, Montreal, Manila, San Fransisco, London, New York, Tokió, Párizs… – nagyszerű koncertek és kitűnő kiállítások, portrék, tájképek és főképpen lovas festmények jelzik vándorlásuk egy-egy állomását. Báró Holesch emlékezetből festett lovai gyermekkora hazai emlékét idézik: rendkívüli megfigyelőképességéről tanúskodnak.

Időnként Magyarországra látogattak, később már hármasban, fiukkal is ismertetik hazáját. Közben igyekszik összegyűjteni és értékesíteni a világban kallódó munkáit. Mintegy háromszáz festménye van katalogizálatlanul a világ nagy múzeumaiban és magángyűjteményekben. Több festménye került hazánkban is magánkézbe. 1983-ban Budapesten bérelt lakást, de hazaköltözését nem sokáig élvezhette, – négy héttel később, hetvenhárom esztendős korában elhunyt. Özvegye és Hugo fia egy ideig még folytatta a vándorlást Amerika és Ausztrália között, de végül is úgy döntöttek, hogy Magyarország lesz hazájuk.

A neves zongoraművész anya, Joyce Greer de Holesch és a Sorbonne-t végzett filozófus fia Budán lakik, minden vágyuk, hogy a művészi hagyatékot hazahozva, a Várban vegyenek lakást maguknak és a műveknek.

Itthoni letelepedésük azzal kezdődött, hogy az özvegy bárónő a hazahozott festmények közül A lovak tánca című művet árverésre ajánlotta fel a Tumor Leukémia Alapítványnak. A televízió Ablak c. műsorán keresztül a kép egymillió forintért talált gazdára. Az összegből a beteg gyermekek számára kórházi steril ágyat vásároltak. Folytatása – a már harmadik kép jótékony célú felajánlása – kerületünkben következett, a Művelődési Központban rendezett kiállítással kapcsolatban. A sajnos csak rövid ideig látható kiállítás így is példamutató bemutatása volt a hazájában kevésbé, de a nagyvilágban annál jobban ismert művész munkásságának és nem utolsó sorban a tizenhat esztendeje elhunyt magyar művész itt, a hegyvidéken otthont teremtő családjának.

Kívánjuk, hogy az új otthonhoz fűzött reményeik teljesüljenek, kerüljenek haza a képek is, hogy minél többen gyönyörködhessenek báró Holesch Dénes életművében.

(schelken)

Hegyvidék 1994 V. 5.

Vénusz könyvek pszichológus szerzője ezúttal azoknak ad bátorítást, akiknek gondjaik vannak párkapcsolataikban. *Dr. Gray* hasznos tanácsokkal szolgál, hogyan kelthetjük fel a másik nem érdeklődését magunk iránt, miként nyerhetjük el annak szerelmét, akire igazán vágyunk s hogyan remélhetünk több figyelmet, szeretet és gyengédséget az életben.

De mindenekelőtt arra tanít bennünket, hogy legyünk megértők, érzékenyek és segítőkészek. Felejtsük el a régi sérelmeket, legyünk magabiztosak, de mindig őszinték. Tanuljuk meg élvezni kapcsolataink minden szépségét.

Édesvíz Kiadó Ára: 1100 Ft.

ültették le, ezt az emigránsokról szóló gyönyörű, fájdalmas szont:

Te, aki Kubát elhagytad,
felelj nekem,
zöldebb zöldet, kékebb kéket
más földeken,
pálmább pálmát látsz-e másutt?
Felelj nekem.

Vajda János emlékirataiban elmondja, hogy Petőfit olyan tisztelettel kezelte, hogy az magát Petőfit is zavarba hozta, s talán ezért nem alakulhatott ki köztük baráti kapcsolat. Valami hasonló történt velem is, képtelen voltam Guillént kubai szokás szerint visszategezni, Nicolásnak hívni, pedig ezt mások egészen természetesnek találták. szerint hátba veregetett.

Az utolsó pillanatig jelen volt, sohasem vált szoborrá. A kegyetlen betegség később megfosztotta öntudatától, álmából felriadva arról beszélt, hogy Herediával, a nagy múlt századi kubai kötővel kell találkoznia. Ekkor már nem kerestem fel, csak a hozzá közeállók találkoztak vele. Utoljára a temetése előtti gyászszertartáson láttam, a koporsóban. Egész nap vonultak előtte a kubaiak, egész Havanna, voltak, akik vidékről utaztak fel, hogy tiszteleghessenek holtteste előtt. Egy nép búcsúzott költőjétől. Huszadik századi költő ritkán részesült ilyen tiszteletadásban.

Simor András

Volt egyszer egy iskola VI.

Hol maradtak a felnyergelt lovak?

Szilágyi György 1928-as volt, egy évvel fiatalabb nálam. Hihetetlen energiával írta krokijait. Oroszlánkörmei az iskolán nőttek naggyá, a hétvégi otthonlét munkára ösztönözte. Mikor bejött hétfőn reggel, körbevettük, s felolvasta új humoreszkjét. Kirobbanó humora miatt közösségünk kedvence lett. Én a sokaságban sokáig nem találtam fel magamat, de vele könnyű volt kibírni az utolsó időszakot. Mikor e sorokat írom, eszembe jut a tavaly májusi találkozásunk. Megjelent a Csillagokkal takaróztam c. verseskötetem s a rádió Pagodájában dedikáltam neki is. Nézte, hogy mit írok. Rám szólt: „Elég, ha annyit írsz: „szeretettel…"

Verset rögtönöztem. Felolvastam: „Gyuri, barátom, hol az élet? / Az előbb itt volt. Elrohant. / Elértük-e a messzeséget, / amit ígértek a szavak? / Ezerkilencszázötven őszén / az Alkony úton, fent Budán, / ahol akkor új volt a törvény, / mentünk az álmaink után. / Negyvennyolc évvel később, látod, / a Pagodában két öreg, / Nem váltottuk meg a világot. / Mi jön majd? Végtelen szünet…"

Tudom, ebben a néhány sorban benne van az is: megfertőződtünk a kortól. Állandóan okítottak minket: délelőtt előadások, délután meg szemináriumok, alig maradt idő a gondolkodásra.

Többen tartottak előadást, de csak egyetlen jó előadásra emlékszem: Széll Jenőre. Az írók közül Gergely Sándor nem ereszkedett le közénk. Tamási Lajossal kezelt csak, majd a szovjet irodalomról szónokolt, azután felvette honoráriumát és távozott. Ha Gergely Sándort említem, szólni kell Benjámin Lászlóról is. Már tagja voltam az Írószövetségnek. Nyár végén elpanaszkodtam Benjáminnak, hogy a menyasszonyom tbc-s. Megígérte, hogy beutaltatja a legjobb szanatóriumba. Mátraházát javasolta, ám mi a közelség miatt a Budakeszi MÁV-szanatóriumot kértük. November elején telefonáltak a Szövetségből, hogy azonnal menjek a beutalóért. Az iskolán a szerda délután szabad volt.

Benjámin szívesen fogadott: – Tibor, itt a beutaló, Budakeszire.

El kellett kéredzkednem kis időre az iskoláról, elfúló örömmel lobogtattam a beutalót.

– Nos, Takács elvtárs – győzködött – hála a Pártnak, rendeződik a menyasszonya helyzete, s jó kezekbe kerül. De ugye, nem gondolja komolyan, amit előadott? Küldje haza a beutalót. A menyasszonya feljön Szegedről, kimegy Budakeszire és a következő szerdán már látogathatja is.

– Érte megyek – néztem a szemébe.

– Hogyan képzeli? És az iskola rendje? Képes lenne mulasztani?

Rövid vita után mégis hazamehettem szombaton. A Tüdőgondozóban csak nézték a beutalót. Addig még nem láttak ilyet. Nehezen engedték el Sárit. Úgy néztek rám, hogy a szemükben benne volt a kérdés, ki lehet ez a fiatalember, hogy el tudott intézni egy szanatóriumi beutalót? Menyasszonyom Barát Irén osztályára került.

Mindebből azt szűrtem le, hogy az Írószövetség mindent el tud intézni, másrészt hogy az iskola mégse olyan nagyhatalom, amilyennek mutatja magát.

Ettől kezdve Takács László hangot váltott. Akaratlanul is jóindulatába vett. Hírlett róla, hogy ő is tébécés. Nemrég jött ki valamelyik szanatóriumból.

Eltelt jó néhány hét.

S a vörös Tartüff hivatott. Megkérdezte, ízlett-e a vacsora, mi új hírem van a menyasszonyomról, gyógyul-e? Én mindent megválaszoltam.

– Nézzen rám az elvtárs. Én is beteg voltam – mondta. – De meggyógyított a nép állama. A szocialista egészségügy.

Beszélt, beszélt, beszélt.

Tudtam, hogy amikor a betegség gyógyíthatóságáról szólt, magát bíztatta. Ekkor megsajnáltam a mi házi Tartüffünket. Szánalmas volt, hiszen tudta, menthetetlen.

S ha már beengedett előbb a szobájába, majd a résnyire nyitott szívébe, megragadta az alkalmat, és a lelkemre beszélt. Tudja, hogy milyen környezetből érkeztem, hogy édesapám gyárban dolgozik, mint villanyszerelő. Szép szavakat mondott azokról, akik terjesztik a fényt. Ezt kell nekem is tennem. Lám, ő is a fényt terjeszti ezen az iskolán. S milyen örömmel. Az írók is tanítók, akár akarják, akár nem…

Meghatva jöttem ki szobájából.

Aztán elérkezett a vizsga ideje. Nem is emlékszem rá ennyi évtized után. Mindenki jól vizsgázott. De az ígért felnyergelt ló sehol se várt, se az Alkony úti iskola előtt, se a Dózsa György úti albérleti lakásom bejáratánál, de a Rádió előtt se.

Csak Szilágyi György lépett följebb. A művészeti titkárságot csakhamar felcserélte a Fővárosi Víg Színház igazgatói székével. Ez nem tévesztendő össze a Vígszínházzal, ami ugyanis Honvéd Színházzá lépett elő, ez a mai Madách Színház átalakítás előtti épületében kapott helyet. A műfaja esztrád volt.

Halász Péter visszament a filmgyárba, Cseres Tibor az Irodalmi Újság rovatvezetője lett. Barton Nándi a cirkuszt igazgatta. A szerelmesek összeházasodtak. Mi is. Mert a szanatórium csodát tett.

Mindenki visszament oda, ahonnan jött. Ló és nyereg nélkül. Én a Rádióba, de ettől kezdve műsorokat szerkesztettem.

(vége)

Takács Tibor

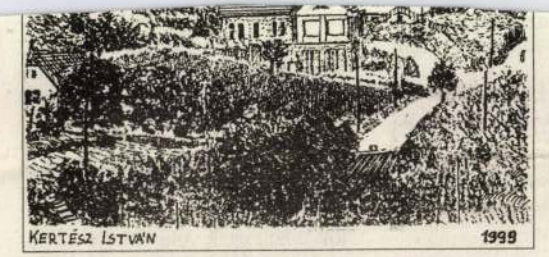

E másfél évszázados ünnepre készülve nagy örömünkre megújult és a régebbi majorsági épület elé került az emlékoszlop, és megszépült a major még megmaradt két fő- és egy melléképülete is. Az emlékoszlopot és a régebbi épületet nagy műértő gonddal a Máltai Szeretetszolgálat állította helyre, szinte eredeti szépségében. A mellette lévő fő- és melléképületet pedig a Fővárosi Önkormányzat hozta rendbe az Öregek Otthona számára. A jubileumi séta lehetőséget nyújt számunkra, hogy az emlékoszlop megkoszorúzása mellett – a tulajdonosok meghívásával élve – a kerteket, az épületeket, a házak alatti egykori pincéket, és még sok más csodát megtekinthessünk.

A Laszlovszky major a XVIII. század végén és a XIX. század elején Pest és Buda hegyek közé vágyó tehetősebb polgárai számára a világ közepe lett. A Hunyad-orom – az egykori Laszlovszky-hegy – keleti és északi oldalán a mai Zirzen Janka, Zalai, Szarvas Gábor és Zugligeti utakig lenyúló 50 holdas birtok a XVIII. század végén Laszlovszky József tulajdonába került. A major tulajdonosa nem volt akárki: Laszlovszky József, Buda városának akkori egyik leggazdagabb polgára, királyi igazgatósági fiskális, 1793-ban Buda bírája, 1795-1800 között pedig Buda városának polgármestere. Ő építette – feltehetően még az 1700-as évek végén – a budai hegyvidék valószínűleg első klasszicista villáját, amelyet négy ión oszloppal kialakított oromzatos portikusz díszített. A hegyvidék első villája 1836-ban még állt, nem lehet tudni mikor bontották le.

Az 1820-as évekből származó ma is álló majorsági épület 1992-ben került veszélybe. Az épületet az akkori tulajdonosa, a Zugligeti Kft. le akarta bontani, hiszen a telek csak üresen vált volna számára értékessé. A lebontást azonban – Dr. Berczik Árpádné, a Svábhegyi Egyesület elnökének harcos közbenjárásával – sikerült megakadályozni. Az épület mai tulajdonosának, a Magyar Máltai Szeretetszolgálatnak köszönhető, hogy a szakszerű felújítás után áll és használják. A felújítás során ismét az utcai frontra került az épület bejárata, a régi fatornác 1962-ben még állt, csak később vált a pusztítás áldozatává. Az U alakú épület jobb szárnya volt az egykori istálló, felette a szénapadlással, amelynek szénaledobó ajtaját felújítva ma is megcsodálhatjuk. A földszinti épületen belül van egy boltozatos helyiség, valószínűleg a major kis házi kápolnájaként nyújtott bűnbánó áhítatra lehetőséget a hegyek közé mulatni vágyó városiak számára. Az épület alatt két pince van, az egyiket belülről, míg a másikat kívülről lehet megközelíteni.

A felújított majorsági épületen kívül az egykori Laszlovszky major területén még két szép, ugyancsak nagy figyelemmel helyreállított épületben gyönyörködhetünk: a fővárosi tulajdonban lévő villa és melléképülete jellegzetes múltbeli emléket őriz (egy harmadikat sajnos 1991 nyarán lebontottbeli térképek tanúsága szerint nagyobb volt a Laszlovszky nyaralónál. Látogatottságát – hasonlóan a Laszlovszky majorhoz – a csodálatos erdei környezete és korán kialakult jó tömegközlekedésének (omnibusz, lóvasút, villamos) is köszönhette.

E területen 1701-ben az országúti águsztinusok kaptak 18 hold szántót a budai kamarai adminisztrációtól. Tőlük vásárolta meg 1772-ben Stahl Ignác gazdag budai mészárosmester, akinek egyébként számos más hegyvidéki ingatlana is volt. Ő építette a XVIII. század végén a vendégfogadót. Népszerűségét igazolja, hogy a vendéglő melletti, a Stahl birtok déli határát jelentő utat Szarvas útnak nevezték el (ebből lett később a Szarvas Gábor út a múlt század második felének neves nyelvészéről elnevezve, de a két szarvas-nak semmi köze sem volt egymáshoz). A régi zugligetiek elbeszélése szerint a Szarvas vendégfogadó mellett fürdő állott egykoron, amelyet egy kénes meleg forrás táplált. Hasonló kénes vízre emlékeznek a mai Budakeszi út mentén lévő Hild és Ybl villáknál is. Századunk első felében többször is felvetődött egy zugligeti melegvizes fürdő létesítésének ötlete, de nem lett belőle semmi.

A Laszlovszky majorság épületei a különböző tulajdonosok, az elválasztó kerítés ellenére ma is egy helyrajzi számú telken állnak. S ugyanezen a telken áll a Dentalcop fogászati klinika új modern, e műemléki környezettől elütő épülete is – nem tudni milyen megfontolásból. A klinika mellett még látni egy hegybe fúródó boltíves pince maradványait. Mielőtt azonban tovább mennénk, vessünk egy pillantást a Szarvas Gábor út és a Zugligeti út találkozásánál szerényen meghúzódó kis fa építményre, amely a villamos egykori kis megállóépülete volt, ma kerületi helyi védelem alatt áll. Alig lehet észrevenni a ráépülő bolt környezettől idegen épületétől. S ha már a Laszlovszky major csodálatos épületeit megcsodáltuk, érdemes egy alig pár perces sétával körüljárni az egykori lóvasúti végállomás régi épületét a Laszlovszky telek nyugati végénél. Az omladozó, elhanyagolt állapotú, aládúcolt épület még ma is mutatja a csodálatos faverandát, a tetőszerkezetet tartó, míves kiképzésű faelemeket.

A sétát a régi villamos vonalán érdemes folytatni. Az aknázómoly pusztítása és az elöregedés ellenére még látható a villamos sín két oldalának vadgesztenye fasora. Balra hamarosan feltűnik a MHSZ egykori lövész-bányája, amelyet nem tudni, hogy kik és mire is használnak ma. A rendezési terv itt egy játszóteret és geológiai tanparkot képzelt el. A színekben változó bányaudvar valóban méltó helye lehetne egy ilyen bemutató- és pihenőhelynek. Sétánkat a Libegőnél fejezzük be – ott ahol az előzőt elkezdtük.

Találkozó sétára: **1999. május 8-án, szombaton 10 órakor a Szarvas Gábor és a Zugligeti út összefutásánál (elérhető a 158-as busszal a Moszkva tértől)**. A felújított emlékoszlopot dr. Mitnyan György polgármester, Kozma Imre atya, a Máltai Szeretetszolgálat vezetője, Kántor Ilona, a Fővárosi Önkormányzat Öregek Otthonának igazgatója, a Budapest-Zugligeti Egyesület, a meghívott kedves vendégek, a kerületi civil szervezetek és polgárok részvétele mellett megkoszorúzzuk. A rövid ünnepség után megyünk be a felújított épületekbe. A sétán minden érdeklődőt szeretettel várunk.

Salamin András

ebédre 200-an voltak hivatalosak.

A jelenlévőknek nem kis büszkeséggel mutatta meg az egyesület az új birodalmát, amit teljesen önerőből, mindenféle külső segítség nélkül hozott létre.

A későbbiekben egy teljesen önálló ház felépítését határozták el szintén Makkosmárián. Az új létesítmény a régitől kb. fél kilo-

A turistaház a háború után az elsők között kezdte meg működését és nem is lett volna semmi baj, ha az államosítások után 30 évvel nem szüntetik meg a Turista Ellátó Vállalatot. Ezután helytelen intézkedéssel, a legtöbb társához hasonlóan, vendéglátóipari vállalat kezébe adták. A cég karmai közt azután a ház hol zárva volt, hol meg nem látták már

fizetniük. Nem volt kötelező a menedékház-tulajdonos egyesületének tagja lenni, így ma már a Tóth házaspárról sem tudhatjuk, hogy a „Sólymok"-hoz tartoztak-e, de bizonyára nagyon szerettek Makkosmáriára kirándulni, akárcsak mi.

Rajz és szöveg:
Kertész István

Sajtótájékoztató
a Páll pincében

A Vendégváró diadalútja

A VENDÉGVÁRÓ 13. kötetének bemutatása rendkívül hangulatosra sikerült. Ennek több oka volt. A Látnivalók Borsod-Abaúj-Zemplén megyében 1995-ben a sorozat első „szépreményű" köteteként jelent meg. Ez a mostani, az 1. könyv javított és bővített harmadik kiadása, – 300 oldalon, 10.000 példányban látott napvilágot. S hogy ezt pincében „kellett" megünnepelni, az is természetes. A Páll pincében a kitűnő borok mellé nemcsak borismertetést kaptunk, hanem a hely történelmi múltjához méltó lelkes magyar történelmi visszapillantást *Páll Jánost*ól (1110-ben Tarcalon tartotta Könyves Kálmán király az országgyűlést, Rákóczi birtok, Rákóczi-szabadságharc előzménye stb.).

A sajtótájékoztatót a sorozat főszerkesztője, *Körtvélyesy Erzsébet* igazgató és *Esterházy György* igazgató tartotta, visszaidézve az 1995-ben megjelent első „Vendégváró"-tól a legújabb, tizenharmadik kötetig lezajlott, örömmel és gonddal teli időszakot. Örömmel mondta, hogy igény van a szép hazai tájakat újszerűen bemutató, praktikus információkkal és tanácsokkal gazdagított könyvekre. Lassan beteljesedik az a vágyuk is, hogy az ezredfordulóra teljes legyen a körkép, a hazánk megyéit bemutató sorozat.

Értéke a jól szerkesztett könyvnek, hogy egyfajta határozott haladási irányt javasol a megyéket beutazni vágyó olvasónak. Bár a jelentősebb közutakon vezeti végig az utazni vágyót, de minden egyes régióban súlyt helyez a látnivalóra, az érdeklődés további felkeltésére, legyen az történelmi, muzeális emlék, egyházművészeti vagy természeti szépség, hagyományos esemény vagy rendezvény. Ugyanakkor megismerhetik a település jellegét, nagyságát, adottságait és tájékoztatást kapnak a szállás, étkezési, bevásárlási, kulturális vagy sportolási lehetőségekről. A kívánt információk mielőbbi megtalálását segítik e könyvben rendszeresített, figyelemfelhívó „margószínek" és a megyetérképek, régió- és várostérképek, útvonalhálózat, határátkelők és folyami átkelők, hidak jelzése is.

Újabban a névmutató mellett kislexikonnal is bővítették az információs részt, bekerült az idegen, vagy kevésbé ismert kifejezések magyarázata, rövid életrajzi adatok, szakkifejezések magyarázata. Legújabb meglepetés „Borsod-Abaúj-Zemplén" legújabb, harmadik kiadásban a megjelent kötetben helyi ételkülönlegességek, receptek leírása, a természeti kincsek, a terület jellegzetes növényeinek, állatvilágának színes, képes és szöveges bemutatása. A szép kiadásban megjelenő könyvek *Well-PRess Kiadó* gondos munkáját dicsérik.

Schelken Pálma

A madarak és fák napja – május 10. 1902. március 19-én Párizsban az európai államok egyezményt kötöttek a mezőgazdaságban hasznos madarak védelme érdekében. Az egyezmény aláírói között volt Magyarország is, majd 1902-ben Chernel István ornitológus szervezte meg először az országban a Madarak és a Fák Napját, amelynek megünneplését az 1906. évi I. törvénycikk írta elő. Eszerint az iskolákban minden év májusában egy napot arra szentelnek, hogy a tanulókkal megismertessék a hasznos madarakat és védelmük jelentőségét.

dékozta Václav Havel köztársasági el-

Trencsényi Zoltán

Vígszínház: [illegible]. Vígszínház Házi Színpad: Az iglic (fél 8). Pesti Színház: Macska a forró tetőn (7).

Kaland és művészet

Holesch Dénes emlékkiállítása

Az alkotás mellett számos művész életében kapott fontos szerepet a kalandvágy. Holesch Dénes festőművész életútja bővelkedik a kalandos részletekben. A Fülöp-szigeteken dolgozott fejvadászok között, Hollywoodban híresség portréfestője volt. A művész képeiből a Magyar Újságírók Országos Szövetségének székházában (VI., Andrássy út 101.) rendeztek kiállítást. A tárlat december 2-ig látható.

Kaland és művészet. Talán ez a két alkotóelem jellemezte leginkább Holesch Dénes – vagy ahogy külföldön ismerték, Denes de Holesch – művészi pályafutását. Hollywoodban híresség portréfestője volt, kiállított Montrealban a Nemzeti Galériában, valamint New York, Boston és San Francisco neves kiállítótermeiben. A művész képeiből Nem csak lovak címmel a Magyar Újságírók Országos Szövetségének székházában rendeztek kiállítást. A tárlat megnyitóján mutatták be *Fekete Klári* A szabadság rabságában című könyvét, amely a művészről készült első magyar nyelvű monográfia.

Nem csak lovak. A kiállítás címe a művész alkotói védjegyére, a lovakra utal és arra is, hogy a kiállításon más témájú képek szintén láthatók. Holesch Dénes Besztercebányán született, ahol korán megbarátkozott a lovakkal. A család elbeszélése szerint előbb közlekedett lovon, mint a saját lábán. A lovak élete végéig fontos szerepet kaptak művészetében.

Egy iskolai rajzverseny győzteseként nyert 1928-ban ösztöndíjat a budapesti Képzőművészeti Akadémiára, de kalandvágya és építész bátyjának levelei Kínába hívták. Az egzotikus országban számos portrét készített, elsősorban fiatal nőkről, például a Kínai hercegnő című is. A Fülöp-szigetekre 1936-ban utazott, ahol fejvadászoknál rendezte be műtermét. „Szükségem volt festői inspirációra" – mondta később családjának a művész erről a korszakról. A fejvadászok befogadták, a művész pedig életképeket festett a hétköznapjaikról.

Besztercebánya (1930)

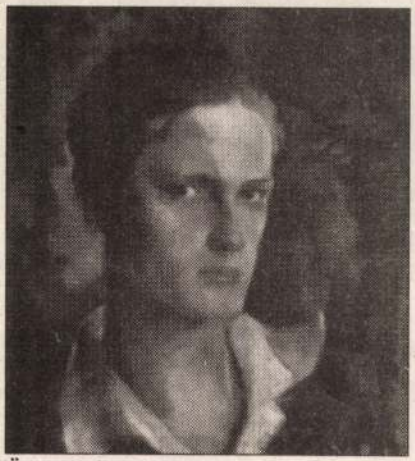

Önarckép (1931)

Holesch Dénes a lovas képek mellett elsősorban arcképeket festett. Amikor Sydneyben utazott, portrémegbízásokat kapott az előkelőségektől, aztán a Fülöp-szigeteken megfestette a kormányzó portréját. 1951-ben felvették a New York-i Portréfestők Társaságába, Hollywoodban sztárok festője lett. Többek között Burt Lancester öt gyerekéről és David Nivenről festett portrét. Az amerikai állampolgárságot 1952-ben kapta meg, közben folyamatosan dolgozott lovas témájú képein. A kiállításon többek között helyet kapott az Udvarlás és a Testvériség című műve.

Művészi pályájának fontos pillanata volt, amikor kapcsolatba került Picassóval, akinek 1961-ben a nyolcvanadik születésnapjára ő is meghívást kapott.

A kaland és az ismeretlen tájak 1983-ban bekövetkezett haláláig még számos országba elvezették. Dolgozott és élt Angliában, a francia Riviérán, Mexikóban, Olaszországban, Dél-Tirolban és Németországban, a Fekete-erdőben. Az utolsó utazás helyszíne Magyarország, Budapest volt.

R. Gy. Zs.

meg, ha érdekel. Lejöttem, és elszó

Illatos út, vegyifegyver-gyár

Az üzemben 1928-ban készültek az első harcigáz-fejlesztő eszközök

Napjaink terrorizmus elleni harcában különös jelentőséget kaptak a biológiai és vegyi eszközök; kevéssé ismertek azonban e szörnyű fegyverek magyar, sőt éppenséggel fővárosi vonatkozásai – a huszadik század első feléből.

A hadviselő felek először az első világháborúban használtak vegyiharcanyagokat és eljárásokat élő erők pusztítására. Az Osztrák–Magyar Monarchia hadserege – ha nem is nagy mennyiségben – már alkalmazta e rettenetes hatású, embertelen eszközöket. A harci gázok és – a magyar Szakács Gábor által feltalált – lángszórók azonban gyakran a saját csapatok állományának okoztak nagyobb veszteségeket. (Az első világháború után Szakács Gábor volt az első, akit emberiségellenes tevékenysége, az általa feltalált brutális fegyverek miatt nemzetközi bíróság elé állítottak.)

A háborút lezáró békeszerződés drasztikusan korlátozta a magyar haderő létszámát és technikai eszközeit. A korszerű páncélos, repülő és vegyi alakulatok azonban – az ellenőrző antant bizottságokat kijátszva – rejtve szerveződtek, technikájukat pedig részint importból, részint hazai fejlesztésekből igyekeztek előállítani.

A titkos fegyverkezési programban különösen fontos szerepet kapott a IX. kerületi Timót utcában létesített kutatólaboratórium, valamint a szomszédos Illatos úti Mercur Műszaki és Vegyipari Rt.

Dr. Zemplén Géza (1883–1956), a Műszaki Egyetem szerves kémiai tanszékének híres professzora kezdetben a világháborúból megmaradt vegyiharcanyagok megsemmisítésével foglalkozott. Ám 1925-ben a Honvéd Vezérkarnak kutatólaboratórium, kísérleti és gyártóüzem létesítésére terjesztett elő javaslatot. A 15 millió aranykorona költségű beruházási és fejlesztési program a háborúban már alkalmazott mustárgáz, foszgén és adamsit harcanyagok mellett a vegyvédelmi eszközök fejlesztését és gyártását kívánta megvalósítani. Az antant fegyverzet-ellenőrző bizottságai 1927-ben megszűntek, olasz és német támogatással immár hivatalosan is elkezdődhetett az első magyar vegyiharcászlóalj kiképzése.

Ansaldo könnyű harckocsi, halálfejes jelvénye a vegyiharc-alakulatot jelöli

FORRÁS: FEJEZETEK A PILISCSABAI KATONAI TÁBOROK TÖRTÉNETÉBŐL

A piliscsabai állomáshelyű alakulat feladatai között egyaránt szerepelt a harcterület ködösítő álcázása, mérgező anyaggal terítése, valamint az ellenség által szennyezett terület megtisztítása. 1928-ban az Illatos úti üzem már sorozatban gyártotta a saját fejlesztésű, korszerű 28 M keretgázálarcot, és készültek az első magyar gázosító és gázmentesítő eszközök is. A vegyiharc-zászlóalj hadrendjébe osztott olasz gyártmányú Ansaldo könnyű harckocsik kétkerekű taligákon vontatták a gázvető és lángszóró berendezéseket. (A gyenge motorokkal és páncélvédelemmel ellátott Ansaldók már a 2. magyar hadsereg első doni harcaiban igen tragikusan bizonyították be tökéletes használhatatlanságukat.)

A legfelső honvédelmi tanács 1936-ban határozatot hozott egy, a bakteriológiai háború kérdéseivel foglalkozó kutatóintézet felállításáról. Az intézet igazgatójának kinevezett Bartos Dezső több külföldi utat tett a trópusi betegségek tanulmányozására. Az Illatos úton Egészségügyi Ellenőrző Állomás fedőnéven működött a bakteriológiai laboratórium kísérleti központja, egészen 1944. április 3-ig, az épületegyüttes lebombázásáig. Az intézet tudósai a biológiai harcanyagok fejlesztése mellett azok gyártásának, kibocsátásának és hatástalanításának kutatásával egyaránt foglalkoztak.

A második világháború idején Európában egyetlen hadviselő fél sem vetett be tömegpusztító vegyi és bakteriológiai fegyvert. A Horthy hadsereg vegyiharc-alakulatai leginkább szokványos hadműveletekben vettek részt. Speciális képzettségüknek és felszerelésüknek megfelelően azonban ködösítést, műszaki, mentő és tűzoltó tevékenységet is folytattak. Az egyik legnehezebb, s egyetlen igazi „szakmai" feladatuk az 1944 nyarán, Szár vasútállomás légitámadása során megsérült mustárgáz hordók kiömlött anyagának közömbösítése volt.

Laczik Bálint

HOLESCH Dénes

2001 XI.28. **Hegyvidék** 3.

Fekete Klára könyve

Holesch a szabadság rabságában

Régóta tudjuk: érdekes emberek, színes egyéniségek lakják a Hegyvidéket. Most új „felfedezettünk" van *Fekete Klári* személyében, aki negyven éve él a kerületben. De kicsoda ő? Miért éppen most mutatjuk be olvasóinknak?

– Negyed évszázados modellpályafutásom és tízéves idegenforgalmi vándorlásom után merészkedtem a magyar újságírás dzsungelébe. Egy meleg nyári napon furcsa pár állt meg előttem az utazási iroda pultjánál – mondja Fekete Klári. – A hölgy elmondta, hogy ő híres zongoraművész Ausztráliából, és hosszú ávra – azonnal! – szeretnének egy zonorával felszerelt lakást, de kizárólag a udai várban, merthogy ők eddig többnyire kastélyokban laktak! S már terítette is elém, mint a kártyavető – élőszóval hevesen kommentálva –, angliai, franciaországbeli, németországi rezidenciák „referencia" fotóit. És én azon kaptam magam, hogy észrevétlenül a meséik bolondja lettem, vagyok! Elkápráztattak újabb és újabb hihetetlennek tűnő, de dokumentáltan igaz történeteikkel.

Kiderült, hogy a sztorik főhőse, a férj, *Denes de Holesch* külföldön elismert magyar származású festőművész volt, s a fél évszázados vándorútjukon tizenöt országban éltek, életformájukból eredően rendszerint drága bérleményben. A férj festett és kiállított, a feleség koncertezett világszerte. Utolsó hazalátogatásuk után, '83-ban Holesch megbetegedett, s meghalt. Így maradt az özvegy és fia Budapesten. Rabul ejtett ez a romantikus történet. Megszállottan – mint egy ügynök, vagy képrabló – vernisszázsokra, galériákba, festőműhelyekbe kezdtem járni. Ki ez a Holesch? Hol a helye – miért nincs helye? – a magyar képzőművészetben, ha Pekingtől New Yorkon át Párizsig elismerték? Miért nem próféta a saját hazájában? Itt van egy ma is aktuális, hamisítatlan magyar sikersztori, amivel ország-világ előtt büszkélkedhetnénk, s mi nem ismerjük, mert még senki nem mesélte el.

Fekete Klára éveken át kutatta a magyar festő sorsának titkait. Kiállításokat szervezett a művész Pesten megtalált képeiből. S addig-addig követte Holesch Dénes regényes életútját, míg egyszercsak összeállt az anyag, és sok szempontból rendkívüli olvasmány született belőle.

Az újszerű könyv most jelenik meg Holesch a szabadság rabságában címmel a MÚOSZ Andrássy úti székházában a festő Nem csak lovak... című kiállításával egyidőben.

Békés Attila

Fekete Klári Holesch Testvériség című festményével

Holesch Dénes egyik alkotása

Steinbach Gábor nyaralója

Lakberendezés – világkiállításokon

Lapunk szerkesztőségének kiadásában jelent meg 1999-ben a „Hegyvidéki fotográfiák" című kiadvány. E könyv korabeli fényképeken mutatja kerületünk néhány érdekes épületét, elsősorban nyaralóját, valamint néhány utcáját és egyéb közlekedési részleteit, valamint jellegzetes tájegységeit. Virányos tájon, a Zirzen Janka és György Aladár út egybefutásánál látható egy nem hivalkodó ikerház fotója, Steinbach nyaraló jelzéssel. A könyv néhány helyen utal az építtető, a régi tulajdonos, vagy a tervező kilétére, ahol ezek egyike közismert személyiség volt, mint például *Jókai* és *Eötvös*, vagy olyan esetben, amennyiben az illető jellemzése kiegészíti a megjelent fotográfiákat.

Steinbach Gábor 1906-ban, a felvételkészítés idején, haláláig, 1937-ig tulajdonosa és nyaranta lakója volt az ikervillának.

Ki volt Steinbach Gábor? Szakmáját tekintve kárpitos, aki ezt a tisztes szakmát lakberendezőként különösen magas szinten művelte. Munkáját hazai megbízóin túl külföldi, magas kitüntetések is elismerték. A szakma elsajátításának és művelésének előzménye is volt. Édesapja, *Steinbach Bernát* a kárpitos munkák gyakorlatáról kis kézikönyvet írt – Der Praktische Tapezierer címen, ami 1847-ben Weimarban jelent meg. Steinbach Gábor az Országos Kárpitos Szövegség díszelnöke volt. Ennek révén vett részt az iparág hazai fejlesztésében. Saját szakmai fejlődését azáltal biztosította, hogy fiatalon Párizsba ment, és ott alapított műhelyt. Itthon azután lakberendezési tanácsadóként és kivitelezőként tevékenykedett. Új rendszerű traverzint is kialakított, amire az Osztrák-Magyar Monarchián kívül Németországban, Franciaországban, Belgiumban és Angliában is szabadalmat nyert.

Díszítő lakberendezői tevékenységével részt vett az 1900. évi párizsi világkiállításon, az 1905. évi liége-i és az 1906. évi milanói világkiállításon. Úgy a párizsi, mint a liége-i világkiállításon, díszoklevéllel tüntették ki. Szereplését a milánói világkiállításon Magyarországon Koronás Arany Érdemkereszttel ismerték el.

Steinbach Gábor valahai nyaralója szépen felújítva és karbantartva, jellegét megőrizve áll. Személyének sokirányú sikeres tevékenységére e néhány sor hivatott felhívni a *Hegyvidék* olvasóinak figyelmét.

Dr. Morvay Sándor

Múltidézés a Maros utcában

Virtuális valóság, információs társadalom és szupersztráda – néhány a naponta emlegetett, unalomig ismételgetett kifejezések közül. Ilyen, modernnek nevezett, nyüzsgő, rohanó életet élünk. Néha felsóhajtunk, amikor eszünkbe jutnak évtizedekkel, vagy akár évszázadokkal ezelőtti korok: az akkori emberek, tárgyak, életformák és sorsok. Kincsként őrizzük, ha nagyszüleink korából maradt ránk valamilyen feljegyzés, kép, esetleg egy detektoros rádió, faszenes vasaló, vagy ősi kávédaráló. Nagyon kevés lehetőségünk van a nosztalgiázásra. Egyike a keveseknek a Városmajor Antikvárium a Maros utcában.

FOTÓ: KOVALOVSZKY DÁNIEL

A gazdag gyűjtemény egy része

Akár egy múzeum

Régi, ritka albumok, lexikonok, szótárak, metszetek – ilyen minden antikvárium. Az viszont, hogy a könyvek mellett vitrinekben évtizedekkel ezelőtti fényképezőgépeket, játékokat és sok egyéb apró tárgyat láthatunk – ha nem is egyedülálló, mindenképpen kuriózum.

Néhány lépcsőre az utcaszinttől egy másik világba csöppenünk. A háromdimenziós képtechnikát itt az 1850-es évekből való sztereónéző képviseli. A legyező nem műanyagból, hanem valódi strucctollból készült. Az íróeszközök nem fröccsöntött tucattermékek, hanem művesen kidolgozott mesterművek. CD nincs, csak magnetofon és gramofontű, az iratokban nem mai, vagy pár évvel ezelőtti vezetőink, hanem *Batthyány*, vagy *Ferenc József* nevével találkozhatunk. Ámulva nézzük a korabeli borotvát, a hegyezőgépet, az ősi földmérő eszközöket, a filmfelvevőt, vagy a tajtékból készült pipát. Órákat töltenénk el a hangulatos helyiségben: halk zene szól, nyugodt minden. Semmi rohanás.

Egyestés tárlat

Az üzletvezető, *Takács Gyula* először a filmezéshez, fotografáláshoz kapcsolódó eszközöket, dokumentumokat kezdte gyűjteni hobbiból, saját magának. Mostani üzletében is tekintélyes a „műfajhoz" kötődő tárgyak és szakirodalom mennyisége, de immár a papírrégiségek választéka is hasonlóan gazdag. Reklám- és színházi plakátok, képeslapok, dedikációk, számolócédulák, igazolványok, értékpapírok, térképek, az elmúlt századok báli meghívói és táncrendek – letűnt korok emlékei. Az adásvétel miatt a készlet állandóan változik, érdemes újra és újra benézni.

Takács úr a múlt értékes, érdekes darabjaival foglalkozik, de nem a múltban él. Havonta egyszer kortársi kiállítást rendez boltjában: egy-egy művész hozza el ekkor munkáit. Rendhagyó bemutatók ezek: nincs megnyitó beszéd, ünnepi köszöntő, csak aznap este lehet találkozni az alkotásokkal. Műértőkkel, művészetet kedvelőkkel telik meg a helyiség. Családias hangulatban, borozgatás, pogácsázás közben beszélgethetnek egymással a jelenlévők, barátok, érdeklődők – kellemesen, kötetlenül. Ritka alkalom manapság.

Az egyestés tárlaton (balra Takács Gyula)

FOTÓ: FÉJJA ZSOLT

Az utókornak

Aki egyszer belép az üzletbe, általában később is vissza-visszatér. Az idősebbeknek sok tárgy ismerős, egykor ők is ilyenek között éltek, hasonlókat használtak. A fiatalabbaknak új élményt jelentenek a régiségek, melyekről eddig esetleg csak a nagyszülőktől hallottak, vagy könyvekben láttak. „Milyen jó, hogy nem vesznek kárba ezek a dolgok" – mondják sokan. És milyen jó, hogy létezik még olyan bolt, ahol gyönyörködhetünk is bennük!

F. Zs.

Fogadjuk be a fiatalokat!

A bizalom zarándokútján

December végén Budapesten rendezik meg a taizéi fiatalok találkozóját, ahova Európa minden államából sok ezer fiatalt várnak az ökumenikus szervezet tagjai.

Sok más magyar fiatallal együtt 1997 decemberében Bécsben vettem részt az első olyan ifjúsági találkozón, amelyet a taizéi testvérek szerveztek. A találkozó az első perctől fogva nagy hatással volt rám. Lenyűgözött az, hogy 70-80 000 fiatal képes volt több száz, vagy akár ezer kilométert is utazni azért, hogy az év végén néhány napra elszakadjon otthonától, szüleitől és barátaitól, azért, hogy kicsit elcsöndesedjen. El[illegible]

kép alakult ki benne
példából is látható
túl mennyivel kel
got. A taizéi fiat
országban nagy
mértékben megh
letkeznek a fiata
ről. Ha a befoga
zött kölcsönös s
sőbbi tartós kap

A bécsi találk
tem a taizéi köz

Buda közve
van elsősorban
kerekú vasút ve
mölcsösök tarkít
Normafa mellett
hegyre juthatu
lértnél is remeke
A fogaskere
vendéglő érintés
a Retek-utcai vi
szebb völgye, h
legromantikusabb
a 385 méter m
A Zugligeti-út a
nyűszerrel érhet
fölött pedig me
állítottak föl, h
hatalom 1837-b
tások« miatt elf
A János-he
melyet a Szép
szálerdőktől árn
lással a Szép

Holes, Georg
Farchas
Bolerár
l. i.
Jourek
39. l.

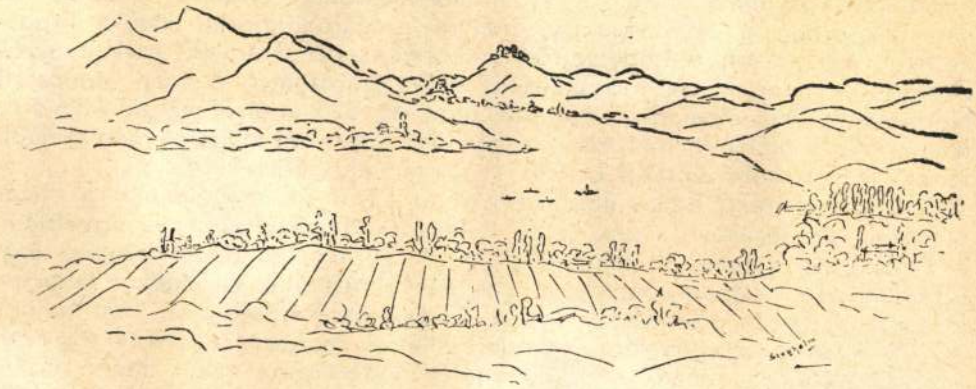

A Duna Dömös-visegrádi szorosa.

Aquincumtól—Esztergomig.

Dr. Holetschmid Alberta

1905/6 II.

Ferképzomfoiskèvk

92.l.

Holetschny Raymund építőmester * 1874.

Gewitschben (Morvaország). A brünni felső ipariskolában végezte tanulmányait, azután két és fél évig Zwittauban, majd ugyanennyi ideig Budapesten Kalina Mór építési irodájában dolgozott. Ezután Schikedanz és Herzog-bpesti építészek irodájába lépett, hol közel tíz évig működött s ez idő alatt H. vezette a Szépművészeti Múzeum építését is. 1906 óta ~~mint építőmester~~ ~~[illegible]~~ a fővárosi gázművek szolgálatában áll. 1909. Weiss Albert gázgyári igazgató irányítása mellett ~~vezetése alatt~~ Zürichben készítette az óbudai gázgyár terveit, melyek alapján ~~[illegible]~~ a gyár az ő vezetése alatt 1910-4. épült.

Holetschny Raymund

szül 1874. aug 31. ~~Gévics~~

Gewi Asch (Morva
országban. Brünben felső
paroskolaban tanult.
Zwittau 2 és fél eing aztán
Pestre Kalina Mórnál 2 és
fél eing, 9 és 3/4 eing
Schikedanz és Herzog
és ez idő aldtt vezette
a Szépmuvezeti Muzeum épitése
szét. 1906 óta a fővárosi
gázgyárnál mint mint épitő
mester működik - 1909

Zürichben kezdette az
~~óbudai~~ óbudai gárgyár
tervét Weiss Albert
zürichi gárgyári igaz
gató vezetése alatt.
1910–14. vezette az
óbudai gárgyár epitesit:

24090 Közsé

Holetz Ferenc
műhelyfőnök

A székesfővárosi iparrajziskola Török Pál utcai székházában - iparművészeti kiállitáson a butoriparban vezetésével elsőrendü butorok -köztük szép intarziás darabok kerültek kiállitásra.

Pesti Hirlap 1931.XII.18.

mDK.

Holéczy Denes
nyomdás

1851ben Kenderessy Lajos zaktarsánál
név napján Kossuth Lajos eltetése mát
6 tonapi börtönre lett itélve. Kegye-
lemből 2 tonapra enytitettek.

Faragó: A munka ünnepe
Grafikai Szemle 1895 évf. 12 z 201 l.

MDK

Holéczy E.

Porcellántárgyakkal szerepelt a tallini kiállitáson.

Cikk: Népmüvészeti, háziipari és ...

Magyar Iparmüvészet, 1936. 29-30.lap

MDK

Holéczy E.

Résztvett az Iparműv.Társ. 1936.évi jan.19.-én megnyilt rigai kiáll.-án. (Porcellántárgyak)

Cikk: Népművészeti, ...

Magyar Iparművészet, 1936. 3-4.lap

MDK

Holéczy E. iparm.

Népmüv, háziip. és ipm. kiáll. Rigában. M.Iparmüvészet 1936. 1.sz. 4.l.

K. Holéczy Etus iparmüvész

fayance kép

képrömüvésznő nemzetközi
Ziállitása. 1960. Bp.

MDK

Holéczy Etus,

legjobb müveit állitotta ki ez alkalommal .

? Iparmüvészeti kiállitás. ?
lüvészet.1938.III.évf.22.sz. 159.1.

MDK

K. Holéczy Etus

Radisics E.: A Népszövetség palotájának magyar terme.
Magyar Iparművészet 1936. 193.l.

K.Holéczy Etus

MDK

fayance kép

Képzőművésznék Nemzetk. Kiáll. 1960. Műcs.

MDK

K. Holéczy Etus iparművész

Kiállitója az állandó mintakiállitásnak, porcellántárggyal.

Magy. Iparművészet, 1939. 22olap

MDK

K. Holéczy Etus

Munkájával résztvett a Berlini Nemzt.Kézművesipari Kiáll.-on. (Porcellánkészitők és festők csoportja.)

Cikk: Magyar kézművesipar a berlinimkiáll.-on.

Magyar Iparművészet, 1938. 158.lap

MDK

Holéczy Etus, ip.müv.

a Minár Pál által tervezett üveg - és porcellán tárlóban láthatóak müvei.

Az Iparm. Társulatnak az Iparm.Muz.-ban rendezett 50. év. jub.kiállításának résztvevői.

K. Holécsy Etus MDK

Fayance kép

Műcsarnok 1969 Képzőművésznők nemzetközi kiáll.

K. Holéczy Etus MDK

Udvar télen, Mátraszentimrén, olf.

Paradicsom, olf.

Mücsarnok 1958 Magy. Képzőművésznők kiáll.

Holéczy Éta.

Ernst-múzeumban rendezett
színpadművészeti kiállításon
színpadterveivel szerepelt.

PH.932.II.21.

Holéczy Éva.

Ernst-múzeumban rendezett színpad-
művészeti kiállításon színpadterveivel
szerepelt.

PH.932.II.21.

Holéczy Éva.

Ernst-múzeum előcsarnokában rendezett színpadművészeti tervgyűjteményi kiállításon részvett

EK 932.II.20

Holéczy Elus.

Ernst-múzeum oldalterében rendezett színpadművészeti kompozíciók, maszkok, kosztümök, apró színpadok kiállításán részvett.

Est 932. V. 21.

K. Holéczy Etus MDK

porcelán, üveg

Az Iparmüvészeti Társ. Karácsonyi Vásár, kiáll.
Magyar Iparmüvészet 1937. 247.d.

MDK

K.Holéczy Eta keramikus

Siklóssy L: Hatalmas fejlődéséről tanuskodik az orsz.keramikai kiáll. Pesti Hirlap, 1942,nov.7. 6 l.

Tata

Ady Endre utca 22. Szarka-fogadó.
Fellner Jakab 1766-1769 közt. Itt fe
1891-től Esterházy-vendéglő. Telje

(Névhelyi: Elemér: A tatai majolika ta

MDK

K. Holéczy Eta keramikus

B.A: Orsz. keramikai kiáll. Magyar Nemzet, 1942. nov. 7.

letes, 4 tengelyes. Romantikus, 187o

16 l./

MDK

Holéczy Eta keramikus

Ujjas A: O.N. Keramikai Kiáll. Nemzeti Újság.
1942. nov. 8. 15 l.

Ház, két emeletes, 5 fengelyes. Eklek-

. 18 l./

MDK

K.Holéczy Eta keramikus

A művészi s. kerámia ünnepe. Magyarság, 1942. nov. 7.

:, négyszegletes, szabadon álló egye-
gellyel. Középen vörösmárvány keretü,
ou, mely az e helyen állott kamalduli
a. Fent huszártorony. Az épület erede-
16 tengelyes oldalhmlokzata van, ma
.der Gyula, 1937./ négyszegletes ud-
a ötboltszakaszos térrel. Főoltár
ózsef, Roma,177o. Sterum Ferenc győri fe
égtartó, Quits Károly, Győr, 1767. Rokó-
, 177o körül. Refektorium kosáríves
ovácsoltvas korláttal. Építette Fellner
.der Gyula renoválta és hátsó hmlok-

MDK.

Holéczy Eta, ip.müv.

7 részes sütemények készlet. /1942/
Herendi porc.gy.

27 részes teáskészlet. /herendi porc.gy./

26 részes moccáskészlet ./1942/ /1942/ /Herend/

OMIP Társ.Bp.-Orsz.M.Ker.Kiáll. 1942. Kat. 15.1.

K.Holéczy Éta , ip.műv. MDK

[redacted]

1,7,11,12. Hamutál.
2,8,10. Cigarettatartó.
3,6,9. Váza.
4. Tányér.
5. Dísztál.

OMIP Társ.Bp.-Orsz.M. Kor.Kiáll. 1942. Kat. 2o.1.

MDK

Holéczy Etus

Weiner M.né: Herendi porcellán. Sz.M. 1954. 161 l.

MDK

K.Holéczy Etus

B.szfv. vásárlása az Ipm. tárlaton. Az Est, 1938, dec. 22.

MDK

K.Holéczy Etus iparművész

A főv. vásárlása az Ipm.Tárl.on. Pesti Napló, 1938, dec. 22.

K.Holéczy Etus, ip.müv. MDK

Vázák, doboz és hamutartó porcellánból.
H.E. festései. Repr.

Magy. Iparmüvészet. 1941 1.sz. 3,4.l.

MDK

Holéczy Etus, porcelánfestő

Nők az Ipm.Társ. jub.kiállitásán. Magyar Női Szemle, 1936, márc. sz. 78 o.

MDK

K.Holéczy Etus, ip.müv.

wgyéni festett,müvészi izlésü porcellán tárgyai emlitést érdemelnek.

Drókuzicska Ilona:"Müvészet az iparban". Iparmüv. Társ. karácsonyi kiállitása.1941.dec. Magyar Iparmüvészet. 12.sz.133-36.l. 1941.

MDK

Holéczy Eta

1932. Jaschik Á.nál szinpadművészetet tanult

Ernst Múz. 126.sz. kiáll.

MDK

Holéczy Eta, kerámikus

kiváló munkákkal szerepel.

R. Szörédi Ilona: A kultuszminiszter nyitotta meg a kerámikai kiállitást.
Uj Magyarság. 1942. nov. 7. 6.1.

M.D.K.

Holéczi Elus, iparművész

tervei szerinti hamutálcát
(népies jelenetekkel) szerepeltet
a „Herend 100 éves" kiállításon.

"Herend 100 éves" kiállítás katalógusa.

Bp. 1939. 37.old

Holéczi Etus

M.D.K.

Zománcfestményáról.

Fedor: Képrőznűvésznők nemzetközi hiállítása.
Nők Lapja, 1960. márc 3 - Pozsán.

Holéczy Miklós /1886 Čierna Lehota -rozsnyói járás- 1972 Rimaszombat/: festő, szobrász.

Középiskoláit Rozsnyón és Nyíregyházán végezte. 1905-1909 között a budapesti Képzőművészeti Akadémián tanult, s rajztanári oklevelet kapott. 1909-ben Nyíregyházán a polgári fiúiskolában tanított, 1912-től a rimaszombati gimnázium rajztanára lett. Jelentős pedagógiai tevékenységet folytatott - több diákjának megalapozta művészi pályafutását. 1951-58 között a Gömöri Múzeum igazgatója volt. Művei, rajzai, festményei és szobortervei a Gömöri Múzeum tulajdonát képezik. Műveihez közvetlen Rimaszombat környezetéből merítette témáját, az otthon békés csendje jelenik meg pasztellképjein, szénrajzain: Ablak előtt 1924, Bodonné 1926, Felesége portréja 1929.

Az első világháború élménye egész életművén keresztül meghatározó tollrajzokban és szobortervekben örökíti meg a háborúban őrlődő ember életét, szenvedéseit: Katonaportré 1914, Rohamra induló katona szoborterve 1928.

Kiállítása: Gömöri festők művei - a XX.század I.fele - Rimaszombat, 1966.

Irodalom: Gömöri festők művei - a XX.század I.fele - katalógusában.

Levelezése: Rimaszombati Gömöri Múzeum levéltárában.

Az est vendége: Torgyán József

Kormányváltásra készülve

A Magyar Nemzet-páholy legutóbbi, július 7-i vitaestjének Torgyán József (1932), a Független Kisgazdapárt elnöke és frakcióvezetője volt a vendége. A zsúfolásig megtelt klub falait ezúttal immár másodszor tágítjuk ki lapunk hasábjain. Torgyán Józsefet napjaink politizáló közönségének nem kell bemutatni. A kemény ellenzéki vezető hírében álló politikusról tudjuk, hogy középiskolai tanulmányaival párhuzamosan végezte a Zeneművészeti Főiskola hegedűfőtanszakát. A rendszerváltás előtt ügyvédként tevékenykedett Újpesten. Napjainkban a legnagyobb ellenzéki pártot vezeti, és kormányváltásra készül.

– Nekem azt jelezték, hogy 20 percnyi idő áll rendelkezésemre a bevezetőre. Az az igazság, hogy 20 perc alatt egy bővített mondatot sem tudok elmondani, de megpróbálom – indította bevezetőjét a *Magyar Nemzet-páholy* vendége. – Mivel önöket Magyarország jövője érdekli a leginkább, szeretném röviden kifejteni, miért gondolom, hogy a Független Kisgazdapárt fogja megnyerni a '98-as választásokat. Mindenekelőtt azért nem tudom elképzelni a következő kormányt a Független Kisgazdapárt nélkül, mert *ez az ország mezőgazdasági ország*. Lakossága zömében vidéken él, akik nélkül nem lehet tartósan kormányozni.

– A mi törekvésünk arra irányul, hogy *minden lehetséges erőt* a gazdaság rendbetételére összpontosítsunk. A politikai intézményrendszerek sem működhetnek megfelelően, hogyha a gazdaság nem olyan szinten üzemel, amely a harmadik évezred közelségének megfelel.

Pazarló költségvetés

– Mindenekelőtt *le kell szorítani az inflációt*, mert az infláció megöli a növekedést. Át kell világítani a központi költségvetést, azon belül különösképpen a társadalombiztosítás pénzelköltő mechanizmusait. *Esztelen pazarlás folyik a költségvetésben*, de különösképpen a társadalombiztosításban. Rendkívül szerencsétlen lépésnek tartjuk, hogy delegálásos rendszerré silányították a tb-önkormányzat felépítését, hiszen ez azt jelenti, hogy az MSZP és a hozzá ezer szállal kötődő MSZOSZ rendelkezése alá helyeznek 1150 milliárd forintot.

– A pénzelköltő mechanizmusok mellett olyan, rossz irányú gazdasági mozgások gátolják fejlődésünket, amelyen mindenképpen változtatni kell. Mire gondolunk? Itt van a bankrendszer működése, amely csak a nevében nevezhető demokratikusan működő intézményrendszernek. Elég, ha csak a Budapest Bank jelenlegi botrányára utalok, ami egyben a demokratikus intézményrendszer csődjét is jelenti, hiszen csak én magam 22 ízben szólaltam fel az Országgyűlésben a Budapest Bankkal kapcsolatos visszásságok miatt. Mi az eredmény...?

Torgyán József meglátása szerint legalább 30-35-féle prioritást kell megfogalmazni a gazdaság átszervezése érdekében, ám *ki kell küszöbölni a párhuzamosságokat*. Keményen kritizálta a bűnüldözés gyakorlatát, és komplex intézkedéseket ígért a feketegazdaság visszaszorítására. Ugyanakkor kifejtette, hogy nem lehet kizárólag rendőri módszerekkel fellépni a feketegazdaság ellen, hanem mindenekelőtt gazdasági eszközökre van szükség.

– Tíz-tizenöt százalékponttal csökkenteni kellene a társadalombiztosítási terheket – mondta Torgyán József –, és olyan, stabil jogrendet kellene kialakítani, ahol az adók és közterhek nem sarcként jelennének meg, hanem a gazdaság szereplői számára elfogadható mértéket öltenének. Mindezek után alkotható meg az új büntetőkódex, az új büntetőeljárási jog és alakítható át az ügyészség, a bíróság, a rendőrség működése.

A pártelnök szóvá tette, hogy törekvéseiknek számos ellenzője, akadályozója van, akik között ott szerepel a sajtó is. – Mindent elkövetnek annak érdekében, hogy rólunk kedvezőtlen, valótlan, ijesztő képet fessenek – hangsúlyozta a vendég, majd így folytatta: – Elég, ha csak az itteni házigazdára, a Magyar Nemzetre mint újságra hivatkozom. Én úgy gondolom, hogy kirekesztőbb újság nem működött Magyarországon még, amelyik egy párttal, adott esetben a Független Kisgazdapárttal szemben ilyen arcátlanul kirekesztő és gyalázkodó módon viselkedne. Kérem, ne vegyék rossz néven, én azt hiszem, hogy *Göbbels* meg lehetne elégedve, hogy ha a Magyar Nemzetnek a Független Kisgazdapárttal szembeni eddigi eljárásaira rálátással rendelkezne.

Lapunk főszerkesztője, *Tóth* Gábor maga és kollégái nevében határozottan visszautasította Torgyán József Magyar Nemzetre vonatkozó minősítését.

Ezek után a vendég sietett leszögezni, hogy választási győzelmük esetén nem fognak erőszakkal beavatkozni a médiák életébe.

Témát váltva a vendég beszélt a közigazgatás átszervezésének szükségességéről, aminek révén kialakulhat a valóságos egyensúly az államhatalmi ágak között. A Torgyán József által vezetett kormányban lényegesen kisebb jogkört kapna a Pénzügyminisztérium, és megteremtenék a *gazdasági csúcsminisztériumot*. Emellett a földművelés ügyeit is csúcsminisztériumi szintű intézmény tartaná kézben, amiben integrálódna az élelmiszer-ipari, vízügyi, területfejlesztési, környezetvédelmi irányítás. Így megállítható a vidék további kiszipolyozása, kirablása – indokolta elképzeléseit a kisgazda politikus.

A lehetséges koalíciós partnerek melletti elkötelezettség nélkül kifejtette, hogy mint *nemzeti középpárt*, készek a választások után együttműködni minden olyan erővel, amely valóban nemzeti erőként, *szélsőségektől mentesen* politizál.

Hamburger helyett zöldborsó

Miután Torgyán József ismételten határozott reményének adott hangot, hogy pártja megnyeri a következő évi választásokat, következett az est második része, *a disputa a közönséggel*. Arra a kérdésre, hogy kiknek a javaslataira hallgat, a pártelnök kijelentette, hogy neki a legfőbb tanácsadója nem más, mint Torgyán József. A tréfának szánt megjegyzés után természetesen fölsorolta a lapunk hasábjain rendszeresen publikáló *Pokol* Béla professzor nevét is, ám nem mulasztotta el itt is megjegyezni, hogy ennek ellenére a Magyar Nemzet nem tárgyilagos az FKGP-vel szemben, sőt – szavai szerint – Pokol Bélának is csak azért tesz a lap engedményeket, mert a tudós valamikor a Fidesz szakértője volt.

Aktuális politikai eseményhez kapcsolódva Torgyán József kifejtette, hogy az európai uniós tagságot fontosabbnak tartja a NATO-csatlakozásnál, ugyanakkor be kell látni, hogy a NATO az Európai Unióba vezető út előszobája.

– Ha ez a kis ország olyan csapásmérő eszközökkel felszerelt hadsereggel rendelkezne, mint Izrael, és lenne egy olyan barátja, mint az Amerikai Egyesült Államok, nem lenne sürgős a NATO-tagság – jegyezte meg Torgyán József. – Nincs tehát más lehetőségünk. De rögtön meg szeretném jegyezni, hogy ezzel nem kell a nemzeti érdekeinket feladni. A nemzeti érdekek védelméhez tartozik az is, ha beengedjük az IFOR-és az SFOR-erőket, ne Németországból szállítsák a kenyeret, Amerikából pedig a húst, hanem fogadják el a mi élelmiszereinket. Már megbocsássanak – fakadt ki a pártelnök –, *a mi zöldborsófőzelékünk cseppet sem egészségtelenebb, mint a hamburger*. Németországnak volt annyi esze, hogy minden leszálló amerikai repülő után bérleti díjat kötött ki magának, nem is kicsit, mi pedig minden lehetséges anyagiakról eleve lemondunk, mintha a világ leggazdagabb országa lennénk.

– Ha most nem kerülnénk be az Európa Unióba az első körben, évszázadosra nőne a lemaradásunk. De ennek elő kellett volna készíteni az útját, mint ahogy a NATO-ba lépésünk előkészítése sem történt meg. *Ma életveszély lenne népszavazást tartani* a NATO-ba lépésünkről – hangsúlyozta.

Arra a kérdésre, hogy mennyire válunk kiszolgáltatottá a nemzetközi integrációs folyamatokban, Torgyán József hasonlóan kritikus választ adott.

– Magyarország egyedüli útja a szellemi értékek beépítése a termékeinkbe – mondta a pártelnök. – Európa közepén, a harmadik évezred küszöbén élünk, és nincsenek jelentős természeti kincseink. Ha mi föladjuk a nemzeti sajátosságainkból fakadó lehetőségeinket, a *kiszolgáló nemzet* státusába sodorjuk önmagunkat.

– A mai kisgazdaprogram egy vesszővel sem tér el a békési programtól. Ugyanakkor látnom kell, hogy nem a két világháború közti, mezítlábas parasztgyerekek világát kell visszahozni, hanem a harmadik évezred csillagközi utazása előtt állunk. Az az Amerikai Egyesült Államok, amelyet még föl sem fedeztek, amikor mi már Európa csúcsán voltunk, most a Mars-járóját indította el. És mi mit indítunk el? Én úgy gondolom, az Európai Unió nagyon fontos, de ott a mi magyarságunk értékének is meg kell jelennie, és ezért a kisgazdapárt a *magyarságtudaton alapuló európai integrációt* tartja fontosnak.

Ha föladjuk sajátosságainkat, kiszolgáló nemzet leszünk.
Schiller Zsuzsa felvétele

A kisgazdapárt mellette vagy ellene van annak a javaslatnak, hogy gazdasági társaságok is szerezhessenek földtulajdont? – hangzott a következő kérdés.

– Nincs igazán jó válasz a kérdésre. A legnagyobb bajt ott látom – válaszolt Torgyán József –, hogy a multinacionális vállalatok elképesztő módon törnek előre, lenyeléssel fenyegetik a magángazdákat, a szövetkezeteket és a gazdasági társaságokat is. Ezt a kérdéskört is megvizsgálva kell egy olyan álláspontot kialakítani, ami a szövetkezeti, gazdasági társasági kérdést normálisan megoldható mederbe tereli. Hozzá kell tegyem, egyértelmű, hogy a tagosítást meg kell csinálni, mert elképesztően előnytelen parcellák léteznek, amelyeket a gazdasági vérkeringésbe be kell kapcsolni. Tarthatatlan a mai helyzet, amiben különbséget tesznek külső és belső tagok között, és ezzel első- és másodrendű állampolgárokra osztják a tulajdonosi kört. Ez teszi lehetővé, hogy egyes szövetkezeti vezetők megkaparinthassák a nagyobb földterületet és a külső tagokat kiszoríthassák a tulajdonosi jogokból.

A kisgazdapártnak rossz a viszonya az Európai Demokratikus Unióval – fogalmazta meg egy másik kérdés. – Vajon miért alakult ez így, és meddig tart a rossz viszony?

– Emlékeztetnék mindenkit arra, hogy *Antall* József 1991 őszén a televízió egyes csatornáján kijelentette, hogy Torgyán József nem léphet ki a koalícióból, mert ha kiviszi a kisgazdapártot a kormányból, akkor ki fogják zárni a nemzetközi szervezetekből. Ő volt akkor az EDU-nak az alelnöke. Hozzá kell tegyem, ehhez megfelelő segítséget kapott. Ebben éppúgy közreműködött *Surján* úr, a Kereszténydemokrata Néppárt akkori elnöke, mint *Csóti* úr, a Demokrata Fórum, később egy éjszakára az MDNP, majd újra az MDF politikusa. Tehát ők működtek közre a kisgazdapárt kizárásában. Antall József közbenjárására az úgynevezett harminchatokat delegálták a kisgazdapárt helyett az EDU-ba. Ez az EDU-t nevetségessé tette. Ezek után a nemzetközi szervezet vezetői úgy nyilatkoztak, hogy szeretnék a kisgazdapárt helyzetét rendezni. Írásban kaptam egy javaslatot, hogy ha a kisgazdapárt *Latorcai* Jánost támogatja a főpolgármester-választáson, akkor ez döntő fontosságú lehet az EDU-ba való visszavételünk szempontjából. Kérem, szeretném jelezni, hogy *én nem az a típusú vezető vagyok, aki az ilyenfajta közbeavatkozást eltűri*. Én világosan közöltem az érintettekkel, ha semmi mást nem csinálok, csak ülök a fotelemben és lógatom a lábamat, amikor megnyerjük a választásokat, akkor tagjai leszünk az EDU-nak. Előtte pedig, mint a pincsikutya, lógó nyelvvel körbeszaladgálhatom az egész EDU-t, akkor sem fognak visszavenni. A Független Kisgazdapárt alapállása, hogy mi minden szóra ne hajtsuk meg a gerincünket mások előtt, hanem legyünk egy olyan, határozott, magyar érdekeket képviselő erő, amely adott esetben nemet tud mondani bármelyik nemzetközi szervezetnek is, mert akkor lényegesen nagyobb a kormány a külpolitikai mozgástere.

Cselédek és milliomosok

A kisgazdák és az értelmiség viszonyáról szóló kérdésre válaszolva Torgyán József elmondta, hogy a kormányzati feladatok felé közeledvén a polgárságnak kell mindinkább teret nyernie a Független Kisgazdapártban. – Ez határozott és erős törekvés, de nagyon jól tudjuk, hogy minden politikai pártban óriási gondot okoz a tehetségtelen törekvőkkel szemben az entellektüelek megnyerése – jegyezte meg a pártelnök.

– Sajnos azt kell mondjam, a cseléddé válás korszaka már itt van – jelentett ki Torgyán József egy, az elszegényedés, a *cselédsors* fenyegetettsége fölött aggódó kérdésre. – A veszély nagyon erősen jelentkezik a mai gazdaságpolitikában. Elég, ha arra utalok, hogy a köztársasági elnök úr közvetlen környezetéből ki hogyan kaparintott meg kétezer hektárnyi földet. Meg tudjuk mondani, hogy a miniszterelnök úr korábbi kormányából ki kaparintott meg ilyen nagyságú földterületet. Ezt azért jelzem, mert ahol megjelennek az ezer-kétezer hektáros földek, ott meg kell jelenni a cselédnek is. Ez a mai vidéki gazdasági-társadalmi viszonyaink rákfenéje. A hatályos törvények 300 hektár megszerzését teszik lehetővé. A külföldiek esetében nem teszik lehetővé a termőföld tulajdonszerzését, márpedig egy jogállamban nemcsak hozzák a törvényeket, hanem be is tartatják, sőt végre is hajtatják azokat.

Vajon meddig marad pártelnök Torgyán József? – firtatta a következő kérdés, utalva egyben arra is, hogy a párt sorsa összefügg az elnök személyével.

– Én úgy gondolom, hogy a Független Kisgazdapártban ma – persze arra garancia nincs, hogy holnap és holnapután is így lesz – a tagság 99 százaléka mellettem áll. Ahogy a világ összes nagy pártja esetében lenni szokott, a párt kapcsolódik egy személyhez. Amíg az a személy felfelé ívelő pályán van, addig a pártja is felfelé megy, ha az elkezd lefelé menni, akkor a párt is csúszhat. Ilyenkor merül fel a pártelnökváltás szükségessége. Nekem hobbim a politika, szenvedélyesen szeretem. Talán ezért, amíg mások beleizzadnak, én könnyedén veszem, és én úgy gondolom, hogy még hosszú ideig biztosított a helyem a politikában.

Tajvantól Tarpáig

Témaváltás: szándékában áll-e Kelet felé is nyitni a magyar gazdaság és kereskedelem előtt, ha kormányra kerül?

– Magyarország nemcsak a Nyugat, hanem a Kelet kapuja is – válaszolt Torgyán József. – De nemcsak a közvetlen keleti határainkra gondolok, hanem arra is, hogy a következő évezred, évszázad, aminek a küszöbén állunk, az ázsiai, csendes-óceáni térség mind lenyűgözőbb előretörése jegyében fog lezajlani. Ezt én elég régóta mondogatom, és éppen erre való tekintettel hirdettem meg az ázsiai, csendes-óceáni térség felé irányulásnak a gondolatát. Tajvan mellett például Thailand sokkal nagyobb lehetőségeket rejt magában. Csakhogy amíg oda elmentek az amerikai, a német mérnökök, addig mi fölszámoltuk az Uvatervet, visszafejlesztettük kapcsolatainkat, holott csillagászati összegű, évtizedekig tartó, infrastrukturális beruházások indulnak számunkra olyan kedvező területen is, mint például a vasútépítés, vasúti kocsik, mozdonyok, vasúti állomások, komplett berendezések gyártása, szállítása. Hallatlanul nagy lehetőségek nyílnának a magyar ipar számára ebben a térségben.

– A mezőgazdaságot illetően az egész támogatási rendszert már át kellett volna alakítani – tért ismét hazai terepre. – Mondok egyet gondolatot. Nem igaz, hogy a *szabolcsi* almát nem lehet eladni külföldön, ha másnak nem, sűrítménynek. A *milotai* diót valamikor a londoni tőzsdén jegyezték. Korábban a téeszesítés érdekében vágták ki a diófákat, most, az új rendszer küszöbén különböző olasz zugkereskedők tették ugyanezt, és ellehetetlenítettek minket. Ott van a *tarpai* szilva. Semmi más nem kell, csak az aszaló- és hűtőkapacitás megteremtése, meg szép csomagolás. Királyok asztalára való gyümölcs. De ha megnézzük a nógrádi térséget, ott bogyós gyümölcsben rejlik a nagy érték. Hűtőtárolók, hűtőkamionok kellenek, és máris a világ legtávolabbi részeire el lehet juttatni a kiváló minőségben leszedett málnát... Tehát mérhetetlenül sok megoldási lehetőség van a gazdaságban is, csak a dilettáns, tehetségtelén ember nem talál soha megoldást.

További két gazdasági kérdés is elhangzott. Mire számíthatunk a multinacionális vállalatoktól, és mennyire válhat kiszolgáltatottá Magyarország az energiaszektor külföldi privatizációja miatt?

– A multinacionális vállalatok Európa közepén egy védhetetlennek látszó határok között élő nép számára *védettséget is jelentenek* – válaszolt Torgyán József. – Ebből a szempontból tehát nagyon jó a jelenlétük. Ugyanakkor azokat a védelmi eszközöket, amelyeket a világ nyugati részén beépítettek a multinacionális vállalatok versenyhelyzetet figyelmen kívül hagyó magatartásával szemben, Magyarországon is be kell építeni.

– Az energia jövője. Eléggé közismert, ha rajtam múlt volna, semmilyen körülmények között nem mentem volna bele, hogy kiárusítsuk az energiaszektort. Nem szívesen használom a kifejezést, de *elkótyavetyélték*. De nem mehetek a nemzetközi bíróság elé, hogy kérem, a marcali remetének nem volt elég esze ahhoz, hogy a General Electric küldöttségével fölvegye a küzdelmet. Tehát én ezeket a szerződéseket, ha nyerünk, éppúgy, mint minden nemzetközi kötelezettséget, szentnek és sérthetetlennek tartok, hiszen közel harmincöt éven át álltam az írott jog talaján, és harcoltam a hatalmi joggal szemben. A megkötött szerződések kötik a következő kormányokat is, de nem tartom lehetetlennek az energiaszektor tulajdonlóival tárgyalni a lakosság és az ország számára elfogadhatóbb megoldásokról.

A nemzet és gyökerei

A határon túli magyarság jövője is szóba került a beszélgetésen.

– Annak következményeit, hogy több millió ember – anélkül, hogy a szülői házból elköltözött volna – egy tollvonással idegen ország állampolgárává lett, viselniük kellett. Ugyanakkor a régi történelmi sérelmeket újabb sérelmek okozásával nem lehet jóvátenni. Egyértelmű, hogy *a határok átjárhatósága a kiút*. Az átjárhatóság akkor ér valamit, ha érdemes magyarnak lenni. Sok tízezer vegyes vállalatot kellett volna már létrehozni ezekben a térségekben. Bankokat kellett volna alapítani jó tőkével, hogy az önhibájukon kívül hazánk határain túlra került magyarok tulajdonosokká tudjanak válni, tehát olyan helyzet teremtődjék ott, hogy érdemes legyen magyarnak megmaradnia.

De milyen jövő vár az itthoni magyarokra, különös tekintettel a magyar oktatás és tudomány lehetőségeire? – hangzott a kérdés.

Mielőtt a jövő esélyeit körvonalazta volna, a pártelnök néhány mondatban emlékeztetett rá, hogy a pártállami időkben is születtek komoly tudományos eredmények, dolgoztak kiváló tudósok az országban, ám a merev intézményrendszer és az utazási korlátok megakadályozták, hogy a magyar tudomány Európa és a világ áramlataiba illeszkedjen.

– Először is a kis, falusi iskolákra semennyi pénzt nem szabad sajnálni – szögezte le Torgyán József. – Szívszorító, hogy milyen körülmények között tanulnak a mi gyerekeink a falusi iskolákban, és nem győzöm eléggé hangsúlyozni, ott van a *nemzetmegtartó erő*. Ahogy mondani szokták, megyünk Európába, csak éppen a nemzetmegtartó erőnek a gyökereit vagdossuk el. Egy-egy ilyen iskola fenntartását havi 20 ezer forinttal már meg lehetne oldani. De nem telik 20 ezer forint, mert a tolvajok, a rablók zsebének a megtöméséhez semmi pénz nem elég. Mi világviszonylatban kiemelkedően jó középiskolai rendszerrel rendelkeztünk, amelyet sajnálatos módon liberalizálnak. Olyan jó rendszert zúznak szét, amelyre világszerte föl lehetett nézni. Nagyon jónak tartom Pokol tanár úrnak a *versengő egyetemek* rendszerére vonatkozó tanulmányát. Ezzel a módszerrel lehet eredményt elérni a felsőfokú oktatásban. Sokkal nehezebb kérdés a tudományos kutatás, a kutatásfejlesztés és a GDP 20 százalékának mindezekre való fordítása. A GDP-nek sokkal jelentősebb részét kell a tudományos kutatásra, kutatásfejlesztésre, az infrastruktúrára fordítani, mint jelenleg. Ez egyetlenegy úton érhető el, a gazdasági növekedést el kell végre indítani.

– Ebben részt kell vállalnia az ország szellemi erejének. Én nem 15 millió magyarban gondolkodom, mint Antall József, hanem 20 millióban. Amikor jártam *Pataki* György New York-i irodájában, megállapítottam, hogy Pataki György még ma is nagyobb magyar, mint *Horn* Gyula, *Göncz* Árpád és *Gál* Zoltán együttvéve. Ott voltam a millecentenáriumi nyitóünnepségen, ahol a magyarság 1100 éves kárpát-medencei tartózkodását ünnepelték, de egy piros-fehér-zöld zászló, egy Himnusz, egy Szózat, egy magyar relikvia nem volt. De Pataki György New York-i irodája tele van magyar relikviákkal. Tehát én úgy gondolom, igenis van mire támaszkodni, és ezt az erőt össze kell fogni.

Az oldalt szerkesztette: Szendrei Lőrinc

Elmarad a gombaszögi fesztivál

POZSONY – Július 19-ére hirdette meg a *Szlovákiai Magyarok Közművelődési és Társadalmi Szervezete*, a *Csemadok* a szlovákiai magyarok legnagyobb kulturális fesztiválját *Gombaszög '97* címmel, amely azonban pénzhiány miatt elmarad. A Csemadok vezetői levélben fordultak Jozef *Kalmanhoz*, a kormány alelnökéhez, aki a szlovákiai kisebbségi politika felelőse is. Felhívták a figyelmét, hogy a kulturális minisztérium a kisebbségi kultúrák támogatására szánt összegből egyetlen koronát sem adott a fesztiválra, sőt más rendezvényekre sem, s ezzel immár nemcsak a legnagyobb szlovákiai magyar kulturális szervezet létét fenyegeti a tárca, hanem a szlovákiai magyarok alkotmányba rögzített jogainak a betartását is. *Kolár* Péter, a Csemadok országos elnöke lapunknak elmondta, a Csemadok tavaly 120, az idén 17 pályázatot nyújtott be a kulturális minisztériumnak, illetve a *Pro Slovakia Kulturális Közalapítványnak*, ám sem tavaly, sem az idén nem talált a tárca egyetlenegyet sem érdemesnek arra, hogy akár csak szimbolikus összeggel is hozzájárult volna kiadásaikhoz. Az idén a szervezet már nyolcvan körzeti és országos versenyt és fesztivált rendezett meg. A gombaszögi fesztivál elmaradásának az oka, hogy a szervezet kimerítette minden pénzforrását. Elképzelhető, hogy nemzetközi szervezetekhez fordulnak a szlovák kulturális tárca szlovákiai magyar kultúrát elsorvasztó magatartása miatt.

(neszméri)

Csak száztizenkétmilliárd jut jövőre a kultusztárcának?

Magyar Bálint művelődési és közoktatási miniszter beszámolóját hallgatta meg szerdán a parlament kulturális és sajtóbizottsága. A miniszter elmondta, hogy a költségvetési alku során ezúttal sem sikerült a kultúra számára kiemelt helyet kiharcolni, egyedül az egyházakkal összefüggő kiadások emelkednek jelentősen – hétmilliárdról tizenkétmilliárdra – a Vatikánnal a közelmúltban aláírt megállapodásnak köszönhetően. A tárca száztizenkétmilliárd forintból gazdálkodhat jövőre, ezt az összeget a kulturális szaktörvények elfogadása után további másfél milliárd egészítheti ki. A költségvetés biztosítja jövőre a *Nemzeti Színház* építésének megindítását, folytatódik a múzeumi rekonstrukció, az *irodalom háza* kialakítása és a millenniumi program keretében a királyi városok felújítása. A *Neumann János digitális központ és könyvtár* létrehozására még nincs költségvetési garancia, de a szaktárca igyekszik kiharcolni az ehhez szükséges pénzt is. *„Ezek a beruházások kiküszöbölhetik az 1996-os csorbát, amikor is a millecentenárium évében nem jött létre egyetlen új intézmény sem"* – jelentette ki a miniszter. A határon túli magyar fiatalok oktatására szánt négyszázhúszmillió és a határon túli magyar színjátszás támogatására szánt hatvanmillió forint nem csökken. Az előkészületben lévő filmtörvényről is szó esett, amely valószínűleg számos érdeket sért majd. A Nemzeti Kulturális Alapról szóló törvény kibővítésével a filmforgalmazásból kellene pénzt folyósítani a filmállomány megőrzésére, restaurálására. A filmgyártás finanszírozását segítené a francia modell bevezetése, a mozijegyek megadóztatása. A forgalmazók érdekeit sértő megoldást elfogadhatónak tartja a tárca, ugyanis a nagy nézőszámú tengerentúli filmekből befolyó összegek biztosíthatnák a művészfilmek gyártását.

Magyar Bálint kitért a *Bibliofil* könyvesbolthálózat privatizációjára is. Beismerte, hogy a művelődési minisztérium nem tudta érvényre juttatni elképzelését. A bolthálózatot az a *Könyvesház Konzorcium* vehette meg, amely máris – a szerződésben foglalt kötelezettségét megszegve – egykét üzlet eladását fontolgatja. (A konzorcium vezetői az ÁPV Rt.-t azzal vádolják, hogy a pályázat beadása és a szerződés megkötése közti időben százmillió forinttal csökkent a huszonnégy vidéki könyvesbolttal rendelkező Bibliofil értéke, ezért kénytelenek áruba bocsátani üzlethelyiségeiket olyan cégeknek, amelyek már nem biztosítják azok könyvesboltként való üzemeltetését.) A miniszter elmondta, hogy a kulturális területeket érintő privatizációban nincs vétójoguk, de azt elvárják, hogy a *Nemzeti Tankönyvkiadó* magánosításánál figyelembe vegyék véleményüket. A minisztérium nem tartja szükségesnek a kiadó gyors eladását, és garanciákat vár arra, hogy nem alakul ki monopólium a tankönyvkiadásban, az árak nem szöknek az égbe.

Csiha Judit privatizációs miniszter kijelentette: a Mafilm és a Mokép privatizációs koncepciójának elkészítését az ÁPV Rt. addig nem kezdi el, amíg nem születik megegyezés a filmjogok kérdésében. Nem zárult le a vita, van-e jogalapja az ORTT-nek arra, hogy a filmjogok tulajdonosa legyen.

(r. t.)

NAPLÓ

A HUNGARIAN JAZZ FESTIVAL elnevezésű rendezvényt július 11–12-én rendezik meg Budapesten. A Budapest Sportcsarnokban pénteken az amerikai Herbie Hankock és öttagú zenekara ad koncertet. A zenészt Michael Brecker szaxofonon, John Scofield gitáron, Jack DeJohnette dobon, Dave Holland angol bőgőn és Don Alias latin-amerikai ütőhangszereken kíséri.

ILLYÉS GYULA BÁL A PUSZTÁN című hősi komédiáját határon túli magyar színházak művészeiből alakult alkalmi társulat mutatja be július 10-én és 11-én a kisvárdai várszínpadon. Az előadásban tíz környező országból harminckilenc művész játszik.

A SZŐNYI ISTVÁN KÉPZŐMŰVÉSZETI SZABADISKOLA harmincéves fennállását ünnepli július 12-én, szombaton. A jubileumi rendezvények délelőtt tíz órakor, a verőcei Gorka Múzeumban (Szamos u. 22.) kezdődnek, déli tizenkét órakor Zebegényben, a Szőnyi István-emlékmúzeumban (Bartóky u. 7.), majd délután kettőtől a Szőnyi-múzeum kertjében folytatódnak.

A MERICS-GYŰJTEMÉNY című kiállítás július 12-én délelőtt fél tizenkettőkor nyílik meg a székesfehérvári Szent István Király Múzeum Országzászló téri épületében. A kiállítás augusztus 31-ig tekinthető meg.

Véget ért a második európai ökumenikus találkozó

A kétségtől a kiengesztelődésig

Grazban istentisztelettel ért véget a napokban az európai ökumenikus találkozó, amelyre több mint tízezer résztvevő érkezett a különböző európai országokból, a legtöbben, mintegy ezerkétszázan Romániából. Hétszáz hivatalosan delegált személy volt jelen a találkozón, közöttük Európa egyházainak és vallásainak vezetői. Magyarországról 177 résztvevő érkezett a magyarországi keresztény egyházak képviseletében. Roger testvér, a taizéi ökumenikus közösség alapítója az alábbi írást tette közzé a Le Monde-ban:

Olyan világban élünk, ahol együtt létezik a fény és a sötétség. Föl kell tennünk magunkban a lehető legnehezebben megválaszolható kérdéseket, többek között ezt is: miként könnyíthetünk az emberi szenvedéseken, hogyan tehetjük lakhatóvá a földet mindenki számára? (…) Az evangélium nem arra szólít fel minket, hogy hátat fordítsunk a világnak, hanem hogy egyre jobban megvalósítsuk Krisztusnak a szavait: *„Amit legkisebb testvéreim közül eggyel is tettetek, velem tettétek"*.

A XX. század végén a társadalmi változások gyakran megrázzák az embereket. Lényünk mélyén felmerül a kérdés: miért távolodott el annyi fiatal a templomban tartott közös imáktól? A fiatalok távolmaradása a templomoktól sarkall minket immár negyven éve arra, hogy vendégül lássuk őket Európában és a déli földrészeken is, ahol testvéreink a legszegényebbekkel élnek együtt. A fiatalokat elsősorban meghallgatni szeretnénk, és nem célunk a lelki élet mestereiként tetszelegni előttük. Velük együtt keressük a hit bizalmának forrásait, elsősorban a közös imák és énekek által, amelyek szépségükkel megérintik a lélek mélységeit.

Ma sok-sok fiatal kíván a „bizalom követe" lenni, és hátat fordít a „nyugtalanság mestereinek". Tudatában vannak annak, hogy sürgősen túl kell lépni a bizalmatlanság és a gyanúsítgatások évein, és fölkészülnek a „bizalom és az egyszerűség korára". (…)

A 2000. év közeledtével sokak szívében megszületett a kiengesztelődés iránti vágy, nem egyedül a kereszténység keresik egymás között a kiengesztelődést, hanem a népek, a családok és még a nem hívők is ezt szeretnék. Tudatában vagyunk-e, hogy egyedül életünkkel hitelesíthetjük a szavainkat és a gondolatainkat? Az ökumenikus hivatás megélt kiengesztelődés nélkül csalóka ábránd marad. (…)

(…) Sohase felejtsük el: Krisztus mindenekelőtt közösség. Nem azért jött a földre, hogy új vallást alapítson, hanem hogy minden embernek közösséget ajánljon az *ő testében*, az *egyházban*. Szentlelke által életünk félelmei és sötét éjszakái átalakulnak, és föléled bennünk a kiengesztelődés egészen egyszerű öröme. Törékeny szívünkben meggyullad a közösség lángja, és elindulunk az úton a kétségtől a kiengesztelődés ragyogása felé.

Elbocsátások a fővárosi iskolákban

A Fővárosi Önkormányzat kisgazdafrakciója tiltakozik az ellen, hogy a városvezetés utasítására tömeges jogsértéssel több mint száz pedagógust bocsátottak el a fővárosi iskolákból. *Rostás* Ákos frakcióvezető-helyettes szerint az iskolák igazgatói a Fővárosi Közgyűlés döntése nélkül cselekedtek így. Az igazgatók olyan átszervezésre hivatkozva hozták meg döntésüket, amit többszöri próbálkozás után sem szavazott meg a közgyűlés. A kisgazdák úgy vélik, hogy a jogtalanul elbocsátott embereket ért anyagi és erkölcsi kárért valakit felelősség terhel. Meggyőződésük, hogy a törvénysértően menesztetteket a nyári hónapokra is megilleti a munkabér. Nem tartják elfogadhatónak, hogy a városvezetés utólag kívánja a jogsértő intézkedéseket legalizálni.

Pálinszky Antal (MSZP), a Fővárosi Közgyűlés oktatási bizottságának elnöke visszautasította a városvezetést ért vádakat. Szerinte a pedagógusok elbocsátása nem önkormányzati, hanem iskolaigazgatói hatáskör. A kialakult helyzetért azok a képviselők hibáztathatók, akik nem szavazták meg az iskolaátszervezések negyedik ütemét. Ez a javaslat új elemeket nem tartalmaz, gyakorlatilag a múlt év decemberében meghozott határozatokat kívánta konkretizálni, hogy a szükséges munkajogi lépéseket meg lehessen tenni az átszervezések kapcsán. A bizottsági elnök úgy tudja, hogy az önkormányzat július végi rendkívüli közgyűlésén ismét szavaznak majd az iskolák összevonásáról, átszervezéséről – tudatja az *MTI*.

Négyszáz tanintézet használja a katolikus mintatantervet

Kétszáz tagú munkacsoport kezdte meg négy éve a katolikus mintatanterv kidolgozását *Farkas* István kecskeméti piarista paptanár vezetésével. A közoktatásról szóló törvény háromszintű tanterv kidolgozását írja elő, a *nemzeti alaptanterv* mellett kerettanterv – ennek a neve változott 1996-ban mintatantervre – és helyi tanterv összeállítását rendeli el. Jelenleg tíz mintatantervet fogadott el a művelődési minisztérium, ezek között van az első változatban 1994 májusában elkészült katolikus dolgozat is. A javított és a NAT-hoz igazított változatot tavaly adták ki, és a közelmúltban fogadta el a minisztérium közoktatás-fejlesztési főosztálya országos mintatantervként. Megjelentetését hatmillió forinttal támogatta a *Magyar Katolikus Püspöki Kar*, hárommillióval a szaktárca.

Az ezerkétszáz oldalas dokumentumot kétszáz katolikus oktatási intézmény használja, és további kétszáz világi intézmény rendelte meg. A közoktatási minisztériummal kötött megállapodás lehetővé tette, hogy a közoktatási információs irodákhoz, valamint a közoktatási szolgáltatópontokhoz eljusson a kinyomtatott tanterv, és számítógépen is elérhetővé váljon a szöveg. A mintatervet felviszik az Internetre is. Minderről Farkas István piarista számolt be a sajtó képviselőinek *Báthory* Zoltán helyettes államtitkárral közösen tartott tájékoztatóján. A kecskeméti gimnázium tanára a mintatantervet azért tartja fontosnak, mert az elmúlt évtizedekben csak nyolc katolikus iskola vihette tovább az évezredes oktatási hagyományt, amelyre az újonnan induló egyházi oktatási intézmények is épülnek. Ehhez ad segítséget a műveltségi területeket leíró nemzeti alaptanterv és az egyes iskolák tanári kara által kidolgozott helyi tanterv közti rést kitöltő mintatanterv. Farkas István hangsúlyozta, hogy a katolikus változatot bármely iskola használhatja, részleteket is át lehet venni belőle. Pedagógiai értékét növeli, hogy figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a keresztény nevelési elveket, és kifejezi azt a szándékot, hogy az iskola azért oktat, hogy neveljen. Összetett tantárgyakat is magába foglal, például a negyedik–ötödik osztályban természetrajz néven oktatja a későbbi szétváló földrajz, biológia, kémia és fizika tantárgyakat. Erre azért is szükség van, mert a törvényi szabályozás eredményeként húsz százalékkal csökkennek az óraszámok.

A 6001, Kecskemét, Pf. 34. címen megrendelhető katolikus mintatanterv alapján tankönyvcsalád elkészítését tervezik.

(rosdy)

A HÉT FILMJE

Gyilkosság a Fehér Házban

A MAGYAR TURISTÁNAK, ha rendszeresen figyelemmel kíséri a hazai mozik kínálatát, nem kell idegenvezető, ha elvetődik a washingtoni Fehér Házba. Ismerősként mozoghat a kertben, a nyári sajtótájékoztatók és fogadások színhelyén, az ovális teremben, ahonnan az elnöki szózatokat közvetítik, de nem lepődik meg, ha a konyhába vagy a mellékhelyiségekbe kukkanthat be. Hála a forgalmazás változatosnak éppen nem mondható kínálatának, a hollywoodi mozigyár témahiányának, lassan már otthonosabban mozgunk az Egyesült Államok elnökének rezidenciáján, mint saját lakásunkban. Még alig búcsúztunk el Clint *Eastwoodtól*, aki pitiáner tolvajként csöppent bele a legfelsőbb körök bűnös praktikáiba, máris újabb botrány pattant ki a legmagasabb amerikai közjogi méltóság személye körül. Gyilkossági ügyben szólítják a Fehér Házba Harlan Regist, a fővárosi rendőrség nyomozóját. Az áldozat a protokollosztály beosztottja. Kinek állt érdekében, hogy megölje Carlát, a csinos hostesst? A bűntény elkövetése idején harmincegyen tartózkodtak az épületben. Az információk szerint az elnök és felesége percekkel korábban utazott el Camp Davidbe. Vagy mégsem?

REGIS HADNAGY munkáját nehezíti, hogy a titkosszolgálat melléje rendeli a vonzó Nina Chance-t, akinek az a feladata, hogy tájékoztassa a főnökeit a városi nyomozó ténykedéséről. És persze az is érdeke a nemzetbiztonsági kabinet vezetőjének, hogy minél hamarabb eltussolja az egyre kínosabbá váló ügyet. Meg is találják az állítólagos tettest, mindenki fellélegzik, csak Regis folytatja konokul a nyomozást. *„Itt mindenki hazudik"* – foglalja össze véleményét a Fehér Házban uralkodó viszonyokról. Rájön arra, hogy az áldozat egyszerre volt a szeretője az elnöknek és az elnök fiának. Bizony, ahogy hősünk bepillant a kulisszák mögé, a Fehér Ház egy lepusztult bordélyhoz hasonlít inkább, mint a legfőbb világpolitikai döntések központjához. Pedig határoznia kellene az elnöknek olyan fontos kérdésben, mint hogy hazahozza-e az amerikai katonákat külföldről, vagy tovább játssza az Egyesült Államok a világ csendőre szerepét. Más megoldást ajánl a nemzetbiztonsági főtanácsadó és mást az alelnök. Talán kettejük érdekharca húzódik meg a látszólagos szexuális indíttatású gyilkosság mögött? Aki erre gondol, az helyesen értelmezi Dwight H. *Little* rendező filmjének üzenetét: lehet, hogy rossz az elnök, de az alelnök még rosszabb.

JELLEGZETES HOLLYWOODI tömegáru a Gyilkosság a Fehér Házban. Arra futotta az alkotók energiájából, hogy a film nyitó és záró jelenetét elkészítsék. Közben folyamatosan peregnek a képek, de az egymást követő részek még köszönő viszonyban sincsenek egymással. Lövöldöznek, rohannak, lihegnek a szereplők, s csak a vége felirat után derül ki, hogy teljesen értelmetlenül. Kétségtelen, hogy Hollywoodban nagyon sok jó színész van, ebben a filmben azonban nem ők szerepelnek. Kevés lehangolóbb látvány van annál, mint amikor egy akcióhős, jelen esetben a Regis hadnagyot megformáló Wesley *Snipes* belső vívódásának lehetünk szemtanúi. Így aztán a legtöbb izgalmat az jelenti, hogy találgathatunk, vajon kiről mintázták Neil elnököt. Óvatos duhajnak bizonyult a rendező, mert *Reaganen* kívül az elmúlt negyed század összes amerikai elnökéből viszontláthatunk valamit a vásznon.

Szabolcs Imre

A PÁHOLY GALÉRIA AUGUSZTUSI ÁRVERÉSÉN DÉNES DE HOLESCH (1910–1983): Bikaviadal

Szülőhazájánál a nagyvilágban sokkal jobban ismert festőművész a Budapesti Képzőművészeti Főiskolán kezdte tanulmányait ösztöndíjasként, ahol Réti István volt a mestere. Életútja azonban hamarosan külföldre vezetett, Ausztriában, Franciaországban, Nagy-Britanniában, Kanadában, az Egyesült Államokban, Ausztráliában, valamint a Távol-Keleten élt és alkotott. Megkapta az amerikai állampolgárságot, a New York-i portréfestő céh a tagjai sorába választotta. Számos díja és számtalan kiállítása volt, festményeit ma Párizs, Madrid, Connecticut és a Harvard egyetem gyűjteményei őrzik. Élete nagy témája a ló, rendkívüli beleérzéssel festett lovakat, lovassportos jeleneteket, bikaviadalokat, ez a témaválasztás hozta meg számára a világhírt. Élete végén hazatelepedett, de a visszatérés után hat héttel elhunyt. E képe a festő legjellegzetesebb témáját ábrázolja.

Az aukcióról további információk kaphatók A Páholy Galériában (Bp. V., Haris köz 6. Tel.: 118-34-33).

V.I.P. ARTS Management

a páholy Budapest V. Haris köz 6. félemelet T: 118-33-77

Magyar Nemzet

P&B MÉDIA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Dombóvár Város Önkormányzata

1997. július 17-én árverés útján kívánja értékesíteni az alábbi ingatlanait:

Dombóvár, Radnóti utca 5600 m²-es terület

Dombóvár, Köztársaság utca 4451 m²-es terület

Dombóvár, Széchenyi u. 8. alatti lakóház

Dombóvár-Gunaras, Alkonyat u. 16. alatti nyaraló

A részletes árverési tájékoztatók átvehetők a Polgármesteri Hivatal ügyfélszolgálati irodáján.

Telefon: (74) 465-655

HOLESCH Lajos

1853

162. dec. 2. Holesch Lajos úr három régi képet ajánl vételre

Művtört Ért. 1990 1-2 131

rch of the Committee of
3, 12), melynek kora 90—
publikál rokon díszítésű
ábra), s párját megtalál-
Terra-Sigillata-Gefässe ge-
867). Ez a típus megvan

tával kapcsolódó gyöngy-
fatörzsből kinövő, talap-
helette 657-es típusával.

val, mely alatt gyöngysor
látszik, jobbra pedig ket-

zőben visszanéző galamb

Holfarth Lipót

laquierer

Sopron

1807. febr. 25.

volg. eskü

Hazi

Az 1900. évi párisi világ

A kiállítás területét a vastag

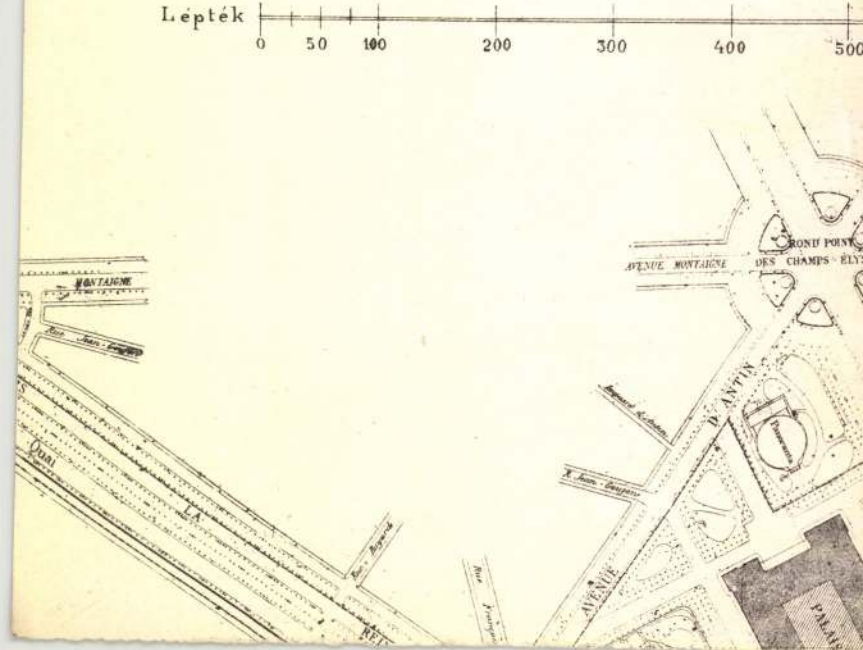

MDK

Holenik Janka festő

P: A festők városában... Pesti Napló, 1934. márc. 25. 35.l.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Holes István

NÓGRÁD

1966 OKT 3 C.

— Bronzplakettet kapott „Zenészek" című művéért az Országos Fotókiállításon a megyénkbeli Holes István.

HOLETSCHNYI Rajmund építőmester

Óbuda, Gázgyár, 1914

Mv. 1994/3. 168-169. lap

Holfinger Rozina, bognárné

Sopronban a salétromfőzéssel kapcsolatban ismerjük nevét. 1780 körül. 277. old.

Csatkai Endre: A salétromfőzés soproni múltjából 274.(

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965
Sopron

M.D.K.

Helfmann Fridrik,lakatosm

Pesten dolgozott.Szülpesten.Ag.ev.nőtlen.Pesten polgárjogot nyert,1835,VIII.8. 246.o.

Nemesváry Ferenc: Lakatosipari érdekességek a Magyar Nemzeti Múzeum gyüjteményében. 237.o.

Folia Archaeologica.XVII.1965.Bpest.Múzeumi Ismeretterjesztő Központ.Bp.

M.+

Holics, XVIII század
második fele

Ars Decorativa: Az Iparművészeti Múzeum mesterművei 12 l.

Holics

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

IPARMŰVÉSZETI MÚZEUMUNK HOLICSI FAJANSZGYŰJTEMÉNYE

IRTA PAYRNÉ ELEFÁNT OLGA DR

A holicsi fajanszgyüjtemény az Iparművészeti Múzeumnak legteljesebb, páratlanul gazdag csoportja. Magvát Bubics Zsigmond kassai püspöknek nagylelkű adománya adta meg. Ő ezt a gazdag sorozatot még abban az időben szedte össze, amikor külföldön senki holicsi tárgyak gyüjtésével nem foglalkozott. Ma a holicsi fajansz nagyon keresett, s ezért gyüjteményének értéke napról-napra növekszik, de egyben növekednek a nehézségek is, melyekkel a múzeumnak meg kell küzdenie, hogy azt teljessé tegye. Ennek dacára a gyüjtemény évről-évre gyarapodik és tökéletesedik. És ma már a holicsi fajansz tanulmányozása az Iparművészeti Múzeum gyüjteménye nélkül nem lehetséges, mert sehol egyebütt sincsen valamennyi irány, kor, forma és mustra ilyen teljességben képviselve.

A holicsi gyár története még nincs teljesen megvilágítva. Alapítását Ferenc császár nevével hozzák kapcsolatba és eddig az 1740-es évek tájára tették, ezzel ellentétben Radisics Jenő egy a múzeumban levő patikaedény alapján, mely az egri patikából való és Telekessy egri püspök († 1715) címerével díszes, megállapította, hogy legkésőbb 1714-ben a gyár már tökéletes darabokat készített (116. ábra). Igaz ugyan, hogy a múzeum legrégibb holicsi edényei alapján nem látszik valószínűnek, hogy a gyár első termékei kezdetlegesek, vagy kísérletszerűek lettek volna, úgy látszik mindjárt gyakorlott külföldi munkásokat és festőket alkalmaztak, még pedig valószínűleg franciákat.

A gyár működési ideje javarészt a XVIII. sz. esik s így majdnem minden készítménye a rokokó ízlés formáit tünteti fel (118. ábra); a század elején készült edényeken még barok formák is fordulnak elő. Nagy változatosság mellett legjobban jellemzi a gyár termékeit az önállóság hiánya. Minden XVIII. századi európai gyárnak, sőt a kínai és japán porcellánnak mintáját is megtaláljuk Holicson. A bécsi porcellángyár, Meissen, a francia fajanszgyárak s az olasz majolika közvetlen hatásaival találkozunk lépten-nyomon. A régi magyar fehéredény az egyetlen, amellyel a gyárnak nincsen kapcsolata.

Munka és anyag tekintetében a holicsi edény felveszi a versenyt Európa akkori összes fajanszgyáraival. Az edényformák készítése gondos, rendszerint kézzel modellált.

„A tálak, tányérok karimája rendszerint többosztású, hajladozott vagy hullámos körvonalú, a szegélyeket párkányok, olykor domború virágok vagy kecses ízlésű kartusok díszítik, gerincek futnak végig a folyadékok számára való edények oldalain, ami által azok hat, nyolc, vagy tizenkét oldalra osztatnak fel, a fedőket pedig kupola formájára csinálták és gomb helyett gyümölcsökkel díszítették. Szóval a holicsi edényeket is ugyanazok a formák jellemzik, amelyeket az ón és ezüst asztali készleteken találunk ugyanakkor." *

A XVIII. sz. elejéről való barokformájú edények közül sok maradt festetlen (114. ábra), hogy ezek szándékosan fehéredények-e, vagy véletlenül kerülték el a díszítést, nem tudhatni. A múzeumnak ezek a legrégibb holicsi tárgyai lehetőleg együtt vannak kiállítva. A barok formák mellett a díszítés disztingváltsága és a színek halványsága jellemzi őket; gyakori szín a mangán-viola és barna, szürkés-kék, sárga és a zöld, a piros a mi legrégibb holicsi edényeinken nem fordul elő. Szép példa e korból egy három darabból összeállított asztalközépre való tálca (plateau), domború, barok kartusdiszű hullámos kerete van, tükrében gyümölcskötegekkel, ugyanettől a kéztől van festve s a készlethez tartozik egy hosszúkás tál s egy tányér.

Színezésben egyezik ezekkel egy kínai mustrára emlékeztető tányér (119. ábra), közepén leveles ágon ülő papagáj, peremén elszórt pillangók, madarak és bogarak.

Egy mesteri kézzel festett, repülő madarakkal díszített levesestál szintén kínai hatást mutat. Fedele hiányzik.

Ehhez a legrégibb csoporthoz csatlakozik egy kakasalakú nagy gyümölcstartó asztaldísz (112. ábra), naturalisztikus formáinak színezése mintaszerű és több fehér gerezdes, füstölőalakú edény színes felrakott domború virágágakkal díszítve.

Szintén a század elejéről való és a keletázsiai keramiára vezethető vissza a gyüjtemény egy nagyobb csoportja. Legjellegzetesebbek ezek közt a sárga vagy ritkábban levendula-kék alapból kihagyott fehér mezőkre rajzolt tájképek és idillikus kínai alakos jelenetek. Ennél a csoportnál jelenik meg a vasvörös szín. Több tányér, tál és kancsó van ezekből az edényekből a múzeum birtokában, de csak mázuk, színezésük és dekoratív felosztásuk ugyanaz, közelebbről nézve igen különböz-

* Radisics Jenő: Magyar műkincsek 85. old., Budapest, 1896.

Magyar Iparművészet
1916.

nek egymástól. Vannak közöttük könnyű kézzel odavetett, vagy gondosan rajzolt szép darabok és vannak durván, gond nélkül készítettek is. Első pillantásra nyilvánvaló, hogy több mester készítette őket. És igen különböző kvalitású mesterek. A „sárga edény" mellett a korábbi daraboknak egész csoportján mutatkozik még a kelet-ázsiai kerámia hatása. Több összetartozó darabon vasvörössel vonalosan rajzolt kínai jelenet, vagy kínai virágmustra van. Kínai hatást mutat, de a kora-bécsi porcellán közvetítésén keresztül, pár — madarakkal és virágcsokrokkal díszített — tányérunk és hosszú tálunk; ezek is a XVIII. század elejéről valók és nem annyira a tárgyban, mint a növényi és állatformák jellegzetes stilizálásában árulják el a kínai rokonságot.

Tichy Kálmán: Gombolyítás. K. Tichy: Aufhaspeln.

A legszebb és legritkább darabjai a holicsi gyárnak az arannyal díszített példányok, ezek természetesen drágább és finomabb kivitelű, jobb mestertől festett darabok voltak. Talán legfinomabb köztük két japán irmari porcellántányér másolata (110. ábra). Gondos, szabatos rajzú, szépen színezett virágos mustrája gazdagon van aranyozva. Ugyancsak aranynyal díszes és finoman van festve két kínai rajzú peoniás és másik két kínai virágos tányérunk.

Egy majdnem teljes készletünk is japán mintára vezethető vissza. Az edények peremén meggyvörös vagy zöld szalagsáv között fehér, domború — pâte sur pâte — cseresnyevirágok s a tükörben peoniából kinövő virágzó cseresnyeágak.

Az olasz majolika igen ritka másolatai közül is van két castelli-i eredetire visszavezethető tányér múzeumunkban, az egyiken lovasalak (111. ábra), másikon vadászjelenet. A színezésre jellemző a pasztellkék, barnásviola és az okkersárga. Mind a két ábrázolás igen ügyes festő kezére vall.

Az európai gyárak közül a legkorábbi edényeken a francia fajanszgyárak hatása észlelhető. Roueni eredetije volt két fehér mázú, kékkel festett barokrajzú nyolcszögletes tányérunknak (119. ábra). A strassburgi fajansszal mutat rokonságot egy domború meggyvörös szegélydísszel ellátott rózsás készletünk.

A kék virágos rajzú holicsi edény a régi meisseni és bécsi használati edénynél gyakori „Zwiebelmuster"-t másolja.

Bécs különben a legközelebbeső és leggyakrabban használt forrása a holicsi gyárnak. Valószínű, hogy festők is kerültek onnét hozzánk. A gyárnak egész fennállása alatt gyakorlatban levő elszórt rózsás mustrának pontos előképét látjuk egy bécsi porcellán levesestálunkon, mely, hogy az összehasonlítás kézenfekvő legyen, az utána készült egész holicsi készlet közé van kiállítva.

Nemcsak a különböző fajanszok és porcellánok, de különböző eredetű rajzok és metszetek hatása is feltalálható a holicsi edényeken. Egy tálcánk és a hozzávaló két kanna barnásviolával festett és arannyal díszített ábrázolása valószínűleg német XVIII. sz. rajz után készült. Egy kiválóan finom lilásvörössel festett kannánk lebegő angyalkái Boucher modorára emlékeztetnek s a legrégebbi datált tárgyunkon, egy 1759-ből való kancsón, festett idillikus jelenet Watteau rajzaival mutat rokonságot (120. ábra). Két gyertyatartónkon a fa alatt álló copfos törpe alak valószínűleg Callot-metszetnek köszönheti keletkezését (113. ábra). Ugyancsak különböző hatások észlelhetők holicsi gyűjteményünk gazdag figurális csoportján is.

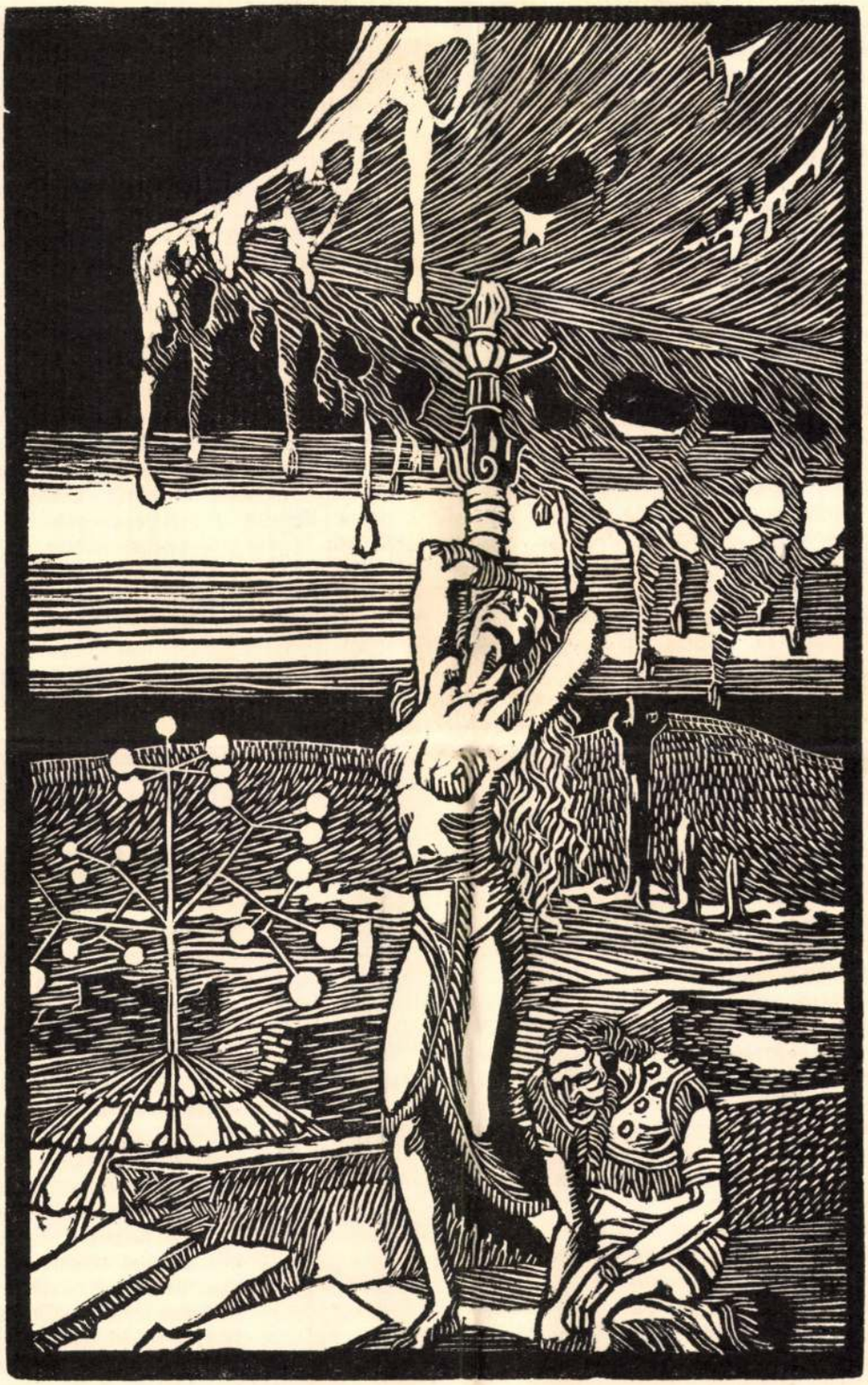

Tichy Gyula: Apokalipszis. Linoleum.

J. Tichy: Apokalypse Linoleum.

IPAR-
MŰVÉSZETI
MÚZEUMUNK
HOLICSI
FAJANSZGYŰJ-
TEMÉNYE

Átmenetet képeznek az edényektől az alakos plasztikához a spárgakötegek, citromok, káposztafejek és nagy rózsák alakjában készült szelencék és edények s az állatalakok, melyek szintén asztaldíszül és gyümölcstartóul szolgáltak. Legrégibb, legnagyobb és legszebb ilyen állatunk a már említett kakas, de ezenkívül van három papagájunk — egy közülök régibb és a színezésben gondosabb —, két vadkacsánk, egyiknek lejáró hátán fogó gyanánt egy kisebb kacsa van s egy galambunk. Önálló állatszobrunk három kisebb kutyaalak.

Már emberalakkal díszített edény a sótartó. Múzeumunknak számos különbözően színezett és különböző minőségű példánya úgyszólván mind egy eredetire vezethető vissza. Még pedig a férfialak egy meisseni (216. ábra), a nőalak egy meisseni után készült bécsi mintára. Különös véletlen, hogy a múzeumnak sikerült mind a két mintadarabot megszereznie. Egy szekrényben egymás mellé vannak állítva ezek a modellnek használt porcellán sótartók és a róluk másolt holicsi fajanszok s ezáltal igen érdekes összehasonlításra nyílik alkalom. Nemcsak a porcellán- és fajanszanyag különbségével kapcsolatos formakülönbségek, hanem a másolók tehetsége és tehetségtelensége, gondossága és gondatlansága szempontjából is.

Mindössze három sótartónk van, mely nem innét vette eredetét. Egyik egy ülő férfialak levendulakék kigombolt kabátban, lábánál kis kutya, tartásban és egyes formáiban sem emlékeztet az előbbi tipusra, színezése és festése is sokkal gondosabb a többinél. Egészen eltér ettől egy térdeplő turbános török alakja s még ritkább sótartóforma egy delfin hátán térdeplő gyermekalak (108. ábra). Eleven, lendületes mozdulata és jól mintázott formái mellett a festés gondossága is jó mesterre vagy példaképre mutat.

Három tritonos asztaldíszünk között egy mintaszerű példány vonja magára a figyelmet; lehet, hogy a többi ilyen asztaldísznek — melyekkel alapformájában megegyezik — mintadarabja volt. A triton gondosabb és gazdagabb részletformái és a tál szép vonalú, pompás rocaille dísze s színeinek tisztasága a legszebb holicsi darabok közé sorozzák (107. ábra).

Magyar vonatkozásánál fogva érdekes egy lovon ülő magyar huszár jól modellált szobra. (109. ábra.)

Külön csoportot képeznek a holicsi vallásos tárgyú szobrok, úgy látszik, hogy ezek a legeredetibb alkotásai a gyárnak, minden más holicsi gyártmánynál inkább utalnak a modellirozó művész egyéniségére. Ezek a csoportok külön szekrényben kaptak helyet. Legszebb közöttük egy „kálvária", mely a XVIII. sz. jellegzetes, kissé patetikus, lendületes formáit tüzes, szép színekkel társítva tünteti fel (106. ábra).

A népies, de nem a magyar kerámiával mutat rokonságot a céhkorsók és virágos boroskancsók csoportja. A legtöbb a habáner edény egyszerű formáit mutatja, virágcsokrokkal vagy céhjelvényekkel díszített, de vannak köztük alakos jelenetekkel és címerekkel ellátott darabok. A legtöbbje datált, közöttük van legrégibb datált darabunk 1745-ből. A 80-as évektől kezdve angol mintára készült keménycserepek is nagy számban vannak múzeumunkban és nemcsak kőnyomás útján sokszorosított fekete díszítményű edények, de a ritkább művészibb festésű és gondosabb darabok is (117. ábra). Keménycserép-szobrocskáink közt legszebb egy kékköpenyű, földgömbön álló Madonna (121. ábra), realisztikus felfogása miatt érdekes egy koldus és koldusnő alakja.

A holicsi keménycserepek mellé sorakoznak a több szekrényben kiállított kassai, pápai, iglói s más kisebb keménycserép-gyárak készítményei.

Jól vannak képviselve gyüjteményünkben a tatai és stomfai fajanszgyár termékei, ezek a holicsi fajanszszal nemcsak formában és mustrában mutatnak feltünő megegyezést, de nem ritkán van arra eset, hogy ugyanarra a festő kézre is vallanak, s így demonstrálják azt a feltevést, hogy Tatán holicsi munkásokat is alkalmaztak.

Szép tatai darab egy álló női alakkal díszített kétkarú gyertyatartó. Különben Tatán a luxusdarabok, szobrocskák, asztaldíszek ritkábbak. Inkább csak használati edény készül és technikailag is rosszabb minőségben mint Holicson.

Tichy Kálmán: Ex-libris.

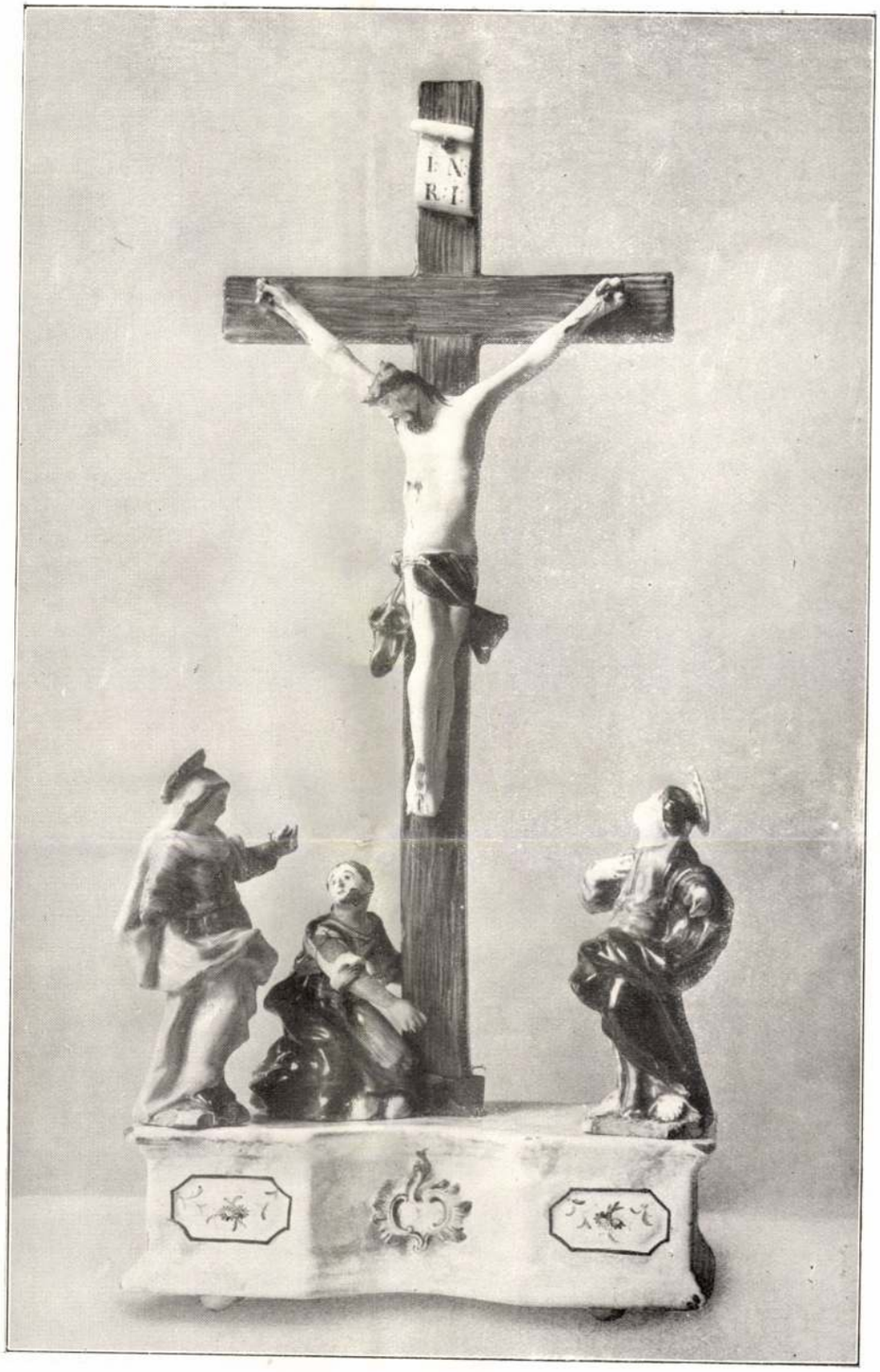

106

106. Színesre kifestett kálvária. Holicsi fajansz. XVIII. sz.

Az itt és a következő öt lapon ábrázolt tárgyak az Orsz. Iparművészeti Múzeum gyűjteményéből valók.

106. Kalvarie, farbig bemalt. Holics. XVIII. Jahrhundert.

Die hier und auf den folgenden fünf Seiten abgebildeten Gegenstände gehören der Sammlung des ung. Landeskunstgewerbemuseums.

Magyar Iparművészet
1916.

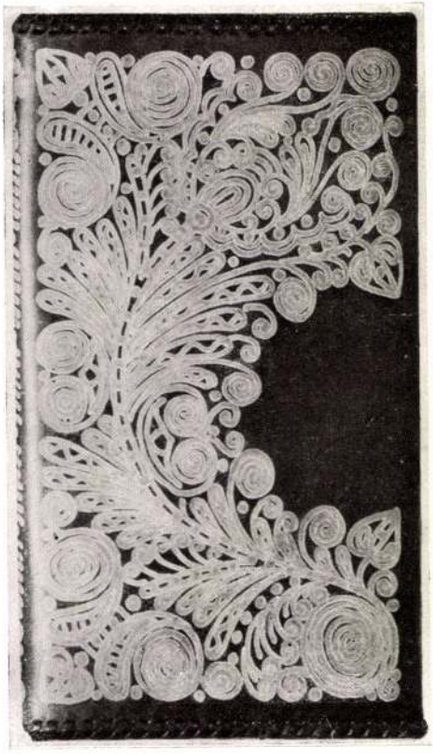

103

104

GRUBER
HEDVIG,
SCHÖNTHEIL
IRÉN,
DÖRRE IDA

105

103. Gruber Hedvig: Batikozott bankótárca. — 104. Schöntheil Irén: Batikozott jegyzéknaptár. — 105. Dörre Ida: Batikozott bőrkazettának födele.

103. H. Gruber: Brieftasche mit Batikdekor. — 104 J. Schöntheil: Vormerkblock mit Batikdekor. — 105. I. Dörre: Batikdekor einer Lederkassette.

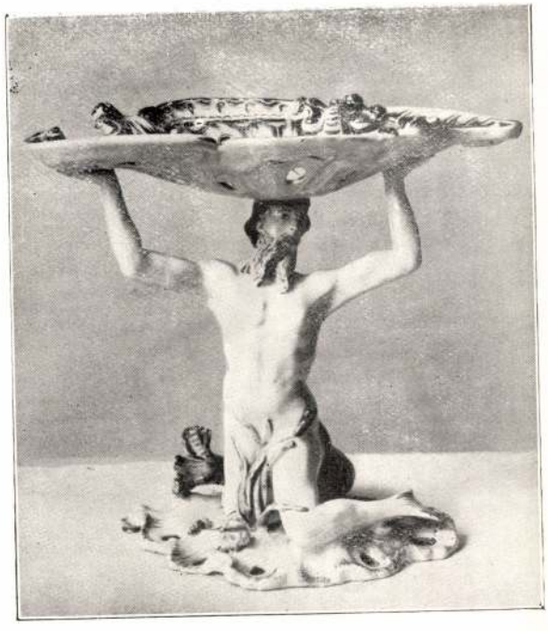

107

108

109

Holicsi fajanszok: 107. Triton-formájú asztaldísz. XVIII. század. — 108. Sótartó. XVIII. század. — 109. Vágtató huszár. XVIII. század.

Holicser Fayencen: 107. Tafelaufsatz. XVIII. Jahrhundert. — 108. Salzfass. XVIII. Jahrhundert. — 109. Stürmender Husar. XVIII. Jahrhundert.

110

111

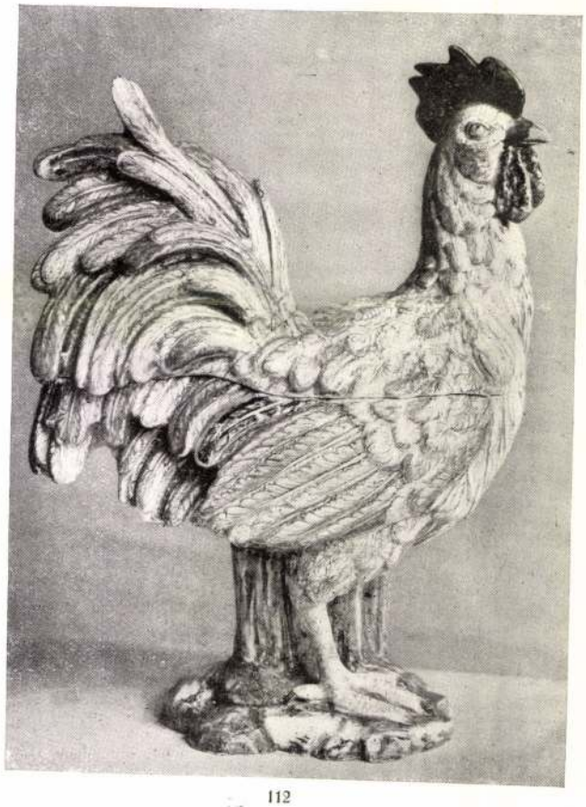

112

113

Holicsi fajansz: 110—111. Színes tányérok. XVIII. század. — 112. Színesre festett kakas. XVIII. század. — 113. Virágtartó. XVIII. század.

Holicser Fayencen: 110—111. Buntbemalte Teller. — 112. Buntbemalter Hahn. XVIII. Jahrhundert. — 113. Blumenhälter. XVIII. Jahrhundert.

114

115 116

Holicsi fajanszok: 114. Levesestál. XVIII. század. — 115. Levesestál színes díszítéssel. XVIII század. — 116. Patikaedény, Telekessy Imre egri püspök († 1715) címerével. XVIII. század.

Holicser Fayencen: 114. Suppenschüssel. XVIII. Jahrhundert. — 115. Suppenschüssel, farbig bemalt. XVIII. Jahrhundert. — 116. Apothekerflasche mit dem Wappen des Bischofs Emerich Telekessy († 1715). XVIII. Jahrhundert.

AZ IPAR-
MŰVÉSZETI
MÚZEUM
GYÜJTE-
MÉNYE

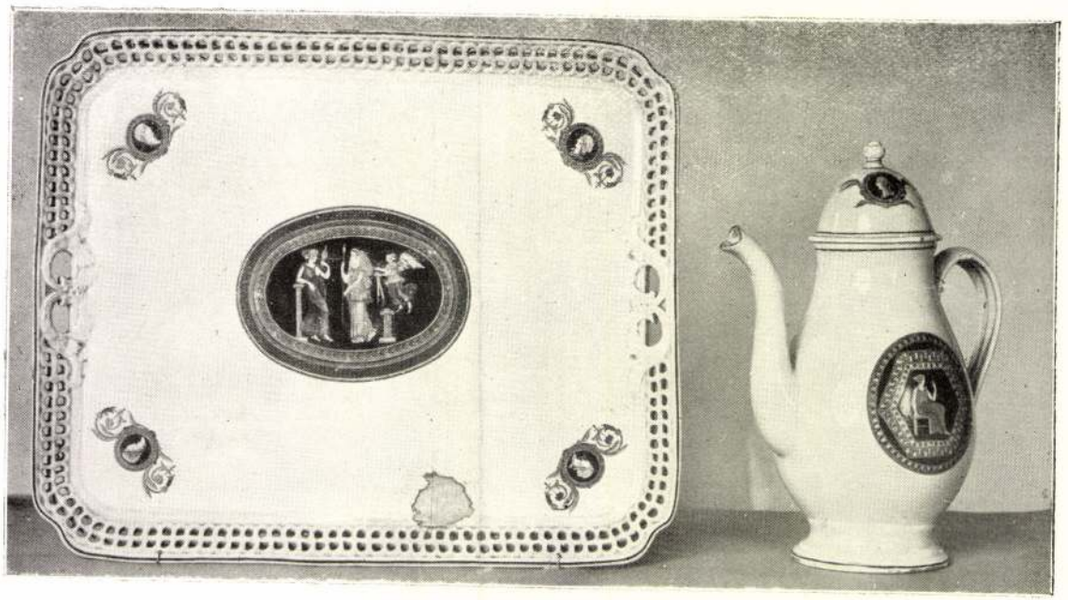

117

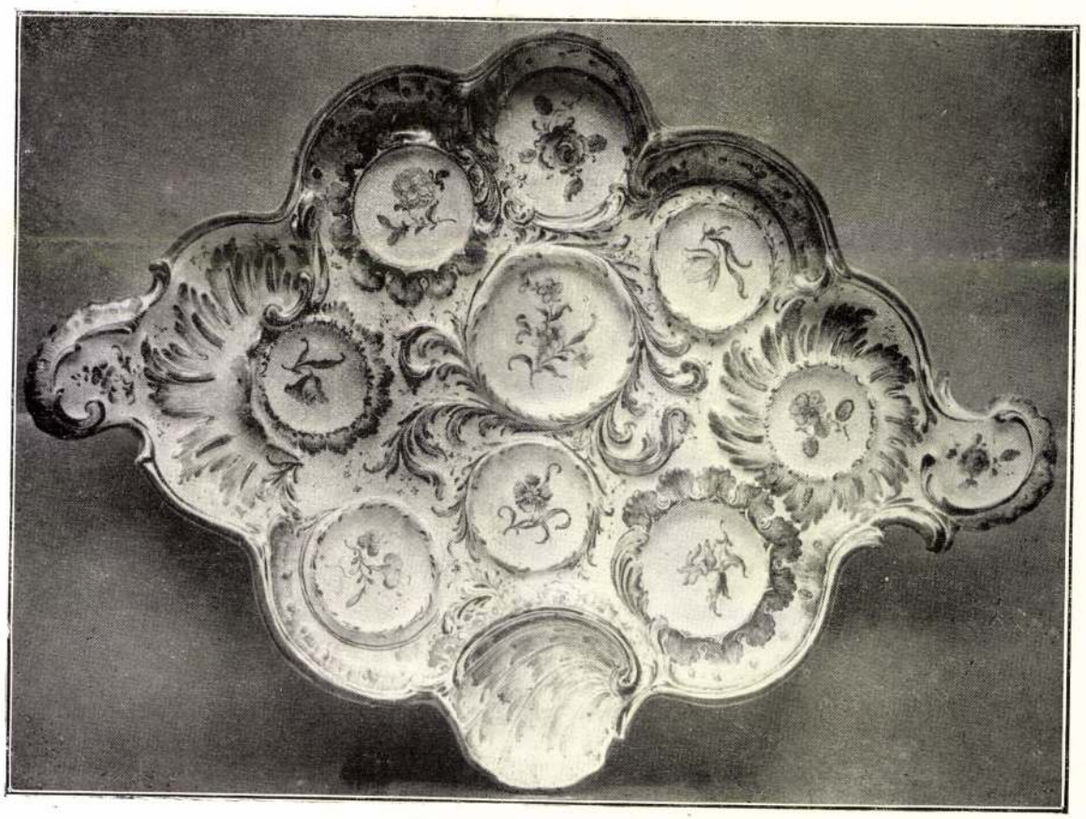

118

Holicsi edények: 117. Tálca és kanna. Kemény cserép. XIX. század eleje. — 118. Fajansztál színes domború díszítéssel. XVIII. század.

Holicser Geschirr: 117. Platte und Kanne. Steingut. Anfang des XIX. Jahrhunderts. — 118. Fayence-Platte mit farbigem Relief. XVIII. Jahrhundert.

119

120

121

Holicsi edények: 119. Két tányér színes estéssel. XVIII. század. — 120. Fajanszkancsó alakos jelenettel. 1759. — 121. Szűz Mária. Színesre kifestett kemény cserép. XVIII. sz. vége.

Holicser Geschirr: 119. Zwei buntbemalte Teller. XVIII. Jahrhundert. — 120. Kanne mit figuraler Bemalung. 1759. — 121. Farbig bemalte Muttergottes. Steingut. Ende des XVIII. Jahrhunderts.

TÓTH GYULA

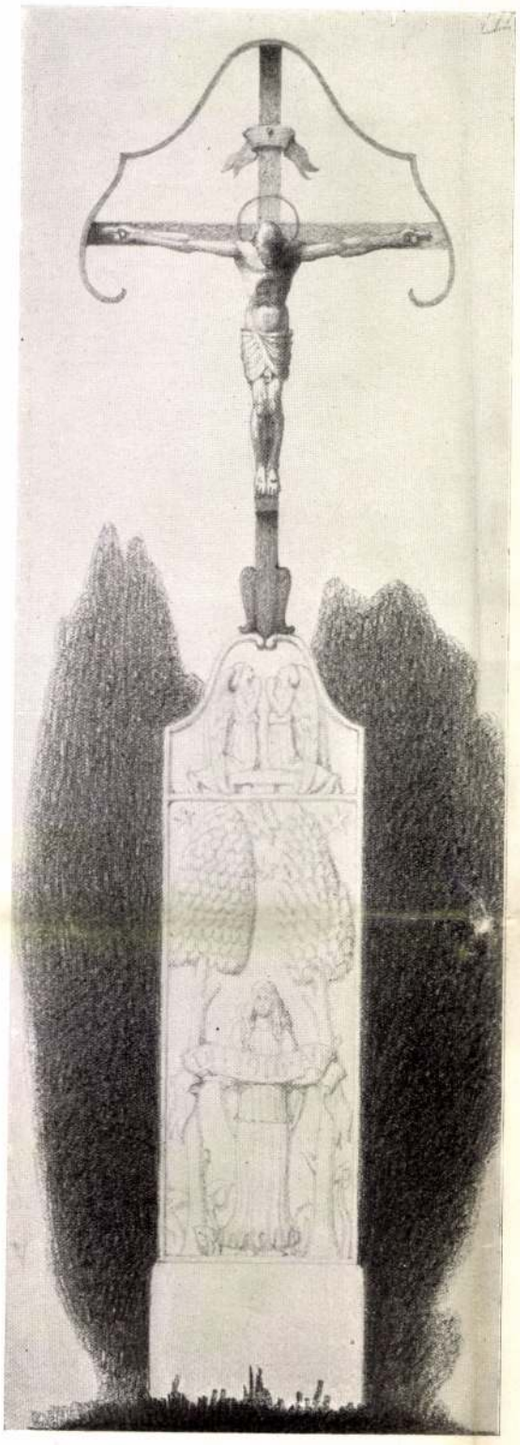

122

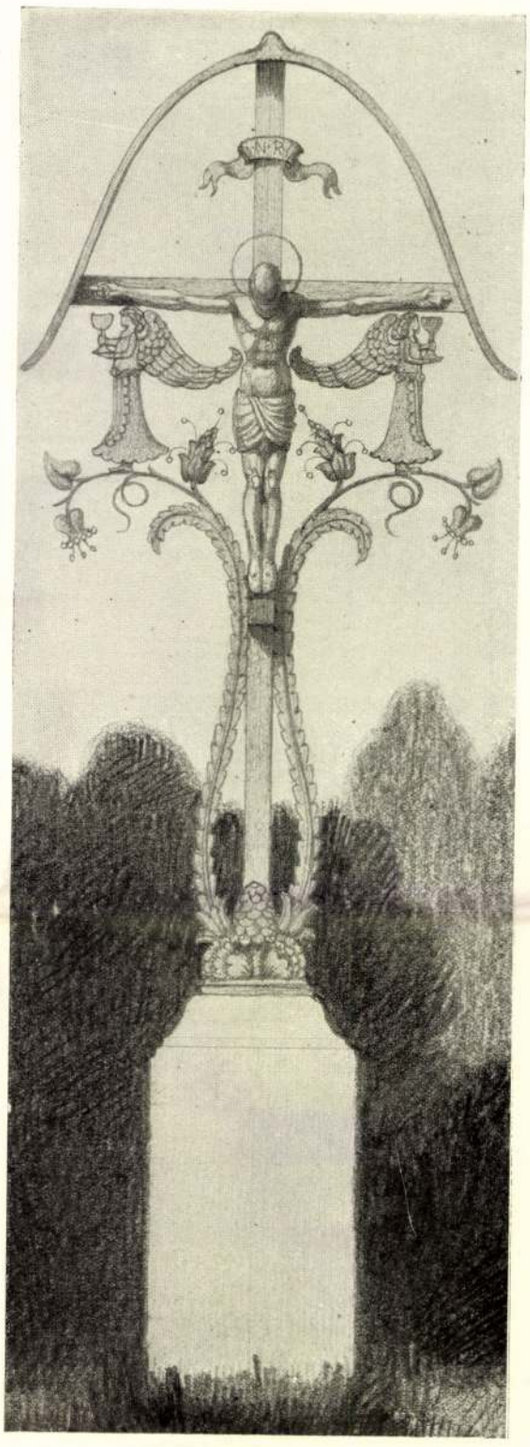

123

122—123. Tóth Gyula: Útszéli keresztek. Kőalapzat, színesen festett és részben aranyozott kovácsoltvas.

122—123. J. Tóth: Kreuze. Steinpostament, Schmiedeeisen farbig bemalt und teilweise vergoldet.

Holicsi fajansz

fordít

Holicsi faienceok. XVIII. század.

Layerleirdajstr. 1927

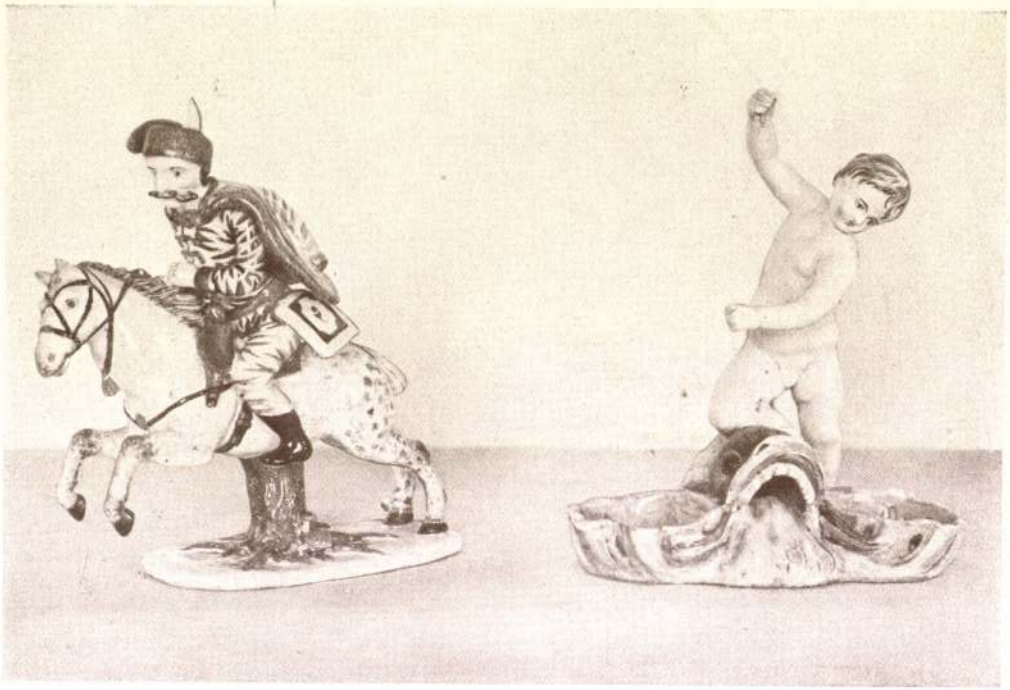

Holicsi faience-plasztika: vágtaló huszár és sótartó. XVIII. század.

Holicsi fayence

gyár

l.

Diviparmtört

230 és kv ll.

— 238 l.

" nő vállig ~~látszik~~ van ábrázolva. Főkötője szürkéskék; kö-
tott sötétbarna haja, melyet simára ~~le~~fésülten
en eltakarja; ~~T~~szemöldökés szeme barna. Ingé-
kés, piros nyakkendője, kettős csokorra ~~van~~
barna.

. vázlat, papíroson, méretei 38·8 : 28·8.
898. jan. 22-én. (125 frt.on ~~T~~ az 1898. II 20án
8/98 n. leirát ~~=~~ alapján (91/98). Elszámolta-
I. 10-én s az elszámolás elfogadtatott 1898.
3426 szvsz. alatt (169/98).

+

392/97 № 1

Holicsi tajánszgyár

(Nyitra vm)

wód

z

Bárányné

576. l.

Holics kegy-

Arbor

(Esztergomi érsekség,
Nyitra m.)

Schaefer kegyh.

46, 47. l.

ALAPÍTVA: 1577

KIR. MAGY. EGYETEMI
NYOMDA KÖNYVES-

UTÁ

Tarta

Holiczi fajánsz

gyűjtemény

az alábbi muzeumban

Az Orsz. Magyar

Iparművészeti Muzeum

és gyűjteménye.

1896–1915. Bp.

1915–28 és

Kv. M.

LI–LVI. tábla

Híres asszonyok (képekkel):
Beauharnais Josephine, Napoleon első neje 138
Három egy ellen. Elbeszélés a régi velenczei életből (képekkel) --- --- --- --- --- 198

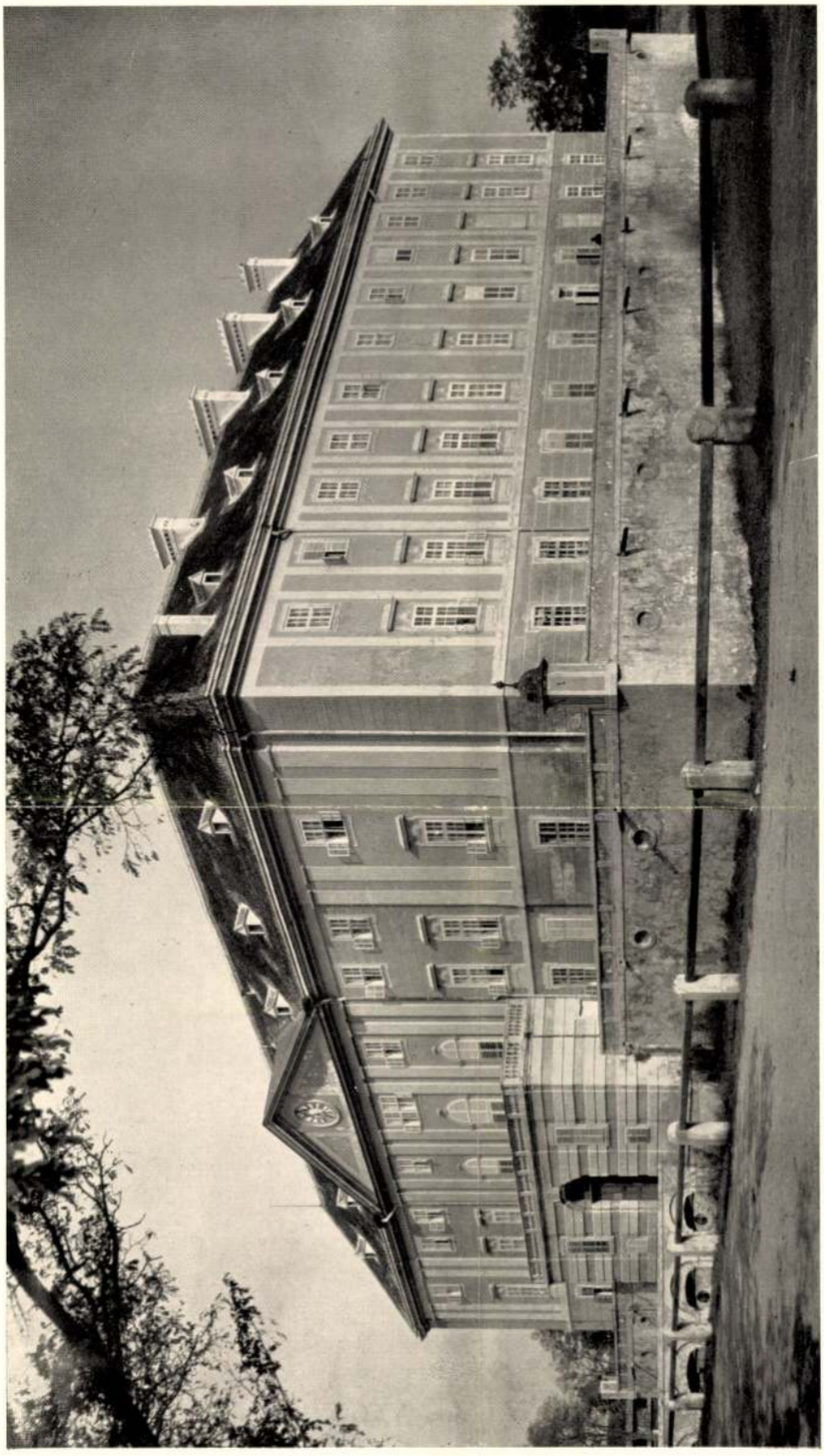

133. HOLICS ♆: A királyi család egykori kastélya
Vorm. Schloss der königlichen Familie — Autrefois Château de la famille royale
Former Castle of the royal family

Holics.

Kir. Eastel

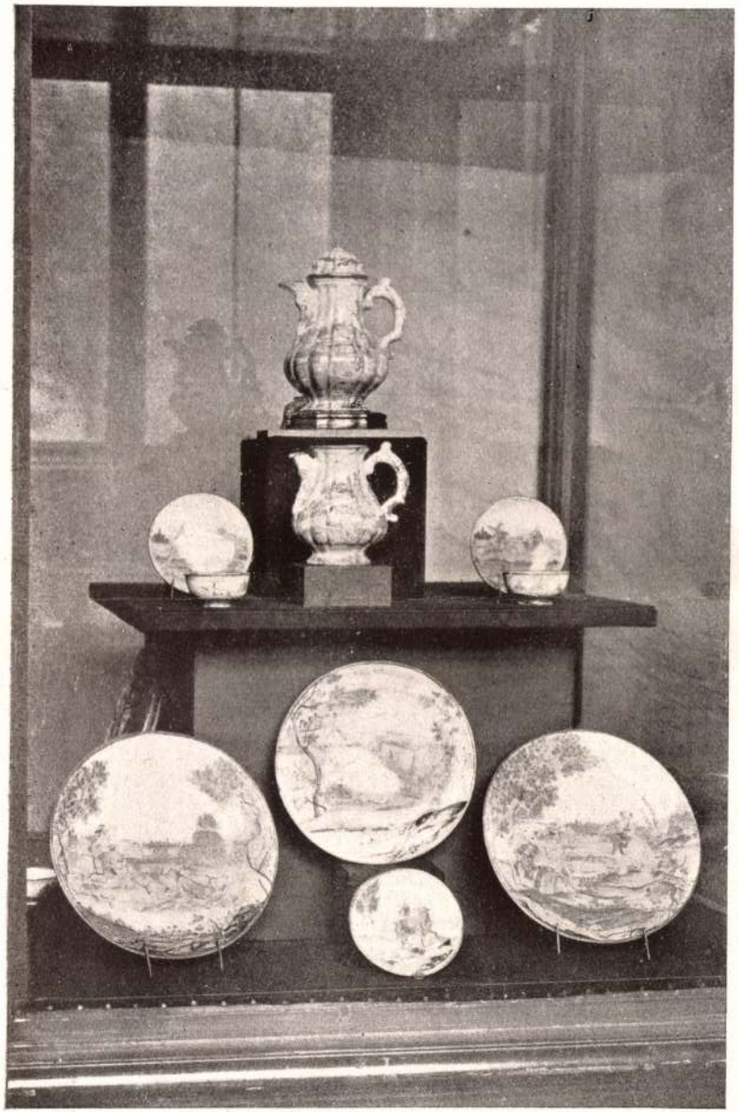

Holicsi fajánszok a XVIII. századból.

Bécsi és meisseni porcellánok a XVIII. századból.

Csányi Ernstiparm

Holicsi fajánszok

NYOMTATVÁNY

úrnak

Budapest

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI
ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT
és
A MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

tisztelettel meghívja

L. VAN PUYVELDE

a belga művészeti múzeumok igazgatójának,
liègei egyetemi tanárnak

folyó hó 28-án (csütörtökön) délután $^1/_2$6 órakor
a Magyar Tudományos Akadémia előadótermében

Rubens et l'influence italienne

címmel tartandó előadására.

(Vetített képekkel)

GEREVICH TIBOR
az Orsz. Magy. Régészeti és
Művészettört. Társulat elnöke

FABINYI TIHAMÉR
a Magyar-Olasz Társaság
elnöke

Holics vár

Nyitra vm.

Luk Podm

III. 654. l.

IV. k. 434, 440 l.

K/

Holici edény

Művészi Ipar

1889. 61. l.

Franklin-Társulat nyomdája.

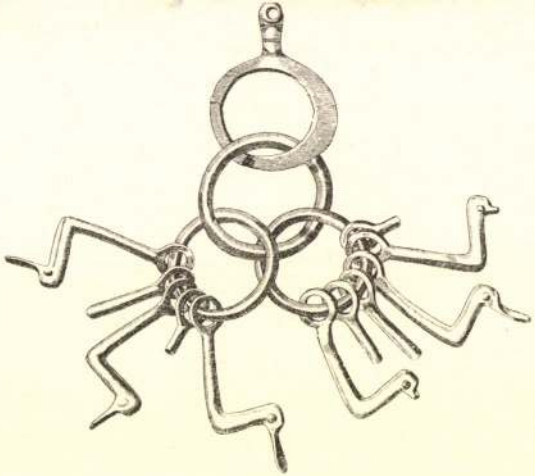

BUDAPEST.

KIADJA A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA.

1898.

Ilolicsi Keramia

majolika gyár 1743 – 1827

A Gyűjtő 1916. 2. l.

Keppel. 8 l. Keppel

9 l. Kepekkel. 10, 11.

l. Keppel – 12, 13,

14. l. (Keppel) 15, 16,

17, 18, l, I – VIII. Kepes –

tábla.

3 – 4. szám

F Kilényi Pál gyűj-

teményének aukció-

katalogusa.

Mahád, ref.

93,277

Holicsi fajáról

Thier László: Sopronmegyei adalék a holicsi fayance magyarországi elterjedéséhez. *Soproni Szemle* IV. évf. p. 44—45.

1940

ovember 13-án,

az út mentén kijelölt helyen ~~dolgoznak~~ sorgoskodnak.

ikban és havas)

lvák, hol a háttérben szinesre festett emeletes és föld-
l, az előtérbeli korláton túl, a mely
zámuk három s öltözetük: fejkendő, szük
Közülök egy a ~~[illegible]~~ mosasra szolgaló helyen innen, kettő
lgozik. Jelzése alól jobbra: »Jakab Zol-

4,5 cm.-- Lelt.sz.4378.-- Vétetett az
sz. leirat alapján 700 K-án (1690-912).
mber 14-én (1801-912).-- Elszámoltatott
, -- ~~[illegible]~~ a Az elszá-
3 szvsz. előadmányt.
n.974-912
3-912-1.
lelt.9071.

177

egyes vidéket feltüntető téli táj
lján házakkal, a behavazott elő-
sű kopasz fával.

Holicsi kastély

Csorna Károly rajza

Repr.

OMT. 257. l.

CSOBÁNC

Városom

Kéve VI 1858, 268 l.

A HOLICSI TÁNYÉROK OLASZ MINTÁI

A magyar fehéredénynek a XVII. század a fénykora. A XVIII. század elején ez a műfaj hanyatlani kezd. A porcellán felfedezése és rohamos elterjedése, valamint a keramika számos más technikai felfedezése miatt leszorul a piacról. A magyar keramika fejlődésének új állomásaihoz és új feladatai elé kerül.

A magyar agyagművesség XVII. századi hőseinek — a habánoknak — fészkei Pozsony és Nyitra megyében voltak s főleg az ottani magyar földesurak támogatásával szervezkedtek és működtek. A vándorló habánok Morvaországból jobbára Holicson át szivárogtak be. Nagy számmal telepedtek le a Czobor grófok által birtokolt területeken; a család székhelyén, Holicsban is volt habántelep. Nem véletlenként került az Iparművészeti Múzeum egyik korsójára Czobor Mária neve, 1670-es évszámmal; érdekes bizonyság erre Stein István főorvos gyüjteményének azon kerek tálja is, melyen a holicsi kastély képe még a Czoborok birtoklási idejéből, tehát az átalakítás előtti állapotában van feltüntetve.

Akkor, midőn a XVIII. század huszas éveiben a porcellán felfedezése és a meisseni, bécsi és a velencei gyárak termelése a magyar habánedény készítését nagy válságba sodorta, egy megfelelő és irányító földesúri gondoskodás sikerrel segíthette volna a magyar keramika nagy krízisének helyes irányba való kiszilárdulását. A vidék nagy részét uraló Czobor József azonban a család utolsó férfitagja volt, ilyen problémákkal nem törődött. Nem állt hivatása magaslatán s esztelen pazarlásokkal terelte magára a figyelmet. Építés és szervezés helyett eltékozolta birtokait. Holicsi és sasvári uradalmait 1736-ban Lotharingiai Ferenc főhercegnek, akkori magyarországi helytartónak, a későbbi római császárnak adta el. A nagy vételárat is csakhamar elköltötte, úgyhogy vénségére teljesen kimerült. Élete utolsó éveit a Mária Teréziától húzott csekély nyugdíjból tengette, „halála után pedig hidegen temette el emlékezetét a maradék".[1]

I.

Amidőn tehát Lotharingiai Ferenc a Czoborok birtokaiba beleült, egyúttal ősi kultúrával telített „keramikai melegágy"-ba is került. Rövidesen rá is eszmélt erre s a XVIII. század negyvenes éveiben egy modern fajanszgyár megteremtésének és technikai megalapozásának a műveleteit is lebonyolította. A század derekán már nagy lendületben is volt ez a gyár. A gyors felvirágoztatást hathatós mértékben segítette az a pozicionális helyzet is, hogy a Lotharingiáról lemondatott Ferenc elvesztett hazája helyett a toscanói nagyhercegséget kapta cserébe. A nagyképességű és jelentékeny technikai fölénnyel rendelkező magyar keramikusok ilykép a legközvetlenebb utakon tudtak hozzáférni a mediterrán kultúra frissvízű forrásaihoz.

Az a szerencsés személyi adottság, hogy a holicsi fajanszgyár tulajdonosa egyúttal toscanói nagyherceg is volt, a legösztönzőbben hatott a magyar fajanszgyártásnak az olasz majolikaművészettel meleg és közvetlen kapcsolatokba kerülésére. Ekkor, a XVIII. század közepén — a porcellán európai felfedezése és rohamos előretörése ellenére is — az olasz majolikaművészet sugarai, ha bágyadozóan is, de még ragyogtak. Még mindig fölénnyel vezettek és nagy magasságban szárnyaltak az olasz mesterek a keramikai művészet egén is.

A régi klasszikus kor remekei sorából Iparművészeti Múzeumunk Neptunos tányérja jól példázza a XVI. század első felében készült itáliai majolikatányérok művészetét, technikáját és formáját. Az Iparművészeti Múzeum tányérja az olasz majolikakészítés azon szakából származik, midőn Faenzától Urbino már elragadja a vezetőszerepet és Raffaello, valamint Marcantonio Raimondi, Agostino Veneziano, Marco Dente és Enea Vico kompozíciói után készültek azok a metszetek, melyeket az urbinói tányérok művészi megoldásainál példaképül és mintául vettek. Az Iparművészeti Múzeum Neptunos tányérját készítő Orazio Fontana urbinói mester 1542 és 1544 között díszítette az olasz majolikagyártás e remekét s annak festéséhez Marcantonio Raimondira visszavezethető metszetet használt fel.

Amidőn ezen urbinói tányér készítése után kétszáz év mulva Holics is részben olasztípusú majolikák gyártását határozta el, a művészeti vezetőség természetszerűen az olasz reneszansz klasszikus majolikagyártási vonalába is igyekezett belekapcsolódni. Holics akkor sodródik ebbe a folyamatba, mikor a nagyhagyományú olasz majolikagyártás már hanyatlóban van. A mult leáldozásának, utolsó verőfényének, a XVI. századba való kapaszkodásnak tekinthetjük tehát a holicsi gyár azon három Neptun-tányérját, melyek a stockholmi

[1] *Nagy Iván:* Magyarország családai. Pest, 1857. III. 210. l.

Magyar Művészet
1938

Orazio Fontana (1542—1544) : Urbinói Neptun-tányér

Holicsi Neptun-tányér. XVIII. sz. közepe

Holicsi Apollo-tányér

C. Bloemart rézkarca P. Della Cortona Apollo-freskójáról. (Pitti-palota, Firenze) MFI. Petrás felv.

Holicsi Venus Marina tányér

Pietro Aquila rézkarca A. Carracci freskójáról. (Farnese-palota, Róma) MFI. Petrás felv.

Holicsi »Tékozló fiú«-tányér

P. Aquila rézkarca A. Carracci freskójáról: Marsyas megnyúzása. (Farnese-palota, Róma) MFI Petrás felv.

svéd nemzeti múzeumban, a prágai iparművészeti múzeumban és Ullmann Andor vezérigazgató budapesti gyüjteményében láthatók. Ezek végeredményében a Marcantonio Raimondi kompozíciója nyomán készített urbinói Neptun-tányérban gyökereznek, a XVIII. század közepének megfelelő leredukálásokkal, leegyszerűsítésekkel és a többi holicsi termék stílusához és művészi megoldásaihoz hangolt változtatásokkal.

II.

A régi olasz majolikák tárgyi emlékeivel szoros kapcsolatban álló sorozaton kívül a holicsi gyár azonban az aktuális helyzetnek megfelelő tányérokat is készített. Ezek díszítő elemeiül a XVII. századi olasz mennyezetfestések egyes kiváló részleteit vagy motívumait vették. Minthogy a holicsi gyár tulajdonosa, Lotharingiai Ferenc, egyúttal toscanói nagyherceg is volt, a tulajdonos olaszországi székhelyéül szolgáló firenzei Palazzo Pitti művészeti emlékeire terelődött elsősorban is a holicsi gyár művészeti vezetőinek a figyelme. E remek palota a műtörténelemben nemcsak építészeti megoldása miatt magasodik ki, hanem azért is, mert belső festészeti kiképzése is mérföldköve az olasz művészetnek. Emeleti teremsorát ugyanis annak a Pietro Berretini da Cortona-nak a freskói díszítik, akinek a seicento festészet fejlődésére való hatása oly jelentős és hasonlatos, mint két kortársának (Bernininek és Borromininek) a szobrászatra és az építészetre. Ennek a gazdag képzeletű, színes és pompázó freskófestőnek a művészete a XVII. század közepén összeforrt a barok paloták dísztermeinek és a templomoknak aranyozott stukkóékítményeivel és hatalmas képekkel díszített mennyezeteivel.

Az olasz barokfestészet ezen ünnepelt művészét a római Barberini-palota mennyezetének kifestése után azonnal, 1640-ben, Firenzébe hívták a Pitti-palotában eszközlendő munkálatok elvégzésére. E feladatok sorába tartozott azon emeleti szobák kifestése, melyekben a képgyüjtemény van kiállítva.

A nagyhercegi palota freskóinak programmja a Planéták jegyeinek és azon Erények felrajzolása volt, amelyeknek egy fejedelmet az élete folyamán kísérniök kell s amelyek által végre dicsőséget és halhatatlanságot ér el és tud szerezni. E célkitűzéseknek megfelelően létesült a Vénus-szoba, majd a további Jupiter-, Mars- és Saturnus-terem. A holicsiakat különösen a Jupiter-terem fogta meg. A mennyezet tartalmi belső célja itt a fejedelem földi erényeinek viszonzása és visszafizetése volt hírnéven, dicsőségen és halhatatlanságon keresztül. Ez a téma aktuálisnak és éppen alkalmatosnak jött. Politikusnak is látszott ezeket a díszítéseket választani: Lotharingiai Ferencnek a katonai és a hadiszerencse ugyanis nem kedvezett. Ősi lotharingiai birtokából is kitelepítették, mert a francia diplomácia már uralkodójuknak a lengyel király leányával való házasságát készítette elő és ezeknek a műveleteknek a sorába tartozott az is, hogy Lotharingiát Ferenctől elvették és a jövendőbeli lengyel apósnak juttatták. A kedvezőtlen hadi és katonai szépséghibákat Lotharingiai Ferenc udvarnokai azzal kendőzték, hogy a fejedelem művészi és kulturális erényeit hangoztatták. Békeszeretőnek reklámozták és iparfejedelemnek dicsőítették. Ezekbe a mesterkedésekbe nagyszerűen illettek a Pitti-palota Jupiter-szobájának díszei is, főleg azok az oldalképek, melyeken a hősnek a Jupiter előtt tett kéréseinek hatásai láthatók s melyek országának békét, sikert, boldogulást és fejlődést hoznak. Ennek megfelelően a kompozíciók azt ábrázolják, hogy 1. Vulkán abbahagyja a fegyverkovácsolást, 2. a dalos Apolló ismét felébreszti az emberekben a művészet szeretetét, 3. Diana abbahagyja a vadak üzését, 4. Minerva Kekropszot a földművelésre tanítja, 5. a hadidühöt megláncolják, 6. a Dioszkurok elhagyják a földet, 7. Merkur békehírnökként a földre száll és 8. Mars is szárnyas paripán elrepül a földről.

A háború borzalmait megszüntető és eltüntető, valamint a békés élet megindítását jelző ezen szimbolumok Lotharingiai Ferencre is alkalmazhatók voltak és az ő dicsőítéséhez is alkalmas eszközöknek látszottak. A holicsi gyár művészeti vezetői tehát, midőn a Pitti-palota freskóiból választottak, főleg azokat az emblémákat szemelték ki, melyeknek a tányérokon való szerepeltetése Lotharingiai Ferencet nemcsak a távoli fejedelemségi székházának díszeire emlékeztették, hanem amelyek az ő iparosító, kulturáló és pacifikáló erényeit is dicsőítették.

Valószínű emiatt, hogy a firenzei Jupiter-szoba freskóinak nemcsak egyes, hanem minden jelenetével készültek külön-külön tányérok. E gazdag sorozatból reánk csupán az maradt, melyen a dalos Apolló ismét felébreszti az emberek szeretetét a művészet iránt. A stockholmi svéd nemzeti múzeum ezen holicsi tányérjának a firenzei palota azonos jelenetét népszerűsítő Cornel Bloemart metszettel való összevetésénél kitűnik, hogy Pietro della Cortona kompozíciójából csak a lépcsőket és a háttér buja növényzetét hagyta el a holicsi mester, a többi részeknél tökéletes és

Holicsi tányér lóúsztatási jelenettel

Stefano della Bella rézkarca: Lóúsztatás MFI. Petrás felv.

hű visszaadásra törekedett. Az egyalakos kompozíció a holicsi tányér felületébe jól beleillett, így nem is szorultak reá olyan részletátvételekre vagy módosításokra, mint ahogy más és nagyobb kompozíciók átvételekor.

Az olasz palotamennyezetek motívum-vevésekor a holicsi művészeti vezetőség figyelme a római Palazzo Farnese freskódíszei felé is terelődött. A korai barokknak ez a gazdag alkotása ugyan a XVI. sz. fordulóján készült, a tervező és készítő Carracci művészcsalád hatása ellenben még a XVIII. századba is belenyúlt, így hát Holics — a viszonyokhoz mérten — még frissen és eleven életet élve kapta a Carracciak befolyását.

A Farnese-palota freskóinál Michelangelo Sixtus-kápolna-mennyezete volt az ideál. Kőből és bronzból képzelt alakok között medaillonokat és színes főképeket komponáltak, melyek tárgyai a mitológiai istenek kalandjai a szerelem mindenhatóságának alapgondolatával. Ezen festmények főleg Pietro Aquila festő és rézkarcoló művei nyomán terjedtek el. Ez a sziciliai származású és a XVIII. század második felében Rómában működött mester különösen azzal tett nagy szolgálatot, hogy a XVI. századvégi és a XVII. századi nagy mestereket metszetekben és karcokban utánozta és ilyen másolatokban sokszorosította. Legjobban becsült művei éppen azok a karcok, melyeket a Farnese-palotában lévő Annibale Carracci freskók után készített.

Az „Imagines Farnesiani Cubiculi" és a „Galeriae Farnesianae Icones" címek alatt két sorozatban közrebocsátott lapok egyikének, a tenger hullámain és a félállati Tritonon utazó Venusnak[2] a holicsi gyár Venus Marina-t ábrázoló tányérjával való egybevetésénél kitűnik, hogy a tányér kis felületén Annibale Carracci kompozícióját egész terjedelmében a holicsi festő átvenni nem tudta, hanem csupán egyes figurák kimásolásával és egymás mellé való állításával egy redukált, de már újnak tekinthető kompozíciót volt kénytelen szerkeszteni. Carracci kompozíciójából így lekerül maga Venus és a holicsi tányéron az eredeti művön mögötte levő Charisok egyike lép elő Vénusszá ; a többi alakok lemaradtak, kivéve a jobbszélen levő és csigakürtöt fújó Tritont s a felette röpködő két szárnyas géniuszt.

A jó kopírozás folytán azonban Annibale Carracci művészi ereje és bája nem csorbult.

[2] „Semifero Tritone VENUS Dea vecta per altum, Aequoreos mulcet fluctus, et numina ponti, Insequitur CHARITUM, sequitur comitatus AMORUM: It chorus, et pueri iaculantur spicula flammas" — mondja ezt a római Santa Maria della Pace mellett lévő Jo. Jacob de Rubeis által közrebocsátott Pietro Aquila-féle rézkarc felirata.

A Holicson alakított kompozíció a Carracci által adott élettel és érzéki pompával van tele. Emellett az eredeti alapgondolat is még benne maradt: a szerelem hatalma (mint mindent megmozgató erő) az antik mitológia motívumain keresztül magyarázva és fejtegetve.

Az ilyen önkényes kompozíció-csonkítás gyakori a keramika történetében. E téren a leghíresebbnek tartott mester az Urbinóban dolgozott Francesco Xanto Avelli, aki az előképnek vett metszetekből hasonlólag csak egy-két alakot másolt ki, más alkalmakkor viszont több figurát is állított egymás mellé több metszetből. A figuraátalakítások érdekes esetével a holicsi fajanszoknál is találkozunk. Mégpedig éppen a Farnese-palota freskóinál. A Marsyas megnyúzását ábrázoló tondó mellé kétoldalt helyezett férfialak kitűnő példa erre. A holicsi másoló mester Pietro Aquila rézkarcából kiveszi ezt az alakot az antik környezetből, kezébe hosszú pásztorbotot nyom s disznókat rajzol melléje a tájképes térbe, úgyhogy Annibale Carracci antik alakjából Holicson ezen átváltoztatás és átalakítás után a tékozló fiút ábrázoló kompozíció alakul.

Ugyanezen témakörbe és csoportba tartozik a holicsi gyár azon ötalakos tányérja is, mely sípoló Faunt, valamint három hangszeres és részben táncoló nőt egy kis szárnyas alakkal ábrázol. Az előképül szolgáló metszet még lappang, így bizonytalan, hogy teljes átvétellel vagy átkomponálással állunk-e szemben. A táncoló nő figurája domenichinós elemeket tüntet fel, de megfontolandó, hogy itt közvetlen reágondoljunk-e, avagy Pietro della Cortonára, aki alakjai típusában számos esetben Domenichinóra megy vissza. Míg az előképül szolgáló metszet elő nem bukkan, a tányért az Annibale Carracci—Domenichino—Pietro della Cortona körbe kell helyeznünk.

III.

A Marcantonio Raimondi, a Pietro della Cortona és az Annibale Carracci kompozíciókra visszavezethető holicsi tányérok a klasszikus olasz és a magyar keramika multbeli hagyományaira és jórészt az élő kulturális közösségre vezethetők vissza. Ezeken kívül a holicsi gyár a XVIII. század ötvenes éveiben nagy kedvvel gyártja azokat a vadászjelenetes tányérokat is, melyekhez az előképeket részben a Castelli gyár eredeti termékei, legközvetlenebbül pedig Stefano della Bella rézkarcai szolgáltatták. E sorozatból idáig a vadkanvadászat, a szarvaselfogás és a szarvasbekerítés, Castelli példányokról pedig a menekülő

Holicsi mitológiai jelenetes tányér

Holicsi tányér Hágár és Izmuel elűzetésének jelenetével

szarvas és a szarvasledöfés ismeretes.[3] Ezek a gyártmányok mind az aktuális életet akarták szolgálni, a magyar nemesi és főuri környezetekben ősi és nemzeti hagyománynak tekintett vadászatot, mely magában Holicsban és a környéken lévő kastélyok urai által is nagy előszeretettel űzetett.

Stefano della Bella rézkarcait a holicsi gyártás előtt kerek egy századdal készítette, a gyárvezetőség mégis nagy előszeretettel választotta őt az aktuális életet reprezentáló tányérjai mintáiul. Stefano della Bella művészetében a XVII. századi barok művészeti tendenciák érlelődése mellett a rokokó terhesült meg, úgyhogy ő Holicson a XVIII. század közepén még mindig mint a rokoko prófétája tűnik fel. Ezért van, hogy e rézkarcokat a holicsi művészek, valamint a magyar élet és a magyar felfogás még frissnek, korszerűnek és követendőnek ítélte. A holicsi gyár olaszos gyártmányai sorában művészi szépségükkel és előkelőségükkel különálló, zárt csoportot képeznek a della Bella metszetei után készített darabok. A vadásztányéroknak már beigazolt sorozatához tartozik a lóúsztatást ábrázoló jelenettel díszített is, mert az előkép rézkarca is előbukkant. Della Bella a vízbenálló két lónak és a lovasnak az alakjait rajzolta meg, a hátteret enyhe dombokkal és halvány vonalakkal sejteti. Holics tányérjain már reálisabb térbe kerül : kétoldalt fák fogják be a terepet, a vizen túl gazdag változatú dombos és hegyvidék látható hidakkal, épületekkel és kastélyokkal. Ez a tájképmegoldás és térkitöltés a holicsi és az olaszországi e kori, főleg Castelli-tányérok jellemző közös sajátossága. Úgy az olasz, mint a magyar tányérfestőmesterek e téren a kordivatnak voltak alávetve s Giovanni Paolo Pannini hatása alatt állottak. A holicsi tányérok készítési idején Pannini még élt és Fran. Vivares 1755-ben, J. S. Müller pedig még 1753-ban adott ki metszetlapokat és népszerűsítette az antik világ dicsőségeinek rommaradványait Pannini festményei után. Ez akkor korszellem volt s emiatt a romképek főmesterének tekintett piktort e korban egész Európában utánozták. A holicsi gyár Hágár és Ismael Ábrahám által való elűzését tárgyazó tányérján az épületcsoportban hasonlólag Pannini modorra ismerünk. A holicsi tányérok e szempontból legjellemzőbb példája Ullmann Andor vezérigazgató budapesti gyüjteményében látható, ahol a magasba felnyúló karcsú oszlopok a Forum Romanum Castor és Pollux templom romjaira és maradványaira emlékeztetnek.

[3] *Alessandro Mihalik :* Le relazioni italiane della maiolica ungherese di Holics. Corvina, XXIX—XXX (1935).

IV.

A XVIII. század ötvenes évei végén e sorozatokba lassankint olyan tányérok vegyülnek, melyek állattenyésztési és földművelési jeleneteket ábrázolnak. Egyelőre még nyugalom és a megszokott munkamenet külső képe mutatkozik, a készülő felbomlás jelei is azonban lassankint kiütköznek és egy elháríthatatlan válság aggasztó arculata kezd sötétedni. Felismerték, hogy az olasz művészi majolika közel háromszáz éves uralma alatt elöregedett s a XVIII. század ötvenes évei vége felé oly gyenge pontjához érkezett, hogy a konkurrens gyárak és művészeti áramlatok a hódítás sikerével törhetnek be az olasz majolika által birtokolt területekre. Ez a roham a holland mesterek kompozícióival indul s külsőségeiben az olasz majolika formáit ölti magára. Éppen ezért a holicsi olasz típusú gyártmányokkal rokon, de már külön szellemiségű és más célú keramikák csoportját jelenti és teszi a holicsi gyár történetében.

MIHALIK SÁNDOR

Holicsi kir. kastély

Vas. Ujs. 1899. 478 l.

HOLICS. — A KIRÁLYI CSALÁD KASTÉLYA.

é fivére) s ugyanaz a kife-
ük, hogy ezt a nevet adjuk
gyanis csúfan hangzik né-
, Beatrix. S ha Beatrix (az
ya) tehetné, örülnénk, ha
tanyaságot. A kicsikének
ke haja, magas és egyenes
an ívezett orra, igen ked-
lszemeiben egy kis ördög
»

egy angolországi útjából
következőképp festi a nagy-
ogadtatását: «Majd felfal-
ágfüzéreket akasztottak a
ak fel apró élményeik elbe-
kor érkeztünk, s e pillanat-
, míg mindnyájan ágyban
volt egy percnyi nyugal-
llgatnunk mind a hatnak
t s különböző közlendőit.
megnőtt. Aliki igen szép és

érdekesen adja elő a nagy-
yt fektetett rá, hogy gyer-
legséget és gőgöt kiirtsanak
vát is szigorúan és mód-
int egy angol polgári há-

Holicsi majolika

Mihalik, Alexandro:
Majoliche italo-
ungheresi di Holics.
Kny. Corvina, 8r.
15 kep. 15 l. Bp. 1941.

Gyed (1565)

A vallás és közokt. m. kir. mi
34498 sz. a. kelt s a temesvár
rendeletének másolata:

Utasitom a m. kir. a
róm. kath. templom átépitési kö
sére engedélyezett segély 1913
ezerhatszáz /9600/ koronát a cs
sének hivatalos nyugtájára elsz
fizessen ki a m. vallás alap

Holicsi majolika

Mihalik, Alessandro:

La relazione italiana della maioliche ungherese di Holics-Kny Corvina. 8-r. 21 kép 126 l. Roma — Bpest. 1936.

Gent (1557)

ám alatt kelt fölterjesztésére

ágot, hogy a folyó évi julius

éről felvett jegyzőkönyv tar-

gusztus hó 13.

Egyes kiszakasztott lapok a történet könyvéből.

III. Dobozy Mihály.

Ismét egy uj kép áll előttünk, egy szivvel, lélekkel magyar dalia képe — a multból; a multból! melyen oly élesen mereng lelkünk; a multból! a melyre visszagondolva, fennen dobog a magyar sziv — látva ott egyes alakokat elötünedezni, kik halálcsatát vivtak a törökkel — akkoriban leghatalmasabb ellenségével a magyar nemzetnek! kik életüket adák oda a honért, a nemzet jobbléteért! . . . .

Valóban nagyszerü képek ezek, gyakran kell nekünk ezekre emlékeznünk, és elfelednünk nem szabad soha! . . . . .

Mohácsnál porba hullt a magyar; a roppant török had, mint gátat szakasztott folyam, boritá el e szegény hazát, egyenkint törve le a nemesek csapatait, kik a főerő elbukása után a hont megmenteni összegyülekeztek; mindennek vége volt; a mi egyszer elveszett, azt többé visszanyerni nem lehete. Az a mély, fájdalmas seb, mely a magyar haza szivén üttetett, nem gyógyulhatott be többé, naponkint ezrek, és ezrek estek áldozatul a törökök féket nem ismerő dühének. A merre a szem tekintett, puszta és elhagyatott volt a vidék; amott távol égő falvak füstje látszik; itt a virágos mezőn két ellenséges tábor verekszik egymással, a vad lárma és ágyudörgés közöl rémesen hallik ki az elestek vég-halálhörgése, a fegyverzörej, a sebesültek kinos „jaj“ hangja; amott egy népes város romjai látszanak; még nehány nappal ezelőtt élénk mozgás volt tapasztalható itt, a lakósok közt öröm, boldogság honolt, — ma már minden néma! az utczákon megnőtt a fü, a romok közt büzhödt holttestek hevernek, szomoru látványul az arra tévedt utazónak. . . Itt mélabusan szól a falu harangja, valakit temetnek, oly szivrepesztőleg hallik a kisérő gyászének! . . . Az emberek egymásután hullnak, vesznek, pusztulnak. . . . . .

Ily szomoru állapota volt a mohácsi vész után a magyar hazának, amerre a török elvonult, nem volt egy talpalatnyi föld, melyet drága magyar vér ne áztatott volna. A rombolásban, öldöklésben ki nem fáradt török sereg nagy csapatokra osztva, különböző utakon — mint pusztitó sáska-sereg — nyomult előbbre, előbbre; — egy ily pusztitó had, mintegy 30 ezernyi, a Kapudán basa vezérlete alatt, már egész Visegrádig nyomult elő, senki által fel nem tartóztatva; de itt meg kelle állapodnia, mert egy, számra ugyan csekélyebb, de halálra kész sereggel állott szemben, ki vezérével együtt megesküdött halálig védeni azon magaslatot, mely Visegrád felett áll, — s melyet elfoglalva tartott. — A Kapudán basa gunyosan kaczagott fel, midőn megpillantá a csekély magyar hadat; s parancsot adott seregének, rögtön bekeriteni az egész magyar tábort. „Egy se menekülhessen meg közölök, — ugymond — meg kell nekik halni mindnyájoknak, a vakmeröknek, kik a föld ura Szolimán ellen mertek kardot emelni!“ Nehéz ostromágyuit a magaslat két oldalán állittatá fel, s lánczos golyókkal tölteté meg, hogy minél gyorsabban vége legyen a kegyetlen harcznak.

A magyar vezér eleve gondoskodott arról, hogy táborát, a mennyire lehet, megerősitse, kemény lánczokkal összefüzött szekérsánczczal vétette körül, minden negyedik szekér mellé egy-egy ágyu volt állitva; a szekereken gyalog-harczosok foglaltak helyet, előre szegzett dárdáik hegyeiből erös érczfalat alkotva, hátuk mögött ügyes vadászok álltak, lövésre készen tartva tölcséres-lőfegyveröket; ezeken belől a huszárság, mindnyájan deli legények, s termetes hajduk álltak, vastagra kikent nagy bajuszszal, piros, pozsgás arczczal, edzett vonásokkal, oldalukon széles kard, és roppant szeges buzogány függött. — Közepett látjuk a vezért, egy nemes példányt a régi jó időkből, kikre oly büszke volt mindenkor a magyar! . . .

Egy izmos szép férfi ez, magas, nyilt homlokán sebhelyek mély forradásai láthatók, arcza szabályos vonásain valami összhangzó öntudatos nyugalom látszik, mely tanuja a szivben lakó becsületességnek és elhatározottságnak. Szemei fényesek, feketék mint sasé, magatartása bátor, és kihivó; széles vállain gyönyörü tigrisbörkaczagány nyugszik, egyéb öltözéke egyszerü, fény és pompa nélküli. Jobbról mellette neje tünik föl, hófehér paripán ülve; gyönyörü hölgy, a magyar nők legszebbike és legbátrabbika, ki a csaták zivatarait, szenvedéseit férjével mindenkor hiven megosztá, sohasem maradva el oldala mellől, vele kivánt élni, vele halni, ha a sors ugy hozza magával.

A török sereg gyorsan körülözönlé a magaslatot, szemelátára a maroknyi magyar hadnak, mely azt — bár ágyui nagy pusztitást vittek is végbe az ellen soraiban — megakadályozni nem tudá. Most megszólalnak a magaslat két oldalán felállitott török ágyúk is, iszonyu keresztüzet okádva a magyar seregre; — s a roppant török had mint fergeteg, vagy mint erdöt érő jégvihar egyszerre zudult fel, s rohant minden oldalról a szekérsánczokra. A vadászok erre kilötték fegyveröket, egész sorok döltek ki a rohanók közöl, jól találva a czéllövök golyóitól; — az ágyu szakadatlanul szórta a halál magvait a sürü tömegre, egész halmok emelkedtek török holttestekből; a szekereken álló gyalogok leszurták a közel jövőket; egy-egy ellenséges ágyu rést nyitott már itt-ott a szekérsánczokon, összetörve, rombolva némelyeket; de egy percz alatt ki van pótolva a hézag, huszárok, hajduk állnak oda, köztök van a vezér, buzditva, bátoritva a vitéz harczosokat, jaj annak ki ezekkel megküzdeni merészel! . . . . . A legvitézebb, a legbátrabb ellenséges csapatok hátrálni kénytelenek a vaskaru hajdúk sulyos csapásitól, kik könyökig gyürközve, meztelen karokkal osztogatják a halált. Kapudán basa távolról nézi a véres harczot, s haját tépte mérgében, látva, hogy vitéz seregének legvitézebbjei hatrálnak. Erre saját testörzöit küldé a hátrálók segitségére, s maga is lóra kapva, utánok vágtat, szitkokat szórva gyáva hadseregére. — Most ujra áddz dühvel rohan ez erősitést nyert török a huszárok s hajdukra, jancsárok, és spahik vegyesen; ismét foly a vér, a harcz elkeseredett, a legnagyobb dühvel pusztitja egymást török, és magyar, egyik fél sem tágit, egyik fél sem enged, maga a vezér 3 sebből vérzik már, még se csügged, még se gyengül. A fényes aczél meg-megvillan kezében — mindannyiszor halál-kiáltás kiséri — valahányszor lecsap vele.

A Kapudán basa tartván attól, hogy a dicső mozlim sereg ismét hátrálni fog, szükségesnek látta hátuk mögé két sugárágyut vonatni, hogy azon pillanatban, melyben hátrálni merészelnek, halálra lövesse öket.

E perczben a szekérsáncz tulsó oldalán vad örömrivalgás rázkódtatá meg a levegöt; sikerült itt a törököknek leküzdeni a magyar erőt, s áthágni a sánczokon! a vezér értesülvén a veszélyről, a csüggedők közt terem, s nagy vérontással visszaveri az ellenséget.

E viadalban, e nehéz küzdelemben legvitézebb harczosait veszité el, nagyon meg fogyott már a bátor kis csapat, de még el nem csüggedett, még nem volt letörve; négy hosszu órája már, hogy az öldöklő harcz foly, melyik fogy el hamarabb? Kevesebb a magyar, neki kell elfogyni; érzi ezt a vezér, tudja, hogy nemsoká tarthatja már magát, nehány percz még, s mindennek vége lesz; — e kevés időt fel kell használni, egy próbát kell tenni, a legvégsöt, a legutólsót, aztán hadd jöjön, aminek jöni kell . . . . ! Gyorsan eloldatja az egymáshoz lánczolt nehéz szekereket; s rudjaikat kifelé forditva, megindittatja lefelé a magaslatról; — a szekerek veszedelmes rohammal futnak alá; lánczaik csörömpölése, a köveken gördülő kerekek dörgő hangjai megdöbbentik a harczoló törököket; nincs erő, mely képes lehessen ezeket fentartani, a hegyes rúd utat tör a törökök hadsorai között, sokakat legázol a kerék, a szekérben állók leszurják a közelben állókat. — Leirhatatlan a zavar a törökök között. — Erre a magyar vezér hirtelen összegyüjti kisded csapatját, s annak élire állva, lelkesülten kiált fel: „Most utánam, a ki magyar!“ S ezzel neki sarkantyúzza lovát, s elkezd vágtatni lefelé; mellette szép neje jő hófehér paripáján, arczán a félelemnek legkisebb nyoma sem látszik, kezében villogó tört tart, mint egyedüli védeszközt az ellenség ellen; — két oldalt mellettök nehány huszár, s hajdú száguld, magasan tartva vértöl párolgó kardjaikat; — a többiek nyomba követik öket. — A török csapatok szétnyilnak sulyos rohamaik előtt, két-három hadsor legázolva fetreng a lovak lábai alatt, de kétannyi tömeg áll ujra elő, s egy összebomlott gombolyag lesz a két ellenséges tábor. — Ember ember ellen küzd, sem ágyu, sem lőfegyver nem használhatók itt, csak a kar ereje és hatalma döntheti el a csatát, a harczosok egyre pusztulnak, egyre vesznek. — —

Még egy erőfeszités a magyar had részéről, még egy elszánt roham, s a csekély számu magyarság nagyon megfogyva bár, de még is keresztülvágta magát a roppant török seregen, s menekülnek tova . . . . . Alig vannak már nehányan, egy sincs, ki sebet ne kapott volna, a vezér is hat sebből vérzik már. — E pillanatban összerogyik a ló, mellette lovagló neje alatt, sebektöl rakottan.

*

Erre a vezér gyorsan, gyalog maradt nejét magához emeli a nyeregbe, s háta mögé ültetve, szélsebesen nyargal tova. . . . . Mind ez egy percz müve volt . . . . . a törökök mint zsákmányt vesztett vadállat, dühösen orditottak fel, a mint meglátták a vezért s társait, paripáikon tova-száguldani, hirtelen nagy tömeg lovasság nyomul utána. Egész hévvel kezdik üldözni a futókat, nehányan a menekülők közöl el-el maradoznak; némelyiknek lova kifáradva roskad össze, maga alá szoritva lovagját, a törökök bántatlanul hagyják ott öket, most nem törödnek velök; a *vezért* kell minden áron elfogni, *csak a vezért! csak a vezért!* . . . . . .

Az üldözök minden perczben közelebb közelebb érnek a futókhoz, egykét bajnokot lehet még látni a vezér közelében, ezek is nehány percz mulva elmaradnak tőle, lovaik nem győzik többé, a rohanó ellen elgázolja öket. . . . . Már csak maga van a vezér, mögötte ül neje, férje nyakát átölelve, vissza-visszatekint az üldöző ellenségre, arcza sápadt mint a halotté, egész testében remeg, halavány ajkain néha nehány töredezett szót rebeg : „Ölj meg, ölj meg engemet, hogy élve ne juthassak az ellen kezébe.“ . . . . „Menjünk menjünk!“ . . . . szól a férj bátoritólag, sarkantyút adva lovának. „Ölj meg, ölj meg, én édes . . . én kedves . . . szerelmem!“ susogá a nő elhaló hangon. „Menjünk . . . . . menjünk . . . . . !“ A szép harczi mén, kettös terhe alatt alig bir már futni, a hab szakad róla . . . . kitágult orrlyukain szakgatón szedi a lélekzetet, perczenként lassudik futása . . . most mindjárt összerogy . . . . Ez alatt mindig közelebb hallik az üldözök zaja . . . . a magyar vezér hátra tekint, pillanatai neje halovány arczára esnek, ki mint letört liliom hajtá fejét vállaira; megtört szemeit esdeklöleg emelé feléje; de már nem birt szólani.

„Értelek, nemes lélek!“ mondá a férj a fájdalom hangján — értelek!!“ s szemeiböl két nagy könycsepp gördült alá férfias arczára; a fájdalom könye volt az. . . . .

Most megállitotta lovát, leszállva róla, nejét is lesegité, s egy hosszu forró öleléssel eljegyezte öt a halálnak! Az ölelés alatt törével a nö szivét szúrta keresztül.

A szép hölgy mosolyogva fogadta a halálos döfést, oly boldogitó volt reá nézve a halál!! . . A férj a holttestet lebocsátá maga mellé a földre, kaczagányával letakará a kedves halottat, ezzel ismét lovára ült, a nemes állat szomoruan emelé fel fejét urára, mintha észrevétetni akarná vele, hogy ő is osztozik bánatában, fájdalmában. . . . . .

A bajnok sötét szemeivel maga elé bámult, arczára borongó homály szálla, nem életvidám, mosolygó arczu férfi ö többé, rá nézve az élet örökre elveszett, csak a halál az, a mi boldogithatja! — E perczben érkeznek oda az üldözök, örvendező lármával fogták körül a magyar daliát, ki mint szikla rendületlen állt ott a középen, sulyos kardját csapásra emelve . . . Összecsapnak, ismét folyni kellett a vérnek még egyszer, utoljára! Nehány perczig tart a küzdelem; a hös lebukik lováról, egy dárda által jól szivén találva. A törökök tolongva igyekeznek közeljutni holttestéhez, egy jancsár aga hirtelen lecsapta fejét éles handsárral s dárdára szurva, magasan felmutatja.

Általános vad-örömrivalgás, s ujjongva tánczolják körül a hös magyar vezér véres holttestét.

Szükség-e mondanunk, hogy e férfiu *Dobozy Mihály* volt!

E véres harczban az ozman had fele elveszett, a magyar seregböl egy sem menekült meg. — Meghaltak mind hös halállal, a magyar hazáért! . . . . .

Olvassátok a történetet, sok ily dicsö példáját találjátok ott *a nemes önfeláldozásnak!* . . . *Papp Zsigmond.*

Fehérhegységi utiképek.

A CSALLÓKÖZI UTIKÉPEK IRÓJÁTÓL.)

Második rész.

Lefelé Szakolczától Dévényig.

(Folytatás.)

V.

Holics. A régi Ujvár; multja és nevezetességei: gótegyházai. A német és magyar pákász. Gazdászati és szellemi érdekek; Szép iskolák, módos nép; fejedelmi példa. Unyin és Péterfalva, gótegyházak és várhelyek, a Stiborok és Czoborok emlékei Egbel és Dojcs : egy magyar történetiró sirja és természettudós bölcsője. A tarka faluk. Ósépitkezés nyomai. Istvánfalva és Istvánfalvyak; kihalt családok czimerei. Boroczkó régiségei : pogánysirok, román egyház. Homok sivatag : Küküllő, Székelyfalva, székely telepek, határhadak és örsök. Ismét egy nép, mely nyelvét elfeledi, de természetét megtartja. A Búr vagy fenyves vidék. Búr Sz. György, Sz. János, Péter és Miklós falvak. Sasvár, régi vára, monostora, legendája. Sztrázsa. Történetke a Czoborok különczségeiböl. . Laksár, Haszprunka, Závod, Levárd : Kolonicsok várkastélya; Leydeni János próféta anabaptista-hiveinek telepe.

Batyunkat azonban vállunkra, vándorbotunkat kezünkbe véve már tovább haladunk *Holics* felé. A hely régi, még pedig ennek is magyar neve sajátlag : *Ujvár* volt. Nyilván igen régen lehetett, hogy Holicsot Ujvárnak nevezték, nem csoda, hogy azóta régi várrá levén, ezen magyar nevét is már elfeledték. Helyiróink nem is emlékeznek róla; szerencsére hogy okirattárunk náluknál kevesebbet feledett el. Ugyanazon okirat, mely Szakolczát a XIII. század elején még csak mint pusztát ismeri, nevezi már igy Holicsot Ujvárnak. Szakolczánál tehát jóval régibb volna. Most ugyan az Ujvár név jobban ráillenék, midön régi királyi vára, mely hajdan külön határgróf „*Comes de Holics*“ székhelye, utóbb a *Stiborok* és *Czoborok* laka, végre ezek által elharácsolva, az uralkodóház sajátja lön, — jelenben egészen ujdon nagyszerü várpalotává átalakitva látható; ámbár régi erödei nagyrésze, különösen az érdekes kettös falazott vizsáncz, maig szinte épen fönmaradt. De e mellett a kastély belseje is fejedelmi fényt és számos ritkaságot mutat.

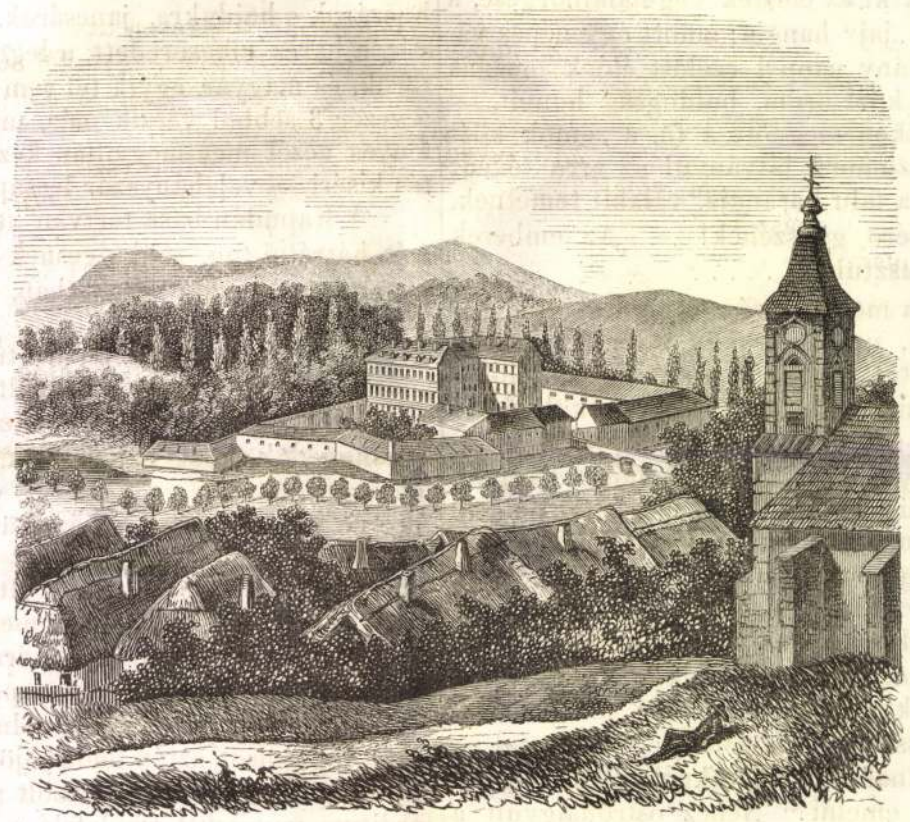

Fehérhegységi utiképek : Holicsi várkastély

Története és sorsa közös volt az itteni többi várakkal; nem is igen foglaltatja külön helyiróinkat. A legnevezetesebb még, mit régi korából mondani tudnak, *Bakics Péternek*, már Detrekönél érintett, nörablása, ki innét ragadta el Révay Ferencz nejét, a szép Forgách Zsuzsannát. A merész kalandort, tudjuk, az akkori országgyülés, mely elé a panaszos ügy került, nem volt képes megtorlani; — a minthogy sok más országgyülés is, mindenféle más rablás megtorlására sem volt képes.

Most a hely a mult század közepe óta az uralkodóház tágas és kitünö uradalmának föhelye. Egykor, a kezdetben még a mainál is hiresebb volt, midön itt a nagyszerü Majolika és Wedgwood-edénygyár virágzott; méneseit a nevezetes Tájo mén, juhászatát ritka faju gyapjasok disziték. Utóbbi tekintetben, mondják a kik ezt nálunknál jobban értik, most is országszerte nevezetesek uradalmi juh-árverései. A városka csinos föutczája is nagy élénkséget mutat. A hely regényes fekvését képünk ábrázolja (lásd fentebb); melyen azonban csak tornya látható a régi, de már egészen elhagyott gótegyháznak, honnét a kilátás végett a város képe levétetett. Ezen egyház tövében szintén a szakolczaihoz hasonló nyolczszögü régi gót halotti kápolna áll. Itt tehát egymás mellett mindjárt kettö is található, ezen hazánkban már igen ritka épitészeti müemlékek neméböl. Jelenben a raktárrá változtatott gótegyház helyett, az eltörlött capucinus zárda és templom szolgál plebániaúl. Innét rándultunk ki a hely buzgó és szives esperese kiséretében Holics nevezetességei és gyönyörü vidéke megtekintésére. Folytonos fasorok és ligetek mellett visz utunk az egymást erö vadászparkok

között, hol évenkint nagyszerü fejedelmi vadászatok tartatnak, melyekben már nem egyszer Európa uralkodói és hadvezérei vettek részt, mint a franczia háboruk korában. Ezen kertek egyikében van a maga nevében egyetlen bibertó; azontul Kopcsány mellett a vadkácsa-tó, melyen sajátságos csellel — egy kis rókavörös kutya szolgál csábul — egy vonásra ezernyi kácsa fogatik a hálóba. — Érdekes ugyan, de hosszas volna a mütét kimeritő leirása, mely a „Vadász- és Versenylapban“ jobban helyén lehet. Nevezetes, hogy a magában igen egyszerü dolog, egy németalföldi vadászcsalád titka volt eredetileg. Ennek egyik fiát hivták ide a mult században, és most is annak egyenes ivadéka, unokája üzi a jövedelmes kis tréfát, mely alig kerül valamibe s mintegy 10,000 forintot hozhat be évenkint. Mit ki nem gondol ugy-e a n-t? mondaná a tiszai gözhajó láttára bámuló sz.-i atyafi. Pedig ha valahol, ugy a „Tiszapartján az Alföldön“ ugyancsak alkalmazható volna a vadászat ezen sajátságos neme; és ha valaki, ugy az originális *pákász*, kinek egykor oly érdekes képét állitá elönkbe a Vasárnapi Ujság, ilyesmire született képességgel birna.— Holicson tul mindenfelé egymást érik a császári család — egykor gróf *Czobor* eljátszott uradalma gazdag nagy birtokai. — Példányszerü gazdászatát ezen nagyobbára végtelen homoktengerben is mindenütt jólétét visszasugárzó nép mutatja. Hogy pedig ennek emeltyüje, a szellemibb érdekek is különös gondnak örvendenek, tanusitja minden még oly kis falu csinos, majdnem kastélyszerü plebániája és iskolaháza, melyekkel a diszes egyházak csinban vetekednek. — Aligha van még hazánknak más vidéke, mely e tekintetben a fejedelmi uralkodóház holicsi és sasvári uradalmainak egyházai, paplakai- és iskoláival csak távolról is mérkőzhetnék. Valóságos fejedelmi példaadás és buzgóság méltó példányai.

(Folytatása következik.)

Pomare, Tahiti-sziget királynője.

Pomare, Tahiti-sziget királynője.

Tahiti-sziget Amerika és Ázsia közt, a Csendestengeren, a forró égöv alatt fekszik. A sziget 1844-ben lett Európa előtt ismeretesebb, a midőn egy franczia admirál e távol földrészt Lajos Fülöp király protektorsága alá vevé, s ezzel egyuttal az elhiresült *Pritchard* nevü angol téritőt, és pálinka-kereskedőt a szigetről elüzte. Azon időben a lapok csak ugy telve valának a „Pritchard-ügygyel“ mint ahogy napjainkban a legégetőbb politikai kérdéseket tárgyaltatni látjuk. Azonban Lajos Fülöp király békeszerető uralkodó levén, meghajlott Anglia előtt; 25,000 frankot fizetett kárpótlásul a téritéssel foglalkozó pálinkakereskedőnek, s az admirál (Du Petit-Thouars) eljárását roszalá.

Ezen idő óta Tahiti-szigetben a polgárisodásnak valóban sajátszerü és páratlan neme fejlődött ki. A nép a királynővel együtt keresztyén hitre tért, a sziget, a franczia mintára, közigazgatási rendszert nyert; van parliamentje, hivatalos hirlapja („Moniteur Tahitien“), s a polgári és katonai tisztviselők, a miniszteri, tábornoki és praefektusi czimekkel élnek.

A sziget mintegy 7000-nyi lakossággal bir; ezeknek legnagyobb része a protestáns vallást követi. A katholikusok száma csekély, de azért van papjok, a ki ugyan „pápai helytartó“ czim alatt felszentelt püspöki ranggal és lelki hatalommal bir, de azért csak egyedül lakik a szigeten; papi segédek nélkül tartja az isteni tiszteletet s maga teszi is fel magának a püspöksüveget a szertartások alkalmával.

A franczia kormányzó *Papeete* nevü tengerparti helységben lakik, mely 3000-nyi lakost számlál, köztük 400 franczia katona.

Papeete egyszersmind a királynő székvárosa. A királynő azonban a mezőn lakik egy hosszas alaku földszinti házban, melynek homlokán három, a fal hosszában pedig mindössze hat ablak van; ezen épület, a rajzok után itélve, tökéletesen hasonlit a mi alvidéki földmivelőink lakásaihoz.

A kormányzó háza előtt csinos sétány van, mely „Prè Catalan“ nevet visel. A benszülöttek minden vasárnap ide gyülekeznek, s tánczolnak a gyepen. Az utazók állitása szerint e táncz leginkább a franczia hires „cancan“-hoz hasonlitható, csakhogy még annál is illetlenebb és erkölcstelenebb. A táncz neve *Upa-upa*. A mulatság alkalmával az Uj-Caledoniából hozott hadifoglyok is a társaságba vegyülnek, azonban felügyelőik folyvást szemmel tartják őket; hangszerül egy czimbalom és tizenhat dob szolgál.

Tantahua, a „birodalom“ főerőssége; itt van az arzenál, hajóépitőgyár, s az „admirál“ lakása. Ha az utazók Pomare királynőt látogatásaikkal akarják megtisztelni, elébb a franczia kormányzótól kell erre engedelmet nyerniök. Az utóbbi időkben az idegenek gyérebben részesülhetnek e szerencsében, mert a tahiti-i szabadelvü párt azon gyanuban van, hogy minél elébb le akarná magáról rázni a franczia protektorságot. — A „parliament“ már két év óta nem hivatott össze, miután a „Moniteur Tahitien“ szerint „az országnak ez idő szerint semmi fontos dolgai sincsenek.“ Két év előtt *Papanában*, mely 300 lakossal biró helység, forradalom ütött ki; a nép, a falu végén a földbe szurt franczia zászlót letiporta, azonban a franczia kormányzó 70 emberből álló sereget vevén maga mellé, a törvényes rendet vitézül helyreállitotta.

Tahitiben a férfiak és nők között tökéletes jogegyenlőség uralkodik. — A nép a csipős nyelvecskével biró hölgyeket örömest választja meg követnek a „törvényhozó gyülésbe“ (Assemblée legislative). A szülők a talentummal biró leányt iskolába küldik, s ha az ilyenből prokátor, adószedő vagy városbiró lesz, szétnéz a társaságokban s férjül vesz magának valami elhizott henye legényt. Az utóbbi időben, a törvényhozó gyülésben nyolcz ily hölgy ült, a kik szülőföldükön egyszersmind megyefőnöki hivatalt is viseltek. *Delmare* ur, a ki Francziaországban a császár élete elleni egyik merényletnek bünrészese volt, s e szigetre deportáltatott, megjavitván itt erkölcseit, s a helybeli fekete miniszteriumtól a „tahiti-i nemzeti bank“ igazgatójának neveztetett ki.

Azonban az asszonyi nem egyenjogusága az emberi faj e szebb részének erkölcsiségét nem mozditá elő; különösen a szeszes italokkal való visszaélés nagyon elharapózott e fekete amazonok közt. Gyakran történik, hogy a férfi otthon ül, vesződik a siró gyermekekkel, az asszony pedig, mint a járás főnöke (Chefesse), elvégezvén hivatalos teendőit a *bureau*-ban, korcsmába megy, leiszsza ott magát, s hazamenvén garázdálkodik, sőt férjét is) megveri, ha birja, saját országos kezeivel, ellenkezőleg hajduja (sergeant segélyéhez folyamodik.

Papeete városában, a királynő lakhelyén, nyár közepén, mely ott december hóra esik, a hévmérő 35 foktól 40-ig mutat; de azért télen, julius havában sem száll az alább soha 14 foknyi melegnél. A vidéken czukorültetvények kezdenek feltünni.

Pomare királynő, mintegy 52 éves (az udvari almanach szerint); férje és két fia mindig vele van, kivévén, ha a szigeten „rosz hangulat“ mutatkozik, mert ekkor az ifju herczegek kezes gyanánt a franczia kormányzó laká-

sába vitetnek. A királynő 25,000 frank fejedelmi díjjal (civil-liste) bir. Ha a kormányzó tánczvigalmat ad, a királynő is rendesen részt vesz a mulatságban : ilyenkor európai módra vartt, sőt divatos fehér ruhát visel, s hajfürteit virágkoronával ékesiti. A benszülöttek között a legszebb asszony a Fáa megyei főnöknő, madame Maheanu, a ki a királynő kegyencze és egyszersmind első udvarhölgye. A királyi herczegek közől az ifjabb igen élénk és tehetséget mutató fiatal ember, a trónörökös azonban mindig szomorunak, elégedetlennek és unatkozottnak látszik. Van is ez okból elég busulás a haza jövője miatt aggódó országnagyok között.

A munkácsi fegyház.

Tobódy Józseftól.*)

A munkácsi vár **), melynek büszke ormain az idők százados viszontagságai közt, mind meg annyi ostromlóinak ereje megtört : már II. József császár alatt az állam ellen vétőknek hadi hatóság alatti fenyitő helyévé lön, s e rendeltetésében maradt, — az utólsó forradalom egynehány hónapját kivéve — egész az 1855-ik évig. Ezen évi jul. hó 1.-Laxenburgban kelt legfelsőbb rendelet által azonban megszünt vár lenni, ezentul csak ennek nevét viselendi, valóban pedig a kassai helytartósági osztály — tehát polgári-hatóság felügyelete s a megyefőnökség ellenörködése alá helyezett *kerületi fegyház és javitó-intézet* czéljainak felelend meg.

E végből vala a prágai cs. k. fegyházi és dologházi főigazgató Heysl János a m. miniszteriumtól kiküldve, ki 1855 év. jul. 24-kén Munkácsra érkezvén, a várat, a cs. k. várparancsnokságtól, a megyei hatóságtól kiküldött cs. biztos jelenlétében, át is vette.

Átvevén Heysl igazgató a várat, azonnal hozzáfogott czélszerü átalakitásához és rendezéséhez. A belső helyiségek elégtelenek lévén bizonyos számu fegyenczek befogadására, még az emlitett év telén több örszoba elkészitése és a következett tavaszszal több pincze kiépitése által 700 fegyenczre szükséges hálótermek felszereléséről gondoskodott. Hasonlókép lön felállitva egy fegyházi kóroda, a várkápolna megnagyittatott és a reform. és izraelita felekezetüek számára külön imolák készittettek. A bünönczök foglalkodtatására rendelt munka-szobák felszereltettek s legujabb időben egy fedélpadlásból (Dachboden) három uj dolgozó-terem, egy nagy gőzmosó-konyha és kutház, a felső várudvaron épittettek ki.

A fegyház fennállásától egész 1859. évi nov. hó 19-ig 1432 fegyencz került a munkácsi börtönökbe, a rendes középszám 640-re megy, melyből a havi szökkenés és csökkenés közti különbség 25-re tehető.

A fegyenczek létszáma, az 1859. nov. 19-ki kimutatás szerint feloszlik :

a) *vallás-különbség szerint* : rom. kath. 240, g. e. kath. 180, g. n. e. 50, ágost. hitv. 25, helv. 80, unit. 1, zsidó 64.

b) *Korkülönbség szerint* : 14 évtől 22-ig 100, 22—30-ig 240, 30—40-ig 150, 40—50-ig 90, 50-enfelüliek 50-en voltak.

c) *Büntetésidőre nézve* : 1 évtől 2-ig 300, 2—5-ig 250, 5—10. 90, összesen 640.

A fegyházi igazgatóság (Strafhausverwaltung) személyzete ez : 1 igazgató, 1 ellenőr, 1 segédtiszt és 1 irnok. A mostani igazgatónak Bratsner Alajosnak, valamint a többi tiszteknek csak irodája létezik a várban, magán ingyenes csinos kertekkel ellátott lakásuk a váralatti Palánka falu kincstár-épületeiben levén.

Az örizet 90 egyenruházott fegyházi őrből, és a Munkács városi helyőrség (Stations-commando) egy hadosztályából (Zug) áll.

Az isteni tisztelet és vallásbeli oktatás a rom. kath. fegyházi lelkész (ferenczrendi szerzetes) által, ki szinte Palánkán lakik, mindennap, a g. kath. lelkész és reform. hitszónok által pedig kétszer hetenkint végeztetik; azonkivül pedig minden vasár- és ünnepnapon minden hitfelekezetnek a rendes isteni szolgálat és Ő Felsége születési ünnepén, a megyefőnök és helybeli térparancsnok és tisztikara jelenlétében a „Te Deum“ is megtartatik.

A fegyházi ispotályt külön háziorvos és sebész látogatja, ki ezen állomásra kinevezést kap. Különben az egészségi állapot itt rendkivül kedvező, s ragályos betegség és haláleset a városi lakosság irányában ritka. Ha egy fegyencz meghal, társai a koporsót vállaikon hitsorsosaitól, őrfedezet mellett kisérve, a katonai temetőbe viszik öröknyugalomra.

A temetési jelenet nem kevésbbé megható, mint nagyobb ünnepélyek alkalmával az isteni szolgálat, a misét a fegyházi lelkész két rab segédkezése mellett mondván, a hangszerekhez értők a karzaton zengik és hangoztatják az egyházi hymnust, mely közé borzasztó harmoniaként vegyül a gonosztevők jaj-sohaja és lánczcsörtetése.

A rend, tisztaság, csin és munkásság inkább egy nagyszerü gyárt látszik előtüntetni, mint a bünök siralomházát. A fegyelmi büntetés ritka. Az intézet czélja levén, nem egyedül fenyitni, hanem lehetőleg a bünfiaiból, a társadalomnak javult s hasznos polgárokat adni vissza, ezt az által igyekszik elérni, hogy a bünhönczöket kézi-mesterségekre oktatják s ezekben gyakorolják, ugy hogy kiállva büntetésöket, becsületes életkeresetre s munkásságra lesznek képesek, munkakeresményük egy része élelmi költségük fedezésére, $^1/_5$-e pedig kiszabadulásukkor önjavukra fordittatik.

Egy fegyencz naponkint 20 krba kerül. Következő mesterségeket üznek. Vannak : szabók, czipészek, takácsok, kovácsok, bodnárok, esztergályosok, kerékgyártók stb.; a czigányok zenészek is nagyobbára. Ezenkivül léteznek kömives- és ácsmesterséghez értők is, kik az épületek javitására használtatnak, valamint olyanok is, kik helyhiány vagy koruk miatt, az emlitett kézmüveknél nem alkalmazvák, ezek házi dolgoknál használtatnak.

Ruházatjuk vászon és darócz, mit önmaguk szőnek és varrnak.

Az élelmi szerek szerződésileg vállalkozók által szállittatnak, a fegyház és kórodai konyhákban maguk a fegyenczek által készittetnek s főzetnek; étkök eléggé izletes és egészséges.

Különben az ujolag foganatba vett épitkezések, czélirányos beosztások és javitások által a munkácsi fegyház még nagyobb fejlödésnek néz eléje.

*) Kivonat egy rövid idő alatt sajtó alá bocsátandó „*Munkács multja és jelene*“ czimü történelmi munkából.

**) Rajzát közöltük a V. U. 1856. 30. számában, rövid leirását u. a évi 42 számban Szerk.

Böngészet az élet és tudomány mezején.

Azok a régi hires vén bölcsek, ha csakugyan meg kellett lenni, igen *elmések*, *bökdösők*, néha *kevés miveltséget* tanusitók, legnéhább pedig *kevélyek*, *embertelenek* is voltak.

Diogenestől a kolduló kutyabölcsek (kynikusok) legklassikusabbjától, midőn Dionyzius, fontos királyi képpel ezt kérdé : miért van az, hogy ti mindeneteket magatokkal hordó bölcsek, naponkint zörgettek a királyok és tehetősebb polgárok ajtain? — azok pedig a tiéteket vagy igen ritkán vagy soha nem nyitják meg?“ „A felelet igen egyszerü — mondá a hideg eszü szenvedélytelen bölcs — : a betegeket is az orvosok szokták folytonosan látogatni; azok pedig, akár meggyógyulnak, akár meghalnak, vagy igen ritkán, vagy épen nem látogatják orvosaikat.“

Midőn ugyancsak *Diogenes* előtt kérkedett egy ifju, tudományos ismereteivel, különösen orvosi szerencsés műtéteivel; — hosszas hallgatás után igy vált az meg a tapasztalatlan ifjutól : „Elmegyek azokhoz, kiket meggyógyitál, — add kezembe azok névsorát, . . . vagy talán a temetőkertbe menjek tanuid után?; . . . sokkal szebb egy harmadik ember száján beszélned. Az okosság, a józan hallgatás rejthelye és szentélye. Beszélni ezüst, hallgatni arany.“ — Itt elég világos a tanulság.

Athénben, dél tájban, a verőfényen álldogált, nézve a tiszta égre, a donga-vár elhirhedett ura, *Diogenes*. Háta mögött egy dusgazdag megállapodik és két tenyerét szemeire lapitva a napba merően nézőnek, kérdé : „Találd ki, ficzkó, ki áll hátad mögött? — ki fogta be sasszemeidet?“ — „Akárki vagy, roszkor jövél, nem fertőztethetem meg számat nevéddel; — most a legpompásabb épületben, a természet nagy templomában imádkozám!“ — „Jőjj hozzám, jó Diogenes, nyerj teljes kárpótlást; csodáld palotámat, s borulj porba a józan izlés Mausóleumában, — ebédet is nyersz te, kinek sehol és mindenütt teritenek.“ — „Jól mondád, Therzitesz unokája, — mondá ripacsos képü pártfogójának a vadbölcs — éhes vagyok . . . nálad eszem.“ — „Járulj be itt a korinthi oszlopsorok között“ — s tolá előre a gazda vendégét. „Itthon volnánk? — kérdé a vastag bőrbe kötött satira a ház urától. — „Valóban pompás; falain avatott művészek halhatlaniták ecsetöket; menyezetén Zeusz honát, a halhatatlanok dicső hazáját látom lerajzolva, hiven lemásolva; — szőnyegzett padozatán kár lábbal taposnunk!“ — E szavak után lerántá a gazda palástját, a szőnyegre terité; s arra lépe, — és minthogy beszéde közben meggyüle nyála, azzal kegyurát arczon köpé, imigy mentvén jó magát előtte : „arczodnál ez épületben disztelenebb és éktelenebb helyet nem találván, egyebet nem tehettem.“ — Külcziczomákkal, hasztalanságokkal az okos és tapasztalt emberek előtt ne dicsekedjünk; ők a lélek kincseit ismerik valódi gazdagságul. (Folytatjuk.)

Gondolat-töredékek.

*** A gazdag *lelki* tehetségek szabad és tág tért kivánnak munkásságra; a gazdag *szivérzelmek* szük körben találnak boldogságot.

*** Valami isteni, valami kimagyarázhatlan magasztos élvezet van a *lelki erő* és *lelki szabadság érzetében*, — kivül állani az élet gőzkörén, tiszta s elfogulatlan, de nem hideg, nem részvétlen kebellel tekinteni be az élet örök változatu mozgalmaiba, — ez az ember lelkének legbüszkébb boldogsága! *N. T.*

A műszaki és gazdaságtudományi egyetem közgazdaságtudományi karáról:

Elek Péter (1913, Nagyzsám, Temes m., ref.), felsőkereskedelmi iskolai tanárképzőintézeti hallgató, Budapestről, gazdaságföldrajzi kutatásokra (gróf Teleki professzor) nyert félösszegű ösztöndíjával befejezte a Szarvas és Szentes környékén megkezdett gazdaságföldrajzi helyszíni vizsgálatait. Feldolgozta az Ármentesítő Társulat térképanyagát és a szarvasi öntözési kísérleteket, s talajvizsgálatai kiterjedtek a táj morfológiájára és vízrajzára, talajaira, településére, a táj kihasználásának alakulására a XVIII. század óta és végül az öntözés lehetőségeire ezen a területen. E tárgykörből előadást tartott a Magyar Földrajzi Társaság Gazdaságföldrajzi Szakosztályában és kutatásainak eredményeit két dolgozatában közli: „Rét és legelő problémája a Szarvas és Szentes közti területen" (Magyar Gazdák Szemléje, 1937. június), „A Szarvas és Szentes közti terület tájrajza" (Földrajzi Közlemények, 1937-es évfolyam).

Kovács László (1908, Polgár, Szolnok m., ref.), okleveles felsőkereskedelmi iskolai tanár, egyetemi néprajzi intézeti önkéntes gyakornok, Budapestről (Győrffy professzor), félösszegű belföldi ösztöndíjával a magyar népi földmíveléssel foglalkozott, közelebbről a földmívelő szerszámanyag legfontosabb darabjával, az ekével. A magyar eke etnografiai és kultúrtörténeti problémái közül tisztázta a magyar ekék tipológiai hovatartozását és eredetkérdését, összefoglalta és rendszerezte az egyetemes ekeanyagot, s keletkezésének problémáit is tisztázta. Kimutatta, hogy a magyar ekék származásilag két nagy csoportba oszthatók, háromrészű és négyrészű ekék csoportjára. A magyar ekéskultúra eredetére vonatkozó adatok is bizonyítják, hogy a magyarság már ismeri a földmívelést, amikor beköltözik e hazába, ez azonban csak mint másodrendű foglalkozás szerepel az állattenyésztés mellett.

A magyaróvári gazdasági akadémiáról:

Dr. Gruber Ferenc (1905, Székesfehérvár, róm. kat.), okleveles mezőgazda, gazdasági akadémiai gyakornok, Magyaróvárról (Bittera professzor), félösszegű ösztöndíjjal a füvek gyökérzetének élettanával foglalkozott. A réti csenkesz és az angol perje gyökérfejlődését vizsgálta, a fejlődés első három hónapjában, teljes és hiányos tápláló oldatokban. A kísérleteket víz- és homokkultúrában állította be, s egyidejűleg homokkultúrában teljes és hiányos oldatokkal a fűfajokon nyírási kísérleteket is végzett. Arra a megállapításra jutott, hogy a Sachs-féle teljes tápoldat nem megfelelő a réti csenkesz és angolperje számára. Az egyes tápláló anyagok közül legnehezebben nélkülözik a vizsgált fűfajok a nitrogént, majd a káliumot és meszet. A foszforsavhiány a kísérlet ideje alatt jelentős kárt nem okozott, ugyancsak a magnézium hiánya sem. A nyírási kísérlettel kapcsolatban megállapítja, hogy teljes táplálóoldat esetén a kis mértékben való gyakori (hetenkénti) nyírás a füvek gyökérfejlődését és ezzel kapcso-

latban fejlődési ritmusát nagyban előmozdítja, míg a tövig való lenyírás minden esetben káros. Vizsgálatainak eredményeit önálló dolgozatban közli: „A réti csenkesz és angol-perje gyökérzetének fejlődése, kapcsolatban a talajviszonyokkal", Budapest, 1937.

A Földtani Intézettől:

Szelényi Tibor (1903, Budapest, róm. kat.), okleveles vegyészmérnök, m. kir. földtani intézeti gyakornok, Budapestről, kőzettani kutatásokat folytatott félösszegű belföldi ösztöndíjjal. A bauxitok berylliumtartalmának színképanalitikai meghatározásával foglalkozott s evégből megvizsgált sorozatosan 76 különböző összetételű és különféle lelőhelyről származó bauxit-, agyag- és kaolinmintát. A vizsgálatok azt mutatták, hogy a bauxitok berylliumtartalma általában 0·005—0·01% BeO között mozog és nem sikerült olyan mintát találnia, amelynek BeO-tartalma ezt az átlagot lényegesen felülmúlná. A kémiai összetétel és berylliumtartalom között szoros összefüggést kimutatni nem sikerült, illetve e célból még pontosabb mennyileges vizsgálatok lennének szükségesek. Vizsgálatainak eredményeit „Bauxitok berylliumtartalmának színképanalytikai meghatározása" címen közli (Mathematikai és Természettudományi Értesítő).

A Magyar Nemzeti Múzeumtól:

Dr. Fél Edit (1910, Kiskörös, ref.), bölcsészetdoktor, néprajzi múzeumi önkéntes gyakornok, néprajzi és településtörténeti kutatásokat végzett (Győrffy professzor) 400 pengő kutatási ösztöndíjjal. Főkép a Duna-Tiszaközében, Nógrád és Somogy megyékben kutatott. Kutatásai eredményeinek egy részét Bécsben, az Arbeitsgemeinschaft für Volkskunde társaságban, 1937. év áprilisában hosszabb vetített-képes előadás keretében foglalta össze: „Magyarische Siedlungsformen" címen. Összehasonlításokat végzett az alföldi és a dunántúli kertes-város települési formái között. Ezen főleg gazdálkodás-települési kutatásai mellett népviseleti kérdésekkel is foglalkozott. „Turai viselet" címen egy ív terjedelmű munkája a Néprajzi Múzeum Értesítője, 1937. évi 1—2. számában jelent meg. Nagyobb terjedelmű anyagot gyűjtött össze a magyar családközösségi formákról, amely kérdéssel kapcsolatban még folytatja kutatásait.

Dr. Romhányi Gyula (1907, Kishegyes, Bács m., róm. kat.), bölcsészetdoktor, gyakorló tanárjelölt, Budapestről, a holicsi gyár történetének megírásához gyűjtött anyagot félösszegű belföldi ösztöndíjával. Áttanulmányozta és rendszerezte a Nemzeti Múzeum többszáz darabból álló iparművészeti gyűjteményét. Tanulmányutat tett Bécsbe, ahol a különböző gyűjtemények holicsi darabjait vizsgálta át, a gyár történetére vonatkozóan pedig a Staatsarchivban végzett kutatásokat. Minthogy a világháború után a Holicsra vonatkozó iratok legnagyobb része Prágába került, egyelőre csak a gazdasági számadásokból gyűjt-

hetett értékes adatokat, a prágai anyag feldolgozására csak későbbi időben kerül sor.

Holicsi fajanszok

38. sz. szekrény. Holicsi faienceok, XVIII. század.

A nyitramegyei holicsi gyár 1743-ban kezdte működését és Lotharingiai Ferencnek, Mária Terézia férjének tulajdona volt, ki a holicsi uradalmat 1736-ban Czobor József gróftól vásárolta.

A holicsi faienceok alak, technika és díszítés tekintetében idegen befolyásra vallanak. A gyár sorra utánozta a kínai és japáni, a régi meisseni és bécsi porcellánt, mintául használta Strassburg, Rouen, Moustiers és Montpellier faienceait, az olasz Castelli-majolikákat és ezeken kívül még a legváltozatosabb befolyásokat észleljük a gyár készítményein. Elsősorban használati és díszedényeket készített, melyek virágzása korában tömegáruként kerültek a piacra, a művészi és technikai tekintetben finomabb darabok előkelőbb megrendelők és a császári ház számára készültek. Figurális tárgyú vagy díszítésű munkákkal is sikeresen foglalkozott a gyár, ezek szintén túlnyomólag másolatok. Készítményeit általában a legnagyobb változatosság, de egyúttal határozott, önálló irány hiánya jellemzi. Ettől eltekintve a XVIII. század legszebb faienceai közé sorolhatók.

A holicsi gyár jegye H megában, vagy a H-nak más betűvel való összekapcsolásából alkotott monogramm. Kétségtelenül megállapítható, hogy HF (Holitscher Fabrik) egy ideig a faienceoknak hivatalból előírt jegye volt, a H-hoz kapcsolt egyéb betük festőszignaturáknak tekintendők.

1787 táján a keménycserépgyártásra tér át a holicsi gyár. Az edények a klasszicisztikus irány kissé száraz formáit tüntetik fel, jórészt kőnyomás útján sokszorosított, egyszerű fekete díszítményekkel. Művészi értékű darabok ekkor már csak kivételesen készültek. A holicsi keménycserép jegye „Hollitsch" az anyagba bemélyítve.

A 38. sz. szekrényben kiállított tárgyak a gyár korai készítményei közül valók. Különösen figyelemreméltó darabok: kakasalakú fedeles tál; két ovális lemez, szépen festett kínai illetve Watteau-jelenettel; négyszögletes lemez, gallyon ülő papagállyal; füstölőedények, felrakott virágos gallyakkal.

39. sz. szekrény. Holicsi faienceok, XVIII. század. Rokoko izlésű asztaldíszek és edények, részben

Lajer-leválasztás. 1927

naturalisztikus virágokkal diszített darabok. A gyár korai készítményei közül valók.

40. sz. szekrény. Holicsi faienceok, XVIII. század. Asztali edények, részben sárga, részben kék alapból kihagyott virágos mezőkkel a kínai fond-porcellánok modorában. A gyár korai készítményei közül valók.

41. sz. szekrény. Holicsi faienceok, XVIII. század, Rokoko-ízlésű, virágcsokrokkal és virágszálakkal díszített edények. A gyár legrégibb készítményei közül valók.

42. sz. szekrény. Holicsi faienceok, XVIII. század. Rokoko-ízlésű edények különböző mustrákkal: rovar- és gyümölcsdíszítések, melyeken feltűnő a színek tüzessége; domború rokoko-kartusok; kínai jelenetek vasvörös színben, a XVIII. századi porcellánok modorában.

43. sz. szekrény. Holicsi faienceok, XVIII. század. Rokoko-ízlésű, virágcsokrokkal és virágszálakkal díszített edények, a korai bécsi porcellánok modorában. A gyüjteményt összehasonlító darabként egy bécsi levesestál egészíti ki.

44. sz. szekrény. Holicsi faienceok, XVIII. század. Rokoko-ízlésű asztali edények és gyógyszertári tégelyek. Különösen figyelemre méltók a porcellánok hatását keltő, rendkívül finoman festett darabok: kávéskanna, kétoldalt felhők közt lebegő Ámorral; kávéscsésze, színesen és arannyal festett virágfüzérekkel és csipkemustrás frizzel; kávéskanna és csésze, arannyal festett virágszálakkal és rácsos szegélyekkel; nyolcszögletes tálca, amorettekkel enyelgő, ülő nő alakjával és két hozzátartozó kanna zenélő amorettekkel.

45. sz. szekrény. Holicsi faienceok, XVIII. század. Asztali edények, pirossal élénkített domború virágszegélyekkel, a strassburgi faienceok modorában.

46. sz. szekrény. Holicsi faienceok. XVIII. század. Rokoko-ízlésű edények, kínai virágokkal és pâte-sur-pâte szegélydísszel.

47. sz. szekrény. Holicsi faienceok. XVIII. század. Rokoko-ízlésű edények, zöld virággallyakkal és csipkemustrás virágfrizekkel. A mustra alkalmasint francia faienceokra vezethető vissza.

48. sz. szekrény. Holicsi faienceok. XVIII. század. Asztali edények, kobaltkék díszítéssel, a roueni és delfti faienceok, valamint meisseni és bécsi porcellánok modorában.

49. sz. szekrény. Holicsi faienceok. XVIII. század. Rokoko-ízlésű edények, részben színesen festett gyümölcsökkel és virágokkal, részben képzelt tájképekkel. Porcellánok modorában festett kancsók céhjelvényekkel, illetőleg szentek képeivel.

50. sz. tárló. Holicsi faienceok. XVIII. század. Tálcák, tálak és tányérok, festett díszítésük finomsága miatt kiváló darabok.

51. sz. tárló. Holicsi faienceok. XVIII. század. A kiállított darabok a holicsi faienceipar legmagasabb fokát képviselik: hat tányér, kínai, ill. Imári-díszítéssel, két tányér a castellii majolikák modorában, női lábszár formájára készült késmarkolat.

52. sz. tárló. Holicsi faienceok. XVIII. század. Tálca, szines festett, domború rocaillokkal és különböző, ritkábban előforduló mustrákat feltüntető tányérok.

53. sz. tárló. Holicsi faienceok. XVIII. század. Levélidomú csemegetányérok naturalisztikus festéssel; virágos díszű keret Szt. Szerafin viaszmellképével.

54. sz. tárló. Holicsi faienceok. XVIII. század. Tálak és tányérok kínai ízlésű virágokkal és virágzó fák-

kal, közöttük négyen zöldkeretű pâte-sur-pâte peremdíszítés.

55. sz. tárló. Holicsi faienceok, XVIII. század. Tálak és tányérok virágokkal és madarakkal. A gyár legkorábbi készítményei közül valók, a minták kínai ízlésű meisseni és bécsi porcellánokra vezethetők vissza.

56. sz. tárló. Holicsi faienceok, XVIII. század. Tálak és tányérok, zöld illetve kék virágos gallyakkal és csipkemintás szegélyekkel.

57. sz. tárló. Holicsi faienceok, XVIII. század. Tálak és tányérok virágos galyakkal és csipkemintás szegélyekkel, kék, lila, illetőleg barna színben.

58. sz. szekrény. Holicsi faienceplasztika, XVIII. század. Figyelemreméltó darabok: három talpastál, fején kagylót hordó Tritonnal; asztaltálca, rendkívül finom festéssel; papagály- és kacsaformájú edények.

59. sz. szekrény. Holicsi faienceplasztika, XVIII. század. Szobrocskák és szoborcsoportok, túlnyomólag meisseni és bécsi porcellánok utánzatai. Érdekes darabok: fatörzsön ülő férfi kosárral (sótartó), mellette ennek meisseni porcellánmintája; fatörzsön ülő nő kosárral (sótartó), mellette ennek bécsi porcellánmintája; sótartó, delfinen térdeplő puttóval; vágtató huszár.

60. sz. szekrény. Holicsi faienceplasztika, XVIII. század. Kerti vetemények és gyümölcsök formájára készült edények, naturalisztikus színezéssel: káposztafej- és kelkáposztaalakú fedeles tálak, dinnye-, szőllőfürt- és spárgakötegalakú szelencék.

61. sz. szekrény. Holicsi faienceplasztika, XVIII. század. Madonna-szobrocska, magas volutás talapzaton; nepomuki Szt. János szobrocskája; kálváriák; toiletteszekrény formájára készült tintatartó; veronikák.

Holicsi majolika

611 **Schirek C.** Die k. k. Majolika-Geschirrfabrik in Holitsch. Materialien z. ihrer Geschichte. Brünn. 1905. br, 4⁰. Mit 2 farb. Tafeln u. 33 Abbildungen. Selten. **25.–**

Ranschburg
157. n. Eat.
1941. karácsony.

Megvettem.

Holics majolika

Michalik, Alessandro: Le relazioni italiane della maiolica ungherese di Holics.

Ung. Corvina
8°, 21K, 26L Roma-Budapest, 1936.

Holicsi majolika

Schirek, C. orl.: Die k. k. Majolika-Geschirrfabrik in Holics. 300 l. 4-r Branau*, 1905.

Gent (1969)

* a könyv cimlapján: Brünn

neme	Egységár		Összesen	
	kor.	fill.	kor.	fill.

TARCZAI GYÖRGY: HOLICSI KÉPESKÖNYV. A Szent István Társulat kiadásában a karácsonyi könyvpiacon a fenti címen több elbeszélésből álló könyv jelent meg, melynek egyrésze a holicsi fajanszgyár történetét eleveníti meg kedves közvetlenséggel, egyszerű, zamatos magyarsággal. Az elbeszélések folyamán nem egy, tényleg létezett alakjával ismerkedünk meg a nagy hírre vergődött gyárnak. A királynő fazekasai, A kertész fia, A meiszeni vendégek, Ádám koponyája, Meseország, Páter piktor, Madár a hálóban, Háborús villámok és Levélhullás címen, kilenc elbeszélésbe fogta össze Tarczai a fenti tárgyat, mely érdekességével végig leköti figyelmünket. A könyv címlapját Jaschik Álmos a holicsi fajanszok stílusában, a tőle megszokott művészettel rajzolta meg. *Csk.*

A VISEGRÁDI VÁR. Írta: *Ernyey József* és *Lux Kálmán dr.* A Műemlékek Országos Bizottsága adta ki ezt a csinos, szépen illusztrált kis könyvet. Abból a helyes elvből indulva ki, hogy ennek a csonka országnak megmaradt igen-igen kevés műemlékét nemcsak konzerválni és esetleg restaurálni kell, hanem elsősorban a most élő nemzedékek kegyeletes szeretetébe ajánlani, iratta meg népszerű kalauzainak elsejét a Nemzeti Múzeum tudós archeológusával és a budai vár kiváló rekonstruálójával. Mondani sem kell, hogy okos gondolat volt, amelynél a szerzők összekapcsolása is szerencsésen történt. Mert *Ernyey* pompás adatkészséggel és a könnyed elmondás világosságával tárja fel előttünk a visegrádi vár történetét, míg Lux Kálmán az ő tőle már megszokott aprólékossággal tudja minden kőtörmelék s minden mohos márványdarab hajdani életét egy művelődéstörténeti kép egészébe beilleszteni. Ügyes ötlettel a

A RENDKÍVÜLI KÖZGYÜLÉSET 1923. október hó 21-én tartotta meg az Iparművészeti Múzeumban. Egyetlen tárgya a közgyűlésnek a szept. hó 24-én tartott választmányi ülésen megállapított és az alapszabályok módosítására vonatkozó javaslat felett való határozathozatal volt. Az elnöklő Szablya Frischauf Ferenc alelnök és Györgyi Kálmán igazgató megokoló felszólalásai után a közgyűlés egyhangúlag elfogadta a választmánynak a tagsági díjaknak aranykoronákban való megállapítására, illetve az alapszabályok idevonatkozó és az aranykoronákban való számítás következtében még szükségessé vált egyéb módosításokat azzal, hogy a módosított alapszabályok helybenhagyás végett haladéktalanul a belügyminiszter elé terjesztendők. Erre a közgyűlés véget ért. Itt megjegyezzük, hogy a belügyminiszter a módosított alapszabályokat már megerősítette.

AZ ORSZÁGOS M. IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT VÁLASZTMÁNYÁNAK a megjelenésben akadályozott elnökség távollétében felkért Bartóky József dr. választmányi tag elnöklésével 1923. december 18-án tartott ülésén az igazgató jelentette, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter a f. év második felére — egyelőre a mult évi költségvetés szemmel tartásával — a Társulat részére 32.000 koronát, a Magyar Iparművészet támogatására pedig 300.000 koronát utalt ki azzal, hogy az újév után a Társulat kérheti az államsegély összegének újabb meghatározását. A választmány a kiutalt államsegélyt elfogadja abban a reményben, hogy a minisztérium figyelembe fogja venni pénzünk értékének leromlását és azokat a szolgálatokat, melyeket a Társulat majdnem negyven éves önzetlen munkásságával és magas színvonalú lapja fentartásával a magyar művészi kultúrának tett. Különösen szembeötlő a most kiutalt

Holics

Schirek nuove
reszl. feldolgozandó

Thuránszky J.

A budapesti II. ker. áll. elemi tanítónő- és nevelőképző-intézet 25-éves fennállásának története.

Holics

SZÉPMŰ

Mihalik, Alessandro: Maioliche italo-ungheresi di Holics. *Archivio* Anno III. Fasc. II. p. 111—130. (Supplemento a) *Corvina* IV. évf. p. 547—556. 8 t.

1941.

VÉSZET

EJÉN – GEREVICH TIBOR KÖZREMŰKÖ-
ESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: KIRÁLYI
II, MÚZEUM-KÖRÚT 6. TELEFON 146—145.
TÉSI DÍJ ÉVI 20 P. SZÁMONKÉNT 2 P. —
ZÁM: KIR. MAGY. EGYETEMI NYOMDA
GYAR EGYETEMI NYOMDA, BUDAPEST

A mellékleteknél a fényképész nevét nem közöljük.

BELLE ARTI

RIVISTA D'ARTE

HOLICSI FAJANSZ ÉS KEMÉNYCSEREP. A nyitramegyei holicsi gyárat 1743-ban alapították és Lotharingiai Ferencnek, Mária Terézia férjének tulajdona volt, ki a holicsi uradalmat 1736. Czobor József gróftól megvette. A holicsi fajanszok alakra, díszítésre és technikára nézve idegen befolyásra vallanak. A gyár sorra utánozta a régi meisseni és bécsi, továbbá a kinai és japáni porcellánokat, mintákul felhasználta Strassburg, Rouen, Moustiers, Montpellier fajanszait, az olasz Castelli-majolikákat és ezeken kívül is még a legváltozatosabb befolyásokat észleljük a gyár készítményein. A gyár elsősorban használati és díszedényeket készített, melyek Holics virágzása idején tömegáruként kerültek a piacra, ezek mellett előkelőbb megrendelők és a császári ház számára készültek a technikai és művészi kivitel tekintetében jelentékeny darabok. Figurális tárgyú vagy díszítésű munkákkal is sikeresen foglalkozott a gyár és végül felemlítendők a díszes kályhák, amelyek itt készültek. Általában a gyár készítményeit a lehető legnagyobb változatosság, de egyúttal határozott, önálló irány hiánya jellemzi. Ettől eltekintve a XVIII. sz. legszebb fajanszai közé sorolhatók. A holicsi fajanszok jegye H magában, vagy H és más, vele összekapcsolt betűből álló monogramm. Kétségtelenül megállapítható, hogy HF (Holitscher Fabrik) egy ideig a fajanszoknak hivatalból előírt jegye volt, a H-hoz kapcsolt egyéb betűk pedig festőszignatúráknak tekintendők. 1787 táján a keménycserépgyártásra tér át a holicsi gyár. Nyilván az akkor nagy kedveltségnek örvendő angol keményceserepet akarták utánozni. Az edényeket nagy részben kőnyomás útján sokszorosított, egyszínű, fekete díszítmények ékítik, a klasszicisztikus irány kissé száraz formáit tüntetik fel és csak kivételes esetekben művészi jelentőségűek. A holicsi keményceserép jegye „Hollitsch" az anyagba bemélyítve. — Irodalom: Carl *Schirek*, Die k. k. Majolika-Geschirrfabrik in Holitsch. *Layer.*

Ke. G. I. 768 l

Lévi IV. 226.

Holics Gyula

Holics Gyula és de Szabó József budapesti fotómüvészek alkotásaiból nyilt kiállitás Györött.

Magyar Hirlap 1974/11 8.

Holics Gyula fotómüvész

Dr. Szabó József fotómüvésszel együtt a Fényes Adolf teremben mutatják be müveiket. A kiállitást május 4.-én nyitják meg,-közli a lap kulturális eseményeket ismertető rovata.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. ápr. 28.
XVII. évf. 17. sz. 2. lap.

Holics Gyula
fotós

Holics Gyula és dr. Szabó József
fotói a Fényes Adolf teremben
láthatók május 4-étől.

---: Kiállítási naptár.
Művészet, 1973. május - 45.oldal

Holics Gyula

39, Dr. G. Gy.
40, G. E.

Holics Gyula, Dr Szabó József
fotomüvészeti kiállítása
Fényes A. kr. Bp. 1973.

Holics Gyula

41, O. G.
42, V. J.

Holics Gyula, Dr. Szabó József
fotonnüvészet kiállítása
Fényes A. Fer., Bp. 1973.

Holics Gyula

Kvartett, repr.

Holics Gyula, Dr. Szabó József
fotonüvesek Diállítása
Fényes A. Fr., Bp. 1973.

Holics Gyula

Zöldborsó, regr.

Holics Gyula, Dr. Szabó József
fotoművészet szállítása
Fényes A. Kr., Bp. 1973.

Holics Gyula

Evolúció, repr.

Holics Gyula, Dr. Szabó József
fotomüvészet kiállítása
Fényes A. Fer., Bp. 1973.

Holics Gyula

Három tojás, repr.

Holics Gyula, Dr. Szabó József
fotoművészet kiállítása
Fényes A. Ter., Bp. 1973.

Holics Gyula

Az Falusi csendélet
az Két fej

Holics Gyula, Dr. Szabó József
fotóművészi kiállítása
Tanya A. tér. Pap. 1973.

Holics Gyula

19, Csendélet felérben
20, Begyűjtés

Holics Gyula, Dr. Szabó József
fotóművészet kiállítása
Fenyes A. Fev. Bp. 1973.

Holics Gyula

17. Nagymosás
18. Háromfejás

Holics Gyula, Dr. Szabó József
fotóművészi kiállítása
Fényes A. tér. Bp. 1973.

Holics Gyula

15, Kontrast
16, Nárcisz

Holics Gyula, Dr. Szabó József
Fotoművészet Miállítása
Fényes A. Ker., Bp. 1973.

Holics Gyula

13, Kettőzött palack
14, Dugóhúzó

Holics Gyula, Dr. Szabó József
Fotoművészet Miállítása
Fényes A. Ker., Bp. 1973.

Holics Gyula

11, Sangháji hajnal
12, Korzó napsütésben

Holics Gyula, Dr. Szabó József
Fotoművészet Miálhtása
Fényes A. Ter., Bp. 1973.

Holics Gyula

9, Bérés sarok
10, Bivalyok

Holics Gyula, Dr. Szabó József
Fotoművészek Miállítása
Fényes A. Ter., Bp. 1973.

Halics Gyula

7, Ködös erdő
8, Szigorú Tél

Halics Gyula, Dr. Szabó József
Fotoaniversal kiállítása
Fényes A. Ter. Bp. 1973.

Holics Gyula

5.) Viola d'amore
6.) Duna Ranyar

Holics Gyula, Dr. Szabó József
Fotonnivéssel kiállítása
Fényes A. Ter. Bp. 1973.

Holics Gyula

3, Keletnémet tér
4, Karatovar

Holics Gyula Dr. Szabó József
fotóművészi kiállítása
Fényes A. Ter. Bp. 1973.

Holics Gyula

1, Tanya
2, Országút

Holics Gyula, Dr. Szabó József
Fotoművészet kiállítása
Fényes A. Ter. Bp. 1973.

Holics Gyula

23, Zöldborsó
24, Galaxis

Holics Gyula, Dr. Szabó József
fotóművész ú. 1 kiállítása
Fenyes A. Ter. Bp. 1973.

Holics Gyula

31, Quartett
32, Napfogyatkorás

Holics Gyula, Dr Szabó József
Fotoművészet Kállítása
Fenyes A. Tér. Bp. 1973.

Holics Gyula

29, Huvod
30, Szerenád

Holics Gyula, Dr Szabó József
Fotoművészet Kállítása
Fenyes A. Ter. Bp. 1973.

Holics Gyula

27, Teresa: 4, 5
28, Evolució

Holics Gyula, Dr Szabó József
Fotoművészet Kállítása
Fenyes A. Ter. Bp. 1973.

Holics Gyula

25, Selyemnyomó
26, Papír

Holics Gyula, Dr. Szabó József
Fotóművészeti Kiállítása
Fényes A. Tér, Bp. 1975.

Holics Gyula

35. Cigaretta
36. Férfi maiskával

Holics Gyula, Dr. Szabó József
fotóművészeti kiállítása
Fényes A. kv. Bp. 1973.

Holics Gyula

33 Profil
34 Nagyarany

Holics Gyula, Dr Szabó József
fotóművész kiállítása
Fényes A. kv. Bp. 1973.

Helen Gayle

[illegible]

[illegible]

HOLICS G

A magyar fényképészek arcképcsarnoka. Beszélgetés Tóth Józseffal. - Fotó, 1989. 1.sz. 8.p.

1963: tom. 9. 1964: tom. 10.
1965: tom. 11. 1966: tom. 12.
1967: tom. 13. 1968: tom. 14.
1969/[19]70: tom. 15-16. 1971:
tom. 17. 1972/[19]73: tom. 18.
1974: tom. 19. 1976: tom. 20.
1978: tom. 21. 1979: tom. 22.
1980: tom. 23. 1981: tom. 24.
1982: tom. 25.

1964: tom. 9. 1965: tom. 10.
1966/1967: tom. 12-13. 1968:
tom. 14. 1972: tom. 17.

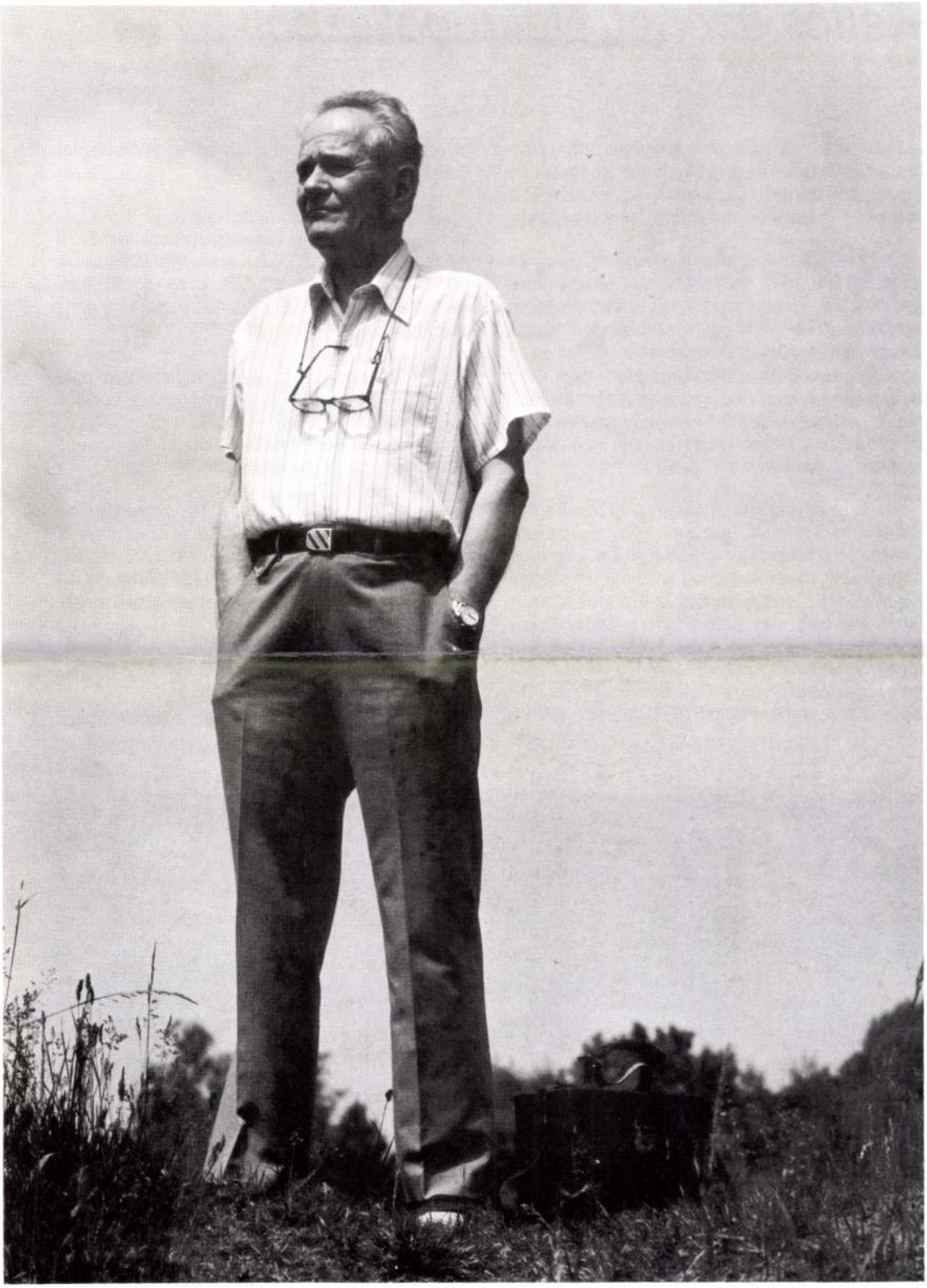

Holics Gyula

Kettős üzenet, Nekropoliszból

Nem most, az elnémított *zengő nevek,* a szomorú nemzetiségi nagygyakorlattá vált egyiptomi menekülések idején kezdte meg Koczka István a kolozsvári házsongárdi temető feltérképezését.

Vagy másfél évtizede annak, hogy e gazdag fotó-topográfia első dokumentumai lencsevégre kerültek. És ugyanennyi időnek kellett eltelnie a hatalmas gyűjtemény egy részének első nyilvános bemutatkozásáig. A református egyház és az egykori öregdiákok védnöksége alatt, Bodor Pál bevezető szavaival Kecskeméten megnyílt kiállítás az aprólékos és hű fénytérkép szellemének megfelelően a *Házsongárdi* (és nem kizárólagos magyar!) *pantheon* címet viseli.

Ma, amikor „vannak vidékek", ahol „csak a halottak tudnak illemet", igazunk bizonyossága ez a sírkert, s annak papírra rögzített mása. Hiszen e hantok alatt megfér egymás közelében Tótfalusi Kis Miklós, az „erdélyi féniks", a Brancusi stílusát idéző síremlék alatt pihenő, húszesztendős román Cita, de ugyanígy a város zsidó polgárai, a halálával tiltakozó Szabédi László, a Kelet-Európa szögei tépte Szilágyi Domokos és Hervay Gizella... s a végtelenségig folytathatnám a sort, előre és hátra az időben... Ez hát a kettős üzenet első fele.

A második: Koczka István Házsongárd-mentése hasonlít egy, a régi Kínában dívó szokáshoz: a más tájékra költöző utódok magukkal vitték új lakóhelyükre az ősök csontjait. Ezek a felvételek ilyen „szent batyut" jelenthetnek a mai világvándoroknak.

És természetesen nekünk, mindnyájunknak. Mert Erdély féniks-sorsa nem csupán a politikai döntéseken, de rajtunk is múlik. A könyvekben, zenében, képekben bujdosók kitartó, figyelmező szeretetén, nem-fáradó segíteni akarásán.

Az első megnyitó óta a kiállítás országjárásra indult: szerepelt a Pesterzsébeti Múzeumban, a Göncruszkáról Erdélybe c. abaúji rendezvényen, a Bibliatársulatok Világszövetsége kongresszusán, továbbá Vizsolyban, Hidasnémetiben és valószínűleg Sárospatakon is.

Végül egy megjegyzés: jó volna ezt a gyűjteményt könyvalakban viszontlátni.

Petrőczi Éva

Holics Gyula (1919—1989)

Fotó 1989.4.sz.

Holics műfaja a csendélet volt. Személyében a magyar fotográfia egyik nagy lírikusa távozott el, csendesen.

1955-től 1970-ig évente átlagosan 30—40 nemzetközi kiállításon és szalonon szerepelt. Díjakat hozott el Bordeaux-ból és Ausztráliából, első díjjal ismerték el művészetét az USA-ban, de próféta lehetett itthon is; 1970-ben például ő kapta a Székely Aladár emlékpályázat harmadik díját. Munkásságáért 1960-ban AFIAP, 1971-ben EFIAP kitüntetést kapott. Számos könyv is neki köszönheti megszületését. A — szakképzettsége szerint zenész — alkotó bizonyára örömmel dolgozott *Régi hangszerek* (Corvina, 1969) című könyvén, illetve mint a természet értő ismerője, a *Magyarországi gyógynövények* (Corvina, 1967) albumán. 1982-ben jelent meg a dr. Temesváry Ferenccel közösen készített, három nyelven publikált *Fegyverkincsek, díszfegyverek* című munkája a Magyar Nemzeti Múzeum anyagából.

1973-as kiállítása a budapesti Fényes Adolf teremben sokunk számára emlékezetes marad.

Egyik méltatója így jellemezte művészetét: „Portréin senkire sem erőltet idegen mozdulatot. Ezek az emberek gesztus nélkül szembenéznek velünk (...), s nem környezetükkel, mozdulatukkal jellemzi őket, hanem azzal a belső fénnyel, sugárral, amit ki-ki maga köré vet. Tárgyai megtartják eredeti valóságos alakjukat, környezetüket sem misztifikálja, méreteiket sem túlozza el. S ettől a tárgyak meghittek, ismerősek lesznek. Szeretetre méltóvá teszi őket az az érdeklődés és türelem, amivel körüljárja és ábrázolja őket. Holics csendéletein nem önmagukban különleges, eleve szép tárgyak láthatók. A hétköznapi formákat egyénisége és fantáziája segítségével esztétikai minőségek hordozójává formálta fekete-fehér és színes képein."

(—bán—)

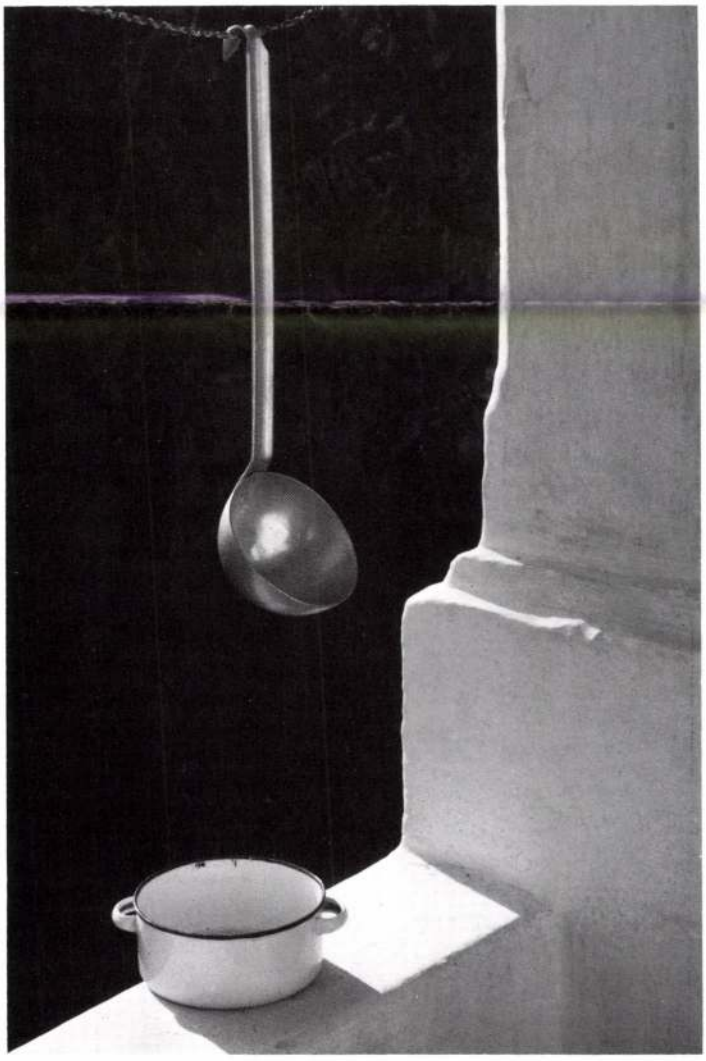

Falusi csendélet

A háborúból hazatérő katonák üdvözlésére feldíszített ház. New York, 1945

Május elsejei felvonulók. New York, 1930-as évek

Amerikában élő magyarok mentőautókat ajándékoznak az amerikai hadseregnek. New York, 1943

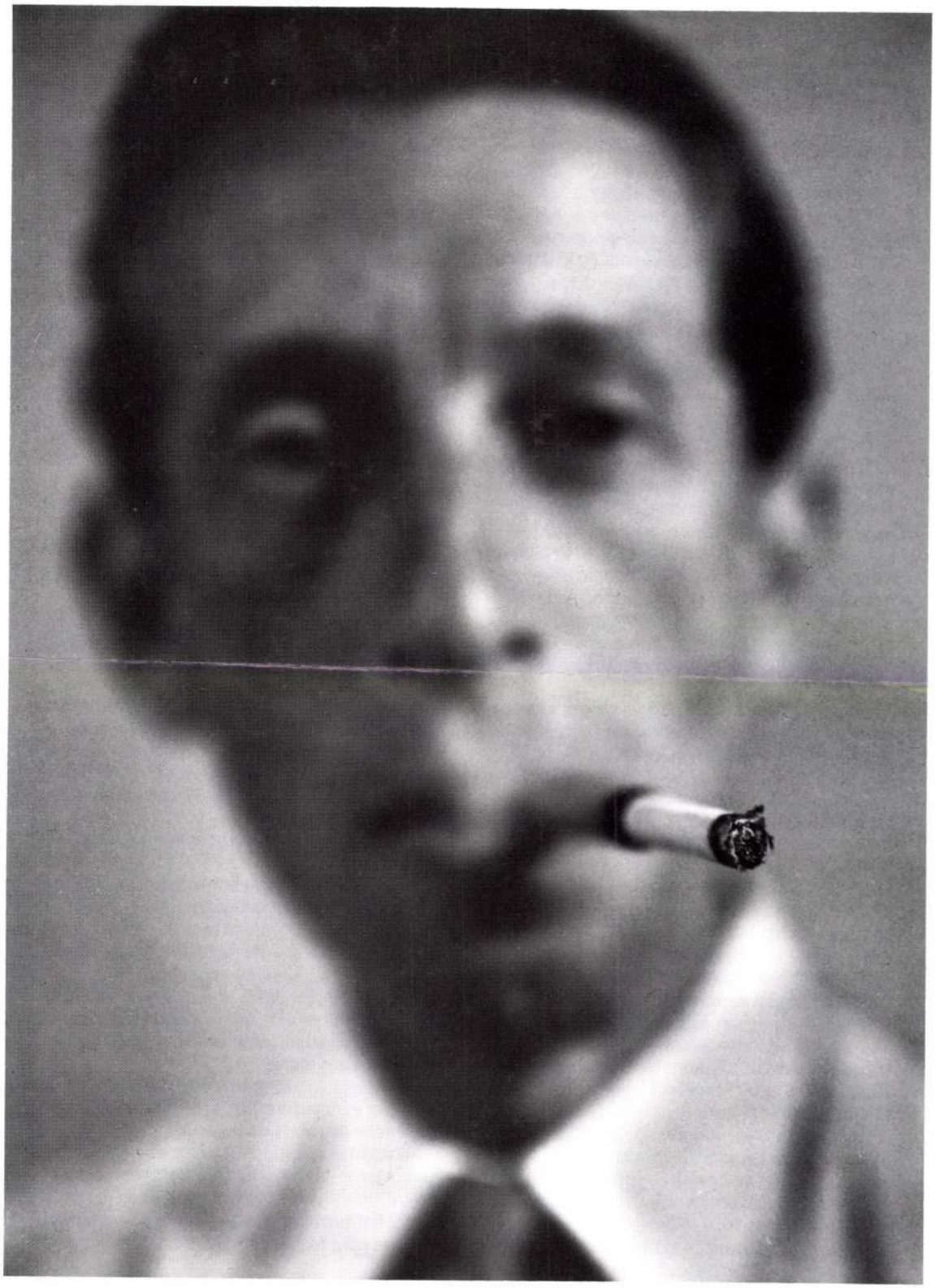

Cigaretta
173

Antal István interjúsorozata II.

Képszerkesztők

Keleti Éva (Új Tükör)

Hogyan határozná meg az Új Tükör című lap vizuális karakterét?

Nehéz meghatározni, mert ahogy a lap változott, úgy változott a vizuális karaktere is. A kezdeti időkben abszolút pozitív volt a lapstruktúra, ahol a kép nagyon fontos szerepet kapott. Az idők során azután — az utóbbi öt, hat év alatt — a kép lassan háttérbe szorult, ahogy megváltozott a lap szerepe. Olyan publicisztikai, politikai és kulturális feladatai vannak, amelyek gyakran kiszorítják a képet. Ahhoz, hogy egyáltalán beszélhessek a lap karakteréről, arról is kellene beszélni, hogy létezik-e igazán képeslap Magyarországon? Véleményem szerint ilyenek nálunk nincsenek, vannak viszont úgynevezett újságok és hetilapok, amelyek képpel dolgoznak. Nyugati értelemben vett képes magazinok nincsenek. A magyar sajtó és a magyar újságírás nem tulajdonít nagy szerepet a fotónak, nem ismeri el a fotót, és ezért csak másodlagos szerep jut neki. Ennek az az oka talán, hogy a német hagyományokon felnevelkedett magyar sajtó mindig szövegcentrikus volt, és hosszú évek, évtizedek kellenek még ahhoz, hogy a fotósok áttörhessék ezt a szemléleti betonfalat.

Ennek az áttörésnek a sikere változó, ami egyrészt a fotósokon és a leadott anyagokon, másrészt a főszerkesztőkön múlik. Ez azt jelenti, hogy másképpen viszonyul az egyik lap a képhez, mint a másik. Az Új Tükörhöz visszatérve azt mondom, hogy ez a lap még mindig szerencsés a többihez képest, mert a főszerkesztőm teljesen zöld utat ad nekem. A képanyag összeállításába tehát gyakorlatilag nem szól bele. Magyarul azt csinálhatom, idézőjelben, amit akarok. Az ugyanis nagyon korlátozott amit akarhatok, mivel meg van határozva, hogy milyen oldalak felett rendelkezem. Tulajdonképpen, csak a színes anyag és a két címlap az, ami a képszerkesztő dolga. A riportok — sajnos — nagyon szövegcentrikusak, a 16—18—20 flekkes szövegek mellé pedig már nem fér képanyag. A Képes 7 kiemelkedő helyzetben van, mert ott 6—8 oldalt adnak egy riportra. Nálunk három oldal a maximum.

Mit érez, amikor megáll egy magyar újságos stand előtt, és végignézi a kínálatot?

A kínálat nagyon bőséges. Rengeteg lap jelenik meg, de igazán jó szinte alig van. Az az érzésem, hogy kevesebb sokkal több lenne.

Mi az oka, hogy nincs igazán jó lap?

Ez nagyon sok összetevő miatt van így. Az első ok, mint már mondtam, a szövegcentrikusság. A második a papír minősége, ami olyan rossz, hogy a legnagyobb jóindulattal sem lehet jó lapot csinálni. Az Athenaeum Nyomda is kritikán aluli színvonalon dolgozik. A sajtóirányítás is begyöpösödött, bár az talán most megszűnőben van. A régi helyzet szemléltetésére, mindenesetre, elmondok egy példát. November 7., Augusztus 20., Április 4. és a többi nagy évforduló ünnepi számainak képi anyaga sematikus. Ilyenkor mindig előveszik a Felszabadulási emlékművet, a moszkvai Vörös teret vagy a Parlamentet, attól függően, hogy melyik ünnepről van szó. Én mindig megpróbáltam valami mást adni, mint a séma. A többi lapnál nem figyelnek oda ilyesmire, ezért olyan uniformizált a küllemük.

Van-e igény Ön szerint ma Magyarországon ezeknél nívósabb képes lapokra?

Az Új Tükör és a Képes 7 kivételével maguknál a lapoknál sincsen erre igény. Ugyanakkor egy igazi képes lapra borzasztóan nagy igény volna. A huszadik század végén élünk, az emberek állandóan a televízió előtt ülnek, megszokták, hogy képeket nézzenek, és meg is értik azokat. Nem akarok azokra a statisztikai felmérésekre hivatkozni, amelyek szerint az emberek 78 százaléka, amikor újságot vesz a kezébe, előbb megnézi a képeket, ha jó a kép, akkor elolvassa a képaláírást, és ha az is érdekes, akkor elolvassa a cikket is, mert az újságírók nem hiszik el ezeket a tényszerű dolgokat. Pedig napról napra és óráról órára még inkább ez lesz a helyzet, mert az emberek a televízió előtt megtanulják, hogy mi a kép. Csak az újságírók nem tudják, hogy mi a kép, mert attól félnek, hogy a kép kiszorítja a szöveget. Nem hiszik el, hogy egy képpel ugyanazt el lehet mondani, mint amit ők másfél vagy két flekken leírnak. A plusz pénzek is úgy vannak elosztva, hogy annyi mozgóbért kap valaki, ahány flekket ír. Logikus, hogy többet akar írni. A Képes 7 kivételével nincs is olyan lap, amelyiknél a főszerkesztőhelyettes fotós lenne.

Nem azért van ez a képtelenség, mert az írott szöveget könnyebb cenzúrázni? Azt jobban meg tudja ítélni az ellenőrző szerv is.

Abszolút igaza van, de nálunk azért nincs cenzura. A kép — és most ezt idézőjelben mondom — sokkal veszélyesebb, mint a szöveg, mert ott nem lehet hazudni. Tehát nem lehet hamisítani. A kép roppant leleplező tud lenni, ha jól bánunk vele.

Holics Gyula

37, B.B.
38, L.V.

Holics Gyula, Dr Szabó József
fotoművészek kiállítása
Fenyes A. kr. Bp. 1973.

HOLICS Gyula

(-bán-) : Holics Gyula (1919-1989) =
Fotó, 1989/4. 172-173. ill.
rez. R. E. G.

XX 45.- / Mestesch

z utódokra vonatkoztatva a zarándoklás sejtelme, kijáró" öröklét kinyilatkoztatása: „Ő, ki vólt – de lta után még dicsőbben lészen felcsillámlandó. – zöttünk."[20] A *Harmadik Jelenés*-ben Lidi utalt a lményre: „és illy hamar?!",[21] míg Móric a másik lmazású – fordulatot alkalmazta: a talán jó ideig h Hazám! Hazám! Nagy mit vesztél s ki merész tak, [s]zázak zúgtak-el s Kisfaludynk nem volt; ól más kelend."[22] Azért zavarbaejtően különleges bben a – felszólítások szövegét poétizáló – na- s ötletre épített költői műben együtt van az elkö- ntős, *Kisfaludi Károly emléké*-t érintő, retorikus t. Móric különös, leginkább a *feltámadás* képzet- itörésre ragadtatta magát: „S avagy nem birhatná zet, Nép, egygy egész Haza igaz kérelme? Nem llna é vissza lakjába?"[23] Itt érdemes felidézni az faludy-szobortervhez mellékelt interpretáció egy

mdk

Holicsi mester munkája

Fedeles tál, tyuk alakjában, fayence,
a Castelli majolikák modorában
Holics 1750 körül

Vásárolták 1929-ben.

Mnv. M. Barátainat Egyesülete
Husz Év Szerzeményei 1913-1933. Bpest 1934.

Holicsi ismeretlen mester

Levegestól
Holics, 18. n.
Fotó.
(Vétel. 1966)
Savaria Múzeumban.

Sz. Korokmay Éva: Ipasművészet emlékek Vasmegyében
Műemlékvédelem, 1968/1. 45. o.

Holicsi ismeretlen mester

Holicsi patikaedény.
18. n. második fele.
Fekete-felé repr. 9. n.

Művéni magyar patikaedények. Bp. 1964.

Holicsi ismeretlen mester

Holicsi patikaedény.
18. n. közepe.
Fekete-fehér repar. 11. n.

Művészi magyar patikaedények. Bp. 1964.

Holicsi ismeretlen mester

Holicsi patikaedény
18. n. kőzepe.
Tekete-fehér repr. 10. n.

Művészi magyar patikaedények. Bp. 1964.

Holicsi szimeretlen mester

Holicsi patika edény
18. n. második fele.
Tekete-fehér repr. 12. nám.

Művészi magyar patika edények. Bp. 1964.

Holicsi ismeretlen mester

Holicsi pátikaedény. 18. n. vége.
Fekete-fehér repr.
~~18. n. vége~~ . 13 repr.

Művéni magyar pátikaedények. Bp. 1964.

Holicsi ismeretlen mester

Holicsi patikaedény. 18. n. közepe.
Fekete-fehér repr.
15. szám.

Művéni magyar patikaedények. Bp. 1964

Holicsi ismeretlen mester

Holicsi ~~[illegible]~~ patikaedény.
18. n. közepe.
tekete - fehér repr. 15. n.

Művéni magyar patikaedények - Bp. 1964.

Holicsi ismeretlen mester.

Holicsi patikaedény.
18. n. második fele
Tekete-fehér repr. 16. n.

Művészi magyar patikaedé nyek. Bp. 1964.

Tatai ismereflen mester

Tatai patikaedény.
18. n. második fele.
17. n.

Művéni magyar patikaedények. Bp. 1964.

Holicsi ismeretlen mester

Holicsi patikaedény. Felekessy püspök címerével.
18. n. közepe.
Fekete-fehér repr: 8. n.

Művéni magyar patikaedények. Bp. 1964

Holics: ismeretlen mester

Váza Tritonnal.
Holics, 18 n.
Kepr.

Bp. Iparművészeti Múzeum: Magyarországi fajáték és kerámiacserép művészet. Kiállítás. 1965. Ber. Katona Imre és Kiss Árpád

270.

Holicsi ismeretlen mester

Kanna
Holics, 18. n.
Repr.

Bp. Iparművészeti Múzeum: Magyarország fajám és kemény cserép művének kiállítás. 1965. Dev: Karona Imre, Kiss Ákos

26.o.

Holicsi ismeretlen mester

Nyolcsögletű nagynáretű tál. Holics, 18. n.
Repr.

Bp. Iparművészeti Múzeum: Magyarországi fajám és Zemény cserép művészet. Kiállítás. 1965. Bev: Katona Imre, Kiss Ákos

26. s.

Holicsi ismeretlen mester

Magyar huszár (nobrocska)
Holics; 18. n.
Repr.

Bp. Iparművészeti Múzeum: Magyarországi fejáros és kemejcserép művészet. Kiállítás. 1965. Bev.: Katona Imre, Kiss Ákos

19. o.

~~Ha~~ Holicsi ismeretlen mester

Tálat tartó putták delfinnel. (A tál szines rocaille-díszítéssel)

Holics 1760-1780 körött

Bp. Magyar Nemzeti Múzeum. Ltr: 54.319.

magossága. 16 cm

Fekete-fehér repr.

Kiss Ákos: Barokk fajansz művészet Magyarországon. Holics és Tata. Bp. 1966.

54.o.

Holicsi ismeretlen mester

Feszület: (Máriával és Magdolnával; szobor-
Csoport)
Holics, 1765-70 körül
Bp. Iparművészeti Múzeum. Ltr.: 2268. a-d
magasság: 60 cm
Fekete-fehér repr.

Kiss Ákos: Barokk fajansszművészet Magyarországon.
Holics és Tata. Bp. 1966.
53. l.

Holicsi ismeretlen mester

Patikaedény: romtáj, színes virágkeretben
Holics, 1770 körül
Bp. Iparművészeti Múzeum. Ltr: 2358. magasság:
Fekete-fehér repr. 15 cm

Kiss Ákos: Barokk fajanszművészet Magyarországon
Holics és Tata. Bp. 1966.
50.o.

Holicsi ismeretlen mester

Názárska: rosztájas mintázat
Holics, 1770 körül
Bp Iparművészeti Múzeum. Ltr: 3755.
magasság 15 cm.

Fekete-fehér repr.

Kiss Ákos: Barokk fajansszművészet Magyarországon
Holics és Tata. Bp. 1966.
51.o.

Holicsi ismeretlen mester

Fedeles kanna: levendulakék, fehér rekenekben
nincs virágdíszt. Eredetileg kinaias ízlés,
montpellier-i minta után

Holics, 18. sz. harmadik negyede

Bp. Iparművészeti Múzeum. Ltn. 2298.a-b
magosság 24 cm

Fekete-fehér repr.

Kiss Ákos: Barokk fajansz művészet Magyarországon
Holics és Tata. Bp. 1966.
51.o.

Holicsi ismeretlen mester

Fedeles kanna: olan rokokót idéző díszsel
Holics, 1760-70 körül
Bp. Iparmüvészeti Múzeum, Ltsz.: 3804. a-b,
magosság: 12 cm

Fekete-fehér repr.

Kiss Ákos: Barokk fajanszmüvészet Magyarországon
Holics és Tata. Bp. 1966.
51. o.

Holicsi ismeretlen mester

Levesestál. virágdísz, állatlábakon, olasz barokk formák

Holics, 1750-1765 körül

Bp. Iparművészeti Múzeum. Ltsz: 2187 a-b

magasság 26 cm

Tekete-fehér repr.

Kiss Ákos: Barokk fajansszművészet Magyarországon. Holics és Tata. Bp. 1966.

51. l.

Holicai ismeretlen mester

Kajonta formája fedels dobor
Holics, 1750- 1770 körül
Bp. Iparművészeti Múzeum. Ltsz: 2418 a-b,
magass.áp: 10 cm
Fehér - fehér repr.

Kiss Ákos: Barokk fajanszművészet Magyarországon
Holics és Tata. Bp. 1966
51.o.

Holicsi ismeretlen mester

Spárga alakú dobor
Holics, 1750 körül
Bp. Iparművészeti Múzeum. Ltr.: 3756 a-b
átm.: 21 cm
Fekete-fehér repr.

Kiss Ákos: Barokk fajanszművészet Magyarországon. Holics és Tata. Bp. 1966.
51. o.

Holicsi ismeretlen mester

Patikaedény: Telekesy István egri püspök címerével
Holics, 1750 körül
Bp. Magyar Nemzeti Múzeum. Ltn: 54.308
magosság: 26.5 cm
Fekete-fehér repr.

Kiss Ákos: Barokk fajanszművészet Magyarországon
Holics és Tata. Bp. 1966
51. o.

Holicsi ismeretlen mester

Kancsó: magyar-török hadijelenetel
Holics, 1791.
Bp. Iparmüvészeti Múzeum Lbsz: 1917. magosság 21 cm
Fekete-fehér repr.

Kiss Ákos: Barokk fajánsmüvészet Magyarországon Holicsi és Tata. Bp. 1966.
52. o.

Holicsi ismeretlen mester

Papagály alakú palack
Holics, 1760-70 körül
Bp. Iparművészeti Múzeum. Ltn.: 2323 a-b.
magosság 24 cm
Fekete-fehér rejpr.

Kiss Ákos: Barokk fajansszművészet Magyarországon
Holics és Tata. Bp. 1966
52. o.

Holicsi ismeretlen mester

Vágtató magyar huszár. Szines kisplanfika
Holics. 1760 körül
Bp. Iparművészeti Múzeum Ltr: 3785. magasság 24,3 cm.
Ekete-fehér repr.

Kiss Ákos: Barokk fajansszművészet Magyarországon.
Holics és Tata. Bp. 1966
52. o.

Holicsi ismeretlen mester

Asztali dísz: vízinövényzetből kiemelkedő Triton rocaille-os tálat tart
Holics, 1760-70 körül
Bp. Iparművészeti Múzeum. Ltsz: 2229. magasság 31 cm
Fekete-fehér repr.

Kiss Ákos: Barokk fajansszműcsenet Magyarországon
Holics és Tata. Bp. 1966
52. o.

Holicsi ismeretlen mester

Fontana alakú asztali dísz puttóval.
Sünks. olan barokk modosban
Holics. 1760-70 körül
Bp. Iparművéneti Múzeum. Ltn: 3749. magosság:
30,5 cm.

Fekete-fehér repr.

Kiss Ákos: Barokk fajanszművénet Magyarországon.
Holics és Tata. Bp. 1966
52.o.

Holicsi ismeretlen mester

Sótartó (nő alakkal)

Holics 1760-80 körül

Bp. Iparművészeti Múzeum. Ltr: 2438.
magasság: 17,9 cm

tekete-fehér repr.

Kiss Ákos: Barokk fajansszművészet Magyarországon.
Holics és Tata. Bp. 1966.
53.o.

Holicsi ismeretlen mester

Fedeles kanna: sines dísz, puttó. Lilásvörös, rokokó ízlésű formák

Holics, 1770 körül

Bp. Iparművéneti Múzeum, Ltsz: 2411-a-b, magasság 21,5 cm

Fekete-fehér repr.

Kiss Ákos: Barokk fajansz művészet Magyarországon Holics és Tata. Bp. 1966

50. o.

Holicsi ismeretlen mester

Fedeles kanna: putto, felhőzés, elszórt virágdíszek
Holics. 1770 körül
Bp, Iparművéneti Múzeum. Ltr: 2380. a-b.
magasság 20 cm.
Fekete-fehér repr.

Kiss Ákos: Barokk fajansznűvénet Magyarországon.
Holics és Tata. Bp. 1966.
50. o.

Holicsi ismeretlen mester

Tányér; peremén zöld rekeszdísz, öblén
virágdísz
Holics. 1760 körül
Bp. Iparmű vészeti Múzeum Ltn. 1981. átm. 24 cm
Fekete-fehér repr.

Kiss Ábos: Barokk fajanszművészet Magyarországon.
Holics és Tata. Bp. 1966.
50. o.

Holicsi ismeretlen mester

Tányér: kínai modorú díszítéssel, milánói hatású mintával.
Holics, 1760 körül
Bp., Iparművészeti Múzeum. Ltsz.: 10925
átm.: 22,5 cm
Fekete-fehér repr.

Kiss Ákos: barokk fejanszművészet Magyarországon.
Holics és Tata. Bp. 1966.
49. o.

Holicsi ismeretlen mester

Virágtartó: rokokó ízlésű díszítéssel
Holics, 1760-80 körül
Bp. Iparművészeti Múzeum, Ltsz. 1926. magasság 19,5 cm
Fekete-fehér repr.

Kiss Ákos: Barokk fajansszművészet Magyarországon
Holics és Tata. Bpi 1966
49. o.

Holicsi ismeretlen mester

Fedeles kanna: nincs virágdisszel, rózsaczokorral, madárfej-forma kiöntővel

Holics, 1750-1770 körül

Bp. Iparművészeti Múzeum. Ltsz: 2354 a-b

magasság. 18 cm

Fekete-fehér repr.

Kiss Ákos: Barokk fojansz művészet Magyarországon.
Holics és Tata. Bp. 1966.
49. o.

Holicsi ismeretlen mester

Alátét: nagy készletekben készült

Holics, 1750-1760 körül

Bp. Iparművészeti Múzeum. Ltn: 2077. átm. 61. cm

Fekete-fehér repr.

Kiss Ákos: Barokk fajanszművészet Magyarországon Holics és Tata. Bp. 1966.
49.o.

Holicai ismeretlen mester

Fedele, karma és tál: vasvörös chinoiserie díszítéssel.

Holics 1750-1760 körül

Bp. Iparművészeti Múzeum. A karma ltsz: 2044. a-b, magassága 16 cm; a tál ltsz: 2045. átm. 23 cm

Fehér-fekete repr.

Kiss Ákos: Barokk fajanszművészet Magyarországon. Holics és Tata. Bp. 1966.

50.o.

Holici ismeretlen mester

Asztali dísz: erős rokonságot mutat Pesaro egyes készítményeivel.
Holics, 1760-80 között
Bp. Iparművészeti Múzeum, Ltn: 53.3949. I.
átm. 43,5 cm
Fekete-fehér repr.

Kiss Ákos: Barokk fajansz művészet Magyarországon
Holics és Tata Bp. 1966
50. l.

Holicsi ismeretlen mester

Levesetál: bíborral árnyalt szegély, virágdísz
Holics, 1760-80 körül
Bp. Iparművészeti Múzeum, Ltsz: 53.1894.I.2,
magasság 21 cm
Fekete-fehér repr.

Kiss Ákos: Barokk fajansz művészet Magyarországon
Holics és Tata. Bp. 1966
50. o.

Holicsi ismeretlen mester

Tál magyar huszár alakjával
Holics, 1770-1780 k.
Bp. Magyar Nemzeti Múzeum. Ltsz.: 1940.25.
34,5 x 48,5

Abonitón színes reprodukció

Kiss Ákos: Barokk fajanszművészet Magyarországon.
Holics és Tata. Bp., 1966.
49. o.

Herlici ismeretlen mester

Tál: színes virágdísszel, strasbourg-i minta nyomán
1750-65 között
Bp. Iparművészeti Múzeum, ltsz: 7208 átm: 38 cm
Reprodukció, színes

Kiss Ákos: Batthyány fajanszművészet magyarországon
Herlisz és Tata. Bp. 1966.
48. t.

Holicsi ismeretlen mester

Tálca: chinoiserie jelenetel
Holics, 1760 körül
Bp., Magyar Nemzeti Múzeum. Az Andrássy gyűjteményből
Lt.: 61.2186. 71x86 cm
Szines reprodukció

Kiss Ákos: Barokk fajanszművészet Magyarországon.
Holics és Tata. Bp. 1966.
48. o.

Holicsi ismeretlen mester

Gömb alakú fedelés váza: rocaille keretben, romtájás festéssel

Holics, 1770 körül

Bp. Iparművészeti Múzeum, Ltsz: 2410. a-b

magossága 13 cm

Színes reprodukció

Kiss Ákos: Barokk tajanszművénet Magyarországon. Holics és Tata. Bp. 1966.

48. b.

Holicsi ismeretlen mester

Nepomuki Szt. János-szobor (a talapzat lila márványozással felhőzött, két kis angyallal, bibornímű rozmtájas festéssel
Holics, 1760-1770 körül
Bp. Iparművészeti Múzeum, Ltsz: 3769. a-b
magosság 37,5 cm
Színes reprodukció

Kiss Ákos: Barokk fajansz művészet Magyarországon
Holics és Tata. Bp. 1966
48. o.

Holicsi ismeretlen mester

Fedeles kanna és tányér: Castelli mintával. (Lovas alak folyóban, fájban) Reprodukció, színes
1750-60 körül
Bp. Magyar Nemzeti Múzeum. A kanna ltsz: 1939, 65. a, magossága 22 cm
a tál ltsz: 54. 321, átm.: 25 cm

Kiss Ákos: Barokk fajansz művészet Magyarországon Holics és Tata, Bp. 1966.
48. t.

HOLIK Bertalan építész (Nagyvárad)

1782- Sarkadkeresztúr,reft.,

VÁRADY József: Tiszántúl református templomai. I-II. köt. Debrecen [Sajószentpéter] : Borsodi Református Egyházmegye, 1991 368-369.,il

HULICH Bertalan épitész

Sárrétudvari, ref.t. 1765-66

VÁRADY József: Tiszántúl református templomai. I-II.köt. Debrecen [Sajószentpéter] : Borsodi Református Egyházmegye, 1991 371., ill.

Holitscher Róbert

épitén

szül Budapest 1871.

okl. mjert 1894

Nérjegyz. Műegyetem 9 l.

MDK

Holitscher

építész

Építő Ipar, 1909, 7.sz. 62 l.

M. D. K.

HOLITSCHER

és Bloch építész

Budakeszi u. 24. sz. villa kibővítése 1940-ben

Budapest müemlékei II. Ep. 1962. 539. l.

MDK

Holitscher építész

Magánép. Épitő Ipar 1909. márc. 7. 94. 1.

Loo, Rókus

Bloch és Holitscher

építő cég

kivételezte Ullmann

Gyula műépítészi ter-

vei az alábbi templom

1900-ik évi restaurálási-

nál

Parcel József:

Az óbudai izraelita

templom restaurálá-

sának története.

Bp. 1901. 11. l.

Genthon AZEFK, 13—14. l. (18. kép.) — Lepold—Lippay 37. l. — Lepold Katalógus 41. sz.

KEHELY,

aranyozott ezüst, vésett dísszel. Talpán Krisztus feje, Sz. Mária feje és a négy evangélista ülő alakja. A szár felső részén: AN. 1656. Reneszánsz stílű.
Mag. 15·5 cm.
Magyar munka, 1590 körül.
Síma ezüst paténával.
Csere az újbarsi plébánia-templomtól, 1913.
Lepold Katalógus 44. sz.

GYŰRŰ,

aranyozott ezüst, nyolcszögletű fejében címer, kétoldalt két kéz.
Átm. 3 cm.
Magyar munka, 1600 körül.
A szentjobbi apáté volt.
Vétetett a műkereskedelemből, 1937. Lepold Antal ajándéka.
Lepold Katalógus 66. sz.

KEHELY,

aranyozott réz, újabb cuppája aranyozott ezüst. Talpán bevésve Ecclesiae de Somlio Ano 1602.
Mag. 23 cm.
Magyar munka, 1602.
Lepold kanonok tulajdona.

KEHELY,

Holitscher Róbert

építész

gyűjtemenyét aukcio-
náltátta 1917-ben

tród

Az Ernst-Muzeum
Aukciói. I. Holit-
scher Róbert építész
gyűjtemenye. Bp. 1917.

Barabás Miklós

Budapest 1910 ápr. 10.

(Barabás Miklós)

(Művészet 1910. 273. l.)

Leó
Bloch és Holitscher
Róbert

Bloch és Holitscher építészek
és építőmesterek, VII. Akácfa-u. 50.
227-261

Bpest 1940. szept.
1942 jan.

Holitscher Robert

épitész

1907. VII. Akácfa utca

54.

HOLITSCHER Róbert gyüjtő

— Mély fájdalommal tudatjuk, hogy **Holitscher Róbertné** szül. **Lumbe Berta Mária** életének 95. évében 1990. december 9-én elhunyt. A gyászoló család, barátai, ismerősei. Minden külön értesítés helyett. X

— Szomorú szívvel tudatjuk, hogy

ných umelcoch (a platí to čiastočne aj o stavebných remeselníkoch) stretávame sa však aj s ťažkosťami iného druhu. V posledných storočiach feudalizmu bolo, ako sa vo všeobecnosti vie, častým zvykom používať dve i viac krstných mien (Ján Juraj, Jozef Kajetán Ignác a pod.). V archívnych prameňoch sa však všetky krstné mená jednotlivých umelcov alebo stavebných remeselníkov neuvádzajú, resp. sa uvádzajú striedavo, v rôznom poradí a pod. To veľmi sťažuje ich skutočnú identifikáciu, najmä v prípadoch, ak máme o nich iba niekoľko ojedinelých údajov, alebo keď ide o umelcov alebo remeselníkov jednakých priezvísk. Tak napr. nie sme si zatiaľ celkom istí, či levočský maliar Gottlieb K r a m e r, spomínaný v rokoch 1725 a 1727 v Levoči, je totožný s Jonášom Gottliebom Kramerom, uvádzaným po roku 1746 v Prešove, najmä keď nemáme zatiaľ správu o jeho presťahovaní sa na nové pôsobisko. Takýchto prípadov je viacej a na príslušných miestach na ne upozorňujeme. Ďalší umeleckohistorický výskum však aj tieto nedostatky nepochybne odstráni.

Podobnú ťažkosť pri identifikácii jednotlivých výtvarných umelcov i stavebných remeselníkov spôsobuje aj nejednotnosť a rozdielnosť zápisov ich priezvisk (prevažne od konca 16. storočia) v písomných prameňoch. Pri príchode boli cudzí výtvarní umelci i stavební remeselníci v novom rečovom prostredí zapisovaní často iba podľa počutia domácich pisárov, a tak zápisy ich mien sú často veľmi skomolené a vzdialené od ich skutočnej podoby. Tak napr. známy barokový maliar viedenského pôvodu Jozef Z a n u s s i je roku 1766 v mestskom protokole v Trnave, keď mu tam udelili mestské právo, zapísaný podľa nemeckej výslovnosti začiatočného písmena ako *Canuzze*. Niekedy však na zápis mena malo vplyv aj slovenské nárečové prostredie. Tak napr. veľmi plodný pre-

M.D.K.

Holitscher Róbert építész

"A Holitscher aukció az Ernst Muzeumban" cimmel ir a lap az iparmüvészeti gyüjtemény, valamint más müvek aukciójáról.
A gyüjteményben Paál László és Barabás müvek szerepelnek.

Szinház és Divat, Bp. 1917. febr. 25. II. évf. 8. sz. 26. lap

MDK

Holitscher Róbert, ép.
szül. Budapest, 1871-ben

oklevél kelte: 1894

" száma: 968

A m. kir. József Müegyetemen okl.-t, absolut.-t vagy okl.-honositást nyert épitészek névjegyzéke. 1873-1928-ig. ÉI-ÉM. 1931 jan. 15. 17.l.

M.D.K.

Holitzer

A Prager Tagblatt magyar haditudósitók karikaturáit közli amelyről "Haditudósitók karrikaturái" cimmel ad hirt a lap.

Szomory Emil-ről készitett rajz. repr.
Molnár Ferenc- " " " "

Szinházi Élet. Bp. 1916. jan. 2.-9. V. évf.
1. sz. 13. l.

N.D.K.

Holitcher Robert, épitéz

Bloch Leóval közösen készített terve a pápai ref. fő-gimnázium pályázatán második díjat nyert.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1894. XV. évf.

febr. 13. sz. 3 old.

Holitscher Róbert
építész

meyernek formanyelve is mindvégig barokkos maradt, bár nem rajta mult, hogy nem sikerült neki Meissen uralkodó rokokódivatjához alkalmazkodni. Puttóinak formai megjelenés tekintetében semmi közük sincs a meisseni amorettekhez, Bécs késői barokk müvészetében, a kőplasztika gyermekalakjai között sokkal könnyebb rokonaikra akadni. A Holitscher-gyüjteményben egy ilyen puttó delfinen lovagol (111. sz.), mások az évszakokat jelképezik (452. sz. és két csoport: 422. és 487. sz.), vagy allegorikus csoportokat alkotnak (417. sz.). Ebben az időben Niedermeyernek alkalmasint olyan müvek alkotásában telt legnagyobb öröme, aminők a párosával fa előtt ülő istenek (423. és 425. sz.) a hatásos katonai apoteózis (432. sz.) vagy a sokalakos Herakles-csoport (416. sz.), melyen a hőst az Olimpuson négy nimfa fogadja. Egészen barokkosak e darabokon a magas áttört sziklatalapzatok is, melyeket néhány rocaille-volutával ékesitett. Lassanként azonban a müvésznek le kellett vetnie az antik köntöst, s ekkor azután alakjai egyenként vagy csoportokban, évszakok gyanánt vagy más allegorikus értelemben, a kor szines, kacér viseletében jelennek meg (457., 459., 469. stb. sz.),

Már Niedermeyer előtt is volt a gyárnak egy mintázómestere, kit talán még Du Paquier-től vettek át. Ettől való az Auersperg Ferenc József herceg tulajdonában (Schloss Slatinan bei Chrudim, Csehország) levő nagy figurális vadász-asztaldisz, s ennek kell tulajdonitani a vágtató lovon ülő pompás magyar huszárt is (439 sz., cimkép). E szobrocskát eddig nem ismertük, mintázásában számos friss, egyéni vonást találunk.

Éppen ilyen unikumnak bizonyul az évszaksorozatból való, szélesen mintázott büszke Európa is (420. sz.). 1750 táján készült és már kék jegye van. Az ábrázolást a szakemberek jól ismerik, az attributumok — a ló éppen ugy, mint a kormánypálca, a paletta, az evező, az ágyuk stb. — a kor szigoru szabályai szerint szinte szükséges tartozékai az alaknak s a modelleur azokat akárhány metszeten megtalálhatta. Ám Európánknak mindamellett bizonyos egyéni jellege van, ugy, hogy jelentékenyebb mestert kell számára keresnünk. Niedermeyerről nem lehet szó, de ott van Ludwig v. Luck, kit Meissenből hivtak mintázómesternek Bécsbe, hol azonban csak egy-két hónapig maradt. Lucknak egy jelzett müve, egy „Ősz" a szentpétervári Eremitage-ban, Európánknak oly közeli rokona, hogy a pompás szobrocskát azt hiszem teljes joggal tarthatjuk e művész munkájának.

A bécsi rokokó legvonzóbb és legkedveltebb alkotásai közé tartoznak a kikiáltók („Cris de Vienne"). E kecsesen mozgó figurákat többnyire szeretetteljes gonddal festették ki, öltözetük divatos, az asszonyokon gyakran látjuk a kor viseletére jellemző krinolint. A Holitscher-gyüjteményben nem egy van belőlük: a csinos parókakészitő és a fodrásznő (511. és 512. sz.), a szakács (426. sz.), az optikus (428. sz.), a tót flakonárus (427. sz.). Legkedvesebb a finom, diszkrét bécsi polgárasszony magas merev aranyfőkötőjében, vesszőparipán lovagoló gyermekével (444. sz.). Én e bájos alakokban szintén Niedermeyer mintáit látom, mert számos stilbeli tulajdonságban megegyeznek a biztosan tőle származó korai darabokkal. E véleményemet főként a ruházatnak mintegy késsel vágott ráncaira alapitom, melyek a két csoportban azonosak és a nagyplasztikából vétettek át.

Grassi modorának rafinált báját kitünően illusztrálja a 419. sz. csoport: társalgó hölgy és gavallér egy gyermekalakkal. A gyár festetlenül adta ki, mint a mester legtöbb e fajta müvét. Grassi kisebb mintáiból, a finom érzéssel megalkotott csinos és kecses gyermekalakokból, melyek 1778—80 táján készültek, szintén számos darab van a gyüjteményben: negédes lánykák és fiucskák, amint az alvó Ámorral kedvesen ingerkednek (115. és 453. sz., azonos minta az állványon más-más diszszel) vagy egymással enyelgő játékot üznek, a nagyokat utánozva nemcsak öltözetükben, de foglalkozásaikban is (160., 523., 524., 421. és 442. sz.). Egy fehér csoporton az előtérben ül a kis müvész, — mennyi báj van abban, ahogyan a kis porcellan-figurán nagyvigyázva dolgozik! A kicsi figura ismert bécsi minta, elegáns álló gavallér kora viseletében.

Grassi korai művei közé szeretném sorozni a rongyos dudás finoman megmintázott szobrocskáját is (139. sz.). Efféle tipusok a XVIII. sz.-nak majdnem valamennyi porcellángyárában előfordulnak, edényekre festve is. A kor kedvelte ezeket a rongyos, groteszk alakokat, e vándorló muzsikusokat és kalandorokat, kiket végső elemzésben alkalmasint Teniers, Brouwer és utánzóik képeire kell visszavezetnünk.

Troppau, 1917 január 23.

Dr. BRAUN E. W.

ELŐSZÓ.

HOLITSCHER RÓBERT műtárgyainak árverése lesz az első eset arra, hogy egy nagy magyar gyüjtemény keletkezésének és kifejlődésének szinhelyén kerül a nemzetközi műpiac vásárló közönsége elé. Ez az esemény, melyet a budapesti gyüjtők és műbarátok bizonyára teljes értéke szerint fognak méltányolni, összhangban van a gyüjtési szenvedélynek a magyar birodalom fővárosában való s különösen az utolsó évek folyamán erőben és terjedelemben egyre növekvő térfoglalásával, mely javarészben nyilván azon tetterős, nagytudásu és kitünő müveltségü férfiu fáradozásának tudható be, ki mint az Orsz. Magy. Iparművészeti Muzeum igazgatója legelső sorban volt arra hivatva, hogy a műbarátok érdekeit támogassa és képviselje.

E férfiu RADISICS JENŐ miniszteri tanácsos volt, kit az irigy sors alig néhány héttel előbb ragadott el közülünk, mint ez az aukció, melynek előkészitő munkálatait annyi rokonszenvvel szemlélte, kezdetét veszi. E téren való mélyrehatható tudásával egyedül ő volt képes muzeumában azt a két pompás kiállitást — 1908-ban az Amateur-, 1912-ben a Kisplasztikai kiállitást — létrehozni, melyeknek anyaga nagyrészt a magyar magángyüjtemények kincseiből került ki. E két kiállitáson lépett a modern magyar gyüjtő tipusa teljes fejlettségében a nyilvánosság elé, s a magángyüjtők száma azóta csak szaporodott. Hogy ezek között bő ismeretekkel rendelkező és a fejlődést a legkivánatosabb irányban befolyásoló férfiak vannak, azt mindenki tudja, aki a viszonyokkal e téren ismerős. A Holitscher-gyüjtemény eredeti célja az volt, hogy különböző finom régi műtárgyakat dekorativ célzattal izléses egységgé forrasszon össze. Azért találunk benne képeket, egy falkárpitot, mindenféle előázsiai csomózott szőnyeget, butorokat, órákat, szöveteket, vitrinákat, ezüstöt és üvegeket. Tudjuk, hogy a vitrinák megtöltésére mi sem alkalmasabb, mint a porcellán, a miniatürök és a bijouterie művészetének százféle bájos alkotása: zománcos aranyszelencék, ékszerforma órácskák, láncok stb. Lassanként azonban a tulajdonos szivét egészen meghóditották a porcellánok. Ettől fogva teljes energiáját e csoport gyarapitására forditotta, mely ma kerek ezernél nem sokkal kevesebb darabból áll. Ezek főként bécsi porcellánok, figurák, szoborcsoportok, csészék a gyár művészi fejlődésének valamennyi korszakából.

E gazdag bécsi gyüjteménynek mintegy előjátéka gyanánt Meissen és a délnémetországi gyárak plasztikai alkotásai s velük egy-két edény jelennek meg előttünk. Élükön egy kiváló gonddal mintázott nagy dombormű áll vörös Böttger-kőcserépből (552. sz.), apostol mellképével, mely világosan elárulja, hogy mintaképét az olasz barokkművészet szolgáltatta. Ez a legnagyobb efajta dombormű s ugyancsak ritka darab. A drezdai porcellán-gyüjteményben megvan, de a Lanna-gyüjteményt leszámitva, a műkereskedelemben tudtommal csak egyszer volt található. Igen figyelemreméltó a gazdag Herold-féle diszitéssel — kartusokba foglalt kinai alakokkal és tájképekkel — ékes meisseni hordó is (562. sz.). A minta az irodalomban ismeretes, F. H. Hoffmann publikálta a Bayerisches Nationalmuseum porcellánkatalógusában; Münchenben persze megvan hozzá a pompás figurális barokktalapzat is. Meglehetősen korai, alkalmasint Lücke mintázómesterre visszavezetendő, mintákat reprezentál két szobrocska: az erőteljesen megformált groteszk ivó (575. sz.) és az élénk táncmozdulatban előttünk álló gavallér órával (570. sz.). A meisseni plasztika virágkorából, Kändler idejéből, meg kell emliteni az olasz komédiások kisebbik sorozatát, melynek mintái Riccoboni munkájának metszetei után készültek (563—565. sz.); ezekhez a későbbi, Marcolini idejéből való, sorozatból még egy komédiás járul (641. sz.).

Több

Ernst Múzeum aukciói

I. 1917.

Említést érdemelnek még egyéb Kändler-féle minták is: a „doktor kalappal és majommal", hogy az 1765-iki meisseni árjegyzék szavait használjuk (638. sz.), a szerelmes pár (708. sz.), Apolló és a muzsák (633—37. és 716. sz.), a földrészeket ábrázoló sorozatból a lovon ülő Európa (588. sz.), azonkivül mindenféle árusok, puttók és allegorikus alakok. A gyüjtők körében nagy kedveltségnek örvendenek a XVIII. sz. második feléből származó állatok, melyekben a Holitscher-gyüjtemény különösen gazdag. A ludwigsburgi porcellánok közül megemlitendő egy ritka szoborcsoport az évszakok körben ülő alakjaival (672. sz.), a kis vadászkürtös (668. sz.), főként azonban az előkelő vadászt és vadásznőt ábrázoló pompás nagy szoborcsoport (680. sz.) karcsu, finomtestü alakjaival; ez utóbbinak bekarcolt jelzése: Elss, megvan a stuttgarti Altertumsverein példányán is. E fontos darab mesterének alkalmasint Beyer tekintendő, a gyár főmodelleurje, kinek szerzőségét bizonyos e darabbal rokon mitológiai szoborcsoportokra vonatkozólag adatok bizonyitják. Meisseni minták után HÖCHST-ben, a gyár első idejében, készült két évszakot ábrázoló barokk mellszobrocska (700. sz.), az „Ősz"-ön bekarcolt mintázóbetük, a „Tél"-en a korai vörös kerékjegy látható.

A bécsi porcellán első korszakát, melyben a gyár Du Paquier tulajdona volt, néhány jellegzetes, aranynyal élénkitett „schwarzlot"-festésü darab képviseli: egy tál (130. sz.), melynek romos tájképét alkalmasint Helchis festette, egy ovális tálcából és nyolc csokoládés pohárból álló igen ritka készlet (138. sz.) finoman, ecsethegygyel festett épületekkel, japáni virágokkal és „Laub- und Bandelwerk"-frizekkel, — mint festő legelőbb W. Anreiter jöhetne tekintetbe — végül egy kétfogós kerek tálca finom „Laub- und Bandelwerk"-frizekkel (497. sz.). Az utóbbihoz tartozó tálka (498. sz.) födelét ülő török alakjával kell elképzelnünk, amint az a hamburgi és a drezdai muzeumban látható; itt a födél hiányzik.

E korai darabokhoz nehány rokokó-edény csatlakozik, főként azonban a csészék hosszu és diszes sorozata, a Sèvres-utánzatok korától, tehát mintegy 1780-tól, kezdve egészen a XIX. sz. közepéig. Különböző tipusai ezek a nagy gonddal és változatossággal dekorált ajándékcsészéknek. Diszitésük domboru aranyozás, szines groteszkmotivumok, hol egyszinü (u. n. camaieu), hol tarkafestésü medaillonok, melyekben történeti, mitológiai vagy allegorikus ábrázolásokat látunk, néha arcképek (l. Ferenc császár arcképét magyar uniformisban: 400. sz.), máskor látképek, melyekhez a motivumokat Bécs és környéke szolgáltatják, sokszor gazdag naturalisztikus virágkompoziciók. Különösen figyelemreméltó izlésről tanuskodik egy korallvörös frizzel diszitett ovális tálca (u. n. cabaret), közepén két ifju főhercegnőnek Füger modorában 1800 táján festett mesteri miniatür-arcképével (503. sz.).

A legfőbb értéket a Holitscher-gyüjteményben, mint már emlitettem, a bécsi figurák és szoborcsoportok képviselik, melyek egyforma gazdagságban mutatják be a gyár plasztikai müvészetének mindhárom főkorszakát. Kezdetben J. J. Niedermeyernek, az első modelleurnek, élettől duzzadó, erőteljes késői barokk izlése uralkodik, később a XVIII. sz. második felének kecses rokokó-alkotásai kerekednek fölül, melyekből Niedermeyerre életének későbbi szakában jókora rész jut, az utolsó korszakot pedig a Louis XV.-stilus elegáns, izig-vérig bécsi mintái jellemzik, melyeknek mesterét Grassiban kell látnunk, ki — mint Niedermeyer — a bécsi akadémiát járta. Valamint Niedermeyer nem tagadja meg művészetében azt az erős befolyást, melyet mestere, Donner Raffael, gyakorolt rá, ugy, hogy a tanitvány egyik mitológiai alakja, Páris az almával, stilkritikai összehasonlitások alapján, metodológiai szempontból egészen helyesen, Donnernek volt vindikálható: ugy Grassi is mélyreható, döntő benyomásokat kapott tanitójától, Beyertől, kinek ludwigsburgi mintáiról már megemlékeztünk, s alkotásai e benyomásoknak köszönhetik megragadó stilbeli biztosságukat és történeti valószerüségüket.

Niedermeyer plasztikai művészete — különösen annak korai része — a Holitscher-gyüjteményben kitünően tanulmányozható. Az akadémiai tanitás menete oly erős és markáns egyéniség vezetése alatt, aminő Donner volt, a növendékeket következetesen és egyenletesen vitte fölfelé. Irányára jellemző, hogy az egyes minták a késői barokk-kor szobrászműhelyeinek gondolatköréből származnak és alapos dologbeli képzettségről tanuskodnak. Kändlernek, a legnagyobb meisseni mintázómesternek, életéből jut eszünkbe egy kedves vonás, ki „beletanulandó a nehéz mitológiai költők magyarázatába, Weisse magisztertől naponként leckét vett." Nieder-

Holjac Zanós

ejpitész

Lasd Pilar Martin

ejpitészt

MDK

Holkáné, Grósz Mária
öntőnő

A Zsolnay-gyárból más beosztásba került
"érdemes dolgozó"

Mész- Cement- Üvegiparnál személyz. oszt. vez.
lett.

79.o. 51. jegyz.
NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár művészete.
Pécs. 1959.

MDK

Holl

A pozsonyi vár egyik épitésze.

Mencl, Václav - Menclová, Dobroslava: Bratislava. Stavebni obraz mesta a hradu. Praha 1936 képekkel.

HOLTZEY, Johann Georg

Fogarasi Pap Józef 1782

Husár: Szemési érmek. Bp. 1999.
Nr. 402-405.

Ø Holl

milyen mnoés ?
milkor ilt ?

l.

Hoffmann Porsony

23. l.

Holl Ádám

aranyműves

1847-ben mester Pesten,

1849-ben szegedi

Horváth Szentpéteri

253 l.

S.NIBALDI I

Holl Ádám Pest. Ar.

Szül.: Hanau, 1807. Valószínűleg Holl János családtagja. 1842. I. 6. mester. 1849-ben említve utoljára.

Művei:
Nem ismertek.

Irodalom:
BFL IX/14 Meisterbuch. 1849. I. 6.; Horváth H.: I. 251. p.

270

Pest - Buda 1977

Holl Adolf Kornél,
stahlbergi

szül. Budapesten 1893 nov.
11. Reál érettes.
1915/16. I. elsőéves művész-
nőv. Radnai Béla, Pilch D.
1915/16. II. elsőéves u. o. de
kimaradt.
1917/18 II. másodéves Strobl
Alajosnál nem jász.
(szül. 1892 nov. 11)

1

Hans Albert Holl

vezi át Giovanni Battista Carlone-től a pozsonyi várpalota építését.

Voit Pál: A barokk Magyarországon, Budapest, 1970. 152 l

181

Hans Albert Holt

azonos Johann Albertal-al,

eredetileg Giovanni Albertalli-val.

Voit Pál: A barokk Magyarországon.

Budapest, 1970. 152 l

181

Hans Albert Holl

Pozsonyban halt meg 1667-ben.

Voit Pál: A barokk Magyarországon,
Budapest, 1970. 152 l.

181

Holl, Hans Albert

építész XVII. sz.

a pozsonyi varon való

építkezése –

Arnos Albertal Jánossal. Dreger M.

állapította meg a név

fenti formáját. Ezen

a neven tárgyalja

az alábbi mű is –

Menclová, Dobroslava.

Hrad Bratislava.

Bratislava 1936.

36. l.

Kedves Barátom!

Az elnökletem ala
EGYESÜLET évi közgyülésével k
délután 6 órakor az Iparmüvés
disztermében nagyobbszabásu m
az olasz nemzet iránt s ezen
let is résztvesz. Nagyon örve
alatt álló Nemzeti Munkaközpo
legaktivabb testülete, ezen n
tekintettel arra, hogy az ola
helyezte megjelenését. Gyülek
órakor az Iparmüvészeti Muzeu
sősorban a Te megjelenésedre
Szives értesitése

Holl Janos Albert

épitéz

l.

Tölgyesy Pozsony

60. l.

Neolithkori telep. Veszprémi V. 194.

Hans Jacob Holl

ötvös 1642

laid

Mich. Pars. 117

Holl, Hansz Jacob, poksonyi ötvösinas

V. 117.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, VIII., Blaha Lujza-tér 3.
Telefon: 139-292

Holl Imréné

KÖZÉPDUNÁNTULI NAPLÓ

1957 SZEP 18

2

610

Történész Napok Balatonfüreden

1957. szeptember 19—20—21-én

A Veszprém megyei Tanács VB, a Régészeti Művészettörténeti és Éremtani Társulat, a Magyar Történelmi Társulat Déldunántúli Csoportja és a TIT Veszprém megyei Szervezete 1957 szeptember 19—20—21-én Történész Napokat rendez Balatonfüreden.

Megnyitó beszédet a művelődésügyi miniszterhelyettes mond szeptember 19-én, csütörtökön reggel kilenc órakor. Az első nap keretében előadást tartanak: Dobrovits Aladár, a történettudományok kandidátusa, a Magyar Nemzeti Múzeum — Iparművészeti Múzeum főigazgatója, B. Thomas Edit, a Magyar Nemzeti Múzeum — Történeti Múzeum kutatója, Sági Károly, a keszthelyi Balatoni Múzeum vezetője, L. Kovrig Ilona, a Magyar Nemzeti Múzeum — Történeti Múzeum kutatója.

Szeptember 20-án reggel 9 órától előadások következnek „A Balatonvidék, mint a török elleni harc végvidéke", „A balatonszentgyörgyi csillagvár" és „A nagyvázsonyi Kinizsi vár feltárása" címmel.

A harmadik napon, szeptember 21-én szintén több előadás szerepel műsoron. Zárószavakat Páldi Róbert, a Veszprém megyei Könyvtár vezetője mond. Este 20 órakor séfahajózás következik a füredi kikötőből Balatonkenesére. A lampionos hajó vendégei résztvesznek a kenesei csata 250 éves évfordulója emlékére elhelyezett emléktábla leleplezésének ünnepségén is.

Nagy az érdeklődés a veszprémi vár ásatásai iránt

A Hungler József tanár kezdeményezésére megkezdett veszprémi vár ásatásai mind szélesebb körben ismeretesek. Az illetékes szakemberek már a kutatások kezdete óta figyelemmel kísérik a feltárásokat. A Bakonyi Múzeum köré csoportosult kutatók munkáját már eddig is megtekintették: Gerő László, Encli Géza, az Építésügyi Minisztérium műemléki csoportjának osztályvezetői, Genthon István, a Szépművészeti Múzeum osztályvezetője, Csemeghi József, az Iparművészeti Főiskola professzora. Az ásatásokat régész részről három hete Holl Imréné, a Budapesti Történeti Múzeum muzeológusa, a budai várásatások egyik kutatója végzi.

Világ proletárja

Mai számunkból:

Költők nyomában — Somlón
Vaddisznóhajsza
A testvéri országok életéből
A Megyei Totó első száma

Faluról — falura

Három silótöltő gép dolgozik Malomsokon

Jól halad a silózás Malomsokon, a pápai járás legnagyobb állattartó községében. Ebben a faluban 3 silótöltőgéppel dolgoznak. A tervek szerint kb. 150 termelő fog silózni. A gazdák mintegy 80 százaléka rendelkezik silógödörrel.

Zöldell már az őszi árpa Tapolcán

A tapolcai Vörös Mező Tsz idejében hozzáfogott aratás után a talajmunkák elvégzéséhez, hogy korán tudjon vetni is.

— Korai vetés, a jó termés titka — mondogatták és dolgoztak szorgalmasan. Ma már 65 kat. hold földön zöldell az őszi árpa vetés, a rozs is a földben van és a búza alá is előkészítették a talajt.

Értekeztek a falura került munkások

Két évvel ezelőtt több termelőszövetkezetbe az iparból, vagy

Ø Holl, Elias

augsburgi épitém

XVII sz

l

Forum

1935. 135. l.

Többemlitvé

Filarszky Nándor VII. 284.

Holl, Elias

épitre

XVII. 57

l.

Forum

1935, 178 p.

Holl, Elias

épitéss XVII.n

l.

Forum

1935. 221. l.

tobbször

cuilitol

Kőkori cserépbögre IV. 50

Holl Elias

épített

XVII. n

l.

Hekler Ung.

98. l.

után a keresetbe vett 296 kor. 96 fillér

április hó 1 tól járó 5% kamatai,

ülendő perköltségeknek 8 nap alatt külön-

ében —

égek:

iállítása és

. . . . .	1 kor.	fill.
. . . . .	14 „	„
ányban . .	„	„
/30 fill. . .	2 „ 90	„
/20 fill. . .	„	„
. . . . .	„	„
. . . . .	14 „	„
r. 1/10 kor.	5 „	„
1/2 kor.	„	„
összesen:	36 kor. 90	fill.

Tisztelettel

„KÖLCSEY“
KÖNYVKERESKEDÉSI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Holl Géza, kerámikus, 1939. végbizonyitványt nyert

Iparművészeti Isk. Évk. 1940-1941. Ny. 1942.

33 l.

volt 1901-ben építették.

Felszerelés: Egy harangja Hornung Pestini 1842."

Irodalom: Mocsáry I. 228

R.kat.plébánia.

Helyi adatok szerint 178[illegible]vel, középen enyhe rizali követ, 1 + 2 + 1 ablak nyitott tornáccal. Rossz

MDK

Holl, Albert, Jan, építész

a pozsonyi várpalota ujjáépitésén dolgozott.

A magyarországi művészet története. I. 389.l.
Bpest, 1961. II. kiadás.

M. D. K.

Jan Albert Sloll építész

Pozsony, a vár építőjeként ismert

XVII. sz.

Művért. 1952:

Garas Klára: A magyar történelmi festészet a

XVII. szazadban 62. l.

62.

Holl, Jan Albert

építész MDK

Az 1635-ben megjelent királyi rendeletre elkezdett átalakításoknál dolgozott a pozsonyi várpalotán.

Magy. Müv. Tört. I. /szerk. Dercsényi/ 343.

~~Alberthal~~ Holl

~~Ferabosco~~

~~Carlone~~

~~Holl~~

Jadot

Pacassi

Hillebrandt F. A

a pozsonyi vár épitészei

K

[illegible]

Vrod

Mencl, Václav — Menclová, Dobroslava: Bratislava. Stavební obraz města a hradů. Praha 1936.

képerkel

M. E. Ny.

Holl Béla, [építén?]

Egyik tervező.

E. Gy.: Befejezés előtt a Zánkai ú Hörötábor
építése 4.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974 nov. 17

Holl Béla építész

Tervező csoportjának tervét megvették (rajz, repró) az alábbi pályázatok

Ulrich Ferenc: Bölcsődék Orsz. hódszektani Intézetének terv-pályázata, 1969

Nagyok Építőművészet 1970/2 18 old.

Építészet, világi

diszkapu, Pozsony, Elias Holl

Forum, 1935. 219.

J.H. Csákós: Augsburgs künstlerischer Einfluss auf Pressburg.

Epitészet, világi
pozsonyi vár, gót és reneszánsz, Elias Holl

Forum, 1938. 1-2.

Für unbedingte Erhaltung der Pressburger Schlossruine.

Holl Eliás, épitész

Forum, 1935. 219.

J.H. Csákós: Augsburgs künstlerischer Einfluss auf Pressburg.

Holl Elias, épitész

Forum, 1935. 219.

J.H. Csákós. Augsburgs künstlerischer Einfluss auf Pressburg

Holl Elias, épitész

Forum, 1938. 1-2.

Für unbedingte Erhaltung der Pressburger Schlossruine.

Holl, Elias építész Zok

Augsburgi építész. A „Jesuitenresidenz" valószínű építője. (1630.). (Ma (1930-as évek) a szlovák Komensky egyetem főépülete.)

Hollnak valószínűleg szerepe volt a Vár felújításában is.

30., 52., 65. lap

Franz, A. R.: Pressburg, die ehemalige Hauptstadt...
Berlin-Stuttgart, 1935. 83. l. 12. t.

HOLL, Mert Tönnves

17. sz.

WAB 100. 195.

elé

felé

elé

4

MDK

Holl Géza, kerám.

Iparm. Isk. Évk. 1934-36.
43.1.

(Holl Imre)

építész? nem műtört.

↳ Világi építészet legkorábbi ábrázolása budai kályhacsempén.

Építés – Építészet

1950. 6 sz. 419–420. l.

Képekkel

31. jan. 15.

Budapest, 19.....
IV., Eskü-út 3.

l t M u n k a t á r s u n k !

LEXIKON első kötetei az olvasóközön-
fogadtatásban részesültek és a sajtó-
itikát kaptak.
k azzal, hogy ez a kedvező fogadtatás
érdeme és nekik köszönhetjük, hogy a
immár biztositottnak látszik.
vatalunk elhatározta, hogy a lexikon
ének csekély jeléül leszállitja

Holl Imre

MDK

Mátyás király nyéki kastélya. /Vörös-hadsereg utja 78/.

Az ásatásokat Garády Sándor végezte 1931-42-ben. ~~1944~~ 1956-ban // Holl Imre ellenőrző ásatásokat végzett.

Repr.: a II. épület.
142. kép.
az I. épület pincéje.
145. kép.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.
76.1.

I 146

Illyefalvi: Pesti és budai polgárok 1686-1848.....l.

Név: Hall Frances

Foglalkozás: arany lemezverő

Szárm.hely: Prága

Hitfelekezet: R.K. Csal.állapot:

A polgárjog megszerzésének időpontja: 1781.V.14

A polgárjogért fizetett összeg forintban: 10

Holl János idb

ötvös

Pest. 1820 kan mester,

1845. utoljára emlitve

Horváth Kentpéteri

253. l.

Holl János id.

ötvös

1831 febr. 19 Pest

Hessen Hanauból jött.

Kapmagyarországötvösök. 36 l.

an tünteti fel a jobbról látható
hullámok csapkodva törnek meg.
n itt-ott fák dinlenek. Az ég-
z Albert Wenk, 05 k.

- Lelt.sz. 4489.-- Értéke 500 K.--
12 márczius 9-én (621-913).-- A Ma-
1-913).-- ~~Átvétetett 1913 április~~
1914 márczius 30-án (245-914).

83

Holl János id.

ötvös

1828 Pest Belváros

Kapumagyarornötvösök 36 l.

1 és a hegyek aljában fekvő

ábrázolva, hogy míg a jobbról lévő
község félhomályban látható, ad-
képező Alpok csúcsai fényben tün-
felése alól bálra: G. Carozzi.

t.sz.4490.-- Értéke 4000 K.--
12 márczius 9-én (621-913).-- A Ma-
1-913).-- ~~Átvétetett 1913 április~~
1914 márczius 30-án (245-914).

84

Holl Tanos idb.

Otvos

1822. Pest.

Vojd 175. l.

~~Breuer Armin V. 190.~~

Holl János ifi

otvös

H. János otvös fia.

1843 ban sabadult fel,

1864-ben még emlitve.

Horvath Szentpéter

253. C

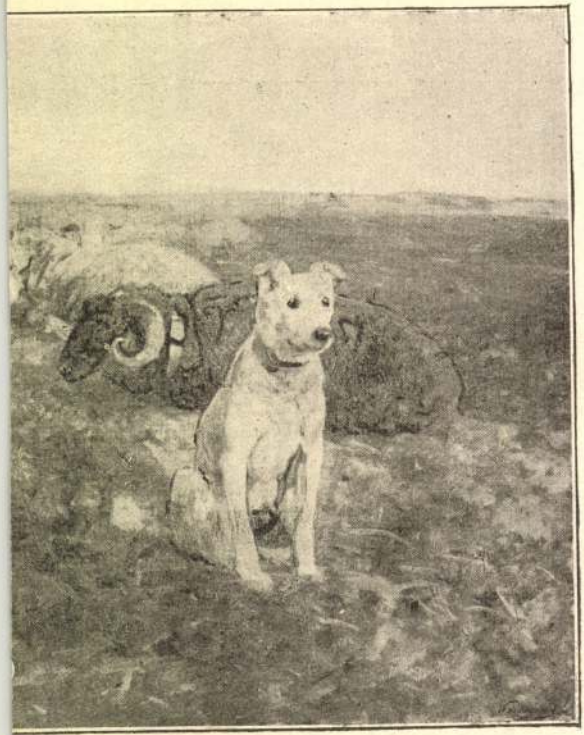

CH. Az elsõ napsugarak.

Pest. A

Holl János

Hanauból (Hessen) jött. 1820. V. 14-én mester. 1828-ban Pest Belvárosáb A mutatható ki. 1831. II. 19-én kapott pesti polgárjogot. Műhelye 1842-ben Herrengasseban volt. 1845-ben utoljára említve. *Inasa:* 1820. IX. 3. Stangel A 5 évre; 1823. XII. 8. Dambach Antal 5 évre; 1827. VII. 14. Kupick(a?) Já 5 évre; 1832. Zchesdorf Károly 5 évre; 1824. XI. 15-től számítva; 1833. VI. Holl Vilmos.

Művei:
Nem ismertek.

Irodalom:
BFL IX/14 Meisterbuch 1820. V. 14.; Horváth H.: I. 257. p.; Wegweiser: 1842.; Illyefalvi—Pallós; Kapossy: 275. p.; A. B.: 32., 36a., 38., 41a., 44a. p.

Pest-Buda 1977

Pest. Ar

Ifj. Holl János

Holl János fia. 1843-ban mester. 1864-ben még említve.

Művei:
Nem ismertek.

Irodalom:
Horváth H.: I. 251. p.

Pest - Buda 1977

Holl Kristóf

Pest. Ar.

Valószínűleg a Holl család tagja. 1868-ban említve utoljára.

Művei:
Nem ismertek.

Irodalom:
Horváth H.: I. 251. p.

Pest-Buda 1977

gári tagozat) **dr. Tóth Ferenc**nek, a makói József Attila Múzeum nyugalmazott igazgatójának;
• *a Magyar Köztársasági Arany Érdemkeresztet* **Schlier Lujzá**nak, a tápiószelei Blaskovich Múzeum tárlatvezetőjének.

Ugyancsak az Iparművészeti Múzeumban vették át *Görgey Gábor* miniszter úrtól
– *a Móra Ferenc-díjat:*
• **Deákné dr. Füvessy Anikó** néprajzos-muzeológus, a tiszafüredi Kiss Pál Múzeum igazgatója;
• **dr. Cseri Miklós** néprajzos-muzeológus, a szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum főigazgatója;
• **dr. Garam Éva,** a Magyar Nemzeti Múzeum régész-muzeológusa;
• **Kőrösiné dr. Ember Ildikó** művészettörténész-muzeológus, a Szépművészeti Múzeum osztályvezetője;
• **Stemlerné Balogh Ilona** történész-muzeológus, a Magyar Nemzeti Múzeum főosztályvezetője;
– *a Széchényi Ferenc-díjat:*
• **dr. Pintér János** történész-muzeológus, a Magyar Nemzeti Múzeum főigazgató-helyettese.

A köztársasági elnök úr megbízásából *Magyar Bálint* oktatási miniszter a Néprajzi Múzeumban adta át a *Magyar Köztársasági Arany Érdemkeresztet* **Reznák Erzsébet**nek, a ceglédi Kossuth Múzeum közművelődési szakemberének.

Az NKÖM Múzeumi Osztályán vették át a 2002. évi múzeumi *Nívó-díj* jutalmakat:
• **dr. Gonda Zsuzsa,** a Szépművészeti Múzeum művészettörténésze *„A századforduló világa 1900..."* c. kiállítás megrendezéséért és a kapcsolódó kiadványok szerkesztéséért;
• **Kemény Gyula,** a Petőfi Irodalmi Múzeum kiállításrendezője, a Szerb Antal, valamint a Vajda János emlékkiállítások tervezéséért és kivitelezéséért;
• **Berecz Mátyás,** a Heves megyei Múzeumok Igazgatóságának történész-muzeológusa – megosztva **Fodor László**val, a megyei szervezet régész-muzeológusával és **H. Szilasi Ágotá**val, a megyei szervezet művészettörténészével *Az egri vár története* c. kiállítás megrendezésében nyújtott teljesítményükért.

*Nívó-különdíj*ban részesültek:
• **dr. Fejős Zoltán,** a Néprajzi Múzeum főigazgatója és
• **dr. Balázs György,** a Néprajzi Múzeum főigazgató-helyettese, az „Időképek" c. kiállítás és a kísérő programok megszervezéséért.

Megragadva az alkalmat, itt adunk hírt egy, előző lapszámunk zárása után történt kitüntetésről is.
Dr. Batári Ferenc művészettörténész-muzeológus, az Iparművészeti Múzeum főosztályvezetője – a Sándor Palota enteriőrjeinek helyreállításában végzett kiemelkedő munkássága elismeréseként – *a Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztjét (polgári tagozat)* kapta.

Valamennyi kitüntetettnek szívből gratulálunk!

Személyi hírek

NKÖM

Az elmúlt hónapokban megkezdte munkáját a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának új felső vezetése. Ezúton tájékoztatjuk a kollégákat az új referenciaterületekről, illetve vezetőikről.

Miniszter: **Görgey Gábor**
A miniszter kabinetfőnöke: **Kazal János**
Politikai államtitkár: **Kocsi László**
Közigazgatási államtitkár: **Vass Lajos**
Közgyűjteményi és közművelődési helyettes államtitkár: **Koncz Erika**
Művészeti és nemzetközi kapcsolatok helyettes államtitkára: **dr. Schneider Márta**
Gazdasági helyettes államtitkár: **dr. Baán László**
Beruházási és vagyonkezelési helyettes államtitkár: **Ács Tamás**

KÖH

2002. augusztus 21-től a KÖH elnöke *Varga Kálmán* történész-muzeológus. Általános elnökhelyettes *Cselovszki Zoltán* építész. A Társadalmi Kapcsolatok Igazgatóságának kinevezett vezetője *Tamási Judit* régész.

Változások az ICOM MNB-ben

ICOM Magyar Nemzeti Bizottság Elnöksége

Elnök:
Dr. Cseri Miklós, főigazgató
Szabadtéri Néprajzi Múzeum, Szentendre
H-2001 Szentendre Sztaravodai út, Pf. 63
Tel.: (36-26-) 502-503, Fax: (36-26-) 502-502
E-mail: cseri@sznm.hu

Titkár:
Dr. Vámos Éva, kandidátus, főigazgató

Országos Műszaki Múzeum, Budapest
H-1117 Budapest, Kaposvár u. 13-15.
P.O. Boksz H-1519 Bp., Pf. 311
Tel.: (36-1-) 204-4095, Fax: (36-1-) 204-4088
E-mail: vam13378@helka.iif.hu

Tagok:

• **Dr. Balázs György,** főigazgató helyettes
Néprajzi Múzeum, Budapest
H-1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 12.
Tel.: (36-1-) 473-2422, Fax: (36-1-) 473-2421
E-mail: gbalazs@neprajz.hu

• **Berta Judit** PhD, referens
Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma, Budapest
H-1077 Budapest, Wesselényi u. 20-22.
Tel.: (36-1-) 484-7339, Fax: (36-1-) 484-7126
E-mail: judit.varga@nkom.gov.hu

• **Bezzeg Mária,** muzeológus
H-1025 Budapest, Szeréna u. 2/a.
Tel: (36-1-) 326-1810
E-mail: mariabezzeg@freemail.hu

• **Dr. Fűköh Levente,** igazgató
Mátra Múzeum, Gyöngyös
H-3200 Gyöngyös, Kossuth L. u. 40.
Tel.: (36-37-) 311-447 Fax: ????
E-mail: lfukoh@egon.gyaloglo.hu

• **Dr. Páll István,** igazgató
Nyíregyháza-Sóstó, Múzeumfalu
H-4431 Nyíregyháza-Sóstó, Tölgyfa utca 1.
Tel.: (36-42-)479-704, Fax: (36-42) 479-704
E-mail: pallistvan@broadband.hu

• **Dr. T. Biró Katalin,** kandidátus, tudományos főmunkatárs
Magyar Nemzeti Múzeum, Budapest
H-1088 Budapest, Múzeum krt. 14-16.
Tel.: (36-1-) 338-2122, Fax: ???
E-mail: tbk@ace.hu

• **Dr. Vörös Gabriella,** megyei múzeumigazgató
Móra Ferenc Múzeum, Szeged
H-6720 Szeged, Roosevelt tér 1-3.
Tel.: (36-62-) 549-060, Fax: (36-62-) 549-061
E-mail: g_voros@mfm.u-szeged.hu

Gazdasági és adminisztrációs ügyek:
Ferenczi Gáborné
ICOM MNB Titkárság
Budapesti Történeti Múzeum
E-mail: ferenczi.gaborne@mail.btm.hu

A leköszönő elnök *Kócziánné dr. Szentpéteri Erzsébet* a Blue Shield Mozgalom élén kamatoztatja eddigi tapasztalatait.

Továbbképzés

Krámli Mihály, a Közlekedési Múzeum muzeológusa 2002. március 6-án a Pécsi Tudományegyetemen megvédte történelem PhD értekezését: *Magyarország és a cs. és kir. haditengerészet ipari megrendelései, különös tekintettel a fiumei hadihajógyártásra, 1890-1914* címmel. Az egyetem doktori tanácsa 2002. május 21-én summa cum laude minősítéssel doktori címet adományozott.

Állást kínál...

A Közlekedési Múzeum **múzeumi fotóst és restaurátort** keres. Érdeklődés a 273-3840-es telefonszámon Szentesi Zsuzsánál.

In memoriam...

Hollné Gyürky Katalin (1925–2002)

A magyar középkor tárgyi emlékeinek egyik legkiválóbb kutatóját veszítettük el váratlanul folyó év augusztus 3-án. Kata néni életének 78-ik évében hagyott itt bennünket. Derűs, önzetlenül segítőkész személyisége, sziporkázó szakmai ténykedése pótolhatatlanul hiányozni fog a magyar régészet palettájáról. Munkássága Buda középkori topográfiájában, a középkori magyar üveganyagban és számos más témában alapvetőnek számít. Szakmailag igen gazdag életút. Mégis, nagyon sokat szerettünk volna, és nagyon sokat tudtunk volna még tanulni tőle...

A BTM Középkori Osztályának munkatársai

Hollné Gyürky Katalin

2002.

Holl, Michael festői

Petronell és Kismarton vámera
is dolgozott az 1660-as években

Magyarországi reneszánsz és barokk
Akadémiai Kiadó Bp. 1975.

M. Holl

Ø

Holl, Michael

festő

l

Csat Frey Öst Kunstt

XXIV. K

XXVIII, 56, 59. l.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
VEGYES MŰVEK.
294

Otte, Heinrich. Archäologisches Wörterbuch.
Leipzig 1857.

4. 10.

Holl Kristóf

arányunvés

Pest 1868.

Horváth Kentpéteri

253 l.

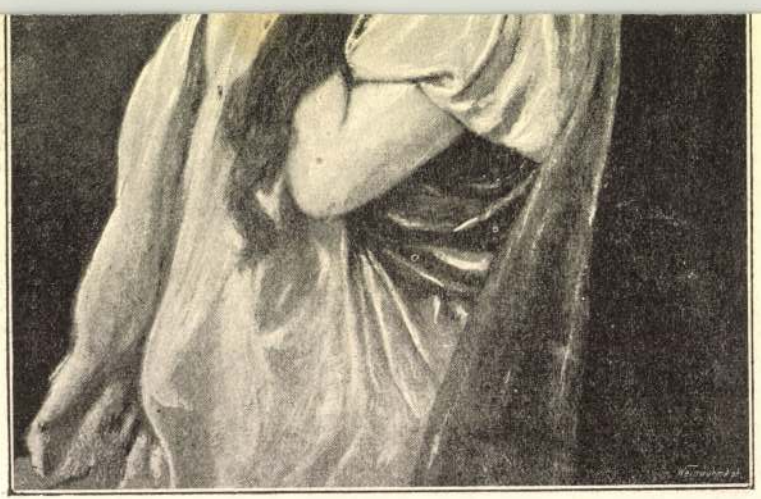

MAX GABRIEL Visio.

MDK

Stefan Holl kőfaragó

A stuttgarti mestert Zsigmond 1418-ban szerződteti.

A magyarprszági müvészet története.I.
Bpest,1961.II.kiadás. 201.l.

H

MDK

Stephan Holl, stuttgarti köfaragó.

akit Zsigmind Augsburgban fogadott fel 1419 körül. (ötv. 6)
Szintén az ulmi épitöpáholy tagja volt.

Horváth Henrik: Budai köfaragók és köfaragójelek.
Bp.1935. 32.l.

Stephan Holl Zifarogó

Nyugati útjáról hazafelé
Zsigmond Király fogadta fel Stuttgartban

Zu Gerevich L: Budapest művészete a későbbi középkorban
a mohácsi vészig
Budapest története II. Bp. Főv. Tanács 1973

274. old.

M.D.K.

Holl, Stefan kőfaragó

Stuttgart-ból, Zsigmond 1418-banfogadja föl.

Gerevich László: A budai vár feltárása, Bp.1966.
286.l.

Holl Stephan

A strasbourgi kőfaragó 1419-ben Budán dolgozott.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

1911.

Holl, Stephan MD K

stuttgarti kőfaragó

/1818 1418 oktoberében fogadja őt fel Zsigmond király a budai épitkezésekhez.

Magy. Müv. Tört. /szerk. Dercsényi/ 187.o.

Holl, Stephan

stuttgarti épitész

1418

cród

ogr J: a későgotikus és a ren. kor

Bal XV-XVI. univérzit

II. 545. 1

M. Nemo Tóth

II. 16. 1930

Holl, Stephan

kőfarago

1400 Eörül

l.

Horváth budai kőfaragók

37. l.

és köf. jelek

1935

101, 105. l

~~Stephanus lapicida~~
~~Pesti Ustóra~~ Holl, Stephan

~~ülmi to~~ Stuttgarti kőfarajó. 1418. szerződtette Zsigmond király; az ülmi iskola baccomanyait érvényesítette a budavari kir. palota építésénél

ülmi építőpákolyt tagja volt

Horváth H.: Zsigmond király és kora. Bp. 1937
109. l

r: Bécs. 46.l. - PerTK. IV.k. 4424

I.: A bécsi Kunstacademiera beiratko-

. Kézirat. Szépm.Muz.M.müv.adattár.

festő,

n Hugó, épitész, grafikus ; sz.1899.

az Iparrajziskolában és a Tech-

it, amelyeket 1910-14. Münchenben fe-

oklevelét is Münchenben szerezte.

pitészegylet nagypályázatán ezüstérmet

- Columbus emléktornyának tervével -

épitészeti nagydiját. 1931.a bpesti

lett. 1933. résztvett a MMÉE-nek Bpest

ól rendezett kiállitásán /Gellért-szál-

a M.Épitőművész Szövetség diját. 1937.

/Forum/"tervpályázaton első dijat nyert

tvett az óbudai hid budai feljárójának

Holl. Stephan

stuttgarti kőfaragó

1918

l. okv.

Horváth Zsigmond

109. l.

80.) Catena d'argento turca. Sec. XV, Museo del Bastione dei Pescatori.

Holl, Stephan

l.

Hor Bp

[illegible]

24. l.

1938

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Holl, Stephan

neuer épitesz

Horvátyáskori

m. műtörtet 148. l.

1940

615a. **Whitman** Walt. Prose works. Philadelphia: Mckay 8vo VIII 476 p. green cloth.
617. **Wosinski** Mór Tolnavármegye története. Kiadja: a vármegye közönsége. I. Tolna vármegye az őskortól a honfoglalásig. II. 3400 ábrával és 3 térképpel. Bp: 1896. n. 8⁰ (4⁰) 502, 1055 l.
619. **Xántus** János levelei Éjszakamerikából. 12 eredeti rajzok után készült kő- és egynéhány fametszettel. Közli Prépost István Pest: Lauffer és Stolp 1857. Kis 8⁰ 175 l. fv.
620. **Zenker** Julius Theodor Türkisch-persisches Handwörtenbuch-Dictionnaire turc-arabepersan. Lpzg. Engelman 1876 4⁰ 2 Bde Hled.
621. **Zsidókérdés Ágoston** Péter A zsidók útja. Nagyvárad: 1917. 323 l.
622. — **Bernstein** Béla Az 1848/49-ik magyar szabadságharrc és a zsidók Bp: Imit 1898. 8, 344 l. v.
623. — A zsidók története Budapesten a legrégibb időktől 1867-ig. Bp: Imit 1901 8⁰ 523 l.
624. — **Drummont** Édouard: La France juive. Paris: Marpon — Flammarion (s. d.) pet in-8 2 vol demi chagrin rouge petits fers.
625. — **Kecskeméti** Ármin A zsidó irodalom története. Bp: Imit 1908. 8⁰ 2 k. v.
626. **Patai** József Héber költők Bp: Mult és jövő 5k.
628. — **Témoignages** de notre temps. Les juifs. 1933. Avec illustrations trés interassantes.
629. **Zsögöd** Benő. Fejezetek kötelmi jogunk köréből. Bp: Athenaeum 1898—1899. 8⁰ 2 k. díszes fekete fbőr bordázott háttal.
Igen ritka.
630. — Magánjogi tanulmányok. Bp: Politzer 1901. 8⁰ 2 k. díszes fekete fbőr bordázott háttal.

Holl, Stefan

mint épitész

XV. sz.

l.

Tanulmányok Bp.

multjából.

X. 18. l.

Horváth Henrik:

Mátyás király Em-

lékkönyv. II. 148,

149. l.

Holl István

köfaragó Stuttgart-
→ ból
Zsigmond király
1418-ban szerzödtette

Lárd

Történeti Szemle

1928. 140. l.

Vegyes

1 köt, 8$^{\underline{r}}$

Ballagi Géza:

A nemzeti államalkotás kora. (1815-1847.)

*

(A „Magyar Nemzet Története" IX. köt. [illegible])

MDK

Holl Terézia, textilmüv.

Iparm. Isk. Évk. 1934-36.
43.1.

Holla Kornél

1915/16, 1917/18

Ferképzomfoiskèvk

92. l.

ságát és formagazdagságát s az egyes B.-fajtáknak megadja a még ma is használatos formákat. A gótikus korban keletkezett pohárszék mellett már kabinet-, okmány-, könyv-, ruha-, ékszer- és fegyverszekrényeket készít s azokat a legváltozatosabban díszíti.

A csúcsíves formáktól való megválás nem mindenütt történt egyformán könnyen. Olaszországban, ahol a gótikus formák sohasem voltak igazán honosak, egy csapásra terjedt el a renaissance, az északi népek ellenben ellenkezéssel fogadják, úgyhogy a szekrényt is csak a XVII. sz.-ban kezdik megszokni. A díszítés módja igen különböző. A fafaragás, intarzia és festett alakos dísz mellett gyakran használják a stukkót, amely aranyozva és festve van, s néha az egész felületet elborítja. Velence valószínűleg a móroktól tanulta ezt a technikát, melyet később Firenze alkalmaz a leggyakrabban. A korarenaissance B. a felépítésben szerkezeti, építészeti formákat is alkalmaz: oszlopokat, kariatidákat, hermákat, a vízszintes tagozást pedig faragott frízekkel hangsúlyozza. — *Német-* és *Franciaország* a gótikus ízlés formáiról csak nehezen tud lemondani; csak a XVI. század elején kezdik azokat a renaissance-formákkal eleinte keverni, majd helyettesíteni. Dél-Németországban az építészeti elemek alkalmazását túlzásba vitték, de Északon, németalföldi befolyás alatt, a szerkezet és dísz helyes arányban van. A XVI. sz.-ban kezdik a masszív tölgyfa helyett a furnért alkalmazni, s ugyanakkor lép fel először az ülőbútoroknál a kárpitozás is.

A renaissanceból fejlődött *barokk* a pompás, gazdag, festői megjelenésre fekteti a fősúlyt s a tiszta, világos szerkesztést elhanyagolja a dísz kedvéért. A XVII. sz. 2. felétől kezdve a B. irányításában Franciaország ve-

Hollai György

alkotta az V. Március 15-e téren felállított „Harcosok" című szobornak építészeti részét.

Bezza László, Bernát György, Erdei Ferenc szb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 1335 l

4221

MDK

Hollaky antalos

Winkler Ferdinánd üzletkirakat

Belv. Uri-u. Trattner-Károlyi ház

1862.- Homlokzat, alapr, metnet

MDK-A-II-1/812.

1021

Magyar Nemzet

Kihirdették a Március 15-e tér pályázatának eredményét

A zsüri egyik terv kivitelezését sem javasolja

A *Március 15-e tér* rendezésére kiírt tervpályázat eredményét kedden délelőtt hirdette ki a fővárosi tanács megbízásából összeállított zsüri, amely *Csehik* Ferencnének, az V. kerületi tanács elnökének vezetésével március elejétől kezdve vizsgálta, tárgyalta a pályázatra beérkezett műveket.

Az elmúlt év novemberében kiírt pályázat részvevőinek — a koncepció szerint — figyelembe kellett vennie a tér sajátos, *városképi szempontból rendkívül fontos szerepét*, amely a jövőben az Intercontinental-szálló felépülésével, s vele a terület építészeti struktúrájának teljes kialakulásával csak növekedni fog. Fontos volt továbbá, hogy az eddig csupán a Földalatti Múzeumban látható ősi római castrum falait is megfelelőképpen feltárják és bemutassák; s végezetül a pályázóknak egységes koncepciót kellett kidolgozniuk a mai, városképi szempontok, a történelmi emlékek megőrzése, valamint a térség kertészeti rendezése és úthálózata megoldására.

Mindezek a — főként építészeti — szempontok figyelembevételével a zsüri a pályázat 20 000 forintos

első díjával

Hollai György építész és *Tar* István szobrászművész tervét tüntette ki, mert véleménye szerint ez a pályamű oldotta meg a legteljesebben a megvalósítás szempontjait — azaz a romok bemutatásának és a pihenőpark kialakításának követelményét; s ezenkívül a pályaművek közül egyedül ez a terv foglalkozik a romterület megfelelő esti világításával s ez oldja meg a vízelvezetés problémáját is.

Hollai György és Tar István közös műve (mint a zsüri értékeléséből, s a pályadíj ennek megfelelő — kétharmad, egyharmad arányú — megosztásából is kiderül) elsősorban építészeti, városrendezési szempontjaiból jeles eredményeivel hívja fel magára a figyelmet. Hollai György a lehető legalkalmasabb módon, teljességében bontakoztatja ki tervében a tér műemléki értékű római falmaradványait, széles lépcsőzetet téve lehetővé többoldalú megközelítésüket; és minden oldalról biztosítja a rálátást is a falakra. A tér többi részét változatos és esztétikus kertművészeti kompozíciókban oldja fel, s teszi pihenésre, gyönyörködésre alkalmassá, a téren helyet kapott kúttal is növelve városunk — sajnos szűkös — „légző területeit". Tar István szobra — egy monumentális szándékú, ívben hajlott testtel fekvő, jobb karjára támaszkodva, baljára előre nyúló férfifigura — a díszkút középső részén kapott helyet a tervben.

A pályázat 11 000 forintos

második díját

— egyenlő arányban megosztva — *Somogyi* József szobrászművész és *Schall* János építész terve kapta. A mű építészeti megoldása — egyszerűbb eszközökkel — végeredményben hasonló koncepcióval kívánja bemutatni a castrum falmaradványait, mint azt Hollai György tervén is láttuk. Somogyi József három leányalakból komponált csorgókútfigurája viszont szerencsésebb megoldásnak tűnik — az építészeti koncepció viszonylatában is.

A pályázaton ezenkívül

három harmadik díjat

ítélt oda a zsüri: *Gulyás* Zoltán és *Illés* Gyula; *Szabó* István és *Kerényi* Jenő, valamint *Fekete* Dániel és *Kiss* István terveiért.

Közülük építészeti szempontból Szabó István terve a legizgalmasabb — bár elgondolása: a castrum falainak védelmére szolgáló (s egyszersmind szökőkútként is alkalmazott), átlátszó tetőzet gyakorlati megvalósítása számos, nagyon nehezen megoldható problémát jelentene. A másik két terv — Gulyás Zoltáné és Fekete Dánielé — nem oldja meg világosan a felvetett építészeti szempontokat, mert Gulyás műve nem foglalja magába a terep rendezésének megkövetelt és szükséges javaslatait, Fekete Dánielé pedig túlzott elaprózással terheli meg a teret.

A három szobor szerencsésebbnek látszik építészeti környezeteénél, bár az Illés Gyula által tervezett sisak aligha bírja ki a szándékolt nagyítást. Kerényi Jenő lovasszobra érdekes térbeli megoldásával, Kiss István kompozíciója megformálásával kelthetfeltűnést.

A többi pályázó: *Vilt* Tibor (építésze *Seldmayer* János); *Hofer* Miklós és *Segesdy* György; *Spiró* Éva és *Varga* Imre, valamint *Szrogh* György és *Makrisz* Agamemnon — a *Vigh* Tamás—*Farkasdy* Zoltán páros visszalépett a pályázattól — munkái közül Vilt Tibor két szobrát: egy izgalmasan formált, elvont szemléletű kompozíciót, valamint a klasszikus mintázású római harcos-figurát; illetve Spiró Éva kerttervét találtuk a legszerencsésebbnek.

A zsüri döntése, s ezzel a mostani pályázat lezárulása azonban — végső soron —

nem hozott teljes megoldást

a Március 15-e tér rendezésében, ezért végleges kialakításának terveit, a pályázat tanulságainak figyelembevételével, egy későbbi időpontban fogják majd kidolgozni. S hogy ezek megfelelőek legyenek, ahhoz bizonyára nagy segítséget nyújtana a pályaterveknek — a Magyar Nemzet által is javasolt — nyilvános bemutatója, amelyet a tanács tervez, valamint az a szakmai vita, mit (értesüléseink szerint) az esetleges tárlat után a Magyar Építőművészek Szövetsége szándékozik megrendezni.

h. gy.

MAGYAR NEMZET
SAJTÓFIGYELŐ
Magyar Hírlető
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Helytörténeti
ılakult az V. k

Az V. kerületi Hazafias Népront bizottsága vezetői ták, hogy létrehoz *városi Helytörténe tot.* Feladatául t már begyűjtött ke történeti anyag rendszerezését, további bővítését és feldolgozását. Hat alcsoportot szerveznek és minden csoport élére szakmai vezetőt választanak, akik mellett néhány tagú lelkes aktíva vesz majd részt a munkában.

omány előkészületei. A népfrontbizottságok — a társadalmi és tömegszervezetek képviselőinek bevonásával — alakítják ki a *május 8-a*, a fasiszta Németország felett aratott győzelem 24. és *június 17-e*, az első magyar békekongresszus

Kitüntetések a néphadseregben teljesített húszéves szolgálatért

A Néphadsereg Központi Klubjában kedden délután rendezett bennsőséges ünnepségen nyújtotta át *Czinege* Lajos vezérezredes, honvédelmi miniszter, az MSZMP Politikai Bizottságának póttagja a szolgálati érdemérem kitüntetést a magyar néphadseregben teljesített *húszéves szolgálatért*, áldozatos és eredményes munkájuk elismeréseként hatvan tisztnek, köztük tizennégy tábornoknak. Az átadásnál jelen volt *Pullai* Árpád, az MSZMP Központi Bizottságának titkára. Részt vett az ünnepségen I. V. *Tutarinov* vezérezredes is, a Varsói Szerződés tagállamai egyesített fegyveres erői főparancsnokságának magyarországi képviselője. A honvédelmi miniszter a kitüntetések átadásakor beszédet mondott.

*

Hazánk felszabadulásának 24. évfordulója alkalmából kedden a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsának székházában *Szabó* István, az Elnöki Tanács tagja, a TOT elnöke bensőséges ünnepségen adta át az Elnöki Tanács kitüntetéseit a termelőszövetkezeti elnököknek, vezetőknek és tagoknak. Az ünnepségen részt vett dr. *Dimény* Imre mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter és *Romány* Pál, az MSZMP KB gazdaságpolitikai osztályának helyettes vezetője.

Ligeti Lajos, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke kedden átnyújtotta az Akadémia több kutatójának, illetőleg munkatársának az Elnöki Tanács által felszabadulásunk 24. évfordulója alkalmából adományozott kitüntetéseket. A Munka Érdemrend ezüst fokozatát tizenhatan, a bronz fokozatot öten kapták meg.

Kedden a MÉM-ben dr. *Dimény* Imre mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter a felszabadulás évfordulója alkalmából 182 mezőgazdasági, erdészeti és élelmiszeripari dolgozónak adta át a Munka Érdemrend arany, ezüst és bronz fokozatát. Az ünnepségen ott volt dr. *Romány* Pál, az MSZMP KB osztályvezető-helyettese.

Tizenkétezer fiatal fogadalomtétele

A tavaszi nagy évfordulókról gazdag programmal ünnepségsorozatban emlékeznek meg a fiatalok. Helyi és országos találkozókon, bemutatókon adnak hitet kegyeletükről és bizonyságot arról, hogy *méltó utódaik a nagy elődöknek.* Szakmai versenyeken, művészeti szemléken, sportvetélkedőkön mérik össze tudásukat, ügyességü' et és bizonyítják, hogy tehetségük szerint készülnek az életre. *A fiatalok áprilisi programja ha-*

téren mintegy *12 ezer fiatal sereglik össze*, hogy szüleik, az állami és pártvezetők, a régi harcok hősei és a nyomukba lépő úttörők előtt elmondják a fogadalmi szöveget. A tanácsköztársasági emlékmű és a Lenin-szobor előtt zajlik le a KISZ-fiatalok színpompás felvonulása. A fiatalok sport- és zászlógyakorlatokat mutatnak be, élőképeket alakítanak ki. Ezt követően katonai egységek behozzák a térre *a történelmi zászlókat*, amelyek elé felsorakoznak az új KISZ-tagok és leteszik a fogadalmat.

kedelmi tárgyalások

továbbá fokozódott a húsféleségek, kempingcikkek, cipők, valamint hengerelt áruk exportja. Ugyancsak emelkedés várható a friss és mélyhűtött gyümölcsök, zöldségfélék, tévékészülékek, izzólámpák és különféle könnyűipari termékek exportjában. A magyar vállalatok viszont növekvő mennyiségben vásárolhatnak Svédországból vegyi anyagokat, kikészített bőröket, papírféleségeket, speciális acélokat, különféle gépeket és berendezéseket.

I FIÚK
RÓ VÉGSŐ TÉVEDÉSE
ELŐVÉTEL!
I
MOZIKBA
RE, 6-RA ÉS 7-RE
OST
JA JEGYÉT!
DEVŰJA
OSSZŰJA

JESZENSZKY GÉZA

Magyar

a

HOLLÁN Sándor
MN 1991. III. 15

Hollán Sándor (Franciaország):
Tölgyfa-impresszió sorozat

is. A közös múlt közös csapdákat rejt: A magyar kormány saját belátása alapján, a német pedig állítólagos szovjet kívánságra 1949-et teszi meg határrá, tagadva történelmet. Ezt szögezi le német részről az egyesülési törvény. Így nehéz lesz igazságot tenni. A beruházókat elijeszti az a kilátás, hogy az 1949-es jogi viszonyok kitisztázása után még ott lappanghat egy régebbi bizonytalanság. Kelet-Németországban tonnaszámra hagyták elrohadni a telekkönyveket, vagy más módon tették használhatatlanná. Szakemberek mondják, hogy a német legfelsőbb bíróságokat két generációra lefoglalja az ebből fakadó pöráramlat. És a magyar bíróságok? A célnak Németországban és Magyarországon azonosnak kell lennie: a középosztályt újjáteremteni vagy szélesíteni. Hogy erre alkalmas-e a Treuhand stratégiája vagy az SZDSZ vagyonjegy-javaslata, az kétesnek tűnik. Sem egyikkel sem másikkal nem lehet leküzdeni félelmet a szociális bizonytalanságtól, a növekvő munkanélküliségtől. Csak 1995-re jósolja a baseli Prognos kutatóintézet a magyar gazdaság fellendülésének kezdetét.

Magyarország előnyben van az alapkérdésben: ki fél a visszarendeződéstől és ki reménykedik a letűnt ideológia feltámadásában? A régi Magyar Szocialista Munkáspárt három részre bomlott, a tovaállókra, az MSZP-re és az örökséget vállaló MSZMP-re. A számarány nem precízen fellelhető; az biztos, hogy a volt tagság háromnegyed része nem vállalja a múlt vonal folytatását. A Német Szocialista Egységpárt tagsága nem jutott erre a belátásra. Nem kezdeményeztek újat, mint a Magyar Szocialista Párt, hanem megelégedtek egy névváltással és az amúgy is esedékes generációs váltással. Nemcsak a PDS választási sikerei — Berlin egyes körzeteiben többségben is volt —, hanem más figyelmeztető jelek is megfontoltságra intenek.

Remélhetőleg nem errefelé kell keresni a magyarázatot a legrejtélyesebb német—magyar különbségre: nem az állítólag panaszkodásra hajlamos magyarok követelnek naponta újabb és újabb segítséget, hanem a keletnémetek. A magyarok jó benyomást keltenek:

Holländer Béláné.

a Miskolci Művérzek Társaságának tagja lett.

Budapesti Hirlap, 1928. Okt. 28.

Hollaender Béláné

Faliszőnyegekkel szerepelt az Országos Iparművészeti Társulat által rendezett és 1937. nov. 21-én megnyílt kiállításon.

Hajdu Béla:
Borus idők, - napsütések
Északmagyarország 1964. jan. 29. 2.1.

dr. Hollánder Bélánné.

A Miskolci Művészek Társadalmának első kiállításán művei szerepeltek.

Perti Hilap, 1928. Nov. 6.

M.D.K.

dr.Hollaender Béláné iparmüvésznő

Kolár Néndorné festőmüvésznő társaságában rendezett gyüjteményes kiállitáson szerepel müveivel.

/A lap fényképfelvételen bemutatja a kiállitás egy részletét, de külön nem közli, hogy az iparmüvésznő müvei is szerepelnek-e a képen./

Szinházi Elet. Bp. 1931. jan. 11-17. XXI. évf. 3. sz. 111. lap.

MDK

dr. Hollaender Béláné, ip.műv.

néhány ötletes, főképen mezőkövesdi motivumokból összeállitott idegenforgalmi iparművészeti tárgyat állitott ki. Azonkivül egy remekbe készitett, teljesen egyéni elgondolásu magyar motivumokkal gazdag hímzést.

Vidéki centrumok.- Hét magyar város képkiállitása Miskolcon.
Képzőművészet. 1929. 21.sz. 150.l.

Dr. Hollánier Béláné, ip.müv. MDK
Miskolc.

Himzett selyem- falidisz. /Magyar minta/.

Kép. 146.l.

Magyar Iparmüvészet. 1929. 146.l.

MDK

dr.Holländer Béláné, Miskolc

himzett selyem faldisz

Magyar Iparmüvészet, 1929. 146 l.

M.D.K.

Dr. Holländer Béláné /Miskolc/

Himzett selyem-falidisz. Repr.

Az Orsz. M. Iparm. Társ..,a Baross Szövets. iparm. és háziipari kiáll. emlékalbuma. Bp. 1929. Szerk.: Györgyi Kálmán. 18. l.

Hollaenderné Schrecker Eta MDK

Himzések,

Nemzeti Szalon 1922. május Tavaszi tárlat

MDK

Hollaenderné Schrecker Etta iparmüv.

himzések

N.Szol. tov. tárl. 1922. máj.

MDK

Hollósnierné Sz.Etu, ip.müv.

a háziipari anyag második csoportjában voltak láthatók munkáinak java.

Az Iparm.Társulatnak az Iparm.Muz.-ban rendezett 50 éves jub.kiállitásának résztvevői.
Magyar Iparmüvészet. 1935. 266.l.

MDK

Hollaenderné Szegilongi Etta, Miskolc

textil

O. Iparm. és Héziipari kiáll. Magyar Iparmüvészet, 1929. 133. l.

M. D. L.

HOLLAI György építész (LAKÓTERV)

Rákóczi út árkádositása (44-76.)

· Bánóczy Ferenccel

· Kubik József: Városkési együttesek

Magyar Építőművészet 1953. 5/6. sz. 177. l.

Hollai István, építén

07 Ok

A tatabányai mészüzem építészeti terveit Sz. Pusztai Évával együttesen kénítette el.

Repr.

–: Hat aknakemencés mészüzem Tatabányán

11. l

Népszabadság. Bp. 1960. jún. 2. [Vidéki]

MDK

Hollaky Emma

Kis grafika 1983. 1-2.sz. 14. l.

Hollaky Emma
fametrő

1.

Varga N. Lajos

Régi fametszetes magyar vagy magyar vonatkozású könyvek
(1493–1599) Bp. 1942.
437. l.

közölje a teljesitésnek akadályait.

Kelt Beszterczebányán, 191 5[illegible]

HUNGÁRIA NYOMDA RT.

Hollaky F.

a müncheni Képzőművészeti Akadémia magyar növendéke;

beiratkozás éve 1881.

Jászai Géza: München und die Kunst Ungarns 1800 bis 1945. Ungarn-Jahrbuch, Mainz, 1970 10 1, 149 1

Hollán Erzsi
Városligeti tó, olaj

Ősz Tárlat. Műcs. kiállitása. 1922. nov. 18 l.

Hollán Erzsi

Interieur, olaj

O.M.K.T. 1918-19. évi kiáll. Műcs. 13 l.

Hollán Ernst

Munkaszmár

1918–19. téli kiáll. Gutenicer. of

1922. őszi kiáll. 239 Vligeti Tó. of

1923. tav. kiáll. 477. 480.

Mutern artal of

alos lány

Nándorfehérvár h. n. III. 182

Hollán Erzsi

1924. máj. MKE

kiáll. Nemzeti Szalonban

Csendélet, olaj.
Műterem asztal, olaj.
Alvó leány, olaj.

~~Árpádkori karcsitejszék VI. 134.~~

Hollân Ersi

Jertö

Üllör ut 14.

Mücsarnok

1918-19. téli

~~Faszobrok, XV. sz.-beli magyar,~~ Rudnón VI. 11.

Hollán Erzsi

MDK

Müterem-asztal, olf.

Műcsarnok 1923 tavaszi tárlat

Hollán Erzsi

Alvó leány, olf.

Mücsarnok 1923 tavaszi tárlat

Hollán Erzsi MDK

Városligeti tó, olf.

Mücsarnok 1922 őszi tárlat

Hollán Erzsi MDK

Interieur, olf.

Műcsarnok 1918-19 téli kiállitás

Hollán Erzsi MDK

Interieur, olf.

Mücsarnok 1918-19. Téli kiállitás

MDK

Hollán Erzsi, festö

Alvó leány. Olf.
Müterem-asztal. "

Tavaszi Tárlat. 1923 ápr.-máj. OMKT-Mücs. Kat.35.1.

HOLLÁN Ferenc Zártyafertő

Pest, 1827-1850

Kártyafertők Mo-on. [Kiall Zat]

Keszkemét, 1996

éges "életgörbéjét"
tás bevezetéséhez.

I.144

Illyefalvi: Pesti és budai polgárok 1686-1848.....l.

Név: Hollan Franciscus

Foglalkozás: játékkártyafestő

Szárm. hely: Fosonium

Hitfelekezet: R.k. Csal. állapot: Nőtlen

A polgárjog megszerzésének időpontja: 1830 XI. 27

A polgárjogért fizetett összeg forintban: 12

Hollán Ferenc

pesti kárlyafestő

lázd

Dunántuli Szemle

1941. 157 l.

többnyi

I Reper Labia

Torino - Chieri
C. Baglione e C.
1876.

2 pèld.

Hollán Ferenc

pesti kártyafestő

l.

Kolb Jenő

A Kőszegi

Múzeum régi

kártyái

Szombathely

1941.

8. l.

9. l.

33./ Knerr Imre : Ipari nevelés és i

34./ Die Medaille in Österreich.

35./ Samu János és Sebestyén Andor

36./ Pigler Andor : Olasz freskócikl

37./ A magar irodalmi és müvészeti k

38./ Krasznay István : A Nyomdásaat.

39./ Clementis László : A fémiparosm

40./ Raffay László: A faipar. Két köt

41. Gárdonyi Géza : Krisztus
szöveg Feszty Árpád

42. Lechner Jenő : Földült

43. Balogh Jolán : Újabb
Magyarország kultu
történetéhez.

Hollán Ferenc

kártyagyáros

Pest 1842-78

Polgár lett 1830.

l.

Kolbkártyaf.

50.648-1915. szám.

III.

Folyó évi április h
szám alatt kelt előterjesztés
hogy Dr. Fieber Henrik urat,
egyházművészeti szakmegbizott
főlevéltáros urat a Műemlékek
a Bizottság jelenlegi megbiza
és ügyszám alatt, egyidejüleg

Amidőn erről a t. O

Hollan Ferenc

kártyafestő Pest

1827 – 1848.

lásd

Tanulmányok Bpest I.

136, 139. l.

140

T. 1995.

t a házigazda, ki feleségét karon-
adja a köszönő dragonyos tisztet,
ben katonaság látszik. Felirata:

solás.

melynek mér. 12.5 : 18.3 cm.

M.D.K.

HOLLAN Georgeta

1919-ben Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya.... Bp. 1954. 333.l.

Hollán Sándor

GALERIE MARIKA MARGHESCU · KIRCHRÖDER STR. 40 · 3000 HANNOVER 61 · TEL. (0511) 559694 · FAX 559049

1993. ápr. 20

Kedves Szerkesztőség,

Kollán Sándor június elején fog a Vasarely múzeumban kiállítani. Remélve, hogy egyik másik munkatársuk érdeklődik, küldök tájékoztatásul néhány régebbi katalógust. (más magyar művészektől is.)

Szívélyes üdvözlettel

M. Marghescu

Hallan Saida

A Vasarely Múzeum meghívja Önt

ALEXANDRE HOLLAN

festőművész
(PÁRIZS)

kiállításának megnyitására
1993. június 3-án
csütörtökön 17 órakor

Megnyitja:

MARIKA MARGHESCU

a hannoveri Galéria M. Marghescu tulajdonosa

Vasarely Múzeum Kamaraterem
Budapest III., Szentlélek tér 6.
(Árpád híd óbudai hídfő)

A kiállítás megtekinthető:
1993. június 27-ig

Hollán Sándor

Új Műv. 1993/10.

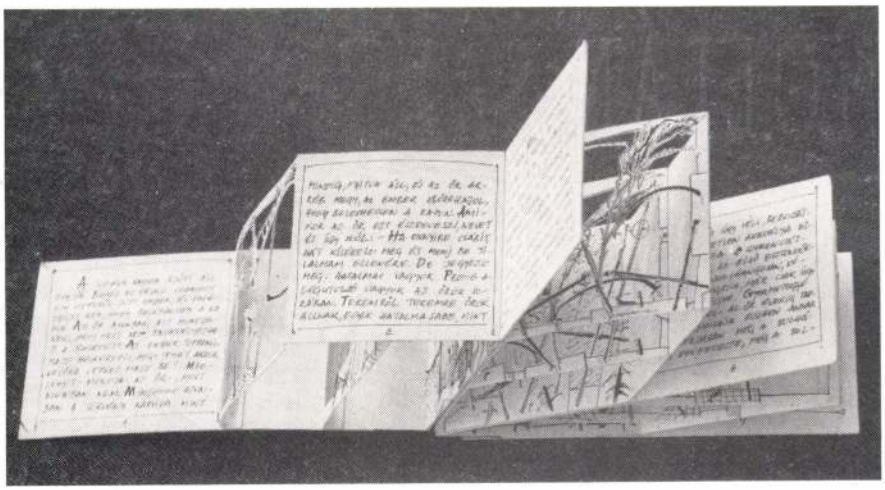

László Bandy: Haiku dobozkönyv
(Fotók Tahin Gyula)

fiktív írással ellátott papírlepedőt helyezett. A gyűrt felület, a ténylegesen „megírt" hatalmas ívek, a diplomatikából ismert palimpszeszt (kikaparásos) eljárás a történelmi időt sugallja, valamiféle pókhálós ajtó mögé rejtett titkot, amelyet mindannyian, szinte beteges lázban szeretnénk megfejteni. Bitan nem engedi közelférkőzni az aktuális jelenidőt, s míg Lia Perjovschinál a már valakik által olvasott szöveg, megértett információ semmisül meg, hallgatódik el, s válik egy dinamikus kompozíció részévé, addig itt a megfejtés még várat magára, és a művet áthatja az időtlen, türelmes nyugalom.

Roxana Trestioreanu Gyermeksebészeti könyve a kiállítás egyik legmellbevágóbb darabja. A sebészeti könyvek tárgyilagos szakszerűsége, nézhetetlen test-metszetei még bántóbbak akkor, ha az emberi védtelenség és kiszolgáltatottság szélső pontjáról, a gyermek létezésének környezetéről tudósít. Orvosi kémcsövek és apró baba-végtagok hevernek a sávokra vágott lapok barázdái között, tulajdonképpen izgató színesség, a kinyilvánítás és elrejtés között kiserkenő vér lüktető színessége. Legszívesebben visszatuszkolnánk az egészet a bőröndbe, valahová a tudatalatti csomagmegőrzőjébe.

A könyvtárgyak egy része azt a lehetőséget választotta, hogy könyv-, illetve leporellószerűen „történeteket" meséljen el, a megfestés és az olvasható/olvashatatlan írás segítségével. *Butak András* (*Tallini levelek I—IV.*), *Erdélyi Eta* (*Egy minotaurusszá válás története*), *Harmati Zsófia* (*Varázskönyv*), *Kelecsényi Csilla* (*Könyv Londonból I—II.*), *Kiss Ilona* (*Az éjszaka könyve*) munkáiban közös a lírai alapállás, a színezés és a vonalak lendületének kihasználása, a könyvlapok fűzésével a térbe való kilépés megvalósítása. Lényegében ezek a művek képezik a könyvtárgy-fogalom zömét, ahol a festői vagy grafikusi hozzáállás találkozik a papír puha és kemény, rojtos és vágott anyagával. Nagyon szép artisztikus példája *Damó István* domborított, írt, rajzolt *Könyvtárgya*.

Pácser Attila könyvgerincekről készített, bekeretezett fotói, valamint *József K'dar* direkt műve — pirosfehér falapok közé szögesdróttal beszorított fehér újságlapok — között helyezkednek el azok a művek, amelyek eltalálták az egyszerű forma és a mindenáron jelenteni vágyás közötti vékony sávot. *Békés Rozi* bekötött színminta-lapjai a konstruktivizmus legtisztább világát idézik fel. Az egyes oldalakból kivágott négyszögek átengedik az alatta elhelyezkedő színt, így a lapozgatással a színek és formák érdekes redukciós világa elevenedik meg. *Lévay Jenő* keleties hatású műbél-szalagjain Braille-írással versidézetek domborodnak, a használt anyag könnyedsége, az egységes bőrszín keveredik a tapintási érzet, az ujjal olvasás lehetőségével. *Budahelyi Tibor* (*Ipari kartoték I—III.*) rideg fémlapjai, a rájuk maratott plakátbetűk magabiztossága éppen az ellenkező hatást váltják ki. Az odakészített fehér kesztyű sem inspirál bennünket arra, hogy megtapogassuk az aláhullt éles forgácsokat: a lapok immár idegenek, egymáshoz ütődve megcsörrennek — nem emberi világ lenyomatai.

A kelet-európai történelmi és politikai helyzet, a könyvmetafora és a művészeti, filozófiai absztrakció ütközési pontján a nyugat-európai művészek alkotásai nem igazán találták meg igazi pozíciójukat. Bármennyire is élvezetes akár a nürnbergi Könyves kávéházban beleszagolni a frissen nyomtatott egyedi művészkönyvek érdes lapjai közé, ez az emlék itt nem lehetett releváns, *Barbara Fahrner, Henriette van Egten, Helmut Löhr* steril könyvei elsikkadtak a többieké között. Más körülmények között *Böröcz András* és *Robbin Silverberg* ironikus műve, az akasztófa alakú könyvtárgy is erőteljesebb hatást érhetett volna el, pedig nagy szükség lenne erre a fajta szellősebb viszonyra e túlságosan komoly századvégi hangulatban.

□

HOLLÁN SÁNDOR művészete

Marghescuné Hunor Mária

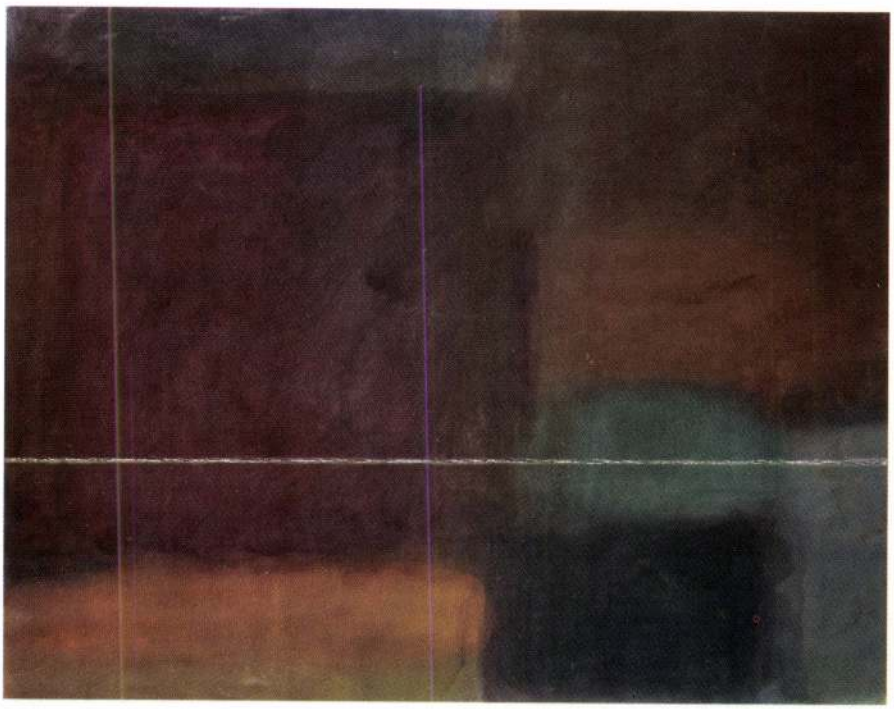

Hollán Sándor: Csendélet, 1990, akril, lenvászon, 70×90 cm

Hollán Sándor azok közé a művészek közé tartozik, akik egy életen át következetesen, divatoktól függetlenül, a korunkban túl gyorsan letűnő avantgárdokhoz való tartozás kényszere nélkül, önálló, egyéni utat járnak. Ezek a művészek kitartóan keresik azt a kifejezési módot, azt a festői nyelvet, amely egyes-egyedül alkalmas annak a mondanivalónak megfogalmazására, amely számukra egzisztenciális fontosságú.

Ez a keresés Hollán Sándort időben és térben egymástól nagyon távol eső nagyságok közelébe viszi, csodálja őket, tanul tőlük, de eredetiségét el nem veszti. Gondolok itt a kínai és japán ZEN-festészetre, *Rembrandt*ra, a Hollán Sándor által oly nagyon tisztelt *Giorgio Morandi*ra és *Marc Rothko*ra. A mű szemlélésébe elmélyülő látogató ezt a rokonságot elég könnyen fel tudja fedezni és megérti, hogy nemcsak külső, stílusbeli hasonlóságról van szó.

Hogyan jelennek meg ezek a képek, mit lát a terembe lépő látogató? Ismeretlen írásrendszerbe tartozó titokzatos jeleket, kontúr nélküli szürke rajzokat, halványan derengő színfoltokat. Képeket, melyek négyszöge ablakszemként nyílik bele egy ismeretlen, rejtelmes világba. A címek sem árulnak el sokat. Az egyetlen segítség a szemlélőnek a képek modelljéül szolgáló beállításról készült, a vitrinekben látható fényképsorozat. Mit látunk ezeken a fotókon? Néhány öreg, csorba köcsögöt, cseréptálat, lepattogzott zománcú kopott kannát, összeaszalódott, megbarnult gyümölcsöt, amint félénken összekuporodva válnak témává: csendéletté. Igen, így már felismerjük, jobban mondva megsejtjük őket. Az ott nyilván egy nagy tál, itt meg esetleg egy sütőtök gömbölyödik, dereng föl bársonyos, meleg esti homályból.

Hollán kép-élettere csendes, meleg, nyugodt. Még a kékjei és zöldjei is melegek. A tárgyakat megjelenítő formák belsejét tompa, lágy ragyogás tölti be. Ez a fény áthatja, szinte atomjaira bontja, mintegy átszellemíti a dol-

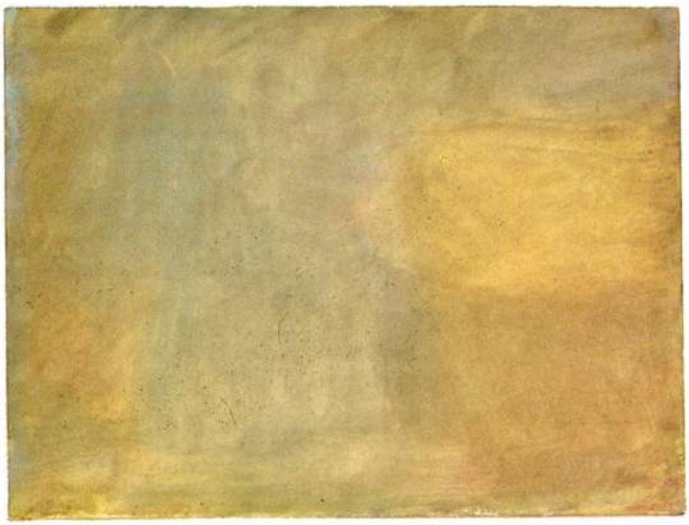

Hollán Sándor: A csend élete 5,
akvarell, papír, 57×76 cm (Fotó Tahin Gyula)

Hollán Sándor: A zöld rézkanna, 1991,
akvarell, 57×74 cm

gokat képező matériát. Egyes képekben a tér és anyag sűrű, de áttetsző, szinte monokróm egységgé válik.

A felismerhetőség határán ugyan, de mégis tárgyakat, dolgokat látunk, amelyek nagyságukat illetően szinte egy az egyhez arányban jelennek meg a térben. Ezek, a valóságban az emberi test nagyságához viszonyítva kicsi tárgyak óriásivá válnak Hollán képein, mivel teljesen betöltik, sőt túlnövik a rendelkezésükre álló teret. Úgy érezzük, nem tárgyakkal állunk szemben, hanem egy tájjal, belépünk egy monumentális dimenziójú architektúrába. A tér, ami az edények tátongó ürességét betölti, a tér, ami őket körülöleli, egymással összeköti, bennünket is eltölt, befogad, egységbe fog.

Ezek a képek nem az egyszerűen, vizuális értelemben vett látottat tárják elénk, hanem mindazt, amit a festő egész lényével, minden érzékszervével, értelmével s mindezen túl még egy más, talán metafizikai érzékenységgel befogad. Ez a lét mélyére látó felismerés az alapja minden valóban művészi alkotásnak.

Hollán Sándor rendkívüli kitartással, koncentrációval és technikai felkészültséggel dolgozik. A csendéletek festéséhez egyedülálló akvarelltechnikát dolgozott ki. A vastag ömlesztett papír, amire fest, mint a fal a freskófestésnél, magába szívja a rétegekben egymást követő színeket. Ezeket a papírokat elég gyakran vászonra ragaszt-

Hollán Sándor: A nagy tölgyfa, akril, papír, 5 db, 98×28 cm (Fotó Tahin Gyula)

ja, majd rámára feszíti. Így ezek már szinte festménynek tekinthetők. Védőüvegre, ami a színkvalitást nagyon megzavarná, nincs szükségük, annál is inkább, mert a művész a legkitűnőbb minőségű festékeket használja. Kizárólag három alapszínt alkalmaz: porosz kéket vagy indigót, sárgának okker, pirosnak a bordó-violet magentát. Csak az utóbbi időben tágult a skála egy hideg zölddel és ultramarinkékkel. Minden más szín a különböző sorrendben és intenzitásban egymásra festett színrétegek áttetsző voltából fakad.

Évtizedek óta nyáron 2—3 hónapot tölt Dél-Franciaország Languedoc nevű tartományában. Ez a Rhône völgyétől nyugat felé a spanyol határig terjedő terület a gyakori erdőtüzek következtében erősen elkarsztosodott. Csak a folyók völgyében és a tengerpart közelében maradt csatornahálózat segítségével öntözött mezőgazdaság: szőlők, zöldségeskertek, gyümölcsösök. Hollán itt, egy kis présház falának árnyékában festi csendéleteit. A domboldalak teraszosított olajfa-ültetvényeit már senki sem műveli. S mióta a juhnyájak tisztogató legelése is megszűnt, a leégett erdők helyén derékig érő tüskés bozót burjánzik. A napégette sziklás fennsíkokon a vándor léptei nyomán kakukkfű és rozmaring bódító illata száll. Itt dacol a szárazsággal néhány viharverte vén tölgy, amelyeket a művész évről évre meglátogat, órákon át, nap mint nap eléjük kuporodva, mozdulásukat, rezgésüket lesve, belső dinamikájukat, a bennük áramló életet követve, gyors jelekbe rögzít. Naplementekor azonban hirtelen átmenet nélkül csend lesz. Elhallgat a harsogó tücsökzene, olykor a szél is eláll, levél se rezdül, megáll az idő — lélegzik a táj... Ilyenkor a leszálló alkonyatban a meleg térbe takaródzva hallgatnak a fák.

Ezt az odafigyelést, belemerülést a csendbe, amikor szinte a teljes sötétség beálltáig rajzol a művész, érzékeltetik a nagy szénrajzok.

(Elhangzott a kiállítás megnyitójaként a Vasarely Múzeumban, 1993. június 3-án.)

Éri Galéria

1053 Budapest, Ferenciek tere 5.

Evangelin Moor Géczy (USA)

festőművész kiállítása

október 9-től november 2-ig

CITY GALÉRIA

1053 Budapest, Ferenciek tere 5.

Külföldi és hazai művészek rajzai, kerámiák, üvegek, lámpák, ékszerek, művészeti könyvek

Mindent egy helyen!

Nyitva: Hétfőtől péntekig 10-18 óra között, szombaton 9-13-ig

gedett át itt a művészeknek, amelyeken önállóan építkeztek. De még az 1900-as évek elején felépült Kelenhegyi úti műterembérház is csak kismértékben enyhítette a műteremhiányt. Elsősorban a szobrászok helyzete volt tarthatatlan, mert az ő munkájuk igényli a legtöbb helyet. (Nem véletlen, hogy az Epreskerti művészkolónia kialakulását is egy szobrász, *Huszár Adolf* műterem-igénye indította el.)

1909-ben, e kilátástalan helyzetben néhány művész a Fővároshoz fordult segítségért. Szerencsés módon Bárczy István polgármesternél megértésre találtak. Bárczy a művészek támogatását éppoly fontos feladatának tekintette, mint a szociális bérlakásépítést. Hamarosan kijelöltek egy területet a művésztelep felépítésére. A telek a Százados úti szociális kislakásos telep közvetlen szomszédságában volt, és annak beépítési rendszere szerint, mintegy annak folytatásaként épült volna fel a művésztelep. (A telep építéstörténetét bemutató összeállítás egyik első helyszínrajza még ezt az elképzelést tükrözi.) A művészek persze ezzel a meglehetősen igénytelen építési programmal nem elégedtek meg, és sikerült is elérniük, hogy számukra egy építészetileg sokkal színvonalasabb telep jött létre. (Mivel az előirányzott költségeket túllépni nem lehetett, ennek ára az volt, hogy a korábbi elképzeléseknél kevesebb műteremlakás épült fel. 15 házban 28 műtermes lakás épült fel végül.)

A székesfőváros tanácsi XIII. ügyosztályában *Wossala Sándor* városi építész (mérnök) három típusházat tervezett:

- I. típus: műterem háromszobás lakással,
- II. típus: műterem kétszobás és műterem egyszobás lakással,
- III. típus: műterem egyszobás lakással.

Wossala alapterveitől a kivitelezők: *Forbáth Ernő, Walla József, Wellisch Andor* alig tértek el: az alaprajzok szinte azonosak maradtak, csak a homlokzatdíszítést, részletformákat módosítják kissé, saját ízlésük szerint. Az építkezés 1911 tavaszán kezdődött, és már 1911. november 1-én át is adták a telepet.

Amint az a helyszínrajzon is látható, végül szimmetrikus elrendezésben 15 ház épült fel, 28 műtermes lakással. A telep centruma a vízmedence és a körülötte futó pergolás rózsakert volt.

A II. világháborúban a művésztelep épületei súlyos sérüléseket szenvedtek, a helyreállítás 1945 megtörtént ugyan, de leegyszerűsítve. A gazdagon tagolt, kontyolt tetőket már nem építették vissza eredeti formájukban.

Az egyedülálló épületegyüttes utolsó felújítása az 1960-as évek elején volt.

A kiállítás megtekinthető kedd kivételével minden nap 10-18 óráig.

További információ: Lorányi Judit művészettörténész (BTM Fővárosi Képtár), 06/30/98-22-614, loranyi@freemail.hu

Szabó Gábor, a Százados úti Művésztelep Egyesület elnöke, 06/30/47-39-717.

BTM – Kiscell – Szentendre – Francia Intézet

A látás élménye – 3 kiállítás műveiből
HOLLÁN SÁNDOR (Párizs)

Az 1956 óta Franciaországban élő magyar művész első jelentős hazai kiállítása, melynek első része a Szentendrei Képtárban kerül bemutatásra, a művész könyvei és rajzai a Francia Intézetben, a fákat ábrázoló képei pedig a Fővárosi Képtárban láthatók. Hollán Sándor a 80-as évektől kezdve fest csendéleteket. E klasszikus tematika mellett másik fő motívuma a fa, melyeken keresztül a látás élményével, a percepcióval kapcsolatos tapasztalatait rögzíti. A meditatív hangulatú csendéletek a mozdulatlanságról szólnak, a tárgyakat megszólító és életre keltő festői tekintet a színek alig érzékelhető tónuskülönbségei révén egy mély, belső világba vezeti a nézőt. A fáknál a mozgást igyekszik megragadni: a fát éltető természeti erő és az arra rezonáló lélek változásait tus, guache és szénrajzain követi nyomon.

Munkásságának kezdettől fogva központi gondolata a látás élményének elmélyítése és tudatosítása: a tér, az anyag, a fény, a mozgás és az idő közötti domináns elem kibontása. Művészete szoros rokonságot mutat *Giorgio Morandi*éval, a világhírű mesterrel közös kiállítását 2001-ben rendezték meg a franciaországi Vevey múzeumában.

További kiállítások:

Csendéletek, fák
2003. március 20-tól május 23-ig
Szentendrei Képtár
2000 Szentendre, Fő tér 2-3.

Rajzok, művészkönyvek
2003. március 24 – május 4.
Francia Intézet
1014 Budapest, Fő utca 17.

Hollán Sándor

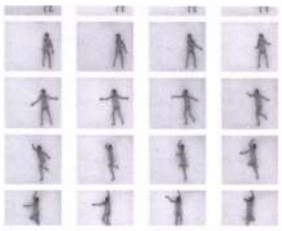

Ludwig Múzeum
Katarzyna Kozyra: Rite of Spring
2003. március 20. – április 27.

Budapest Galéria
Gábor Marianna: Florentin kalapos önarckép, 1966,
Galleria degli Uffizi, Firenze
2003. április 27-ig.

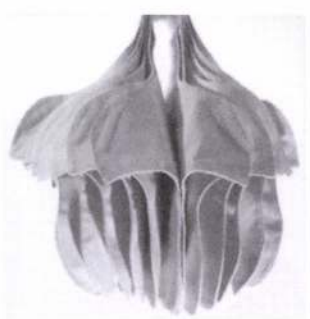

Metamorphosis
Győr, Városi Művészeti Múzeum
2003. március 15. – május 20.

BTM

„Az ismeretlen Budapest"

Álló- és mozgóképek Angyalföld, Újlipótváros, Vizafogó, Margitsziget múltjáról és jelenéről

Az Angyalföldi Helytörténeti Gyűjtemény kiállítása a Budapesti Történeti Múzeumban
2003. április 3. – május 4-ig

Adhatnók éppen így címnek: „Ami nincs a Boedeckerben." Mert az Angyalföldet ugyan a világ minden kincséért sem mutogatnók a fővárosunkba tévedt idegennek. Ezen a vidéken még sohasem látták a nagy piros autocart, amelyekről gondtalan külföldiek szemei tekingetnek fővárosunk természeti és építészeti kincseire. Még jó, hogy a pestiek sem ismerik ezt a szörnyen magára hagyatott városrészt. – olvashatjuk 1933-ban a Város című hetilap Angyalföldet bemutató számában. Való igaz, hosszú ideig nem sok mutogatnivaló akadt a magyar fővárosnak ezen a főként gyárakkal és nyomorúságos munkáslakásokkal beépített vidékén. A múlt már történelem, múzeumban bemutatható, a jelenre pedig büszkék lehetnek a kerület lakói és a főváros is. Így mért ne tehetnénk egy időutazással is egybekötött képzeletbeli sétát a mai XIII. kerület, vagyis Angyalföld, Újlipótváros, Vizafogó és a Margitsziget területén. S ha valaki még nem járt ezen a vidéken, talán kedvet kap, hogy ellátogasson e kevésbé ismert városrészekbe is.

A kiállításhoz az Angyalföldi Helytörténeti Gyűjtemény és a BTM Kiscelli Múzeumának fotótárából mintegy 100 fotót válogattak a rendezők. Ezek közül a legérdekesebbek talán *Erdélyi Mór* 1909-ben készült míves fotográfiái, amelyeken művészi formában jelennek meg az akkori Budapest és benne a külvárosok mindennapjai. A múltidéző képek mellett *Roboz László* és *Holczer Gábor* felvételein a városkép mai részleteit is bemutatják. Így láthatóvá válnak azok a hatalmas átalakulások, amelyek rövid története folyamán többször is alapvetően megváltoztatták a kerület jellegét.

SZENTES

„Az Ekklesia Tagjairól" – Szentes népélete a XIX. század első felében

Koszta József Múzeum
2003. március 25. – április 19.

1987. december 4-én a Koszta József Múzeum, a református egyház és a városi könyvtár közös megemlékezést tartott az idősebb és az ifjabb *Kiss Bálint*ról. A múzeumban és a könyvtárban életművüket bemutató tárlat nyílt, amelyek főként írásos emlékek segítségével kísérték végig apa és fia életútjának fontosabb állomásait. A megemlékezés apropójául az szolgált, hogy 150 éve jelent meg Pesten id. Kiss Bálint Magyar régiségek című négykötetessé bővült őstörténeti műve, melyet fia romantikus kőrajzai illusztrálnak. Id. Kiss Bálint halálának 150. évfordulóján múzeumunk olyan megemlékezést tervez, amely elsősorban a református lelkész néprajzi munkásságát állítja előtérbe. Kiss Bálint történeti munkáiban a népélet fontosabb jellemvonásaira, változásaira is próbált odafigyelni. Kiss Bálint fő műve a szentesi református egyházkrónika keretében elkészített nagy szabású monográfia, amelyben a gyülekezet részletes bemutatását végezte el. A kézirat 1799-ben került a kezébe. Mondandóját 11 fejezetre osztotta. A hatodik részben „Az Ekklesia Tagjairól" címmel teljességre törekvő népleírást adott, amelyben a szentesi családok mindennapjait jellemezte. Az első szakaszban a szentesi református családokkal foglalkozott. Ezt követően a gyermeknevelésről, a szentesi emberek fiziológiai jellegzetességeiről, a korabeli viseletről, a paraszti telekelrendezésről, a lakáskultúráról, a táplálkozási szokásokról és gazdálkodásról értekezett. Népéleti megfigyeléseit megpróbálta őstörténeti kutatásaihoz felhasználni. Több alkalommal hangsúlyozta a jobbágyság társadalmi rétegződését. Munkáiban a kritikai hangnem is szerephez jutott.

Kiss Bálint halálának 150. évfordulója alkalmából rendezett kiállításunk a református lelkész életútjának, munkásságának bemutatása mellett az egyházkrónika bizonyos fejezeteit kívánja megjeleníteni. A születési, házassági és temetkezési szokások leírását levéltári források valamint gyűjteményünk tárgyai (bölcső, mennyasszonyi láda, fejfa) színesítik. A lakáskultúrát reprezentatív, művészi igényességgel megmunkált bútordarabok (falitéka, gondolkodó szék, mennyezetes ágyvég stb.) képviselik. A konyhát és a kamrát használati eszközök, tárolóedények jelképezik. Az állattartás illusztrálására főként pásztoreszközök szolgálnak, a földművelést egy faeke, aratós szőlőművelő szerszámok képviselik. Kiállításunk tehát a Kiss Bálint-féle, teljességre törekvő népleírást kívánja megjeleníteni néprajzi tárgyak segítségével. Reményeink szerint sikerül szemléletesen bemutatni, élővé tenni azt a kort, amelyben Kiss Bálint élt és alkotott.

Mód László

Szentendre

Szentendrei Képtár
Csendéletek, fák
Natures mortes, arbres
2000 Szentendre, Fő tér 2–5.
2003. március 20 – május 25.
Megnyitó: 2003. március 20., csütörtök, 17 óra

Budapest

Fővárosi Képtár / Kiscelli Múzeum, Templomtér
Fák, csendéletek
Arbres, natures mortes
1037 Budapest, Kiscelli utca 108.
2003. március 21 – április 20.
Megnyitó: 2003. március 21., péntek, 18 óra

Budapest

Francia Intézet / Institut Français
Rajzok, művészkönyvek
Dessins, livres d'art
1011 Budapest, Fő utca 17.
2003. március 24 – május 4.
Megnyitó: 2003. március 24., hétfő, 17 óra

Támogatók – *Soutien:*
Francia Intézet / *Institut Français*
Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma / *Ministère du Patrimoine Culturel*
Nemzeti Kulturális Alapprogram / *Programme Culturel National*
Ars & Vita Alapítvány / *Fondation Ars & Vita*
XX. Századi Alapítvány / *Fondation XXe Siècle*
Archeo Technik
Budapesti Tavaszi Fesztivál / Festival de Printemps

A látás élménye

3 kiállítás
Hollán Sándor (Párizs)
műveiből
festmények
rajzok
művészkönyvek

L'expérience de voir

3 expositions
des œuvres d'
Alexandre Hollan
peintures
dessins
livres d'art

Látni

Nagyon régóta tudom, hogy „nem látok". Mit értek ezalatt? Valami hiányzik abból, amit látok. Nem érdekel, amit a szem felfog. Fa? De mi közöm van hozzá?

Azt is megfigyeltem és tudom, hogy ez nem mindig van így. Vannak futó pillanatok, amikor a látvány megérint. Ezek ritka, de élő pillanatok. Így fog meg a természet, néha pedig egy-egy festmény vagy rajz... Tehát nem reménytelen a „vakságom" és a képi élmény kifejezhető. Azt is tudom, hogy van még néhány festő, akinek a számára ez a kérdés szintén fontos. Így hát nem vagyok egyedül.

Ezek a gondolatok vagy 40-50 évvel ezelőtt indítottak útnak, hogy a látás élményét megtaláljam. Akkoriban sokfelé kerestem a természetben az igazi benyomásokat. A hatvanas években több ezer kilométert utaztam, míg végre valami benyomás igazán megragadott. Azóta úgy érzem, hogy rátaláltam a motívumaimra, néhány időt látott fára és csendéletté csoportosuló tompa tárgyra.

Mi a motívum? Valami, ami elém lép, elzárja az utamat, megállásra kényszerít. Amivel meg kell küzdeni. A tekintet ilyenkor visszafordul, megérint, mintha a fát nézve magamat is látnám. A motívum és a szemlélő között jár a tekintet. Meg-megérinti a látványt, és utána befelé fordul. A motívum és a tekintet között megszületik egy élő kép, amely a külső valóságból táplálkozik, de a belső élmény is ki tud bontakozni benne. A kettő között a pártatlan, figyelmes tekintet felismeri az összefüggést. Az ilyen valóságélmény - bár nem teljes -, nyugalmat és megtisztító erőt hoz. Ilyenkor a külvilág befogad, és rajtam keresztül új életet kap.

Számomra ez a művészet kezdete.

Hollán Sándor, 2002. december

Voir

Il y a très longtemps que je le sais, je ne vois pas. Et qu'est-ce que j'entends par là? Que quelque chose est absent dans ce que je vois, ce que l'oeil perçoit ne m'intéresse pas: Arbre? Mais qu'est-ce que j'ai à faire avec lui?

Or j'ai observé aussi et je sais que ce n'est pas toujours vrai. Il y a des moments fugitifs où la chose vue me touche. Ce sont des moments rares et vivants. C'est ainsi que parfois me saisit la nature, parfois quelque image. Ainsi ma cécité n'est pas sans espoir. Et l'expérience visuelle serait exprimable.

Je sais également qu'il existe quelques peintres pour lesquels cette question est importante. Ainsi je ne suis pas seul.

Il y a quarante, quarante-cinq ans, ces pensées m'on mis en route pour découvrir l'expérience visuelle... A cette époque je vivais dans ma voiture, souvent durant des semaines, des mois, à la recherche des impressions vraies, guettant de tous côtés dans la libre nature le motif qui me saisirait et déclencherait en moi le travail. Je me souviens dans les années soixante avoir couvert des milliers de kilomètres pour être vraiment saisi par une impression. Depuis cette époque, j'ai le sentiment d'avoir rencontré mes motifs. Quelques vieux arbres qui ont beaucoup vécu et des objets éculés qui s'assemblent dans une nature morte.

Mais le motif c'est quoi? Quelque chose qui surgit devant moi, me barre le chemin, m'oblige à m'arrêter. Il me semble que je dois me battre avec lui... Le regard se retourne, me touche. C'est comme si en regardant l'arbre je me voyais aussi. Le regard va et vient entre le motif et l'observateur. Il touche et touche encore ce qui est vu, puis tourne vers l'intérieur. Lentement dans l'espace entre motif et regard, l'image prend naissance. Cette image vivante se nourrit de la réalité extérieure, mais un vécu intérieur peut aussi bien se déployer en elle. Entre les deux le regard impartial reconnaît le lien et travaille à l'approfondir...Cette sorte de réalité vécue apporte - même si elle n'est pas complète - une grande sérénité et une force purificatrice. Il devient clair que le monde extérieur m'accueille en son sein, reçoit une vie nouvelle à travers moi.

Pour moi c'est là que l'art commence.

Alexandre Hollan, décembre 2002

A Fővárosi Képtár / Kiscelli Múzeum

tisztelettel meghívja Önt

Hollán Sándor festőművész

Fák, csendéletek
című kiállítására

2003. március 21-én, pénteken 18 órára, a Templomtérbe

A kiállítást megnyitja **Ujházi Péter** festőművész

A kiállítás megtekinthető 2003. április 20-ig
hétfő kivételével, naponta 10-től 18 óráig

La Pinacothèque de Budapest / le Musée de Kiscell

a le plaisir de vous inviter
à l'exposition

Alexandre Hollan *peintre*

Arbres, natures mortes

Le vendredi 21 mars 2003 à 18h, l'Espace-temple

L'exposition sera inaugurée par ***Péter Ujházi*** *peintre*

L'exposition est ouverte jusqu'au 20 avril 2003
Tous les jours sauf lundi de 10 à 18h.

Fővárosi Képtár / Kiscelli Múzeum
H-1037 Budapest, Kiscelli u. 108.
Megközelíthető a Kolosy térről,
a 165-ös autóbusszal,
tel/fax: (36 1) 388 78 17
fax: (36 1) 368 79 17
e-mail: h13293fit@ella.hu
http://www.btmfk.iif.hu

Pinacothèque de Budapest / Musée de Kiscell
H-1037 Budapest, Kiscelli u. 108.
Accessible à partir de la place Kolosy
par l'autobus 165
tel/fax: (36 1) 388 78 17
fax: (36 1) 368 79 17
e-mail: h13293fit@ella.hu
http://www.btmfk.iif.hu

Hollaender Béláné

iparmüvész

Iparmüvészeti Társulat kiállitása - Iparmüvészeti Muzeumban - textiltervezetekkel szerepel.

Pesti Hirlap
1929.VII.14.

A Pest Megyei Múzeumok Igazgatóságának Ferenczy Múzeuma

tisztelettel meghívja Önt

Hollán Sándor
festőművész

Csendéletek, fák
című kiállításának
megnyitójára,
2003. március **20**-án,
csütörtökön 17 órára

Szentendrei Képtár
2000 Szentendre, Fő tér 2-5.

A kiállítás megtekinthető
2003. május 25-ig
hétfő kivételével,
naponta 10-től 18 óráig

Köszöntőt mond

dr. Simon László
megyei múzeumigazgató

A kiállítást megnyitja

Marghescu Mária
az ARS & VITA
Alapítvány elnöke

Pest Megyei Múzeumok
Igazgatósága, Ferenczy Múzeum
H-2000 Szentendre, Fő tér 6.
tel/fax: (36 26) 310 244

Le Musée Ferenczy de la Direction des Musées du département de Pest

a le plaisir de vous inviter à l'exposition

Alexandre Hollan
peintre

Natures mortes, arbres

Le jeudi ***20*** *mars 2003 à 17 heures*

Musée de Szentendre, 2000 Szentendre, Fő tér 2–5.

L'exposition est ouverte jusqu'au 25 mai 2003, tous les jours sauf lundi de 10 à 18 heures

Discours de bienvenue prononcé par

M. László Simon
directeur du musée

L'exposition sera inaugurée par

Mária Marghescu
présidente de la Fondation ARS & VITA

Direction des Musées du département de Pest, Musée Ferenczy
H-2000 Szentendre, Fő tér 6.
tél./fax: (36 26) 310 244

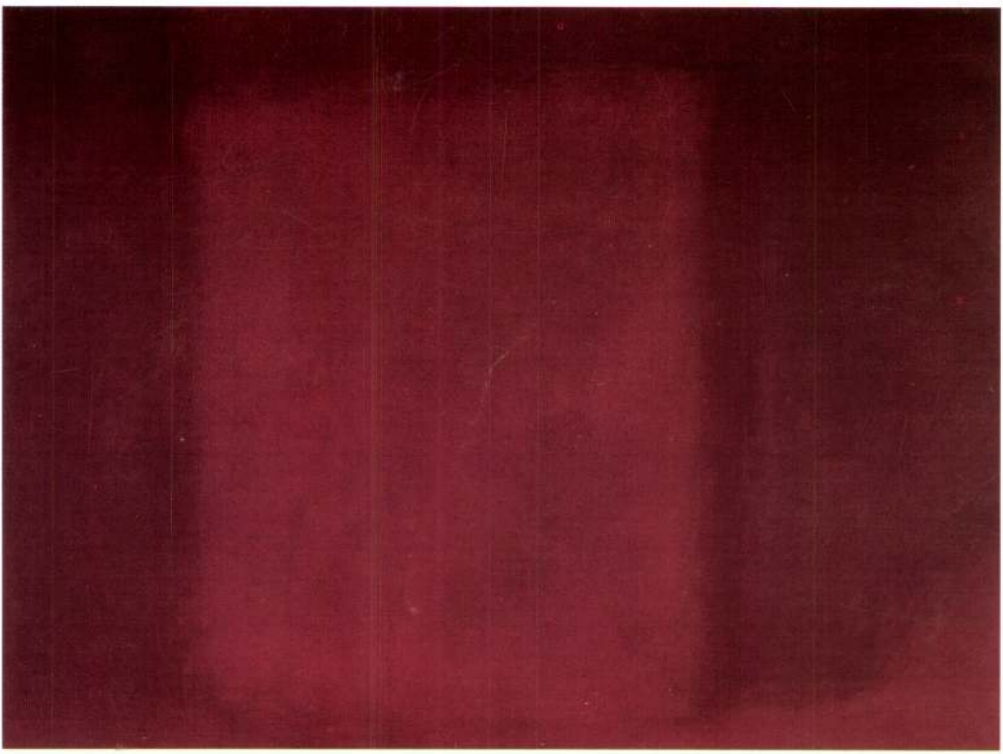

Holland festő 17.sz.

„Téli táj korcsolyázókkal"

o. v. 27 lemez 25,5 x 34 cm Védett

kikiáltási ár: 50000 Ft

BÁV 51.Képaukció katalógus Bp.1980.május

HOLLAND, Brad

Tatlamanti Béla

Brad Holland
[amerikai grafikus]

Új Tükör 1984. • máj. 6. XXI. évf. 19. sz. 26.

utolsó másfélszáz évre vonat
történeti anyagfeltárásra és
embergárda tapasztalataira.
tunk a kéziratban lévő Budap
pográfiai kötet kapcsán is.
topográfia és a Dehio kutatá
ra és a jelenleg folyó osztr

A szóbanforgó korszak é
zelitése csak interdiszcipli
ben a településtudomány, az
és épitészettörténet, a szoc
lamint a történettudomány sz
ni kell[redacted]. Hangsulyosan v

Holland, Etienne

Magyar levelek

1934. 191. l.

(25)

Godfrey püspök († 1355) síremlíke a gyulafehérvári székesegyházban. A püspök alacsony süveget herd fején, kezében díszes pásztorbot.

(26)

György szentgyörgyi és bazini gróf († 1467) ~~síremlíke~~ vörösmárvány sírlapja a pozsony-szentgyörgyi templomban. Az elhúnyt, ki az ország egyik leghatalmasabb főúri családjának tagja volt, a középkeri síremlíket jellegzetes szokása szerint fekszik is és áll is: feje alatt párna van, lábai alatt oroszlán.

M D K

Holland Franciscus, Pest, Terézváros. Cum 2 sodal.

Kőnyomatos"

Kapossy János: Építők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1826-ban. Műv. Írt. 1952. 1.sz. 139 l.

Dr. Hollaender Béláné: Selyemmel hímzett falidísz. — Seidener gestickter Wandbehang. — Tapisserie en soie brodée.

Magyar Iparművészet
1929. 35. l.

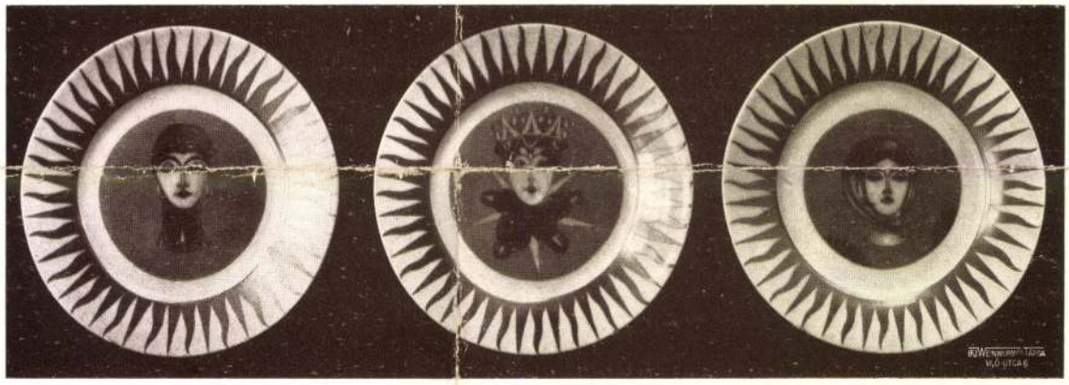

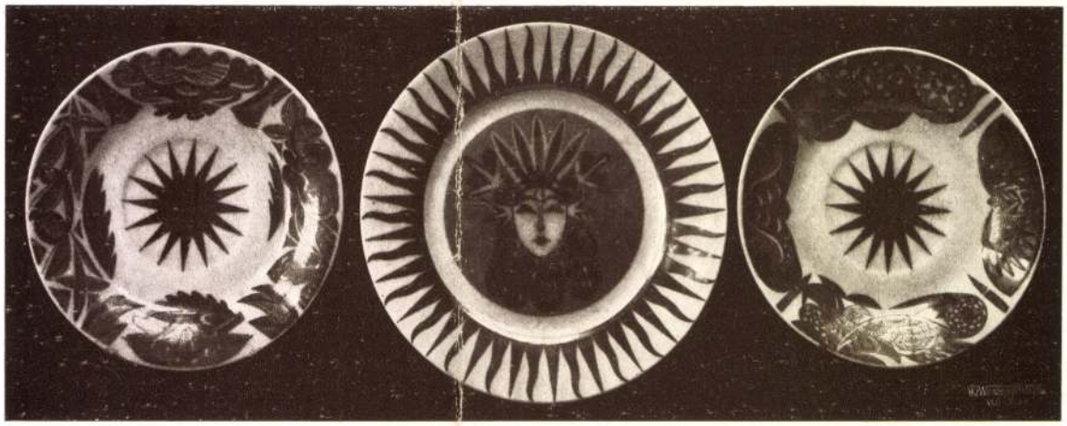

Gara Arnold: Máz felett festett porcellánkészlet egyes darabjai. Kobalt és arany. — Teile eines Porzellanservices. Überglasurmalerei. Kobalt und Gold. — Service en porcelaine; bleu et or.

HOLLAR

Nevét Szokol Kálmánnal kapcsolatban

említi

Tomáš Štrauss: Anton Jasnoch a zrod východoslovenskej avant-gardy dvadsiatych rokov. Bratislava, 1966. 30. l. szélj.

tovább

Holländer Béláné

~~[illegible]~~

~~Balogh József~~

~~Barzó Ede~~

~~Benkhard Ágost~~

~~Bizony Ákosné~~

~~Buráng Sándor~~

~~Döbröcöni Kálmán~~

Dudosits Jenő

~~Fehér József~~

Friml Géza

Hámor Ilona

Holländer Béláné

az alábbi társaság
l. művésztagjai

Miskolci Művészek Társasága I. kiáll. katalógusa. 1928.

413/ szám.

19

Műemlékek Orsz

Tárgy:

A beadvá

Dr.Lux Kálmán műszaki főtanácsos
8.000 pengős nyugtája.

Melléklet

Egyúttal

Előirat sz

Utóirat s

Másolta:

Összeolv

Holländer Béláné dr.

iparmúvésznő
a Miskolcz Művészek
társaságának
választott rendes tagja-
ennek 1928. elsőkiállítása falíszőnyeg, hímzés stb

Segilongi Éta

Otto Horn I. 99

Szerm. II. 200.

Érkezett 1905 jan. 21.

74/1905 sz. (Hódmezővásárhely 1905 jan. 20. 9. sz. a.)

Hódmezővásárhelyi ev. ref. főgimn. igazgatója jelentése az 1904. évi könyvtári áll. segély felhasználásáról. (Imre Lajos, főgimn. igazgazónak. 1905. III. 4.)

Hollaender Béláne

Magyar Iparművészet

1929. 24. l.

HOLLAENDER BÉLA dr.-nét művészi körökben Segilongi Eta írói álneve alatt ismerik, e néven szerepelt már egészen egyéni, artisztikus hímzéseivel a Nemzeti Szalon és az Orsz. M. Iparművészeti Társulat kiállításain. Újabban készült borongós színezésű, igen sikerült hímzett falidíszét, mely a Társulat legközelebbi kiállításán lesz látható, e számunkban mutatjuk be.

Hollander Béláné

Szent Ferenc, textil

az Orsz. Iparművészeti

Kiállításról.

Repr.

Művészet.

1937. 14. l.

Szent Sebestyénnel és Alex. Szent Katalinnal.

Hollaner János, kőmüves

Sopronban 1702-ben lett mester./Prot.dicasteriale, 72.lap./. 1702.old

Csatkai Endre: Adalékok a soproni barokk festészethez s a müvészet egyéb ágaihoz III.Az ifj.Dorfmeister, Épitészet, kőfaragók, szobrászok 168.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.23.évf.1969 Sopron

Hollay György

és Töröcsik Sándor tervezték a Veszprémi

ószuházat. 1965. 496. sz. reprodukció.

Merényi Ferenc: Z magyar építészet

1867-1967. Budapest 1970.

1480

Hollay György

teroczte a szegedi óruházat Malogh
Istvánnal együtt. 1966.

Merényi Ferenc: A magyar építészet
1867-1967. Budapest 1970.

1480

Hollay György

tervezte az egercsehi bányászlakótelep ikerházait. 1959. 282. sz. reprodukció.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest 1970.

1111

Hollay György

építész és Tar István szobrász közös terve nyerte meg a Március 15-e tér rendezésére, a Magyar Építőművészek szövetsége által kiírt pályázat első díját.

Megvitattak a Március 15-e tér rendezésének pályaművét

Magyar Hírlap, 1969. április 19. 8. l.

Holländer Erzsébet

Textilből 20 K-ás nagy aranydíj

Éimisk 1917/18.

34. l.

Holländer Erzsébet

Textilszakból
dicsérő okmány

Éimisk 1915/16.

44. l.

Holländer Erisebet

textil

1915-17

Eimisk 1930.84. h

Ø Hollander Gasp

de

l.

Glaser Karlsruhe.

126. l.

ö 434. n.

III
760 (3578).
814 (44).

218.

1905.

...ér és testével ballabára nehezedik.
...Fejét babérkoszorúval diszitette és
...t ver... Palástját
...ra lebeg, a ki fölött Amorette rö-
... Horak
...(Eunomia, Dike és Irene) képez-

...cm.
...ki 20578 sz. leirattal 2000 K-án.

...tének erede egyik cartonja.

258

...33 december 16-án.
...er 13-án.

falfestményei.

⊥ a visszatekintő és rózsákat hintő

H o l l ä n d e r J á n o s
esztergályos

Fővárosi Lapok.1867.nov.9. /Fővárosi hirek./

HOLLÄNDER Leule fertő

OMIKE 1904-1944 174.

Hollender József

M.D.K.

salzburgi harangöntő

Egerben 1869-ben átvesi Korencs Márk örvegjénes harangöntő üremét.

Heves megye műemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó,

341. old.

HOLLENDER József salzburgi harangöntő. Egerben 1869-ben átveszi --+ Korencs Márk özvegyétől az egri harangöntő üzemet /Eger ujság 1869. 23.lap./

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

Hollar Vencel

rézmetszete II

Bainfihunyadi János,
a londoni Gresham
College alkímistája,
Gowry rajza 1644-ből,
fenti rézmetszete 1644-ből.

Repr.

Magyary-Kossa Gyula

dr. Magyar orvosi em-
lékek. I. k. Bpest. 1929
280 l.

Walter Tunsel

[illegible]

[illegible]

Hollar, Wencel

rézm.

XVII. sz.

Báufy Hunyady János

arcképe

repr. és lenvia

Szathmáry László dr

Magyar alkemisták

Bp. 1928. 288, 289 l.

Hollar W.

Laid Merian M.

Hollar Venezel (oz 1607+1677)
laid: Houfnagleint.

HOLLAR WENCZEL

~~Wenczel Hollar~~

Hatvan lapkép

Magyarországi tájképek

Magyar Nemzeti Múz.

Katalógus: Rózsa György

Hollar Vencel /1607-1677/ rézmetsző

Hatvanvár és város látképe

Századok 1868,57-58 o.

Rézmetsző

Hofnaglein, olasz, XVI sz.

/épitész is/

Századok 1868,57-58 o.

Grafika, rézmetszet, XVI sz. vége

Hollar Vencel/1607-1677/ : Hatvanvár és város látképe.

Századok 1868 , 57-58 o.

M.D.K.

Hallart

metszetét hőrli a szerző Budavárának 1686 évi ostromáról:

Dr. Radnai Lóránt: Az ujjászülető Budavár

ÉLET és TUDOMÁNY, Bp.1965. XX évf. dec. 2. sz.

2425. old.

Hollay Adrienne

festőművész

LXV. csoportkiállitás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel. Tátrai képei is szépek.-

Magyarság
1929. V. 30.

Hollay György, [építész?] MDk

Nyilatkozata a Corvin Áruházról.

Kanalyas Imre: Miért ilyen? . 5.

NÉPSZABADSÁG dp. 1966. dec. 14.

Hollay György építész

Részlet a Március 15. tér
tervpályázatából

N. N.: Képes nyilvános vita a
Március 15. tér rendezéséről

Magyar Nemzet 1969 III. 15

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Hollay György

MAGYAR HIRLAP

1969 ÁPR 19

1021

Megvitatták a Március 15-e tér rendezésének pályaműveit

A Magyar Építőművészek Szövetsége pénteken délután a szövetség székházában nyilvános vitát rendezett a Március 15-e tér rendezésére kiírt pályázat nyertes és megvásárolt terveiről. A pályázatra beérkezett kilenc rendezési tervből *Hollay György* építész és *Tar István* szobrászművész közös alkotása nyerte az első díjat.

kalmából.

Jó egész
nek Csehs
csehszlová
szocializm
végzendő

Budape

a Ma
Közpo

(TASZ
nyev fő
üdvözlő

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307.

1969 ÁPR 19

NÉPSZABADSÁG

HOLLAY GYÖRGY

Bemutatták a Március 15. tér rendezésére készített pályaműveket

A Magyar Építőművészek Szövetsége pénteken a szövetség székházában nyilvános vitát rendezett a Március 15. tér rendezésére kiírt pályázat nyertes és megvásárolt terveiből. A pályaműveket a bíráló bizottság tagjai ismertették. Elmondották, hogy a pályázatra beérkezett kilenc rendezési tervből *Hollay György* építész és *Tar István* szobrászművész közös alkotása nyerte el az I. díjat. Ez a legsikerültebb munka, de egymagában még nem elég a végleges rendezési terv kidolgozásához.

A többi pályaműben felvetett ötletekkel együtt azonban gazdag lehetőség nyílik a tér rendezésére. A téren egy jelentős római kori építészeti emlék, a *Castrum* bemutatása kap hangsúlyt a tervekben, s így a főváros szívében az Erzsébet-híd és a Hotel Duna Intercontinental modern környezetében az újjárendezett tér Budapest múltját is illusztrálja majd.

Balmain harang formájú fehér nemez-
kalapjához színes selyemsálat és csil-
logó, kerek fülklipszet mutatott be.

FELMONDHATNAK-E A BE

Dávid László keszthelyi
még az a jogszabály, hogy a
ség ideje alatt, legfeljebb azo
dani, s vonatkozik-e ez a szo
díjra jogosultak?

A rendelkezés, hogy a vállalat nem szüntetheti meg felmondás útján a dolgozó munkaviszonyát *a keresőképtelen betegségi időtartama alatt és azt követően 15 nap elteltéig* — legfeljebb azonban a keresőképtelenség első napjától számított egy évig, gümőkóros megbetegedés esetén két évig — *változatlanul érvényben van.*

A felmondási tilalmak és korlátozások azonban nem vonatkoznak az öregségi teljes nyugdíjra

M.D.K.

Hollay György épitész

LAKÓTERV

Csepeli Áruház

Társtervező: Balogh István, Szecsődy Sándor

Belsőépitész: Batka István, Kecskés István,

Főépületgépesvezető: Ungvári Béla

Épitésvezető: Magyar Bálint

Magyar Építőművészet 1966/6. 14-21.l.

Hollay György épitész M.D.K.

A csepeli és a szegedi áll. áruház tervezője

Társte vező: Balogh István

G.J.:Tipusterve[illegible] alapján uj áruházak épülnek

Magyar Nmezet 1964. november 4. 3.1.

Hollay György épitész M.D.K.

A tatbányai áll. áruház tervezője

G.J.:Tipusterve[illegible] alapján uj áruházak épülnek
Magyar Nmezet 1964. november 4. 3.l.

Hollay György épitész M.D.K.

A veszprémi áll. áruház épületét te vezi

Társte vező: Töröc ik Sándor

G.J.:Tipustervek alapján uj áruházak épülnek
Magyar Nemzet 1964. november 4. 3.1.

Hollay György épitész M.D.K.

Az Otthon áruház bővigésének te ve

Társtervező:Iványi László

G.J.:Tipusterves alapján uj áruházak épülnek
Magyar Nemzet 1964. november 4. 3.l.

Hollay György

Hollay György: Veszprém, városközpont. /Marton István építész./ - Müszaki Tervezés, 1967. 2.sz. 37-4o. l.

Az 1967. évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája /Müvtört.Ért. 197o. 1.sz. 68-1o7. l./

77. l.

Hollay György építész és Tar István szobrász

első díjat nyertek a Március 15. tér

pályázaton.

Magyar Nemzet

1969 ápr. 2

Hollay György építész – Tam István szobrász

felhívást Zaptak a Március 15.
tér rendezésére Tiszt pályázatra.

Magyar Nemzet
1969 márc. 15

Hollay György

A máscius 15. tesen lévő
római castrum múzeumi
tervet készítette

dr. Radnai Lóránt: A máscius
15. tés

Budapest 1971 VIII.

Hollay György

Dalányi László és Hollay György épitészek készitették a Március 15. tér wüllyesztett részének épitészeti kialakitását.

dr. Radnai Lóránt: A Március 15. tér.
Budapest, 1971.8.sz.2o-22.l.
22.l.

Hollay György

Romkert a Belvárosban

Rómaiak és barbárok — Szökőkút a romok között

Jó néhány éve már annak, mikor a pesti Belváros közepén, a Március 15-e téren egy szűk lépcsőn keresztül kis *föld alatti múzeumba* juthattak. Persze, csak ha a vasajtót nyitva találták, márpedig ez igen ritkán esett meg. Eleinte minden vasárnap délelőtt, később minden második héten, majd egyszer egy hónapban, és végül soha. Volt egy múzeum, *ami valójában nem volt.*

Egy évvel ezelőtt aztán magas kerítéssel vették körül a térnek ezt a részét. A Fővárosi Kertészeti Vállalat megkezdte a föld alatti múzeum feltárását és olyan szabadtéri múzeum kialakítását, amelyik nemcsak vasárnap, hanem a hét minden napján, állandóan nyitva áll. A Március 15-e téren *Budapest első romkertje* készült el.

De elkészült-e valóban? A kerítést már lebontották, a környék is aránylag rendezettnek tűnik, de a közönség még nem látogathatja az új létesítményt.

— Pontos időpontot nem tudunk, de május hónapban, valószínűleg már az első felében *jöhetnek az érdeklődők* — mondja *Farkas Dezső*, a Fővárosi Kertészeti Vállalat osztályvezetője.

— És nemcsak az érdeklődők — teszi hozzá *Sembery István* főépítésvezető. — Mivel romkertről van szó, a felfrissülni, pihenni vágyókra is gondoltunk: padok, árnyas fák, virágok is várják a környék lakóit. Vagyis nem szűnt meg a park, a tér sem, pusztán értékes, a közönség számára eddig nehezen elérhető értékekkel gazdagodott.

Dr. Nagy Tibor kandidátus, az ásatások vezetője az „előzményekről", a távoli múltról beszél:

— A jelenlegi Március 15-e tér az ókortól kezdve fontos átkelőhely volt; ennek tudható be, hogy a rómaiak az i. sz. utáni III. században ezen a területen egy kereken 87 × 87 méteres, trapéz alakú *erődítményt* építettek. Ennek egy részét — egész pontosan az egyik torony romjait — mutatták be a régi föld alatti múzeumban. Tavaly *egy másik, patkó alakú torony alapjait is feltártuk*, és a kettőt összekötő három és fél méter széles *kőfalat* is, tehát *többszörösére növeltük a kiállítható anyagot.*

— *Kizárólag római emlékekről van szó?*

— Ez az építmény hosszú évszázadokon keresztül viszonylagos épségben maradt fenn, egészen a honfoglalás koráig, sőt, azon túl is. Taksony vezér mohamedán és izmaelita kereskedőket telepített erre a helyre, akik itt egy karavánszerájt építettek, s az úgynevezett kitörőkapukat elfalazták, illetve beszűkítették. Tehát a római leletek mellett X. *századi falmaradványokat* is találtunk. Városunk római emlékeire büszke lakóinak, az arra kíváncsi idegeneknek eddig Óbudára vagy Aquincumba kellett utazniuk, ha látni kívánták ezeket az emlékeket. Most itt, *a Belváros szívében láthatja mindenki a főváros legrégibb történetének bizonyítékait*, képletesen szólva, a város bölcsőjének romjait.

Aki most a régi Március 15-e teret keresi, bizony alaposan meglepődik: a tér alaposan megváltozott. *Hollay György*, a Lakóterv mérnökének díjnyertes terve alapján lépcsőzetesen mélyül; a lépcsők oldala vasbeton, s így — egyáltalán nem stílszerűtlenül — az egész valamiféle vár, erődítmény benyomását kelti. Középen lépcsők vezetnek lefelé, egy vadonatúj szökőkúthoz, amely egy másik kúttal együtt majd vízlépcsőt alkot. S a térnek az Erzsébet-híd felé eső részén láthatjuk *Tar István* szobrászművész gyűrű alakú kompozícióját, amely a népvándorlás korából veszi témáját: *rómaiak és barbárok csatáját* ábrázolja.

B. B. M.

Táncsics M. u. 18.
Hétfőtől péntekig.
8—12 óráig.

Felsőfokú külkereskedelmi szakiskolai végzettséggel, — német, francia felsőfokú államvizsgával állást változtatnék. Ajánlatokat »Önálló munkakör 17536« jeligére a Felszabadulás téri hirdetőbe kérem.

AZ EGYESÜLT IZZÓ RT. VÁKUUM-TECHNIKAI GÉPGYÁR

FELVESZ-ÁTKÉPEZ

AZ ÖSSZES FORGÁCSOLÁSI SZAKMÁRA, GÉPMUNKÁRA, SEGÉD-MUNKÁRA FÉRFI ÉS NŐI MUNKA-EROKET. KERESÜNK: MŰSZAKI BÁJZOLÓKAT, ÜZEM-SZERVEZŐKET, GYORS-GÉPIRÓKAT.

Bp. IV., Szilágyi u. 26.
Rákospalota-Újpest vasútállomásnál.

Vezető jogtanácsos mellé
GYORS-GÉPÍRÓNŐT
és
SOKSZOROSÍTÓ-GÉP-KEZELŐT
FELVESZ

»Kereskedelmi nagyvállalat 3664« Fenti jeligére gyakorlati idő, fizetési igény megjelöléssel kérünk választ a Felszabadulás téri hirdetőbe.

Épületlakatos szakmunkást, hegesztőt, segédmunkást, gépírót és technikust felveszünk. Lehet kezdő is. Jelentkezés: 149-028 tel.

FELVESZÜNK
azonnali belépésre
ASZTALOS SZAK-MUNKÁSOKAT, műhelybe, karbantartási munkákra.

Jelentkezés személyesen, vagy telefonon, Középmagyarországi Pincegazdaság Budafoki Üzeme, Budapest, XXII., (Budafok), Nagytétényi út 26. Telefon: 254—233.

Kiss.

Bp. X
Herteler

FIM Bu
cégtágyár
keres új
üzemébe,
munkára
munkaerőt
sítmény
villanyszerel
tékszerelő,
asztalos, l
esztergályos
kásokat. 2
gépkocsivezet
Robur gk.-
TV 54 ang
gk.-ra) Jele
gyár munka
tályán, Bp.,
u. 153.

As M
Kutat
Eszköző
Kivitele
Vállala

FELVETE
KERES

marósokat, esztergályosokat, lakatosokat, műszerészeket, villanyszerelőt, asztalost, darabolókat és csomagolókat,

valamint

segédmunkásokat (betanításra is).

Jelentkezni lehet a vállalat személyzeti osztályán — szombat kivételével — reggel 7 órától 15 óráig, Budapest, XIV., Komócsy u. 29-31.

MAGYAR HÍRLAP
1971 MÁJ 2-

SAJTÓHIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

gozáson 4 és fél év (csak az erősáramú karon).

Jelentkezés a karok igazgatói hivatalában 1971. május 15-ig.

LAKÁS

Fiatal technikus albérletet keres. Választ »Igényes 17327« jeligére a Felszabadulás téri hirdetőbe.

Belvárosi 1 szoba, komfort, jól jövedelmező házmesterségem, 2 szobásra, betegség miatt, elcserélném. Telefon: 388—061. Kiss.

—, szabadságligeten (busztól 5 perc) 35 000 kp-ért eladó. 159—604, 17 óra után.

VEGYES

Óriás krizantém — 70-féle, szegfűpalánták, válaszbélyegért árjegyzéket küldök. Tőkés kertészet, Balgótarján.

Jutalmat adok annak, aki április 15-én, a Maglódi út és Törökvető u. környékéről eltűnt szürke alapszínű, tigriscsíkos, — másfél éves boxer szukám nyomára vezet. Tel.: 491—964.

Építkezésből visszamaradt faanyag, kő, vasgerenda eladó. Bp., II., Barlang u. 3. Esta.

Hollay György

Veszprémi Állami Áruház. /Hollay György, Törőcsik Sándor építészek, Batka István iparművész./ - Magyar Építőipar, 1967. 16.évf. 1.sz. 58-59. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Irt. 1970. 1.sz. 68-107. l./

75. l.

Hollay György

Csepeli Állami Áruhán és Szegedi Állami Áruhán. /Hollay György, Szecső Sándor, Balogh István épitészek, Batka István, Kocskós István belsőépitészek./ - Magyar Epitőipar, 1967. 16.évf. 1.sz. 55-57. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Irt. 1970. 1.sz. 66-107. l./

73. l.

Hollay György

B/alogh/ I/stván/: Szeged, "Püspökbazár" beépítése. /Balogh István, ~~Batka~~ Hollay György építészek, Batka István, Kecskés István belsőépítész, Mester Jenő kertterv./ - Magyar Építőművészet, 1967. 16. évf. 1.sz. 37-41. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1970. 1.sz. 68-107. l./

73. l.

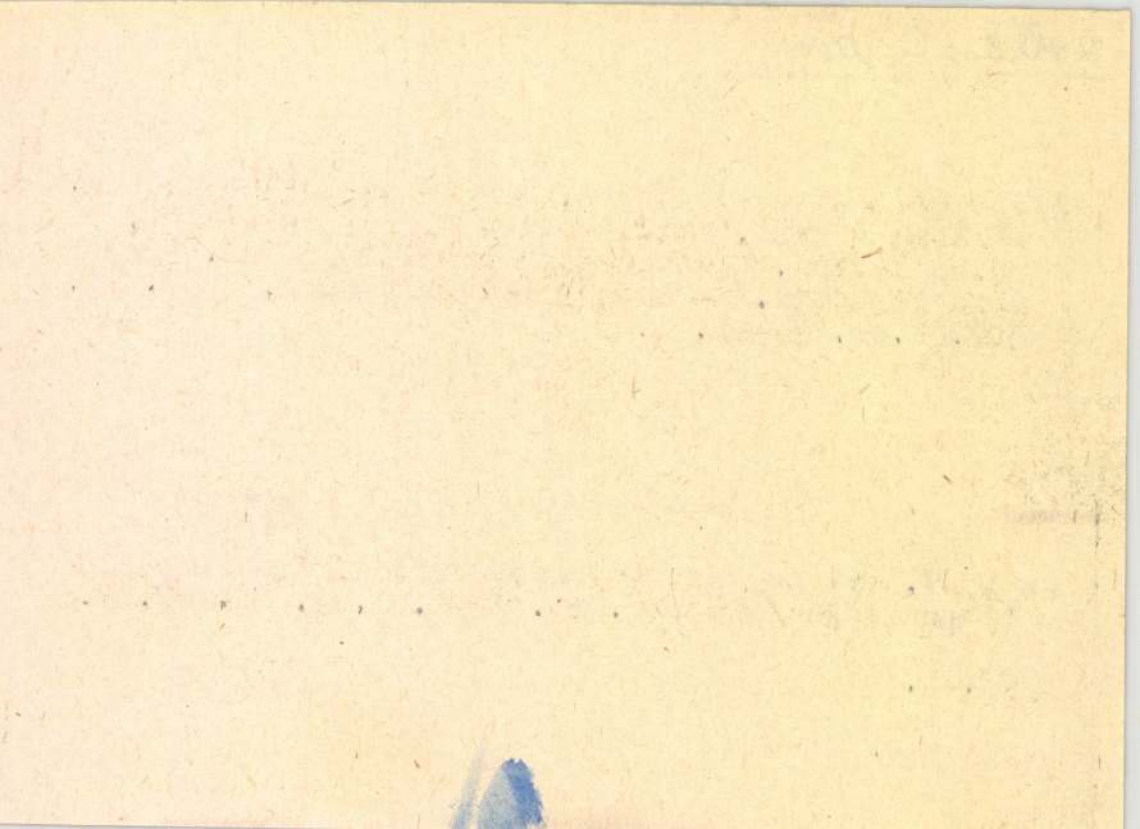

Hollay György

H/ollay/ Gy/örgy/: Szegedi áruház. /Hollay György, Balogh István, Szecsői Sándor épitészek, Batka István iparmüvész, Mester Jenő kertterv./ - Müszaki Tervezés, ~~2x~~ 1967. 2.sz. 1o-11. 1.

Az 1967. évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája /Müvtört.Ért. 197o. 1.sz. 68-1o7. 1./

74. 1.

Hollay György

Turócsik Sándor: Csepeli Áruház /Hollay György, Balogh István, Szecsőy Sándor építész, Batka István Kecskés István belsőépitész/ - Magyar Epitőmivészet, 1966. 15.évf. 6.sz. 14-17. l.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-283. l./ 250. l.

Hollay György

H/ollay/ Gy/örgy/: Csepeli Állami Áruház. /Hollay György, Balogh István, Szecsői Sándor épitész./ Müszaki Tervezés, 1966. 8.sz. 12-13. l.

Az 1966. évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája /Müvtört.Ért. 1969.3.sz. 243-283.l./ 248. l.

Hollay György

T/örőcsik/ S/ándor/: Veszprémi Áruház. /Hollay György Törőcsik Sándor építész, Batka István belsőépítész/ - Magyar Építőművészet, 1966. 15. évf. 6.sz. 18-21. l.

T/örőcsik/ S/ándor/: Veszprémi Áruház. /Hollay György Törőcsik Sándor építész./ - Müszaki Tervezés, 1966. 8.sz. 14-16. l.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-283.l./ 25o.l.

MDK

Hollay György, [épületek?]

A Március 15 tér rendezésére kiírt pályázat nyertese. (Ter Istvánnal közösen készített terv.)

—: Múzeumpark a Belvárosban 8.

Népszabadság, Bp. 1970. márc. 17. [vidéki]

$$\begin{array}{r} 3 \\ +10 \\ \hline +18 \end{array}$$

M.D.K.

HOLLAY György építész

Kecskemét. MEZŐSZÖV irodaház

Repr. alaprajzi
rajzokkal

Magyar Építőművészet 1961. 5.sz. 32.l.

HOLLAY György epitész

Egercsehi bányász-lakótelep

(Repr.)

(1957-1959.)

Magyar Építőművészet 1961. 5.sz. 21.l.

Hollay György építész M.D.K.

Egercsehi bányászlakótelep repr.

Magyar Építőművészet 1961 5.sz. 21.l.

M. D. K

HOLLAY György építész

LAKÓTERV.

A Corvin áruház átépítésének terve

Társtervező: Handel Tamás

Tenke Tibor

Korszerüsitik a budapesti áruházakat

Magyar Nemzet 1961. december 2.7.1.

M.D.K.

Hollay György épitész

Közremüködött a szegedi "Püspökbazár" beépitésénél

mint társtervező

Épitész: Balogh István
Magyar Épitőművészet 1967/1. 37-41.l.

HOLLAY György építész M.D.K.

Szeged, állami áruház

Repr. alapraj
távlati rép

Társtervező: Balogh István – Tenke T

Magyar Építőművészet 1961. 5.sz. 31. l.

Hollay György

és Dalányi László tervei szerint épitet-
ték át az V. Március tér 15. p. római emlé-
keket.

Bezza László, Bernát György, Erdei Ferenc

stb.: Budapest Sexikon, Budapest 1973.

13351

7218

Hollaky György, [építész]

Az Erzsébet-híd felújítója körében, a Március 15-e téren a környezetbe harmonikusan beilleszkedő műlgentett romkertet tervezte.

Németh Ferenc: Castrum, quod dicitur Perth 1118–1120.

Élet és Tudomány, Sz. 1971. jún. 11. XXVI/24.

Hollay Gyula

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1989 DEC 12

MAGYAR NEMZET

Budapest

Tavasszal kezdik a Március 15. tér rekonstrukcióját

Kiállította a Március 15. téri tervpályázat díjazott munkáit a Hazafias Népfront V. kerületi bizottsága. A Belváros egyik leghangsúlyosabb pontja ez a tér, amely valóban szebb, érdekesebb kiképzést igényel a jelenleginél. A fővárosi tanács fél évvel ezelőtt pályázatot írt ki a tér északi részének rekonstrukciójára.

A terv kialakításakor figyelembe kellett venni a Belvárosi templom páratlan értékű épületének meghatározó jellegét, a feltárás alatt levő római kori emlékeket, a belvárosi üzletközpontba irányuló járműforgalmat és a Petőfi-szobor vertikális tömbjét. A pályázó kilenc építész-szobrász pár közül az első díjas pályamű — *Hollay* Gyula és *Tarr* István munkája — megfelel ezeknek a követelményeknek. Tervük a római kori leletekre koncentrál és a tér többi részét ehhez a különleges falrendszerhez igazították. Ide illeszkedik majd egy körülbelül 30—40 méter hosszú, 3 méter magas üvegfalú vitrin, amelyben a feltárt műemlékeket helyezik el.

A Belvárosi templom homlokzatával egyvonalba kerül Tarr István alkotása, egy kör alakú bronz relief. Az öt lábon álló, népvándorlás korabeli motívumokkal díszített, 4 méter átmérőjű abroncs egy négyzetalakú vízmedence közepén fog állni. A finom és jellegzetes szobor kitűnően egészíti ki a római maradványok csoportját.

A tér rekonstrukciójának kivitelezője a Fővárosi Kertészeti Vállalat, amely jubileumi felajánlásként már tavasszal elkezdi a munkát. Körülbelül egy év múlva a Március 15. tér méltó összekötője lesz az Erzsébet-híd és az új Duna Szálló világvárosi impozáns vonalainak.

m. á.

ségi kapitánya látogatást tett Mexikóban, a jövő évi világbajnokság színhelyén. Megnézte a pályákat, s mint nyilatkozataiból kitűnt — igen elégedett volt a látottakkal. Véleménye szerint nagyon jól szervezett világbajnokságnak lehetnek majd részvevői.

Természetesen megkérdezték az újságírók: melyik csapatot tartja a VB első számú esélyesének.

— *Feltétlenül a brazilokat* — válaszolt Schön határozottan. — *Ma már nemcsak színes, látványos labdarúgást játszanak, hanem ismét eredményesek is tudnak lenni. A brazilok mellett én Angliának, Uruguaynak és Mexikónak adok még közel egyenlő esélyt. Mexikó labdarúgó-válogatottja nagyon sokat fejlődött, emellett hazai pályán, hazai közönség előtt játszik, s ez nagy előnyt jelent.*

esélyese

gy valóba
ősnek a VE

hogy ismé
a világbaj
zolta. — Ná
éig tart a
bajnokság, s a kupamérkőzések sorozata. Ilyen körülmények között legjobb esetben május 20—21-én tudunk elutazni Mexikóba, pedig a megfelelő akklimatizálódáshoz legalább három hétre lenne szükség.

*

Londonban Alan *Hardaker* az Angol Labdarúgó Szövetség titkára hasonló kérdésekre válaszolt az angol televízióban. A legfontosabb kérdés persze *megvédheti-e válogatottjuk a világbajnoki címet?*

— Szép lenne, ha válogatottunk bekerülne a legjobb négy közé. Nagyon szép lenne, ha ott lehetnénk az elődöntőben...

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1925 NOV 24

NEUE ZÜRCHER ZEITUNG

Holéczy Etel

K1021

Etel Holéczy (Galerie Sonnegg)

r. Die ungarische Malerin Etel Holéczy, die in Budapest ausgebildet wurde, hat sich nach längerem Schaffen auf dem Gebiet des Oelbildes und der Illustration seit sechs Jahren der keramischen Malerei zugewandt. Mit Metalloxydfarben malt sie auf Kacheln, die als Kleinwerke montiert sind oder zu größeren Dekorationen zusammengefügt werden. Vielseitig und gewandt im Entwerfen figürlicher, pflanzlicher oder ornamentaler Motive, stellt die Malerin eine unaufdringliche Farbigkeit und eine gefällige Kompositionsweise in den Dienst flächenschmückender Gestaltung. Anmutig wirken vor allem die Bilder mit Blumen, Vögeln oder Fischen. — Von der Keramikerin *Livia Gorka* sieht man Arbeiten von unkonventioneller Haltung, die durch kugelige oder steil aufragende Formen und durch rauhe Oberflächenwirkung auffallen. (Bis 23. Dezember.)

Ø

Hollay Ignác

festő

1899

Éinnisk 1930. 84 l.

Hollay István

B.T.: Üvegkombinát, Havanna, Kuba. - Építész: Böjthe Tamás, statikusok: Péry Vilmos, Hollay István. Képes tervismertetés.

27-29. l.

Magyar Építőművészet, 1969. 3.sz.

MDK

Holla y István
nyomdász

Tervezte a borték hátlapjának rek-
lámját (Kanizsai Károly)

÷ Főjegyzések, mellékletenik

Grafikai Szemle 1939 évf 2 sz 50 l

MVK

Hollay István
nyomdász

tervezési 15, 17.- lapon Ábrák

÷ Mellékleteinket

Grafikai Szemle 1939 évf. 1 sz 23 l

m.dk

Hollay István
nyomdász

Tervezései: látszeresz cégjegy és signetek, könyvcímlap a borítók belső oldalán: „Ép testben ép lélek". Ábrák: 181.-lapon

– Följegyzések: Szedésmellékleteinket Grafikai Szemle 1937 évf 8 sz 1952

MDU.

Hollay István
nyomdász

tervezési: Ábrák 110, 111.-lapon

÷ Följegyzések. Mellékleteinkel

Grafikai Szemle 1938 évf 5 sz 120 l

Holczer Sándor M.D.K.

A z oroszlányi viztorony épitésveztője

Épitész: Vizvárdy István

Magyar Épitömüvészet 1965/ 2. 35-37.l.

Holéczy Éta

Kiállít

NU. 1942. XI. 8.

T. Cim!

A Müvészettörténeti Dokumentációs K
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első

"Magyar Tanácsköztársaság Ke
cimü levéltári publikáció jelent meg,
Müvészeti Osztályának iratanyagát és
iratanyagának a képzőmüvészetre vona

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk k

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete, mely a Dokumentációs Kö

Továbbá kapható

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolható

Hollänzer János

Kőmives

Sopron

1697. dec. 23. polg.

coken

Házi

~~Radisics Jeno V 306~~

M. D. K.

HOLLEFREUND Albertin festő

1906-ban Nagybányán a Szabad-
iskola növendéke

Réti Bp. 1954. 327. l

Hollefreund Albertin

Külföldi
Mavés

Nagybányai kiáll kat. 1912.
82

Csoma Josef III. 149

Hollefreund Albert

1906 nagybányai is-
kola

Nagybányai kiáll kát 1912

Tűzkőből való tőr, neolithkori

VI. 125

— késpenge VI. 125

— nyílhegy VI. 125.

HOLLEIN, Hans épitész

BEKE László: Hollein mönchengladbachi muzeuma. - Magyar Épitőművészet, 1984. 2.sz. 51 - 53.p. ill. G.F.R.E.

Mönchengladbach

Hollekh Sámuel

korongozó 1746.

ivód

Schirek Holitsch

128. l.

Ö Hollenbach

7.

l. [Egyházm. Lap]
1881. 72, 73. l.

volum

amtitkár.

gos Bizottságának.

Budapest.

MDK

Hollefreund Albertin,

1906-ban az iskolában dolgozott.

A szabadiskola idejo. /1902-1912/. 33.1.

HOLLEIN, Hans

PERNECZKY Géza: Az új Modern Frankfurtban.= Népszabadság, XLIX.évf. 258.sz.1991. nov.4. lo.p. ill.

Hans Hollein épitész tervezte

vagy a Muzeum ált. Frankfurt

beri életmű-szálat a Magyar
yminiszterként zárta le. Po-
ezőként jutott el lehetőségei
iselőséghez s a sváji /Bern/

ségét 1944 márciusában több
. Az 50-es években, kényszer-
ízzel búcsúztatta el a bará-
emberként egyaránt sokat je-
zőnyi István, Kállai Ernő,
alkozott behatóan kortárs-
leveleit s a Munkácsy kiállí-
a,[25] s egy a szokásosnál rész-

Hollenbach

bécsi mester készítette a Vigadó csillárjait
Fesel tervei szerint

Czagány István: A pesti Vigadó épülettömbje.
Éptud. 197o. /II.köt./ 1-2.sz. 173-268.l.

240.l.

HOLLENBACH Dávid bronzöntő

Pannonhalma 1996/2.

182-183, 190

Hollenzer László

"Bucsuzás" c. kép a harctérre induló katona bucsuját ábrázolja családjától.
Repr. /felv./

"Itt harcol" cimmel térkép előtt, fehérbe öltözött, térdeplő fiatal nő rámutat a térkép egy pontjára.
Repr.

Élet, Bp. 1915. jan. 10. VII.évf. 2. sz. 25. lap. " febr. 7. " " 6. " 121. lap.

Hollenzer László

"Este Belgrádban" cimmel müvészi felvétel. Repr.

Élet, Bp. 1917. márc. 18. IX. évf. 11.sz. 264. lap.

MDK

Hollenzer, Bp.

Uj tagok a M.Ipm.Társ. Magyar Iparmüvészet, 1901. 291. l.

HOLLENZER László fotográfus

CSENGELNÉ PLank Ibolya: A műemléki fotográűfia kezdetei : Hollenzer László munkássága. = Magyar Épitőművészet, LXXXI.évf.5.sz.1990 49-51.p. ill. E.

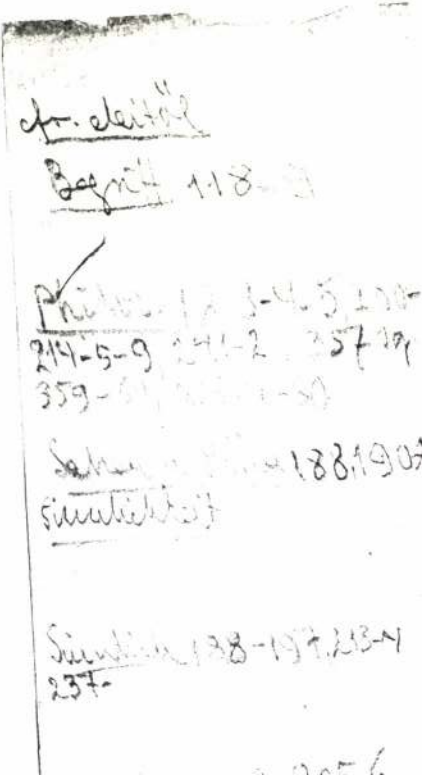

Cfr. eleitöl

Begriff 118-[illegible]

Philon [illegible] 3-4-5 [illegible]
214-5-9 [illegible]-2 357 [illegible]
359-[illegible]

Sehen [illegible] 188, 190 [illegible]
Sinnlichkeit

Sinnlich 188-197, 213-4
237-

HOLLENZER LÁSZLÓ
MŰVÉSZI PORTRAIT ÉS MŰSZAKI FÉNYKÉPÉSZ
A „MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA" SZÁLLITÓJA
BUDAPEST, IV., ESKÜ-UT 6.
(KLOTILD-PALOTA.)
LIFT. — TELEFON 92—81. (LAKÁS TELEFON 99—51.)
FELVÉTEL REGGEL 9-TŐL ESTE 7-IG. VASÁRNAP DÉLUTÁN ZÁRVA.
BEJENTÉS ESETÉN MIMDEN IDŐBEN.
ESTI FELVÉTELEK VILLANYFÉNY MELLETT.
FIÓK-MŰTEREM:
BALATON-LELLE GYÓGYFÜRDŐN
(SAJÁT HÁZ.)
ALAPITTATOTT 1899. ÉVBEN.

Kegyelmes Uram.

Legalázatosabban bátorkodom kegyelmes Urammak a nagyméltóságu m. kir. kereskedelmi minister Urhoz benyujtandó kérvényemet bemutatni. Kérve azt mély alázattal indokainál fogva bölcs belátása és érdemeim szerint magas párt fogásával elősegitem kegyeskedjék.

Ugyan azon indokoknál fogva - hogy időm legyen ezen kérvény elintézését bevárnom - a Magyar Általános Hitel Banknál engedélyezett 6000 koronás hitelünket még átmenetileg fentartatni illetve engedélyezni kegyeskedjék. 2000 koronát már vissza fizettünk - tehát még kr. 4000 ezer van. De most ezen vissza fizetett 2000 koron~~át~~ ujból való kivételéhez kérjük kegyelmes Urunk - beleegyezését. Tól lehet, hogy a Hitel bank - engedélyezi ki - és betenni az összeget - de mi kegyelmes Urunk engedélyező névjegye nélkül - még nem tettük és nem is tesszük.

Ha kérvényem kedvező elintezést nyerne - mint azt jóltevőim - kiknek bátoritására fordulok a minister 6" nagyméltóságához - reménylik - úgy azonnal vissza fizetjük - Ha pedig kedvezőtlen elbánásban részesülnék - úgy ha lellei házunk - és az állami munkákhoz való gép felszereleseit kénytelenek lennénk elárverez tetni. Mert most eladni bármint hirdettük is nem lehet - az uzsora kamat fizetést meg képtelenek vagyunk tovább fizetni. Nem várhatjuk be, mig a kamat mindenünket felemésztsen - inkább - önként elárverez tetjük - legalább mindenkit kitudunk fizetni.

Hollenzer László
lende báró Forster
Gyulához. Kiselej-
tezett
iras

és igy Kegyelmes Urunkat is. Miellőtt a bank minket árverez valjon nem e kell mindent megkisérleününk ennek megakadályozására. Azért voltunk bátrak a minister Ur Ő nagyméltóságához is kérvényezni az 1907. évi III. t. c. 9 § a alapján. Biztositékul az állam fedezetett találna a ma lekottott lelei ház - és az üzlet felszerelés - továbba Anyósom háza ban = 80.000 korona értékben. Elég szomoru hogy ennyi fedezett mellett - uzsora kamathoz juthattunk - mert a nagy bankok vidékre - és üzletre nem adnak.

Kegyelmes Uram esdve kérjük méltoztassék alázatos kérelmemnek elősegitésében közre működni miáltal szegény jó Ökos ur (65 éves) munkában töltött hátra lévő éveit megkönnyiteni - részemre pedig a munka kedvet tevékenységet fejleszti, nagylelkü cselekedetével.

Kérvényem támogatására a kérvényben megnevezetteken kivül a Fényképeszek Országos Szövetsége külön is kérni fogja a minister Ur -, valamint ha megengedi Kegyelmes Uramat is - Hogy ezzel is demostrálják az 1907. c. III. 9 §. alkalmazását - nem érdemetlen ve pazarolná.

Hétfőn délután vagy a müdön Kegyelmes Uram fogodni Kegyeskedik - irataimért illetve nagylelkü közléséért - tiszteletem tenni bátorkodom.

Alázatos kéréssünket megujitva Kegyelmes Uramnak vagyok

Budapesten 1913-IV-26án

legalázatosabb szolgája

Hollenzer László

NAGYMÉLTÓSÁGU MINISTER UR!

LEGKEGYELMESEBB URAM!

Alulirott azon legalázatosabb kérelemmel járulok Nagyméltóságodnak kegyes szine elé,miszerint: a hazai iparfejlesztésről szóló, 1907.évi III.t.c. 9.§-a alapján,állami támogatásban engem a legkegyelmesebben részesiteni méltóztassék.-

Fenti legalázatosabb kérelmemet a következő indokokkal vagyok bátor támogatni:

1887.év május havában engem,mint a székesfejérvári ipariskola legjobb rajzolóját,Schultz Ferencz ottani rajztanár akkori képviselőnknek gróf Károlyi Gábornak figyelmébe ajánlott. Ki is felhozatott Budapestre és miután iskolai képzettségem a rajztanári képző felvételére nem volt elegendő,tehát mig ezt magánuton elvégzem,felvétetett Ellinger Ede cs.és kir.udv.fényképész mütermébe, 2 évi időtartamra,mint gyakornokot.-Ezen idő alatt a mindennapi megélhetést,miután édesatyám csak kisebb fizetésü hivatalnok volt, házi tanitóskodásból fedeztem.-A 2 év leteltével- mivel uj pályámat megkedveltem- továbbra is Ellinger mütermében maradtam.1892-ben már mint a czég levelezője és üzletvezetője müködtem.Ugyanez évben Baross Gábor, mint az akkori kereskedelmi minister,nyilt felhivására -" MIKÉNT RENDEZZÜK A MILLENIUMI KIÁLLITÁST "- csekély személyiségem is tett ajánlatot,mely ajánlat alapgondolata a következőkben foglaltatott: fényképeztessék le egész Magyarország, az 1000 éves fennállásának emlékeül,még pedig ugy politikailag,mint történelmileg stb.,mely nagyban hozzájárult volna a kiállitás látványosságának emeléséhez és igy az idegent is hosszabb budapesti tartózkodásra lett volna hivatva ittartani.-

A több mint 100000 kép felhasználását javaslatom sze-

./.

rint a következőképp véltem megoldani: A kiállitást egy sik területre terveztem,/mely tervem kivitelét nagyban elősegitette volna fővárosunk akkori pesti külrészeinek kedvező,szabad és sik fekvése is./ Magyarország és társországait térkép határvonalaival körülvéve, a 71 vármegyének térképeit a határvonalakra elosztva 71 pavillonban, és Budapest 10 kerületének fényképeit pedig a középpontra 10 emeletes pavillonban elhelyezni.A közbeeső üres térzetre pedig a tulajdonképeni kiállitást,továbbá anya- és társországainak kisebbitett utánzását véltem elhelyezendőnek,melyben azután kidomborodott volna vidékeink különféle nemzet- és közgazdasága,kulturája stb. a maga természetességével.-Budapestnek a 10 emeletes pavillonban való elhelyezése indokolt lett volna, amennyiben a közönség, főleg a nagyszámu idegenek,annak tetejéről maguk előtt látták volna az 1000-ik évét ünneplő nemzetet a maga hozzávetőleges teljességében kibontakozva.-A kiállitás bezárása után pedig a 71 megye pavillonjait a Gellérthegy oldalain elszórtan lehetett volna ujból felállitani, Budapest 10 emeletes pavillonját pedig a citadella helyére,mely egyszersmind gyönyörü kilátásul szolgált volna; másként pedig tüzjelző állomás,valamint observatorium is helyet talált volna tetejében,tövében pedig a történelmi phanteon.-Szóval az egész Gellérthegy a multé,rajta pedig a sok látványosság, a jelené lehetett volna.-

Rákosi Jenő ur, a " BUDAPESTI HIRLAP " főszerkesztőjének meleg ajánlatával,tervemet bemutattam volt Baross Gábor őkegyelmességének,ki részéről eredetinek tünt fel ajánlatom,- s a kivitel,valamint a városok madártávlati felvételeinek tanulmányozására,magánpénztárából 500 koronát bocsájtott rendelkezésemre. Elkészitettem.Megbizatásom szerint költségvetést is mellékeltem,még pedig ugy,hogy az állam és a főváros végeredményben anyagilag semmivel sem lett volna érdekelve.-Annak idején az emlékiratot Kador Sándor,jelenleg főrendiházi főterembiztos ur,volt szives Baross Gábor ő exellenciája részére több példányban elkésziteni.Kivitel-

./.

re sajnos nem kerülhetett,mert Baross Gábor hirtelen halála ezt megakadályozta.Később pedig Lukács Béla kereskedelmi minister ur,az ezen idő rövidségére való hivatkozással,nem foglalkozhatott már a terveim kivitelével.-

Az 1896-iki budapesti milleniumi,később pedig az 1900-iki párisi világkiállitáson főnököm Ellinger Ede tömérdek felvétellel vett részt az állam megbizásából,hol csekély személyem is mint közremüködő munkálkodtam.1899-ben csaknem készen volt főnököm a párisi kiállitási munkálatokkal, -én felkerestem Lukács Béla őkegyelmességét és kértem,hogy miután a milleniumi kiállitásra vonatkozó tervem és munkáim az idő rövidségénél fogva nem volt kivihető,akkori fáradozásaim jutalmául, a párisi világkiállitáson az " IN NATURA " kiállitott külföldi tenyészállatokat stb.a földmivelésügyi ministerium részére,továbbá mindazon kulturdolgokat, melyek hazánk földmüvelődését volnának hivatva előmozditani,fényképeztesse le, az állam részére,mert én ez esetben önállositom magamat.A kegyelmes ur méltányolva a milleniumi érdemeimet és főnökömnél való munkálkodásaimat,a legnagyobb készséggel,már csak azért is,mert mint az 1898-ban a fényképészek körének országos kiállitásának rendezője és magam is mint résztvevő kiállitó,az I.dijjal lettem kitüntetve.-

A budapesti JÓZSEFVÁROSI BANK R.T. arra,miután meggyőződött,hogy nagyobbszabásu állami munkával leszek Párisban az 1900-iki világkiállitáson a magyar állam részéről megbizva,és hogy szeretném magam egy régi jó munkatársammal OKOS LÁSZLÓVAL önállósitani, a már meglevő 15000 korona készpénzünk kiegészitéseképpen,folyósitott részemre 15000 korona bankhitelt,melyet időnként,amint kellett,igénybe is vettem.- Erre megalapitottam HOLLENZER ÉS OKOS fényképész czéget 1899 év november havában.Felépitettem és felszereltem a müintézetet az állam részére,minden szükséges géppel stb.- De fájdalom,Lukács Béla kegyelmes ur távollétében a Párisban mükődő kormánybiztosság a munkát másnak juttatta.-

./.

Innét veszi kezdetét örökös pénzzavarunk.A bank 8% kamatja,valamint mellékköltségei tulajdonképpen 40%-nak felelnek meg.A müterem és a gépek pedig,mint holt tőke,parlagon hevertek.Kénytelenek voltunk a portraitot mütermünkbe bevezetni,de már azt pénzhiány miatt csak szükösen tudtuk felszerelni-Csaknem bukásunkat okozta az állami munka hiánya.Nem csüggedtem.Mint kiállitó részt vettem a kiállitáson,a ma divatját élő müvészi portraitjaimmal mint " ujitó",valamint FADRUSZ JÁNOS szobrászmüvész "KRISZTUS" szobrának gyertyafényü felvételeimmel,szintén mint ujitó, -mit még ma is egyedül kultiválok az egész kontinensen.-GRAND PRIXET KAPTAM,amelyről szóló értesitést gróf Zichy Jenő v.b.t.t. és nagymélt.gróf Karácsonyi Jenő v.b.t.t. urak személyesen hoztak fel az akkor társas mütermembe,részemre.- A lapok is ezen " ujitást" meleg elismeréssel fogadták,mit az idecsatolt melléklet is igazol.-

Midőn ezen gyertyafényü felvételeimet kirakataimba kiállitottam,azokat Müller István kir.tan.épitész ur,a MÜEMLÉKEK ORSZ.BIZOTTSÁGÁNAK figyelmébe ajánlotta; melyre 1902-től fogva a bizottság legteljesebb megelégedésére,mint hivatalos fényképésze dolgozom.-Igaz ugyan, hogy a MÜEMLÉKEK ORSZ.BIZOTTSÁGA és annak tiszteletreméltó elnöke,báró Forster Gyula ~~vbtt.~~ ~~ur~~ telhetőleg igyekezett mindig megbizással ellátni.Ámde ha tekintetbe vesszük az ezen munkálatokra és a mai technika követelményeinek megfelelő összes berendezkedéseinek,melyekkel nehéz megbizatásaimat lebonyolitom, több mint 50000 koronába van,- és ezzel szemben évi forgalmam illetve az állam részéről megbizatásom 1000-3000 korona között váltakozik,leszámitva az utazás költségeit,valamint az időt stb.- Állami megbizatásaim mellett a mai nehéz és nyomasztó viszonyok között üzememet fentartani képtelen vagyok, miután összes jövedelmem 7o %-át a kölcsönvett összeg kamatjai emésztik fel.-

Hogy példával szolgálhassak, 14 év alatt 22,ooo koro-

na kamatot fizettem ki, mely annyira kimeritett, hogy a jelen esetben a kamatot sem tudom fizetni, hanem ujabb és ujabb kölcsönöket kell felvennem.- Ehhez járult még, hogy az egyik hitelt nyujtó bank, a JOZSEFVÁROSI BANK R.T. - felszámolás előtt áll, - teljes hitelemet felmondotta és azt ujabb bank a jelen válságos időben átvenni nem hajlandó.- Ha pedig Kegyelmes Uram atyai jósága is kérelmemmel elutasitana, ugy a közel jövőben 1-2 hónapon belül, a 25 évi tevékenységemért, valamint a hazánkban és külföldön elért erkölcsi sikereim jutalmául, 4 gyermekes családapa létemre, szegény öreg munkatársammal Okos Lászlóval együtt, a háromszor annyit érő vagyonunkból leszünk kiárverezve.-

A fentebb részletezett indokaim és a hazai iparfejlesztésről szóló 1907.évi III.t.c. 9 §-ban körülirt módozatok alapján vagyok bátor Nagyméltóságodhoz azon legalázatosabb kérelmemmel járulni,mely szerint részemre 30.000 korona ~~KAMATMENTES~~ ÁLLAMI KÖLCSÖNT, ~~segélyképpen~~, a legkegyelmesebben kiutaltatni méltóztassék.-

Nem érdemelném meg Kegyelmes uram kérelmem kedvező elintézését,ha már előre is nem jelezném visszatéritési szándékomat. Ezennel felajánlom a minden néven nevezendő állami munkáim forgalmának 30%-át. Továbbá ezen nyomasztó gondoktól felszabadulva,teljes munkakedvvel sikerül évi jövedelmem fölöslegével a nyujtandó állami segély visszatéri-tését a fentjelzett 30% felemelésével sietettnem.-

A legalázatosabb kérelmem kedvező elintézésének reményében,maradok

Nagyméltóságodnak

a legalázatosabb szolgája

Hollenzer László

HOLLENZER LÁSZLÓ
művészi és műszaki fényképész műterme
Budapest, IV. Klotild-palota
Lift. — Telefon.

Budapest,1913.~~április hó~~ május

Regierungsrat

Dr. Hermann RECTHY LÄSSIG
Arbon

Verw.Kr.Verwaltungsgericht Minister
v.b.f.t. a Ligdtrand Joseph etb.

RUDAKRSTEN

Jagdfasanenhennen Nervenge

NOELKEN-HAM LÄSSIG Bundesrat Jahde-
mark \IV.,Mohn-st. Pfeffik-pelote\

Hoffnung an 1907.dyl
III.t.o.9-?-s elep-
ten dffnet themepeth-
nert enedenrix.-

Hoffnung

Nagyméltóságu

dr. bessenyei BEÖTHY LÁSZLÓ
urhoz

Magy.Kir.Kereskedelemügyi Minister

v.b.t.t. a Lipótrend lovagja stb.

BUDAPESTEN

legalázatosabb kérvénye

HOLLENZER LÁSZLÓ budapesti lakósnak /IV.,Eskü-ut, Klotild-palota/

melyben az 1907.évi III.t.c.9-§-a alapján állami támogatásért esedezik.-

melléklet

HOLLEUZER László fotó

1990 1. 56

Új Művészet

Egy század eleji fotográfus

A műemléki és műszaki fényképészek egyik előfutára az 1870-ben született *Hollenzer László*, aki *Veress Ferenc*, *Divald Károly* és *Klösz György* hagyományait követve, számos nagy-magyarországi műemlékről készített forrásértékű felvételt. Hollenzer a múlt század utolsó éveiben a székesfehérvári Iparostanoncisk ola legtehetségesebb növendéke cént került a fővárosba, gr. Károlyi Gábor képviselő támogatásával. A fényképész szakmát *Ellinger Ede* cs. kir. udvari fényképész műtermében tanulta ki, melynek 1892-ben már a levelezője és üzletvezetője lett. Az önállósodás feltételeinek megteremtését nagyobb állami megbízatások megszerzésével kívánta elérni, de az 1896. évi millenniumi kiállításra vonatkozó tervei – melyben 100 ezer fotó elkészítését javasolta az ország 71 vármegyéjéről – nem valósultak meg. Az 1900. évi Párizsi Világkiállítás idejére már ígéretet kapott mezőgazdasági kultúránk lefényképezésére, „...De fájdalom, Lukács Béla kegyelmes Úr távollétében a Párizsban működő kormánybiztosság a munkát másnak juttatta..." E szerencsétlen közjáték előtt, 1899-ben – bízva a biztos állami munka ígéretében – *Okos László*val társulva megalapította a Hollenzer és Okos céget, egy önálló műteremmel felszerelve. A megrendelés elmaradása és a kínzó pénzhiány miatt a műterem és a gépek nagy része kihasználatlan maradt, ezért kénytelenek voltak portrékat készíteni és a műhelyt ennek megfelelően „festői" drapériákkal és kellékekkel felszerelni. A nehézségek ellenére mint kiállítót elismerés érte Párizsban, Grand-Prix-díjjal jutalmazták gyertyafényű felvételeit.

„...Midőn ezen gyertyafényű felvételeimet kirakataimba kiállítottam, azokat Möller István kir. tan. építész Úr a Műemlékek Országos Bizottsága figyelmébe ajánlotta, melyre 1902-től fogva a bizottság legteljesebb megelégedésére mint hivatásos fényképész dolgozom..." – írja ő maga, egy 1913. évi hitelképében. Hollenzer László, több mint 30 esztendeig, technikai lehetőségeit és szakmai törekvéseit a Bizottság és a műemléki fényképezés szolgálatába állította. Felvételeinek többsége I. világháború előtti, mert a trianoni döntés után, a tényleges munkaterületeinek nagy részét elveszítő és anyagiakban is szűkölködő Műemléki Bizottságnak újabb megbízatásokra sokáig nem nyílt lehetősége. Addig azonban számos művészetileg és történetileg értékes műemléket állítottak helyre, restauráltak és dokumentáltak.

Hollenzer ez utóbbi fényképészeti feladatait oldotta meg – mint képei is bizonyítják – magas szakmai színvonalon. Az elsődleges cél egy-egy épület részletének vagy egészének megörökítése és legkorrektebb felvétele volt. Mindemellett a műemlékek, mint egy-egy művészeti ág hordozói is megnyilvánulnak a fényképeken, elsősorban a felvétel kompozíciójával és a kidolgozás esztétikai szépségével. Hollenzer legutolsó jelentős útját 1916-ban tette meg a Délvidéken, amikor a Bizottság és a Műegyetem építészei mellett dolgozott, akik nem törődve a háború realitásával és várható kimenetelével, hozzáfogtak a balkáni műemlékek felvételéhez.

A MOB jogutódja, az Országos Műemléki Felügyelőség Fényképtára őrzi többek között a Hollenzer László által készített 30 × 40 centiméteres üveglemezeket és archív pozitív képeket. Ezek válogatott kiállítása egyrészt az elkötelezett fényképész pályafutását is reprezentálja, másrészt bemutatja a Műemlékek Országos Bizottságának 50 és 90 évvel ezelőtti munkáját is. (Országos Műemléki Felügyelőség, Bp. I., Táncsics M. u. 1., 1990. VI. 22.–VIII. 20.) *Cs. Plank Ibolya*

Veszélyes fogások

Nemzetközi műkereskedelem

Felfelé és lefelé irányuló ármozgások egyaránt megfigyelhetők a nemzetközi műkereskedelemben. *Van Gogh* halálának századik évében megdöntötte saját rekordját: túlszárnyalva az *Iriszek* című festmény egy évvel ezelőtti 53,9 milliió dolláros árát, *Dr. Gachet portréja* című műve szemben a „csak" 40–50 milliós várakozással 82,5 millió dollárért kelt el a Christie's tavaszi árverésén. (A leütött összeg egészen pontosan 75 millió volt, a különbség a vevő által fizetendő árverési illetékből adódik.) A vélhetően boldog és büszke új tulajdonos *Ryoei Saito*, 74 éves japán papírgyáros, aki – tán bizonyítani kívánva, hogy más aukciós házakat is szívesen kitüntet érdeklődésével – két nappal később Sotheby's-nál egy *Renoir*-festményt is megvett. E mű címe A *Galette-i malom*, amely szakértők egybehangzó véleménye szerint Amerika legjobb Renoirja volt, és 78,1 milliós áron került új tulajdonosához. Ritka, ha nem éppen egyedülálló eset, hogy egyetlen személy két nap leforgása alatt több mint 160 millió dollárt költsön műtárgyakra. A tisztelettel teljes csodálkozást Saito azonban csak így kommentálta: Nem nagy ügy. Kétségtelen tény, hogy a japán tőzsdén tapasztalható bizonytalanság és a fellazuló hazai műtárgypiac ellenére gazdag japánok tucatjai keresnek befektetési lehetőséget művészeti árveréseken. Több ipari tőkés már eddig is milliókat fordított az úgymond „vállalati képtárak" megalapozására, amelyek a cég megítélésében üzletileg is igencsak jól kamatoznak, hiszen a művészetpártolás elismerést érdemlő, nemes cselekedetnek számít. Ilyen akció keretében került ugyancsak Japánba tavaly Picasso egyik jelentős műve, a *Pierrette esküvője* is, amelyért Tomonori Tsurumaki, a Nippon Autopolis elnöke szurkolta le az 51 millió dolláros vételárat. A fest-

művészet dermedtségét lopják be a városba. A hajnali derengés az ő idejük, mikor már elcsendesült a város éjszakai zaja, kihunytak az éjjeli fények, és a pirkadás épp csak megcirógatja a tárgyakat, felsejtődnek, kirajzolódnak részeik, és hirtelen saját életüket élik. Egy pillanatra felélednek még töredék létükben is. Ez a pillanat az övék, ekkor ők uralkodnak a városon, őrzik a falakat, halott szemükkel vigyázzák a kihalt utcákat. Van egy francia mondás a szürkületre: a kutya és a farkas között. E tárgytöredékek ekkor élednek – és ezt a pillanatnyi ébrenlétet, mikor az akadémikus-eklektikus-szecessziós sablonok, a vakolat hullatta falak birtokba veszik a várost, ezt festi meg Wellisch Judit vagy ezt keresi stilizált-objektív rajzaiban és monotípiáiban." Ehhez csak azt tehetem hozzá, hogy az újabb képeken a töredékek titokzatos épületekké szilárdultak, de a titok érvényes, és nagy művész kellett ahhoz, hogy e titkokat ne csupán irodalmilag élje át, hanem plasztikai valósággá szilárdítsa, értékreveláló és értékőrző festményt alkosson belőlük. Wellisch Judit birtokában van e képességnek. Örülök, hogy épp Szombathely, e számomra olyannyira kedves, egyéni mitológiám részévé vált város adott otthont e remek kiállításnak, és talán bizonyítva azt is, amelyet oly sokszor elmondtam már, hogy itt, Szombathelyen van rá lehetőség és kötelezettség nyitnyi Nyugatra, és magától értetődővé tenni azt az oly sokszor manipulatíve kétségbe vont tényt, hogy Európához tartozunk. Köszönet az alkotónak és e kiállítás létrehozóinak. (Elhangzott Szombathelyen, a kiállítás megnyitóján.)

Németh Lajos

Szobrászrajzok

A kiállítás katalógusát forgató érdeklődőben óhatatlanul is megfogalmazódik a kérdés, hogy a miskolci grafikai és a salgótarjáni egyedi rajzbiennálék mellett az ismét visszatért hét szűk esztendő egyikében szükséges-e még egy szobrászrajz biennálét is rendezni. De mivel okosabbat nem tud tenni, kételyeit elhessegeti a látogató, és a bemutatott anyagot nézi, hiszen ennek minősége érvel legjobban a rendezvény léte vagy nemléte mellett.

A másik kérdés, amin elmerenghetünk a művek között sétálva, szigorúan elméleti, mégpedig az, hogy egyáltalán mi is a szobrászrajz. Vázlat, disegno talán; műhelyforgács, amit a hanyag művész eldob vagy elajándékoz. Az aggályosan precíz pedig dátummal ellátva elrak olyan, talán be sem vallott hátsó gondolattal, hogy még művészettörténeti dokumentum is lehet belőle, amit majd gondos kezek összegyűjtenek, és segítséget nyújt a bronzba öntött vagy márványba faragott plasztika értelmezésénél.

Nos, a tárlaton kétféle típusba sorolható rajzok fogadták a látogatót. Egyrészt olyan autonóm munkák, amelyek eleve rajznak, nem pedig vázlatnak készültek. Ilyenek többek között *Farkas Ádám* nonfiguratív, tektonikus formákat megjelenítő, valamint *Szabó Tamás* klasszicizáló alkotásai. A másik csoportba – és talán ezek fedik jobban a szobrászrajz fogalmát – az igazi vázlatok tartoztak, mint például *Samu Géza* installációs tervei.

Engem viszont nem is elsősorban a műfaj (ha van ilyen), hanem az anyag hullámzó színvonala, s ha már biennálé, a túl kevés résztvevő zavart. Ezeken a hiányosságokon kell változtatniuk a rendezőknek, ha folytatni akarják a szobrászrajz biennálék sorát. Reméljük, az elkövetkezendő, a szobrász szakma reprezentánsait felvonultató kiállítások olyan színvonalasak lesznek, hogy a látogatók, a távolságot legyőzve, fáradságot nem kímélve özönlenek majd a város peremén található *Budatétényi Galériá*ba. (I. Országos Szobrászrajz Biennálé, Budatétényi Galéria, 1990. V. 18.–VI. 30.) *L. L.*

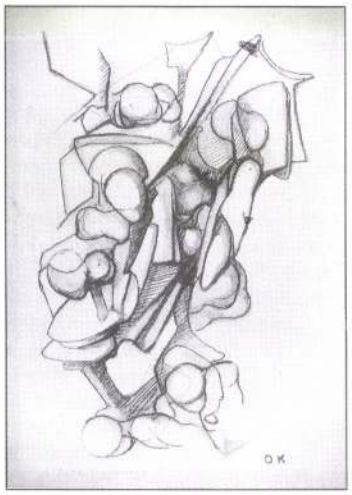

Ócsai Károly: A feltámadás nehézségei II

Berhidi Mária: Emlékmű-terv

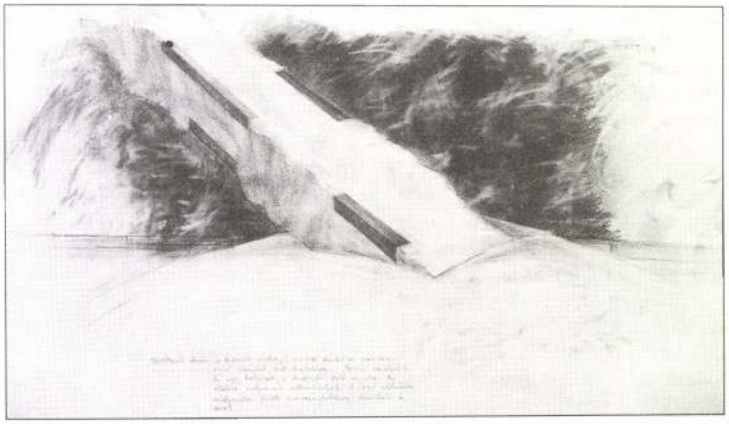

◁ Wellisch Tehel Judit: Töredékek-vázlatok Budapest V, 1988, fotosztatekusz kellék, papír, vegyes technika, 70×50 cm

HOLLENZER László

A műemlékek fotográfusa

Fotó, 1990. 7. sz

Hollenzer László

Az Országos Műemléki Felügyelőség Fényképtára a magyar fotográfia szinte ismeretlen alakját, Hollenzer Lászlót mutatja be, életpályáját rá vonatkozó dokumentumokkal, munkásságát pedig archív pozitívképekkel és üvegnegatívokról készített korhű nagyításokkal.

Az 1870. június 23-án Székesfehérváron született Hollenzer pályája a múlt század végén kezdődött. 1887-ben a székesfehérvári Iparostanonciskola legjobban rajzoló növendékeként gr. Károly Gábor képviselő anyagi támogatásával került föl a fővárosba. Az eredetileg rajztanárnak készülő ifjú tanulmányai közben Budapest egyik legjobb fényképész műtermében is dolgozott, ahol mesterétől Ellinger Edétől tanulta ki a fényképész szakmát. Két év elteltével ezt a technikai és művészi képességeket is megkívánó mesterséget annyira megkedvelte, hogy ettől kezdve töretlen vállalkozó szellemmel alapozta meg pályáját, egészen a teljes önállósodás feltételeinek megteremtéséig. 1892-ben Baross Gábor kereskedelmi miniszter nyílt pályázatot hirdetett *Miként rendezzünk Millenniumi Kiállítást* címmel, melyre Hollenzer nagyszabású tervet készített, 71 pavilon felépíttetésének, és közel százezer fotó elhelyezésének alapgondolatával. Kivitelezésére azonban az őt pártoló miniszter halála miatt nem került sor. Az 1900. évi párizsi világkiállításra való előkészületek során, állami megbízatásra kapott igéretet, amelyre alapozva 22 évvel idősebb munkatársával, Okos Lászlóval 1899-ben önállósította magát. A Hollenzer és Okos cég az I. kerület Krisztina körút 141. szám alatt állította fel műtermét, amelyet az igért állami munka elvesztése miatt hamarosan át kellett alakítani portréfelvételek készítésére. Nehézségeik ellenére Hollenzer mint kiállító részt vett a világkiállításon, ahol gyertyafényű felvételeikért, mint újítót nagydíjjal tüntették ki. Ezek a képei juttatták végül biztos állami munkához, mert 1902-ben Möller István, a Műemlékek Országos Bizottságának építésze felfigyelt rájuk, és beajánlotta mesterüket a Bizottsághoz. Ez évtől fogva a Hollenzer és Okos cég, majd 1911-től Hollenzer László 32 éven át maradt a Műemlékek Országos Bizottságának szállítója, és fényképezte a történelmi Magyarország egész területén a műemléki épületeket és azok helyreállítási munkálatait. 1900 előtt a műemléki felvételeket elsősorban műszaki felmérések, rajzok és leírások útján készítették, és az igen költséges és nagy szakértelmet kívánó fényképezéssel való megörökítés csak esetleges és rendszertelen volt. A századfordulóra azonban a helyreállítások, tervezések száma olyannyira megnőtt, hogy a dokumentatív teendők ellátására már hivatásos fényképészeket voltak kénytelenek bevonni. A Hollenzer és Okos céget a legjentősebb munkálatokra küldték ki, ahol nagy szakértelemmel készítették el 30×40 cm-es zselatinos szárazlemezekre, a ma már történeti értékűnek számító felvételeiket. Fényképezték a vajdahunyadi és lékai várat, a gyulafehérvári székesegyházat és számos erdélyi és felvidéki templomot és kastélyt, azok összképeit és részleteit egyaránt. Az 1913-tól a Klotild-palotában lakó Hollenzer László a fényképésztársadalom és a szakma egyik jelentős egyénisége volt. A Magyar Fényképészek Országos Szövetségének elnökeként és számos bizottság tagjaként sokat tett a hivatásos fényképészek érdekvédelméért és munkájuk elismertetéséért.

A szakmai sikereket és a társadalmi megbecsülést elérő Hollenzer lehetőségeit és lendületét az I. világháború megtörte. Az 1920-as években gazdaságilag megrendült, de még rendszeresen felajánlotta megvételre korábbi épületfelvételeit a Bizottság számára, amelynek azonban új megbízatásokra ekkor már nem volt anyagi lehetősége. Hollenzer 1928-ban még önálló életműkiállítást rendezett Budapesten, ami után azonban pályájának alakulását szem elől vesztettük.

A kiállításon művészi portrék is láthatók, de elsősorban műemlék jellegű felvételek reprezentálják a Műemléki Bizottság tevékenységét, és fényképészük elkötelezett szakmai munkáját.

(Hollenzer László műemléki fotográfus emlékkiállítása megtekinthető az Országos Műemléki Felügyelőség aulájában, Budapest I. kerület Táncsics M. u. 1. 1990. június 23-tól augusztus 20-ig.)

Csengelné Plank Ibolya

Dés, Ref. templom 1906 körül. Hollenzer és Okos

Vajdahunyad vár összképe, 1902. f. Hollenzer és Okos

Valpovó, gr. Normann-kastély udvara, 1912. f. Hollenzer L.

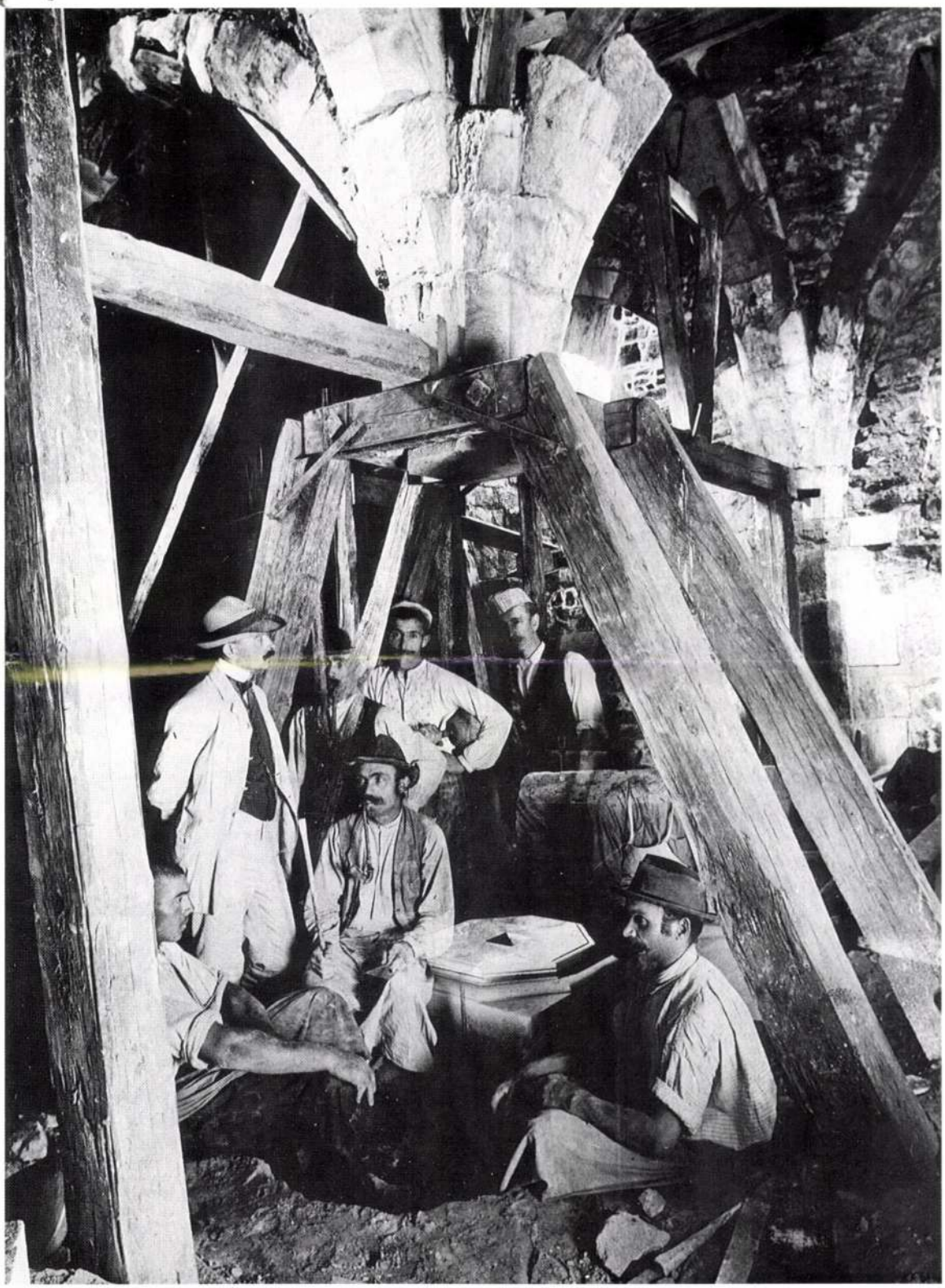

Léka vár, a lovagterem helyreállítása, 1904 körül. Hollenzer és Okos

Kassa, Dóm D-i előcsarnoka 1902—1904 között. Hollenzer és Okos

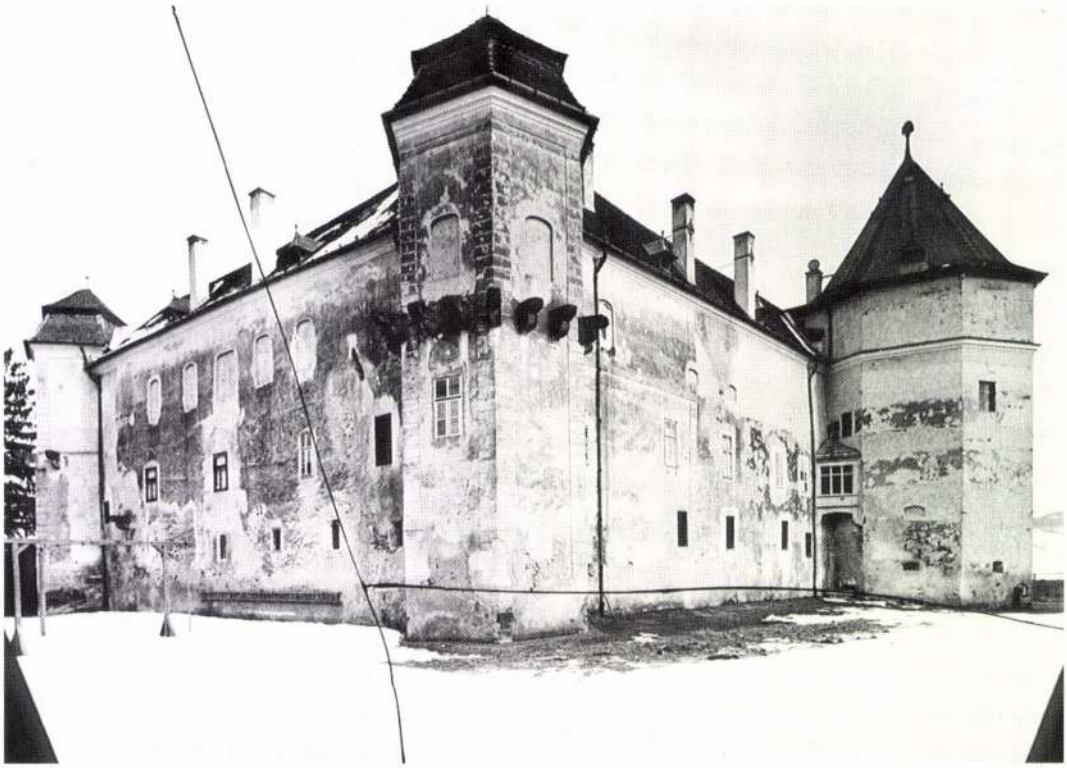

Marosvécs, várkastély ÉK-i összképe, 1906. f. Hollenzer és Okos

Kolozsvár, Szt. Mihály templom a szentély felé, 1902 körül, Hollenzer és Okos

Erdőszentgyörgy, Ref. templom a szószék és az orgonakarzat felé, 1906. f. Hollenzer és Okos

Jajce, város, utcakép 1913 körül. Hollenzer L.

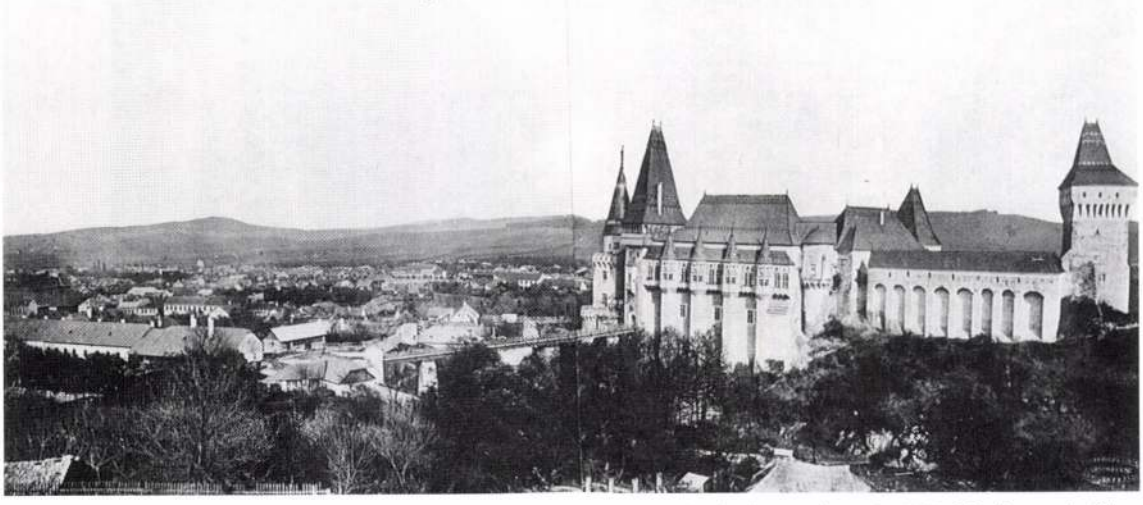

Vajdahunyad vár látképe a várossal, 1902. f. Hollenzer és Okos

Gernyeszeg, Teleki kastály, 1912. f. Hollenzer L.

Vajdahunyad vár, lovagterem, 1902. f. Hollenzer és Okos

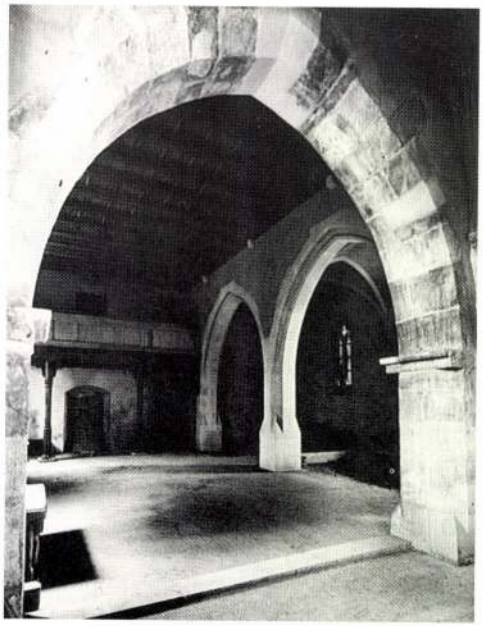

Gernyeszeg, Ref. templom belső tere, 1912. f. Hollenzer L.

HOLLENZER László fényképész

Csengelné Plank Ibolya: Adalékok Hollenzer László munkásságához. = Pavilon, 2/3.sz. 1990 11 - 12. p. ill.

[illegible] Knapp Fr. Nepomuki Szent
János kultusza a szabadtéri emlékek tükré-
ben. Etnographia, 1917. évf. 3/4. sz.
1922

HOLLENZER LÁSZLÓ (1870—?)

műemléki fotográfus

emlékkiállítása az OMF székháza (Budapest I., Táncsics M. u. 1.) aulájában

A kiállítás megtekinthető: 1990. június 23-tól augusztus 20-ig naponta 10—18 óráig

Felelős kiadó: Jékely Zsolt főigazgató
Amicus

TIPO-KOLOR

MEGHÍVÓ

TISZTELETTEL MEGHÍVJUK ÖNT

HOLLENZER LÁSZLÓ

műemléki fotográfus

1902 ÉS 1934 KÖZÖTTI
MUNKÁSSÁGÁT BEMUTATÓ KIÁLLÍTÁSRA

Az Országos Műemléki Felügyelőség
(Budapest I., Táncsics M. u. 1.) aulájában

A kiállítást megnyitja
1990. június 22-én 15 órakor

SZILÁGYI GÁBOR

fotótörténész

A kiállítás megtekinthető:
1990. augusztus 20-ig naponta 10—18 óráig

AMICUS

TELEFON 99-51.

UTÁNRENDELÉSI SZÁM 16640

RIGLER V. I. BUDAPEST

A MŰEMLÉKI FOTOGRÁFIA KEZDETEI

HOLLENZER LÁSZLÓ MUNKÁSSÁGA

IBOLYA PLANK: THE BEGINNINGS OF THE PHOTOGRAPHY OF HISTORIC MONUMENTS. THE LIFE-WORK OF LÁSZLÓ HOLLENZER

The National Institute for the Preservation of Historic Monuments (OMF) exhibited the selected works of László Hollenzer, *excellent but little known specialist of the photography of historic monuments. Hollenzer, who was born in 1867, worked as the official photographer of the National Committee for Historic Monuments (MOB, predecessor of the present institute) and he took about 800 photos on 30×40 cm gelatinous glass sheets about the historic monuments of Hungary.*

Public exhibition proved to be the best way to present and propagate the historic monuments at the turn of the century, such as Hollenzer's independent exhibition in Sugár Street in 1885, then in 1896 during the millenial celebrations and later in 1900 in the World Exhibition in Paris.

Since the 1880s the research of historic monuments had revived in more and more regions of the historic Hungary. The 1896 year work-program of the MOB specified the precise survey to be put into practice. The collected material was divided into two groups according to its authenticity. In 1902 a professional photographer firm, "Hollenzer and Okos" was commissioned to help in the documentation. The firm had been founded in 1899 by László Okos, an experienced photographer with an atelier and László Hollenzer, who was 22 years younger but full of new ideas.

The year of 1912 was spent with work in Transylvania which Hollenzer did all by himself. In the 1920s he kept on working though the circumstances were not favourable. He got the appreciation of the governor for his services in 1925 and three years later he was the first photographer to have an independent exhibition of his life-work. From 1938 we know nothing of his career.

László Hollenzer's photos are important not only for the specialists but for all those who are interested in the historic monuments. These 50 to 90 year old photos show even those pieces of our national past which we cannot find any more.

A műemléki szakfényképészet egyik kiváló, de kevésbé ismert képviselőjének munkásságáról rendezett reprezentatív fotókiállítást 1990 nyarán az Országos Műemléki Felügyelőség Fényképtára. Az 1870-ben született *Hollenzer László* közel harminc esztendőn keresztül a jogelőd Műemlékek Országos Bizottsága (MOB) hivatásos fényképészeként működött, melynek során mintegy 800 felvételt készített — 30×40 cm-es zselatinos üveglemezre — a történelmi Magyarország műemlékeiről.

A Műemléki Bizottságnak a művészeti és történeti emlékek számbavétele, kutatása és helyreállítása során dokumentálási teendőt is el kellett látnia, ami egyúttal biztosította a gyűjtemények folyamatos gyarapodását. Már a megalakulás első éveiben a műemlékvédelmi és topográfiai munka elengedhetetlen részét képezték azok a többségében rajzi, grafikai és művészi felvételek, amelyeket a bizottság építészei[1] és számos külső munkatársa[2] készített. Az igen költséges és nagy szakértelmet kívánó fényképezéssel történő megörökítés ekkor még rendszertelen és esetleges volt. A gyűjtemény az 1870-es, 80-as években elsősorban a plébánosok, alispánok, műkedvelők és a vidéki tanárok képeivel gyarapodott.[3]

Valószínűleg ezen a helyzeten akart változtatni a bizottság 1889-ben, azzal az intézkedésével, *„...mellyel a hazai emlékeink eddig költséges, sőt néha azyes vidékeken alig eszközölhető fényképi fölvételeinek ezután könnyű szerrel, mintegy házilagos birtokába jöhet. Nevezetesen egy jobb minőségű fényképészeti készüléket szerezvén be, a bizottsági előadó[4] a fényképezés módját elsajátította s már visegrádi ásatásait, a kis-oroszi plébánia-épületben fölfedezett I. Mátyás-féle czimert, a vajdahunyadi várat és a zsámbéki templomromot egész sorozat fölvételben lefényképezte. Jelenleg a bizottsági helyiség egyik alkalmas részében sötét kamra, illetve laboratórium is berendezés alatt van, hol a képeknek olcsó áron való előhívása, másolása, illetőleg teljes elkészítése is foganatosítható lesz..."*[5] Ezek használatáról, ill. kihasználásáról azonban sajnos több adat nem áll rendelkezésünkre. A „rendes" és „levelező" tagok közül csak néhányan készítettek saját felvételeket,[6] melynek oka a technika elsajátításán túl annak alkalmazási nehézkessége is lehetett.

A fotográfia felszerelések szállítási és poggyász terhei, ill. költségei kis híján a vasúti retúrjegyek áraival vetekedtek. Egy korabeli kiszállási jelentés szerint a mezőtelegdi vasúti jegy ára 14 Ft, a fotográfiai ládáé és a lemezfejlesztőé 13 Ft volt.[7] Neves és kevésbé ismert fényképészek is kaptak megbízásokat egy-egy műemlék, műtárgy felvételére, köztük tartjuk számon többek között *Angeres és Göschl*-t, *Iff. Knébel Jenő*t és *Klösz György*öt. Sok esetben a műemlékvédelem lelkes pártfogójaként maguk a mesterek — így *Vágó Béla*, *Spiegel Jakab* — ajánlották föl képeiket vagy szolgálataikat. A legérdekesebb és legigéretesebb közöttük talán az eperjesi származású *Divald Károly*é volt 1882-ben, aki saját kockázatára és költségére a hazai műemlékeket ismertető képes füzetek megindítására tett ajánlatot[8]. Ezt a kezdeményezést és lehetőséget a MOB nem ragadta meg, ennek magyarázata talán abban rejlett, hogy munkamódszerükhöz még nem tartozott oly szorosan a fényképezés műfajának ilyen értelmű használata és elfogadása.

A műemlékek népszerűsítésére és bemutatására a századforduló előtt elsősorban a nyilvános kiállítások adtak lehetőséget,, így az 1885. évi önálló Sugár-úti, majd az 1896. évi milleniumi és az 1900. évi párizsi világkiállítás. A magyar tájak, városok fényképezését már a MOB megalakulása előtt, az 1850-es és 60-as években megkezdték a fotográfia nagyjai — *Orbán Balázs, Veress*

1. Braşov, Town Hall, 1912

1. Brassó (Braşov), városháza, 1912

Magyar Építőművészet 81: 1990 (5)

Ferenc, Divald Károly —, és az érdeklődés a századforduló felé sem csökkent. Erre utal egy érdekes levélrészlet, amelyben *Lukács Béla* kormánybiztos a párizsi kiállítás előkészületei során külön súlyt helyezett arra, hogy a bizottság működését a statisztikai adatokon kívül fényképfelvételekkel is illusztrálni lehetne.[9] Erre azonban nem került sor, a MOB munkáját ekkor még kizárólag a kiemelt műemlékekről készített rajzokkal és színes akvarellekkel, ill. freskómásolatokkal reprezentálták.

A Műemléki Bizottság ideiglenes jellege 1881-ben megszűnt, — ami szemléletbeli változásokban is megnyilvánult. Ezek meghatározták a gyűjtemények további fejlesztési irányát. A történelmi Magyarország egyre több területén kezdték meg a világi, az egyházi és a magántulajdonban lévő műemlékek kutatását, tervezését és helyreállítását. A MOB 1896. évi munkaprogramjában[10] már szigorú követelményként és gyakorlatként lépett elő a tényleges állapotot megbízhatóan rögzítő illusztrációk és mérnöki pontosságú felmérések készítése. A gyűjteményi anyagot két csoportra osztották, az elsőbe azokat sorolták, amelyek kellő helyszíni helyesbítés és hitelesítés után a bizottság megbízható anyagát képezték. A második csoportba azok kerültek, melyek *„...legfölebb mint nyomra vezető adalékok őrizendők továbbra is meg..."*. Igaz, ez csupán a rajzokat és akvarelleket érintette, de a valóság mind tökéletesebb és korrektebb ábrázolásának igénye hamarason elvezetett ahhoz, hogy a fotográfia alkalmazása területén is igazi áttörésre kerülhetett sor.

1902-ben végül egy hivatásos fényképész céget, a *„Hollenzer és Okos"*-t vonták be a megszaporodott dokumentatív teendők ellátásába. A Hollenzer és Okos cég, egy tapasztalt, műteremmel rendelkező mester — *Okos László* — és egy 22 évvel fiatalabb, ötletekkel teli fényképész — *Hollenzer László* — összefogásaként alakult 1899-ben.

Hollenzer 1887-ben, a székesfehérvári Iparostanonc Iskola legjobban rajzoló növendékeként került a fővárosba, ahol az eredetileg rajztanárnak készülő ifjú Budapest egyik legjobb műtermében, *Ellinger Edé*-től tanulta ki a fotografálást. A két év tanonc időszak letelte után, töretlen vállalkozó szellemmel alapozta meg pályáját, egészen az önállóság feltételeinek megteremtéséig. Önálló és nagyszabású pályamunkát készített 1892-ben a „Miként rendezzünk Milleniumi kiállítást" felhívásra, amelynek alapgondolataként százezer fotó készítését javasolta Magyarország 71 vármegyéjéről, köztük eredeti módon légi felvételek készítését is.

A párizsi világkiállításon éri az első nemzetközi elismerés, ahol mint újítót Grand Prix díjjal jutalmazták. Ezek a kitüntetett képei juttatták végül biztos

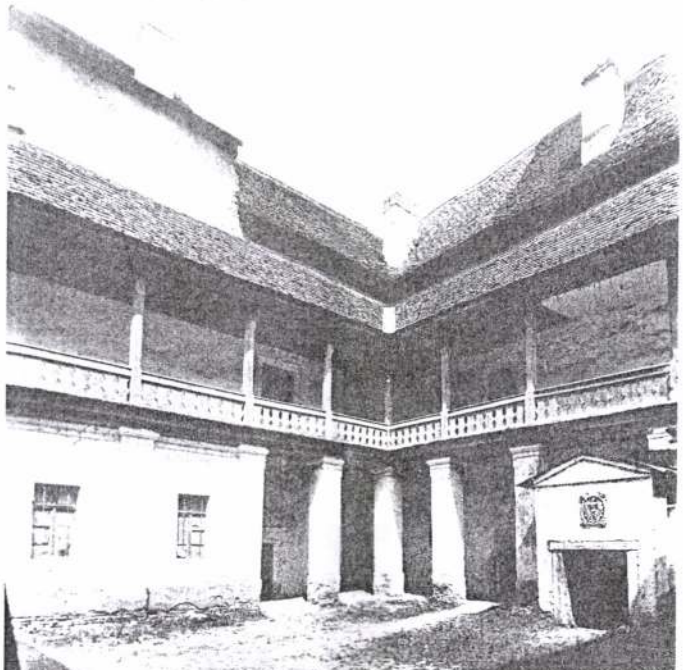

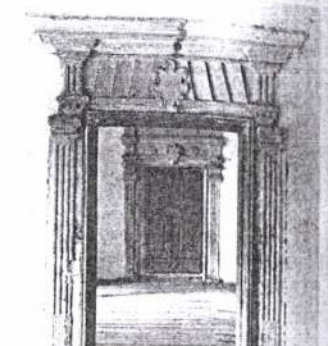

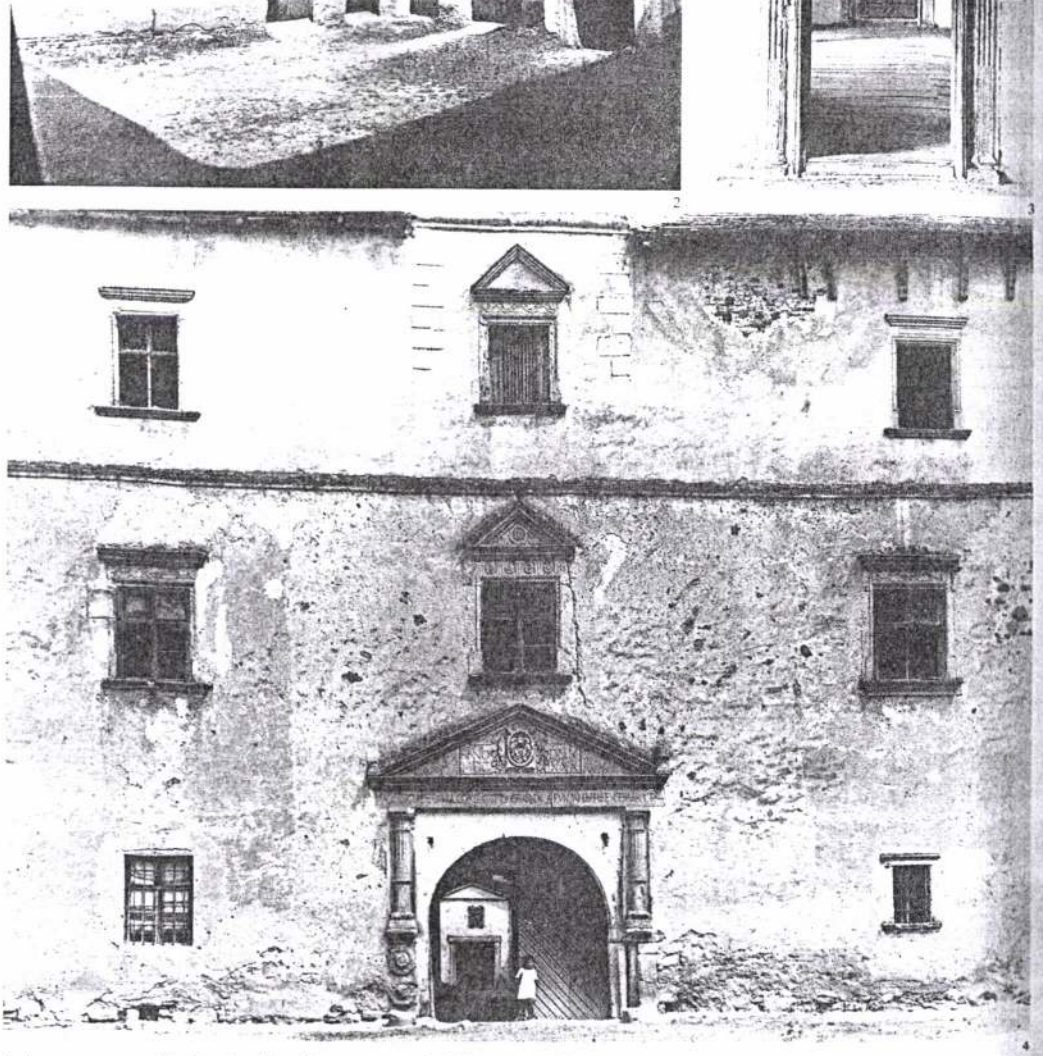

2. Aranyosmeggyes (Medieşu Aurit), a Lónyai kastély udvara a főbejárattal szemben, 1912
3. Aranyosmeggyes, a Lónyai kastély első emeleti ajtósora, 1912
4. Aranyosmeggyes, a kastély főhomlokzata, 1912

2. Medieşu Aurit, the court-yard of the Lónyai residence opposite to the entrance, 1912
3. Medieşu Aurit, first floor doors of the Lónyai residence, 1912
4. Medieşu Aurit, main facade of the lónyai residence, 1912

állami munkához, amelynek körülményeiről ő maga így írt az 1913. évi hitelkérelmében:[11] *„...Midőn ezen gyertyafényű felvételeimet kirakataimban kiállítottam, azokat Möller István kir. tan. építész úr a Műemlékek Országos Bizottságának figyelmébe ajánlotta, melyre 1902-től fogva a bizottság legteljesebb megelégedésére mint hivatásos fényképész dolgozom...*" Első munkáik során a vajdahunyadi várat, a gyulafehérvári székesegyházat, a tövisi és a marosszentimrei templomokat, és valószínűleg a lékai várat és a kolozsvári ferences zárdát örökítették meg. Fényképezték az 1900-as évek elején a kassai, a dési, a zsámbéki templomokat, és az 1906-ban újult erővel meginduló helyreállítási munkálatokkal összefüggésben erdélyi műemlékek részleteit. 1910-ben megbízást kaptak a bécsi cs. és kir. hadügyminisztérium levéltárában lévő magyarországi várak alaprajzainak másolására. Ennek során 155 db várreprodukció készült el.

Az 1912-es év az erdélyi utazások és munkák éve, amit Hollenzer már egyedül, Okos László nélkül végzett. Ekkor készültek a gernyeszegi, a sáromberki és a marosvécsi felvételek. A *gr. Teleki Sámuel* tulajdonát képező aranyosmegyegyesi várkastély összes tartozékaival együtt 1912-ben gazdát cserélt. Az új tulajdonos, *Vécsey László*, levélben kérte a bizottság helyszíni vizsgálatát, mert *„...nagyon valószínű, hogy ezen nagymúltú műemlék a legrövidebb időn belül az enyészetnek fog martalékául esni...*"[12] Ennek során készült el Hollenzer dokumentációs sorozata a kastélyról, amely mintapéldája lehetne az épületre koncentráló felfogás érvényesítésének. Hollenzer László építészeti felvételein végigtekintve kibontakozik a fényképészet e sajátos ágának minden jellemzője, így többek között a fegyelmezett ábrázolás, az épület adott strukturájának és funkciójának tiszteletben tartása. Hollenzer a legváltozatosabb helyszínek — sírkamrák, ásatási részletek — és a legkülönbözőbb témák megoldására volt rászorítva, miközben az adott épülethez és annak környezeti tényezőihez kellett igazodnia. Képei meggyőzően bizonyítják, hogy a „holt" tárgyak is az emberi alkotások kimeríthetetlen témái, nem csak a néző, hanem a fényképész számára is. Hollenzer az I. világháborút megelőző években készítette a legtöbb felvételt a Bizottság számára.

A műemléki fényképezéssel járó, sokszor mostoha körülményekről az 1913. évi kölcsönkérelmében ír, mely szerint a különböző útvonalak megtétele az egyik országrészből a másikba, a 30×40 cm-es üveglemezek és az ezekhez szükséges gép, kazetták, állvány szállítása nem kis fáradtságába és pénzébe kerül. Ha a megbízatásokkal teli évek átlagjövedelmét, képeinek honoráriumát — 1000—3000 korona — vesszük tekintetbe, akkor azt gondolhatjuk, hogy ez a fajta munkája inkább szenvedélye lehetett, mint megélhetésének alapja. Fényképészünk a műemlékjellegű képein kívül — mint korának legtöbb fotósa, portréképeket is készített a polgári ízlés konvencióinak megfelelő stílusban.

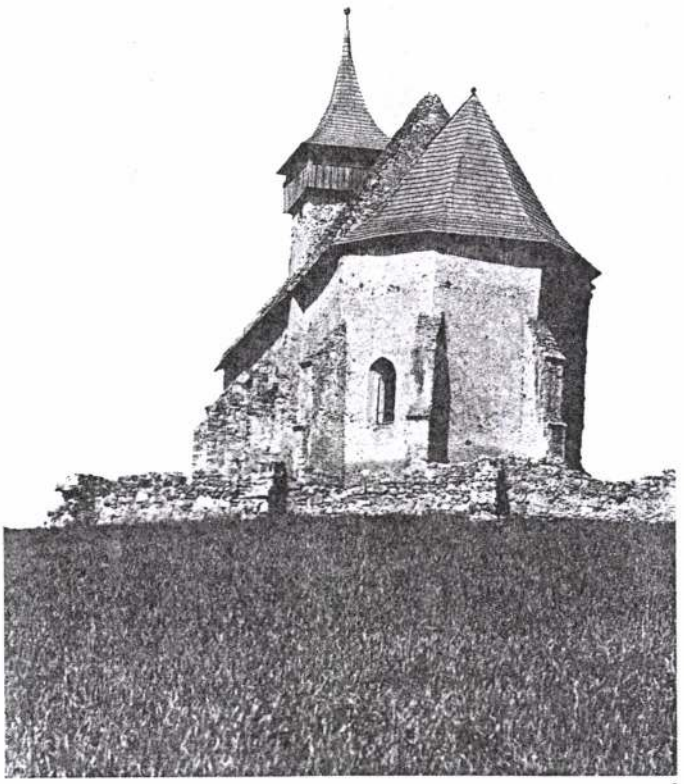

5

6

5. Marosszentimre (Sintimbru), református templom kelet felől, 1912

6. Marosvécs (Brîncovenești), Kemény kastély a Marossal, 1912 A felvételeket Hollenzer László készítette, eredetijük az OMF Fényképtárának tulajdona

5. Sintimbru, Reformed church from the East, 1912

6. Brîncovenești, Kemény residence, with River Maros, 1912 Photos by László Hollenzer, now in the collection of Hungarian Monumental Supervision (OMF)

Annak ellenére, hogy az 1910-es évektől a fényképész iparosok megélhetése, egy műterem fenntartása mind nehezebbé vált, Hollenzer mégsem kényszerülhetett életszínvonalának drasztikus feladására. 1913-ban ugyanis műtermet változtatott és a Belváros egyik legelegánsabb és legdrágább bérpalotájában, a Klotild-főhercegi palota II. emeletén bérelt műtermet az Eskü út 6. sz. alatt.[13] Ebbe a reprezentatív városnegyedbe költözése mögött nem annyira saját luxusigényei, mint inkább a vevőkör szélesítésének szándéka húzódott meg. A magasabb társadalmi körökből való megrendelés érdekében, és az állandó eladósodásból való kilábalás reményében foghatott ebbe a vállalkozásba.

A Monarchia széthullásával azonban a fényét vesztett Budapesten megszűnt a régi üzleti élet, és a fényképezés is súlyos válságba került a növekvő árak, a létalapot biztosító vevőkör visszavonulása miatt. Az I. világháború és annak következményei a MOB helyzetét is tragikusan megváltoztatták. A gyűjtemények beszerzési forrásai 1931-ig kizárólag ajándékozásokra, hagyatékokra, reprodukciók készítésére és azok sokszorosítására szorítkoztak.[14] A helyreállítási, kivitelezési munkák, és az ezekkel járó új fényképi és rajzi felvételek készítése gyakorlatilag megszűnt.

Az 1920-as években a romló körülmények ellenére Hollenzer folytatta szakmai tevékenységét. 1925-ben kormányzói elismerésben részesült,[15] a fényképésziparban kifejtett negyedszázados eredményes működéséért. Három évvel később elsőként rendezett Budapesten önálló életműkiállítást.[16] 1938-ban az I. kerületi Ipartestület a mester munkásságának 50. évfordulóját ünnepelte,[17] melytől fogva pályafutását szem elől vesztettük.

Hollenzer László számban és minőségben is jelentős hagyatéka nem csupán egy szűk szakmai közönség — műemlékes szakemberek — képviselőinek fontos és értékes. Egy-egy műemlék, műkincs 50—90 évvel ezelőtti fényképfelvételei a nemzeti múlt ma is látható, vagy valamikor álló darabjait őrzik. Dokumentációs és forrás értékén túl, korának — az 1900-as évek elejének — azon szemléletét is kifejezik, amely szinte minden művészeti ágban kihangsúlyozta a nemzeti értékeket és hagyományokat.

Csengelné Plank Ibolya

Jegyzetek

1. *Henszlmann Imre, Schulek Frigyes, Arányi Lajos, Steindl Imre stb.*
2. *Holbein Ida, Simon Gyula, Myskowszky Viktor, Könyöky József stb.*
3. *MOB 1872/28, 67, 69, 81, 132; 1873/50; 1874/63, 131; 1875/88; 1876/32, 23, 28, 50, 73; MOB 1890/60, 69, 122—23; 1899/207*
4. *dr. Czobor Béla (1852—1904)*
5. *A MOB működése 1889. évi szept. hó 1-től 1890. évi aug. végéig. Arch. Ért. 1890. X. 354—55 l.*
6. *Huszka József falképeket fényképezett MOB 1892/63; 1895/56; 1898/248; Gerece Péter topográfiai útjai során fényképezett 1896/191; 1898/171; 1899/264;*
7. *MOB 1892/129*
8. *MOB 1882/43*
9. *MOB 1899/54*
10. *MOB 1896/204*
11. *Hollenzer László fényképész subvenció kérelme a Magyar Kereskedelemügyi miniszterhez, 1913. május = Műv. Tört. Kut. Csop. Szentiványi Életrajzi Lexikon*
12. *MOB 1912/545*
13. *Magyar Fotográfia 1928/16. 16. 1.*
14. *MOB Gyarapodási Napló, 1910—1931.*
15. *Magyar Fotográfia, 1926/15. 8. 1.*
16. *Magyar Fotográfia, 1928/16. 14. 1.*
17. *Magyar Fotográfia, 1937, március 15. 1.*

GEORG HOLLENSTEINER, német varga

A Székesfehérvári Városi Levéltár kát-ban két irat a város XVIII.sz.-i mestereiről.Az egyik 1784-ből, a másik pár évvel későbbi.64 mesterség,519 név.Az arab számok a két listátma rómaiak az öt csoportot jelzik. 267.old

/ 1,2./ V. német varga. 267.old

U.VARGA MARIANNA: Mesterembarak Székesfehérvárott a XVIII.században 263.old

ALBA REGIA.István Király Múzeum Évkönyve. VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

HOLLENZER László fotográfus

CSENGELNÉ PLank Ibolya: A műemléki fotográűfia kezdetei : Hollenzer László munkássága. = Magyar Épitőművészet, LXXXI.évf.5.sz.1990 49-51.p. ill. E.

Abb. [illegible] in Rom. Kopie [illegible] Darunter: Abb. 9: Im [illegible] Paulsbasilika in Rom. Kopie [illegible] Wilpert. — Darunter: Abb. 10: [illegible] Pudenziana in Rom. Kopie [illegible] Berchem).

liefert und (Abb. 10).[47] Im folgenden sei noch eine Anzahl anderer Beispiele unseres Typs aufgeführt, die weiter in das Mittelalter reichen. Zunächst ist noch der mit dem Apsismosaik von Sta. Pudenziana fast gleichzeitige Sarkophag in S. Ambrogio in Mailand zu nennen (Abb. 11),[48] der auch in der Ausdeutung insofern nahesteht, als in großartiger Gewalt die Architektur eine Folie für die zweite Parusie Christi im Kreise der Apostel abgibt.

Im 6. Jahrhundert noch zwei Apsisbilder: SS. Cosma e Damiano in Rom[49] und S. Apollinare in Classe in Ravenna (Abb. 13).[50] Die Apsis von SS. Cosma e Damiano ist unter Felix IV. (gest. 530) ausgestattet worden. Von den Apostelfürsten werden die huldigenden Titelheiligen zum erscheinenden Christus geführt, ihnen folgen in größerem Abstand der hl. Theodor und Papst Felix. Unten die streng geschiedene Lammzone. Das Mosaik in S. Apollinare in Classe (um 549) unterscheidet sich insofern von den vorigen Beispie-

HOLLENZER László fotográfus (XIX.sz.)

Cs.PLANK Ibolya: Egy század eleji fotográfus. =
Uj Müvészet, I.évf. 1.sz. 1990 56. p.

Bp., OMF, 1990. VI.22.-VIII.20,

... hap

/Aradi Nóra/
igazgató

.....ig.

ai alapján irandó munkáinak két
illetve Adattára részére meg-

HOLLENZER László

CSENGELNÉ Plank Ibolya: A müemlékek fotográfusa : Hollenzer László. = Fotó, 37. évf. 7.sz. 1990 3o9 - 316.p. és ill.

Bp., OMF, kiáll. 1990

Holler László

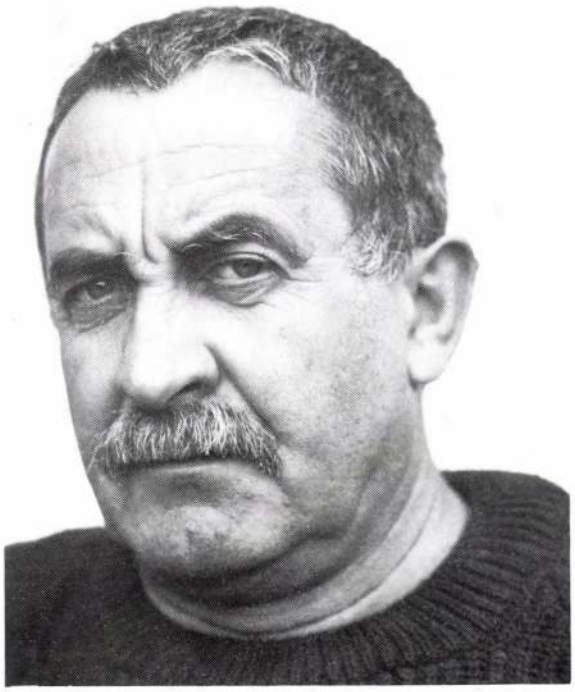

1938-ban született Budapesten. A rajzolás és festés alapjait Tolcsvai Nagy Géza szabadiskolájában sajátította el. 1960 óta él Hódmezővásárhelyen, 1967 óta vesz részt tanárként a tábor munkájában.

Önálló kiállításai: Budapest, Kecskemét, Szeged, Kiskunhalas, Túrkeve, Hódmezővásárhely, Székkutas, Orosháza, Tömörkény, Sarkad, Baja, Gyöngyös, Derekegyház.

Varsák

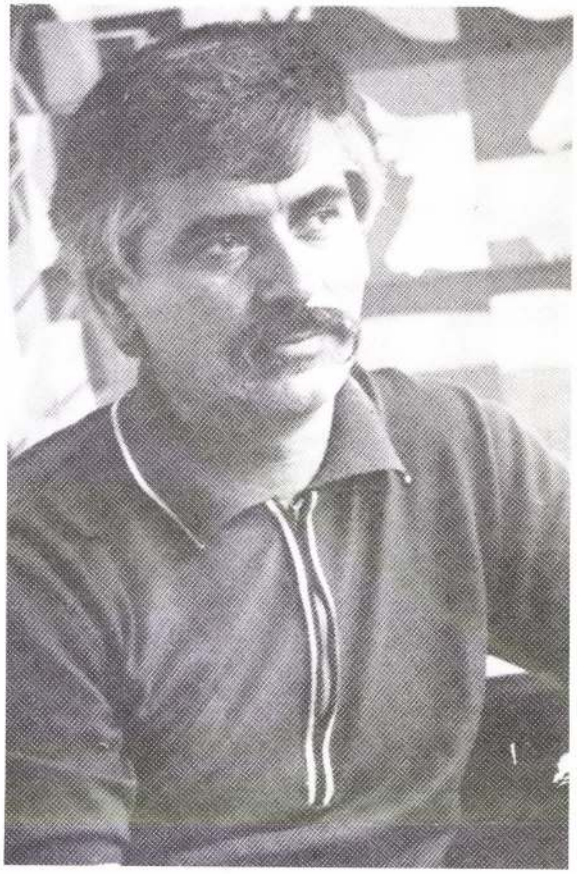

Hézső Ferenc

1938-ban született Hódmezővásárhelyen. A Képzőművészeti Főiskolát 1962-ben Papp Gyula és Domanovszky Endre növendékeként végezte el. Ezt követően visszatért szülővárosába, ahol azóta is él. Először a vásárhelyi Bethlen Gábor Gimnáziumban tanított, majd a Szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán – utóbb, 1982-től tanszékvezetőként – végez művészetpedagógiai tevékenységet. A mártélyi tábor egyik legrégibb tanára (1967). Ezenkívül 1976-tól résztvesz a Hajdúböszörményi Nemzetközi Művésztelep munkájában is. Rendszeres résztvevője az Alföldi és a Vásárhelyi Őszi Tárlatnak. Tagja a Művészeti Alapnak és a Képzőművészek Szövetségének.

Fontosabb önálló kiállításai: Budapest – 1968, 1972, 1977, Hódmezővásárhely – 1967, 1973, 1978.

Díjai: SZOT-díj, Tornyai plakett, Munkácsy-díj.

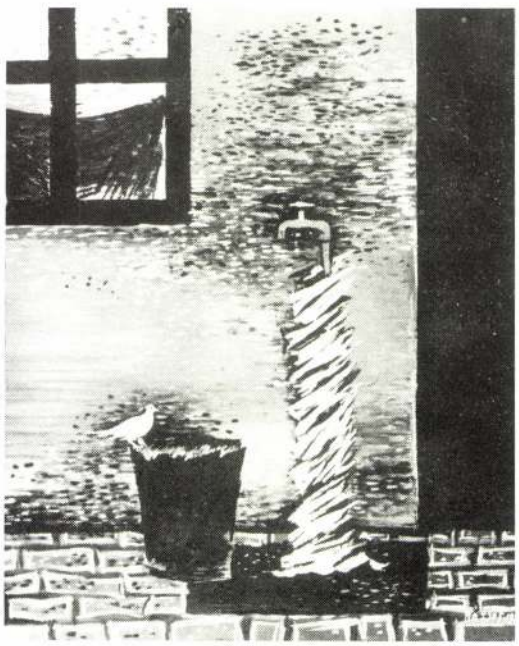

„Galamb a kútnál"

IRODALMI EST ÉS KÖNYVKIÁLLÍTÁS PÉCSETT

Magyarországi kultúrhelyeink közt Pécs rangos és előkelő helyet foglal el. Kötelez erre a város multjának hagyománya; Janus Pannonius szellemi hagyatéka hosszú és viszontagságos évszázadok után is kegyeletes emlék, amely erőt és hitet ad a jelennek is. Ez a tény: Pécs városának kultúrjelentősége érlelte meg azt az elhatározást, hogy a *Magyar Könyvbarátok* irodalmi estet és vele egyidőben a *Királyi Magyar Egyetemi Nyomda* könyvkiállítást rendezzen Pécsett. *Pécs azok közé a magyar városok közé tartozik, amelyek szeretik a könyvet és az irodalmat, megbecsülik az írót és a művét.* Az irodalmi est május 22-én, a könyvkiállítás 22- és 23-án zajlott le. Kissé késői időpont, számos aggály hangzott el ellene. Május végén meleg van, a vidéki emberek nem szeretnek májusban már irodalmi estekre járni, jobban vonzanak a mecseki szőlők, a Bálics és a Szkókó árnyas ligetei és hűs, barátságos villái. Az aggályok azonban, mint bebizonyult, túlzóak és alaptalanok voltak, a pécsiek kultúra iránti fogékonyságának és érdeklődésének nem ártott a hetekig tartó hideg esők után beköszöntött hirtelen nyári meleg. Mind az irodalmi estet, mind a könyvkiállítást páratlanul nagy érdeklődéssel fogadták Pécsett, *a könyv és az irodalom megtalálta barátait és híveit s a találkozás szívélyes, meleg és örömteli volt.*

Május 21-én délután hat órakor nyitotta meg *Tóth László* pécsi egyetemi bölcsésztanár a könyvkiállítást az egyetem központi épületében. Meleg szavakkal ismertette az Egyetemi Nyomda 363 éves multját és rámutatott jelentőségére a nemzeti kultúránkban. Szavait *Máté Károly,* az Egyetemi Nyomda igazgatója köszönte meg, egyben megvilágítván a könyvkiállítás célját és feladatát. A kiállítás terme zsúfolásig megtelt, ott volt Pécs városának színe-java, irodalmi érdeklődők éppúgy, mint a társadalmi előkelőségek. A kiállítás megnyitása féligmeddig megpecsételte és eldöntötte a pécsi kirándulás sorsát. A terem pillanatok alatt megtelt elmerült, böngésző emberekkel. Mindenkinek könyv volt a kezében, forgatta, olvasott belőle s majd csakhamar előkerült a zsebekből a notesz, amelybe könyvcímek és egyéb titkos és fontos feljegyzések kerültek. A könyv varázsa megigézte a kiállítás látogatóit, s mint valami csodálatos fluidum járta át az embereket.

Másnap reggel pedig megjelent az ifjúság. A kiállítás termét elárasztotta az iskolák fiatalsága, köztük megannyi lelkes pályázó, aki részt akart venni az Egyetemi Nyomdának a tanulóifjúság részére meghirdetett rajz- és irodalmi pályázatán: mi tetszett az Egyetemi Nyomda könyvkiállításán. Egyszerre fogyni kezdtek a prospektusok, új szenvedély: a könyvreklámok gyüjtése kapott lábra. Nem volt olyan fiú vagy iskoláslány, aki hóna alatt legalább öt prospektust ne szorongatott volna. A legnagyobb sikerük természetesen az ifjúsági könyveknek, a Könyvbarátok Kis Könyveinek volt. Azonban a mai fiatalság érdeklődésére jellemzően sok kézben lehetett látni a természettudományi kiadványokat, a Mai technikát és különösen Kispéter remek könyvét, a Győzelmes filmet. Akadt egy gimnazista fiú, aki kevés ebédszünettel reggeltől estig ott volt a könyvkiállításon mindkét nap s végigolvasta a Kőbaltás embert, Szentiványi nagy sikert ért ifjúsági regényét. Egy idősebb diák pedig megkérdezte a kiállítás egyik rendezőjét, hogy szabad-e fölvágni a könyveket? A sajnálkozó nemleges válasz láthatólag kissé elszomorította, már kezében volt a zsebkés, de aztán megvigasztalódott s tovább böngészett a könyvek között. A fiatalság órákra megtöltötte a kiállítás termét, iskola iskolát követett. Érdeklődésükben volt valami mohó kíváncsiság,

Diárium. 1940. 4. szám
88, 90. l lépek

Holler András tollrajza.

Pécs. Budai külváros.

nyugtalan vágy a könyv és az irodalom iránt. A rengeteg könyv látványa sok esetben vitát provokált, gyakran lehetett látni fiatal gimnazistákat, ahogy összebújva irodalmi és könyvészeti problémákat tárgyaltak meg. A kiállítás nagy jelentősége éppen ebben rejlett: kedvet csinált a könyvhöz, felhívta a figyelmet a szép könyvre. A kiállítás sikerét nagy mértékben fokozta az a körülmény, hogy kézbe lehetett venni a könyveket, beléjük lehetett olvasni, megízlelni őket, érezni tapintásukat, bűvös érintésüket. Nem voltak hűvös, idegen „kiállított tárgyak", amelyekhez „tilos hozzányúlni". Szívélyesen kínálkoztak mindenki kezébe, barátkoztak, mint kedves és jómodorú vendéglátók. S eközben gyakran hosszú és bonyodalmas vándorutat tettek meg; a terem egyik végéből a másikba kerültek, komoly tudományos munkák ifjúsági regények közé és más ehhez hasonló kalandos utakra tévedtek. A kiállítás művészi rendezője, a tehetséges rajzolóművész kicsit rázta a fejét, mikor látta „művének" sorsát, de aztán hamarosan hozzálátott, hogy a nagy gonddal elrendezett könyveket, amelyeket a nagy érdeklődés szerteszórt a teremben, helyükre tegye.

Huszonkettedikén, Úrnapja előtti szerdán délután hat órakor kezdődött a *Magyar Könyvbarátok irodalmi estje* az egyetem aulájában. Díszes, előkelő közönség töltötte meg a hatalmas termet, soraiban a város és a megye valamennyi előkelősége. Pécs egyik közelmultban nyugdíjba vonult vezető funkcionáriusának szájából hangzott el az a kijelentés, hogy *még nem látott Pécsett hasonló alkalomra ilyen szép közönséget összegyűlni, mint a Könyvbarátok irodalmi estjén.* A megnyitót *Tóth László*, az Erzsébet Tudományegyetem Tudományos Egyesülete Bölcsészetkari Szakosztályának vezetője mondta. Üdvözölte az irodalmi est szereplőit, elsősorban *Jankovics Marcellt*, a pécsi egyetem régi hívét, akihez az egyetemet Pozsonyon keresztül régi barátság szálai fűzik. Utána *Kardos Tibor* és *Kenyeres Imre* foglalta el az előadói helyet és *Félre a könyvvel!* címmel irodalmi párbeszédet tartott a könyvolvasás válságáról, a kultúra és a civilizáció fej fej melletti küzdelméről, a válság tüneteiről és a könyvolvasó és a mozibajáró ember ellentétes világáról. Ezután *Jankovics Marcell* következett, a *pozsonyi Toldy Kör volt elnöke*, a nagy tetszést aratott Egy század legendái regény szerzője. Három kis elbeszélést adott elő, szabadon. A hallgató nem tudta, mit csodáljon jobban: a novellák belső tartalmát vagy az előadás művészi tökéletességét. Majd *A. Kulcsár Irma* állt az előadói asztalhoz, és a Diárium munkatársainak, *Szabó Lőrinc, Devecseri Gábor, Takáts Gyula, Weöres Sándor*, verseiből

szavalt. Egyformán elismerés illeti a versek kitűnő irodalmi érzékre valló kiválogatásáért és nagyszerű közvetítésükért. Utána *Fertsek Elza* felolvasta *Fertsek Ferenc* novelláját. Fertsek az új magyar ifjúsági irodalom egyik legegyénibb meglátású, újszerű mondanivalókban gazdag írója, akinek a Pubi és a körülmények regényét, mint a könyvkiállításon tapasztalni lehetett, Pécsett is jól ismerik, szeretik és megbecsülik. Novellája egy új Fertseket mutatott be, egy jól ismert téma szokatlanul új és merész tálalásával. Az irodalmi est *Máté Károlynak*, az Egyetemi Nyomda igazgatójának záróbeszédével fejeződött be. Megköszönte Pécs városának azt a nagy érdeklődést és meleg rokonszenvet, amelyet az irodalmi esttel szemben tanúsított. Rámutatott arra a kultúrhivatásra, amelyet Pécs évszázadok óta a magyar kultúrában betölt, Janus Pannonius szellemi hagyományának jelentőségére és *arra bensőséges kapcsolatra, amely a Magyar Könyvbarátokat Pécshez fűzi.* Az előadást meghitt hangulatú baráti vacsora követte a Pannónia-szálló halljában.

Úrnapján egész nap nyitva volt még a könyvkiálllítás. Sok olyan arcot lehetett látni, amely előző napról ismerős volt már. Újra eljöttek, mert az első látogatás alkalmával nem tudtak mindent megnézni, vagy aludtak egyet elhatározásukra, hogy belépjenek a Magyar Könyvbarátok közé s most elhozták a kitöltött belépési nyilatkozatot. S megfordultak a könyvkiállításon a pécsi Könyvbarátok, a régi ismerősök, akik meghitt biztonsággal jártak a könyvek közt, mert legnagyobb részüket, mint régi barátokat üdvözölhették. Eljöttek büszkeségből, ragaszkodásból és megbecsülésből. A késő esti órákig nyitva volt a kiállítás, fél nyolckor még mindig ott volt jó néhány szenvedélyes böngésző s villanyvilágítás mellett búcsúzott el a sok szép, értékes könyvtől.

Hogy teljes legyen a beszámoló, meg kell emlékeznünk személy szerint is a kiállítás látogatóiról. Íme pár kiragadott név a vendégkönyv sokszáz aláírója közül a látogatás sorrendjében: *Reuter Camillo* egyetemi tanár, *Kocsis László* székesegyházi sekrestyeigazgató, *Horváth István* alispán, *Gedeon Endre* felső kereskedelmi iskolai igazgató, *Fodor Ferenc* tankerületi főigazgató, *Lajos Gyula* kanonok, *Tóth László* egyetemi tanár, *Birkás Géza* egyetemi tanár, *Holub József* egyetemi tanár, *Paulovits István* egyetemi tanár, *Vasváry Ferenc* egyetemi tanár, *Entz Béla* egyetemi tanár, *Domanovszky Ákos* az Egyetemi Könyvtár igazgatója, *Berze Nagy János* tanügyi főtanácsos, *Klemm Antal* egyetemi tanár, *Vinkler János* egyetemi tanár, e. i. rector, *F. Futima Sarolta* polg. isk igazgató, *Koszó János* egyetemi tanár, e. i. bölcsészetkari dékán, *Hanuy Ferenc* kanonok, *Soós Nándor* rendőrfőtanácsos, *Makay István* ny. polgármester, *Linder Ernő*, a Dunántúl főszerkesztője, *Molnár Kálmán* egyetemi tanár, *Blaskovich Iván* főispán, *Nikelszky Géza* festőművész, *Gedeon Mátyás* polg. isk. igazgató, *Árpás Ferenc* igazgató, *Bognár Cecil* egyetemi tanár, *Istóczky Jenő* ezredorvos, *Schaurek Rafael* egyetemi tanár, e. i. jogi kari dékán, *Vargha Damján* egyetemi tanár, *Berde Károly* egyetemi tanár, orvoskari dékán, *Vörös Márton* főlevéltáros, *Fördős Kálmán* rendőrfelügyelő, *Szilárd Leó* gimn. igazgató, *vitéz Zádor Imre* városi főjegyző, *Papp Jenő* műszaki tanácsos, *Ginzery István*, őrnagy, *Rostás Vilmos* műszaki tanácsos, *Wessely Károly* igazgató, *Mihályi László* városi tanácsnok, *Hársi Gergely* főhadnagy, *Előd Imre* postatanácsos, *Hermann János* főorvos.

*

A könyvkiállítás alkalmával az ifjúság részére meghirdetett rajz és irodalmi pályázat eredményét, melyre már eddig is számos értékes munka érkezett be, tekintve, hogy lapzárta előtt valamennyit még nem kaphattuk kézhez, a DIÁRIUM júliusi számában fogjuk közölni.

Birkás Endre

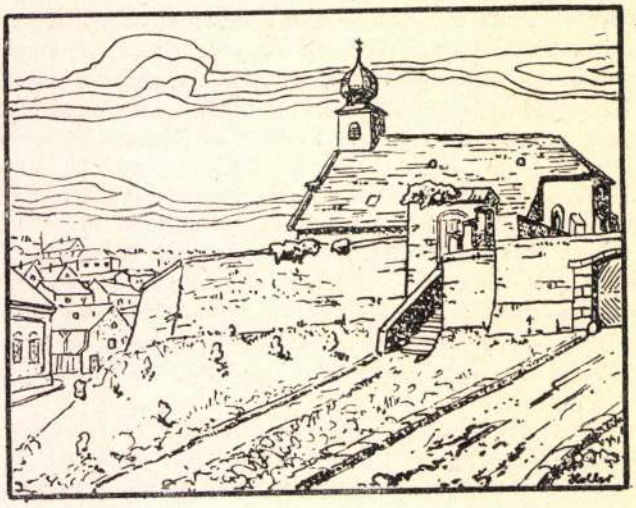

Pécs. Mindszentek temploma.

Holler András tollrajza.

PÉCS ŐRLELKE

ÍRTA: KARDOS TIBOR

A délies és ősi városnak van egy olyan része, amely alig különbözik a meredek és kopár hegyekre épített balkáni városoktól. Budai külvárosnak nevezik az egykor Budának vívő útról. Ez a városrész Pécs Tabánja. Kiveszőben lévő bosnyákok lakják. A házak kedves összevisszasága, a dombok és a hirtelen lejtők zsákutcái, az öreg utcasorok hepe-hupás kövei, melyeken zápor idején még ma is harsogva ömlik a víz, csendesen baktató öregemberei mindenkit megejtenek. Itt senki sem siet, mindenki ismer mindenkit. Mintha ez lenne Pécs legnapfényesebb része: házai szinte vakítanak a sok fénytől. Ma már nyoma sincs a bővízű pataknak, a malmos Sédnek, melyről azt lehetett írni a XVI. században, hogy akár harminc malmot is elhajt.

Erre a városrészre tekint le szelíden a Mindszentek templomának meleg sárga épülete. Az egykori coemeterium fala öleli körül a templomot, abból emelkedik ki zömöken és megingathatatlanul bástya és toronymódjára, barnavörös hagymakupolájával az épület. Minden magyarázat, históriás tudás nélkül érzi az ember azt a hitető erőt, amit úgy neveznek, hogy „történeti levegő". Ilyen szilárdan és makacsul csak évezredeknek építkeznek. Vannak hasonló emlékeink az ország legkülönfélébb tájain, kisebb-nagyobb bástyaszerűen megerősített román templomok. A román civilizáció volt az első, amit a magyarság Európától kapott és Európa határán a maga erőteljes és friss élete számára a karcsú román formákat bástyaszerűvé erősítette. A vidék uralja ezt a kis templomot és érezzük, hogy évszázadok óta ezt teszi.

Ha bemegyünk avult lehelletű, súlyos, hófehér falai közé, meglepetés meglepetésre ér. Mikrokozmoszában jóformán egy évezred folyamatosságát látjuk. S ez a legtöbb, amit mondhatunk. Pécs amúgy is az ilyenszerű csodák városa. Itt még a népvándorlás viharaiban is tudtak templomot építeni maguknak a keresztények hívei. A Vártemplom dombjának dicsőségét ez a kis templom újította meg. Ez volt Pécs egyetlen szent helye, ahol az istentisztelet soha meg nem szűnt, még a török uralom alatt sem. Úgy égett benne, mint örökmécses. Ez az idő a templom hőskora. Mindenki elmenekült, s a nép árván maradt volna a szörnyű ellenségnek közepette. Három pap azonban olyasmit tett, amihez a hűség és bátorságnak csak az őskeresztények adta példái értek fel. István plébános

éppen úgy helyben maradt Pécsett, mint Bicsérden Mihály plébános és György plébános Berkesden. Alig volt kenyere, mégis ellenállott a kísértésnek, fenyegetésnek és minden nyomorúságnak. A török türelmes volt meghódított alattvalóinak vallása iránt, amit természetesen úgy kell értelmezni, hogyha a meghódított nem akart törökké lenni, vagyis szolgasorsból kijutni, akkor megmaradhatott szolgának, nem törődött vele, milyen hitet vall. Szinte támogatta a hitbeli megoszlást és szeretett föllépni, mint békebíró. A reformátusok száma oly hirtelen emelkedett, hogy az egyetlen templomot, melyet a török a kereszténveknek használatra engedett, meg kellett osztani a reformátusok és a katolikusok között. Később pedig, amikor Pécsett és környékén a kálvinizmus háttérbe szorult az unitáriusokkal szemben, az unitáriusok és katolikusok osztoztak rajta. Csak a XVII. században mentek a katolikusok egy külön kis fakápolnába. Ennek a változó, szenvedésekkel, békétlenséggel teli korszaknak az emléke a Pécsi Disputa is, amely a Mindszentek-templomának unitárius papja, Válaszúti György és Skarica Máté, ráckevei református prédikátor között folyt le 1588. augusztus 29-én és 30-án. A fönnmaradt jegyzőkönyvből megállapítható, hogy a nyershangú hitvitázó irodalom egyik legfegyelmezettebb és leglojálisabb vitája volt.

Azonban ez az idő is csak egy korszak volt a templom hosszú történetében. Benne stílus stílusra rakódott le; falain, ablakain, tetőzetén, régi vallásos tárgyain. Mintha valami hegyben járnánk, ahol a föld vetődései évezredek munkáját árulják el az egymásra préselődött rétegekben. A XVII. század derekán építhették román templomnak. A XV. században gótikus ívekkel beboltozták. Aztán restaurálták barokk stílusban. Az egyik szenteltvíz-medence középkori, a másik barokk. Már virágzik a magyar renaissance, amikor gótikus ívekkel borítják, de az egykorú szentélyrács és a kovácsolt vasgyertyatartók a meszelt falban, meg a sekrestye csengője már renaissance stílusban készült fínomművű munka. Ugyanebből az időből való egyik mellékoltárának képe (jó lenne tudni, kié?), mely egészen megragad művészi Krisztus-ábrázolásával. A főoltár mintegy két stílus, a renaissance és a barokk egybeolvadását mutatja. S ha látunk benne igénytelenebb, de mély áhítattól fűtött helyi festménykéket, ne érezzük kirívóknak, valahogy idetartoznak türelmes és csöndes falai közé.

A török birodalom széthullott és a nyugat visszafoglalta Pécset. A templom ismét katolikus kézbe került, gondozták jezsuiták, pálosok, most karmeliták. Elcsöndesült körülötte minden, temetője elsüllyedt. De érdemes tisztelni, mert megtestesül benne Pécs nyolcszáz éve, a várost alakító történeti akarat és az azt fönntartó keresztény hit. Ezért vetélytársa a fenséges és hatalmas dómnak és a dóm elődjeinek. Nagy dicsőség adatott ennek a kis bástyatemplomnak: magányosan az élő igazság színhelye lett. Fala, mintha csak azoknak a századoknak gránitkemény burka lenne, amelyek védték és megtartották e népet viharjárta földjén.

TÉRKÉPEK

irodák, turisták, autósok, szervezési és propaganda célra is

KÓKAI LAJOS

ÁRJEGYZÉK INGYEN!

Budapest IV., Kammermayer Károly-u. 3.

Telefon: 189—444, 189—464.

A M. Kir. Honv. Térképészeti Int. főbizományosa.

Könyvek szemléje

Aradi Zsolt: *A játékos fia.* (Révai.)

Aradi Zsolt második regénye az „exkluzív", intellektuális regények közé tartozik, amelyek annyira jellemzik fiataljaink regényírását; de igyekszik engedményeket tenni a regényszerű érdekesség javára is, és ez kissé kevertté teszi. Problémája: az élettől duzzadó hősök, dúsgazdag nagyapa és a kártyás, szépember-apa csenevész fiának tragédiája. A nagyfejű, gyenge szervezetű Lomniczy Kelemenre az átöröklés régi regényréme helyett az országosan ismert név súlya nehezedik őrlő átokként. Hiába akar függetlenülni a nyomasztó családi örökségtől: sem elszakadni nem tud tőle, sem új, önálló életet nem képes kezdeni gyenge tehetségeivel. Ez a probléma rögeszméjévé válik és valósággal őrületbe, sőt végül a halálba üzi. Tragikus életét idegösszeomlása után maga beszéli el az ügyeletes rendőrorvosnak; az ilyen keretben természetszerűen sok a mesterkéltség, s félszegsége végig érződik a regényen. A főhős nem éppen intellektuel, de az író az, s így lesz a hős neuraszténiás, aki önmagát is sokszor éppen olyan okosan, szakszerű pszichológiával látja, mint az író. Az ő problémájára beállított regény még egész csomó „modern" probléma hordozója: a nemzedékek, Isten, a földesúr és paraszt, a szexuális és szerelmi elhagyatottság, a kollégiumi élet problémája mind felmerül fínom beillesztésben, és a háború előtt lejátszódó részben talán a liberális kor hallgatag bírálata itt-ott lappang. A regény egyenetlen, mellékalakjai elmosódottak, de érdekes, többször igazi drámaiságba lendül, s izgalmasságát jól alátámasztják a tragikus életsors tömör összefogása, s a lélekelemzés. A regény legszebb — ötlet szempontjából nem éppen új, de meghatóan szép — részlete Ethel, a kis angol diákleány és a 18 éves Lomniczy Kelemen üde szerelme a genfi tó partján, s ennek a szerelemnek továbbrezgése Kelemen szívében.

(Makay Gusztáv.)

Cholnoky Jenő: *Kőrösi Csoma Sándor.* (Athenaeum.)

Duka Tivadar máig is leghitelesebb Kőrösi Csoma életrajzát Cholnoky nagy szeretettel állította be történeti és földrajzi leírásokkal kibővített, új keretbe. Dukának könyve ma már meglehetősen nehezen szerezhető meg. Mindenképen szükség volt arra, hogy Kőrösi Csomának új kiadású életrajza kerüljön forgalomba. Két év mulva, 1942-ben lesz halálának századik évfordulója. A magyar tudománynak szent kötelessége, hogy kiállítással, előadássorozattal és emlékkönyvvel majd méltón megemlékezzék erről a centenáriumról. Örömmel fogadjuk addig is Cholnoky könyvét, melyben közismerten pompás írói készségével adózott a nagy magyar Ázsia-kutató emlékének, mert ujra emlékeztet Kőrösi Csomára és szolgálja kultuszát. Kár, hogy a pompás illusztrációs anyagból kimaradt Kőrösi Csoma arcképe és valamelyik levelének vagy jegyzetének fényképes másolata, továbbá a tibeti buddhizmus festményei és egyéb művészeti emlékei. Érdemes lett volna ez utóbbiakból is egynéhányat mutatóba közölni. S talán munkáiból néhány lapnyi részletet, ízelítőül, mert hiszen legtöbben csak a tibeti szótáráról és nyelvtanáról tudnak. Szerény, utólagos kívánságok ezek, egyáltalában nem érintik a munka értékét. Szeretnénk, ha ez az életrajz igen nagy példányszámban kelne el, hogy Kőrösi Csoma Sándor emléke „minden jobb magyarnak lelkében" új életre kelhessen. *(Horváth Tibor.)*

Huszár Elemér: *Loyolai Szent Ignác.* (Rózsavölgyi.)

Divatossá vált életrajzokat írni nagy hősökről, feltalálókról, pénzemberekről és művészekről. De kevesen kísérelték meg azok bibliográfiáját regénybe írni, kik a lélek dimenziótlan síkjain lettek hősök és művészek. Huszár Elemér könyve ezekre a lelki síkokra viszi az olvasót s Inigo Loyola kapitány életét rajzolja, szinte skálaszerűen, időrendben sorakoztatva adatait, s így mintegy szemünk láttára teljesedik crescendóvá, bővül egy kort formáló nagy lélek fortissimójáig, amelynek akcentusa, intonálása soha nem volt hamis s még ma is legyőzhetetlen erővel imponálóan símul az örök Harmóniába az általa alapított Jézustársaság működésében. A könyv sikeresen oldotta meg a nagy kísérletet. Hasznos lelkiolvasmány s emellett igazán kitűnő életregény is. Bárcsak több írónk eszmélne rá a toll ilyetén való tiszteletére, mert azzal nemcsak sebet osztani, rombolni és mételyezni, hanem építeni, gyógyítani és tisztítani, felemelni is lehet. Ízléses, formás kiállítása dícsérendő. *(Puszta Sándor.)*

ben úgy érezzük, hogy minden új könyve jobb az előzőnél, biztosabb, mélyebb és meggyőzőbb. Póznélküli író — ha van ilyen —, ami különösen napjainkban igen nagy érték. Új regénye egy kísértetről szól. Baday Ferenc író halála egyéves évfordulójának estéjén megjelenik családja körében, az egész éjtszakát szeretetteivel tölti, s aztán hajnalban, a kísértetek szokása szerint az első kakasszóra, visszamegy oda, ahonnan jött. Közben vall; feltárja felesége és két felnőtt gyereke előtt családi életük apró titkait, szemükbe vág keserű igazságokat, tanácsokat ad további életükre, leleplezi és megsebzi őket, majdnem örökre meggyűlölteti magát, mindezt csak azért, mert szereti őket és aggódik értük. Talán arról lehetne vitatkozni, hogy szükség volt-e a kísértetjárás komédiájára s nem a téma drámai köntösben való elképzelése indította-e az írót mondanivalóinak ilyetén való közlésére. De végeredményben ez nem fontos, nem ezen fordul meg, hogy a regény jó vagy rossz. A kísértetjárás nem fontos, ennél sokkal lényegesebb, ahogy Török Sándor jellemezni tudja hőseit, ahogy mellékesen, szinte odavetve és kínosan vigyázva, hogy feltűnést ne csináljon vele, belevilágít alakjainak lelkébe s a családi élet rejtelmeibe, ahogy bemutatja az írót, mint nyárspolgár apát és férjet. A regény arra indít, hogy Török Sándort újra felfedezzük s megállapítsuk, hogy példaadóan jó író s érdemes még odaadóbb és az eddiginél is komolyabb figyelemre. *(Birkás Endre.)*

Szabó Pál: *Őszi vetés.* (Magyar Élet.)

Szabó Pál új regényének kerete olyan, mint a többi faluregényé. Egy szemrevaló, büszke fiatalasszony semmi okkal elhagyja az urát, aztán egy hónap mulva visszamegy hozzá. Közben egyszer, futólag, meg is csalja, ezért az ura csúffáteszi a csábító legény orrát, de a törvény előtt megbékül vele is. A tisztújításkor esküdtnek választják meg a fiatal férjet, a menyecske pedig egy szép őszi napon megsúgja neki, hogy gyereke lesz. Ez a regény „meséje". Közben azonban széles epikával kitér az író mesélőkedve és a bihari falu válik a főszereplővé a „tiszántúli sivatagban": annak élete elevenedik meg sok kedves, apró életképben, meg egy sereg jellegzetes népi alakban. Szerelem és gyűlölség, boldogság és keserűség, pletyka és humor keverődik benne a valóságos élet ízeivel. Szabó Pál el tudja hitetni, hogy ilyen a falu igazi élete. Közben, a magyar faluregény hagyományai szerint, amelyeket szintén a valóság fájdalma teremtett meg, előkerülnek a falu bajai, problémái is — a szövetkezet dolga, a bíróválasztás, a képviselőlátogatás, a falu társadalmi rétegezettsége —, de a parasztírók már-már kötelező nyomasztó rosszkedve nélkül. Temperamentum kérdése, hogyan látja és mutatja be az író a falut. Szabó Pál nem olyan izzó írói temperamentum, mint Szabó Dezső, nem is olyan eposzian mítizáló parasztíró, mint Móricz Zsigmond. Problémalátását megenyhíti mesélő, részletező kedve és az a líra, amely a falu és az élet örök szépségeinek élvező, részletező festésében, a falusi élet aprólékos, elbűvölő szakismeretében csurran tollából. Mintha faluíróink máris tanultak volna valamit a magyar fordításban is sikert aratott külföldi parasztregényekből. A történet, a kompozíció Szabó Pálnál sem nagyigényű; de a faluregényben nem is ez a fontos, hanem a falu életének hű keresztmetszete. Ebben pedig a hitelesség élményi varázsa hatja át ezt a regényét is. *(Makay Gusztáv.)*

Vardis Fisher: *A Próféta, I—III.* (Dante-kiadás.)

Ez az ezerlapos amerikai regény olyan lenyügözően hat az olvasóra, mint egy fantasztikus sportteljesítmény: elkábít, lever epikai bőségével, rengeteg párbeszédével, végeláthatatlan vallási harcok eposzával. A mormonokról szól, — erről a különös, őskeresztény színezetű szektáról, amelyet a XIX. század elején alapított meg az északamerikai telepesek között a 14 éves Joseph Smith, a Próféta. Joseph, isteni kinyilatkoztatásokra hivatkozva, nagy fanatizmussal veti meg vallása alapjait, és Egyesült Rendjében az eszményi vagyonközösséget és az üdvözítő erejű többnejűséget igyekszik megvalósítani. Az új vallás hatalmas tömegeket tudott meghódítani, pedig híveinek hallatlan üldöztetéseket kell átszenvedniök, és az új vallásszervezeten belül is vallási őrjöngések, árulások és állandó veszekedések kapnak lábra. A regény ezeknek a viszontagságoknak nyers leírása, az új vallás elindulásától kezdve a Próféta halála után megalapított mormon állam, Utah bukásáig.

Lehet, hogy mindez nagyon érdekli az amerikai olvasót, aki az Újvilág történelmének egy küzdelmes korszakát kapja benne; de menthetetlenül idegen és távoli az európai olvasó számára, akit egyrészt egészen más problémák ejtenek ma rabul, másrészt a vallási fanatizmusnak és kegyetlenkedéseknek ezek a képei jelen-feledtető álomvilágba sem ringathatnak. A regényben két-

AZ ÉVEK INTENEK

Az évek intenek
és kivüled ezt más
nem érti meg.

Az éjtszakát sereg
reményed zengi át,
könnyed pereg
és hajnalon nyomott
szivedben nem találsz
csak lim-lomot.

Nem hoznak szint a vak,
hályogos nappalok.
Emléktavak
törött tükrén halott
hullámok lejtenek
bús dallamot.

Az évek intenek
és senki, senki más
nem érti meg,
hogy nincs sugár erős,
piros és harsogó,
csak éber ősz,
ha hűvös alkonyat
felhőzi csöndesen
az arcodat.

NÉMETH GYÖRGY

ségtelenül vannak érdekes részletek — pl. az ifjú Josephben a prófétai öntudat és hivatásérzet lélektani kialakulása, meg a többnejűség gyakorlati megoldásának tragikomikus kísérletei —, de egészében véve irodalmi értékei sem indokolják meg a regény állítólagos világnépszerűségét. Az I. kötet főhősének, a folytonosan Istennel beszélgető, 27 feleséget tartó modern Prófétának alakját mindvégig az eszményi rajongó és a szemfényvesztő zavaró kétértelműsége lebegi körül, s a mese kanyargásaiban nem domborodik ki olyan Eszme sem, amely elhiteti az olvasóval, hogy megéri a rengeteg áldozatot. A regény legfeljebb a bátor, harcos Tett eposza lehet. A Harper Prize bírálóbizottsága, amely Fisher regényének ítélte nagydíját, kétségtelenül a „nagy teljesítményt" jutalmazta döntésével. Vajjon a szintén hatalmas teljesítménynek számító fordítás durva kiszólásaiért az eredeti szöveg a felelős? *(Makay Gusztáv.)*

Hélinant: *A halál versei.* Ófrancia eredetiből fordította *Csorba* Győző. A bevezetést írta *Birkás* Géza. (Janus Pannonius Társaság kiadása.)

A szép kiállítású kis kötet tartalmában is bibliofil érték. Birkás Gézának, a pécsi, jelenleg a szegedi egyetem francia professzorának tömör bevezetése elmondja, hogy a kötet verseinek szerzője, Hélinant, a XII. és XIII. század fordulóján vándorénekes, *trouvère* volt, majd cisztercita szerzetes lett Froidmont-ban. Versei a középkor egyik legjellegzetesebb műfajának, a haláltáncoknak kivirágzása, és 50 tizenkétsoros versszakban a Halál megdöbbentő hatalmának megénkelésével intenek a világ bűnös gyönyöreinek hiábavalóságára és a megtérésre. Ezek a versek, amelyeket eredeti ófrancia nyelven is megtalálunk a könyvben, maguk is élő, örök-érvényű mondanivalót mentenek át a középkorból a mai korba. A kötet igazi értékét azonban *Csorba* Győző pompás műfordításai jelentik. A rendkívül nagy nyelvi és verstechnikai nehézségeket nagyszerű verselő készséggel győzi le, és megtartva az eredeti, 8 szótagos, gazdagon és bonyolultan rímelt versformát, a tartalom illő zordságát és ódon zamatát is vissza tudja adni. Az igazi középkori levegőt a műfordítás ötvözött szépségével és a nyomdai kiállítás modern csinosságával egyesítő kis kötethez Holler András rajzolt stílusos címlapot és illusztrációt. *(Makay Gusztáv.)*

Nincs szüksége
Szekundairtóra?
Szegváry Mihály: Szekundairtó r.t. c. regénye már a II. kiadásban jelent meg
Ára egészvászonkötésben 3·80 P

Diárium 1941. 4/2 102.l

M.D.K.

Holler András ~~Holler András~~

Pécsi müvész,ex libriseket készitett.309.o.

Romváry Frenc:Az ex libris története Pécsett.309.o.

A Janus Pannonius Máz.Évkönyve,1965.Pécs,1966

M.D.K.

Uoller Vendrás Mnixxxxxxxxxx

Fécsi művész, ex libriseket készített. 300.o.

Homváry Frenc: Az ex libris története Fécsett. 309.o.

A Janus Pannonius Mz. Évkönyve, 1965. Fécs, 1966

HOLLER László fotó

● *Talán még nem késő*

Megnyílt a megyei vállalkozóközpont

– Az emberek hihetetlenül tájékozatlanok abban, hogyan kell belevágni egy vállalkozásba. Ezért nagyon hasznos, ha van egy központ, ahol tanácsot kaphatnak – mondta *Csepregi Antalné*, Fábiánsebestyén polgármestere a Csongrád Megyei Vállalkozói Központ tegnapi megnyitóján. A település önkormányzata 50 ezer forinttal támogatta a Progress Alapítványt, melynek igen nagy szerepe volt a Tisza Lajos körút 63. szám alatti vállalkozóház létrejöttében.

– A kezdő falusi vállalkozóknak fogalmuk sincs arról, hogyan kell mondjuk üzleti tervet készíteni. Fábiánsebestyén a mezőgazdaságból él, sokan jutottak földhöz, ám nincs pénzük ahhoz, hogy megműveljék. Ezért nagyon örülünk annak, hogy a központban kedvezményes mikrohitelhez juthatnak vállalkozóink. Nem mindenki akar azonnal vagyonokat invesztálni, az okosabbak kicsivel kezdik és azután fejlesztenek.

A Progress ugyanis a Phare program anyagi fedezetével, a bankinál kedvezőbb kamatra, kisebb fedezettel, három év türelmi idővel nyújt hitelt kis- és középvállalkozóknak. Emellett vállalkozói kurzusokat szervez és szaktanácsadást folytat úgy, hogy pályázati úton oktatók és szakemberek munkáját finanszírozza. A szaktanácsadás július 12-én kezdődik, a vállalkozók telefonon kérhetnek konzultációs időt. A tanfolyamok szeptemberben indulnak. Az üzleti információkhoz való hozzájutást egy hamarosan felállításra kerülő számítógépes informatikai rendszer segíti. Hamarosan tárgyalóterem, fénymásoló, telefon és telefax várja a vállalkozókat. Lévén szó megyei intézményről, alközpontokat szerveznek a megyében, Deszken, Pitvaroson, Ruzsán, Makón, Szentesen, Csongrádon és Hódmezővásárhelyen.

– Az önkormányzat számára azért örvendetes a központ létrejötte, mert ezeket a feladatokat a lassú és nehézkes polgármesteri hivatal nem tudja ellátni még akkor sem, ha a helyhatóság elkötelezte magát a vállalkozások támogatására – mondta Tűhegyi József, Szeged alpolgármestere.

– Legyen ez a ház olyan a vállalkozóknak, mint a templom a hívőknek, vagyis találjanak itt mindenben támaszt, pártoktól és politikától függetlenül – fejezte ki jókívánságait Borsay János, a központ létrejöttét ugyancsak támogató Magyar Vállkozásfejlesztési Alapítvány kuratóriumi tagja.

– A vállalkozók mindent megtalálhatnak itt, amire a sikeres induláshoz szükség van; pénzt, helyet, információt és kapcsolatokat – üdvözölte a központ létrejöttét Jon Burns, a Phare program magyarországi igazgatója.

Fábiánsebestyén polgármestere – aki feltehetően a legjobban tudja, mi is kell a kisvállalkozóknak – ehhez csak annyit tett hozzá:

– Remélem nem késő. Talán még nem veszett ki a vállalkozókedv az emberekből.

KECZER

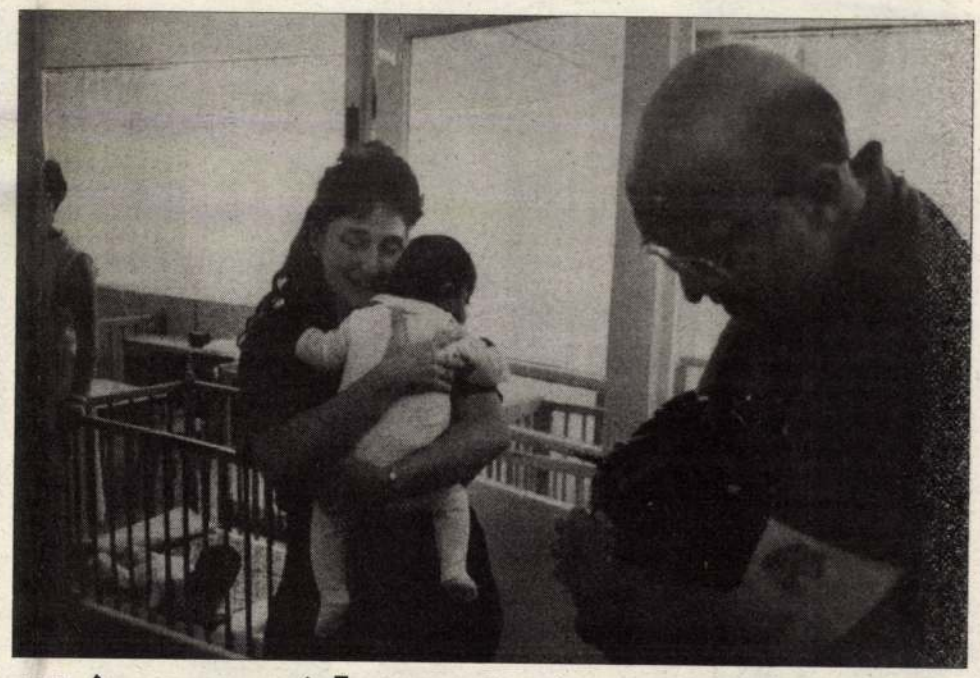

Kéz, csók, virág

Amerikába indultak a csecsemők

A szegedi Pósz Jenő utcai bölcsőde egyszerűen az ügy lebonyolításának színhelye volt. Az amerikai örökbefogadók némelyike már két hete várakozott erre az eseményre a város egyik szállodájában, a többiek csak néhány napja intézték folyamatosan ügyüket a hatóságoknál, a rendőrségnél. Arcukon a kívülállónak meg nem érthető öröm önkívülete, amikor kézbe vették a gyermekeket. Középkorú úr önnön tenyerébe nyomott puszikat osztott szét simogatva, a gondozónők körében, világosszőke, harmincas éveiben járó hölgy az intézményvezető főorvosasszony kezét csókolta fojtott felkiáltással. Dr. Bontovics Erzsébet ugyanis akkor közölte vele, rendben vannak a papírok, hamarosan ő is megkaphatja választott gyermekét.

Az új szülők többségükben fiatal lányok, pár csak egy érkezett, Marylandből. Egyikmásik hatalmas „USA!" győzelmi kiáltással emelte föl a maga porontyát, s nyomban viharzott is kifelé az ajtón. Emlékezetem szerint soha nem a Retek utcai tízemeletes erődítmények mögötti betonplaccon nőttek a város legszebb virágai, az anyák mégis találtak ilyeneket; nem elégedve meg az érintés élményével, szavak nélküli, ősi nyelven kerestek kapcsolatot a szirmok felmutatásával. Olyan gyerek is volt pedig, aki egyszer magyarul tudott volna megszólalni. Neve hordozta sorsát is: Melinda (eredete ismeretlen).

●

Szétnyílt tehát végre az a gyermekdiplomáciai háromszög, amely hosszabb időre Szegedre zárt újszülött román állampolgárokat. Bukarest korábban azért nem adta beleegyezését a gyermekek továbbutazásába, mert attól tartott, hogy így szinte a saját jóváhagyásával épülne tranzitútvonal legifjabb állampolgárainak esetleg rendszeres kicsempészéséhez. Az amerikai diplomácia hasonló megfogalmazásokat használt, „örökbefogadási fondorlatnak" minősítve az addig történteket. Kétségtelenül Magyarország került a legkínosabb helyzetbe, egyfelelől, mert természetesen semmiképpen nem óhajtotta területét ilyen célokra átengedni, s eképpen a román kormány akaratára is figyelemmel kellett lennie, másfelől viszont az ENSZ gyermekjogi egyezségokmánya értelmében elkötelezte magát a humanitárius, vagyis a gyermekek érdekeit mindenkor előnyben részesítő megoldásra. A mostani, Washington nyomására létrejött megállapodás ez utóbbi szellemében rendezi immár véglegesen a városunkban rekedt gyermekek sorsát: örökbe fogadó szüleik karján érkezhetnek meg az Újvilágba.

Ó. J.

Egy patthelyzet története

(Folytatás az 1. oldalról)

Dr. Korsós Ágnes, a jegyzői iroda vezetője elmondta lapunknak: mivel nem született döntés az ülésen, és az iskola sem maradhatott igazgató nélkül, a munkáltató, a képviselő-testület a volt direktort – aki mögött ott áll öt év gyakorlat – bízta meg ideiglenesen, egy évre a vezetői teendőkkel.

A testület egyetértett azzal, hogy 1993 végéig írjanak ki újabb pályázatot a Központi Általános Iskola igazgatói székére.

– szcsz –

Védtelen „milliomosok"?

Alapvetően kétféle módon gyűjthetjük a pénzünket: otthon, eldugva, és akkor az infláció miatt van veszélyben, vagy egy bankban, de akkor az esetleges csőd miatt nincs biztonságban. Július 1-jétől megváltozott a takarékbetétek biztosításának rendszere: az eddigi állami garanciavállalás helyébe belépett az Országos Betétbiztosítási Alap. Ezentúl ez az intézmény fogja védeni a betétesek érdekeit. Az sem titok, hogy a garanciavállalás csak egymillió forintig terjed. A „milliomosok" ez esetben kevéssé érezhetik magukat biztonságban mint az, akinek néhány tíz-, vagy százezer forintja áll a bankokban. Az új betétbiztosítási rendszer tapasztalatairól két bankárt kérdeztünk meg:

– Jó volt az új szisztéma propagandája, mert ismerik az emberek és tudják, hogy miről van szó – mondja dr. Perjési József az OTP Rt. megyei igazgatója. – A részleteket azonban csak a bankok pultjainál tudják meg.

● ***Hogyan fogadták a betétesek az új rendszert?***

– Kommentár nélkül. Érdekes, nem bontották több apró részre június 30-dika előtt a nagyobb összegű betéteket. Igaz, ezekre továbbra is él az állami garanciavállalás. Az azonban látszik, hogy akinek több betétkönyve is van, az a le. A garancia ugyanis névre szóló. Hiba lenne szétszedni a betétet és egy névre, de nyolc takarékkönyvbe tenni. Aki fél, az a családtagok között „dobja szét" a megtakarítás összegét. A nagy többség életében, akiknek nincs egymilliónál nagyobb megtakarításuk, nem hozott gyökeres változást a Betétbiztosítási Alap sem. Talán ennek is tudható be, hogy az ügyfelek nem nagyon foglalkoznak vele.

● ***Mi a helyzet a vállalkozókkal?***

– Az általuk elhelyezett összegre eddig nem volt állami garancia. Így most pozitív változás, hogy ők ugyanabba a kategóriába tartoznak, mint a magánszemélyek. Az új betétbiztosítás azonban továbbra sem védi az értékpapírokat. De itt nagyobb kockázat mellett, nagyobb hozam is várható.

A kisebb bankokban, takarékszövetkezetekben is hasonló a helyzet:

– Nem igazán érdekli az ügyfeleket, hogyan működik az új biztosítás. Minden banknál alapvető a személyes hitel. Szerintem a jövőben is ez alapján választanak pénzintézetet az emberek. Néhány takarékszövetkezet félt július 1-jétől, de mára kiderült, alaptalanul. Az emberek nem mozgatták a pénzüket – mondja Mészáros János, az Üllés és Vidéke Takarékszövetkezet el-

● *Csongrád megyében, így Szentesen is*

Farmerek a világ minden tájáról!

A volt szocialista országok közül elsőnek Magyarországon tartja idei kongresszusát a farmerek világszövetsége, július 11. és 17. között Budapesten, illetve Gödöllőn. A több száz résztvevő számára – kívánság és érdeklődés szerint –, úgynevezett előtúrákat tartanak. Ennek Csongrád megyei szervezője dr. Gombos András, a megyei közgyűlés mezőgazdasági bizottságának elnöke. Szentesen kérdeztük a nagy esemény körülményeiről.

– A program ma, csütörtökön indul, délelőtt 11 órakor fogadjuk a pusztaszeri emlék-

repel a vásárhelyi tangazdaság, a szentesi Termál, a szegvári Puskin Szövetkezet tehenészete. Szentesen a Nóniusz törzstenyészet lesz utunk következő állomása. Fábiánsebestyénben pedig a törzstenyészet-jelölt lóállomány az érdeklődés tárgya. Délután csatlakozunk a csongrádi csoporthoz. Szombaton együttesen megtekintjük a röszkei fűszerpaprika-ültetvényt, a magánállalkozásban működő őrlőmalmot, ellátogatunk ezenkívül Mórahalomra és Zsombóra is. Délután sétahajózás lesz a Tiszán, térségünk vízi országútján. Itt Lehmann István, a megyei közgyűlés elnöke is köszönti a külföldi szakembereket, akik minden bizonnyal tapasztalataikat is elmondják.

● ***Miben látja a külföldi szakemberek Csongrád megyei látogatásának jelentőségét?***

– Talán azzal kezdeném,

Delvilág 1993. július ?

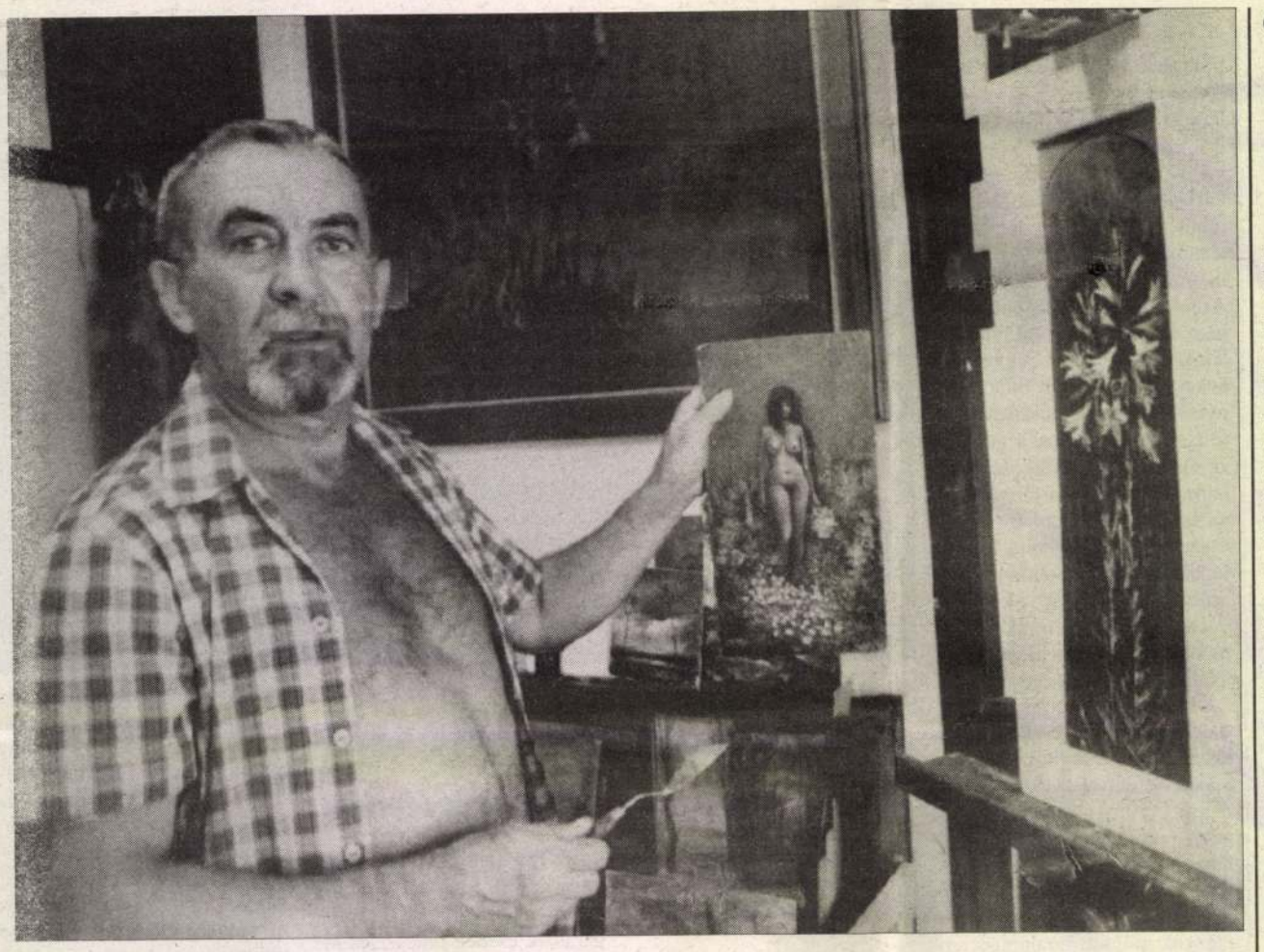

A természet katedrálisában

Holler László festőművész elválaszthatatlan szerelemben él örök ihletőjével, a természettel. Erről árulkodik a műterem-szentély, ahol ott sorjáznak a zománcképekhez hasonló miniatűrök, a gótikus keretbe foglalt mezei virágok, a hó alól kibújó hóvirág, a fák között áttörő fény, békés, nagy nyugalom. És kristálytiszta levegő, mint a lemezjátszóról halkan zsongó Edvard Grieg zenéje.

– ... igen, meg kell találni a szépség részleteit. Mindegyik valamilyen állapotnak a tükre, egy érzelmi szükségállapoté, amely feloldódik a képekben – mondta elgondolkodva, mintegy önmagának szóló magyarázatként. Mindezek a sokéves kóborlások, séták, hajnali várakozások, nézelődések nyomai, amelyek az állandó változásban költeményként, zeneként zsonganak bennem, és lassan képpé formálódnak olyan észrevétlenül, mint az erdőben a bokor alatt megbúvó kis virág.

Holler Lászlót idestova harminc éve ismerem, de ennyit még nem hallottam egyszerre önmagáról szólni. De talán most sem magáról beszélt, inkább a kedvelt környezetéről, amelybe egyszerű természetességgel beletartozik ő is és az eddigi élete.

● ***A természet ragaszkodik hozzád vagy te hozzá?***

– Mióta élek, együtt lélegezünk. Kicsi gyerekkorom óta ismerkedünk egymással, akkor, amikor teheneket legeltettem, akkor, amikor az erdőben dolgoztam, akkor, amikor csak úgy belecsavarogtam. Emlékszem, egy nap, amikor kondászkodtam, a disznók kitúrtak valahol egy halom pattintott kőszerszámot, gyönyörű szakócák voltak, elástam egy fa tövébe, hogy majd alkalomadtán visszamegyek értük. Időközben tarvágást végeztek, és én azóta sem találom a fámat...

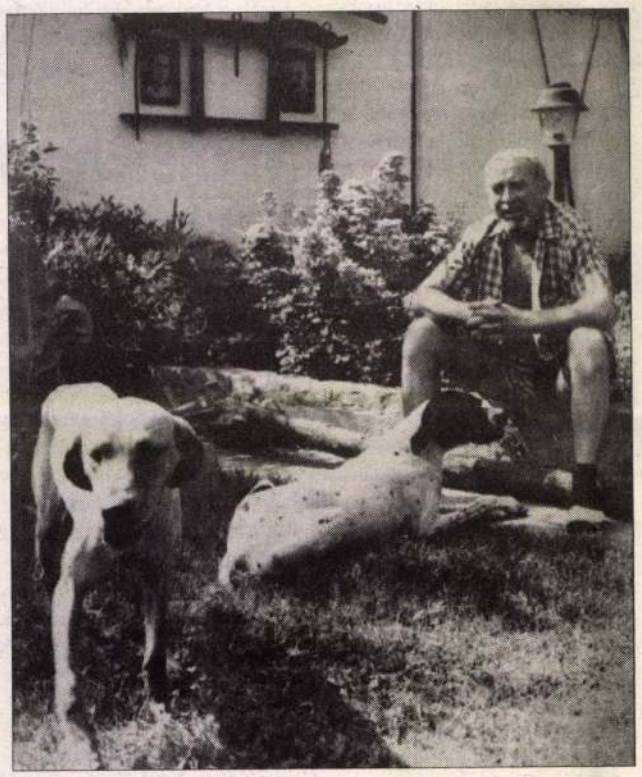

Fotó: Gyenes Kálmán

● ***Erdő. Áruld el végre, honnan keveredtél az Alföldre?***

– Sopron mellől Újkérről, de nem ez a lényeg. A két vidék másfélesége ugyanolyan élményekkel gazdagított és teszi mai napig is csak a saját arcával, fülbe és lélekbe súgó hízelkedésével, aminek sohasem tudok ellenállni. Az erdőről jut eszembe, hogy még diákkoromban erdőtelepítésben vettem részt, kopasz sziklákon. Kis kosárban hordtuk fel a földet és ültettük egyenként a pici hajtásokat. Nem nagyon hittem, hogy ebből valaha is lesz valami, szerintem az sem, aki kitalálta. Nemrégiben arra jártam és csodát találtam, gyönyörű jegenyefenyő-erdő lett. No hát ilyen a természet!

● ***Szóval?***

– Mindig mást akarsz! A tanítóképző után megkérdezték, hová szeretnék menni. Mondom Pestre, és elhelyeztek a Hortobágyra, utána jöttem ide Vásárhelyre, tanyai tanító voltam külső Erzsébeten és Szentkirályon, aztán behívtak rajztanárnak... Gyere, üljünk ki a kertbe!

Kint ugyanilyen békesség, mint bent: a kerti asztalon, fatányéron szalonna, kolbász, sonka, paprika, hagyma és vörösbor. És mielőtt bármit is kérdezhettem volna, magához parancsolta a magyar és angol vizslákat.

● ***A kutyákról jut eszembe, miért lettél vadász?***

– Azon túl, amit már elmeséltem, rém egyszerű a története. Sopronban nem volt szokatlan, ha valaki vette a botját és nekiindult a világnak, itt az Alföldön gyanús volt, aki csak úgy téblábolt a tanyák között, amikor már puska volt a vállamon, a kutya se törődött velem. A vadászat is ürügy, látni és érezni. A természet mindig harcol önmaga és egymás ellen, ezt az állandó viaskodást találom újra meg újra, de mindez olyan szépséggel történik, hogy beleborzong az ember...

● ***Te is viaskodsz?***

– Én nem. Tudomásul veszem a szépséges harcot és konokul követem. Minden virágról tudom, hogy hány szirma van, minden évszakról tudom, hogy milyen fényekben ragyog és minden vadnak ismerem a szokását és miközben mindezeket figyelem, gondolatban festek.

● ***Neved elszakíthatatlan a mártélyi ifjúsági képzőművésztábortól. Ha akarnál sem tudnál kimaradni az indulás óta.***

– Érdekes dolog ez. Tulajdonképpen sohasem tartoztam semmilyen csoporthoz, emellett rengeteg barátom van. Ilyen barátok a táborban az alkotók is. Tudat alatt talán ott bujkál a soproni szabadiskola, ahol igazából megtanultam a szakmát és úgy érzem, barátaimmal valahogy ilyen hangulatot tudunk adni.

Sokkal többet nehéz lenne kicsikarni Holler Lászlóból, így hát marad a kerti merengés és a képek ritkán érzékelhető varázslatos látomása.

OCSOVSZKY LÁSZLÓ

● *A „Sátáni Versek" hullámai*

Halálosan megfenyegették Rushdie támogatóit

Halállal fenyegette meg szerdán Salman Rushdie, a nagy vihart kavaró „Sátáni Versek" szerzőjének támogatóit is egy iráni vallási vezető. Az indiai származású brit írót még maga Khomeini ajatollah, Irán egykori elsőszámú vallási vezetője ítélte halálra 1989-ben az iszlámot bíráló „Sátáni Versek" című regényéért, amelyet szentségtörőnek bélyegeztek, s ezért vérdíjat tűztek ki az író fejére.

Haszan Szanei hodzsatoleszlám, Khomeini ajatollah egykori tanácsadója a Jomhuri-Iszlami című iráni lapban szerdán úgy vélekedett, hogy nemrég a törökországi Sivasban lezajlott események figyelmeztetésül szolgálnak a Rushdie-t támogató nyugati országoknak is – idézte az AFP a vallási vezető nyilatkozatát. A török városban mintegy negyvenen vesztették életüket pénteken, amikor a nagyima után iszlám szélsőségesek felgyújtották azt a szállodát, ahol az iszlám felvilágosultabb irányzatát követő török író és hívei tartottak egy irodalmi megemlékezést.

– A törökországi muzulmánok haragja Rushdie támogatói ellen az iszlám nemzetek „ébredését" tükrözi. Minden ilyen nemzet megveti ezt az aljas alakot és híveit, akiknek számolniuk kell a bosszúval – tette hozzá Szanei, aki a vezetője az író fejére vérdíjat kitűző alapítványnak. – A Khomeini által kihirdetett vallási parancs egy kilőtt nyíl, amely egy napon célba talál. Mindazok, akik valamilyen módon támogatják Rushdie-t és istenkáromló művét, vele egy sorsra jutnak – hangsúlyozta a hodzsatoleszlám.

A Jomhuri-Iszlami egy minisztériumi tisztviselőre hivatkozva hírt adott arról is, hogy Iránban betiltották Aziz Nessim török író, a „Sátáni Versek" fordítójának és kiadójának műveit.

Pénteken ismét: Szieszta

Pénteken 12 órától a TV2-n ismét Szieszta. A műsorban Lele József tanár úr az aratási szokásokról beszél, ellátogatnak Túriistvándiba, a híres vízimalomba, szó lesz a bajai halászat jövőjéről is. Kutyatartókat kérdeznek arról, hogy milyen szabályai vannak az őrzővédő munkára tanított állatok tenyésztésének.

Bemutatják a szegedi rendőrkapitányság új számítógépes adatfeldolgozó rendszerét és megemlékeznek a napokban elhunyt cigányprímásról, Káté Kálmánról is. Végül telefonos fórummal zárják a pénteki Szieszta. Témája a nyugtaadási kötelezettség. Önök is kérdezhetnek a 62/480-534-es telefonszámon!

AGROKER KECSKEMÉT

SZENTES, VÁSÁRHELYI U. 114. SZ. ALATTI KIRENDELTSÉGE

KÖZÖLJÜK kedves vásárlóinkkal, hogy július és augusztus hónapban

A SZOMBATI NYITVA TARTÁS SZÜNETEL!

HEGYI MIHÁLY

települési képviselő,
a Lakásügyi Társadalmi Bizottság elnöke

következő fogadóórája

1993. augusztus 10. napján (kedd)
délután 15 órától 16 óráig lesz
a polgármesteri hivatal földszint 19. sz. szobájában.

100 percent AKCIÓ!

– 1 kg-os liszt 35 Ft/kg – Pepi üdítő 2 l/94 Ft
– 5 kg-os liszt 34 Ft/kg – Asztali borok 66 Ft
– Hypo 1 l 19 Ft – Balatoni világos 29,80 Ft,
4,3 l-es öblítő 238 Ft!
Szentes, Petőfi u. 7/A.
Percent Kereskedelmi Kft.

Holler László
festőművész is részt vesz a hódmező vásár-
helyi művésztelep martelyi alkotóházának
szomszédságában vasárnap megnyílt
KISZ. által szervezett hatodik országos
képzőművészeti tábor irányításában.

Fiatal képzőművészek Martélyon.

Magyar Hírlap 1971/213 Sold.

Holler László festőművész

A vásárhelyi művésztelep festőművész tanára.

Székely Gabriella; Randevú az ihlettel.
Magyar Ifjúság, 1942. aug. 25.

Holler László rajzpedagógus

Ma nyílik meg Szegeden a Pedagógus Szakszervezet Csongrád m.-i Bizottságának rendezésében a megyei rajzpedagógusok képzőművészeti kiállítása, melyen szerepelnek művei.

Csongrád Megyei Hírlap, 1969. márc. 2.

Holler László, festő

Országos ifjúsági képzőművészeti tábor Mártélyon

A KISZ Központi Bizottsága megbízásából a KISZ Csongrád megyei bizottsága az idén rendezi meg tizedik alkalommal az országos ifjúsági képzőművészeti tábort a Tisza menti Mártélyon. A képzőművészettel foglalkozó tehetséges fiatalok kéthetes táborozását pénteken nyitották meg. Az ország egész területéről mintegy hetvenen érkeztek a táborba. Munkájukat *Hézső Ferenc, Holler László, Fodor József* és *Lelkes István* festőművész irányítja.

— : Grafika . . . .

6.

NÉPSZABADSÁG, Bp., 1975. aug. 2.

Aller László

Részvétel a kiállításon
A katalógust ld. Alexin
Andornál

Délalföldi Tárlat I–x.
1965 – 1974.

Holler László MDK

Szerepelt a kiállitáson.

Az este finom hangulatát adó akvarellje.

MØ Molnár Vera:Hódmezővásárhelyi képzőművészek kiállitása Sárospatakon.
NAPJAINK 1963 okt. 1.

Holler László, festő

l. Németh József

R. Gy: Grafika és kerámia

Népszabadság, Bp. 1981. okt. 28

7.

Holler László

Agócs Attila, Csajka Cyprián és Ef Zámbó István a szentendrei Vajda Studióban aug. 27.-től, Helényi Tibor a Magyar Nemzeti Galéria Műhely-sorozatában aug. 29.-től, Matyófalvi Gábor szobrász az ujpalotai Lila Iskolában aug. 28.-ig, Bodrogi Sándor és Koch Árpád népi iparművészek az egri Kisgalériában aug. 31.-ig, Hallgass Jenő Zoltán szobrász /Olaszország/ a Kulturális Kapcsolatok Intézetének Kiállitótermében szept.-10.-ig, Buna Konstantin festőművész a szolnoki Damjanich Muzeumban szept. 10.-ig, Gecser Lujza textilművész a kőszegi Zwingerben aug. 26.-tól, Holler László festőművész a hódmezővásárhelyi Medgyessy Teremben aug. 26.-tól, mutatja be alkotásait.

Élet és Irodalom, Bpp 1978. aug. 26. XXII. évf. 34. sz. 8. lap.

Holler Lóneó, festő

L: Hézső Ferenc

H.K: Égbolttal fedett műterem – 8.

Nincszabadság, Bp. 1979 aug. 8.

Holler László festőművész

a mártélyi Orosházas Ifjúsági
Képzőművészeti Táborban ok-
tatja a fiatalokat

cikkei: „Tornyai János festőművész"
címszó alatt
Neuberger Róbert cikke: „Parasztbarbarizmus a Tisza partján" címmel
Egyetemi Lapok 1948. X. 2.

1968 AUG 1
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
DÉLMAGYARORSZÁG

Holler László

Tábor a Tisza mentén

Gólyalábakon, betoncölöpökön szöktek talpra, nyaranta egyre többen, mármár valóságos településekre rajzanak a vikendházak. Szúnyogsóhajtásnyira a mártélyi holt Tisza-ág füzeseitől, Atlasz türelmű fák csendes birodalmának árnyékában. Ezen a festői tájon rakott fészket, ütött tábort a III. országos ifjúsági képzőművészeti tábor 47 lakója. Középiskolások, egyetemisták, üzemi dolgozók, kétkezi munkásfiatalok; az ország legkülönfélébb vidékeiről, Debrecentől Karancslapujtőig, Budapesttől Zalaszentgrótig jöttek el a Vásárhely környéki táborba, augusztus 1—12-ig; Szegedről és Csongrád megyéből 11 fiatal.

A töltésen átjövet motorkerékpárral berregtünk át a nyaralósoron, estére értünk a táborba. A füves tisztás közepén üszkös hamu, fölötte alkalmi fatákolmány — minapi halászlévacsora csendes maradványai. Szellemi vetélkedőre futottunk be, a tábor fiatal művészvezetői ötletes agytornával, kézügyességet, leleményt kívánó feladatokkal hozták lázba a táborlakókat. Izgalmas verseny után a holdsütötte tisztásra kuporodva beszélgettünk *Sebe* Jánossal, a megyei KISZ-bizottság munkatársával, a tábor vezetőjével:

— Vásárhelyi kezdeményezésre két éve rendeztek először tábort Mártélyon, csak középiskolásoknak. Később bővült a kör, s már tavaly Mohácson is valamennyi amatőr képzőművészeti szakkörökben tevékenykedő fiatal közül válogattak. Most a KISZ KB hathatós támogatásával, a megyei tanács vb művelődésügyi osztálya és a vásárhelyi múzeum aktív segítségével a megyei KISZ-bizottság rendezte be a tábort, melynek napi programja két turnusban folyik. Vásárhelyi festők: *Hézső* Ferenc, *Fodor* József vezetésével délelőtt bebarangoljuk a környéket, a fiatalok adott témákra — falu, halásztanya, állat- és fatanulmányok, természetes és mesterséges formák egybekomponálása — dolgoznak. Délután a sátrak tövében *Holler* László vezetésével kroki, mozdulattanulmány következik: a fiatalok körbeülnek, s néhány perces váltásokkal valaki mindig modellt áll, a többiek lerajzolják. Estefelé szabadfoglalkozás, bárki tetszés szerinti témákra hajol táblája fölé — az eredményt kétnaponként értékeljük. Több szakmai előadást is tartottunk a vásárhelyi iskoláról, a képzőművészet és világnézet kapcsolatáról, a televízió szerepéről, a látáskultúra fejlesztésében és arról, hogy mit tesz az ifjúsági szövetség a fiatalok képzőművészeti neveléséért. Neves szakembereket hívtunk meg.

— A tábor nagy lehetősége, hogy vezetői maguk is fiatal, vásárhelyi művészek, akiknek problémavilága, szemléletmódja rokon a fiatalokéval, így hatásuk is erősebb. Ugyanakkor nem rejtjük véka alá: szeretnénk, ha ezek a fiatal táborozók valamit magukkal vinnének a vásárhelyi iskola levegőjéből s később is visszatérnének. Az itt eltöltött napok eredményét reprezentálja az augusztus 11-én megnyíló kiállításunk: a vásárhelyi Tornyai János Múzeumba a fiatalok képei tanúskodnak majd, mennyit ért a mártélyi tábor.

Késő éjszakáig beszélgettünk, többen telepedtek mellénk, fiatal művészek, még fiatalabb művészjelöltek. Élményeikről meséltek, amit a lehajló fűzfák pompája, a víz csendes méltósága nosztatott papírra. Amikor világos virradatban kirobogtunk a sátrak közül, szél se rebbent, de a partmenti bokrok nevetve intettek utánunk. Csak a töltésről vettük észre, hogy a vízpart lomha ébredésből, csendesen ásítva, milyen hatalmasat nyújtózott...

N. I.

megfelelő állapotban legyen. Reggel, mikor a vizsgáló bizottság munkáját folytatni kívánta, a kazán biztonsági berendezését megjavították; fentiek miatt a bizottság nem tudta feltárni a baleset pontos okát."

Vajon miért volt ilyen sürgős ez az „utójavítás?" De miért volt ezután szükség még arra, hogy a vállalati vizsgáló bizottság zárójegyzőkönyvének eredeti példányát megváltoztassák a szakszervezet társadalmi munkavédelmi felügyelőjének tudta nélkül?! Talán azért, mert az így „előkészített okok" jobban megfeleltek volna a gumigyár vezetőinek, hogy egy szerelőre hárul jon a felelősség Pataki Istvánné haláláért?

Az elmúlt héten a szakszervezet felügyelője jogánál fogva leállíttatott néhány kazánt a gumigyárban. A jegyzőkönyv mindezt így summázza: „Az SZMT munkavédelmi felügyelőjével, a Kazánbiztosító Hivatal biztosával közösen lefolytatott vizsgálat megállapította, hogy Pataki Istvánné balesete közvetlenül összefügg a kioktatott és vizsgázott kezelőszemélyzet hiányával." De az EMERGÉ-ben mégsem álltak le a kazánok — csoportvezetőket mentettek fel tisztségük alól és állítottak hirtelenjében a kazánok mellé — közölte Lengyel Zoltán munkavédelmi megbízott tegnap.

A gumigyári ügy nem záródott le. A felelősségre vo-

Mi

Az

Mostanában több olvasónk is felvilágosítást kért a szerkesztőségtől, arról érdeklődtek, hogy a békekölcsönök sorsolásának mi a rendje, miként tudható meg a korábban kihúzott kötvények nyereménye, mikor válik esedékessé a teljes visszafizetés? A kérdésekkel az Országos Takarékpénztár központjához fordultunk, ahol *Fidlocky* József főfelügyelő, a leszámoló és értékosztály főcsoportvezetője adta meg a tájékoztatást.

Az első államkölcsön, a tervkölcsön, melyet 1949-ben jegyeztünk, ezek szerint 1955-ben lejárt, s rá három évre, 1958-ban elévült. Ezt tehát már visszafizették. Ha mégis előkerül — hagyatékból vagy máshonnan — egy-egy kötvénye, vezérigazgatói engedéllyel egyedi elbírálás alapján még esetleg visszafizethető.

Az első békekölcsön visszatérítésének eredeti határideje már lejárt volna, de emlékezhetünk rá, a Minisztertanács 1956-ban — amik úgy döntött, hogy többé ne vesz igénybe a lakosságt államkölcsönt — valamen nyi békekölcsön végső vis szafizetési határidejét egys gesen 1974. december 3 napjában állapította meg. hatodik békekölcsön jegyz ezzel a határidővel tula donképpen jól jártak, a eredetinél hamarább kapjá vissza pénzüket.

A fennálló államtartozás 1974-ben progresszív — teha egyre növekvő — alapo felosztották s azóta az a ren alakult ki, hogy minden é márciusában és szeptembere ben az első, az ötödik és hatodik, júniusban és de cemberben pedig a másodil a harmadik és a negyedi

eit s

Érdemes emlékezetbe id ni, hogy az első és a más dik békekölcsönnél még nyereménykötvények mell kamatozó kötvényeket is hetett jegyezni. Utóbbiak azonban oly kevés jegy jutott, hogy a harmadik bék kölcsönnél már csak nyer ménykötvényeket bocsát tak ki s lehetővé tették a k rábban jegyzett kamato kötvények átváltását is ny reménykötvényre. A nyer ményeket azonban tulajdo képpen a jegyzett kötvény értékének kamataiból sors ják. Egy másik tudnivaló: első és a második békek csön egész kötvénye 200, továbbiaké azonban cs 100 forint névértékű. Akin tehát az első vagy a más dik békekölcsön húzásak 100 forint nyereményt sors nak ki, az 300 (200+100), a nek viszont a többi kölcs húzásakor 100 forint nyer ményt sorsolnak ki, az 2 (100+100) forintot kap.

si Vietnamnak

Au- műhelykocsivá alakítanak át
go- egy kiselejtezésre ítélt teher-
37 gépkocsit. Munkaidő után
a több mint 400 órát dolgoztak
sá- az elhatározás megvalósítá-
se- sán. A műhelykocsi elkészült.
ség A napokban útnak indítják,
tá- hogy mielőbb használhassák
és a vietnamiak.

Holler László Mdk

"Lovak"

szerepelt a Szeged városi és Csongrád megyei rajztanárok kiállitásán

Juhász Antal: Kiállitások.
Pedagógusok Lapja. 1962. nov. 20.

Holler László

Akvarelljeivel szerepel Sárospatakon a hódmezővásárhelyi képzőművészek kiállításán.

említett.

Napjaink, 1963 10. szám, 2. lap.

1021

Tárlat a fűvön

MÁRTÉLY VARÁZSA

Érthető a festőművészek szenvedélyes rajongása a Holt-Tisza partján levő Mártély iránt. Lágy színek, mozdulatlan némaság borul a tájra. És mégis. Aki eltölt csak egy órát is a vízparton, hallani véli, milyen harsogva él itt a természet.

Az álló vízben csobbanva ugrálnak a halak, finom hullámok követik a felszínen víz alatti játékos vágtájukat. Villám sújtotta fűzfa két oldalán, egyenes fiatal hajtások törnek a magasba. És látomásnak tűnik csak a kép: zöld sulyom-szőnyeg közepén áll a ladik. Két ember ül benne. Figyelik, mozdul-e a horogzsinór ezüst csíkja?

Mártélyon, tizenegyedik alkalommal rendezték meg augusztus 1–15. között az Országos Ifjúsági Képzőművész Tábort. 60 fiatal érkezett az ország különböző tájairól, valamennyien amatőrök. A tábort a KISZ Csongrád megyei Bizottsága szervezte, célja: a képzőművészeti alkotáshoz tehetséget érző fiatalok szakmai-művészi képzése.

Négy hódmezővásárhelyi festőművész irányítja évek óta a fiatalok munkáját: Fodor József, Hézső Ferenc, Lelkes István és Holler László. Mint minden hódmezővásárhelyi művész, ők is elhivatott kötelességüknek érzik az alföldi táj bensőséges szépségének ismertetését.

Van is mit tanítaniuk, bőven.

– A fiatalok többsége – mondja Lelkes István – szakköri munkában tevékenykedik. Nem is rosszul, hisz ezért küldték őket tanulni ebbe a táborba. Elképesztő, milyen beteges, négy fal között kiagyalt formákat, figurákat festenek az első napokban. Elküldjük őket a Tisza-partra. Nézzék a gnóm fűzfákat. A torz formával együtt, az élő, a valóságos fát!

– Nem tudnak viselkedni az erdőben – veszi át a szót Holler László.

– Mit jelent a „viselkedés"?

– Azok, akik városból jöttek, elmennek az erdő szélére, benéznek és nyugodtan visszajönnek azzal az érzéssel, hogy mindent láttak.

Konzultáció. Holler László elmondja véleményét a szabadon választott témák kidolgozásáról.

(Fotó: Dolezsál László)

Pedig, a két hét talán arra elegendő, hogy nézzék a leveleket, a fákat...

– A foglalkozások kezdete ezért mindig ismerkedés a tájjal – folytatja Fodor József. – Sétálunk, ladikkal evezünk, beszélgetünk. Lelkes István nagyon szép diafilmeket készített erről a vidékről különböző évszakokban. Ezeket levetítjük – így próbáljuk lassan rávezetni a fiatalokat a „képre" – arra, valójában mit is lehet itt látni?

– Sokfelé jártam a világban – mondja Hézső Ferenc – de Mártély nyugalmát, megrendítő szépségét nem tudnám semmivel elcserélni. Megérzik a fiatalok is a táj varázsát. Az első napok tétova ismerkedése után, igencsak komoly érveléssel tudjuk őket meggyőzni arról, hogy ne akarják megfesteni az Egészet! Hogy elégedjenek meg azzal, ha sikerül színekre bontani a zöldet. Ha követni tudják a fűzfák vonaglását a térben, ha megérzik a természet állandóságában ott lüktető ritmust...

A kéthetes táborozás költségeit – 60 ezer forintot – a KISZ Központi Bizottsága, valamint a KISZ Csongrád megyei Bizottsága biztosítja. Vannak meghívott fiatalok, a Csongrád megyei Egészségügyi Csoport plakátpályázatának nyertesei, valamint a megyei KISZ-bizottságok által javasolt, szakköri munkákban eredményesen résztvevő fiatalok. Ők 300 forintot fizetnek az itt tartózkodásért.

A két hét alatt elméleti és gyakorlati foglalkozásokon vesznek részt. A gyakorlati foglalkozás kettős: részben meghatározott, részben szabadon választott témán dolgozhatnak. Háromnaponként konzultáción vesznek részt. Bemutatják alkotásaikat, a tanárok pedig elmondják véleményüket, azután közösen megvitatnak egy-egy izgalmasabb kérdést.

A tábor összetétele vegyes. Van, aki elemi képzőművészeti ismeretekkel sem rendelkezik, van, aki már kiforrott egyéniség – ezért a nevelői munka is igen összetett.

– A két hét alatt – mondja Fodor József – senki nem tanulhat meg festeni, rajzolni. Ezért legfontosabb feladatunk az egészséges képzőművészeti szemlélet kialakítása. Hogy addig senki ne készítsen úgynevezett „modern" képet, amíg nem tud rajzolni, amíg nem ismeri a színek keverésének minden csínját-bínját.

Hogy milyen eredménnyel működik a mártélyi képzőművész tábor, mi sem bizonyítja jobban, mint hogy minden évben, tábornyitáskor, megjelennek a „visszatérők". Leverik sátraikat a közelben, kérik a tanárokat, „hogy csak a közös foglalkozásokon vehessenek részt". És csak a parti füzek tudják pontosan, hányszor látják viszont ködös novemberben, és fagyott, téli reggeleken a nyári tábor egy-egy lakóját. Akik eljönnek, hogy megnézzék, milyen téli álmában ez a táj?

László Ilona

is csak egy-két pillanatra lobbantotta fel létezését.

Nyolcéves lehettem, amikor meghalt az anyánk. Egyik este vasalás közben azt mondta, szédül, de még egy-két darab vasalatlan, azt befejezi és lefekszik.

Ott voltak a fásláda tetejére rakva gondosan kivasalt ingeink. Mellettük, egyformára hajtogatva a törülközők, lepedők és egyebek.

Nem tudta befejezni mégsem. Lefeküdt és nem is kelt fel többé.

Ketten maradtunk bátyámmal.

Dolgoztunk és tanultunk egyszerre. Kollégiumban fejeztem be tanulmányaimat. Aztán megnősültem. Van egy kisfiam. Négyéves.

És most itt áll egy ember és újra megszólal:

— Apád vagyok! Nézz rám, fiam!

— Én önt nem ismerem! — szólok zavartan. — Nekem nincs apám...

A magas, szemüveges férfi mosolyogni próbál. S mert megkeményedett vonásaim semmit sem enyhülnek, egy tétova lépést tesz hátrafelé.

— Az apádat tagadod meg bennem, fiam!... Mert hát... — akar mondani még valamit.

— Én önt nem ismerem!... Nekem nincs apám!...

A férfi, úgy látszik, mindent megért, mert lassan megfordul. Az ajtó felé lépked. Csendesen kinyitja. Kilép.

Mozdulatlanul állok és nézek utána. Jól látom, hogy a kilincs, kicsi ugrással visszapattan.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRKÖZLŐ
BUDAPEST, IX., Üllői út 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
KÉPES ÚJSÁG
Budapest
1970 SEP 2 4

BÉKÉSI GYULA:

A nyár ka

Nyugtalan erdők, fellegek, vizek
szél-mámorától részegen viszek
homloknyi derűt — szemközt a Nappal.
Ficánkol bennem fürge aranyhal
jókedveként a kifogott öröm. —
Mintha villám cikkanna bőrömön! —

Aztán egy nádas felszín-tördelő
vízi világát látom: a lángelő-
színű hold morc felhők közt sündörög.
Magától moccan, ébred, kél a rög...
A parton nyargalászó szelekben
egy vénhedt fűzfa matat fésületlen;
maszatos még a hajnal, szénaszag
terjeng, majd kilocsan a mocsári kacat
farkasutakra...
És ott vagyok, ahol elődeim
bolyongva még pásztoroltak, de ím
— lobban egyet a Láng; és füstölögve:
elzúg velem a tó, a táj — örökre. —

Majd valahonnan a nyár kazla alól
emlékek indulnak, tücsökzene szól,
s apám kapáját hallom csengeni...
Valahonnan a mindenség kiáltoz.
A fák fölött reszketnek sziromnyi iángok
— elhunyt nyarak...

S valaki:
jön, jön a fénykásás égen.
Pontos, akár a megidézett
halál.
Számonkéri az emberségem,
istenkoromra emlékeztet,
kiáll
a fögeteg-csúcsokra —

és trombitál és trombitál...
Minden irányban indul s befelé tart.
Kristályra perget mennyi kristályt!
S illan.
Elillan nyomtalan. —

Pelyvát szelel, aztán meghal a szél;
majd útrakél holt szelleme a szélnek;
dőlt nádason, bodzások szürke árnyán
villódzik el. —
Nappali kísértet...

Távol, a burjánzó zöldet karoló
útkanyarban felsejlik olykor-olykor
egy-két kapás. Alakjuk ellebeg...

Dörren a táj; búg a dombok közötti
kékség; —
s az egek hangszerének
billentyűin az időtlen időnek
orgonál most a lélek.

szél

eljövetele

ha megtalálják, hát kinyírják a nyomorultat, és amikor már a kézifegyverek ropogása is odahallatszott hozzánk, én levakartam az ablakunkról azt a zöld ocsmányságot, amit még a főkolompos mázolt oda: ezek meg ránk törtek este — apám éppenhogy be tudott bújni a rejtekhelyére — és kérdőre vontak bennünket, miért vakartuk le a nyilaskeresztet. Anyám szóhoz se jutott az ijedtségtől, én azonban gyorsan föltaláltam magam: tudván, hogy is áll a dolog a „faluvezető testvérrel", azt válaszoltam, mi ugyan le nem vakartuk, bizonyára az csinálta ezt is, aki odafestette. Hitték is, nem is, mindenesetre megparancsolták, hogy másnapra fessük vissza a nyilaskeresztet, különben elvisznek bennünket. Ott volt köztük a Csík Tibi mostohaapja is, leghátul állt a szerencsétlen, és fölajánlotta a többieknek:

— Majd én visszafestem.

— Nem — csattant föl az új vezér hangja —, ezeknek kell megcsinálni! Holnapra megcsinálják, különben...

És mutatta a nyaklevágást a tenyerével.

Aztán eltakarodtak.

De nekünk mégsem kellett újrarondítani az ablakunkat, mert másnap hajnalban megérkeztek a szovjet csapatok.

Csík Tibivel mindvégig együtt mentünk haza az iskolából, többnyire hallgatagon, mit is beszéltünk volna. És amíg lehetett, együtt jártunk le fürödni a Dunára; húsvéti locsolásra is együtt mentünk, és karácsonyi szentáldozásra; és most azt hallom tőle, hogy megvan még az a fénykép, amelyet a kis csapatunkról készített, és amelyet én már réges-rég elfelejtettem.

Elfelejtettem, hisz olyan rég találkoztunk, sodró idők jöttek, s én a tizenhat évesek lelkesedésével vetettem magamat a harcba, agitáltam, plakátokat ragasztottam, és huszonnégy szavazót szereztem a pártnak — nem szavazhatok még, állítok hát magam helyett huszonnégyet —, aztán jött a pártiskola, aztán jött, hogy „kiemeltek", megyei ifititkár lettem, jártam a megyét, a falvakat, a régi uradalmakat, miközben száz kilométereket kerékpároztam, szalmakazlakban aludtam, kóbor kutyákkal hadakoztam, és rengeteget koplaltam, és beszédeket tartottam, és a materializmus igazságát hirdettem papok és pedagógusok előtt, aztán föl Budapestre, az ifjúsági központba, értekezletek, ifiakciók, országjárások, „fényes szellők", értekezletek...

Aztán újságíró lettem, azt mondja, olvasott tőlem ezt meg azt, és szorongatja a kezem, és olyan, olyan boldog, hogy végre találkoztunk, és szorongatom a kezét, és olyan, olyan boldog vagyok, hogy újra találkoztunk, és mintha kaparná valami a torkom; ő akkor is, mindig egyformán jó volt hozzám, igazi jóbarát volt, rendes volt, nem állt el mellőlem, pedig ajánlatos lett volna elállnia.

— Szoktál még hazajárni? — próbálom megkerülni a kérdést, hogy él-e még az édesanyja.

— Szoktam hát! — feleli, és elmondja, hogy időnként hazamegy, és megveri a mostohaapját, mert az még mindig veri az édesanyját. Csendes-békésen mondja ezt is, ahogy akkoriban beszélt, amikor még

Holler László

HOLLER LÁSZLÓ festőművész negyven olajfestményét bemutató kamaratárlat nyilt tegnap Hódmezővásárhelyen, a Medgyessy-teremben.

Magyar Hirlap 1978-2o8-13

Holler László

A mártelyi táborban a hód-
mezővásárhelyi művésztanár
foglalkozik a táborlakókkal.

H. Valachi Anna: Mártely.
Tükör, 1977. október 9 - 36. lap.

Holler Lánló, festő

L. Hérső Ferenc

– : Hír

20.

Nep. szabadság, Bn. 1980 aug. 3.

Sholler László fotóművész
kiállítása Hódmezővásárhelyen

Magyar Nemzet 1983. VII. 31

ifj. HOLLER László festő
Reggel Délmagyar 1995. dec. 7

Ifjú Holler kiállítása Vásárhelyen

Nyomkereső

Mit jelent festő családból származva festőként visszatérni az egykori alma materbe, ahol hegedűszóval, verssel köszöntik az embert? Aki megtudhatta, hazaérkezett, hiszen „otthon", egykori iskolájában a 602. sz. Ipari Szakmunkásképző és Szakközépiskola klubtermében állít ki *ifj. Holler László* festőművész.

A kiállítás anyaga 21 kép. Szinte valamennyi festmény tájkép, két év anyaga. Nem sok ugyan, ám fiatal a művész, de ez a néhány piktúra máris többféle indíttatást villant fel. Ezekről a gyökerekről, a családi motivációról *Nagy Imre* művészettörténész, a Tornyai János Múzeum igazgatója beszélt. Beszámolóját mégsem úgy hallgatták a vendégek, mint egy szokott tárlatmegnyitót, hiszen most a régi suli fiával, az ő sokoldalúságával ismerkedik: tudunk – mert Vásárhely odafigyel indítottjaira – az apai- művészi háttérről, arról a három-négy Hollert megelőző generációról, amelyek

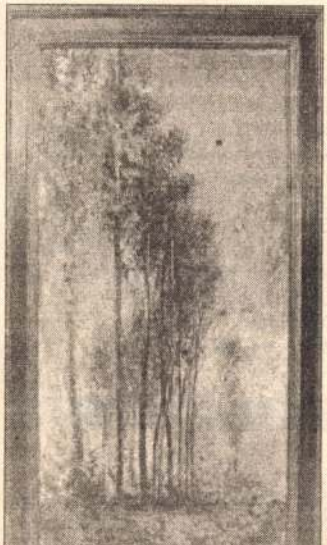

munkássága nélkül a ma képzőművészetét nem éreznénk olyan közel magunkhoz, s akik nélkül nem láthatnánk a festő képén azt, amit mi is mindig, mindenhol látni szeretnénk. Biztos ecsetvonások nyomán született letisztult, nyugodt tájakat, mindig a természetszeretetben gyökerező színeket. És mindenek előtt a megfestett táj ismeretét, szeretetét. Amit Holler László nem utolsó sorban a mártélyi hónapoknak, éveknek, a Holt-Tisza-partjának köszönhet.

Nagy Imre eddigi életút-ismertetője itt nem érhetett véget. Mert Holler festészet iránti kötődésének fontos állomásaként ott a szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskola. A rajz szak. Meg a vásárhelyi Őszi Tárlat – ahol alkotónk régi kiállító – és a holland festőiskola. Innen ered az alacsonyra helyezett horizont, a felhők. Hol ridegek, vihart jóslóak, hol játékosak, gyomroznivalóak. Egynémelyikén szívesen lóbálnánk a lábunk. Ám míg hollandéknál mind az előtér, mint a háttér nagyon alaposan kidolgozott, addig Holler ezt megfordítja: nála az előtér laza, mint maga a központi téma, az ég, a felhők, a táj elemei. Azt mondják ez az abszolút festői látásmód. Rajzelemeket Holler László nem használ, épít viszont a századelő nagy művészi forradalmára, az európai művészet festőket megerősítő elemeire. Az abszolút szabadságra. A kipróbálás felszabadultságára. De ez a kontinensnyi kitekintés mindig ötvöződik a már fent említett vásárhelyiséggel. Az elődök tiszteletével. Mint egy nyomkereső indián, Holler is mindig talál magának néhány követnivalót. Tornyai, Kohán motívumkapcsolását, például.

Ha valaki nem ért a képzőművészethez, nincs – ahogy mondani szokás – iskolája hozzá, hogy bírálgassa, mint éles szemű vadász a találatokat, az ecsetkezelés technikáját, a színek keverését, a kép kompozícióját, s csak annyit tud, hogy amit láthat, tájkép, ne riadjon meg! Mert bár ifj. Holler László képein tényleg „csak" a körülöttünk lévő világot szemlélheti, de azt szokatlan sokoldalúsággal. Az emberközeli motívumokba benne foglaltatva a természet és ember kapcsolatának panteisztikus életöröme. Látni tanítanak. Csakúgy, mint Nagy Imre megnyitó szavai.

PETRUSÁN LÍVIA

(Fotó: Veréb Simon)

heti tévéprogram

december 11-étől december 17-éig

HÉTFŐ

BUDAPEST 1.

5.28: Műsorismertetés. 5.30: Gazdatévé. 5.50: Határtól határig. 6.00: Napkelte. 9.00: Tízórai. 9.05: Anyagias világ, 19/16. 9.30: Tízórai. 11.00: Walt Disney bemutatja (ism.). 12.00: Déli harangszó. Időjárás. Hírek. 12.05: Gazdasági ábécé. 12.15: Telepakk. 12.45: Képújság. 14.40: Műsorismertetés. 14.45: Egy nap, amely megrázta a világot 14.50: Euroklick. 15.20: Repeta – Matek. 16.00: Hírek. Időjárás. 16.05: Egy nap, amely megrázta a világot. 16.10: A pénz beszél. 16.30: Vidéki Anglia. 17.00: Képhiba. 17.05: Múlt-kor. 17.25: Meselánc. 17.45: Arborétumok, gyűjteményes kertek. 18.00: "Engedjétek hozzám!" 18.05: Válaszolunk... 18.10: Csellengők. 18.15: Üzlet. 18.30: Szerencsekerék. 19.00: Mackó apó meséi. 19.13: Múzsa. 19.30: Híradó. Időjárás. 20.03: Telesport. 20.15: X-akták. 21.05: Panoráma. 21.40: Osztogatás, fosztogatás. 22.35: Klip-mix. 22.45: Korkép. 23.35: BBC-híradó. 23.55: Képújság.

BUDAPEST 2.

13.55: Képújság. 14.00: Parlamenti Napló. 15.00: Közvetítés a parlament üléséről. 17.00: Műsorajánlat. Időjárás. 17.05: Százéves a mozi. 17.55: Műsorajánlat. Időjárás. 18.00: Körzeti híradók. 18.15: Roma est. 18.20: Heves "Naj magne aba misto...". 18.40: Roma tranzit. 19.15: Látogatás. 19.55: Stúdióbeszélgetés a hazai romák helyzetéről. 20.25: "...és a Mika?" 21.10: Zene és kultúra határok nélkül. 21.45: Híradó. 22.00: Objektív. 22.30: Időjárás. 22.35: Hercegek.

DUNA TV

8.00: Képes krónika. 14.00: Lapozó. – Éjféli hírek. 0.30: Cheers bár. 1.00: Borzasztó kedves család (ism.). 1.30: Arany lányok (ism.). 2.00: Bärbel Schäfer (ism.). 2.55. RTL – Éjszakai hírek. 3.20: Ilona Christen (ism.).

SAT 1

5.30: Németország ma reggel. 9.00: Cannon. 10.00: Fantázia-sziget. 11.00: Egy bajor Rügen szigetén (ism.). 12.00: Szerelemhajó. 13.00: Trapper John főorvos. 14.00: Űrszekerek – Az új generáció. 15.00: MacGyver. 16.00: Mindent vagy semmit. 17.00: XXO – Fritz és Co. 17.30: Regionális műsorok. 18.00: Ilyen az élet! – Wagenfeldék. 18.30: Hírek, sporthírek. 19.00: Szerencsekerék. 20.00: Anna Maria. 21.00: Scarlett – 4/1. 23.00: Újdonságok és történetek. 23.50: Hosszú hétvége. 1.30: Űrszekerek (ism.). 2.20: MacGyver (ism.). 3.10: Filmesek órája. 3.25: Trapper John főorvos (ism.). 4.15: Szerelemhajó (ism.). 5.05: Ilyen az élet! – Wagenfeldék (ism.).

KEDD

BUDAPEST 1.

5.28: Műsorismertetés. 5.30: Gazdatévé. 5.50: Határtól határig. 6.00: Napkelte. 9.00: Tízórai. 9.05: Anyagias világ, 19/17. (ism.). 9.30: Tízórai. Benne: 9.50: Játék. 10.00: Egészség, betegség. 10.45: Játék. 10.50: Hírek. Időjárás. 11.05: Borostyán, 44/3. (ism.). 12.00: Déli harangszó. Időjárás. Hírek. 12.05: Gazdasági ábécé. 12.15: Telepakk. 12.45: Képújság. 14.20: Műsorismertetés. 14.25: Európai üzleti asszisztens. 14.50: Sorstársak. 15.05: Segítség! 15.20: Repeta – Fizika. 16.00: Hírek, Időjárás. 16.05: A kölcsönkapott Föld. 16.25: Topmodell. 180/ 7.35: Egymás közt (ism.). 8.05: A Springfield-sztori. 9.05: Kalifornia klán. 10.00: Gazdag és szép. 10.30: Válási tárgyalás. 11.00: Forró nyeremény. 11.30: Családi párbaj. 12.00: Déli magazin. 12.30: Arany lányok. 13.00: Gyilkosság a hobbija. 14.00: Bärbel Schäfer. 15.00: Ilona Christen. 16.00: Hans Meiser. 17.00: Jeopardy. 17.30: Egymás közt. 18.00: Jó estét! 18.30: Sztármagazin. 18.45: Híradó. 19.10: Robbanékony. 19.40: Jó idők, rossz idők. 20.15: A lágy kezű rabló. 22.10: Quincy. 23.15: Miami Vice. 24.00: RTL – Éjféli hírek. 0.30: Cheers bár. 1.00: Borzasztó kedves család (ism.). 1.30: Arany lányok. 2.00: Bärbel Schäfer (ism.). 2.55: RTL – Éjszakai hírek. 3.20: Ilona Christen (ism.).

SAT 1

5.30: Németország ma reggel! 9.00: Cannon. 10.00: Fantázia-sziget. 11.00: Anna Maria (ism.). 12.00: Szerelemhajó. 13.00: Trapper John. 14.00: Űrszekerek. 15.00: MacGyver. 16.00: Mindent vagy semmit. 17.00: XXO – Fritz és Co. 17.30: Regionális műsorok. 18.00: Ilyen az élet! – Wagenfeldék. 18.30: Hírek, sporthírek. 19.00: Szerencsekerék. 20.00: Scarlett – 4/2. 22.00: Spiegel TV-riport. 23.00: Harald Schmidt-show. 24.00: Az ördög hálójában 1. 1.55: Űrszekerek (ism.). 2.45: MacGyver (ism.). 3.50: Trapper John (ism.). 4.40: Szerelemhajó (ism.).

SZERDA

BUDAPEST 1.

5.28: Műsorismertetés. 5.30: Gazdatévé. 5.50: Határtól határig. 6.00: Napkelte. 9.00: Tízórai. 9.05: Anyagias világ, 19/18. (ism.). 9.30: Tízórai.

pikék törpikék. 16.35: Popeye. 16.40: Dick malacka. 17.05: Tapsi Hapsi. 17.30: Flintstone család. 18.00: Egy fedél alatt. 18.30: Alf. 19.00: A szuperanyuk. 19.30: Taff. 19.55: Hírek. 20.15: Berlini utcák. 22.20: Édes bűn. 23.05: Szerelmi drog. 0.40: Hírek. 0.50: Testközelben (ism.). 2.45: Arabella Kiesbauer talkshow-ja (ism.). 3.35: Kettő kettő ellen (ism.). 4.05: Hírek.

RTL

5.30: RTL hírek. 5.35: Családi párbaj. 6.05: Jeopardy (ism.). 6.35: Jó idők, rossz idők. 7.00: Reggeli magazin. 7.35: Egymás közt (ism.). 8.05: A Springfield-sztori. 9.05: Kalifornia klán. 10.00: Gazdag és szép. 10.30: Válási tárgyalás. 11.00: Forró nyeremény. 11.30: Családi párbaj. 12.00: Déli magazin. 12.30: Arany lányok. 13.00: Gyilkosság a hobbija. 14.00: Bärbel Schäfer. 15.00: Ilona Christen. 16.00: Hans Meiser. 17.00: Jeopardy. 17.30: Egymás közt. 18.00: Jó estét! 18.30: Sztármagazin. 18.45: Híradó. 19.10: Robbanékony. 19.40: Jó idők, rossz idők. 20.15: A lágy kezű rabló, 2. 22.15: Stern TV. 24.00: RTL – Éjféli hírek. 0.30: Cheers bár. 1.00: Borzasztó kedves család (ism.). 1.30: Arany lányok (ism.). 2.00: Bärbel Schäfer (ism.). 2.55: RTL – Éjszakai hírek. 3.20: Ilona Christen (ism.) 4.10: Hans Meiser (ism.).

SAT 1

5.30: Németország ma reggel! 9.00: Cannon. 10.00: Fantázia-sziget. 11.00: Rex felügyelő (ism.). 12.00: Szerelemhajó. 13.00: Trapper John főorvos. 14.00: Űrszekerek. 15.00: MacGyver. 16.00: Mindent vagy semmit. 17.00: XXO – Fritz és Co. 17.30: Regionális műsorok. 18.00: Ilyen az élet! – Wagenfeldék. 18.30: Hírek, sporthírek. 19.00: Szerencsekerék. 20.00: Scarlett, 4/3. 22.00: Picket Fences. 23.00: Harald Schmidt-show. 24.00: Az ördög hálójában, 2. 1.45: Űrszekerek (ism.).

Holler Miklós, Ybl-díjas építész

1021

1984.III.19. Kossuth 18,3o/Rézbányayné

Esti Magazin

Magas francia kitüntetés kapott Holler Miklós Ybl-díjas építész, az Országos Müemléki Felügyelőség tudományos titkára. A francia kultúrális miniszter a Művészetek és a Tudományok Rendjének lovagi fokozatát adományozta Holler Miklósnak több év tizedes kimagasló tudományos tevékenységéért, a magyar-francia építészeti kapcsolatok elmélyítéséért. A kitüntetést Budapesten adta át a francia nagykövet.

HOLLERICH ADOLF, nyomdász

1904-ben Szombathelyen nyomdásszsztrájk. A Bertalanffy-nyo
nyomda tulajdonosa Hollerich sztrájktörő munkását fel-
küldte Pestre sztrájktörő munkások toborzására, de ez
eredménytelen maradt és ezért meg kellett egyeznie mun-
kásaival. 98.old

KUNTÁR LAJOS: Nyomdásmozgalmak Szombathelyen
/1892-1914/ 89.old

VASI SZEMLE. XXIII.évf. 1969. 1.szám, Szombathely

HOLLERIK ADOLF, nyomdász

1904-ben Szombathelyen nyomdászsztrájk volt. Több sztrájktörő volt. Így a Bertalanffy-nyomdában Hollerik szedő., de a lapból nem lett semmi. 97.old

KUNTÁR LAJOS: Nyomdászmozgalmak Szombathelyen / 1892-1914 / 89.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 1.szám, Szombathely

Licit az árvák javára

A Magyar Televízió Gyorssegély című karitatív szolgáltatóműsora a világhírű festőművész, Dénes Hollesch képét a család jóvoltából árverésre bocsátotta. A kép 4 lipicai lovat ábrázol. Kikiáltási ára: 40 ezer forint. Akinek megtetszik a festmény, és megteheti, hogy megvásárolja, licitálhat a 153-3604-es, üzenetrögzítős telefonszámon. (A Gyorssegély című műsor szerkesztője mindenkit visszahív!) Ezzel segítséget nyújthat félárva és árva gyerekeknek, mivel a képért kapott összeget a család gyermekotthonoknak szánja. A licitálás eredményéről beszámolnak a Gyorssegély című műsor legközelebbi adásában, január 17-én, szerdán a TV 1-en, 17.55 órakor

HOLLESCH Dénes

Kultúra, Művészet 1996 jan 14.

nélkül szemtelen azért, hogy a világ előbbre menjen valamelyest.

Juhász Mari önfényű bolygó volt. Nemcsak egy nagy költő ihlető múzsáját, szeretetteljes gondozóját tisztelhettük benne, de a súlyos igazságérzettel megvert kritikust, a sokaság sorsával elkötelezett irodalomtörténészt is. Mert előjel nélkül az irodalomtudós sem hiteles. Kemény ember volt. Állta az ütéseket, nevelte bátran, szinte daccal megszült gyermekét, és a legmegalázóbb helyzeteknek is méltósággal emelkedett fölébe. Volt, hogy egyik nap együtt szerepeltünk – természetesen ingyen – egy olyan vidéki iskola ünnepségén, amely a férje nevét vette fel, másnap pedig szállodába ment edényeket mosogatni, hogy ki tudja fizetni a lakbért és a villanyszámlát. Sosem tetszelgett a *nagy özvegy* szerepében, mindig olyan alázattal beszélt Váci Mihály költői értékeiről, mintha semmi szerepe nem lett volna ezen értékek létrehozásában...

A hatvanas évek elején, siheder lírikusként, jó érzéssel ingáztam az *Új Írás* és a *Kortárs* szerkesztősége között. Az egyik helyen Miska, a másikon Mari várt biztató baráti szóval, kéziratokra is számot tartó szeretettel.

Most nem kell ingáznom. Keddtől egyazon hant fedi őket.

Baranyi Ferenc

hány esztendő múltán megint találkozzanak és istenigazából összecsapjanak. Marlon Brando, a rendező a hagyományos motívumokra és eszközökre építette mozgalmas westernjét (a film a hazai forgalmazás kínálatából kimaradt). *Berkes Ildikó* említi a műfajról szóló kitűnő könyvében, hogy a korabeli kritika pimaszul öntetszelgő és teljesen konvencionális alkotásnak nevezte az akciókban gazdag drámát. A *Félszemű Jack* kultikus hírnévre tett szert, mert elítéli a számítgató kétszínűséget és a vérszomjas szadizmust, mely a *Karl Malden* megformálta seriff jellemének meghatározó vonása. Nyilván a szabadság istenítése is hozzájárult sok néző kedves véleményéhez, akárcsak a fess és rokonszenves Brando játéka. Pici por rárakódott már a műre, ásatagnak azonban így sem tarthatjuk. **(-ve)**

...gyessége, a szigora önmagával szemben. Csak a dilettáns magabiztos, az igazi művész a lelke mélyén mindig úgy érzi, hogy – Arannyal szólva – „több a hírnév, mint az érdem".

Csermák Feri máig sem csinálta meg a Beethoven-fejet, de biztos vagyok benne, hogy nem mondott le róla. Közben azért kitűnő kisplasztikák sokaságával örvendeztette meg a híveit. A kedvencem a Szentfazék című karikatúra. Telitalálat.

Kiállítását tegnap, szombaton nyitottam meg az Újpesti Galériában. Aki teheti, nézze meg: sok mindent megtud a saját maga esettségeiről. **(stelzer)**

Az idei Aase-díjazottak

Gobbi Hilda végakaratában megalapította az „emlékezetes percek, pillanatok főszereplői" számára az *Aase-díjat*. A kiváló művészekből, valamint a Művelődési és Közoktatási Minisztérium szakmai vezetőiből álló kuratórium a díjat az idén *Szatmári Liza, Kádár Flóra, Ballai István, Borhi Gergely* színművészeknek ítélte oda. A díjakat szerdán, január 17-én az alapító végakaratának megfelelően a kuratórium elnöke, *Inkei Péter* helyettes államtitkár adja át a minisztérium épületében.

Maugli magyar színpadon

Évekig nem lesz gondja a Pesti Színháznak a jegyeladással a hónap végétől látható *„A dzsungel könyve"* című produkcióra. Színházi előadás esetén talán szokatlan, de nem véletlen a szóhasználat, mert az ötletadó és rendező *Hegedűs D. Gézának* fantasztikus nevekből álló csapatot sikerült verbuválnia.

– Nálunk az a gyakorlat – mondotta

A viz folyton emelkedett, a míg a lábát kezdte paskolni; hogy eltöltse az időt, míg utoljára összecsapnak fölötte a hullámok, figyelte az egyetlen mozgó dolgot a lagúnán. Azt hitte, egy darab papir uszkál ott, talán a sárkánynak egy darabkája és tétlenül nézte, mikor fog már a partra vetődni.

Aztán különös, dolgot vett észre: az a valami kétségkívül valami határozott czéllal úszkál a lagúnán, mert a hullámok ellenében küzködött és néha győzött is rajtuk. Valahányszor győzött, Péter, a ki mindig a gyöngébb féllel rokonszenvezett, tapsolt neki. Vitéz egy papirszelet volt.

Csakhogy nem volt ám igazán papirszelet; a Nincsmadár volt, a mely keseredett erőfeszítéseket tett, hogy elérje Pétert a fészkén. A szárnyaival evezett — ezt azóta tanulta meg, mióta a fészke beleesett a vizbe — s így nagynehezen irányítani tudta sajátságos járóművét, de mikor Péter végre felismerte, már nagyon ki volt merülve. Azért jött, hogy megmentse Pétert, hogy odaadja neki a fészkét, ámbár benne voltak a tojásai. Kissé csodálom a madarat, mert Péter szives volt ugyan iránta nemrég, de máskor akárhányszor megkínozta. Azt kell hinnem, hogy őt is, mint Darlingnét és a többieket, az lágyította meg iránta, hogy még megvoltak mind a tejfogai.

A Nincsmadár odakiáltotta Péternek, hogy miért jött, Péter meg odakiáltotta neki, hogy mit csinál itt, de természetesen nem tudták megérteni egymás nyelvét. Képzeletben gazdag mesékben fordulnak elő emberek, kik beszélni tudnak a madarakkal és én most szeretném, ha az én történetem is ilyen volna és azt mondhatnám, hogy Péter megértette a Nincsmadarat. De jobb az igazság és én csak azt mondom el, a mi történt. Tehát nemcsak, hogy nem értették meg egymást, hanem a jó modorról is megfeledkeztek.

— Bele — akarlak — juttatni — a — fészkembe — kiáltott a madár, olyan lassan és érthetően igyekezve beszélni, a mennyire csak lehet — akkor — a partra — úszhatsz — de — nagyon — fáradt — vagyok — nem — tudok — közelebb — menni — neked kell — ide — úsznod.

— Mit karatyolsz össze-vissza? — felelt Péter. — Mért nem hagyod a fészket úszni a maga módján?

— Bele — akarlak — juttatni — mondta a madár és elmondta még egyszer a mondókáját.

Ekkor Péter beszélt lassan és érthetően:

— Mit — karatyolsz — össze-vissza?

Így ment az tovább.

A Nincsmadár méregbe jött, — a Nincsmadarak nagyon ingerlékenyek.

— Tökfejű kis kölyök — kiáltott — mért nem teszed, a mit mondok?

Péter érezte, hogy a madár csúfneveket mond neki, hát hevesen felelt:

— Magad vagy az!

Aztán különösképen mind a ketten ugyanazt mondták egyszerre:

— Fogd be a szádat!

A BRCKAI BOSNYÁK ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁS MEGNYITÁSA.

A madár azonban el volt szánva, hogy minden körülmények között megmenti, ha lehet s egy utolsó hatalmas erőfeszítéssel odahajtotta a fészket a sziklához. Aztán felrepült, elhagyva tojásait, így akarva Péternek értésére adni a szándékát.

Végre valahára Péter megértette, belekapaszkodott a fészekbe és köszönetet integetett a fölötte röpködő madárnak. Csakhogy a madár nem azért maradt ott a levegőben, hogy fogadja a köszönetet, hanem azért, hogy lássa, mit csinál Péter a tojásaival.

Két nagy fehér tojás volt a fészekben, Péter kivette őket és gondolkozott. A madár befödte arczát a szárnyaival, de azért nem birta megállni, hogy a tollai közül ki ne kukucskáljon.

Nem tudom, mondottam-e, hogy a sziklában volt egy rovátka, a mit valamikor valami kalózok vágtak bele, hogy megjelöljék elrejtett kincsük helyét. A gyermekek felfedezték a csillogó kincshalmazt és pajkos kedvükben odadobálták a gyémántokat, gyöngyöket, aranypénzeket a sirályoknak, melyek felkapták, mintha enniváló lett volna és aztán elrepültek, bosszankodva a csínyen, melyet a fiúk velük elkövettek. A rovátka ott volt és Sztárki odatette a kalapját, egy széleskarimájú, vizhatlan, kátrányos fejfödőt. Péter beletette a tojásokat ebbe a kalapba és kitette a lagúnára. A kalap vígan úszott a tojásokkal.

A Nincsmadár mindjárt meglátta, mit akar Péter és elragadtatva kiáltozott felé. Sajnos, Péter is belekárogta a maga dicséretét. Aztán belemászott a fészekbe és az ingét kitűzte vitorlának. Ugyanakkor a madár is leszállott a kalapra és újra ráült kényelmesen a tojásaira. A madár az egyik irányban úszott el, Péter a másikban. Mind a ketten éljent kiáltottak.

Természetesen mikor Péter a parton kikötött, bárkáját olyan helyen kötötte ki, a hol könnyen megtalálhatja a madár, de a kalap oly pompás fészeknek bizonyult, hogy a madár elhagyta a fészkét. Addig úszkált benne, a míg széjjel nem foszlott darabokra és Sztárki nem egyszer nézte keserűséggel a lagúna partján, hogy csónakázik a madár az ő kalapjában. Miután a Nincsmadárral nem találkozunk többet, jónak látjuk megemlíteni, hogy most már minden Nincsmadár ilyennek építi a fészkét, széles karimával, a melyre a fiókák kiülhetnek szellőzködni.

Nagy volt az öröm, mikor Péter visszatért a földalatti házba, csaknem egy időben Vendivel, a kit a sárkány a vizen ide-oda ránczigált. Mindegyik fiúnak volt elmesélni való kalandja; de talán a legnagyobb kaland az volt, hogy néhány órával később kerülnek ágyba, mint rendesen. Ez annyira föllelkesítette őket, hogy mindenféle csacsiságokat eszeltek ki, csak hogy még tovább fenn maradhassanak. Így például be akarták kötöztetni magukat, de Vendi, ámbár boldog volt, hogy valamennyien épen és sértetlenül kerültek haza, megbotránkozott a késői időn. «Ágyba, ágyba!» — kiáltott olyan hangon, melynek muszáj volt engedelmeskedni. Másnap azonban roppant gyöngéd volt, bekötözött mindenkit s a fiúk estig azzal játszottak, hogy egyre-másra sántikáltak és felkötve hordták a karjukat.

(Folytatása következik.)

UJONCZOK BEVONULÁSA BUDAPESTEN.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A magunk útján. Különös, minden megszokottól különböző, de izgatóan érdekes könyv a *Révész* Béla új könyve. Csupa heves, konvulziókkal teljes lira, nagy indulatoknak, fájdalmas felháborodásoknak, epedő reményeknek és egy erős, szinte vallásos hitnek szavakba való kitörése. Egy kicsit emlékeztet a formájával, a hangjának zengésével, szabálytalanul ritmikus beszédével, kenetes lendületével az ó-testamentom lirai könyveire, — csakhogy a vallás, a melyet hirdet, forradalmi vallás, a mai kitagadottak, szenvedők, nyomorultak eljövendő boldogulásában való hit. Kötött formába nem szorított, prózai himnuszok, melyek néha szinte apokaliptikus hangon hirdetik a szenvedő milliók panaszait, az ujjongó bizalmat a jövőben, a forradalmi eszméknek való lelki odaadást. Novellák, melyek túl vannak telítve érzéssel, a levegőjük forró és a kirobbanásig fűlleit a beléjük sűrűdött indulattól, a hangulatuk ostromló erővel ragadja az olvasót maga után: Proletár könyv, tele proletár érzéssel, minden szenvedő szenvedéseit magára vállaló szolidaritással, de a ki teljesen idegen a szocziálista gondolatmenettől, azt is megkapja a belőle kiáradó forróság. Érezni kell, hogy a szavak mögött az irónak nagyon erős indulata rejtőzik, egész valója részt vesz e szavak kimondásában, melyek úgy sorakoznak ki egymás mellé, mintha közvetlenül, azon melegen és vérzőn a lélekből törnének az olvasó fülébe. Ilyen közvetlenség és hit előtt el kell hallgatnia minden elfogultságnak, a mely a mondanivalók nyers anyaga ellen támadhatna, mert itt egy emberi megnyilatkozás van előttünk: egy iró szól hozzánk, csak azért, hogy a maga lelkének túlhevített feszültségén enyhítsen a kimondott szóval, hogy elviselhetővé tegye maga magának azt a zaklatott nyugtalanságot, melytől máskép nem tud megpihenni. Nem irodalmi, tehát korlátok közé szorított meggondolások, nem az olvasóra való hatás kivülről jött czélja, hanem a megnyilatkozás belső kényszere szólaltatja meg *Révész* Bélát s szava önmagától, majdnem önmaga ellenére ölt művészi formát, csak azért, mert a ki megnyilatkozik, természeténél fogva iró. A kik szeretik az ilyen önvallomásszerű irásokat, melyekből bepillanthatnak egy forrongó élet kráterébe, — azok sokáig meg fognak emlékezni, elolvasása után, Révész könyvére.

Pesti sirámok. A budapesti ember egy tipikus betegsége nyilatkozik meg *Gábor* Andor ily czímű könyvében. Semmiféle más város lakója nem szereti annyira szidni a maga városát, mint a budapesti. Mindig ideges és epés, siet akkor is, a mikor nincs sürgős dolga, úgy viselkedik, mintha csak épen ő érte volna az egész város, sehol sem tud sorjára várni, pöröl minden apróságért. S mivel a városi életnek százféleképen hézagos berendezkedése lépten-nyomon okot ad boszankodásra, mivel a kinek épen rosz kedve van, okot a boszúságra talál a napnak minden órájában, hát a város mindig tele van panaszkodással és zsörtölődéssel. Gábor Andor a budapesti panaszkodás tipikus, mondhatni örökbecsü tárgyait irja meg apró czikkekben, melyeket most könyvbe gyűjtött össze. Ügyes kis czikkecskék, egy könnyű fegyverzetü ujságiró tollával irva, — az olvasó mindenütt talál bennük olyan dolgokat, a miben már maga is százszor elboszankodott. Bizonyára kelete is van a könyvnek, mert mindig szolgálatot tesz az embereknek, a ki helyettük és értük csöröl-pöröl.

Büntető törvények és szabályok. Hatóságainknak és hatósági közegeinknek állandó baja, hogy a bűntettek, vétségek és kihágások ellenőrzésénél, nyomozásánál és felderítésénél nagyon nehezen tudnak a különféle, egymásnak sokszor ellenmondó törvények és rendeletek közt eligazodni. Eddig nem volt rendelkezésükre olyan kézikönyv, a mely együtt, egységesen felölelte volna az e téren érvényben levő összes törvényeket és szabályokat. A honvédelmi és a belügyminiszter rendeletére most arra illetékes szakemberek ilyen összefoglaló könyvet szerkesztettek *A magyar büntetőtörvények és szabályok, magyarázatokkal és jegyzetekkel* czím alatt, első sorban a csendőrség, állami, városi és községi rendőrség s általában az összes nyomozó hatóságok és közegek részére. A könyvben benne van az élő magyar jogból annyi, a menynyire a hatóságoknak és hatósági közegeknek szüksége van s a mi annak az életben való alkalmazásához szükséges. A gondosan és szakértelemmel összeállított könyv, melyet pontos tárgymutató, sok felvilágositó magyarázat is használhatóbbá tett, kitünő szolgálatot fog tenni azoknak, a kiknek szánva van.

A «Jó Pajtás», *Sebők* Zsigmond és *Benedek* Elek képes gyermeklapja október 27-iki számába *Benedek* Elek irt verset, *Nagy* Endre folytatja vidám meséinek sorozatát, *Sebők* Zsigmond *Dörmögő Dömötör* Királyhágón túli utazását, *Rudnyánszky* Gyula befejezi verses meséjét *A kis ködmönről*, *Gyula bácsi* czikkét a világító halakról, *Kalivoda* Kata rajzát, *P. Ábrahám* Ernő meséjét, *Zsiga bácsi* mókáját, *Szemere* György regényét. A rejtvények, szerkesztői izenetek egészitik ki a szám gazdag tartalmát. *A «Jó Pajtás»*-t a Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona, egyes szám ára 20 fillér. Mutatványszámot kivánatra küld a kiadóhivatal. (IV. ker. Egyetem-utcza 4.)

Uj könyvek.

A magunk útján. Énekek, glosszák. Irta *Révész* Béla. *Biró* Mihály díszeivel. Világosság kiadása; ára 1 korona.

Pesti sirámok, könyv a beteg városról. Budapest, Dick Manó kiadása; ára 3 korona.

A magyar büntetőtörvények és szabályok magyarázatokkal és jegyzetekkel. Budapest, Franklin-Társulat; ára 15 korona, előfizetési ára 10 korona.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napokban: Szilárdy Ödön volt 48-as honvéd, udvari tanácsos, Nógrád vármegye törvényhatósági bizottsági és közigazgatási bizottsági tagja, 81 éves korában Salgótarjánban. — Láng Mihály 91 éves korában Budapesten. — Holles Ferencz volt műépítő, városi tanácsos, 86 éves korában Pécsett. — Simon Ödön Sopronmegye és Sopron város volt főispánja, 67 éves korában repczecsatordi birtokán. — Friedmann József, 65 éves korában Budapesten. — Heidrich Antal magánzó, 64 éves korában Bécsben. — Weinmann Ármin a «Neues Pester Journal» volt közgazdasági szerkesztője, 62 éves korában Budapesten. — Tolnay Károly pósta- és távirófelügyelő, 61 éves korában Budapesten. — Korányi Antal pápai prelátus, veszprémvári czímzetes prépost, sárosi főesperes, szentszéki ülnök, bártfai plébános, 60 éves korában Bártfán. — Gallé Gábor nyug. kir. katholikus főgimnáziumi tanár, 55 éves korában Eperjesen. — Darufalvi Krehnyay Adolf, 52 éves korában Budapesten. — Kühne Károly a Kühne mezőgazdasági gépgyár részvénytársaság elnökigazgatója, 43 éves korában Mosonyban. — Kis- és nagyhindi Hindy Attila dr., eperjesi ügyvéd, 39 éves korában Eperjesen. — Ribári D. Dániel, a Fonciére, Pesti Biztosító-Intézet vezértitkára Budapesten. — Bálint Vilmos ügyvédjelölt, 27 éves korában Csikdánfalván. — Musquin Soma igazságügyminisztériumi segédhivatali nyug. igazgató, Budapesten.

Özv. Káldy Gyuláné, szül. Dékány Terézia, Káldy Gyulának az Operaház néhai igazgatójának

Menyasszonyi ruha-selyem

minden szinben, méterenként 1 K 35 f-től feljebb. Bér- és vámmentve a megrendelőhöz szállitva. Gazdag mintagyüjteményt postafordultával küld

HENNEBERG selyemgyáros Zürich.

Lohr Mária (Kronfusz)

Gyár és főüzlet: VIII., Baross-u. 85.

A főváros első és legrégibb csipketisztitó, vegytisztitó és kelmefestő gyári intézete.

Fiókok: II., Fő-utcza 27. IV., Eskü-ut 6. IV., Kecskeméti-utcza 14. V., Harminczad-u. 4. VI., Teréz-körut 39. VI., Andrássy-ut 16. VIII., József-körut 2.

NE VEGYEN SZIVATTYUT, FECSKENDŐT mielőtt ajánlatot nem kér a

Központi Szivattyú- és Gépforgalmi Vállalattól

Bpest, VI., Teréz-körút 50. (Gyár-u. 25.) Telefon 47-52.

Elsőrangu honi gyártmány. — Olcsó árak.

A Bpesti Szivattyu- és Gépgyár R.-T. gyártmányainak főelárusitótelepe

AZ ÖSSZES GÉPEK ÉS FORMÁK CEMENTÁRUK ELŐÁLLITÁSÁRA

cementfalazótégla-gyártó gépek, cementfedőcserép-gyártó gépek, betonürtömb-gyártó gépek. — **Formák** csatornázási-, vizvezeték- és alagcsövek, betoncölöpök, lépcsőfokok, határkövek stb. gyártására. — **Kőzúzók, hengerművek, betonkeverők, padlólapsajtólók.**

Dr. GASPARY & Comp. GÉPGYÁRA

MARKRANSTADT Leipzig mellett

Kérjük gyárunkat meglátogatni. 228. számu brosüra ingyen.

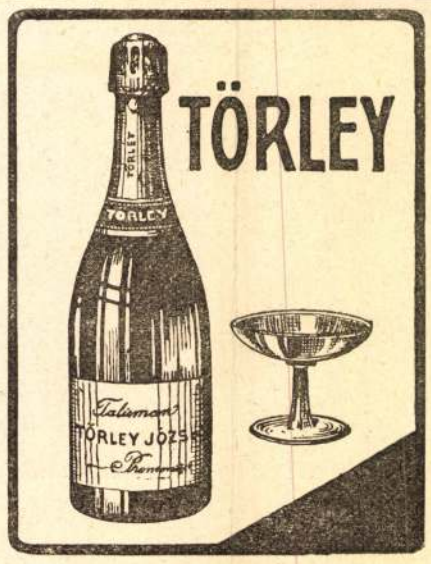

Svajczi-Selyem vam-mentesen házhoz!

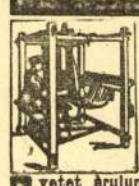

Kérjenek mintát a mi ujdonságainkból fekete, fehér, vagy szinesben: Taffetas, Changeants, Façonnés, Crêpe de Chine, Duchesse, Ecossais, Eolienne, Mousseline 120-cm. széles, méterje K. 1.20-tól kezdve, Bársony, és Plüs ruhàknak, és bluzoknak stb., valamint bluzok és ruhák valòdi svajczi himzéssel batist, -gyapju, -vàszon, és selyemben.

Mi csakis kezeskedett szelid selyemszövetet árulunk, közvetlenül magánvevőknek, postaköltség, -és vàm-mentesen a lakàsba. — (Dupla levélbélyeg.)

Schweizer és Társa, Luzern U 24 (Svajcz)

Selyemszövet-kivitel — Kir. udv. szállitók.

Serravallo

kina bora vassal

Hygienikus kiállitás 1906. Legmagasabban kitünt Erősitőszer gyengélkedők, vérszegények és lábbadozók számára. Étvágygerjesztő, idegerősitő és vérjavitó szer.

Kitünő iz. 7000-nél több orvosi vélemény.

J. Serravallo, cs. és kir. udv. szállitó **Trieste-Barcola.**

Vásárolható a gyógyszertárakban félliteres üvegekben. K 2.60, literes üvegekben K 4.80.

SZŐLŐOLTVÁNY

VALAMINT AMERIKAI ÉS EUROPAI SIMA ÉS GYÖKERES

SZŐLŐVESSZŐ

KERÜL TELEPÜNKRŐL NAGY MENNYISÉGBEN OLCSÓ ÁRAK MELLETT ELADÁSRA ÁRLAPOT INGYEN KÜLDÜNK

BADACSONYVIDÉKI SZŐLŐTELEP

KEZELŐSÉGE

TAPOLCZA, (ZALA M.)

Holler Géza

építész

szül. Csetnek 1861.

okl. nyert 1900

Nevjegy. Műegyetem 9 l.

Holles Géza, ép.
szül. Csetnek, 1861-ben

oklevél kelte: 1900

" száma: 1986

A m.kir. József Müegyetemen okl.-t, absolut.-t vagy okl.-honositást nyert épitészek névjegyzéke. 1873-1928-ig.
MI-ME. 1931 jan.15. 17.1.

D

Hollesch

1a, 1

BSza 178. l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Enged

.....

a műhelyfőnök
a

8. sorsz. Műhelyi minta.

Ø Hollenzer Janos

nézesfehérvár,
Nurszabó
(Mikor?)

l. Grörffyszur

197. l

MDK

Holley Adrienne festőművésznő.
A Nemzeti Szalon 65.csoportkiállitása.

Képzőművészet,1929.21.sz.144.l.

Holley Adrienne
festőművész.

— **Uj kiállitás a Nemzeti Szalonban.** A Nemzeti Szalonban május 30-án nyilik meg a LXV. csoportkiállitás ünnepélyes keretek között. A kiállitáson müveikkel szerepelnek Nicolas *Taneff* bolgár festőművész, *Holley* Adrienne, *Kosztolányi* Margit, *Kun* Tibor, vitéz *Leidenfrost* Pál, *Páldy* Zoltán, *Turán Hacker* Mária, *Vadász* Ilona festőművészek, *Szentgály Poór* Lilly szobrászmüvész, valamint a Berzsenyi Dániel Társaság kaposvári tagjai. A kiállitás naponta megtekinthető 9—2 óráig.

Nemzeti Ujság
1929 V. 25

utak. Ügyirat-szám ..... Pénztári szám

.....ügyosztály.

izetési utalvány.

.....nak. címe:.....
(esetleg postatakarékpénztári számlájának s

vasutak főpénztára által.....

Pengő [redacted]

[redacted]

[redacted]

ről kiállítandó..... bélyeg..... nyugta..... b

.....

.....

dapesten, 192.....

főosztály: Ellenjegyzi «.....» fő

.....

Holley Adrienne

festőművész

Hatvanötödik csoportkiállítás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Uj Nemzedék
1929.VI.1.

Hollay Adrienne

festőművész

Csoportkiállitás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel, kis aquarellekkel.

8 órai Ujság
1929.VI.2.

Holley Adrien

festőművész

Hatvanötödik csoportkiállitás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel. Fris természetlátása van.

Esti Kurir
1929.VI.5.

Holley Adrienne

festőművész

Csoportkiállítás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel. vízfestményei szerények.

Budapesti Hirlap
1929.V.30.

Holley Adrienne

festőművész

Ugoportkiállítás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Nemzeti Újság
1929.V.30.

Holley Adrienne

festőművész

Csoportkiállítás – Nemzeti Szalonban – képével szerepel. Finom, apró naturstudiumai a magas Tátra és a Dolomitok vidékéről. –

Pesti Hirlap
1929.V.30.

MDK

Holley Adrienne

Képzőművészet 1929. 144.l.

MDK

Holley Adrienne

Akvarelljeit állitotta ki a Nemzeti Szalon 65.csoportkiállitasán.

Cikk: A Nemzeti Szalon 65.csoportkiall.

Képzőművészet, 1929. 21.sz. 144.l.

Holley Adrienne

4 1

MAGYAR MUVESZET

1929. 3or

Holley Adrienne

festő

Nemzeti Salon

65. csop. kiáll.

a katalógus végén.

dr. Szentiványi Gyuláné rész

Budapest

XI. Lágymányosi

II.

Semnyey Pál báró:

Térdig, állva, b
zolva. Jobb kezében
ve diszkardját tar
ja, bapisza s szakál
szeme barnásszürke
nyal van átszőve, a
zsinórzású. Mellén
tekötőjénen és övjén
szárnyakkal. Felir

Olajfestés,
Festette: Pá

A magyar ejszakkele
– 1896: VII. 14. feltéséltés

Hollay Adrienne
12 szatiza
1926-29-ből
Tág kepiale
N. halou
1929.
65. szerf. kiále

37/96 : I.

Turán Hacker Mária

festő

l.

Nemzeti Szalon

1929

65. csop. kiáll. Kat.

Volga dal
Csudélet
Tűz
Gnarekép
Mostári reszlet
Svéd parasitus

of

1/.

Holley Adrienne

98	Lomniczi- és Késmárki csúcs. Magas-Tátra 1927.	Mgtul.
99	Zöld tó. M.-Tátra 1927.	Mgtul.
100	Vaskapu. M.-Tátra 1927.	80.—
101	Fűzike mező. M.-Tátra 1926.	60.—
102	Erdőrészlet. M.-Tátra 1926.	80.—
103	Christomanos emlékmű és Latemár. Dolomitok 1928.	Mgtul.
104	Dolomitok. 1928.	120.—
105	Havasi nefelejts. M.-Tátra 1926. Vizfestmény	60.—
106	Via Appia. Róma 1929. I.	100.—
107	Via Appia. Róma 1929. II.	Mgtul.
108	Velence 1929.	60.—
109	Abbazia 1929.	60.—

Holley Adrienne

koll. kiätt.

Läsd

Nemzeti Szalon 1929.

65. csop. kiätt. Szal.

Hollgass Jenő

Parvatomony

repr

Teles Éde és tanítványa
MNG és Turr István M, Bey
1974

Hollegass Jenő

Parasztasszony

terrakotta szob. 18 cm.

Teles, Éde és tanítványai
MNG és Türr István M, Baja
1974

MDK

Hollmann Márton

18. Tav. Szalon. 1943. jun. N.Szal.

MDK

Hollmann Márton

T.Sz.G? A 18. Tavaszi Szalon Ujság, 1943. jun. 23. 6.l.

MAGNUS HOLLMAYR, patkoló kovacsmester

17zz-ben Pécs város tanacsa ujabb összeirast és felmérést készittetett.-/Grundtbuch Gemeiner Stadt Fünfkirchen/.-Ot kéziratos kötöe,754 tétellel./.-Házzal biró mesterek a belvárosban:
Telek szama: 111.-Tulajdonos neve: Magnus Hollmayr.-
Foglalkozása: Patkoló kovacsmester. 129.old

FETTER ANTAL: Pécs 1722-ben 125.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, XVII-XVIII.
1972-73, Pécs,1975

Hollmayer Vilma (Kornis Elemérné)
iparművész

Revue de Hongrie

1911. IV. a. VII. I. 227 - 228. l.
Kéve közlése a N. Sz. - ben.

HOLLMAYER *Vilma, Kornis Elemérné*, iparművész, * 1870, † Budapest 1920 febr. 20. Budapesten tanult s mint a KÉVE tagja, ennek kiállításain egyénien elgondolt, gazdag színű csipkemunkáival keltett feltűnést.

Ö. G. I 473 l

Löw Immánuel dr., szegedi főrabbi

TV. 259

Hollmayer Vilma
Kornis Elemérné

---

sil. 1870

laid + Bpest 1920 febr. 20

Müvészeti lexikon
340 l.

217.

szem kört, állva. Haja, szemöl-
szeme sötétbarna s arcza leberet-
asztja s baljával oldalán lógó kard-
Nyakra valója fekete, ingének csipke-
e, dolmánya s nadrágja sötétzöld s
vásznan hátul ez áll: „Colon. Franc.
Tr(es)tianski."

...etei 110: 90 cm.
...n 1885 III. 28-deki ajánlat alapján (39/88)
1888. apríli 10-én (30/88) Kifizettetett a 7/88 sz. nyug-
...áthory István.).

...ü van,

Splényi Odvszöl

H e l l m e r Eduard szobrász

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
102-113.
"Lázár:Fadursz János"

Hollmütz Christoph

= Kolmütz

bildhauer

1647 ben Lőcsén a
Képviselőtestület tagja.

Haim 728

..... *műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

ztam

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

HOLLNER GYÖRGY, bábsütő

A Székesfehérvári Városi Levéltárban két irat a város XVIII.sz.-i mestereiről. Az egyik 1784-ből, a másik pár évvel későbbi. 64 mesterség, ill. név. Az arab számok a két listát, a rómaiak az öt csoportot jelzik. 263.old
/ 1,2/, I. bábsütő. 264.old

U. VARGA MARIANNA: Mesteremberek Székesfehérvárott a XVIII. században 263.old

ALBA REGIA. István Király Múzeum Évkönyve. VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

Holló Alajos
festő

MŰVÉSZETTÖRTÉN
DOKUMENTÁCIÓS KÖZ
Budapest, XIV. Dózsa Gyö

Holló

"Betegh Märy" c. beszámolóhoz rajz-sorozatot készitett.
Repr.-ók.

Szinház és Divat, Bp. 1921. ápr. 26.
VI. évf. 17-18. sz. 16. lap

MDK

Hollóházi

György K: A keleti vásár iparművészete. Magy. Iparművészet. 1921. 35-38 l.

Holló

Medgyessy ágya fölött barátai, Holló Egry, Rippl-Rónai, Derkovits képe függött.

7.c.

MEDGYESSY FERENC: Életéről, művészetéről. Bp. 1960.

Védekezés a hó végi pénzzavar ellen

Vajon mennyire befolyásolja a hó végi pénzzavar elleni védekezés módját az, hogy hol lakik a megszorult polgár? Igaz-e, hogy a budapestiek és a vidékiek védekezési módja eltér egymástól? Például azért – hangozhat a feltételezés –, mert falun jobban lehet a vásárlást korlátozni (több esélye van az önellátó termelésre való átállásnak), illetve szívesebben nyújtanak az emberek kölcsönt vagy segítséget egymásnak, mint az elidegenedett városban. Budapesten ugyanakkor van zálogház, inkább adódik alkalmi munkavégzési lehetőség.

Az 1. táblázat szerint a fogyasztáskorlátozás eszközével a vidéki városi és a falusi háztartások közül valóban az átlagosnál többen, a budapestiek közül meglepően kevesen élnek. A budapestiek inkább megtakarításaikhoz nyúlnak, vagy – még sincsenek olyannyira elidegenedve egymástól itt az emberek – segítséget kérnek ismerőseiktől, rokonaiktól, szomszédaiktól. Az a feltételezés, hogy az alkalmi munka inkább jellemző a budapesti, a kölcsönzés pedig a falusi háztartásokra, szintén nem állja meg a helyét. Tanulságos, hogy a kölcsönkérés gyakoriságában nincs eltérés a lakóhelyek között. Ugyanakkor a zálogház vagy a szociálissegély-osztó hely több budapestinek jelent mentsvárat, mint a többi városban levő vagy a falusi háztartásoknak.

A Magyar Háztartáspanel a Társadalomkutatási Informatikai Egyesülés (Tárki), a Budapesti Közgazdaság-tudományi Egyetem szociológiai tanszéke és a Központi Statisztikai Hivatal közös kutatása egy, az induláskor kétezer háztartásból álló reprezentatív lakossági mintán. A Tárki adatfelvételi hálózata 1992 tavasza óta minden évben vizsgálja a mintába tartozó háztartások életének változásait. A Népszabadság e kutatás eredményeit ismerteti meg az olvasókkal.

Igaz, ezek az eltérések eredhetnének abból is, hogy a budapestiek nagyobb hányadának van megtakarítása, illetve a falusiak között viszonylag több a kis fogyasztású, ami növeli a spórolás mint legjobb védekezési alternatíva alkalmazásának esélyét. Éppen ezért külön elemeztük azoknak a háztartásoknak a védekezési módjait, amelyek havonta visszatérően küszködnek pénzzavarral. Mint az a 2. táblázatból kiolvasható, a védekezés módja e háztartások esetében sem különbözik az általánostól. Ezek a budapesti háztartások sem spórolnak, hanem tartalékaikat élik fel. A zálogba tevés és a segélykérés gyakorisága e kategóriánál még erősebben különbözik a budapesti és a vidéki városi, illetve a falusi háztartások esetében. Ez esetben sincs eltérés a kölcsönkérés intenzitásában a három lakóhelytípus között. A budapestiekhez és általában a városiakhoz képest a falusiak kevésbé kérnek segítséget, inkább spórolva élik túl a hó végét.

Sik Endre

1. táblázat

A VÉDEKEZÉS MÓDJA LAKÓHELY SZERINT (%)

	Budapest	Város	Falu	Összesen
Fogyasztást korlátoz	27	43	45	41
Megtakarítást mobilizál	22	13	14	15
Kölcsönkér	26	25	27	26
Segítséget kér	15	13	8	11
Munkát vállal	4	2	4	3
Elad valamit	1	1	1	1
Egyéb (segély, zálog stb.)	5	3	1	3
Összesen	100	100	100	100
a mintában szereplők száma	196	599	524	1312

2. táblázat

A VÉDEKEZÉS MÓDJA LAKÓHELY SZERINT A HAVONTA PÉNZÜGYI ZAVARRAL KÜSZKÖDŐK KÖZÖTT (%)

	Budapest	Város	Falu	Összesen
Fogyasztást korlátoz	24	45	48	44
Megtakarítást mobilizál	11	5	7	7
Kölcsönkér	31	27	31	29
Segítséget kér	14	17	7	12
Munkát vállal	6	2	5	4
Elad valamit	2	1	1	1
Egyéb (segély, zálog stb.)	12	3	1	3
Összesen	100	100	100	100
A mintában szereplők száma	44	240	253	569

HÁTTÉR

Családi pótlék: és a sérült gyerekek?

Még nem biztos, hogy a Nemzetközi Emberi Jogi Bizottsághoz és az Európa Tanácshoz fordul az Országos Szülőszövetség. Képviselői még bíznak benne, hogy *Göncz Árpád* köztársasági elnök nem írja alá a *Bokros Lajos* pénzügyminiszter nevével jelzett és a parlamentben már elfogadott stabilizációs csomagot, annak részeként a családi pótlék új rendszerét.

A súlyosan sérült gyermeket otthonukban nevelő szülők levélben kérték Göncz Árpádot, hogy járjon el az érdekükben. Megalázónak tartják ugyanis, hogy megvonták tőlük a havi 5100 forint összegű, öt éve alanyi jogon járó családi pótlékot.

Nem találnak magyarázatot arra sem: miért a megkülönböztetés? Miért jár családi pótlék az intézetben élő sérült gyermek után, és miért nem, ha szülei otthon vállalják a gondozását?

A családtámogatások új rendszerében csak a három-, és több gyermekeseknek, továbbá a gyermekvédelmi, illetve szociális intézményben elhelyezett gyermekek után járna alanyi jogon a juttatás. A többi család vagyoni helyzetétől és jövedelmétől függően jutna hozzá.

Hogy hányan lehetnek a súlyosan sérült gyermeküket otthonukban nevelő családok? Az őket képviselő szövetségben is csak becsülni tudják: lehetnek öt-tízezren. S ha ez utóbbi áll is közelebb a valósághoz, úgy gondolják, hogy a tízezer családnak havonta átutalt 5100 forint nem rendítené meg az államkasszát. Megrendítheti viszont a fogyatékosokat nevelő családokét, hiszen többségükben az egyik szülő azért maradt ki a munkából, mert nem tudnak ápolónőt fogadni sérült gyermekük mellé. Vagy mert ha akarnák – a kevés férőhely miatt – nem sikerülne intézetbe adni a gyermeküket. Egyébként az intézeti normatíva 270-310 ezer forint évente, ami jóval több az eddig járó havi 5100 forintos családi pótléknál.

Amikor az Országos Szülőszövetség képviselőjének megemlítettük, hogy bizonyára félreértésről van szó, hiszen a szellemileg vagy testileg súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzetének nehezítése nem lehet a kormány szándéka, keserűen jegyezte meg: hogyan lehetne ő optimista, amikor azt kell látnia, hogy a családtámogatási rendszer átalakítását nem előzték meg hatástanulmányok. A stabilizációs program egyetlen célja az államkassza védelme. És hozzáfűzte még: ha sérelmeiket nem orvosolják az országhatáron belül, kénytelenek lesznek kívülről kérni segítséget. Mert emberileg tisztességtelennek, politikailag pedig erkölcstelennek tartják a súlyos lelki és fizikai terhet viselő családok megalázását.

Nógrádi Tóth Erzsébet

Eladásra váró MÁV-kft.-k

A jegynyomtatást nem adja ki a kezéből a vasút

Folytatni kívánja önálló társasággá szervezett egységeinek privatizációját a MÁV Részvénytársaság. A vasúti társaság tavaly pályázatot hirdetett járműjavító, valamint építő kft.-inek értékesítésére. A meghirdetett, száz százalékban a MÁV tulajdonában lévő cégek üzletrészeinek eladása azonban nem fejeződött be.

Magos György, a MÁV Részvénytársaság vezérigazgató-helyettese lapunknak elmondta: a vasút által létrehozott 110 különböző gazdálkodó szervezet 1994-ben zárta első üzleti évét. Ezek közül 61 társaságban a MÁV a cégek megalakulása óta csupán résztulajdonos. A jelenleg kizárólag a vasút tulajdonában lévő 49 társaság értékesítése pedig még várat magára, holott az elmúlt évben a járműjavító, valamint az építő kft.-k privatizációjára több pályázatot is kiírtak. Az ezekre beérkezett ajánlatok értékelése és a győztesek kiválasztása után azonban az üzlet megkötésére nem került sor.

A tervek szerint a vasút tulajdonában lévő cégek közül kettőnek – a MÁV Transspeed Kft.-nek, valamint a MÁV Jegynyomda Kft.-nek – továbbra is száz százalékban a MÁV kezében kell maradnia. Emellett a vasúti társaság három járműjavító privatizációja során legkevesebb 51 százalékos részesedés megtartására törekszik majd. Ezek a cégek biztosítják ugyanis a MÁV személy- és tehervagonjainak, illetve mozdonyainak a javítását, karbantartását. A fennmaradó társaságok értékesítése egyelőre a végső döntésre vár.

A MÁV Tartálykocsi Kft. és a Dunakeszi Járműjavító privatizációjához a vasútnak a tulajdonosi jogokat gyakorló közlekedési tárca egyetértésére is szüksége van.

K. Sz. A.

Ki volt valójában dr. Holló?

Budapesti fogorvos rajzai egy koncentrációs táborról

A címben feltett kérdésre azonnal válaszolhatunk: tulajdonképpen nem tudjuk, hogy ki volt dr. Holló. Még a keresztnevét sem ismerjük.

❑

Mégis néhány adat még felmerül a feledés homályából. Budapesten dolgozott fogorvosként, majd a nácik elhurcolták és egy Wroclaw melletti koncentrációs táborban, Wüstegiersdorf-Dörnhauban élte túl a borzalmakat. Itt találkozott egy magyarul kiválóan tudó szlovák fogollyal, Tibor Spitzerrel. Spitzernek szerencséje volt a szerencsétlenségben. Kitűnően rajzolt, s ezt az SS-örök is megtudták. Ügyességét, tehetségét azonnal kihasználták: saját használatra frivol rajzokat másoltattak vele. A kereslet azonban nagyon nagy volt, Spitzer nem bírta egyedül a munkát. Valószínűleg a táborban ismerkedhetett meg a budapesti fogorvossal, akiről kiderült, hogy hasonló rajztehetséggel rendelkezik. Maga mellé vehette segítségnek.

Holló doktor azonban mást is rajzolt. Ő maga Auschwitzból érkezett ebbe a viszonylag, nagyon is viszonylag nyugodtabb Dörnhauba. Itt egy volt textilgyár épületében szállásolták el őket. Még egyszer szerencséjük volt: rábukkantak egy csomó papírmintára, amelynek az egyik fele üres volt. Dr. Holló iderajzolta lágerélményeit.

Az utókornak? Önnönmagának, vigaszként? Ki tudhatja?

A híres lengyel író, Bruno Schulz ugyancsak végigrajzolta a gettóban, majd a lágerben töltött éveket. Schulz azonban kitűnő képzőművész volt, s amikor még szabad lehetett, szülővárosának középiskolájában rajzot is tanított. Ő minden bizonnyal művészi tevékenysége

részének tekintette a szó mellett a rajzot.

Ismerjük a hírhedt csehországi lágerban, Terezínben készült felnőtt- és gyerekrajzokat. Terezínben évekig éltek a foglyok, mielőtt a gázkamrákba küldték volna őket. Ezeknek a rajzoknak a célja a tanúságtétel mellett az is lehetett, hogy az emberek valami értelmes tevékenységgel válaszolhassanak az élet mindennapos értelmetlenségére, reménytelenségére.

❑

Néhány magyar és idegen nyelvű kiadást megért dr. Nyiszli Miklós nagyváradi orvos először 1946-ban kiadott könyve: Dr. Mengele boncolóorvosa voltam az auschwitzi krematóriumban. Nyiszlit később tanúként kihallgatta a nürnbergi nemzetközi katonai bíróság. Nyiszli könyve vallomás volt, utólagos vallomás az átélt embertelenségekről. (Egyébként Nyiszli is említi, hogy a nácik felhasználták a rajztehetséggel rendelkező foglyaikat: „dr. Mengele mindennapos látogatója a kísérleti barakknak – írta. – Élénk érdeklődéssel veszi ki részét a munkából, együtt dolgozik a két orvosprominenssel és egy Dina nevű festőművésznővel, aki a kutatómunkához szükséges rajzokat készíti, elismerésre méltó művészettel; Prágából került ide, három éve lakója a cseh tábornak...")

Ám térjünk vissza dr. Holló rajzaihoz... A háború végén a lágert a fasiszták kiürítették, s ekkor Tibor Spitzer és Holló elrejtették a rajzokat, mivel magukkal vinni veszélyes lett volna. A szövetséges csapatok gyors előrenyomulása miatt a foglyokat visszavitték az eredeti táborba, ahol a rajzok sértetlenül megmaradtak. A tábor felszabadulása után Spitzer és Holló már csak egyszer találkoztak, 1948-ban Budapesten. Ekkor Tibor Spitzer fotókópiákat készített a rajzok eredetijéről.

Tibor Spitzer aztán Pozsonyból Kanadába került. Évtizedekig őrizte a rajzokról készített másolatokat. Nemrégi Montrealban meglátogatta őt Pozsonyban élő testvéröccse, a kitűnő irodalomtörténész és író, Juraj Spitzer, akinek Kétség és remény címmel esszékötete jelent meg magyarul, és a Nem akartam én zsidó lenni című megrendítő szlovák dokumentumkönyvéről ezeken a hasábokon is beszámoltunk. Ő hozta vissza Közép-Európába a rajzok másolatát, és a Szlovák Nemzeti Múzeum Edicia Judaica Slovaca sorozatában, rövid előszó kíséretében kiadta ezeket Mrtvi pomáhali prezit (A halottak segítettek túlélni) címmel.

❑

A Spitzer testvérek semmit nem tudnak dr. Holló 1948 utáni sorsáról.

E. Fehér Pál

Fantáziát hallottak a bakfis hangjában

Gémes Szilvia a Pavarotti-énekversenyen

A kecskeméti Gémes család bemutatását kezdjük talán a szép hangú Évával, aki nem énekelni, hanem zongorázni kezdett. A kínzóan sok gyakorláshoz nem volt türelme, abbahagyta. Alighanem ez magyarázza, hogy az orvos édesapa és a könyvtáros édesanya nemigen figyelt Éva húgának, Szilviának ugyancsak szép hangjára. Civil pályára szánták. A gimnázium kórusának vezetője, Szabó Sándor ellenben már a bakfis hangjában „nagy fantáziát hallott". Szilvia ugyan még szolmizálni sem tudott, mégis nyomban szólistát csinált belőle.

A nem éppen bohém természetű lány ennek ellenére az érettségi után a jogi fakultásra jelentkezett. (Kanyargósak ám az életutak – végül is Évából lett jogász.) Szilvia ugyanis, aki azért időközben mellesleg énekelni is tanult, párhuzamosan a szegedi „konzi"-ba is beadta felvételi kérelmét. Egyből felvették – a jogi felvételire így hát el se ment. A konzervatóriumban egy év alatt négy év anyagából vizsgázott, kitűnőre.

– Nagyon kérem, ne állítson be valamiféle sikergyereknek, mert ez egyszerűen nem igaz. Rengeteget botladoztam, ahogy a szüleimtől tudom, kiskoromban még dadogtam is. Egészében zárkózottabb természettel jöttem a világra, mint ami erre a pályára predesztinál. Ha nincs Etelka néni (Homoki Ferencné énektanár), nincs Berdál Vali, László Margit, Medveczky Ádám, akik bámulatosan sokat veszködtem velem, végül nincs Sólyom-Nagy Sándor és korrepetitor felesége, Pogány Imola, jelenlegi nagyszerű tanáraim, akkor maga most nem velem beszélget.

Ebben maradtunk. A tényeket azért közölnöm kell erről a „nem sikergyerekről" (még ma is csaknem az – mármint gyerek). 1991-ben, az első hazai Varázsfuvolaverseny Pamina-győztese, előadásai női főszereplője lett. A következő évben a New York-i Rosa Ponselle-versenyen Ezüst Rózsa-díjat kapott, egy év múlva az első budapesti nemzetközi énekversenyen a koreai Moon He Okkal együtt ismét Pamina-győztes. Az Operaházban tavaly előénekelt – itt is Mozart hattyúdal operájának tiszta lelkű Paminájaként mutatkozott be színpadon, majd Rossini Hamupipőkéje gonosz lelkű Clorindájaként az úgynevezett „királylépcsőn" szellemesen megrendezett előadáson. Szekszárdon a Német Színházban Iván Ildikóval felváltva az Eine kleine Zauberflöte Paminái immár tizennegyedszer (hétszer-hétszer).

Amikor Rózsa Vera, a világhírű londoni magyar énektanár kurzust tartott Zeneakadémiánk opera tanszakosainak (Szilvia nem volt az!), az ifjú ének tanszakos vette a bátorságot, és megkérte a mesternőt: hallgatná meg őt is. Így történt. Aztán saját költségén meghívta villecrozei (Nizza melletti) kurzusára. Azóta is levélben küldözgeti időről időre értékes szaktanácsait. Ezek birtokában készül Szilvia nyáron Susanne szerepére a Figaro házasságában (Hadtörténeti Múzeum udvara), jövőre a Faust Margitjára, a Carmen Micaelájára, a Gianni Schicchi Laurettájára.

A Pavarotti Nemzetközi Énekverseny közép-európai fordulóján (első ízben Budapesten) nem akart indulni, mondván: káros dolog itthon „leégni". A verseny reggelén még úgy volt, hogy nem énekel. Tizenegy órakor énekelt. A gálán másnap a legjobb magyar szereplő különdíját vehette át. A középdöntő Modenában lesz június 10. és 14. között. A döntő – nyilván még „nehezebb" riválisokkal – ősszel Philadelphiában.

Deák András

Kolb

Magankulajcsonban lévő képeit

több mint 10.000 nérték mapa

Déri Múzeumban 1962 ben

Szekelyhidi Ágoston: Debrecen bézrő mív.

Alföld, 1965, 4 sz, 13 3 old.

Holló Alajos
Balaton, vizf.

Népgondozó akció javára rendezett kiáll. N.Szal.
192o. ápr. 5 1.

Holló Alajos

Alkony a Balatonon, vizf.
Balaton Alsóörsnél, "
Hullámzó Balaton, "
Alkonyat, "

I. Balatoni kiáll. N.Szal. 1922. jan. 21 l.

MDK

Holló Alajos

Róma, az örök város, vizf.

Emit-dij. N.Szal. 1943. ápr.

Holló Alajos

Almafa, vizf.
Bodzafa virágzás, vizf.

Magyar akvarell és pasztellfestők egyesülete
IX. kiállitása. 1922. Nemzeti Szalon katalogus

Holló Alajos
Parkrészlet, vizf.

Magyar Stúdio avató kiállitás. 192o. 9 l.

sz
eg

je
di
vo
Berendezés: Ke
fo
A
al
Felszerelés: Eg
Pe
ke

Fr
1.
19

Holló Alajos festőművész
Kápolna a Rózsadombon
Tanulmány
Tabáni részlet
Magyar Aquarell és Pastellfestők Egyesülete
VI. kiállitása, 1919 február

Holló Alajos
Ősz, vizf.

O.M.K.T. 1925. május. 31 1.

Holló Alajos festőművész

Rimini strandja
Rimini strandja
Rimini strandja

A MagyarAkvarell és Pasztellfestők Egyesülete
XVI. kiállitása. 1930. december N. helyen

SZENT ADALBERT EREKLYÉINEK TARTÓJA,

ezüst, karalakú, kézzel. Három farkason áll. Simor prímás címerével és felirattal. Dianafejes hitelesítő bélyeggel és Anders mesterjeggyel.
Mag. 32·8 cm.
Anders bécsi ötvöstől, 1874. A karereklyét Simor prímás hozta a római S. Bartolomeo-templomból 1874-ben, ugyanő készíttette a tartót.

Bl.: Szent Adalbert püspök és vértanú hiteles ereklyéi Esztergomban. Új Magyar Sion, V., 1874., 947—951. l. — Dankó 93—94. l. (Képe XXXII. táblán.) — Irodalom. Egyházművészeti Lap I., 1880., 369. l. — Martinov: Le trésor de Gran. Revue de l'Art Chrétien, XV., 1881., 202—203. l. — Lepold—Homor 71. l. — Gerevich PA, 194. l. — Lepold Katalógus 241. sz.

CIBORIUM-KEHELY,

fedeles, aranyozott ezüst, trébelt jelenetekkel. Dianafejes hitelesítő bélyeggel és JLH mesterjeggyel. Talpán: Capellae B. M. V. Bakács offert Carolus Bubla a. diaconus cathedralis 1875.
Mag. 29 cm.
Bécsi munka, 1875.
Bubla Károly kanonok (1860—1899) ajándéka.

Lepold Adatok, 34. l.

MELLKERESZT,

arany, topázokkal és gyémántokkal. Osztrák munka, 1875 körül.

Holló Alajos

Alkony, vizf.
Akarattyai Rákóczy fam vizf.
Naptükröződés, vizf.

Balatobi Társaság II. kiáll. Nemz. Szal. 1924.
nov. 13 1.

Holló Alajos

Alkony a Balatonon, vizf.
Balaton Alsóeörsnél, vizf.
Hullámzó Balaton, vizf.
Alkonyat, vizf.

Balatoni Társaság I. kiáll. Nemz. Szal. 1922. jan.
17 l.

M.D.K.

Holló Alajos

festő

132) Régi Rákahíd

133) Régi Dunahíd

134) A győri Fehérvári kapu

135) Régi Rákaszeder

Egyéb körtulajdonból elvesztett műtárgyak jegyzéke.

Budapest, 1952.

Gl.

Holló Adajos

festő

M.D.K.

136) Régi révfalusi hajóhid

137) Régi Rábca-fahid

138) A győri elevátor égése

139) A győri vár

140) A régi győri vár

(Győri Városi Mur.)

Egyéb köztulajdonból elveszett műtárgyak jegyzéke. 9 l.

Bp. 1952

MDK

Holló Alajos

A győri püspökvár, vizf.

Kora tavasz, vizf.

N.Szal. és Bicskei Műv.telep kiáll. N.Szal. 1922.

jan. ~~4xXx~~ 6 l.

MDK

Holló Alajos

Róma az örök város, vf.

Magy. müvészek olasztárgyu képei. Enit-dij. N.Szal. 1943. 6 l.

MDK

Holló Alajos

Tél, vf.

Balaton, vf.

M. Akv. és Paszt.festők Egyes. 11. kiáll.
N.Szal. 1925. febr. 9 l.

MDK

Holló Alajos

Zugligeti erdő, vf.

Kora tavasz a Zugligetben, vf.

Őszi lombok, vf.

M. Akv. és Paszt.festők Egyes. 8. kiáll. N.Szal.
1921. ápr. 9 lo l.

MDK

Holló Alajos

Almafa, vf.

Bodzafa virágzás, vf.

M.Akv. és Paszt.festők Egyes. 9. kiáll. N.Szal.
1922. ápr. 12 l.

Kiállítás Sopronban

A múzeumi hónappal kapcsolatosan a győri és soproni múzeum cserekiállításokat rendezett a képzőművészet anyagából. A soproni múzeum Győrbe barokk rajzait küldte el, Sopron pedig a második világháború idején egy sóbányába menekített magyar képanyag legjavát kapta kölcsön Győrből. A nem nagy számú festmény persze nem mutathatta be a magyar festészet teljes fejlődését, maga Győr is csak *Holló Alajos* és *Liezenmayer Sándor* révén volt képviselt, a képek zöme a nagybányai iskolából került ki, köztük *Ferenczy Károly* alkotásai, aki egyébként soproni diák volt.

A vasárnapi megnyitáson szépszámú közönség jelenlétében *dr. Csatkai Endre*, Kossuth-díjas nyugalmazott főigazgató-helyettes ismertette a győri műgyűjtés, s a Xántus János Múzeum történetét és a tárlatot. Megelőzően *Domonkos Ottó* múzeumigazgató üdvözölte az előadót, mint aki hosszas betegsége után először szerepelt ismét a nyilvánosság előtt.

Balkaros és sima bőr varrógépek eladók. Győr, Gyárváros, Ipar u. 34/a., fszt. 1. Tóth.

Eladó Körösi, mély, modern gyermekkocsi. Győr, Justus Gy. u. 24. Váradi.

Eladó 250-es Jáwa. Nyúl, Táncsics u. 33.

NSZK, sport gyermekkocsi eladó. Győr, Révfalu, Zemplén u. 19.

Sötét, modern, „Szikra" hálószobabútor, helyszűke miatt, olcsón eladó. Megtekinthető hétköznap 1 órától du. 5-ig, vasárnap egész nap. Győr Gyárváros, Stadion u. 6., fszt. 2. ajtó.

Fűrészelt keményfa eladó. Győr, Munkácsy u. 14., I. 3. ajtó.

hatású tyúkszemirtó tapaszt 3,60-ért küldi Horváth drogéria, Szombathely.

Legszebb rózs
tákból kérjen á
zéket. Székely
kertészet. Bud
III., Vörösvári

Rekamiék, ga
rák, fotelágyak
letfizetésre. I
képes árjegy
Román kárpito
dapest, Nag
utca 66.

INGATLA

Azonnal be
hető, kétszobá
tes családi h
adó Győr
den. Ugyanott há-
romlángos, palackos gáztűzhely eladó. Győr, Pinnyéd, Fő u. 16.

Kisgyermek mellé
leinformálhat
nénit keresünk. Sebők, Győr, Bartók B. u. 21/a. Este 7 ó után.

1968 OKT 10

KISALFÖLD
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Holló Alajos

1905 őszi

ki 11. Nemzeti Szalonban

Szepesi bazár 1 vízf. 100 K

Hypocaustum – téglák V. 43.

Holló Alajos

131	A pécsi Tettye romjai vizf.	300.—
132	Olajfaliget Tivoliban „	300.—

Nemzeti Szalon

1917. máj
tav. tárl.

1919 Ebkmtv.
tit Pécsi Teplomi Rómába, vízf
Kápolna a Kdombon, sagt

Képes táblák

Holló Alajos

1918. máj. kiáll. N. Szalon
Eső után, vízf. 100.–
Zell am See, vízf. 200.–

1918. dec. kiáll. u.o.
Tó partján, vízf. 500.–

~~1919. febr. MAPE kiáll. u.o.~~
~~Kápolna a Rózsadombon, pastell, 600.–~~
~~Tanulmány, ezrecsarap 200.–~~
~~Tabáni részlet, vízf. 500.–~~

1919. okt. kiáll. u.o.
Régi Buda, vízf 500.–
Nagy víz, olaj. 1500.–

1919. egyházmúv. kiáll. u.o.
A szent Péter temploma Romában, vízf. 700.–
Kápolna a Rózsadombon, pastell 400.–

Tovább nem volt ki.

Villejuif h. n. X. 45.

Holló Alajos

1920 jan. febr.

kiáll. Nemzeti Szalonban

Arckép, olaj.

Partrészlet, olaj.

Tabáni öreg házak, vízf. 1000.—

— 1920 kár. vap. l. külön

1920 ápr.: Balatin vízf

1920. M Akv Pf Egy

kiáll. Nemzeti Szalonban

Budai hegyek közt, vízf. 1000.—

Tabáni házak " 1000.—

1920 május

kiáll. Nemzeti Szalonban

Olasz táj, olaj. 1600.—

Forum Romanum olaj. 1400.—

Római kétek közt, olaj. 1200.—

Tavasz, olaj. 1400.—

1920. szept. u. o.

~~4 tájkép.~~

Napos hely

Nyári

Parkrészlet

Erdő szélén

vízf

1920. dec. u. o.

4. tájkép, vízf.

állandó kiállító itt

Egy a parkban

Parkrészlet

Vadaskert

Rábapart, vízf

Verne, Jules V. 76, 77, 78.

1921 jun Kisvárosi részlet / vizf
Ősi reggel
Buda

1921 szept. Falu végén
Mörgős partján
Balaton
Zugliget / vizf

Holló Alajos

kiáll.

Nemzeti Szalon

1920. márc.-apr.

Föv. Kept.

Holló Alajós

A győri püspökvár, vízf.
Kóra tavasz, vízf.

Nemzeti Szalon

téli tárl. 1922. jan.

1922 máj. Kódös reggel, vízf

1922 máj-jun (MRoE)
Tavasszal a Tabánban
Tav-i vízéj jós
bej az erdőn
Balaton
Rési utca
Jugligeti erdő
vízf.

Holló Alajos

1922. máj. MROE

~~kiáll. Nemzeti Szalonban~~

6 tájkép, vízf.

~~1923. nov.~~ –

M. Aky Pf. Egy

kiáll. Nemzeti Szalonban

~~Paranthár, vízf. 300.000.~~ –

~~Korvin-tér Budán, vízf.~~

~~1924. nov. balatoni~~

kiáll. Nemzeti Szalonban

~~Alkony, vízf.~~

~~Akarattyai Rákóczi-fa, vízf.~~

~~Naptükrözödés, vízf.~~

1927 Tav

árvíz

Falusi udvar vízf.

Ez 75. bíd

kisvárosi utca

Wolfner V. 62.

Holló Alajos

Városmajori út, vízf

Adria, vízf

Halászbárkák, vízf

Nemzeti Szalon
téli kiáll. 1932 jan

1943 ápr. Emit díj kiáll

Róma, az örök
város, vízf

ei iskola.

zadból.

ző, de lefelé tekintő nőé, a ki
mlanak, középütt választotta
gas piros ruhát visel.

cm. — Lelt. sz. 1195. — Véte-
től 700 lirán, vagyis 630 K-án.
31-én (246–895). — Az elszá-
5 és az 1895 november 28-iki
— Az elszámolást jóváhagyta az
5–900) és az 1901 augusztus
901).
r. 10. l. — Verzeichniss N° 111.

23

MAPE (N. Gr.)

1919 febr — Kapolna a Rdombon, pasit
Tabáni részlet, virf
Tanulmány, cer. r

1921 ápr (Uo) — Zugligeti erdő
Kora tavasz a Zugl.-ben
bőri lombok | virf

1922 ápr — Almafa
Bodrafa virágjás virf

1923 nov. — Parasithár
Korvin-tér Budán virf

1925 febr — Tél
Balaton virf

1926 máj, l. külön

1927 máj-jún: — Ingovány
Dűlederő hárak
Halászkunyhó | virf

1928 okt — Róma a Sancoloról nézve
csudes vír
Est a Tóparton
Hegyek hőt
Budai várhegy virf

1930 dec. — Rimini strandja I-III.

Jelle alapú

Építés.

Magyar fen
gy

Világítás-ber

Holló Alajos

204 Balaton, vizf.	1000
205 Tél a Rózsadombon, viz..	2500
206 Apponyi-tér, vizf.	500
207 Berlini-tér, vizf.	1000

Nemzeti Szalon

1926. maj.

MAPE 12. kiáll.

KLIE ZOLTÁN: Csendélet

Holló Alajos

Műcsarnok 1920 tav: Drezda, virf
1920-21 téli: arag tolgai a Mnizeu Ősz, virf
1921. tav. Kiáll. 323. Őszi reggel, virf
1923. tav. Kiáll. 564. Tavasz, virf
1924. tav. Kiáll. 202 Budai részlet, virf
1924. őszi Kiáll. 323 Nyári d.a.
1925. ~~[illegible]~~ Kiáll. 458. Ősz, virf

Szabolcsmegye V. 301

Harmischmacher

Georg

1. T: a

Gyárfás Brassái ötö

töit.

110. l. k. o.

1912

Hessky Iván

Mněs. 1931 ősi (MAPE)

Tutai tág estefelé
Hordás
Szántás
Záporeső után
Ete bogre kávé
| virf

1932 febr.-márc. | MAPE
Kocsik a piacteren

Holló Alajos

Mněs. 1931 ősi (MAPE)
Bellyei tó, virf

~~Hol~~

Holló Alajos
festő, Bimbó u. 15.

1934. téli kiáll. 358.
Kazlak a Tarlón, virf

1934-35 pub. Adria
Velencei tó (virf

612. Bernardino St

Szü~~letett~~ Gennaban 1581-ben, ~~meg~~

A angyali üdvö

A előtérben balra ~~egy~~ szék
ketlére teszi s balját kinyu
a felhőkön térdelő Gábor
fején kendő van, bő ujú
kék. A jobbra lebegő angy
tart s jobbját előre nyujtj
jelenik meg s a felhők
gyal tünik szemünkbe. A

Vásson, mére
~~A Erdes~~ Pyr

58

Holló Alajos

Magyar Studio
1920 dec. – 1921 jan. Nádl.
Parkrészlet, vízt

160. J. van Schuppen.

160. Frigyes würtembergi hg.

látható, kissé balra fordulva an ál

Térdig, szembe néz, ~~áll.~~ Ki
tart és baljával előre mutat. Rizspor
szeme kék, arcza és bajusza leberetvá
fehér, vértje aranyozott, derekát csa
Jobbról fehér kendővel bekötött fejü r
hermelines palástját veszi föl, mely
Balról a háttérben hegyes vidék terül
denek török lovassággal. Felirata a s

FRIDER. HERZOG zu Württe
Grl: Feld Marschall-Lieut
Regt. Cuirassr: 1718.

és jobbra két sorban: Jac: van Schupp
pinxit.

Vászon, méretei 147: 118 c
Az Esterházy gyüjteményből

I: 41

904: V. 3.

Holló Alajos

Magyar Studio.
Első graf. Eich. 1921. márc.
Őszi táj, Dunapart,
Parkrészlet, vízfestmények

Kertbeny Imre:

Vállon alól, szemközt
bojt lóg le; haja, szemöldök
sötétbarna. Ingének galle
jébe, mely mellét is fedi, p
s kabátja sötétszürke.

Olajfestés vászonra, me
Festette: Kertbeni Im
Kertbeni Károly ajá
M. Kept. 329.

Az 1896. II. 19-dik. 9332 a
az erzedévo Kiállításra engedte
vissza (54/97).

Bal. Társ

1922 jan-febr (N. t.)
Alkony a B-on
B. Alsóörsnél
Hullámzó B
Alkonyat
} virf

1924 nov-dec
Alkony
Aharattyai Rák-fa
Naptükrözödés
} virf

1928 ápr
Balaton
Füredi tröllökben
" tröllöshert
} virf

Holló Alajos

Jeszt

l. Bimbó u. 15.

Műcsarnok

1924. őszi Érall

Holló Alajos

festő.

A bpesti tud. egyetemen mathematikai tanári oklevelet szerezve, vidékre került tanárnak. Nyolc év mulva egy évi szabadságot kapva, Münchenben Hollósynál, Párisban Colarossinál folytatott művészi tanulmányokat. Öt évvel később újra egy évi szabadságot kapott s Rómában és Münchenben végzett művészi tanulmányokat. Onnan visszatérve Budapestre került s azóta komolyan és intenzíven élhet a művészetnek.

1920-ban a Nemzeti Szalonban 60 művetől (kizárólag vízfestmények) koll. kiállítást rendezett.

Életrajza évszámok nélkül e katalógusban.

Mikszáth Kálmán összegyűjtött művei

V. 219

< Holló Mayos >

Könyvl

<> A művészi ter-
mészetábrázolás fejlő-
dése. Pécs, é. n.

Csa

LVÁNÍTÁS ÉS FONTOSABB

TELEKKÖNYVI ADATOK

TULAJDONOS

agycenki-utón. Talapzatán cimer, XVIII.sz.

Holló Alajos

győri rajztanár

Győr város képe a
várfalakkal, előtér-
ben különféle
staffázsokkal.

Lavírozott ludtollt?
rajz

a győri városi
muzeumban

belépést engedélyezni szíveskedjék.

s jóságukért a hadirokkantak nevében

tetes Bizottság a leghálásabb köszö-

1932. julius hó 20.

Kiváló tisztelettel

igazgató-gondnok

A győri Fehérvári-
kapu fölé emelt tűz-
torony, vízfestmény
tuloldalitót.

Kiállítva
n. o. 10. l.

Régi győri hidakat
ábrázoló vízfestmények
tuloldalitót.

n. o. 11. l.

Holló Alajos

my. főreálisk. tanár vízfestménye, amely a XVIII. századvégi Győrt ábrázolja. Az alábbi muzeum tulajdona. Kiállítva az alábbi helyen:

Győr sz. kir. város muzeumának kiállításai a Városi Kulturházban. II. A régi Győr emlékei. Győr, 1940. 5. l.

A régi szigeti Rábcahid, vízf. a városi muzeum tulajd.
kiállítva
u. o. 9. l.

fordítás

Hollós Nyós

[illegible]

[illegible]

cvód

Az Újság

1920 márc. 25

(c.a.: Csoportkiállítás a Nemzeti kalonban.)

Holló

festő.

Gebauer Gusztáv. Holló képkiállítása. Pécsi Napló 1911. ápr. 23.

Főleg tájképek s úgy-látszik mind akvarellek

U. 231.

Holló Alajos

Képzőművészet

1930. IV. cf. 31 r

146 l

HOLLÓ ALAJOS KIÁLLÍTÁSA. A Markó uccai reáliskola disztermében mintegy százötven vizfestményt állított ki *Holló* Alajos festőművész, akinek tehetséges akvarelljeivel már nem egyszer találkoztunk a Műcsarnok tárlatain. Ennek a műfajnak kiváló értője Holló Alajos, aki az akvarell minden finomságát és kifejező erejének bő választékosságát tárja elénk mostani bemutatkozásával. Tudását dicséri, hogy témáit is a vizfestmény természetéhez alkalmazza. Munkái általában hangulatosak, szinesek, sőt nem egy lapján monumentális érzés is nyilatkozik meg a téma festői komponálásában. A művész festői pályájának ez a kiállítás jelentékeny állomása.

Holló László

Holló László
c. képe
repr.
Képzőművészet
1930. IV. évf. 31 n
148 l.

Holló Alajos

festő

Élctr. arck.

Szefeltlex. 682. l.

SÁNDOR

TELEFON
58-8-35

TOZOTT BUTOR-KÉSZITŐ

IKLÓS-UT 53. (VOLT I. KER.)

J·

új találmány!

-BUTOR

nélkülözhetetlen!

MAGYAR SZABADALOM
111.025. sz. a.

„Fidor" fotel-ágy összecsukva.
Uj rendszerü. Készités minden formában.
Árjegyzék bérmentve.

Hollós Alajos

Festő

l.

Győrvároi Kiáll. 1943

14. l. 26 l.

30

Holló Alajos

l.

Győri kiáll. 1919-1929

10, 11. l.

Holló Alajos
festő

l.
Groh kiáll. 1919–1929
44. l.

ÁRPÁSY MÁRIA

— ADA —

Holló Mátyás
ny. győri förealisk.
rajztanár

l.

Győri muz. kiáll. II.

5, 9, 10, 11. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Holló

Az első terem ~~[illegible]~~ Medgyessy műhelyének hangulatát idézi, az ott látható használati és dísztárgyak..., a társaitól kapott festmények-rajzok (Egry, Rippli, Holló, Derkovits, Barcsay stb.), másoktól ~~kapott festmények-rajzok~~ való plasztikák és kedves helyéről való fényképek, reprodukciók kaptak itt helyet.

Bodri F.: Könyv és kiállítás Medgyessy életművéről
Jelenkor XII. évf. 2. sz. 1969. febr. 145. l.

Holló

Uj műtárlat. Vas. Ujs. 1904. 48.sz. 823. l.

MDK

Holl6

Takács, Z.V.: Drei kunstlerische Nachlasse im Aunstlerhause.

Pester Lloyd, 1918. 28. reggeli sz.

Holló MDK

a hamlakzat a külsö szobor diszek egyik alkotója.

G.: Képek és szobrok a királyi palotában.
Magy. Ip. müv. 1965. 168. l.

Holló

debreceni művész alkotásai az 1930.febr.-ban
békéscsabán rend. városházi tárlaton.

Cikk: Városházi kiáll.-békéscsabán.

Képzőművészet, 1930.IV.évf. 29.sz. 105.l.

M.D.K.

Holló

Két divatrajz "Holló-kreációk" cimmel.

Szinházi Élet. Bp. 1919. nov. 23-29. VIII. évf. 49. sz. 19. lap.

Holló, festö MDK

az akvarell terén tünik ki.

Pipics Zoltán dr.:A képzömüvészek egyesületének jubileumi kiállitása.-Mücsarnok.-U.M.1934 dec.8. 21.1.

MDK

Holló = festő

31. l.

Ernst Mur. - Vidéki mův. kiáll. - SzM. 1955. - Artner T.

Holló
festő

M.D.V

Méltatás

B. Szepka Magdolna: A békéscsabai „VI. Alföldi Képzőművészek Kiállítás"

Művészet, 1963. szeptember – 46 kep

Holló

MDK

szobrász

II. Rákóczi Ferenc síremléke
Vállalkozók Közlönye 1909. nov. 3. 4.o.

M.D.K.

Holló szobrász

magyar genre- szobrocskák

György Kálmán: Az iparművészet a párisi kiállitáson
A világ iparművészete Párisban .1900. Szerk. Fittler
Kamill és György Kálmán
Klny. a Magyar Iparművészet 1900. évi folyamából 31.

Holló szobrász

L-r: Képek és szobrok az uj kir. palotában. Építő Ipar 7.sz. 1905.febr. 19. 62 l.

MDK

Holló, szobrász.

a bizottság a fővárosnak ajánlotta megvételre
3oo koronájával.

A Szabadságharc-szobor-pályázat.
Művészet. 1905. 2o2. 1.

Holló A., festö MDK

Mosónök, vizparton. Jel. Vizfestm.

v. Ernst Muzeum VI. müvészeti aukció. Kiáll. 1947. okt. 12-19.
Kat. 14. l.

Holló Alajos MDK

Budai részlet

Műcsarnok 1924 tavaszi kiállitás

MBK

Holló Alajos

Kat Nagykörös kiáll. vett részt, 1926.

MOB Kvt. 2465.sz.

Holló

Szerepel a „Magyar táj és népélet"
c. kiállításon a Műcsarnokban

Magyarság, 1926, XI. 14

M.D.K.

Holló Alajos, festőművész

Az 1903-as győri képkiállitáson szerepelt. Győri festő.

Csatkai Endre: "Győr város kultúrképe". Az 1903-as képkiállitás. 237.o.

Arrabona, 8. A Győri Múz. Évkönyve. 1966. Xantus János Múz. Győr

Holló Alajos festőművész-tanár

— **Kiállítás.** Holló Alajos festőművész-tanár, a Markó-utcai Bolyai reálgimnázium dísztermében kiállítást rendezett újabb és régibb munkáiból. Holló Alajosnak valósággal festői életeleme az akvarell, amellyel nemcsak virtuóz módon dolgozik, hanem amelynek segítségével levegős, friss, igaz tájhangulatokat is varázsol életre. Motívumait a pesti és budai utcákon, a Balatonon, Ádrián és olasz városokban találja meg, mindig hiven, a természet és a festői munka egyforma szeretetével adva vissza azt, amit lát. Különösen balatoni és ádriai tájai szépek, hangulatosak. Holló Alajos kiállításának nagy és megérdemelt sikere van a közönség körében. *(—ó—.)*

P.H.930.V.10.

P.H.930 V/10

Holló Alajos

Csoportkiállításon szerepelt a Markó utcai Bólyay-szalonban.

E. K. 1933. IV. 16.

Holló Alajos.

A Nemzeti Szalon szezonzáró kiállításán „Fűzes" c. vízfestményét látjuk. (említve.)

Pesti Hírlap, 1924. Jún. 21.

Tolló Alajos.

A Nemzeti Szalon mezon rázó hi-
állításán „Füres" c. vízfestménnyel
látjuk. (említve.)

Holló Alajos.

Műve szerepel a Balatoni Társaság kiállításán, a Nemzeti Szalonban.

Ujság, 1928. ápr. 1.

M.D.K.

Holló Alajos

A Mücsarnok tavaszi nagy tárlatán kiállitott 443 kép és szobor között szerepel müve.

A 19. oldalon 18-as számmal a müvész fényképe.

Képek, szobrok - festők, szobrászok c.
Szinházi Élet. Bp. 1921. juni. 26. juli. 2.
X. évf. 26. sz. 23. l.

Holló Alajos MDK

Kisvárosi részlet, vizf.
Őszi reggel, vizf.
Buda, vizf.

Tavaszi tárlat
Nemzeti Szalon 1921. junius

Holló Alajos MDK

Adria
Velencei tó

Mücsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

Holló Alajos festőművész

Adria

Velencei tó

Jubileumi kiállítás tárgymutatója. Műcsarnok 1934.

MDK

Holló Alajos, festöm.

Kápolna a Rózsadombon.	rasztell.
Tanulmány.	Cer.rajz.
Tabáni részlet.	vizi.

Nemz. Szal. - A MAFE VI.kiáll. Kat. 1919.febr. 11.1.

MDK

Holló Alajos,

a N.Sz.által rend. 63 csop.kiáll. egyik-másikán szerepelt. 1920.

A Nemz. Szal. 400-ik jub. és a KEVE XX-ik kiáll.-a. 1929.febr.

Holló Alajos MDK

Drezda, vizf.

Műcsarnok 1920. tavaszi kiállitás

Holló Alajos MDK

A Szt. Péter temploma Rómában, vizfl.
Kápolna a Rózsadomban pasztell

Egyház és művészet
Nemzeti Szalon 1919.

Holló Alajos MDK

Ködös Reggel, vizf.

Nemzeti Szalon 1922. május. Tavaszi tárlat

Holló Alajos MDK

Budai részlet

Műcsrnok 1924. tavaszi kiállitás

Holló Alajos

MDK

Tavasz, vizf.

Műcsarnok 1923 tavaszi tárlat

Holló Alajos MDK

Öreg fák, vizf.

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállítás

MDK

Holló Alajos, festöm.

Öszi reggel. vizf.

Tüce.-OMKT. 1921. Tavaszi kiáll. Kat.16.1.

MDK

Holló Alajos, festőm.

Forum Romanum.

Budai Vigadó. -Képzőm.kiáll. 1921. okt. Kat. 9.l.

Holló Alajos, festőm.

MDK

Szőllőkarók. Repr. 148.1.

A Debreceni Déri-Muzeum. - Képzőmüv. 31.ss.1930.jun.
131-34.1.

MDK

Holló Alajos

Ködös reggel, vf.

N.Szal. tav.tárl. 1922. máj.

Holló Lajos MDK

Ősz, vizf.

Műcsarnok 1925. Tavaszi kiállitás

Holló Alajos MDK

Ősz, vizf.

Műcsarnok 192o-21. Téli kiállitás

Holló Alajos

MDK

Arany tölgyei a Margitszigeten, vizf.

Műcsarnok 1920-21. Téli kiállitás

MDK

Holló Alajos

Bellyei tó, vf.

Képzőm. Társ. 1931. őszi kiáll. kat. 37.l.

Holló Alajos.

Müveiből kiállitást rendezett a Nemzeti Szalon 1920-ban.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek tröténete,kézirat.

Holló Alajos MDK

Őszi reggel, vizf.

Mücsarnok 1921 tavaszi kiállitás

Holló Alajos MDK

Ősz, vizf.

Műcsarnok 192o-21 téli kiállitás

MDK

Holló Alajos

Szöllőkarók, repr.

Képzőművészet 1930. IV. évf. 31. sz.

Holló Alajos MDK

Ősz, vizf.

Műcsarnok 1925 tavaszi tárlat

Holló Alajos

MDK

Arany tölgyei a Margitszigeten, vizf.

Műcsarnok 1920-21 téli kiállitás

MDK

Holló Alajos

Tárlatok. Képzőművészet 1931. márc. 68.l.

Holló Alajos MDK

Drezda, vizf.

Mücsarnok 192o. tavaszi kiállitás

MDK

Holló Alajos

Képzőművészet 1932. 43.l.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Holló Alajos

KISALFÖLD

1964 APR 16.

102

A RÉGI GYŐR

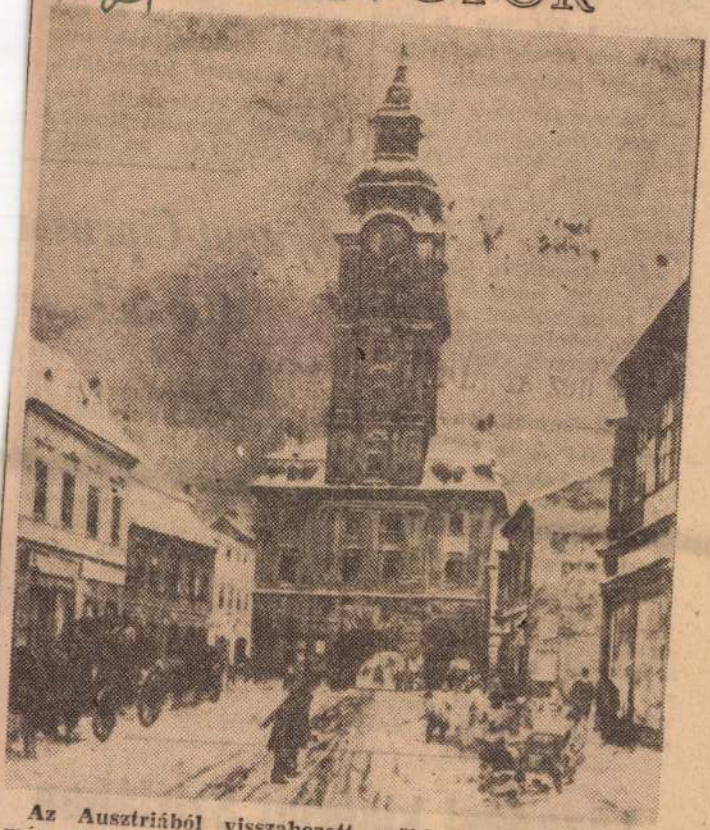

Az Ausztriából visszahozott műkincseink kiállítását még mindig sokan látogatják. Várostörténeti szempontból igen értékesek a múzeum képtárában, a Napoleon-házban látható képek. Holló Alajos egykori győri reál-gimnáziumi tanár szép festményei hű képet adnak a régi Győrről.

A gyűjteményből bemutatjuk a tűztornyot, mely a mai Lenin úton állott az Arany János utca kereszteződésénél, de soha meg nem bocsátható módon 1894-ben lebontották. Csak a mostani városi tanácsház tornya emlékeztet rá, mert ezt „kegyeletből" a hajdani tűztorony mintájára építették meg.

N. J.

mondott N.
szédének el
lengyel v
méltatta a
párt, a két
nak nagy

— Tárgyalásaink a kölcsönös megértés, együttetűség, a szívélyes barátság légkörében zajlottak le. Megegyeztünk országaink további gazdasági együttműködésében 1970-ig, továbbá arra a kölcsönös véleményre jutottunk, hogy újabb húsz évre meg kell hosszabbítani a baráti, kölcsönös segélynyújtási és együttműködési egyezményt.

— Örömmel látjuk, hogy az SZKP és a LEMP egy sorban halad a szocializmus ügyéért, együtt védelmezi a nemzetközi kommunista mozgalomban a lenini irányvonalat.

— Mindkét küldöttség amellett foglalt állást, hogy továbbra is határozottan erősítsük a Varsói Szerződés szervezetét, fokozzuk szerepét a szocialista országok érde-

nt
ös
a-
a-
n-
n.
gy

Gomulka kijel
a Lengyel Egyesült Munkáspárt szolidáris az SZKP

Nyugat-Ciprusol átvették az

Nicosia

A keddi összetűzéseket követően az ENSZ rendfenntartó erők svéd katonái vették át az ellenőrzést Nyugat-Ciprus felett. A Nicosia környékén lezajlott összecsapásoknak négy halálos és több sebesült áldozatuk van.

A ciprusi kormány nyilatkozatot adott ki, amely megállapítja, hogy a keddi incidensért a török lakosság szélsőséges elemei a felelősek. Céljuk nyilvánvalóan az volt, hogy aláássák az ENSZ-erők

Lázadási kísérlet Szíriában

BEIRUT (AFP, Reuter, AP) A damaszkuszi rádió jelentette, hogy az ország északi részében levő Hama városában fegyveres lázadás tört ki. A városban kijárási tilalmat rendeltek el és kihirdették az ostromállapotot.

Nureddin Atasszi szíriai belügyminiszter bejelentette a damaszkuszi rádióban, hogy a hatóságok letartóztat-

birtokosok és reakciósok" szervezték „az imperializmus vezetésével".

A damaszkuszi rádió közölte, hogy 19 személyt letartóztattak és statáriális bíróság elé állítanak.

A belügyminiszter szerint az összeesküvők egy néhány nappal ezelőtt lejátszódott incidenst használtak fel ürügyül a lázadási kísérletre.

Holló Alajos, festő

GYŐRI GYŰJTEMÉNY

Tervszerű gyarapítás • Képek, kerámiák

A győri Xantus János Múzeum gyűjti a Győr-Sopron megyéből *elszármazott* néhai és ma is élő művészek alkotásait. Emellett rendszeresen figyelemmel kíséri a megyében működő alkotók munkásságát, és *műveikkel gyarapítja* képzőművészeti kollekcióját. Ez a koncepciózus gyűjtőmunka tulajdonképpen *a holnapnak szól:* a gazdagodó anyaggal most teremtik meg a leendő állandó kiállítás alapjait. A festmények, grafikák, szobrok és érmek egyelőre a múzeum raktáraiban halmozódnak. Mégsincsenek egészen elzárva az érdeklődők elől: időről időre *kiállításokat rendeznek* egy-egy korszak alkotásaiból, vagy műfaji csoportosítás szerint.

1949-es alapítása óta mintegy 2600 képző- és iparművészeti alkotás került a múzeum birtokába. Egy részük, köztük *Székely Bertalan, Ferenczy Károly, Rudnay Gyula, Mednyánszky László* és a győri városképek egykori festője, *Holló Alajos* munkái a felszabadulás előtti városi múzeumból származnak. A Győr-Sopron megyei Tanács az utóbbi öt évben 66 festményt és szobrot, a városi tanács pedig 13-at vásárolt a múzeum számára, nagyobbrészt *a megyében dolgozó* művészektől. A győri tanács egyidejűleg jelentős anyagiakat áldozott a nemrégiben megnyílt *Borsos Miklós* állandó kiállítás létrehozására.

A gyarapodásnak azonban *egy másik módja is van: az ajándékozás.* S a megyével lazább-szorosabb kapcsolatban levő művészek *élnek is ezzel* a gesztussal. *Kovács Margit* szülővárosának felajánlott kerámiáiból rendezték be például a Kreszta-ház padlásterét, s már folynak a munkálatok az állandó kiállítás bővítésén: a műemlék épület egyik emeleti lakását kiürítették. *Kende Judit* keramikusművész 140 kerámiáját huga adta át a múzeumnak. A tavaly elhunyt művészt szoros szálak fűzték a Rába-parti városhoz. *Szabó Alajos* özvegye a művész grafikáit és levelezését adományozta a múzeumnak.

A levelezés dokumentumértékű, képet ad arról, hogyan fejlődött Győr művészeti élete a múlt fél évszázadban. A Győrött élő *Tóvári Tóth István* festőművész 200 grafikáját bocsátotta a gyűjtemény rendelkezésére. Ezek olyan helyszíni vázlatok, tanulmányok, kompozíciós tervek, amelyek alapján festményei elnyerték végleges formájukat. *Patay Éva* 130 festményt adott át városa múzeumának.

A győri művésztelep egy évtizedes történetében szokás, hogy a művészek egy-egy munkájukat *átadják a városnak,* mintegy viszonzásul a vendéglátásért. Így kerültek a gyűjteményhez egyebek között *Hatos Csaba, Marosfalvi Antal* győri témájú képei, *Bohus Zoltán, Lugossy Mária* és *Haraszti István* plasztikái.

Az idén kapta meg a múzeum *dr. Petz Aladár* magángyűjteményét. A győri városi kórház egykori igazgatója, az orvostudomány kiváló szaktekintélye *a közgyűjteményre hagyományozta* csaknem félszáz festményét. Innen többek között XVI. századi képek, köztük *Dürer* egy fametszete, továbbá XVII—XVIII. századi németalföldi festők munkái kerültek a múzeum birtokába.

Maróti Zsuzsa

zeléseket. Hatodik ötéves tervünk átfogó koncepcióját széles körű társadalmi vitára bocsátjuk.

Dr. Molnár Ferenc
tanácselnök

— Mire képes a Digident?

— Szükségtelenné teszi a beteg közreműködését, hiszen *fény- és hangjelzéssel mutatja* a határokat, az

meg a gyökércsúcson túli fogmedret.

— Kik segítettek a kidolgozásban?

— Az intézet fogorvoskollektíváján túl elektromérnök és ipari formatervező is. *Igazi csapatmunka volt.* Egyebek között négy integrált áramkör és félvezetők alkalmazásával ké-

NET

asszony hiába hajtogatta: ezt így nem fogadhatja el, töltse ki rendesen a blan-

sék kérem a hátlapon a tudnivalókat elolvasni és pontosan kiállítani.

De ez a nő nem tudott olvasni. Legalábbis ekkor, jóval tíz után, nem. A Nyugati környékéről jött be a postára, hogy pontosabban meghatározzam: azokhoz a nőkhöz volt hasonlatos, akik még a hajdani Nyugati előtt (még az építkezés előtti Nyugati előtt) sétáltak napszállta után, s a környék italméréseiben, vagy a nagy állomások mellett a mellékszárnyak kis indóházaiban ácsorogtak, valamiféle csatlakozásra, továbbutazásra várakozva. A nő arca marjult volt a festéktől, fáradt volt, és szomorú, rekedt is volt, s a postáskisasszony alig értette suttogó, sípoló hangját.

Mi hozta ide be a postára, kinek, mit akar üzenni a vigadó városban este tíz után?

Állt a nő, rendíthetetlenül a kisablak előtt, a kis-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1975 JUL 23
SZÖVETKEZET

Holló Barnabás
szobrászművész

1021

Kuruc lovasszobrok modellje a vajai múzeumban

Újabb értékes emléktárgyakkal gyarapodott a vajai múzeum kuruckori gyűjteménye. A Rákóczi-jubileum alkalmából indított országos kutató- és gyűjtőmunka során Holló Barnabásnak, a századforduló ismert szobrászművészének fia, Holló Barnabás felajánlotta a múzeumnak a tulajdonában levő két kuruc lovasszobor eredeti gipszmásolatát, apja alkotását. A szobrászművész az egyik szobornak a „Tépett zászló", a másiknak a „Csata előtt" címet adta. A most megszerzett két modell egyikének, a „Tépett zászló"-nak a bronzváltozata is a vajai múzeumban található.

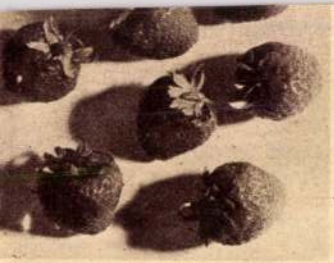

Amennyiben a későbbi
fertőződnek, akkor a tová
de ezt kizárólag csak gá
Növényvédő Állomáshoz
takarítását és a fent leírt
sónk, akkor valószínűleg

hívjuk olvasónk figyelmét, hogy a javasolt szerek erős mérgek, ezért a rajtuk feltüntetett óvórendszabályokat feltétlenül be kell tartania és a kezelés után betárolt terményből 7 napig nem szabad etetnie.

MDK

Holló András (Corvus)
nyomdász

erdélyi nyomdász 1476-ban Velencében dol. gojik. 1484-ben végzi be „Breviarium Olomucense c. könyvét.

Firtinger Károly: Magyar könyvnyomdászok Grafikai Szemle 1893. 10. sz. 169 l.

MDK

Holló Alajos, festöm.

Régi Buda. Vf.

Nagy viz. Of.

Nemz. Szal 1919. okt.kiáll. Kat. 6.l.

MDK

Holló Alajos

Olasz táj	olajf.
Forum Romanum	"
Romai kertek közt	"
Tavasz	"

A Nemzeti Szalon tavaszi tarlatanak katalogusa. 1920. Majus. 10.1.

M.D.K.

Holló Alajos

132. Régi Rábahid Olajf. 60x80
133. Régi Dunahid. Vizf. 67x53 papir.
134. A győri Fehérvári kapu. Vizf. 70x56 papir.
135. Régi Rábca meder Olajf. 57x71 vászon.
136. Régi révfalui hajóhid. Olajf. 51x73 /?/ vászon
/A 136. mü mérete nem olvasható tisztán./
137. Régi Rábca-fahid. Vizf. 44x59 papir
138. A győri elevátor égése. Vizf. 22x30 papir.
139. A győri vár. Vizf. 50x138 papir.
140. A régi győri vár. Vizf. papir.

Elvesztek. /Győri Városi Muzeum/

Háborus mütárgy veszteség jegyzékek V. füzet.
9. l.
MUMOK. Bp. 1952.

MDK

Holló Alajos

Tavasszal a Tabánban, vf.

Tavaszi virágzás, vf.

Ősz az erdőn, vf.

M.rajztanárok o. egyesülete kiáll. N.Szal. 1922. máj. 12 l.

MDK

Holló Alajos

Balaton, vf.

Régi utca, vf.

Zugligeti erdő, vf.

M.rajztanárok o. egyesülete kiáll. N.Szel. 1922. máj. 12 l.

MDK

Holló Alajos, festö

friss,füredi vizfestményei feltüntek.

Dr. Márffy Oszkár:
Tárlat. A Balatoni Társaság Tárlata.
"Képzömüvészet" 1928. 10.sz. 132. 1.

MDK

Holló Alajos

Balaton, vf.

Tél a Rózsadombon, vf.

Appponyi-tér, vf.

Berlini-tér, vf.

MAPE 12.kiáll. N.Szal. 1926. máj. 13 l.

MDK

Holló Alajos, festő,
jeles mundával szerepelt az 1931.-és
tárlaton.

(gy.) Magyar Akvarell- és Pasztellfestők Egyesülete.
Képzőművészet. 1931. 43-44 sz. 186. l.

MDK

Holló Alajos MDK

Kazlak a tarlón, [redacted].vizf.

Műcsarnok 1934 téli kiállitás

Holló Alajos MDK

Halásztanya

Miesarmok 1932 őszi tárlat

Holló Alajos

MDK

Késő délután

Mücsarnok 1932 őszi tárlat

Holló Alajos

Tavasz, vizf.

Műcsarnok 1932/33 téli kiállítás

Holló Alajos MDK

Bellyei tó, vizfl

Műcsarnok 1931 őszi tárlat

MDK

Holló Alajos festőm.

gy:Egy győri piktor. Uj Idők, 1904, X. 27.sz. 637 l.

MDK

Holló Alajos

Tav. kiáll. Mücs. 1925. máj. 35. l.

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM — NÉPRAJZI MÚZEUM
ETHNOLÓGIAI ADATTÁR
Budapest, VIII., Könyves Kálmán körút 40
Telefon: 331-142

MDK

Holló·Alajos festőm.

Dunántuli dombvidék, vf.

Tabáni részlet, vf.

Budai hegyek közt, vf.

N.Szal. csop.kiáll. 192o. márc. 5-7 l.

MDK

Holló Alajos festőm.

Berlini részlet, vf.

Drezda, vf.

Forum romanum, vf.

N.Szal. csop.kiáll. 192o. márc. 5-7 l.

MDK

Hollé Alajos

Téli alkony, vf.

Tanulmány, "

Mecsek alján,"

Késő este, paszt.

N.Szal. csop.kiáll. 192o. márc. 5-7.l.

MOK

Holló Alajos

Faluvégén, vf.

Pécsi hegyek, vf.

Eső után, vf.

N.Szal. csop.kiáll. 1920. márc. 5-7 l.

MDK

Holló Alajos

Tátrai részlet, vf.

Adóra, vf.

Róma a Pincióról, vf.

N.Szal. csop.kiáll. 1920. márc. 5-7 l.

MDK

Holló Alajos

Római kertek közt, vf.

Önarckép, vf.

Tanulmány, vf.

N.Szal. csop.kiáll. 1920. márc. 5-7 l.

MDK

Holló Alajos

Hegyi kunyhó, vf.
Drávai halszák, vf.

Nagy viz, of.

N.Szal. csop.kiáll. 192o. márc. 5-7 l.

MDK

Holló Alajos festőm.

Arco di Tito Rómában, vf.

Est, vf.

Tabáni sikátor, vf.

N.Szal. csop.kiáll. 1920. márc. 5-7 l.

MDK

Holló Alajos

Zell am See, vf.

Olajfaliget Tivoliban, vf.

Erdőszéen, vf.

N.Szal. csop.kiáll. 192o. márc. 5-7 l.

MDK

Holló Alajos festőm.

Balaton Keszthelynél, vf.

Nymphenburgi tó, vf.

Tél az udvarban, vf.

N.Szal. csop.kiáll. 1920. márc. 5-7 l.

MDK

Holló Alajos festőm.

Reggel, vf.
Tó partján, vf.
Romok között, vf.

N.Szal. csop.kiáll. 192o. márc. 5-7 l.

Holló Alajos festőm.

Ősszel a pécsi hegyekben, vf.

Pécsi Tettye romok, vf.

Ingovány, vf.

N.Szal. csop.kiáll. 1920. márc. 5-7 l.

Holló Alajos festőművész

Est aratás után vf.

Dunaparti füzes, vf.

Elhagyott présház, vf.

N.Szal. csop.kiáll. 1920. márc. 5-7 l.

MDK

Holló Alajos festőművész.

Siófoki móló, vf.

Erdőszélen, vf.

Keszthelyi park, vf.

M.Szoi. csop.kiáll. 1920. márc. 5-7 l.

MDK

Holló Alajos festőmüv.

Pécsi szőlők közt, vf.

Zell am See vidéke, vf.

Balaton, vf.

N.Szal. csop.kiáll. 1920. márc. 5-7 l.

MDK

Holló Alajos festőmüv.

Római házak, vf.

Ponte Milvio Rómában, vf.

Róma a Janiculusról, vf.

N.Szal. csop.kiáll. 1920. márc. 5-7 l.

MDK

Holló Alajos festőmüv.

Római szőlők közt, vf.

Római park ősszel, vf.

Alkonypir Róma fölött, vf.

N.Szal. csop.kiáll. 192o. márc. 5-7 l.

MDK

Holló Alajos festőm.

Albanoi tó, vf.

Villa Montdragone, vf,

Tuskulum, vf.

N.Szal. csop.kiáll. 1920. márc. 5-7 l.

MDK

Holló Alajos festőm.

Sárvári parkrészlet, vf.

Ház a hegytetőn, vf.

Ciprusallé Tivoliban, vf.

N.Szal. csop.kiáll. 192o. márc. 5-7 l.

MDK

Holló Alajos festőm.

Dunántuli dombvidék, vf.

Tabáni részlet, vf.

Budai hegyek közt, vf.

N. Szal. csop. kiáll. 192o. márc. 5-7.l.

Holló Alájos festőm. MDK

Berlini részlet, vf.

Drezda, vf.

Forum Romanum, vf.

N. Szal. csop. kiáll. 192o. márc. 5-7.1.

MDK

Holló Alajos festőm.

Sárvári parkrészlet, vf,

Ház a hegytetőn, vf.

Ciprusallé Tivoliban, vf.

N. Szal. csop. kiáll. 1920. márc. 5-7.l.

Hollós Alajos

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

V/h 1931. V. 22.

Holló Alajos MDK

Ártér, vizf.

Mücsarnok 1931 Müvészcsoportok kiállitása

M.D.K.

Holló

Az Országos Képzőművészeti Társulat pályázati felhivására beküldte pályamüvét, melyet "A Munkácsy-szobor" cimmel méltat a lap más müvészek alkotásaival együtt.

Magyar Salon, Bp. 1906. márc. hó. 44. kötet 468. lap

MDK

Holló Alajos, festőm.

Római suőlők közt, vf.

Római part ősszel, vf.

Alkonypir Róna fölött, vf.

N.Szal.csop.kiáll. 192o. márc. 5-7.1.

MDK

Holló Alajos festőm.

Albanói tó, vf.

Villa Montdragone, vf.

Tuskulum, vf.

N. Szal. csop. kiáll. 1920. márc. 5-7.l.

MDK

Holló Alajos, festőm.

Római házak, vf.

Ponte Milvio Rómában, vf.

Róma a Janiculusról, vf.

N.Szal.csop.kiáll. 1920. márc. 5-7.l.

MDK

Holló Alajos, festőm.

Pécsi szőlők közt, vf.

Zell am See, vf.

Balaton, vf.

N.Szal.csop.kiáll. 1920. márc. 5-7.l.

MDK

Holló Alajos festőm.

Téli alkony, vf.

Tanulmány, vf.

Mecsek alján, vf.

Késő este, paszt.

N.Szal. csop.kiáll. 192o. márc,

MDK

építész

A soproni postapalota tervpályázatán. Vállalk. Közl. 1909. okt. 13. 5.l.

MDK

Holló Alajos festőm.

Falu végén, vf.

Pécsi hegyek, vf.

Eső után, vf.

N.Szal. csop.kiáll. 1920. márc. 5-7. l.

MDK

Holló Alajos festőm.

Tátrai részlet, vf.

Adóra, vf.

Róma a Pincióról, vf.

N.Szal. csop.kiáll. 1920. márc. 5-7. l.

MDK

Holló Alajos festőm.

Római kertek közt, vf.

Önarckép, vf.

Tanulmány, vf.

N.Szal. csop.kiáll. 1920. márc. 5-7. l.

MDK

Holló Alajos festőm.

Hegyi kunyhó, vf.
Drávai halászok, vf.
Nagy viz, of.

N.Szal. csop.kiáll. 192o. márc. 5-7. l.

MDK

Holló Alajos festőm.

Zell am See, vf.

Olajfaliget Tirolban, vf.

Erdőszélen, vf.

N.Szal. csop.kiáll. 192o. márc. 5-7. l.

MDK

Rolló Alajos, festőm.

Arco di Tito Rómában, vf.

Est, vf.

Tabáni sikátor, vf.

N.Szal. csop. kiáll. 1920. márc. 5-7.l.

MDK

Holló Alajos, festőm.

Balaton Keszthelynél, vf.

Nynphenburgi tó, vf.

Tél az udvarban, vf.

N.Szal. csop. kiáll. 1920. márc. 5-7.l.

MDK

Holló Alajos, festőm.

Ősszel a pécsi hegyeken, vf.

Pécsi Tettye romok, vf.

Ingovány, vf.

N.Szal. csop. kiáll. 1920. márc. 5-7.l.

MDK

Holló Alajos, festőm.

Reggel, vf.

Tó partján, vf.

Romok között, vf.

N.Szal. csop. kiáll. 1920. márc. 5-7.1.

MDK

Holló Alajos, festőm.

Est aratás után, vf.

Dunaparti füzes, vf.

Elhagyott présház, vf.

N.Szal. csop. kiáll. 192o. márc. 5-7.1.

MDK

Holló Alajos

Szőlőkarók, festm.

Képzőművészet, 1930. 31. sz. 148. l.

MDK

Holló Alajos

N.Szal. csop.kiáll. 192o. márc.

MDK

Holló Alajos, festőm.

Siófoki móló, vf.

Erdőszélen, vf.

Keszthelyi park, vf.

N.Szal.csop.kiáll. 1920. márc. 5-7.1.

MDK

Holló Alajos

Ősz, vf.

Tav. ~~kárlak~~ kiállítás, Mücs. 1925. máj. 31. l.

Holló Alajos festő

Pesti Hirlap. 1920. márc. 25. 5

K. K. L. Csoportkiállítása Nemzeti

Szalonban

MDK

Holló Alajos

Ősz a parkban, vf.

Parkrészlet, vf.

Vadaskert, vf.

Rábapart, vf.

N. Szal. Téli Tárl. 192o. dec.

9.1.

MDK

Holló Alajos, festöm.

Balaton. Vizf.

Korata vasz. "

Buda/i Vigadó.-Képzöm.Kiáll. 1921.okt. Kat. 5.l.

MDK

Holló Alajos

Falu végén, vf.

Gyöngyös partján, vf.

N.Szal. őszi kiáll. 1921. szept.

9 l.

MDK

Hoblő Alajos, festö

Tavasz. Vizfm.

Tavaszi tárlat.1923 ápr.-máj. OMKT-Mücs. Kat. 4o.l.

MDK

Holló Alajos, festö

Paraszthäz. Vizf.
Korvin tér Budán. "

A Magy. Akv.- és Paszt.f.Egy. X.kiáll. 1923 nov.

Nemz.Szalon. Kat.

MDK

Holló Alajos, festö

Ösz. Vizf.

OMKT-Mücs. Tavaszi kiáll. és Gyüjt.kiáll. 1925 máj.-jun.
Kat. 31.l.

MDK

Holló Alajos

Corvintér Budán, vf.

Tájkép, of.

Árv. Csarnok, 1940. jun. 94.sz.
23.1.

MDK

Holló Alajos

Róma a Sancoloról nézva, vf.

Csendes viz, vf.

Est a tóparton, vf.

Magy.Akv. és Paszt.festők 14.kiáll. N.Szal. 1928. okt.

lo. 1.

MDK

Holló Alajos

Árviz, vf.

Falusi udvar, vf.

Erzsébethid, "

Kisvárosi ucca,"

N.Szal. kiáll. 1927. jun. 13. 1.

MDK

Holló Alajos

Napos hely, vf.

Nyár, vf.

Parkrészlet, vf.

Erdő szélén, vf.

N. Szal. őszi tárl. 192o. szept. 14.1.

MDK

Holló Alajos

Balaton, vf.

Füredi szőllőkben, vf.

" szőllőskert, "

Balatoni Társ. 3. N.Szal. 393.kiáll. 1928. ápr. 16. 1.

MDK

Holló Alajos

Ingovány

Düledező házak, vf.

Halászkunyhó, "

MAPE 13. kiáll. N.Szal. 1927. máj. 8 l.

MDK

Holló Alajos

Hegyek közt, vf.

Budai várhegy, vf.

Nagy.Akv. és Pesszt.festők 14.kiáll. K.Szel. 1928. okt.
lo. l.

Holló Lajos, [ ]

Szerepelt az 1926-os pécsi tárlaton.

—: A pécsi képzőművészet története (8.)
861 - 864.

JELENKOR, Pécs, 1971. szeptember . XIV 9.